

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક - ૨૦૧૬

ગતિશીલ વિકાસનું પ્રતિબિંબ

ગુજરાતીઓનું
વિશ્વસનીય સામયિક

છેલ્લામાં છેલ્લી વાત લઈને
આવે છે આપના સુધી...

ઘટનાઓની વણગાર
વચ્ચે નિયમિત પહોંચે છે
આપના સુધી...

સત્ય અને નિષ્ઠાના
માર્ગે કર્તાવ્ય નિભાવે છે
આપના સુધી...

ગુજરાત પાક્ષિક કાર્યાલય :
માહિતી કમિશનરશ્રીની કચેરી, ગુજરાત રાજ્ય,
બ્લોક નં. ૧૯/૧, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન,
ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૦.

ફોન : ૦૭૯-૨૩૨૫૪૪૧૨
ફેક્સ : ૦૭૯-૨૩૨૫૪૪૧૫

ઈ-મેઈલ :

gujaratmagazine@gmail.com

વેબસાઈટ :

www.gujaratinformation.net

વાર્ષિક લવાજમ ફક્ત

₹ ૫૦.૦૦

ગુજરાત પાક્ષિક પ્રતિ પખવાડિયે લઈને આવે છે
લોકકલ્યાણની વાત, આમ જનતાને ઉપયોગી જાણકારીની વાત,
સરકારી યોજનાઓની વાત અને ગુજરાતના સ્વર્ણિમ વિકાસની વાત

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર
કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક - ૨૦૧૬

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક - ૨૦૧૬

તંત્રી	: એસ. બી. રાવલ
સહતંત્રી	: અરવિંદ પટેલ
કાર્યવાહક તંત્રી	: પુલક ત્રિવેદી
સંપાદક	: રતીલાલ તુરી
ઉપસંપાદક	: મિનેષ ત્રિવેદી
સહસંપાદક	: પ્રવિણ સોનારીયા
વિતરણ વ્યવસ્થા	: કે. પી. મુકુન્દન, જે. કે. પરમાર, ગીતાબેન દેસાઈ
પ્રકાશક	: માહિતી કમિશનર બ્લોક નં. ૧૮/૧, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, જૂના સચિવાલય, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૦. ગુજરાત રાજ્ય.
પ્રોસેસિંગ અને મુદ્રણ	: સરકારી ફોટો લીથો પ્રેસ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૪
કિંમત	: રૂ. ૨૦-૦૦

વિદ્યાર્થીઓને કારકિર્દી અંગેની જાણકારી અને માર્ગદર્શન મળી રહે એ આશયથી કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે. અનુભવી અને વ્યવસાયિક તજજ્ઞો દ્વારા સંપૂર્ણ ચોકસાઈ રાખીને વિગતો પ્રસ્તુત કરવામાં આવી છે. આમ છતાં વિદ્યાર્થી મિત્રો કે વાલી મિત્રોને તેમાં કોઈ હકીકત અંગે વધુ જાણકારી પ્રાપ્ત કરવી હોય તો સંબંધિત લેખક / સંસ્થાનો સંપર્ક કરવા વિનંતી છે. રાજ્ય સરકારના સત્તાવાર અહેવાલો સિવાય આ સામયિકમાં પ્રસિદ્ધ થતા અન્ય લેખોમાં વ્યક્ત થયેલા વિચારો સાથે રાજ્ય સરકાર સંમત છે જ, એમ માનવું નહીં.

આ વિશેષાંકમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા લેખોના પુનઃમુદ્રણ માટે માહિતી કમિશનરશ્રીની પૂર્વ મંજૂરી મેળવવી આવશ્યક છે.

सत्यमेव जयते

संदेशो

युवानवये 'कारकिर्दी' अे शब्द मटी, समग्र जवन माटे आवश्यक अेवी जवनशैलीनो पर्याय बनी रहे छे.

गतिशील गुजरातना युवानो उद्यमी अने कौशल्यवान छे. मनगमती कारकिर्दीनी पसंदगीना विषयमां योग्य समये संतोषकारक मार्गदर्शन मणी रहेता श्रेष्ठ कारकिर्दी घउतरना महत्वपूर्ण निर्णयमां आत्मविश्वास साथे आगण वधवानी प्रेरणा ते प्रेरक घटना बनी रहे छे. युवानोमां रहेली क्षमता अने आवउत तेना पूर्ण स्वरूपमां विकास पामे तेवा श्रेयकार्यो गतिशील गुजरातनी सुव्यवस्था छे. कौशल्यवर्धन केन्द्रो अने मुख्यमंत्री स्वावलंबन योजनानो लाभ लई आप सर्व विद्यार्थीओ गुजरातनी सतत विकास जंभवानी लाक्षिकताने स्वप्रयत्नो थकी सार्थक करता रहो.

गुजरात रोजगार समाचार कारकिर्दी मार्गदर्शन विशेषांक- २०१६ सर्व विद्यार्थीओने कारकिर्दीलक्षी अनिवार्य माहिती प्राप्तिनुं माध्यम बनी आपने सहायक बनी रहे तेवी शुभेच्छा सह उत्तरोत्तर प्रगतिनी मंगलकामना पाठवुं छुं.

आनंदीबेन

आनंदीबेन पटेल

मुख्यमंत्री, गुजरात राज्य.

सत्यमेव जयते

સંદેશો

શિક્ષણ એ મનુષ્ય જીવનના વિકાસની પ્રણાલી છે અને શાળા અને કોલેજ એ શિક્ષણ મંદિર છે. જ્યાં શિક્ષણ, શિસ્ત અને સંસ્કારનું જતન થાય છે. શિક્ષણ સંસ્થાઓ શિક્ષણ થકી વિદ્યાર્થીઓનું અને રાષ્ટ્રનું ઘડતર કરે છે.

ગુજરાત રાજ્યના સમતોલ વિકાસ અને સુરાજ્યના સ્વપ્નને સાકાર કરવામાં યુવાનોનો ફાળો ખૂબ જ મહત્વનો છે. સમૃદ્ધ, સલામત અને શક્તિશાળી ગુજરાતના નિર્માણ માટે એક નવા અધ્યાયની શરૂઆત થઈ ચૂકી છે. રાજ્યમાં શિક્ષણનો વ્યાપ વધ્યો છે. નવીનતમ ટેકનોલોજી સભર નવીન ઉદ્યોગો રાજ્યમાં સ્થપાઈ રહ્યા છે, જેના કારણે રોજગારી, કારકિર્દી પસંદ કરવાનો તબક્કો ખૂબ જ મહત્વનો છે. આ પસંદગીના આધારે જ તમારા સ્વપ્નો સાકાર થવાના છે. મને આશા છે કે તમારા સ્વપ્નો અને મહત્વાકાંક્ષાઓ આગામી સમયમાં ગુજરાત રાજ્યને નવી ઊંચાઈએ લઈ જશે.

મિત્રો, આપના સમૃદ્ધ અને ઉજ્જવળ ભવિષ્યની પસંદગીમાં રાજ્યના માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રકાશિત ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક - ૨૦૧૬ સહાયક બની રહેશે. સૌ વિદ્યાર્થીઓને સફળ કારકિર્દીની શુભેચ્છા પાઠવું છું અને વિશેષાંક આપ સૌને માર્ગદર્શકરૂપ અને પથદર્શક બનશે તેવી આશા રાખું છું.

ભૂપેન્દ્રસિંહ યુડાસમા

શિક્ષણ મંત્રી, ગુજરાત રાજ્ય.

સંદેશો

મિત્રો, ધો. ૧૦ અને ધો. ૧૨ની પરીક્ષાઓ બાદ તમે યોગ્ય પસંદગીની કારકિર્દી માટે મીઠી મૂંઝવણ અનુભવતા હશો. દુનિયાની સફળ અને મહાન વ્યક્તિઓના જીવનમાં ડોકિયું કરીએ તો, તેમણે યોગ્ય સમયે યોગ્ય નિર્ણય લીધા એટલે તેઓ સફળ બન્યા. આ તબક્કે તમારે પણ કારકિર્દીનો અસરકારક વિકલ્પ પસંદ કરવાનો છે.

સતત પરિવર્તનશીલ અને અદ્યતન ટેકનોલોજી સભર વૈશ્વિક જગતમાં કારકિર્દીના નવા ક્ષેત્રો વિકસી રહ્યા છે ત્યારે તમારે એવી કારકિર્દી પસંદ કરવાની છે કે જેથી તમારું ભવિષ્ય વધુ સમૃદ્ધ અને ઉજ્જવળ બને.

ઉજ્જવળ ભવિષ્ય નિર્માણની આપની કૂચમાં માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રકાશિત ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૬ આપને સહાયક બની આપની મૂંઝવણ હળવી કરશે.

રાજ્યનો યુવાન યોગ્ય કારકિર્દી પસંદ કરી તેમનું જીવન સફળ બનાવે અને રાજ્યનું નામ રોશન કરે તેવી શુભેચ્છાઓ પાઠવું છું.

અજય ભાદુ આઈ.એ.એસ.
સચિવ,
માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગ

સંદેશો

વિદ્યાર્થી મિત્રો,

કારકિર્દી ઘડતરના અત્યંત મહત્વપૂર્ણ તબક્કામાં આપ પ્રવેશી રહ્યા છો ત્યારે ઉચ્ચ અભ્યાસ અને કારકિર્દી માટે આજે લીધેલો નિર્ણય તમારી આવતીકાલને વધુ ઉજ્જવળ અને શ્રેષ્ઠ બનાવશે. ધો. ૧૦ અને ધો. ૧૨ની પરીક્ષાઓ બાદ કારકિર્દીની પસંદગી બાબતે મૂંઝવણ થાય તે સ્વાભાવિક છે. આપની આ મૂંઝવણને દૂર કરવા માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રકાશિત ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શક વિશેષાંક-૨૦૧૬ આપ સૌને ચોક્કસ માર્ગદર્શક બની રહેશે.

અદ્યતન માહિતી સાથેના કારકિર્દીલક્ષી લેખો, વિવિધ વિષયોને આવરી લેતા ઉચ્ચ અભ્યાસક્રમો વિશેની માહિતી, વિવિધ યુનિવર્સિટીઓ તેમજ નવી ટેકનોલોજી તથા સાંપ્રત પ્રવાહોને લક્ષમાં લઈ રોજગારી આપતા ક્ષેત્રો, સંબંધિત જાણકાર લેખકો દ્વારા કારકિર્દીલક્ષી ઉપયોગી માહિતી ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૬માં પુરી પાડવામાં આવી છે. જે વિદ્યાર્થી મિત્રોને ચોક્કસ સહાયરૂપ બનશે.

આપ સૌ આપના ભવિષ્યના નિર્માણ માટે એવી કારકિર્દી પસંદ કરો જેનાથી નિશ્ચિત મંજિલે પહોંચવામાં આપ સૌને ઓછી અડચણો આવે.

આપ સૌને ઉજ્જવળ કારકિર્દી અને શ્રેષ્ઠ ભવિષ્ય માટે ખૂબ ખૂબ શુભેચ્છા....

એસ. બી. રાવલ આઈ.એ.એસ.
માહિતી કમિશનર

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	લેખક	પાન નં.
------	------	------	---------

સુવર્ણ ભવિષ્યનો માર્ગ : સચોટ ધ્યેય, નિશ્ચિત લક્ષ્ય..

મુખ્યમંત્રી યુવા સ્વાવલંબન યોજના

૧.	કારકિર્દીનું ઘડતર : મંજિલે ઓર ભી હે..	ભવેન કચ્છી	૬
૨.	સ્ટાર્ટ અપ્સ માટે આશીર્વાદરૂપ, કાઉડ ફંડિંગ	રાજેશ શર્મા	૯
૩.	કારકિર્દી ઘડતર માટે જરૂરી હકારાત્મક અભિગમ	પ્રા. પ્રવિણચંદ્ર ઠક્કર	૧૨
૪.	શોખને કારકિર્દીમાં ફેરવો	અજય મો. નાયક	૧૫
૫.	મહેનત કરને વાલો કી કભી હાર નહીં હોતી	મૌલિક સોની	૧૭

ધો. ૧૨ પછી કારકિર્દીના ઉપલબ્ધ વિકલ્પો...

૧.	સમયનું આયોજન એટલે કારકિર્દીનું આયોજન	પ્રા. પ્રવિણચંદ્ર ઠક્કર	૨૦
૨.	ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના વિકલ્પો	આર. એન. કોટક	૨૨
૩.	ધોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહ બાદ કારકિર્દીની તકો	રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	૨૭
૪.	ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી ઉપલબ્ધ ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ, ડિગ્રી / ડિપ્લોમા ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમો	પ્રો. (ડૉ.) જી. પી. વડોદરીયા	૩૨
૫.	તબીબી અભ્યાસક્રમોનું કટ્ ઓફ લિસ્ટ	-----	૫૦
૬.	ધો. ૧૨ સાયન્સમાં ઓછા ટકા આવે તો...	શ્રીમતી મધુબેન બી. દવે	૬૦
૭.	ધોરણ-૧૨ પછી યોજાતી પ્રવેશ પરીક્ષાઓ	ડૉ. રમેશ ભાયાણી	૬૪
૮.	પત્રકારત્વમાં કારકિર્દીની તકો	યોગેશ પંડ્યા	૭૦
૯.	પત્રકારત્વના પાઠ શિખવાડે છે... એન.આઈ.એમ.સી.જે.	-----	૭૨
૧૦.	ફોરેન્સિક સાયન્સના ક્ષેત્રે કારકિર્દીનો વધતો વ્યાપ	આરતી પંડ્યા	૭૩
૧૧.	હોટલ અને ટુરિઝમ મેનેજમેન્ટમાં કારકિર્દી	પી. આઈ. રબારી	૭૬
૧૨.	ફેશન ડિઝાઈનમાં સ્ટાઈલીશ કારકિર્દી	શ્રીમતી મધુબેન બી. દવે	૭૯
૧૩.	બાયો ટેકનોલોજીમાં હોટ કરિયર	નેહા શર્મા	૮૪
૧૪.	સાયબર વર્લ્ડમાં આધુનિક કારકિર્દી	મનન ઠક્કર	૮૮
૧૫.	સંરક્ષણ દળોમાં સુરક્ષિત કારકિર્દી	સુદેશ અમીન	૯૧
૧૬.	મરિન એન્જિનિયરીંગમાં કારકિર્દી	અમીન સુદેશ	૧૦૦
૧૭.	ડિઝિટલ માર્કેટિંગમાં કારકિર્દીની તકો	ભાનુકુમાર મહેતા	૧૦૪
૧૮.	ગૂજરાત વિદ્યાપીઠના નવતર અભ્યાસક્રમો	પ્રા. પુનિતા હર્ષો	૧૦૬
૧૯.	વિદેશી ભાષા શીખો એક, કારકિર્દીનાં દ્વાર ખોલો અનેક	રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	૧૦૯
૨૦.	સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી - ખેલકૂદ ક્ષેત્રે કારકિર્દી	-----	૧૧૪

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	લેખક	પાન નં.
૨૧.	ઈન્ડસ્ટ્રીયલ સેફ્ટી / એન્વાયરમેન્ટમાં કારકિર્દી	-----	૧૧૭
૨૨.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો	ડૉ. મૌનસ ઠાકર	૧૧૮
૨૩.	બેચલર ઓફ પ્લાનિંગ	-----	૧૨૧
૨૪.	વિજ્ઞાનના શિક્ષણ અને સંશોધનની ભારતની શ્રેષ્ઠતમ સંસ્થા IISER	નિસર્ગ દેસાઈ	૧૨૩
૨૫.	સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી : ભારતીય વારસાને આવરી લેતા ઉપયોગી અભ્યાસક્રમો	-----	૧૨૬
૨૬.	કામધેનુ યુનિવર્સિટી	-----	૧૨૯
૨૭.	ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગમાં બેસ્ટ કરિયર	પ્રિ. આર. એસ. શર્મા	૧૩૨
૨૮.	સેપ્ટના બેસ્ટ અભ્યાસક્રમો	એસ. આર. વિજયવર્ગીય	૧૩૬
૨૯.	પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીમાં રંગીન કારકિર્દી	ભગીરથ એ. પટેલ	૧૩૯
૩૦.	દૃશ્ય-શ્રાવ્ય માધ્યમમાં કારકિર્દીની તકો	આલાપ ભ્રમભટ્ટ	૧૪૨
૩૧.	“એનિમેશન અને મલ્ટીમીડિયા” ક્ષેત્રે કારકિર્દી	રંજના વિજયવર્ગીય	૧૪૫
૩૨.	બોર્ડનાં પરિણામો બાદ પ્રવેશ માટે મહત્વની વેબસાઈટ્સ	-----	૧૪૯

ઘો. ૧૦ પછી કારકિર્દીના માર્ગો

૧.	ધોરણ-૧૦ પછી કારકિર્દીના વિકલ્પો	સુધાબેન ડી. પટેલ	૧૫૨
૨.	આઈ.ટી.આઈ.ના પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો	એસ. આર. વિજયવર્ગીય	૧૬૧
૩.	ધોરણ-૧૦ પછી ઉપલબ્ધ ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો	પ્રો. ડી. એસ. દવે	૧૭૪
૪.	કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્રો : વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ દ્વારા રોજગારની તકો	રંજના વિજયવર્ગીય	૧૭૭
૫.	સી-ડેક	જગદીશ પટેલ	૧૭૯
૬.	મર્યન્ટ નેવીમાં “ખડતલ કારકિર્દી”	એસ. આર. વિજયવર્ગીય	૧૮૧
૭.	એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમ યોજના	પી. એ. મિસ્ત્રી	૧૮૫

વિશેષ માહિતી

૧.	અભ્યાસનો ખર્ચ પરત આપવાનું અમેરિકન મોડલ : વિચારવા જેવું !	ભવેન કચ્છી	૧૯૦
૨.	એજ્યુકેશન લોન	આર. એન. કોટક	૧૯૩
૩.	શિષ્યવૃત્તિઓ	ડૉ. પૂજા કોટક	૧૯૭
૪.	ઉદ્યોગ સાહસિકતા - સ્વયંને કરો બુલંદ	-----	૨૦૧
૫.	મુદ્રા બેન્ક યોજના	બી. ડી. જોબનપુત્રા	૨૦૩
૬.	IAS/IPS બનવાનો સ્માર્ટ પ્લાન	પંકજ ઔધિયા	૨૦૫
૭.	ધ્યાનમાં રાખવા જેવી વિગતો	-----	૨૦૭
૮.	આ વેબસાઈટ્સ પણ એકવાર જોઈ લેશો	-----	૨૦૮

સ્વપ્નો સાકાર કરવાની આવી છે ઘડી...
હાલ, ભેદુ નીકળી પડીએ મંજિલ ભણી...
હિરમાં છે જોશ, વિચારોની રમઝટ...
સફળતાને ચૂમીશું .. કારકિર્દીના પથ પર..

સુવર્ણ ભવિષ્યનો માર્ગ :
સચોટ ધ્યેય, નિશ્ચિત લક્ષ્ય..

સફળ કારકિર્દી વ્યક્તિનું સ્વપ્ન હોય છે તેને સાકાર કરવા, મૂર્તિમંત કરવા એક નાનકડું વિશ્વ દિવસ-રાત કાર્યરત હોય છે. નાનું વિશ્વ... એટલે કે, સ્વજનોની દુનિયા, તેમાં મમ્મી-પપ્પા, દાદા-દાદી, ભાઈ-બહેન બધાનો સમાવેશ થયેલો હોય છે. તેઓનું રક્ષાકવચ ખૂબ મજબૂત હોય છે. સ્વપ્ન તો સફળ થવાનું જ છે, પરંતુ પરિણામ ઘણી વાર અપેક્ષાથી વિપરીત પણ હોઈ શકે. તેથી શું થયું ! મૂંઝાશો નહિ, સ્વજનોના આશીર્વાદ તમારી સાથે જ છે ! પરિણામ તમારી અપેક્ષાનું નથી તેની પાછળ કુદરતનો સંકેત પણ છે. તમારા માટે નવા દ્વાર શોધી કાઢવામાં આવ્યાં છે. તમારે માત્ર નવી શરૂઆત કરવાની છે. એ જ જોશ અને જુસ્સા સાથે... સોનેરી ભવિષ્ય તમારી રાહ જુએ છે.

રાજ્યના ગરીબ, મધ્યમ વર્ગના પરિવારોના તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓને ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે પ્રોત્સાહન તથા કારકિર્દી ઘડતરની સમાન તક પૂરી પાડતી જનકલ્યાણકારી યોજના

મુખ્યમંત્રી યુવા સ્વાવલંબન યોજના

MYSY

પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને ઉચ્ચ શિક્ષણના અભ્યાસક્રમોમાં અભ્યાસ કરતા તમામ વર્ગોના તેજસ્વી અને જરૂરિયાતમંદ યોગ્યતા પ્રાપ્ત વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ માટે આર્થિક સહાય તેમજ અન્ય સવલતો સમાન ધોરણે ગુણવત્તા અને આવક (Merit cum means)ના માપદંડોને આધારે મળી રહે તે માટેની જનહિતકારી યોજના.

પર્સેન્ટાઈલ એટલે શું ?

રાજ્યમાં આવેલાં વિવિધ બોર્ડનાં પરિણામમાં સમન્વય સાધવાના હેતુથી ઉચ્ચ શિક્ષણમાં પ્રવેશ માટે પર્સેન્ટાઈલ પદ્ધતિ અપનાવવામાં આવે છે. ધોરણ-૧૨ની માર્કશીટમાં પણ પર્સેન્ટાઈલ દર્શાવવામાં આવે છે.

- પ્રથમ ૮૦ પર્સેન્ટાઈલથી વધુ એટલે બોર્ડમાં ઉત્તીર્ણ થયેલા ૧૦૦ વિદ્યાર્થીઓ પૈકી મેરિટ પ્રમાણેના પ્રથમ ૧૦ વિદ્યાર્થીઓ.
- દર વર્ષે પરિણામ જુદું હોય છે, પરંતુ સામાન્યતઃ ગુજરાતમાં ધોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહ અને વિજ્ઞાન પ્રવાહના ગ્રુપ-એ અને ગ્રુપ-બીની પરીક્ષામાં ૮૦ પર્સેન્ટાઈલથી વધુ “એટલે પરીક્ષામાં આશરે ૭૦થી ૭૫ ટકા માર્કસથી વધુ ગુણ મેળવનાર” વિદ્યાર્થીઓનો સમાવેશ થાય છે.

- દેશભરમાં વિદ્યાર્થીઓ માટે આ પ્રકારની પ્રથમ યોજના
- ૪.૫ લાખની આવક મર્યાદા ૬ લાખની કરી
- ૮૦ પર્સેન્ટાઈલના ૮૦ કરવામાં આવ્યા.
- પ્રતિ વર્ષ કુલ ૧,૦૦૦ કરોડ કરતાં વધારે રકમનો વિદ્યાર્થીઓને મળનારો લાભ.

ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમના પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓને લાભ મળશે.

- ગુજરાતમાં આવેલ માન્ય બોર્ડની ધોરણ-૧૨ની સામાન્ય અથવા વિજ્ઞાન પ્રવાહની પરીક્ષામાં ૮૦ કે તેથી વધુ પર્સેન્ટાઈલ મેળવી સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમના પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓને લાભ મળશે.
- રૂ. ૬,૦૦,૦૦૦ સુધીની કૌટુંબિક વાર્ષિક આવક ધરાવતા વાલીઓનાં સંતાનોનો આ યોજનામાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. રાજ્ય સરકારે આવકમર્યાદાના પ્રમાણપત્રને ત્રણ વર્ષ માટે માન્ય રાખવાનો નિર્ણય કર્યો છે. જેનો લાભ તમામ વિદ્યાર્થીઓને મળશે. જેની પાસે આવકનાં પ્રમાણપત્રો હશે તેમણે ત્રણ વર્ષ સુધી આવકનું પ્રમાણપત્ર ફરીથી પ્રાપ્ત કરવાની આવશ્યકતા રહેતી નથી.

- એ જ રીતે સામાન્યતઃ ધોરણ-૧૦ની પરીક્ષામાં ૮૦ પર્સેન્ટાઈલથી વધુ એટલે ધોરણ-૧૦ની પરીક્ષામાં આશરે ૬૦ થી ૬૫ ટકાથી વધુ ગુણ મેળવેલ વિદ્યાર્થીઓનો સમાવેશ થાય છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણ માટે સહાયની વિગતો :

ઉચ્ચ શિક્ષણ સહાય મેળવવા માટેની પાત્રતા

- ગુજરાતમાં આવેલા માન્ય બોર્ડની ધોરણ-૧૦ની પરીક્ષામાં ૮૦ કે તેથી વધુ પર્સેન્ટાઈલ મેળવી

સહાયની રકમનાં ધોરણ :

- ધોરણ-૧૨ના વિજ્ઞાન પ્રવાહની ગ્રુપ-બીની બોર્ડની પરીક્ષામાં ૮૦ કે તેથી વધુ પર્સેન્ટાઈલ લાવનાર વિદ્યાર્થીઓને મેડિકલ, ડેન્ટલના અભ્યાસક્રમમાં સ્વનિર્ભર કોલેજમાં પ્રવેશ મળે તો વાર્ષિક ટ્યૂશન ફીના ૫૦ ટકા રકમ રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ની મર્યાદામાં મળવાપાત્ર રહેશે. આમ પાંચ વર્ષના અભ્યાસક્રમમાં

રૂ.૧૦,૦૦,૦૦૦ સુધીની સહાય મળવાપાત્ર રહેશે.

- ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહના શુપ-એ/શુપ-બીની બોર્ડની પરીક્ષામાં ૮૦ કે તેથી વધુ પર્સેન્ટાઈલ લાવનાર વિદ્યાર્થીઓને સ્નાતક કક્ષાના પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમ જેવા કે, ઈજનેરી/ ટેકનોલોજી, ફાર્મસી, આર્કિટેકચર, એગ્રિકલ્ચર, આયુર્વેદ, હોમિયોપેથી, નર્સિંગ, ફિઝિયોથેરાપી, પેરા-મેડિકલ, વેટરનરી માટે સ્વનિર્ભર કોલેજમાં પ્રવેશ મળે તો વાર્ષિક ટ્યૂશન ફીના ૫૦ ટકા રકમ રૂ. ૫૦,૦૦૦ની મર્યાદામાં મળવાપાત્ર રહેશે. અભ્યાસક્રમની ચાર વર્ષની અવધિ દરમિયાન રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ સુધી સહાય મળવાપાત્ર રહેશે.
- ધોરણ-૧૨ સામાન્ય/વિજ્ઞાન પ્રવાહની બોર્ડની પરીક્ષામાં ૮૦ કે તેથી વધુ પર્સેન્ટાઈલ લાવનાર વિદ્યાર્થીઓને સ્નાતક કક્ષાના બી.એ., બી.એસસી., બી.કોમ., બી.બી.એ., બી.સી.એ., જેવા અભ્યાસક્રમમાં સ્વનિર્ભર કોલેજમાં પ્રવેશ મળે તો, વાર્ષિક ટ્યૂશન ફીના ૫૦ ટકા રકમ રૂ.૧૦,૦૦૦ની મર્યાદામાં મળવાપાત્ર રહેશે. આમ ૩ વર્ષની અવધિમાં રૂ.૩૦,૦૦૦ સુધીની સહાય મળવાપાત્ર રહેશે.
- ધોરણ-૧૦ની બોર્ડની પરીક્ષામાં ૮૦ પર્સેન્ટાઈલ કે તેથી વધુ લાવનાર વિદ્યાર્થીઓને ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં સ્વનિર્ભર કોલેજમાં પ્રવેશ મળે તો વાર્ષિક ટ્યૂશન ફીના ૫૦ ટકા રકમ રૂ. ૨૫,૦૦૦ની મર્યાદામાં મળવાપાત્ર રહેશે. આમ ત્રણ વર્ષમાં કુલ રૂ. ૭૫,૦૦૦ સુધીની સહાય મળવાપાત્ર રહેશે.
- સરકારી મેડિકલ, ડેન્ટલ, ઈજનેરી કોલેજોમાં જનરલ બેઠકો પર અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો જે સંખ્યામાં પ્રવેશ મેળવે અને તેટલા બિન અનામત વિદ્યાર્થીઓને સ્વનિર્ભર કોલેજમાં પ્રવેશ લેવો પડે તો સ્વનિર્ભર અને સરકારી કોલેજની ફીના તફાવતની રકમ મળવાપાત્ર રહેશે.

ઉચ્ચ શિક્ષણના વિદ્યાર્થીઓ માટે અન્ય સવલતો :

- રહેવા-જમવા પેટે સહાય (અભ્યાસક્રમની નિયત અવધિ માટે)
- સ્નાતક અથવા ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવી પોતાના વતનના તાલુકાની બહાર અભ્યાસ કરતા અને સરકારી છાત્રાલયમાં પ્રવેશ ન મળ્યો હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને વર્ષના ૧૦ મહિના માટે રહેવા-જમવાની સહાય પેટે રૂ.૧,૨૦૦ દર મહિને મળશે.
- ઉદાહરણ રૂપે બી.એ., બી.કોમ., બી.એસસી. જેવા સ્નાતક તથા ડિપ્લોમાના અભ્યાસક્રમો માટે ત્રણ વર્ષની અવધિ દરમિયાન કુલ રૂ.૩૬,૦૦૦ સુધીની સહાય મળવાપાત્ર થશે.

સાધન-પુસ્તક સહાય (one time)

- મેડિકલ/ડેન્ટલ જેવા પ્રોફેશનલ સ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવનારને રૂ.૧૦,૦૦૦.
- ઈજનેરી/ટેકનોલોજી/ફાર્મસી/આર્કિટેકચર જેવા પ્રોફેશનલ સ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવનારને રૂ.૫,૦૦૦
- ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવનારને રૂ. ૩,૦૦૦.

શાળાકીય શિક્ષણ માટેની સહાયની વિગતો :

- પ્રાથમિક, માધ્યમિક તથા ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓને મળવાપાત્ર લાભ.
- સરકારી અને અનુદાનિત પ્રાથમિક શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતા તમામ વર્ગોના વિદ્યાર્થીઓને વિનામૂલ્યે ગણવેશ, પાઠ્યપુસ્તકો અને શિષ્યવૃત્તિનો લાભ મળવાપાત્ર રહેશે.
- સરકારી અને અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં અભ્યાસ કરતા તમામ વિદ્યાર્થીઓને કોઈ પણ જાતની વાર્ષિક આવક-મર્યાદા ધ્યાને લીધા સિવાય વિનામૂલ્યે પાઠ્ય પુસ્તકો મળવાપાત્ર રહેશે.

યુવાઓની કારકિર્દી ઘડતર માટે સહાયની વિગતો :

- ભારત સરકારની સેવાઓમાં ગુજરાતનાં વધુમાં વધુ યુવક-યુવતીઓ જોડાય તે માટે આઈ. એ.એસ., આઈ.પી.એસ., આઈ.આર.એસ., આઈ.એફ.એસ., રેલવે, બેન્કિંગની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓની તૈયારી માટે સ્પીપા સંસ્થા અને જિલ્લા કેન્દ્રોની બેઠકો ૩૪૦થી વધારીને ૧૦૦૦ કરવામાં આવશે.
- એન્જિનિયરીંગ અને ડિપ્લોમાનો અભ્યાસ પૂર્ણ કરનાર વિદ્યાર્થીઓ, ડિગ્રી મળ્યાનાં પાંચ વર્ષમાં તેઓને પોતાનો સ્વતંત્ર વ્યવસાય શરૂ કરવા માટે ભારત સરકારની મુદ્રા યોજનામાંથી રૂ. ૫૦ હજારથી માંડીને રૂ. ૧૦ લાખ સુધીની લોન મેળવે, તેમને આ લોન ઉપર ભરવાના થતા વ્યાજમાં ૩ વર્ષ સુધી ૫ ટકા વ્યાજ સહાય રાજ્ય સરકાર તરફથી આપવામાં આવશે.
- સરકારી નોકરીમાં ભરતી માટે તમામ વર્ગો માટેની નિયત વયમર્યાદામાં પાંચ વર્ષનો વધારો કરવામાં આવ્યો છે. પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ મેળવતા ૬૨,૦૦,૦૦૦ (બાસઠ લાખ) વિદ્યાર્થીઓને આ યોજનાનો લાભ મળશે.

આ યોજનાના પરિણામે વર્ષે રૂ. ૧,૦૦૦ કરોડ સુધીનો લાભ ગુજરાતના યુવાઓને મળશે : યોજનાનો અમલ વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬થી કરવામાં આવશે.

યોજનાનું અમલીકરણ :

- પ્રાથમિક, માધ્યમિક તથા ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓ માટે અનુક્રમે નિયામક, પ્રાથમિક શિક્ષણની કચેરી અને કમિશનર શાળાઓની કચેરી મારફતે.
- ઉચ્ચ શિક્ષણની સહાયની કાર્યવાહી નોલેજ કોન્સોર્ટેયમ ઓફ ગુજરાત (કેસીજી) મારફત.
- વેબપોર્ટલ મારફત ઉચ્ચ શિક્ષણ માટેની સહાય અંગેની ઓનલાઈન અરજીઓ મેળવાશે.
- વિદ્યાર્થીઓ માટે યુનિવર્સિટીઓ/સંસ્થાઓ ખાતે ઉભાં કરવામાં આવનાર ૮૫ જેટલાં હેલ્પ સેન્ટર્સ.
- મળવાપાત્ર સહાયની રકમ વિદ્યાર્થીઓનાં બેન્ક ખાતામાં સીધી જમા થશે.
- સરકારી કોલેજોના ફોર્મ ફીના ધોરણ મુજબ સ્વ-નિર્ભર કોલેજોમાં પ્રવેશ માટે ફોર્મ ફીનું સમાન ધોરણ.

આ વિભાગમાં જુઓ...

		પાના નં.
૧. કારકિર્દીનું ઘડતર : મંજિલે ઔર ભી હે..	ભવેન કચ્છી	૬
૨. સ્ટાર્ટ અપ્સ માટે આશીર્વાદરૂપ, કાઉડ ફંડિંગ	રાજેશ શર્મા	૯
૩. કારકિર્દી ઘડતર માટે જરૂરી હકારાત્મક અભિગમ	પ્રા. પ્રવિણચંદ્ર ઠક્કર	૧૨
૪. શોખને કારકિર્દીમાં ફેરવો	અજય મો. નાયક	૧૫
૫. મહેનત કરને વાલોં કી કભી હાર નહીં હોતી	મૌલિક સોની	૧૭

૧

કારકિર્દીનું ઘડતર : મંજિલેં ઓર બી હૈ..

ભવેન કચ્છી

પ્રાયમરી સ્કૂલમાં એડમિશન મેળવવા માંગતા બાળકને ઈન્ટરવ્યૂમાં ઘણી વખત પેચીદો સવાલ પૂછવામાં આવે છે કે મોટો થઈ તું શું બનવા માંગે છે ?

હજુ એ બી સી ડી કે ૧ થી ૧૦ના આંકડાનું જીવનમાં મહત્ત્વ શું છે તેની પણ જેને ગતાગમ હોય નહીં તેવા આ બાળકો તેમના વાલીએ ગોખાવેલ ઉત્તર આપે છે. કોઈ બાળક કહેશે હું ડોક્ટર બનીશ તો કોઈ લોયર, એન્જિનિયર બનવાનું જણાવશે.

બાળક તો શું અત્યારે ૧૫ વર્ષના બાળકને તેના ૫૦ વર્ષના પપ્પાને પણ ભણીને શું થઈ શકાય તેના વિકલ્પોની ખબર નથી.

ઈન્ફોર્મેશન અને ટેકનોલોજીના આ જમાનામાં ભારતના વિદ્યાર્થીઓ કે વાલીઓને ૨૧મી સદીમાં રહેવું હોય તો કેવી લાઈનો વિકસી છે તેની ખબર કે દિલચશ્પી નહીં હોવાથી ૫૦ વર્ષથી એક જ પ્રકારની મેન્ટાલિટી જોવા મળે છે.

જો વિદ્યાર્થી ખૂબ હોશિયાર હોય અને તેના ઘણા વધારે ટકા આવતા હોય તો તેને ડોક્ટર જ બનાવાય છે. થોડાક ટકા ઓછા હોય તો એન્જિનિયર બનાવાય છે. તેમાંય વળી પાછા ટકાની માત્રા પ્રમાણે એન્જિનિયરની જુદી જુદી શાખાઓમાં પસંદગી અપાય છે. અમુક ટકા હોય એટલે મિકેનિકલ, વધારે હોય તો ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, થોડા ઓછા ટકા હોય તો ઈલેક્ટ્રિક કે પછી સિવિલમાં પ્રવેશ લઈ શકાય છે.

તો બી.કોમ., બી.એસસી. થાય તો સૌથી પહેલા ગવર્નમેન્ટ બેંક, વીમા, જઈબી જેવી સરકારી, અર્ધસરકારી સંસ્થાઓમાં કલાર્ક બનવા માટે પડાપડી થાય છે. જો આવી નોકરી મળે તો તેને નસીબદાર કહેવાય છે.

માસ્ટર ડિગ્રી અને કોઈની ઓળખાણ વિના શિક્ષક કે લેકચરર થઈ જવાય તો પછી ગંગા નાહ્યા.

તો ઘણા ગ્રેજ્યુએટો આ નોકરી ન મળે ત્યાં સુધી માર્કેટિંગ કરે છે કે પછી સી.એ., સી.એસ.નાં ફોર્મ ભરી

એકાદ બે વર્ષ ચાન્સ લે છે.

આખરી પસંદગી તરીકે ખાનગી કંપનીમાં કલાર્ક, એકાઉન્ટન્ટ વગેરે બને છે.

એકંદરે કહેવાનું એટલું જ કે આપણા વિદ્યાર્થીઓને તેમજ વાલીઓને એક જ સૂત્રની ખબર હોય છે કે ધો. ૧૨ પછી ડોક્ટર, એન્જિનિયર બનવા એડીએડીનું જોર લગાવવું. તેમાં ફાવીએ નહી તો ગ્રેજ્યુએટ બની સલામત નોકરી શોધી લેવી. શરૂમાં કારકુની કરતા ઉચ્ચ અભ્યાસ કરવો અને બાકી ધીમે ધીમે નાઈન ટુ ફાઈવની જોબમાં સેટ થઈ જવું.

ડોક્ટર કે એન્જિનિયર, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ, કોસ્ટ એકાઉન્ટન્ટ કે એમબીએ બનાય તો ઉત્તમ, પણ માની લો કે તેમાં સફળ થઈએ નહીં તો ઘણા વિદ્યાર્થીઓ ને વાલીઓ જાણે જીવનનો અંત આવી ગયો હોય તેમ મોં વકાસીને ફરે છે તે ભૂલભરેલું છે.

હવે મોટાં શહેરોમાં એવા બ્રિલિયન્ટ ને બાહોશ વિદ્યાર્થીઓ કે ગ્રેજ્યુએટો છે જે આ રૂઢિચુસ્ત શૈક્ષણિક લાઈનોની પરંપરાને વટ કે સાથ તોડી રહ્યા છે.

ડોક્ટરીમાં એડમિશન મળી શકે તેમ હોવા છતાં ઈલેક્ટ્રોનિક્સ એન્જિનિયર કે પછી ફૂડ પ્રોસેસિંગ જેવી શાખામાં વધુ પ્રભુત્વ મેળવવાનું તેઓ પસંદ કરે છે. ક્રિકેટનો જાણીતો એવો કોમેન્ટેટર હર્ષ ભોગલે અમદાવાદની આઈઆઈએમમાંથી એમબીએ થયો છે. પણ તેને ક્રિકેટ કોમેન્ટરીમાં રસ-રુચિ હોઈ તે એક માત્ર એવો ટીવી કોમેન્ટેટર બની શક્યો છે કે જે ભૂતપૂર્વ ક્રિકેટર ન હોય છતાં એક મેચની કોમેન્ટરી આપવાના તેને ૫૦ હજાર રૂપિયા મળે છે. એમબીએની નોકરી કરતો હોત તો કદાચ રકમ ૨-૩ મહિનાના પગાર જેટલી થાત.

એમબીએના અભ્યાસનો ઉપયોગ તે સ્પોર્ટ્સ અને એડવર્ટાઈઝિંગ કંપનીઓને કન્સલ્ટન્સી આપીને કરે છે.

કહેવાનું એટલું જ કે ટેલેન્ટ હોય, કોઈ ક્ષેત્રમાં શોખ હોય તો પરંપરા તોડી તેમાં ભણવાનો કે નોકરી

કરવાનો સિદ્ધાંત હવે નવી પેઢી અપનાવવા માંડી છે. જૂની પેઢીએ આ પાયાને સમજવો જોઈએ.

માની લો કે ટકાના આધારે કોઈ વિદ્યાર્થીને એન્જિનિયરીંગમાં કેમિકલ શાખામાં એડમિશન મળ્યું છે. સિવિલમાં તેના કરતાં ઓછા ટકે એડમિશન મળે અને તેને ભવિષ્યમાં બાંધકામ ઉદ્યોગ પ્રત્યે વિશેષ રુચિ હશે તો તેના તો વધારે ટકા છે. કેમિકલમાં આટલા ટકે મળે છે તો તેમાં જ લેવું જોઈએ તેવી મેન્ટાલિટીનો હવે જમાનો નથી.

દરેક વ્યક્તિને કુદરત તે કંઈક ને કંઈક આવડત, શોખ, રુચિ કે ટેમ્પરામેન્ટ આપેલો છે. તેને શોધી કાઢવો જોઈએ અને તેને અનુરૂપ નોકરી કે વ્યવસાય કરે તો તેમાં તે પરંપરાગત રૂઢિવાદી તરીકે મળેલી એડમિશનની લાઈન કરતાં નિશ્ચિત રીતે દીપી ઉઠશે અને તે માટે જૂનવાણી દષ્ટિએ મેડલ મળે કે ન મળે તેની પરવા કરવાની જરૂર નથી.

તમે બીજાની નજરે નહીં તમારી નજરે સુખી કે સંતુષ્ટ હોવા જોઈએ. ઘણા યુવાનો કારકિર્દી માર્ગદર્શન દરમ્યાન એક મહત્વનો સવાલ પૂછતા હોય છે કે અમને જુદા જુદા વિષયો પૈકી અમુકમાં રસ કે કારકિર્દીનું ઘડતર કરવું છે પણ અમને પોતાને જ ખબર નથી કે ડોક્ટર, એન્જિનિયર, એમ.બી.એ., સી.એ., સી.એસ., લેકચરરથી માંડી કલાર્ક બનવા સિવાય બીજાં કોઈ ક્ષેત્રો હોઈ શકે.

આવા વિદ્યાર્થીઓને એટલું જ કહેવાનું કે તમે તમારી આજુબાજુ નજર ફેરવો. લોકો કેટલી અવનવી રીતે નોકરી, વ્યવસાયમાં નવો ચીલો પાડે છે.

દિલ્હીના જયેન્દ્ર અને નીતિને બી.કોમ. ગ્રેજ્યુએશન કર્યું છે પણ તેઓને એક જ ઈચ્છા હતી કે અમેરિકન સ્ટાઈલનું અદ્યતન ફાસ્ટફૂડ પાર્લર બનાવવું. તેઓ અન્ય શાખામાં પ્રવેશ મેળવી શકે તેવા હોશિયર હતા. છતાં લોન લઈ, નવી દષ્ટિ ઉમેરી તેઓએ પાર્લરને વિકસાવ્યું. આજે એમણે એક સી.એ., બે એમ.બી.એ. સ્નાતકોને તેમજ પાંચ ગ્રેજ્યુએટોને નોકરીએ રાખ્યા છે.

જૂની પેઢીના માણસો ત્યાં નોકરી કરતા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટનું જ ઉદાહરણ આપશે પણ નવી દષ્ટિ કેળવી આપણે જયેન્દ્ર-નીતિનની પીઠ થાબડવી જોઈએ.

આવી જ રીતે દીપક સી.એ. થશે જ તેવી ઉજ્જવળ કારકિર્દી હતી પણ તેને લગ્ન, શુભ પ્રસંગોમાં

કે સમારંભોમાં અદ્યતન દષ્ટિકોણથી ભોજન આયોજન તૈયાર કરી આપતી કેટરિંગ લાઈનમાં રસ હતો. તેણે હોટલ મેનેજમેન્ટમાં પ્રવેશ મેળવ્યો. આજે તે કેનેડાના સફળ કેટરર તરીકે કંપની સ્થાપી ચૂક્યો છે.

ટીવીમાં કે પોપ સંગીતમાં કામ કરતા ઘણા કલાકારો ભણ્યા છે કે ભણી શક્યા હોત, છતાં કંઈક પણ બન્યા છે તેઓને જેમાં રસ રુચિ છે તેમાં.

યાદ રહે તેઓ માત્ર મૂંજીની જેમ કે પછી ચવાણું ખાઈને જીવન નથી જીવતા પણ પોતાની આવડતને કારકિર્દીમાં ઝળહળતા ત્ય આપી કલાસ વન ઓફિસર કે એમબીએના ભણેલા જેટલું જ કમાય છે અને તેઓનું આગવું નામ છે.

૧૫ કલાકનું કામ કરતા તેઓ એવરગ્રીન રહે છે, કારણ કે તેઓ તેમની રુચિનું કામ કરે છે. આવા રસ-રુચિ સાથે સંકળાયેલ કેટલાક ક્ષેત્રો પર ઊડતી નજર નાખવા જેવી છે.

કોમ્પ્યુટર : સોફ્ટવેર નિષ્ણાતની અમેરિકામાં બહુ ડિમાન્ડ છે. ભારતમાં ૨ લાખ જેટલા સોફ્ટવેર પ્રોફેશનલ્સ છે અને આગામી દસ વર્ષ સુધી વર્ષે બીજા ૫૫ હજાર આવા પ્રોફેશનલ્સની ડિમાન્ડ રહેવાની છે.

આ ઉપરાંત સિસ્ટમ એન્જિનિયર, સિસ્ટમ એન્જિનિયરની પણ ડિમાન્ડ છે. તેવી જ રીતે ડેટાબેસ પ્રોગ્રામિંગ, ડેટાબેસ મેનેજમેન્ટમાં એપ્લિકેશન્સ ડેવલપર, એપ્લિકેશન પ્રોગ્રામરને અવકાશ છે.

હાર્ડવેર સર્વિસિંગ માર્કેટિંગમાં પણ વિપુલ તક છે.

ઈન્ટરનેટ : જોબ પેજ, વેબસાઈટ તૈયાર કરી આપવી, વેબડિઝાઈનિંગ, વેબ મેઈનટેનન્સ, પર્ફોમન્સ મોનીટર, વેબ ઈન્ટેગ્રેટર્સ જેવાં કાર્યો છે. જેઓને સોફ્ટવેરમાં રુચિ છે પણ જર્નાલિસ્ટ જેવી સર્જનાત્મકતા, સેલ્સમેન જેવી ગ્રાહક પરખ તેમજ વિઝ્યુલાઈઝર જેવી ડિઝાઈન સૂઝ છે તેઓ આગામી ૨૫ વર્ષમાં ન્યાલ થઈ જશે.

ટેલિકોમ : કોમ્યુનિકેશનના આ જમાનામાં ૩૬,૦૦૦ કરોડ રૂપિયાનું આ ક્ષેત્ર છે. મોબાઈલ ફોન, સોફ્ટવેર ફોન અતિ આધુનિક ઈલેક્ટ્રોનિક્સ એક્સચેન્જો ચલાવવાને સંભાળવા ડેટા અને ટેલિકોમ નેટવર્કના નિપુણ લોકો જોઈશે જેમાં સાધનો ઈન્સ્ટોલ કરવાથી માંડી નેટવર્ક ખડુ રાખવાનું અનિવાર્ય બનશે. ટેલિકોમ

ક્ષેત્રે મેનેજમેન્ટ, ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, માર્કેટિંગ, મેઈનટેનન્સ. ટેકનિકલ નિષ્ણાતો તમામ લેવલે જોઈશે.

ફેશન ડિઝાઈનિંગ : ડિઝાઈન ટ્રેસ પહેરનારાઓનું પ્રમાણ વધતું જ જવાનું છે. આ ઉપરાંત રેડિમેડ કપડાં બનાવતી નેશનલ, મલ્ટી નેશનલ કંપનીઓ કે પછી ટેક્સટાઈલ કંપનીઓને જમાના, રાજ્ય કે દેશ પ્રમાણે ટ્રેસની પેટર્ન કે ડિઝાઈન કરી આપનારા નિષ્ણાતોની તાતી જરૂર છે. ડિઝાઈન એક્સિક્યુટીવની ઊંચા પગારની નોકરી કે પોતાનો ધંધો પણ થઈ શકે.

જવેલરી ડિઝાઈનિંગ : ટ્રેસની જેમ જવેલરી ડિઝાઈનિંગનું આંગવું મહત્વ છે. જવેલરીના ધનાઢ્ય ગૃહો, કંપનીઓમાં, લગ્ન પાર્ટી, ફેસ્ટીવલ, ઉત્પાદકો, વિદેશી કંપનીઓ, ચાહકો આ ક્ષેત્રમાં ખાસી તંગી અનુભવે છે. જેમ્સ, સ્ટોન, ડાયમંડ, ગોલ્ડ, મેટલ્સના પારખુઓની પણ દુનિયા છે.

ઈન્ટિરીઅર ડિઝાઈનિંગ : આર્કિટેક્ટ કન્સ્ટ્રક્શન કંપની, કોર્પોરેટ જગત, હોમ ડેકોર પ્રોડક્ટ બનાવતી કંપનીઓમાં ઉચ્ચ પગારે નોકરી મળી શકે અને પોતાનો સ્વતંત્ર વ્યવસાય પણ થઈ શકે છે.

ટીવી એડ વર્લ્ડ : પડદા પર કે પડદા પાછળના કામમાં નિપુણતા મેળવી શકાય. તેવી જ રીતે એનિમેશન, મલ્ટી મીડિયા, કાર્યક્રમ સંચાલક, વીજે ઈન્ટરવ્યૂ નિષ્ણાત, જાહેરાત માટે કોપીરાઈટર, વિઝ્યુલાઈઝર જેવી શાખા-પ્રશાખા છે.

જર્નાલિઝમ : પ્રિન્ટ, ટીવી, રેડિયો માધ્યમના જુદા જુદા વિભાગોમાં ન્યૂઝ, વ્યૂઝ કે મેગેઝિન, ફીચર્સમાં રુચિ પ્રમાણે પત્રકાર, સંપાદક કે પ્રોડ્યુસર બની શકાય.

શ્રેષ્ઠ વેબસાઈટ પણ સારા પત્રકાર તૈયાર કરી શકે છે કેમ કે તેમાં સર્જનાત્મક ને નાડ પારખવાનું પાસું જરૂરી છે. જેઓ વિશેષ પ્રતિભા ધરાવે છે તેઓ વિશેષ પ્રગતિ કરી બતાવે છે.

કોમ્પ્યુટરને કારણે હવે કોઈ પોતાનું નાનું છાપું કે મેગેઝિન પણ ઘેર બેઠા વાંચી શકે છે. ગ્રાફિક ડિઝાઈનર્સની પણ ડિમાન્ડ છે.

લો : કાયદાનું ભણીએ એટલે માત્ર વકીલ જ થવાય તેવું નથી. સોલિસિટર ફાર્મ, કંપનીઓ, મોટી સંસ્થાઓ, નાણાકીય સંસ્થાઓમાં લિગલ મેનેજર, લિગલ ઓફિસર, એસોસિએટ ઈન લો, કન્સલ્ટન્ટ, ડાયરેક્ટર કે વાઈસ

પ્રેસિડન્ટ લો એન્ડ લેબર જેવા કાર્યોનો પણ સ્કોપ છે.

તો પેટન્ટ, ઈન્ટેલેક્યુલ પ્રોપર્ટી રાઈટ્સ, ગ્રાહકસુરક્ષાની નવી કેટલીયે કાયદાકીય શાખાઓની બોલબાલા છે.

ફૂડ પ્રોસેસિંગ : હોટલ, ડેરી, પાર્લર, ફૂડ બનાવતી કંપનીઓ, કૃષિવિષયક પ્રોડક્ટ બનાવતી કંપનીઓ, વેજીટેબલ ફૂડને પ્રોસેસ કરી પ્રોડક્ટ વેચતી નેશનલ, મલ્ટીનેશનલ કંપનીઓમાં ડેરી, ફૂડ ટેકનોલોજીસ્ટનની આગવી માંગ છે.

કાઉન્સેલિટી : સેવાભાવી સંસ્થાઓ, અપંગો, અંધો, રક્તપિત્ત, ગણિકાઓ, બાળમજૂર, પીડિત મહિલાઓના પુનઃ વસવાટ કેન્દ્રોને કઈ રીતે કામ કરવું તેની નિષ્ણાતો દ્વારા સલાહ અપાય છે. આધ્યાત્મિક સંસ્થાઓને તનાવ, ધ્યાન-યોગ સંબંધી માર્ગદર્શકોની જરૂર રહે છે. માનસિક રોગીઓ, વ્યસનીઓ કે પછી કંપનીના જુદા જુદા વિભાગોને ફેન્ડ તેમજ ફિલોસોફર જેવા માર્ગદર્શક જોઈએ છે.

આ ઉપરાંત હોસ્પિટલ મેનેજમેન્ટ, કોસ્મેટિક, ડેન્ટીસ્ટી, બ્યૂટી પાર્લર, ફિટનેસ સેન્ટર, કોસ્મેટિક નિષ્ણાત જેવી કેટલીયે આધુનિક શાખાઓ છે. જેમાં કમાણી સર્જનાત્મકતા ને મૂલ્યનિષ્ઠ મેળવણીવાળું કાર્ય છે.

હવે તો ચિત્રકારો, પેઈન્ટરો, સંગીતકાર, ગાયકો, કવિઓ બધા જ તેમની આવડતને કારકિર્દીમાં ઢાળી શકે છે. તેવી જ રીતે એવોર્ડ સમારંભો, જાહેર સમારંભો, લગ્નો કે મનોરંજક કાર્યક્રમોનું સ્ટેજ પર અને સ્ટેજની નીચે તે સફળ થાય તે માટે ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટનો પણ આજકાલ મહિમા વધ્યો છે.

ઉપરોક્ત તમામ કોર્સ મોટા ભાગના શહેરોમાં ખાનગી કે માન્ય સંસ્થાઓ દ્વારા ચાલે છે.

બાળકને અત્યારથી જ ડોક્ટર બનાવવાનું ગોખાવો નહીં. બીજાં ૨૦ વર્ષમાં બીજી ૨૦૦ નવી શાખાઓ ખૂલી હશે. માત્ર તેમની રુચિ પર નજર રાખો ને તેને વાતાવરણ તેમજ જે કંઈ પણ કરે તે માટે આત્મવિશ્વાસ આપો. તેની બીજી કોઈની લાઈન જોડે તુલના કરશો નહીં.

દરેક કાર્યને પોતાનું આગવું ગૌરવ હોય છે અને સમાજ આ તમામ કાર્યો થકી જ ચાલતો હોય છે.

એમ-૭૦૪, સર્જન ટાવર, સુભાષચોક પાસે, મેમનગર, અમદાવાદ-૫૨.

૨

સ્ટાર્ટ અપ્સ માટે આશીર્વાદરૂપ, ક્રાઉડ ફંડિંગ

રાજેશ શર્મા

વિશ્વમાં કરિયરની વ્યાખ્યા બિલકુલ બદલાઈ ગઈ છે. એક સમય હતો કે જ્યારે શ્રેષ્ઠ કરિયરનો અર્થ થતો હતો, શ્રેષ્ઠ નોકરી. આજે એ સ્થિતિ બિલકુલ નથી અને કરિયરનો વ્યાપ બહુ વિસ્તરી ચૂક્યો છે. હવે તમે નોકરી કરીને કરિયર બનાવી શકો છો તો બિઝનેસ કરીને પણ કરિયર બનાવી શકો છો. તમે તમારી હોબીને પણ કરિયર બનાવી શકો છો અને તમારા વિશિષ્ટ ટેલેન્ટને પણ કરિયર બનાવી શકો છો. ટેકનોલોજીના અનહદ વિકાસ અને ઈન્ટરનેટના આગમને કરિયરની વ્યાખ્યા જ બદલી નાખી છે. હવે કરિયરની પુષ્કળ તકો ઉપલબ્ધ છે અને તેના કારણે આજે યંગ જનરેશન પોતાને ગમે અને પોતાને જેમાં શ્રીલ આવે તેને કરિયર તરીકે પસંદ કરે છે. એ માટે આકરી મહેનત કરવાની પણ તેની તૈયારી છે અને એ માટે જોખમ ઉઠાવવાની પણ તેની તૈયારી છે.

આપણા વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી યંગ જનરેશનના માનસને સારી રીતે સમજે છે તેથી તેમણે યંગ જનરેશનની સાહસિકતા ખિલે તે પ્રકારની નીતિઓ અમલમાં મૂકવા માંડી છે. કોઈ પણ સાહસ કરવા માટેની પ્રાથમિક જરૂરિયાત નાણાં હોય છે. તમારી પાસે ગમે તેવો મહાન વિચાર (આઈડિયા) હોય પણ તેને અમલમાં મૂકવા માટે ફંડ ના હોય તો એ આઈડિયાની કોઈ કિંમત નથી. મોદી આ વાત સારી રીતે સમજે છે ને એટલે જ તેમણે મેઈક ઈન ઈન્ડિયાના માધ્યમથી ભારતમાં નવા નવા વિચારો વાસ્તવિકતામાં પલટાય અને નવી નવી કંપનીઓ બને એ દિશામાં તેમણે કદમ ઉઠાવવા માંડ્યાં છે. સ્ટાર્ટ અપ્સને પ્રોત્સાહન આપવાની નીતિ તેમણે અમલમાં મૂકી છે અને તેના કારણે એક દાયકા પછી ભારત એક નવા જ યુગમાં પ્રવેશશે તેવો વિશ્વાસ પેદા થવા માંડ્યો છે.

મોદીએ મેઈક ઈન ઈન્ડિયા માટે જંગી ભંડોળની જોગવાઈ કરી છે. ભારત યુવા શક્તિનો દેશ છે. ભારતની ૬૦ ટકા વસ્તી ૩૦ વર્ષ કરતાં ઓછી વય ધરાવે છે. આ યુવા શક્તિના મનમાં સતત નવા વિચારો આવતા જ જાય છે અને તેમના વિચારોને અમલી બનાવવા માટે ગમે તેટલા મોટા ફંડની જોગવાઈ કરો એ ઓછી જ પડે.

જો કે તેના કારણે નિરાશ થવાની જરૂર નથી. મેઈક ઈન ઈન્ડિયા મિશન સિવાય સ્ટાર્ટ અપ્સ માટે બીજા વિકલ્પો પણ ઉપલબ્ધ છે અને આવો જ એક વિકલ્પ છે, ક્રાઉડ ફંડિંગ. ભારતીયો માટે આ શબ્દ પ્રમાણમાં નવો છે પણ પશ્ચિમના દેશોમાં આ વિચાર વ્યાપક છે. ક્રાઉડ ફંડિંગની મદદથી દુનિયાના વિકસિત દેશોમાં મોટી મોટી કંપનીઓ ઊભી થઈ છે અને આ કંપનીઓ અબજોનો બિઝનેસ કરે છે. પશ્ચિમના દેશોમાં આ કન્સેપ્ટ અત્યંત લોકપ્રિય છે કેમ કે તેના માટે તમારે બેંકો કે ફાયનાન્સિયલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સના ધક્કા ખાવા પડતા નથી કે થકવી નાંખે એવું પેપર વર્ક કરવું પડતું નથી.

ક્રાઉડ ફંડિંગને ક્રાઉડ સોર્સિંગ પણ કહે છે. ક્રાઉડ સોર્સિંગ ‘ક્રાઉડ’ અને ‘આઉટસોર્સિંગ’ એ બે શબ્દોનો સમન્વય છે. તેનો અર્થ થાય છે કોઈ પણ કામ, બહારના ઘણા બધા લોકોને કરવા માટે આપી દેવું. ‘ક્રાઉડ સોર્સિંગ’નું શ્રેષ્ઠ ઉદાહરણ વિકિપીડિયા છે. વિકિપીડિયાએ પોતાનો એનસાયક્લોપીડિયા બનાવવા માટે લેખકો તથા સંપાદકો રાખવાના બદલે તેમણે બહારના લોકોને પોતાની ક્ષમતા પ્રમાણે માહિતી આપવાની કામગીરી સોંપી. તેનું પરિણામ શું આવ્યું એ કહેવાની જરૂર નથી. વિકિપીડિયાના રૂપમાં દુનિયાને સૌથી અદ્ભૂત એનસાયક્લોપીડિયા મળ્યો.

‘ક્રાઉડ ફંડિંગ’ એ ક્રાઉડ સોર્સિંગનો જ એક ભાગ છે. ક્રાઉડ ફંડિંગ એટલે ચોક્કસ કામ કે પ્રોજેક્ટ માટે ચોક્કસ રકમ મેળવવી અને તેના બદલામાં વિવિધ પ્રકારનું વળતર આપવું. સામાન્ય રીતે આ કામ કે ફંડ ઓનલાઈન મળે છે પણ એ સિવાય ઈ મેઈલ, ઈવેન્ટ્સ તથા બીજા રસ્તે પણ ક્રાઉડ ફંડિંગ મેળવી શકાય છે.

ભારતમાં ક્રાઉડ ફંડિંગનો વિચાર હજુ પ્રચલિત નથી પણ વિકસિત દેશોમાં બે દાયકા પહેલાં આ વિચાર અમલી બનવાની શરૂઆત થયેલી. બ્રિટનમાં મેરિલિયન નામે રોક બેન્ડ છે. ૧૯૭૯માં આ બેન્ડ શરૂ થયેલું. આ બેન્ડ અમેરિકામાં પણ ભારે લોકપ્રિય બનેલું અને ૧૯૯૬માં તેમણે પોતાની વેબસાઈટ શરૂ કરીને પોતાના

ચાહકો સાથે સંવાદ શરૂ કર્યો. તેમના ચાહકોની સંખ્યા લાખોમાં હતી. એ ચાહકોએ તેમને અમેરિકામાં કોન્સર્ટ કરવા વિનંતી કરી પણ અમેરિકામાં પોતાના શોની સફળતા અંગે બેન્ડ અવઢવમાં હતું. તેમણે આ અવઢવ વ્યક્ત કરી એ સાથે જ એક ઓનલાઈન ઝુંબેશ શરૂ થઈ. અમેરિકાનાં મોટાં શહેરોમાં મેરિલિયનના શો માટે ઓનલાઈન બુકિંગ બેન્ડના પ્રસંશકોએ શરૂ કર્યું અને એ રીતે કાર્યક્રમ નક્કી થયા પહેલાં ૬૦,૦૦૦ ડોલર એકઠા થઈ ગયા. આ રકમ મેરિલિયન બેન્ડને મોકલવામાં આવી અને તેમને પોતાને અનુકૂળ આવે તે રીતે પોતાના શો ગોઠવવાની વિનંતી કરાઈ. મેરિલિયન બેન્ડે આ વિનંતી માન્ય રાખીને ૧૯૯૭માં અમેરિકાની ટૂર કરી. બેન્ડ પાસે અમેરિકાની ટૂર માટે ફંડ હતું જ તેથી તેમણે ગ્રાન્ડ શો કર્યા ને તેમાંથી તગડી કમાણી કરી.

અમેરિકાની તેમની ટૂર પ્રસંશકો દ્વારા સ્પોન્સર્ડ હતી ને એ રીતે કાઉડ ફંડિંગનો વિચાર આકસ્મિક રીતે જ અમલી બન્યો. એ પછી તો તેમણે ૨૦૦૧માં પોતાના આલ્બમ એનોરાકનોફોબિયા માટે પણ આ રીતે જ ફંડ એકઠું કરેલું. બેન્ડે આ આલ્બમ માટે કોઈ મ્યુઝિક કંપની સાથે કરાર કરવાના બદલે પોતાના ચાહકોને એડવાન્સમાં ઓર્ડર આપવા વિનંતી કરી હતી. તેમણે આ વિનંતી માન્ય રાખીને બેન્ડને અગાઉથી નાણાં મોકલી આપેલાં. એ પછી તો આ બેન્ડે બીજાં ત્રણ આલ્બમ આ રીતે બહાર પાડ્યાં ને એ રીતે કાઉડ ફંડિંગ ક્ષેત્રે પ્રણેતા મનાય છે. મજાની વાત એ છે કે કાઉડ ફંડિંગ શબ્દ લગભગ એક દાયકા પછી ૨૦૦૬માં પહેલી વાર વપરાયો પણ એ પહેલાં કાઉડ ફંડિંગ અસ્તિત્વમાં આવી ચૂક્યું હતું.

કાઉડ ફંડિંગ મોડલમાં ત્રણ મુખ્ય ભાગીદારો હોય છે :

૧. પ્રોજેક્ટ ઈનિશિયેટર (જેના મગજમાં બિઝનેસ કે બીજા કશાનો આઈડિયા આવ્યો હોય તેવી વ્યક્તિ કે ગ્રુપ)

૨. પ્રોજેક્ટ સપોર્ટર (જેમને આઈડિયા ગમે અને જે આ આઈડિયાને ફંડ આપવા તૈયાર થાય તેવી વ્યક્તિઓ કે ગ્રુપ)

૩. પ્લેટફોર્મ (આઈડિયાને લોંચ કરવા માટે ઈનિશિયેટર અને સપોર્ટરને જોડનારી કડી)

સામાન્ય રીતે કાઉડ ફંડિંગને નીચેની ત્રણ કેટેગરીમાં વહેંચી શકાય :

૧. ઈક્વિટી : બિઝનેસ કે પ્રોજેક્ટમાં યોગદાનના

બદલામાં ઈક્વિટી (હિસ્સો) અપાય.

૨. ડોનેશન : પ્રોજેક્ટમાં યોગદાનના બદલામાં ઈ-કાર્ડ, ટી શર્ટ, સીડી વગેરે પ્રતિકાત્મક ચીજો અપાય.

૩. ડેબ્ટ : બિઝનેસ કે પ્રોજેક્ટમાં યોગદાનના બદલામાં ભવિષ્યમાં આર્થિક વળતર અપાય કે આર્થિક હિતો સચવાય.

ઉદાહરણ તરીકે તમને નવું મ્યુઝિક આલ્બમ બનાવવા માટે પાંચ લાખ રૂપિયાની જરૂર છે. તમે કાઉડ ફંડિંગ વડે આ રકમ એકઠી કરી શકો. તમે ૬૦ દિવસની મર્યાદા નક્કી કરો અને કઈ રીતે તમારે રકમ એકત્ર કરવી છે તે નક્કી કરો. બદલામાં તમે રકમ આપનારને શું આપશો એ નક્કી કરો. એ રીતે તમે ધારેલી રકમ મેળવી શકશો.

કાઉડ ફંડિંગ મોટા ભાગે ઓનલાઈન છે અને તેના માટે ત્રણ બેઝિક મોડલ છે.

ઓલ ઓર નથિંગ : નક્કી કરેલી રકમ ના મળે તો આવેલી બધી રકમ પરત કરવી

ક્રીપ ઈટ ઓલ : નક્કી કરેલી રકમ ના મળે તો જે મળે તેનાથી ચલાવી લેવું

બાઉન્ટી : ચોક્કસ પ્રોડક્ટ કે સોલ્યુશન માટે રકમ એકઠી કરવી

કલાકારો, સમાજસેવી સંસ્થાઓ તથા સાહસિકો જુદા જુદા ઉદ્દેશ માટે કાઉડ ફંડિંગનો ઉપયોગ કરતા હોય છે.

કાઉડ ફંડિંગ સાહસિકો માટે સૌથી વધારે ઉપયોગી છે અને તેના ૧૦ સૌથી મોટા ફાયદા નીચે પ્રમાણે છે :

૧. કાઉડ ફંડિંગના કારણે સરળતાથી નાણાં મળે છે. વેન્ચર કેપિટાલિસ્ટ્સ, બેંકો વગેરેના ધક્કા નથી ખાવા પડતા. તમારે બહુ પેપર વર્ક પણ નથી કરવું પડતું.

૨. કાઉડ ફંડિંગના કારણે જોખમ ઘટે છે કેમ કે જે લોકો નાણાં રોકે છે તે પણ એક જુગાર જ ખેલતા હોય છે. તેના કારણે સતત નાણાં મળ્યા કરે છે તેથી ખર્ચાની ચિંતા રહેતી નથી.

૩. કાઉડ ફંડિંગ કેમ્પેઈનનો ઉપયોગ અસરકારક માર્કેટિંગ ટૂલ તરીકે કરી શકાય છે. તેના કારણે તમને નવા ઈન્વેસ્ટર મળે અને ધાર્યા કરતાં વધારે ફંડ મળે એવું પણ બને.

૪. કાઉડ ફંડિંગના કારણે તમારો કન્સેપ્ટ લોકોને ગળે ઉતર્યો છે તે સરળતાથી સાબિત કરી શકાય છે. તેના

કારણે પછીના તબક્કાઓમાં તમને સરળતા થઈ જાય.

૫. કાઉડ ફંડિંગના કારણે શરૂઆતના તબક્કે જ સાહસિકો ઉણપોને ઢાંકી શકે છે કેમ કે તેમને મોટા પ્રમાણમાં ફીડબેક મળે છે. પરિણામે પ્રોજેક્ટમાં રહેલી ખામીઓને સુધારીને ફુલ પ્રૂફ પ્રોજેક્ટ બનાવી શકાય છે.

૬. કાઉડ ફંડિંગના કારણે સંભવિત વફાદાર ગ્રાહકો સાથે સંપર્ક થાય છે. સાહસિકોના કન્સેપ્ટમાં વિશ્વાસ હોય તેવા જ લોકો તેમાં જોડાય છે ને એ લોકો જોડાયેલા રહે છે.

૭. કાઉડ ફંડિંગ બેંકો કે બીજી નાણાકીય સંસ્થાઓના ધક્કા ખાવાની તકલીફોમાંથી મુક્તિ આપે છે. તેના કારણે પેપર વર્કમાં થતો સમય અને નાણાં બંનેમાં બચત થાય છે.

૮. કાઉડ ફંડિંગમાં સફળતા મળે એટલે આપોઆપ જ પરંપરાગત રોકાણકારોને તેમાં રસ પડવા માંડે છે. સામેથી લોકો તમારા પ્રોજેક્ટમાં રસ બતાવતા થઈ જાય છે.

૯. કાઉડ ફંડિંગના કારણે તમારો પ્રોજેક્ટ કે કન્સેપ્ટ શરૂ થાય એ પહેલાં જ સારા દામે વેચાવાની શક્યતા ઊભી થાય છે. એ રીતે કાઉડ ફંડિંગ આઈડિયાને સેલેબલ બનાવી દે છે.

૧૦. કાઉડ ફંડિંગ મફત છે ને તેના માટે પ્રયત્ન કરવા કોઈ ફી નથી ભરવી પડતી કે કોઈ ધક્કા ખાવા નથી પડતા. પ્લેટફોર્મ મારફતે વાટાઘાટો ચાલે છે ને એ સફળ થાય તો જ ફી ચૂકવવી પડે છે.

અલબત્ત, કાઉડ ફંડિંગના કેટલાક ગેરફાયદા પણ છે. જેમ કે,

૧. કાઉડ ફંડિંગ માટે પ્રયત્ન કરો એટલે તમારો પ્રોજેક્ટ ખુલ્લો પડી જાય ને કોઈ તેની નકલ કરી લે એ જોખમ મોટું છે. તમારો આઈડિયા ચોરીને બીજો કોઈ તેના પર પોતાનું સામ્રાજ્ય ઊભું કરે એવું બનવાના ચાન્સ રહેવાના જ.

૨. કાઉડ ફંડિંગના કારણે તમે ઈચ્છો એટલી રકમ ના મળે ને નાણાં સ્ત્રોત મર્યાદિત બની જાય એવું બને. કાઉડ ફંડિંગ એક પ્રકારનો જુગાર જ છે તે જોતાં તમે ધારી હોય એટલી રકમ ના મળે ને અધવચ્ચે પ્રોજેક્ટ અટવાઈ જાય એવી શક્યતા રહે.

૩. કાઉડ ફંડિંગનાં નિયંત્રણો તથા કરવેરાની ગૂંચવણો મુશ્કેલીઓ ઊભી કરી શકે. તમને મળતાં નાણાંના સ્ત્રોત વિશે તમે અજાણ હો ને તેના કારણે કાનૂની

પ્રશ્નો ઊભા થાય એ શક્યતા પણ છે.

અત્યારે સંખ્યાબંધ કાઉડ ફંડિંગ વેબસાઈટ ઉપલબ્ધ છે. આ વેબસાઈટની મદદથી સાહસિકો ફંડ એકઠું કરી શકે છે. તેના બદલામાં વેબસાઈટ ચોક્કસ ફી લે છે. કીક્સ્ટાર્ટર જાણીતી કાઉડ ફંડિંગ વેબસાઈટ છે. તે સામાન્ય રીતે મળેલા ફંડના ૫ ટકા રકમ ફી તરીકે લે છે. નક્કી કરેલી રકમ એકત્ર થાય એ સંજોગોમાં જ આ પ્રોસેસિંગ ફી આપવાની હોય છે. ભારતમાં પણ વિશબેરી, ઈગનાઈટ ઈન્ટેન્ટ તથા મિલાપ જેવી કાઉડ ફંડિંગ વેબસાઈટ્સ સર્જનાત્મક પ્રોજેક્ટ્સ, અંગત કે સામાજિક ઉદ્દેશો માટે ફંડ એકત્ર કરવામાં મદદ કરે જ છે. ભારતમાં આ વેબસાઈટ્સ ૧૦ ટકા જેટલી રકમ ફી તરીકે લે છે પણ તેમાં પણ નિયત કરેલી રકમ પૂરી મળે એ સંજોગોમાં જ ફી ચૂકવવાની હોય છે.

કાઉડ ફંડિંગની મદદથી ધારો તો કરોડો નહીં પણ અબજો રૂપિયાનું ભંડોળ મેળવી શકાય. દુનિયામાં અત્યાર સુધીમાં કાઉડ ફંડિંગ દ્વારા સૌથી વધારે ભંડોળ એકઠું કરવાનો રેકોર્ડ ક્રિસ રોબર્ટ્સ અને ક્લાઉડ ઈમ્પીરિયલ ગેમ્સનો છે. સ્ટાર સીટિઝન સ્પેસ ટ્રેડિંગ અને કોમ્બેટ વિડીયો ગેમ માટે તેમણે ૯.૮૩ કરોડ ડોલર (ભારતીય ચલણમાં લગભગ રૂ. ૬૫૦ કરોડ) કાઉડ ફંડિંગની મદદથી એકઠા કર્યા હતા. ઓક્ટોબર, ૨૦૧૫માં જ તેમણે આ પ્રોજેક્ટ માટે ફંડ એકઠું કર્યું હતું.

ભારતમાં આ કન્સેપ્ટ નવો છે તેથી બહુ પ્લેટફોર્મ નથી પણ ધીરે ધીરે પ્લેટફોર્મ ઊભાં થઈ રહ્યાં છે. જેમની પાસે નવા આઈડિયા છે એ લોકો આ પ્લેટફોર્મનો ઉપયોગ કરીને કાઉડ ફંડિંગ મેળવી શકે અને પોતાની પેશનને નક્કર સ્વરૂપ આપીને કરિયર બનાવી શકે.

કાઉડ ફંડિંગમાં ઉપયોગી વેબસાઈટ્સ

વૈશ્વિક વેબસાઈટ્સ

1. Kickstarter, 2. Indiegogo, 3. Crowdfunder, 4. RocketHub, 5. Crowdrise, 6. Somolend, 7. Appbackr, 8. Angellist, 9. Invested.in, 10. Quirky

ભારતીય વેબસાઈટ્સ

1. wishberry.in, 2. Ignitintent.com, 3. thehotstart.com, 4. bitgiving.com, 5. start51.com, 6. ketto.org, 7. fundmydream.in, 8. milaap.org

૩૮૭, વિભૂષા બંગ્લોઝ,
હોમિયોપેથી કોલેજ સામે, બોપલ, અમદાવાદ-૫૮.

વિદ્યાર્થી દોસ્તો,

તમે બધા કારકિર્દીરૂપી હિમાલયના ઉત્તુંગ શિખર ઉપર આરોહણ કરવા ઉત્સુક છો. તમારામાંથી કેટલાક દશમા કે બારમા ધોરણની પરીક્ષામાં ઉત્તિર્ણ થયા હશે કે પછી સ્નાતક-અનુસ્નાતક પદવી મેળવી હશે. હવે તમારે કઈ દિશા તરફ, કઈ રીતે સફળતાપૂર્વક પ્રયાણ કરવું તે માટે ગુજરાત સરકારના માહિતી વિભાગ દ્વારા આ પથદર્શક, અનન્ય વિશેષાંક પ્રકાશિત થયો છે.

કોઈ પણ જ્ઞાતિ, જાતિ, ધર્મ, સંપ્રદાયના હો દરેકને કુદરતે સમાન શક્તિની બક્ષિસ આપી છે. દરેકના મગજમાં જન્મદત્ત દશ અબજ જ્ઞાનતંતુના કોષ રહેલા છે. આ કોષમાં અપાર સામર્થ્ય છે. જરૂર છે આ ઊર્જાને ધ્યેય તરફ વાળવાની, જાગૃત થવાની, મનની એકાગ્રતાની. બીજા કોઈ મિત્રોથી અંજાયા વિના, તમારી ક્ષમતા, શક્તિ, રસ-રુચિ, મર્યાદાઓ પારખીને કુટુંબની આર્થિક, સામાજિક પરિસ્થિતિ, કુટુંબનું કદ, જવાબદારી, અન્ય સંજોગો અને વાસ્તવિકતાને લક્ષ્યાંક રાખીને કારકિર્દી નક્કી કરો.

ધોરણ-૧૦ પછી તમે સામાન્ય પ્રવાહ-આર્ટ્સ-કોમર્સ-વિજ્ઞાન પ્રવાહ(એ, બી, એબી ગૃપ), સર્ટિફિકેટ - ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં જોડાઈ શકો. ધોરણ બારનું પરિણામ તમારા માટે અનેક દ્વાર ખોલી આપે છે. પ્રાથમિક શિક્ષણ માટે ડિપ્લોમા ઈન એલીમેન્ટરી એજ્યુકેશન (ડી.એલ.એડ.)થી માંડીને, વિનયન - વાણિજ્ય - વિજ્ઞાન - કમ્પ્યુટર - ગ્રામવિદ્યા - સમાજકાર્ય - કૃષિ - બાગાયત - પશુપાલન - ડેરી - કાયદો, બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશનના સ્નાતક થઈ શકો, શિક્ષણ-કાયદા, મેનેજમેન્ટના ઈન્ટિગ્રેટેડ કોર્સ, સી.એ., સી.એમ. એ., સી.એસ., હોટલ મેનેજમેન્ટ જેવા વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમ, એન્જિનિયરીંગ, આર્કિટેકચર, મેડિકલ-

પેરામેડિકલ ક્ષેત્રે તમે પદાર્પણ કરી શકો. તમે ક્યા ફિલ્ડમાં સ્નાતક થયા છો તેના આધારે તમે સ્નાતકોત્તર અભ્યાસક્રમની પસંદગી કરી શકો. રાજ્ય સ્તરે જી.પી.એસ.સી. દ્વારા અને રાષ્ટ્રીય સ્તરે યુ.પી.એસ. સી. દ્વારા આયોજિત સિવિલ સર્વિસીઝ, ડિકેન્સ સર્વિસીઝ જેવી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં સ્માર્ટ-હાર્ડ વર્ક કરીને તમારી આગવી ઓળખ પ્રસ્થાપિત કરી શકો છો.

સંજોગોવશાત્ તમે કોઈ શાળા કે કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવી ન શક્યા તો પણ નિરાશ થવાની જરૂર નથી. નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઓપન સ્કૂલીંગ દ્વારા તમે ઘેર બેઠા માધ્યમિક શિક્ષણ, વોકેશનલ પ્રોગ્રામમાં જોડાઈ શકો છો. ઈદિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિ. કે ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર યુનિ. જેવાં અનેક વિશ્વવિદ્યાલયો પાર વિનાના સર્ટિફિકેટ, ડિપ્લોમા, બેચલર ડિગ્રી કે પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા-ડિગ્રી માટે તમોને નિમંત્રણ આપે છે. રાજ્ય, કેન્દ્ર, વિશ્વસ્તરે સ્થાપિત શૈક્ષણિક સંસ્થાની વેબસાઈટ ઉપર તમો અનુકૂળ અભ્યાસક્રમની ઝીણવટપૂર્વક માહિતી મેળવતા રહો. આ માહિતીનું વિશ્લેષણ કરો.

તમારા વાલી-મિત્રો-નિષ્ણાતો સાથે ચર્ચા કરી તારણ ઉપર પહોંચો. કોઈ ક્ષેત્ર સર્વોત્તમ-સુપિરિયર નથી કે કોઈ ઈન્ફિરિયર કે નિકૃષ્ટ નથી. જે કોઈ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવો તેમાં ખૂંપી જઈને તમે શ્રેષ્ઠતા દાખવશો તો આવતીકાલ તમારી જ છે. તમે શાળા, કોલેજ, વિશ્વવિદ્યાલયમાં અભ્યાસ કરતા હો કે પછી ઘેર બેઠા સર્ટિફિકેટ, ડિપ્લોમા કે પદવી મેળવવા માટે પુરુષાર્થ કરી રહ્યા હો ત્યારે સ્વાભાવિકપણે તમારું લક્ષ્ય શ્રેષ્ઠતમ પરિણામ મેળવવાનું જ હોવું જોઈએ અને તો જ અભ્યાસ સંપન્ન કર્યા પછી તમે ગુણવત્તાયુક્ત, ઉચ્ચ જીવન જીવવા માટે હક્કદાર બની શકશો. ઉચ્ચતમ સાધ્ય સિદ્ધ કરવા માટેનાં અનેક પરિબળો પૈકી સૌથી મહત્વનું એક પરિબળ છે હકારાત્મક અભિગમ, જેની ચર્ચા અહીં પ્રસ્તુત છે.

કારકિર્દી ઘડતર અને હકારાત્મક અભિગમ :

(૧) હકારાત્મક, શુભ વિચારોનું ચિંતન કરતા રહો અને તેને અમલમાં મૂકો. નકારાત્મક વિચારોને દૂર રાખો :

તમારી કારકિર્દીનું નાભિસ્થાન છે વિચાર-ચિંતન. વિચારોનું ઉદ્ભવબિંદુ છે આપણું અદ્ભુત મન. તમારા અભ્યાસમાં એકાગ્રતા, ઊંડાણ લાવવા માટે તમે જે રીતે ટાઈમ મેનેજમેન્ટ કરો છો તે જ રીતે મનનું મેનેજમેન્ટ કરવું પડશે. તમારા મન પાસે હકારાત્મક વિચારોની સમૃદ્ધ મૂડી હશે તો તમોને કારકિર્દી ઘડવામાં સરળતા અને સહજતાનો અનુભવ થશે. હકારાત્મકતા એટલે આત્મવિશ્વાસ - શ્રદ્ધા - હિંમત - દૃઢતા - નિર્ભયતા - ધીરજ - સુખ - શાંતિ - સમતા - આનંદ - પ્રામાણિકતા.

હવે આપણા જાદુઈ મનની વાત જાણવા જેવી છે. તમને જે દેખાય છે તે તો ભૌતિક મસ્તક(હેડ) છે. આ મસ્તકમાં વીજળી જેવી અગાધ શક્તિ ધરાવતું, ચિંતનશક્તિનું કેન્દ્ર મન(માઈન્ડ) આવેલું છે. આ મનના બે ભાગ છે - ડાબુ અને જમણું, અથવા બાહ્ય અને આંતર મન. જાગ્રત મન અને અર્ધજાગ્રત મન. જાગ્રત મન, તર્ક, વિચાર, અર્થઘટન કરે છે. નિર્ણય-અમલ કરે છે. પણ આ મન પાસે માત્ર ૧૦% શક્તિ છે. નેવુ ટકા ઊર્જા તો ડાયનેમો ધરાવતા આંતરમન-અર્ધજાગ્રત મન પાસે છે. તમારે કોઈ પણ ફિલ્ડમાં સર્વોચ્ચ પરિણામ હાંસલ કરવું હોય તો આ અર્ધજાગ્રત મનને કામ સોંપી દો. તે લાગણી-યાદશક્તિનો ખજાનો છે. ચેતાતંત્ર પર તેનો કાબૂ છે. તમારું દશમા ધોરણનું પરિણામ આવી ગયું. તમે ચોકક્સ ટકાની અપેક્ષા સેવી હતી. ધારો કે તેટલા ટકા આવી ગયા. તમારા અર્ધજાગ્રત મન પાસે જો હકારાત્મક વિચારો હશે તો તમને આનંદ અવશ્ય થશે પણ તમે અહંકારી નહીં બનો અને માનો કે તમોને થોડા ઓછા ટકા આવ્યા અને તમારા મિત્રને ધારેલા ટકા આવી ગયા તો આ સમયે, તમારું હકારાત્મક મન મિત્રની ઈર્ષા નહીં કરે. તમે ધીરજ રાખી પરિણામનો સહર્ષ સ્વીકાર કરશો. નિરાશા, ટેન્શન, અકળામણ કે લઘુતાગ્રંથિ સેવશો નહીં.

તમારી ક્ષામતા, સંજોગો, લક્ષમાં રાખી, ઉચ્ચતર પ્રવાહ અને ગૃપ નક્કી કરો. હકારાત્મક દષ્ટિકોણ સાથે

આત્મવિશ્વાસ સેવીને તમારે પ્રાપ્ત કરવાના ટકા નક્કી કરો. દરરોજ તેનું રટણ કરો કે ઈચ્છિત લક્ષ મેળવીને જ હું જંપીશ. કોઈ વિઘ્નો આવશે તો પણ તેના ઉપર હું વિજય પ્રાપ્ત કરીશ. હું ભયભીત થઈશ નહીં. નિર્ભયતા, અદમ્ય આશા, હિંમતથી, દષ્ટિ-સમજાણથી મહેનત કર્યા કરીશ. પરમકૃપાળુ પરમાત્માની દિવ્ય શક્તિ મારી સાથે છે. તમારા વિધાયક વિચારોની અર્ધજાગ્રત મન યોગ્ય નોંધ લેશે.

જાગ્રત મન નક્કી કરે છે કે તમારે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ કે મિકેનિકલ ઈજનેર થવું છે. હવે આ અભ્યાસક્રમને પરિપૂર્ણ કરવા માટેનું આયોજન તો કરે છે - અર્ધજાગ્રત મન. તે ચમત્કારિત સુપર કમ્પ્યુટર છે. તેને ચલાવવા માટે તમારે પ્રોગ્રામિંગ તો કરવું જ પડશે. સી.એ.નું પરિણામ આવે ત્યારે ઉત્તિર્ણ થયેલા ચાર થી પાંચ ટકા સફળ વિદ્યાર્થીઓમાં તમારું નામ હોય જ તેવી પ્રબળ હકારાત્મક ઈચ્છા સેવવી પડશે, પણ માત્ર બર્નિંગ ડિઝાયર નહીં ચાલે. નિરાશાજનક-નબળા-નકારાત્મક વિચારો એવા વાયરસ છે. જે હાર્ડડિસ્કમાં જઈને તમારા પ્રોગ્રામને ખતમ કરી નાખે છે. વિધાયક વિચારો તમારા જ્ઞાનતંતુઓને સક્રિય કરે છે. પ્રોત્સાહિત કરે છે. પરિણામે તમે તમારી મંજિલ સુધી પહોંચી શકો છો. હકારાત્મકતા ઉત્તમ બીજ છે. એક એકર જમીનમાં મહત્તમ ઘઉં ત્યારે જ પેદા થાય છે કે જ્યારે ખેડૂત ઉત્તમ બિયારણની પસંદગી કરે છે. તે જ રીતે તમે દરરોજ દશ થી બાર કલાક વાંચતા હશો. ટી.વી. કે લેપટોપ સાથેની મિત્રતા મુલતવી રાખશો. હેલ્થી ફૂડ લેતા હશો અને તેની સમાંતરે જ વિચારોમાં હકારાત્મકતા લાવશો તો ઈચ્છિત ઉદ્દેશને પરિપૂર્ણ કરી શકશો. અમેરિકાના ડૉ. ડીન ઓનર્શિના વૈજ્ઞાનિક સંશોધન મુજબ તમે જો હકારાત્મક ગુણોના સ્વામી બન્યા હશો તો તમારા શરીરમાં એન્ડ્રોફીન્સ નામના હોર્મોન્સનું પ્રમાણ વધશે. રોગપ્રતિકારક શક્તિ વધતાં તમોને તાજગીનો અનુભવ થશે. તમે વિધાયક વિચારો દ્વારા મનનું પ્રોગ્રામિંગ કરવામાં સફળ થયા એટલે આપોઆપ શરીરનું મેનેજમેન્ટ પણ ગોઠવાઈ ગયું. તમે જો નિરાશાજનક વિચારો સેવશો તો એન્ડ્રોફીન્સ નામક હોર્મોન્સનો સ્ત્રાવ વધી જશે. તમારી ભૂખ મરી જશે. શ્વાસની ગતિ વધશે. તમે તમારા લક્ષ તરફ આગળ વધતા અટકી જશો.

અમેરિકાના ડૉ. જહોન માર્ટિન સાત વર્ષની વયના હતા ત્યારે દાકતરે નિદાન કરેલું કે તેમનામાં લખવા, વાંચવા કે બોલવાની ક્ષમતા ક્યારેય વિકસશે નહીં. તેમણે ચૌદમા વર્ષે નિશાળે જવાનું બંધ કર્યું, પણ તેમના ફેમિલી ડોક્ટર-મનોવૈજ્ઞાનિક ડૉ. પોલ બ્રેગે સલાહ આપી કે તેણે નિરાશા - શબ્દથી દૂર રહેવું અને “હું પ્રતિભાશાળી છું” તેવા વિચારોનું સતત રટણ કરવું. જહોને આ વાત બરાબર પકડી લીધી. તેઓ કોલેજમાં દાખલ થયા. સ્નાતક થયા. ડોક્ટરની પદવી મેળવી. સફળતા માટેના વર્ગો ચલાવ્યા. સેંકડો વ્યાખ્યાનો આપ્યાં. પુસ્તકો લખ્યાં અને અભજોપતિ બની ગયા.

(૨) પ્રાર્થના દ્વારા વિચારોનું મેનેજમેન્ટ કરો :

દરરોજ સવારે શાંત ચિત્તે પાંચથી દશ મિનિટ પ્રાર્થના કરો. દરિયામાં વહાણને સ્થિર રાખવા માટે લોખંડનું ભારેખમ લંગર નાખવું પડે છે. આપણું મન ઝોલાં ખાતા વહાણ જેવું છે. તેને સ્થિર રાખવા પ્રાર્થનારૂપી લંગર નાખો. ઊંઘ અને આહારની જેમ પ્રાર્થનાને જીવનનો ભાગ બનાવો. પ્રાર્થના વૃક્ષ પરનું સુગંધી પુષ્પ છે. પ્રાર્થના કોઈ પણ પ્રકારની હોઈ શકે. પ્રાર્થના સમયે તમારે વારંવાર કોઈ માગણી કરવાની નથી. તમારી મહેનતમાં સતત ઊર્જાનો સંચાર થયા કરે તે માટે ઈશ્વરના આશીર્વાદ માંગો. પ્રાર્થના તમારી દુર્બળતા દૂર કરવાની દિશા આપશે. હકારાત્મક વિચારો માટે પ્રેરણાસ્રોત પૂરાં પાડશે. તમારી જાતમાં શ્રદ્ધાનું સ્થાપન કરશે. આ શ્રદ્ધા સ્મૃતિને સતેજ બનાવશે. પ્રાર્થના તમોને ખાતરી કરાવે છે કે તમે એકલા-અટૂલા નથી, તમારો પ્રાણવાન આત્મા છે. સર્વશક્તિમાન ઈશ્વર તમારી સાથે છે. તમારામાં આત્મવિશ્વાસનો સંચાર થતાં, દરેક પ્રશ્નનું સમાધાન મળી જશે. તમે ખૂબ મહેનત કરી ધારેલ ટકા ન લાવી શક્યા, પણ પ્રાર્થના કરતા હશો તો નિરાશા તમારા મન ઉપર સવાર નહીં થાય. પ્રતિકૂળતાઓને હટાવી તમે આગેકૂચ કરી શકશો.

કેલિફોર્નિયા (અમેરિકા)ના એક મનોવૈજ્ઞાનિકના સંશોધન પ્રમાણે લમણા પાછળ આવેલા મગજનો ખંડ એ ઈશ્વર સાથે સંકળાયેલો વિસ્તાર (ગોડ સ્પોટ) છે. પ્રાર્થના દ્વારા હકારાત્મક શુભ વિચારોનું એકધાર્યું પુનરાવર્તન કરતા રહેશો તો તે શબ્દો શાંતપણે તમારી અંદર તમને

સંભળાશે. તમે જે બોલો છો - અનુભવો છો તે મનના ચેતાકોષમાં પોતાનું એક મજબૂત ચુંબકીય ક્ષેત્ર ઊભું કરશે. તમારા મન-શરીરને શક્તિવર્ધક ઉષ્મા પ્રાપ્ત થશે. આ ઊર્જા તમારી કારકિર્દીને મક્કમપણે આગળ વધવા માટેનું આત્મબળ પૂરું પાડશે.

(૩) ચિત્ત એકાગ્રતા માટે નિયમિત આસન - પ્રાણાયામ કરો :

વિવિધ પ્રકારનાં આસન અને પ્રાણાયામ, તમારા શરીરને દૃઢતા અને મનને સ્થિરતા આપશે. નિયમિત થતાં આસનો, તમારી શિરા, ધમની અને રક્તવાહિનીઓની દિવાલોને કાર્યક્ષમ-સ્થિતિસ્થાપક બનાવશે. શીર્ષાસન મગજને વધુ લોહી પૂરું પાડી, જ્ઞાનતંતુઓને સ્વસ્થ રાખે છે તો શવાસન ચિત્તને સમતા-શાંતિ આપે છે. જીવનની તેજસ્વિતા, કાર્યદક્ષતા પ્રાણની શક્તિ પર આધાર રાખે છે. તેથી પ્રાણાયામ શરીર અને મનને જોડી આપે છે. પ્રાણાયામ છે તો ઊંડા શ્વાસોચ્છવાસની ક્રિયા, પરંતુ શ્વાસના સંયમ દ્વારા તમે ચિત્તનો સંયમ સિદ્ધ કરી શકશો. શ્વાસની ગતિને ચિત્તના વિચારોની ગતિ અને વૃત્તિ સાથે પૂર્વાપર સંબંધ છે. પ્રાણાયામ જ્ઞાનતંત્રની કાર્યક્ષમતા વધારી આપશે, શાંતિનો અનુભવ કરાવશે, તેથી વાંચન-મનનો કોઈ બોજ લાગશે નહીં. આસન-પ્રાણાયામ જાણકાર પાસેથી તરત શીખી લો અને પછી નિયમિત, શાંતચિત્તે, એકાંત સ્થાનમાં ખાલી પેટે, સવારે કે સાંજે નિષ્ઠાપૂર્વક આસન-પ્રાણાયામ કરવા માંડો. તમારી કારકિર્દીને ગતિ મળી જશે.

રાજેન્દ્ર શુક્લની પંકિતઓથી આ લેખનું સમાપન કરીએ

“સાવ અમારી જાત અલગ છે

કરવી છે તે વાત અલગ છે

સૂતેલાંના સ્વપ્ન અલગ ને

જાગે તેની રાત અલગ છે.”

૨૦૨, ‘ઓર્કિડ’, તસ્કીન સોસાયટી,
શુક્લનગર, સમા, વડોદરા - ૩૯૦૦૦૨.

૪

શોખને કારકિર્દીમાં ફેરવો

અજય મો. નાયક

ફરી પાછી પ્રવેશની મોસમ આવી રહી છે. ખાસ કરીને જે વિદ્યાર્થી ભાઈ-બહેનો કારકિર્દીના નિર્ણાયક તબક્કે હોય તેમના માટે આ વર્ષ મહત્વનું હોય છે. અનેક પ્રકારની લોભામણી જાહેરાતો, મા-બાપનું દબાણ યાર-દોસ્તારોની સલાહ, સગા-વહાલાના સૂચનો વગેરે ભરપૂર પ્રમાણમાં આવે છે. વિદ્યાર્થી મૂંઝાઈ જાય છે. પરિણામે જે-તે સમયે કોઈ ભળતો જ નિર્ણય લેવાઈ જાય છે. આગળ જતાં ખ્યાલ આવે છે કે તે નિર્ણય ખોટો હતો. ત્યારે ઘણું મોડું થઈ ચૂક્યું હોય છે. આથી વિદ્યાર્થી આવા નિર્ણય લેવામાં મેચ્યોરિટી દાખવે તે જરૂરી છે.

મોટા ભાગનાં મા-બાપ વિદ્યાર્થીને ડોક્ટર-એન્જિનિયર જ બનાવવા માગતાં હોય છે. તેનાથી નીચું કંઈ ખપતું નથી. ઘણી વાર તો મા-બાપ પોતે જીવનમાં જે મેળવી શક્યાં ન હોય તેની અપેક્ષા સંતાનો પાસેથી રાખે છે. એવું વિચારતાં નથી કે આવો નિર્ણય ક્યારેક આગળ જતાં ઘાતક બનતો હોય છે. ડોક્ટર, એન્જિનિયર સિવાય પણ અનેક પ્રકારની કારકિર્દીમાં તક રહેલી હોય છે. ઘણી વાર તે અંગેની જાગૃતિનો અભાવ હોય છે અથવા તો વિદ્યાર્થી દબાણ હેઠળ નિર્ણય લે છે.

આપણે એવાં ઘણાં ઉદાહરણ જોઈએ છે કે સફળ ગણાતી વ્યક્તિઓએ અભ્યાસ અલગ કર્યો હોય છે અને તેઓની કારકિર્દી અલગ ક્ષેત્રમાં હોય છે. ગાયક શંકર મહાદેવન, ક્રિકેટર શ્રીનાથ, અનિલ કુંબલે વગેરે એન્જિનિયર થયા હોવા છતાં સંગીત અને ક્રિકેટમાં કારકિર્દી બનાવી અને સફળ થયા. તેવી જ રીતે અભિનયમાં પણ ડો. શ્રીરામ લાગુથી લઈને એવા ઘણા તબીબ જોવા મળશે કે જેઓ ડોક્ટરી છોડીને આ ક્ષેત્રમાં આવ્યા હોય. ફિલ્મ સ્ટાર જીતેન્દ્રનો પુત્ર તુષાર કપૂર અમેરિકામાં એક સફળ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ બેન્કર હતો, પરંતુ આજે તે બોલિવૂડમાં રાજ કરે છે. આપણી આજુબાજુ પણ નજર નાખીશું તો જણાશે કે ઘણીબધી વ્યક્તિઓ આ પ્રકારની જોવા મળે છે.

હવે સમય બદલાઈ ગયો છે. વ્યક્તિને પોતાને

પણ તેને શેમાં રસ છે તેનો ખ્યાલ આવી જતો હોય છે. આ ઉપરાંત અનેક પ્રકારના કન્સલ્ટન્ટને કારણે વિદ્યાર્થીને આગળ જતાં કંઈ લાઈન લેવી તેમાં મદદ મળે તે માટેની વ્યવસ્થા પણ છે, પરંતુ વ્યક્તિની પોતાની રસ-રુચિ મહત્વનો ભાગ ભજવતી હોય છે. આજના યુવાનોમાં આ સવિશેષ જોવા મળે છે. તેઓ પોતાની રીતે જ કારકિર્દી ઘડવા માગે છે. વળી હવે એ પ્રકારનો માહોલ પણ મળે છે, એટલું જ નહીં તેઓ જે વિષયમાં કારકિર્દી બનાવવા માગતા હોય તેને અનુરૂપ અભ્યાસક્રમો પણ ખૂબ ચાલે છે. આથી તેમને સરળતા રહે છે.

ધારો કે કોઈ વ્યક્તિની રમતગમત, સેલેબ્રિટીને મળવામાં, રાજકારણીઓને મળવામાં કે રાજકારણની ચર્ચા કરવામાં, બિઝનેસ ટાઈકૂનને મળવામાં, વાત કરવામાં રસ પડતો હોય તો તેમના માટે આજે સમૂહ માધ્યમ એક વિશાળ ક્ષેત્ર છે. અખબાર, મેગેઝિન, ટીવી ચેનલ, વેબસાઈટ, ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ, જનસંપર્ક વગેરેમાં પણ અનેક તકો રહેલી છે. ઘણા વિદ્યાર્થીઓ પોતાની રસ-રુચિ અનુસાર આ પ્રકારના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવીને પોતાનું ગમતું કામ કરી રહ્યા છે. આ માટે વ્યક્તિએ પણ સજ્જતા કેળવવાની જરૂર હોય છે. માત્ર આંખ અને કાન ખુલ્લા રાખવાથી જ ઘણી બધી વાતોનો ખ્યાલ આવી જતો હોય છે. કદાચ પરંપરાગત ડોક્ટર, એન્જિનિયરિંગ કરતાં પણ આ ક્ષેત્રમાં નાણાકીય આવક પણ વધુ થાય છે. જો કે પ્રારંભિક વર્ષોમાં સંઘર્ષ પણ એટલો જ રહે છે. હવે તો માસ મીડિયા આપણા હાથ સુધી પહોંચી ગયું છે, એટલે કે મોબાઈલ ફોન સુધી મીડિયાનો પ્રસાર થઈ ચૂક્યો છે ત્યારે આ એક એવું ક્ષેત્ર છે કે જેમાં દરેક વિદ્યાર્થીએ પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

ગુજરાતમાં આ માટેની અનેક શાળા-કોલેજો ચાલે છે. આવી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં પ્રવેશ મેળવવાથી વ્યક્તિની સ્કીલ ખીલી ઊઠે છે. અનુભવીઓ સાથે કામ કરવાથી તેમનું કામ પણ તેઓ સુધારી શકે છે. વળી પોતાનો શોખ પોષાય છે અને નાણાકીય આવક પણ થાય છે, પરંતુ આ માટે સ્નાતક થયા બાદ તરત જ વિદ્યાર્થીએ

નક્કી કરી લેવું જોઈએ. અલગ અલગ ભાષામાં પણ હવે મીડિયાનું વર્ચસ્વ વધી રહ્યું છે. આથી ભાષા અંગે પણ કોઈ જાતની કોઈને હીણપત અનુભવવી પડે તેમ નથી. શોખ કે પોતાની રસ-રુચિ ધોરણ ૧૦ના સમયથી જ વિદ્યાર્થીને ધ્યાનમાં આવી જવી જોઈએ. જો તેમ થાય તો તે પોતાની સ્કીલ ઘણી સારી રીતે નિખારી શકે. ઘણાને ફોટોગ્રાફીનો શોખ પણ હોય છે. ફોટોગ્રાફીનો શોખ પણ પોતાની કારકિર્દી બની શકે છે. સાથે કમાણીનું સાધન પણ બની શકે. તેવી જ રીતે ઘણાનો અવાજ સારો હોય છે, કેટલાક સારી રીતે લખી શકતા હોય છે આવા લોકો રેડિયોમાં રેડિયો જોકી તરીકે થતા કોપી રાઈટીંગમાં પણ કારકિર્દી બનાવી શકે છે. કેટલાક સારા વહીવટદાર હોય છે. કોઈ પણ ઇવેન્ટને તેઓ સારી રીતે સજાવી ધજાવી શકે છે. આવા લોકો ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટમાં પોતાનું નામ કાઢી શકે છે. જેમને સેલેબ્રેટીઝને મળવામાં પણ રસ હોય તેઓ ટીવી કે અખબાર મેગેઝીનમાં પત્રકાર તરીકે જોડાઈ શકે છે. આ એવા શોખ છે કે જેમાં વ્યક્તિને પોતાની રસ-રુચિની સાથે આવક પણ મળે છે.

ગુજરાતમાં માસ કોમ્યુનિકેશનનું શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓ

૧. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લેંગ્વેન્જ સ્ટડીઝ એન્ડ એપ્લાઈડ સોશિયલ સાયન્સ, સરદાર પટેલ યુનિ. સંલગ્ન, ચારુત્તર વિદ્યામંડળ, ભીખાભાઈ પટેલ પીટીસી કેમ્પસ, ભાઈકાકા સ્ટેચ્યુ પાસે, મોટા બજાર, વલ્લભ વિદ્યાનગર, આણંદ - ૩૮૮૧૨૦. સંપર્ક : ૯૪૨૭૪ ૦૩૮૧૦. મેઈલ - principal.ilsass@gmail.com

૨. ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ કોમ્યુનિકેશન, જર્નાલીઝમ એન્ડ પબ્લીક રિલેશન, એચ.કે. સેન્ટર ફોર પ્રોફેશનલ ટ્રેનિંગ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૯. સંપર્ક : ૦૭૯૨૭૯૧૩૯૦૨

૩. નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કોમ્યુનિકેશન એન્ડ જર્નાલીઝમ, ચોથો માળ, શપથ -૧, રાજપથ ક્લબ સામે, એસ.જી. હાઈવે, અમદાવાદ. સંપર્ક - www.nimcj.rog

૪. હીરામણી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, નિરમા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ સામે, એસ.જી. હાઈવે, અમદાવાદ. ફોન : ૦૨૭૧૭૨૪૨૫૦૫, ૨૪૨૬૦૬. ફેક્સ : ૦૨૭૧૭૨૪૨૯૦૯. મેઈલ - inquiry@hiramanischools.rog

૫. ભવન્સ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મીડિયા સ્ટડી, ભવન્સ

કોલેજ, ખાનપુર, અમદાવાદ.

૬. એલ.જે. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મીડિયા એન્ડ કોમ્યુનિકેશન, એલ.જે. કેમ્પસ, અંદાજ પાર્ટિ પ્લોટ પાસે, એસ. જી. હાઈવે, અમદાવાદ. સંપર્ક : ૯૨૨૮૦૨૨૮૦૫, ૭૬૨૧૯૪૨૭૬૦. મેઈલ - info@ljmc.rog

૭. પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમાં ઇન કોમ્યુનિકેશન, શાંતિ બિઝનેસ સ્કૂલ, શેલા, ઓફ એસ. પી. રીંગ રોડ, વ્રજ ગાર્ડન સામે, અમદાવાદ. સંપર્ક - ૯૯૦૯૭૦૦૦૦૦

૮. માઈકા, શેલા, અમદાવાદ. સંપર્ક : ૦૨૭૧૭૩૦૮૨૫૦

૯. શ્રી અર્જુન હીરાણી કોલેજ ઓફ જર્નાલીઝમ, સૌરાષ્ટ્ર યુનિ. સંલગ્ન, ડી. એચ. કોલેજ કેમ્પસ, ટાગોર રોડ હેમુ ગઢવી હોલ સામે, રાજકોટ.

૧૦. અમૃતલાલ શેઠ કોલેજ ઓફ જર્નાલીઝમ, રજિસ્ટ્રાર ઓફિસ, સૌરાષ્ટ્ર યુનિ. કેમ્પસ, રાજકોટ. સંપર્ક : ૦૨૮૧૨૫૭૬૩૪૭.

૧૧. ફેકલ્ટી ઓફ જર્નાલીઝમ એન્ડ માસ કોમ્યુનિકેશન, એમ. એસ. યુનિ. વડોદરા સંપર્ક - ૦૨૬૫૨૭૯૫૩૪૦.

૧૨. ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ જર્નાલીઝમ એન્ડ માસ કોમ્યુનિકેશન, વીર નર્મદ સાઉથ ગુજરાત યુનિ., સુરત. સંપર્ક : ૦૨૬૧૨૦૧૧૪૭, ૦૨૬૧૨૨૨૭૧૪૧, ૨૨૨૭૧૪૬, મેઈલ - kalpanatrao@hotmail.com

૧૩. ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ જર્નાલીઝમ ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ, મેઈલ - info@gujaratvidyapith.org

૧૪. ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ જર્નાલીઝમ, હેમચંદ્રાચાર્ય નોર્થ ગુજરાત યુનિ., પાટણ. ફોન : ૦૨૭૬૬૨૨૨૭૪૪.

૧૫. ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ જર્નાલીઝમ, સેન્ટ ઝિવયર્સ કોલેજ, નવરંગપુરા, અમદાવાદ.

૧૬. પંડિત દીનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિ. ગાંધીનગર. આગામી વર્ષથી મીડિયા સ્ટડીમાં બી.એ.નો કોર્સ શરૂ કરવા જઈ રહી છે.

એચ-૫/૪૧, નીધિ એપાર્ટમેન્ટસ, પ્રગતિનગર બસ સ્ટોપની સામે, નારણપુરા, અમદાવાદ-૧૩.

૫

મહેનત કરને વાલોં કી કભી હાર નહીં હોતી

મૌલિક સોની

મોટા ભાગે પરીક્ષા પૂરી થયા બાદ વિદ્યાર્થીઓ પોતાની પરીક્ષાના આધારે તેમને કેટલા માર્ક્સ કે પર્સન્ટેજ આવશે તેની ધારણા બાંધતા હોય છે, જેમ કે મને ૮૨% તો આવશે જ, કે ૮૫% તો આવશે જ વગેરે અને પરિણામ તે જ પ્રમાણેનું આવતું હોય છે, પરંતુ ક્યારેક એવું બને કે તમારી ધારણા કરતાં વિરુદ્ધનું પરિણામ આવે. તમે ધાર્યું હોય કે ૮૨% તો આવશે જ. પણ પરિણામ આવે ૮૧% ! બને છે ને આવું ? ત્યારે અમિતાભ બચ્ચન સાહેબની પેલી વાત યાદ કરવી.

એક એવોર્ડ સમારંભમાં અમિતાભ બચ્ચનને એવોર્ડ મળતાં એક પત્રકારે તેમને પૂછ્યું, સર આપને એવોર્ડ મળ્યો તો આપને કેવું લાગે છે ? ત્યારે ખૂબ જ શાંતિથી તેમણે જવાબ આપ્યો કે, “જુઓ મિત્ર, મારા બાપુજી કહેતા હતા કે બેટા, તારી ઈચ્છા મુજબ થાય તો સારું અને કદાચ જો ના થાય તો વધુ સારું.” કેટલી સુંદર વાત છે નહીં ? આ વાતને તમારા આ વર્ષના પરિણામ સાથે જોડીને સમજાવો.

જો તમારી ઈચ્છા મુજબનું પરિણામ આવે તો સારું અને ના આવે તો વધુ સારું. મતલબ એ કે આ તમારી ઈચ્છા નહીં પરંતુ ઉપરવાળાની એટલે કે ઈશ્વરની ઈચ્છા મુજબનું પરિણામ આવ્યું છે. વિચારો કે તમે ૮૨% પરિણામની અપેક્ષા રાખતા હતા, પરંતુ આવ્યા ૮૧%. તો તેનો મતલબ એ છે કે આ ઉપરવાળાની ઈચ્છા હતી અને તેમનો કોઈ ચોક્કસ પ્લાન જરૂર હશે જ અને તે પ્લાન મુજબ જ તમારે ૮૧% આવ્યા છે. કેમ કે પેલું કહેવાય છે ને કે “ઈશ્વર જે કરે છે તે સારા માટે જ કરે છે !”. તમારા ઓછા પરિણામથી અત્યારે તમે કદાચ નિરાશ થશો કારણ કે તમે ઈશ્વરનો પ્લાન જાણતા નથી. પરંતુ જો તમે તે પરિણામ પ્રેમથી સ્વીકારીને હવે પછીના અભ્યાસમાં જે પણ સ્કૂલ, કોલેજ કે યુનિવર્સિટીમાં એડમિશન મળે ત્યાં ખૂબ જ ઉત્સાહથી ભણશો તો અભ્યાસના અંતે તમારી ઉત્તમ કરિયર બની જ જશે. આ “લો ઓફ નેચર” એટલે

કે કુદરતનો નિયમ છે. આમ પણ જો ૮૨%ના બદલે ૮૧% આવે તો તમારા જીવ બાળવાથી, ઉદાસ થવાથી કે ફરિયાદ કરવાથી તે પરિણામ બદલાઈ જવાનું નથી જ ને ? તો પછી શા માટે તેને પ્રેમથી સ્વીકારીને ઉત્તમ ભવિષ્યની તૈયારીમાં લાગી ના જવું!

તો હવે જ્યારે તમે ૧૦મા ધોરણમાં હતા અને મેરિટના આધારે સ્કૂલ બદલીને બીજી સ્કૂલમાં આગળનો અભ્યાસ કરવા જઈ રહ્યા છો કે પછી તમે ૧૨મા ધોરણમાં હતા અને મેરિટના આધારે કોલેજમાં આગળનો અભ્યાસ કરવા જઈ રહ્યા છો, ત્યારે તમને તમારી પસંદગીની સ્કૂલ કે કોલેજમાં એડમિશન મળ્યું તો સારું ! પરંતુ જો તેમ ના થયું તો મિત્રો, નિરાશ થવાના બદલે જે પણ સ્કૂલ કે કોલેજમાં એડમિશન મળ્યું હોય તેને પ્રેમથી સ્વીકારીને ઉત્સાહથી ભણશો તો તમે ઉત્તમ કરિયર બનાવી શકશો.

તો બસ, અત્યારે જ નક્કી કરી લો કે જે પણ સ્કૂલ, કોલેજ કે જે પણ ફેકલ્ટીમાં એડમિશન મળશે ત્યાં તમે ખૂબ જ સરસ મહેનત કરશો. ઓછી મહેનત નહીં પરંતુ તમે તમારું ૧૧૦% આપો અને બાકીનું ઈશ્વર પર છોડી દો.

કદાચ હમણાં તમને તમારી મહેનત પ્રમાણેનું પરિણામ ના મળ્યું હોય તો તમે કરેલી મહેનતનું વ્યાજ સાથે પરિણામ ભવિષ્યમાં મળી જ જતું હોય છે. કારણ કે પેલું કહેવાય છે ને “બેઠે રહને વાલોં કી નૈયા કભી પાર નહીં હોતી, ઔર મહેનત કરને વાલોં કી કભી હાર નહીં હોતી.” અને હા ! જો તમને તમારી ઈચ્છા મુજબનું પરિણામ મળ્યું હોય તો તમે ઈશ્વરનો આભાર માનીને તે જ પ્રમાણેની મહેનત ચાલુ રાખીને અભ્યાસ કરશો તો ભવિષ્યમાં પણ ઈશ્વર તમને તમારી મહેનત પ્રમાણેનું ઉત્તમ પરિણામ મેળવવામાં મદદરૂપ થશે જ !

ડી-૩૦૧, સમર્પણ ટાવર, જ્ઞાનજ્યોત સ્કૂલની બાજુમાં, પ્રભાતચોક, ઘાટલોડિયા, અમદાવાદ-૬૧.

સફળતા નથી મળતી માત્ર વાતોથી,
સિદ્ધિ નથી મળતી ફક્ત વિચારવાથી.
સપનાંઓ સાકાર થાય છે, ખંતથી...
મનગમતી કારકિર્દી બને છે, સચોટ ધ્યેયથી...

ઘો. ૧૨ પછી કારકિર્દીના ઉપલબ્ધ વિકલ્પો...

ઘોરણ-૧૨ સફળ કારકિર્દી તરફના માર્ગ પરનું પ્રથમ પગલું છે. અહીં માર્ગો ઘણા હોય છે. તેથી સ્વાભાવિક છે કે ગડમથલ થવા લાગી. કારકિર્દીનો સચોટ માર્ગ ક્યાંક ભળતી જ દિશામાં ના લઈ જાય તે બાબત મૂંઝવી નાંખે છે. આવા સમયે અનુભવી પથદર્શકનું માર્ગદર્શન આશીર્વાદરૂપ નીવડે છે. મંજિલ સુધી પહોંચવામાં અસ્પષ્ટ રસ્તાઓ ધીમે ધીમે સાફ દેખાવા લાગે છે. છેવટે નિર્ધારિત માર્ગ મળી જ જાય છે. તમારે હવે હૈયામાં હામ અને દિલમાં જોશ સાથે નિર્ધારિત લક્ષ્યાંક હાંસલ કરવાનું છે.

આ વિભાગમાં જુઓ...

		પાના નં.
૧.	સમયનું આયોજન એટલે કારકિર્દીનું આયોજન	પ્રા. પ્રવિણચંદ્ર ઠક્કર ૨૦
૨.	ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના વિકલ્પો	આર. એન. કોટક ૨૨
૩.	ધોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહ બાદ કારકિર્દીની તકો	રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય ૨૭
૪.	ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી ઉપલબ્ધ ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ, ડિગ્રી / ડિપ્લોમા ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમો	પ્રો. (ડૉ.) જી. પી. વડોદરીયા ૩૨
૫.	તબીબી અભ્યાસક્રમોનું કટ્ટ ઓફ લિસ્ટ ૫૦
૬.	ધો. ૧૨ સાયન્સમાં ઓછા ટકા આવે તો...	શ્રીમતી મધુબેન બી. દવે ૬૦
૭.	ધોરણ-૧૨ પછી યોજાતી પ્રવેશ પરીક્ષાઓ	ડૉ. રમેશ ભાયાણી ૬૪
૮.	પત્રકારત્વમાં કારકિર્દીની તકો	યોગેશ પંડ્યા ૭૦
૯.	પત્રકારત્વના પાઠ શિખવાડે છે... એન.આઈ.એમ.સી.જે. ૭૨
૧૦.	ફોરેન્સિક સાયન્સના ક્ષેત્રે કારકિર્દીનો વધતો વ્યાપ	આરતી પંડ્યા ૭૩
૧૧.	હોટલ અને ટુરિઝમ મેનેજમેન્ટમાં કારકિર્દી	પી. આઈ. રબારી ૭૬
૧૨.	ફેશન ડિઝાઇનમાં સ્ટાઈલીશ કારકિર્દી	શ્રીમતી મધુબેન બી. દવે ૭૯
૧૩.	બાયો ટેકનોલોજીમાં હોટ કરિયર	નેહા શર્મા ૮૪
૧૪.	સાયબર વર્લ્ડમાં આધુનિક કારકિર્દી	મનન ઠક્કર ૮૮
૧૫.	સંરક્ષણ દળોમાં સુરક્ષિત કારકિર્દી	સુદેશ અમીન ૯૧
૧૬.	મરીન એન્જિનિયરીંગમાં કારકિર્દી	અમીન સુદેશ ૧૦૦
૧૭.	ડિઝિટલ માર્કેટિંગમાં કારકિર્દીની તકો	ભાનુકુમાર મહેતા ૧૦૪
૧૮.	ગૂજરાત વિદ્યાપીઠના નવતર અભ્યાસક્રમો	પ્રા. પુનિતા હર્ષો ૧૦૬
૧૯.	વિદેશી ભાષા શીખો એક, કારકિર્દીનાં દ્વાર ખોલો અનેક	રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય ૧૦૯
૨૦.	સ્વર્ણીમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી - ખેલકૂદ ક્ષેત્રે કારકિર્દી ૧૧૪
૨૧.	ઈન્ડસ્ટ્રિયલ સેફ્ટી / એન્વાયરમેન્ટમાં કારકિર્દી ૧૧૭
૨૨.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો	ડૉ. મૌનસ ઠાકર ૧૧૮
૨૩.	બેચલર ઓફ પ્લાનિંગ ૧૨૧
૨૪.	વિજ્ઞાનના શિક્ષણ અને સંશોધનની ભારતની શ્રેષ્ઠતમ સંસ્થા IISER	નિસર્ગ દેસાઈ ૧૨૩
૨૫.	સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી : ભારતીય વારસાને આવરી લેતા ઉપયોગી અભ્યાસક્રમો ૧૨૬
૨૬.	કામધેનુ યુનિવર્સિટી ૧૨૯
૨૭.	ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગમાં બેસ્ટ કરિયર	પ્રિ. આર. એસ. શર્મા ૧૩૨
૨૮.	સેપ્ટના બેસ્ટ અભ્યાસક્રમો	એસ. આર. વિજયવર્ગીય ૧૩૬
૨૯.	પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીમાં રંગીન કારકિર્દી	ભગીરથ એ. પટેલ ૧૩૯
૩૦.	દૃશ્ય-શ્રાવ્ય માધ્યમમાં કારકિર્દીની તકો	આલાપ બ્રહ્મભટ્ટ ૧૪૨
૩૧.	“એનિમેશન અને મલ્ટીમીડિયા” ક્ષેત્રે કારકિર્દી	એસ. આર. વિજયવર્ગીય ૧૪૫
૩૨.	બોર્ડનાં પરિણામો બાદ પ્રવેશ માટે મહત્વની વેબસાઈટ્સ ૧૪૯

૧

સમયનું આયોજન એટલે કારકિર્દીનું આયોજન

પ્રા. પ્રવિણચંદ્ર ઠક્કર

જન્મ સમયે તમે ઓળખ વગરના હતા. હવે તમે કુટુંબ, સમાજ અને દેશમાં તમારી આગવી ઓળખ સ્થાપિત કરવા ઈચ્છો છો ને ? તો પછી 'કારકિર્દી' આગળ 'સફળ' શબ્દનું વિશેષણ લગાડવા માટે તમારે સમયરૂપી શ્રેષ્ઠ સંસાધનનું મહત્ત્વ સ્વીકારવું પડશે. ઈશ્વરે સૌને સમયની મૂલ્યવાન ભેટ આપી છે. સૌ પ્રથમ સમયની લાક્ષણિકતા જાણીએ. (૧) સમયનું સર્જન કરી શકાતું નથી. (૨) તેમાં વધઘટ કરી શકાતી નથી. (૩) તે બીજા પાસેથી મેળવી શકાતો નથી કે બીજાને આપી શકાતો નથી. (૪) તેનો સંગ્રહ કરી શકાતો નથી. (૫) તેનું રૂપાંતર થઈ શકતું નથી. (૬) સમય હપ્તામાં મળે છે. દરરોજ તાજો દિવસ મળે છે. (૭) વર્તમાન સમય રોકડ રકમ છે. વીતી ગયેલો સમય ખર્ચાયેલ ધન જેવો છે. તે ઈતિહાસ બની જાય છે.

જ્ઞાતિ, જાતિ કે લિંગના ભેદભાવ વિના, સમયની વહેંચણી થાય છે. તમે નિશ્ચિત, સ્પષ્ટ અને વાસ્તવિક ધ્યેય નક્કી કરી લો અને પછી સમયનું આયોજન કરી, ઉપયોગ મૂલ્ય વધારી દો. અમરેલી જિલ્લાના સાવરકુંડલા શહેરના પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકની દીકરી કોમલ ગણાત્રા પ્રાથમિક શાળામાં સર્વિસ કરતી હતી. તેણે સનદી અધિકારી બનવાનું ધ્યેય નક્કી કર્યું. ઘેર બેઠા અભ્યાસ કરી તે બી.એ. થઈ. યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશન યુ.પી.એસ.સી. દ્વારા લેવાતી પરીક્ષામાં સફળ થવા માટે સમયપત્રક તૈયાર કર્યું. પોતાની ચાલુ નોકરીની સાથે દરરોજ આઠ થી દશ કલાક વાંચન કરવા લાગી. સમય વ્યવસ્થાપન અને કઠોર પરિશ્રમને પરિણામે તે સનદી સેવામાં ઉત્તિર્ણ થઈ શકી.

સમયના ત્રણ પ્રકાર છે. (૧) નક્કી કરેલા-કમિટેડ કલાકો : દૈનિક ક્રિયાકાંડ, ભોજન, ઊંઘ માટેનો સમય નક્કી હોય છે. તેમાં વધારે વધઘટ નક્કી કરી શકાતી નથી. (૨) ફુરસદ માટેના કલાકો : ટી.વી. જોવું, ફરવા કે રમવા જવું. આ સમય માટેના કલાકો નક્કી કરી શકાય. (૩) કારકિર્દી માટેનો સમય : આ સમયનું પૂર્વ-લેખિત

આયોજન કરો. તમે વિજ્ઞાન પ્રવાહ સાથે ૧૧-૧૨ ધોરણ માટેની પરીક્ષાની તૈયારી કરી રહ્યા છો. બે વર્ષ માટે ટી.વી.ની સ્વીચ ઓફ રાખી દો. મનોરંજન માટે ત્રિશેક મિનિટ રેડિયો પર સંગીત સાંભળો. ફરવા માટેનો સમય નિશ્ચિત હોય. ફુરસદ માટેના કલાકોમાં ઘટાડો કરવાથી કારકિર્દી માટેના સમયમાં આપોઆપ વધારો થઈ જશે. તમારા અભ્યાસની કક્ષા અને સમયગાળો ધ્યાનમાં રાખી, બિનજરૂરી કામ માટેના સમયમાં કાપ મૂકી દો. મોહમ્મદ માંકડનું યાદગાર વિધાન છે "જે ગાડી નાના સ્ટેશને ઊભી રહે છે તે લક્ષ્ય ઉપર મોડી પહોંચે છે." તમારી દરેક ક્ષણનો ઉપયોગ કરવાની ટેવ પાડો. મેટ્રિકની પરીક્ષામાં પાસ થઈને મેં ટપાલ ખાતામાં સર્વિસ સ્વીકારી. મારું ધ્યેય તો કોલેજમાં અધ્યાપક થવાનું હતું. તે માટે મારે પ્રથમ અથવા બીજા વર્ગ સાથે એમ.એ.ની પદવી મેળવવી પડે. સમયના આયોજન દ્વારા લાલન કોલેજ, ભુજ-કચ્છમાં અભ્યાસ કરીને હું અનુસ્નાતક થયો. ટપાલ ખાતાની કચેરીએ મારે સવારે ૧૦:૩૦ વાગે પહોંચવાનું હતું. તેને બદલે હું ૧૦:૦૦ વાગે હાજર થઈ જતો. દરરોજ અડધો કલાક 'ઈન્ડિયન એક્સપ્રેસ' વર્તમાનપત્ર વાંચતો. પાંચેક વર્ષ આ રીતે નિયમિત એકધારા વાચનથી મારા સામાન્ય જ્ઞાન અને અંગ્રેજી શિક્ષણમાં સારી એવી વૃદ્ધિ થઈ. એટલું જ નહીં એમ.એ. થયા પછી ફરીથી અંગ્રેજી મુખ્ય વિષય સાથે પ્રથમ વર્ગમાં પ્રથમ સ્થાન પ્રાપ્ત કરી બી.એ.ની પદવી મેળવી શક્યો. પરિણામે ભારતની સૌ પ્રથમ ગ્રામવિદ્યાપીઠ લોકભારતી, સણોસરામાં હું અધ્યાપક તરીકે પસંદગી પામવામાં સફળ થયો. આગળ જતાં 'નિયામક'ના પદે પહોંચ્યો. ટપાલ ખાતાનો એક સામાન્ય ડિલીંગ આસિસ્ટન્ટ, નિયામક બની શક્યો - સમય પ્રત્યેની વફાદારીથી.

તમે જ્યારે સમયનું આયોજન કરી રહ્યા હો ત્યારે નીચેની બાબતો અવશ્ય ધ્યાનમાં રાખશો.

(૧) એકાગ્રતા : સફળતા માટેનો ગુરુમંત્ર છે, એકાગ્રતા. તમે વાચન-લેખન માટેનું જે સમયપત્રક તૈયાર

કર્ચુ હોય તેમાં સંપૂર્ણ એકાગ્રતા રાખવી જરૂરી છે. એક અંગ્રેજ કવિની પંક્તિઓ યાદ રાખવા જેવી છે :

"Work while you work
Play while you play
That is the way to be
Happy and gay."

અહીં 'work while you work'ની જગ્યાએ 'study while you study' શબ્દો મૂકી શકાય. સૂર્યના કિરણોને કેન્દ્રિત કરવાથી ભારે મોટી ઊર્જા પેદા થાય છે તેમ સમયને કેન્દ્રિત કરવાથી ધારેલાં પરિણામો તમે મેળવી શકશો.

(૨) મક્કમતા : તમારા વાચન માટે નક્કી કરેલો સમય હોય ત્યારે કોઈને પણ મળો નહીં. મહારાષ્ટ્રમાં અભિનય કુંભાર નામનો યુવાન યુ.પી.એસ.સી. દ્વારા લેવાતી સનદી સેવાની પરીક્ષા માટેની તૈયારી કરી રહ્યો હતો. તે પૂણેમાં નિવાસ કરતો હતો. તેણે વાચન માટેના પોતાના કલાકો નક્કી કર્યા હતા.

એક દિવસ તેના પિતા તેને મળવા આવવાના હતા. તેણે બપોરે ચા-પાણીના સમયે ૪:૦૦ થી ૪:૩૦ વચ્ચે સમય આપ્યો. પિતાશ્રી આવ્યા. વાતચીત કરી. સાથે ચા પીધી. અભિનય બરાબર સાડા ચાર વાગે ફરીથી વાંચવા બેસી ગયો. તમારા વાચન ખંડમાં ફોન રાખવો નહીં. તમારા અભ્યાસ માટે ફોન ઉપર આવશ્યક વાતચીત કરવાની હોય તે નક્કી કરેલા સમયે જ કરો.

(૩) અણગમતા- અઘરા વિષયનો સૌ પ્રથમ અભ્યાસ કરો : જે વિષય કે વિષયના કોઈ મુદ્દા તમોને અણગમતા, અઘરા અને છતાં અગત્યના લાગતા હોય તેનો અભ્યાસ સૌ પ્રથમ કરો. આ અભ્યાસ પૂરો થઈ ગયા પછી તમારો આત્મવિશ્વાસ-શ્રદ્ધા વધી જશે. મગજમાં એન્ડોર્ફિન નામક હોર્મોન્સનો સ્ત્રાવ વધશે જે તમોને ઉત્કટ ઉત્સાહનો અનુભવ કરાવશે. તમે હકારાત્મક બની જશો.

(૪) કોઈ પણ વિષયના અભ્યાસમાં વિલંબ ન કરો : તમોને ગણિત કે અંગ્રેજી જેવા વિષયમાં સફળતા મળશે કે નિષ્ફળતા તેવા અજ્ઞાત ભય-સંદેહ અથવા આગસને કારણે, અભ્યાસમાં વિલંબ કરો છો. તમે સમયસર તૈયારી કરી નથી, પરિણામે તમે હોશિયાર હોવા છતાં ધારેલા ટકા લાવી શકતા નથી. દરેક વિષયના અભ્યાસની તૈયારી, પ્રથમ સત્રના પ્રથમ દિવસથી જ શરૂ કરી દો. આમ

કરવાથી ખરેખર પરીક્ષાની તારીખ પહેલાં પુનરાવર્તન માટે તમોને વધારાનો સમય - લિડ ટાઈમ મળી જશે.

(૫) વાચન ખંડમાં વાચન સામગ્રી વ્યવસ્થિત રાખો : તમારા વાચન ખંડમાં ટેબલ ઉપર નિશ્ચિત સ્થળે પુસ્તકો, સંદર્ભ ગ્રંથો, શબ્દકોશ, અન્ય વાચન સાહિત્ય, પેન-પેન્સિલ, દવા, પીવાનું પાણી, એલાર્મ વગેરે વ્યવસ્થિતપણે મુકાયેલા હોવા જોઈએ, તો કોઈ પણ વસ્તુ મેળવવામાં તમારે સમયનો વ્યય નહીં કરવો પડે.

સમયપાલન માટે શિસ્ત : તમારું સમય આયોજન નક્કી થઈ જાય પછી યુસ્તપણે તેનું પાલન કરો. જેમ શરીરનો અતિ મહત્વનો એક ભાગ લોહી છે. સમગ્ર શરીરમાં પરિભ્રમણ કરી લોહી, શરીર-મનને સ્વસ્થ-તાજ રાખે છે તેમ સમય મેનેજમેન્ટનું અતિ મહત્વનું અંગ છે શિસ્ત. ખુલ્લા મેદાનમાં તંબુ એ રીતે લગાડવામાં આવે છે કે હવા કોઈપણ દિશામાંથી આવે તો પણ તંબુ અડીખમ ઊભો હોય છે તેમ સમયપાલન માટે તમારી શિસ્ત એવી હોવી જોઈએ કે ગમે તેવા સંજોગો કે અવરોધો આવે તો પણ તમારા નિર્ણય પાલનમાં કોઈ મીનમેખ થશે નહીં. અને તો જ તમારી મંજિલને પ્રાપ્ત કરી શકશો.

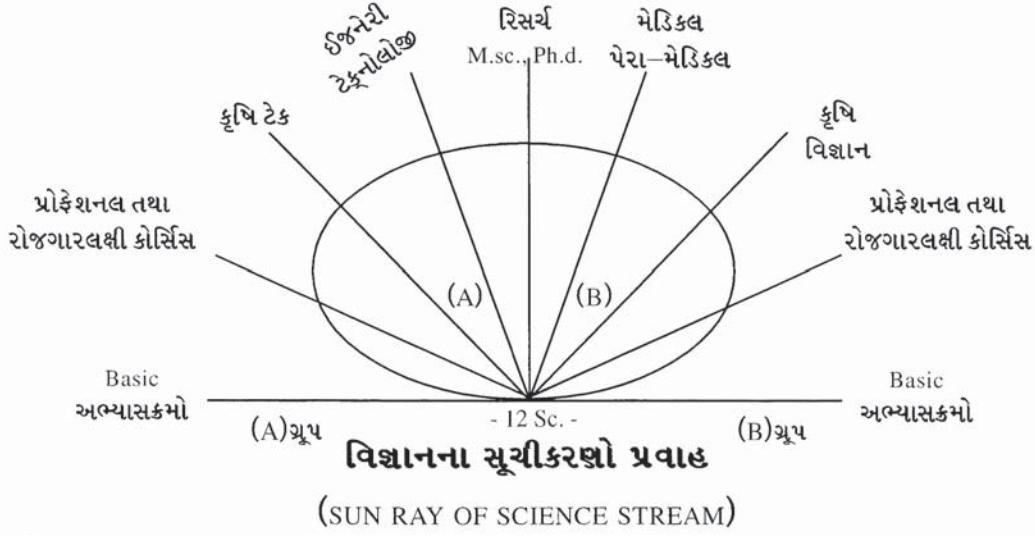
તમારા કાકા કે મામાના દીકરી-દીકરાનો લગ્ન પ્રસંગ હોય, તેમને ઘેર હાજર રહેવાની લાલચ રાખો નહીં. ફોન ઉપર તેમને શુભેચ્છા અવશ્ય આપો. સમયનું લક્ષ્યરેખાની જેમ પાલન કરશો તો તમારા ધ્યેયનું કોઈ અપહરણ કરી શકશે નહીં.

સમાપન : દરેક ક્ષણ, મિનિટનું તમે ધ્યાન રાખશો તો કલાકો આપોઆપ તમારી કારકિર્દીનું ઘડતર કર્યા કરશે. સમયને 'યોગ' માનશો અને સમયના આયોજન દ્વારા કારકિર્દીનું આયોજન કરશો તો આજીવન તમને તેનું વળતર મળ્યા કરશે. તુરાબ 'હમદમ'ની બે પંક્તિઓ સદાયે યાદ રાખીએ...

“સમય સાથે તમારે ચાલવું ને દોડવું પડશે
કરીને પૂર્વતૈયારી સમયને સાચવી લેજો”

૨૦૨, 'ઓર્કિડ', તસ્કીન સોસાયટી,
શુકલનગર, સમા, વડોદરા-૩૯૦૦૦૨.

ધો. ૧૨ સાયન્સ પછી આપ કયા વિકલ્પો મેળવી શકો તે અંગે વિચારીએ તે પહેલાં આ આકૃતિ જુઓ અને સમજો. (ધો. ૧૨ સાયન્સ પછીના સરળ વિકલ્પો)

ઘોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી ગ્રુપ મુજબ મુખ્ય આ વિકલ્પો મળશે :

ગ્રુપ-એ : (૧) B.Sc., M.Sc., Ph.D. દા.ત. રસાયણશાસ્ત્ર

- (૨) ઈજનેરી ટેકનોલોજી B.E., B.Tech
- (૩) કૃષિ ટેકનોલોજી - ડેરી વિજ્ઞાન
- (૪) પ્રોફેશનલ કોર્સિસ - ખૂબ વિવિધતા મળશે.
- (૫) Basic પાયાના અભ્યાસક્રમો વગેરે.

ગ્રુપ-બી : (૧) B.Sc., M.Sc., Ph.D. દા.ત. બાયો. ટેક.

- (૨) મેડિકલ પેરામેડિકલ B - ફાર્મસી વગેરે.
- (૩) કૃષિ વિજ્ઞાન B.Sc. & AH વગેરે.
- (૪) પ્રોફેશનલ કોર્સિસ
- (૫) Basic પાયાના અભ્યાસક્રમો વગેરે.

આ દરેક વિકલ્પો/અભ્યાસક્રમો અને તેની પ્રવેશ

પરીક્ષા/પદ્ધતિની વિગતો જાણવી પડે.

ગુજકેટ તથા JEE કસોટીઓ : ગુજરાતમાં ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓએ તબીબી ડિગ્રી અને ફાર્મસી ડિગ્રી - ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટે ધો. ૧૨ સાયન્સની બોર્ડ એકઝામ ઉપરાંત ગુજરાત બોર્ડની 'ગુજરાત કોમન એન્ટ્રેન્સ ટેસ્ટ' (ગુજકેટ) મેડિકલ હોય ફરજિયાત આપવાની (પરિણામ પરીક્ષા સાથે જ પ્રવેશ કસોટી કાર્ય ચાલુ હોય છે) બાકી ઈજનેરી ડિગ્રી માટે JEE નિયત છે.

રાજ્ય સરકારે ગત વર્ષથી મેડિકલ-ડેન્ટલ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે ઓપન કેટેગરીમાં વિદ્યાર્થીઓ માટે ધો. ૧૨ સાયન્સમાં ન્યૂનતમ ૫૦ ટકાનું ઘોરણ નિર્ધારિત કર્યું છે તથા ગુજકેટ મેડિકલમાં પણ ૫૦ ટકા આવશ્યક છે. જ્યારે મેરિટ યાદી ધો. ૧૨ના ત્રણ વિષયના ૬૦ ટકા અને કોમન એન્ટ્રેન્સ ટેસ્ટના ૪૦ ટકાના આધારે તૈયાર કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. ગુજરાત બોર્ડ અને સેન્ટ્રલ બોર્ડના વિદ્યાર્થીઓનું મેરિટ લિસ્ટ પણ અલગ અલગ તૈયાર કરવામાં આવે છે.

રાજ્યમાં આવેલી ખાનગી અને સરકારી ઈજનેરી તથા ફાર્મસી કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવવા JEE (Main) આપવી પડે. આ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ધો. ૧૨ના ૬૦ ટકા તથા JEE ના ૪૦ ટકા ગણી મેરિટ બનાવવામાં આવે છે.

ધો. ૧૨ સાયન્સનું પરિણામ જાહેર થયાના સપ્તાહમાં જ આ કોલેજો પરથી પ્રવેશફોર્મનું વિતરણ કરાશે. ઈજનેરી/ફાર્મસી પ્રવેશ ફોર્મ ૨(બે) સ્ટેજમાં વહેલાસર આ વર્ષે થનાર છે જે ઓનલાઈ છે. ગુજરાતમાં આ ઉપરાંત (૧) ગુજરાતમાં આર્કિટેક્ચરલના કોર્સ માટે NATA આપવી પડશે. (૨) પશુ ચિકિત્સા (BVSC) માટે ગુજકેટ તથા ડેરી ટેકનોલોજી વગેરે માટે JEE (Main) ફરજિયાત થયેલ છે. ગુજકેટ વિશે વધુ માહિતી વેબસાઈટ www.gseb.gov.in પરથી મેળવી શકાશે.

કેન્દ્રીય પ્રવેશ સમિતિઓ : Admission Committee for Professional Courses (એલ.ડી. એન્જિનિયરીંગ કોલેજ, નવરંગપુરા, અમદાવાદ. ફોન : ૦૭૯-૨૬૩૪૦૧૧૮. www.gujacpc.ac.in) દ્વારા ડિગ્રી/એન્જિનિયરીંગ તથા ડિગ્રી અને ડિપ્લોમા ફાર્મસીમાં તથા એડમિશન કમિટી ઓફ મેડિકલ એજ્યુકેશન, બી. જે. મેડિકલ કોલેજ, સિવિલ હોસ્પિટલ કેમ્પસ, અસારવા, અમદાવાદ-૧૬. ફોન : ૦૭૯-૨૨૬૮૦૦૭૪/૨૨૬૮૧૦૨૪. www.medadmbjmc.in દ્વારા MBBS/BDS/B.PHYSIO/ આયુર્વેદ/હોમિયોપેથીના B.Sc. (નર્સિંગ), પ્રોસ્ટેથિક ડિગ્રી વગેરે મેડિકલ-પેરામેડિકલના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. એન્જિનિયરીંગ વિદ્યાશાખાઓમાં પ્રવેશ માટે ઓનલાઈન તથા મેડિકલ વિદ્યાશાખામાં પ્રવેશ માટે બીજું ઓફલાઈન એમ અલગથી ફોર્મ ભરવાનું હોય છે. મેડિકલ-પેરામેડિકલ તથા ઈજનેરી, ફાર્મસીની અલગ જાહેરાતો પ્રવેશ માટે આવે છે.

અન્ય અભ્યાસક્રમોનું એડમિશન : ધો. ૧૨ સાયન્સ પછી ગુજરાતમાં ચાલતા અન્ય અભ્યાસક્રમોમાં એડમિશન આપવાનું કામ કરતી એડમિશન કમિટીઓની યાદી : (૧) ચાર એગ્રિકલ્ચર યુનિવર્સિટીના તથા એક કામધેનુ યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમોમાં એડમિશન મેરિટ

મુજબ છે અને યુનિવર્સિટીએ નીમેલ પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા એડમિશન આપવામાં આવે છે. (૨) જામનગરમાં આવેલ આયુર્વેદ યુનિવર્સિટીમાં બી. ફાર્મ (આયુર્વેદ)નો કોર્સ ચાલે છે અને મેરિટ મુજબ પ્રવેશ મળે છે. (૩) ગુજરાતમાં આવેલ સાયન્સ કોલેજોમાં ચાલતા બી.એસસી. ના કોર્સમાં એડમિશન પણ મેરિટ મુજબ મળે છે. એનું ફોર્મ ધો. ૧૨ સાયન્સનું રિઝલ્ટ આવે પછી તરત જ ભરી દેવાનું હોય છે.

ક્યા કોર્સમાં એડમિશન લેવું ?

બધાં ફોર્મ ભરવાં : ધો. ૧૨ સાયન્સનું રિઝલ્ટ આવે ત્યાર પછી જેનાં જેનાં ફોર્મ ભરવાની જાહેરાત આવે તે બધાં ફોર્મ ભરવાં. એડમિશન ટેસ્ટ હોય એની જાહેરાત રિઝલ્ટ પહેલાં કે તેનાથી પણ વહેલા આવતી હોય છે. તેમાંથી ગુજરાતમાં ચાલતા કોર્સનાં ફોર્મ અચૂક ભરવાં. બી.એસસી.નું ફોર્મ પણ ભરવું અને એફ.વાય. બી.એસસી.માં એડમિશન પણ લઈ લેવું.

પસંદગીનો ક્રમ : ધો. ૧૨ સાયન્સ પછી ગુજરાતમાં ચાલતા કોર્સની વાત કરીએ તો ટોપ ટેન અને ટોપ ટ્રવેન્ટી કોર્સ આ પ્રમાણે ગણાય. ટોપ ટેનમાં (૧) એમ.બી.બી.એસ. - મેડિકલ (૨) ડેન્ટલમાં બી. ડી.એસ. (૩) મિકેનિકલ એન્જિનિયરીંગનો ડિગ્રી કોર્સ (૪) ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને કોમ્યુનિકેશન એન્જિનિયરીંગમાં કે ઈલેક્ટ્રોનિક્સમાં બી.ઈ. ડિગ્રી કોર્સ (૫) કમ્પ્યુટર એન્જિનિયરીંગ (૬) CEPTમાં ચાલતા કોર્સમાં ઈન્ટરિયર ડિઝાઈન, આર્કિટેકચર અને બિલ્ડિંગ કન્સ્ટ્રક્શનના કોર્સમાંથી કોઈ પણ કોર્સ (૭) ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી આઈ.ટી.નો ડિગ્રી કોર્સ (૮) આયુર્વેદમાં બી. એ.એમ.એસ. (૯) બેચલર ઓફ ફિઝીયોથેરાપી (૧૦) બેચલર ઓફ ફાર્મસી એટલે કે બી.ફાર્મ (ગ્રુપ - એ, બી તથા એબી મુજબ)

ટોપ ટ્રવેન્ટી કોર્સ : ટોપ ટેન કોર્સની યાદી પ્રમાણેના દસ અભ્યાસક્રમો પછી આગળ ક્રમ આ પ્રમાણે રખાય (૧૧) પેટ્રોલિયમ્સમાં બી.ઈ. (૧૨) ફૂડ પ્રોસેસિંગ એન્ડ ટેકનોલોજીમાં બી.ઈ. (૧૩) વેટરનરી સાયન્સ એન્ડ એનિમલ હસબન્ડરી - પશુઓના ડોક્ટરનો કોર્સ કે જે પશુપાલન યુનિવર્સિટીમાં ચાલે છે. (૧૪) આણંદમાં ચાલતો ડેરી ટેકનોલોજીનો ડિગ્રી કોર્સ (૧૫) આયુર્વેદમાં

બેચલર ઓફ ફાર્મસી (૧૬) બાયોમેડિકલ એન્જિનિયરીંગ (૧૭) એન્વાયર્નમેન્ટલ એન્જિનિયરીંગ (૧૮) કેમિકલ એન્જિનિયરીંગમાં બી.ઈ. (૧૯) બી.એસસી. નર્સિંગનો કોર્સ (૨૦) હોમિયોપેથીનો ડિગ્રી કોર્સ બી.એચ.એમ. એસ. (યાદી ફેરફાર પાત્ર ગણવી).

ક્યા ક્યા ફોર્મ ભરવાના ?

(૧) મેડિકલ / એન્જિનિયરીંગ : ગુજરાતમાં આવેલ તમામ મેડિકલ, આયુર્વેદિક, હોમિયોપેથી, ફિઝીયોથેરાપી કોલેજો માટે એક ફોર્મ તથા એન્જિનિયરીંગ - ફાર્મસી માટે બીજું ફોર્મ એમ બે ફોર્મ અલગથી ભરવાના હોય છે. એપ્લિકેશન ફોર્મ સમગ્ર ગુજરાતમાં પસંદગીની શિક્ષણ સંસ્થાઓમાં મળે છે. ઈજનેરી - ફાર્મસીની મેનેજમેન્ટ ક્વોટાની બેઠકો માટે અલગ અલગ ફોર્મ ભરવાના છે. બંનેની એડમિશન સમિતિ અને પદ્ધતિ હવે અલગ છે.

(૨) આર્કિટેકચર એન્જિનિયરીંગ : આર્કિટેકચર એન્જિનિયર બનવા માટે ફોર્મ ભરવાનાં. ગુજરાતમાં રાજકોટ, વડોદરા, વલ્લભવિદ્યાનગર, પાટણ, વાસદ, સુરત વગેરે ખાતે આર્કિટેકચર એન્જિનિયરીંગનો કોર્સ ચાલે છે તે તથા એપ્લિકેશન ફોર્મ અમદાવાદમાં આવેલ સેન્ટર ફોર એન્વાયર્નમેન્ટલ, પ્લાનિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી (CEPT), કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ કેમ્પસ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી પાસે મળે છે. કુલ ૮૦૦ માર્ક્સમાંથી ૪૦૦ કે તેથી વધુ માર્ક્સ હોય તો ફોર્મ ભરી શકાય છે. ગયા વર્ષે બંનેની કસોટી NATA દ્વારા એડમિશન થયેલ. હવે ધો. ૧૨ કોમર્સ (ગણિત)ના વિદ્યાર્થીઓ આ કોર્સ કરી શકતા નથી.

(૩) એફ.વાય.બી.એસસી. : તમારા શહેરની સાયન્સ કોલેજમાં પરિણામ આવ્યાના બે - ત્રણ દિવસની અંદર ફોર્મ ભરી દેવાનું. એકથી વધારે કોલેજમાં ફોર્મ ભરવા સારા.

(૪) MBA અને M.Sc. નું ફોર્મ : અમદાવાદમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટી, કચ્છ યુનિ. (ભૂજ), ઉ.ગુ. યુનિ. (પાટણ) તથા ગણપત યુનિ. (મહેસાણા) દ્વારા ધો. ૧૨ સાયન્સ અને કોમર્સના સ્ટુડન્ટ માટે પાંચ વર્ષનો ઈન્ટિગ્રેટેડ MBAનો કોર્સ ચાલે છે. જો વધારે માર્ક્સ હોય તો ફોર્મ ભરી શકાય. ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી અને કમ્પ્યુટર

એપ્લિકેશનમાં M.Sc.ના ઈન્ટિગ્રેટેડ (૫ વર્ષ) ના કોર્સનું ફોર્મ પણ મળશે. તે એપ્લિકેશન ફોર્મ અમદાવાદ-ગુજરાત યુનિવર્સિટીમાંથી તથા કચ્છ યુનિ. ભૂજ, ઉ.ગુ.યુનિ. પાટણ અને દ.ગુ. યુનિ. સુરતમાં પણ મળશે.

(૫) એગ્રિકલ્ચર પશુપાલન યુનિવર્સિટીના કોર્સ : બી.એસસી. એગ્રિકલ્ચર, બી. ટેક ડેરી, બેચલર ઓફ એગ્રો એન્જિનિયરીંગ, બી.એસસી. હોર્ટિકલ્ચર, ફોરેસ્ટ્રી, ફિશરીઝ વગેરે તમામ બેચલર ડિગ્રી કોર્સમાં એડમિશન માટે અલગ અલગ ફોર્મ ભરવાનાં હોય છે. રાજ્યમાં પાંચ કૃષિ યુનિવર્સિટીઓની જાહેરાત મુજબ ફોર્મ ભરવાનાં છે. કૃષિ/પશુપાલનના એડમિશન મોટે ભાગે સાથે થાય છે.

(૬) ડેરી ટેકનોલોજી તથા BVSC : ડેરી કોર્સનાં એપ્લિકેશન ફોર્મ આણંદમાં આવેલ ડેરી સાયન્સ કોલેજમાંથી અથવા સરદાર કૃષિનગર દાંતીવાડા એગ્રિકલ્ચર યુનિવર્સિટીમાંથી મળે છે તથા BVSCના ફોર્મ પશુપાલન યુનિ. ગાંધીનગર ખાતે મળશે. જાહેરાતો જોવી.

(૭) નર્સિંગનો કોર્સ : ધો. ૧૨ સાયન્સ પછી વાપી, વડોદરા, સુરત તથા અમદાવાદ વગેરે સ્થળોએ બી. એસસી. નર્સિંગનો તથા ડિપ્લોમા નર્સિંગનો (સ્વનિર્ભર) કોર્સ છે. તેનાં ફોર્મ મેડિકલ એડમિશન સાથે મળશે. ધો. ૧૨ સાયન્સ પ્રવાહ પછી જિલ્લાવાર નર્સિંગ અને મિડવાઈફરીનો કોર્સ છે અને તેનાં ફોર્મ દરેક જિલ્લાની સિવિલ હોસ્પિટલમાંથી અલગ જાહેરાતથી મળશે તે સ્ટાઈપેન્ડરી સરકારી ખર્ચે પ્રાપ્ય ડિપ્લોમા છે. SFI કોલેજો પણ છે તેમાં પણ પ્રવેશ મેળવી શકાય.

(૮) કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી અને ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈન : ધો. ૧૨ સાયન્સ પછી અમદાવાદમાં (૧) સ્કૂલ ઓફ બિલ્ડિંગ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજીમાં કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી કોર્સ, તેમજ (૨) સ્કૂલ ઓફ ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈનમાં ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈનનો કોર્સ ચાલે છે.

ધો. ૧૨ સાયન્સમાં બધા વિષયોના કુલ ૮૦૦ માર્ક્સમાંથી ૫૦ ટકા કે તેથી વધારે માર્ક્સ હોય તો ફોર્મ ભરી શકાય. અરજી ફોર્મ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ કેમ્પસ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી સામે આવેલ સંસ્થાઓમાંથી મળે છે.

(૯) ગૂજરાત વિદ્યાપીઠના કોર્સ : અમદાવાદમાં આવેલ ગૂજરાત વિદ્યાપીઠમાં બી.એસસી. સમકક્ષ બેચલર ડિગ્રી કોર્સ ચાલે છે. વિદ્યાપીઠના કોર્સ સરકાર માન્ય ડિગ્રી સમકક્ષના કોર્સ છે. વધુ વિગતો માટે ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, આશ્રમ રોડ, ઈન્કમટેક્ષ ચાર રસ્તા પાસે, અમદાવાદ ખાતેની ઓફિસમાં રૂબરૂ જઈને માહિતી મેળવવી.

(૧૦) બિરલા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ સાયન્સ (BITS) ખાતે એન્જિનિયરિંગના ડિગ્રી કોર્સ ચાલે છે. BITSમાં એડમિશન મળે તો તરત જ સ્વીકારી લેવું તેની કિંમત ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (IIT) જેટલી છે. BITSની જાહેરાત આવે ત્યારે ફોર્મ ભરી દેવું. BITSAST (પ્રવેશ પરીક્ષા)ના આધાર પર પ્રવેશ મળે છે. આ વર્ષે જાહેરાત આવી ગઈ છે.

(૧૧) મહારાષ્ટ્રમાં ફોર્મ ભરવું : ડિગ્રી ફાર્મસીના કોર્સ માટે મહારાષ્ટ્ર સ્ટેટનું OMS ફોર્મ ભરવાનું. એડમિશન ધો. ૧૨ સાયન્સ તથા MHCETના મેરિટથી મળે છે. વધુ માહિતી ફોન : ૦૨૨-૨૨૬૨૨૬૮૫૩ (મુંબઈ) ઉપર મળશે.

(૧૨) ઈજનેરી - ફાર્મસીમાં મેનેજમેન્ટ ક્વોટા : ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલી ઈજનેરી - ફાર્મસી કોલેજોની મેનેજમેન્ટ ક્વોટાની બેઠકો પર વિજ્ઞાન પ્રવાહના મેરિટ તથા JEEના મેરિટને આધારે જ પ્રવેશ મળશે.

(૧૩) તમારા ધ્યાનમાં હોય : આ સિવાય બેચલર ઓફ આયુર્વેદ - ફાર્મસીનું ફોર્મ ભરવું. ઉપરાંત તમારા ધ્યાનમાં બીજા કોઈ કોર્સની માહિતી હોય તો તેનાં ફોર્મ પણ ભરી દેવાં. પણ વિદ્યાર્થીની ઊંચી ટકાવારી અને ચોઈસ હોય તો મર્યાદિત ફોર્મ પણ ભરી શકાય. (પ્રવેશ નિયમો, ટકાવારીમાં નાના-મોટા ફેરફાર હોય તે જોવા)

પ્રવેશ અંદાજ : ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી અને કમ્પ્યુટરની મદદથી ધો. ૧૨ સાયન્સનું રિઝલ્ટ તમને ઈન્ટરનેટ પર પણ મળી શકશે. ગુજરાત સરકાર ઈન્ટરનેટ પર રિઝલ્ટ મૂકે છે. રિઝલ્ટ મળે એટલે એડમિશનની ચિંતા કરવાની નથી પણ તેની પ્રક્રિયામાં જોડાઈ જવું રહે છે.

એડમિશનનો અંદાજ : આ વર્ષે તમને તમારી પસંદગીના કોર્સમાં એડમિશન મળશે કે નહિ તેનો અંદાજ

તમે ગયા વર્ષની 'કટ ઓફ ગુણાંક' માહિતીના આધાર પર બાંધી શકશો.

જાહેરાત વાંચવાનું રાખો : દસ દિવસ સુધી રોજનું કામ : રિઝલ્ટના દિવસે તમે રિઝલ્ટ મેળવવા દોડાદોડીમાં હશો અને રિઝલ્ટ મળ્યા પછી વાતોની ધમાલમાં હશો એટલે તે દિવસની જાહેરાતો વાંચવાનો સમય કદાચ નહિ મળ્યો હોય.

દરરોજનું છાપું, એના પહેલા પાનાથી છેલ્લા પાના સુધીમાં છપાયેલી જાહેરાતો વાંચી જાઓ. પછી આજનું છાપું લેવાનું. એની જાહેરાતો વાંચવાની એ રીતે ઓછામાં ઓછા દસ દિવસ સુધી છાપામાં છપાયેલી જાહેરાતો વાંચવાની. દરરોજ પહેલું કામ છાપાની જાહેરાત વાંચવાનું કરવાનું. માત્ર એક જ છાપું નહિ, ગુજરાતનાં અગ્રગણ્ય છાપાંઓ અને અંગ્રેજી છાપાંઓમાં આવેલી જાહેરાતો વાંચવાની, ઈન્ટરનેટ ઉપર પણ જઈ માહિતી મેળવી શકાય.

પહેલું કામ ફોર્મ ભરવાનું : અત્યારે ટોપ પ્રાયોરિટી ફોર્મ ભરવાના કામને આપવાની એડમિશન લેવું કે નહીં તથા ક્યા કોર્સમાં એડમિશન લેવું તે નક્કી કરવા માટે આપણી પાસે ઘણો બધો સમય રહેવાનો. જ્યાં શ્રુપ - એબી લાગુ પડે ત્યાં તે જ ફોર્મ ભરવું. એ-બી શ્રુપવાળા બંને પ્રકારનાં ફોર્મ ભરી શકે છે.

શ્રુપ મુજબ વિદ્યાર્થીઓએ ક્યા ફોર્મ ભરવા જોઈએ ?

(૧) એ-શ્રુપ : કેન્દ્રિય સમિતિ (ACPC અમદાવાદ)નું ઈજનેરી-ફાર્મસીનું ફોર્મ જાહેરાત મુજબ. (ઓનલાઈન)

આર્કિટેક્ચરની NATA કસોટી, બિલ્ડિંગ કન્સ્ટ્રક્શન, ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈન (CEPT), ગુજરાતની પશુપાલન તથા કૃષિ યુનિવર્સિટીઓ, B.Sc. Agri, Agri. Engr., ડેરી ટેકનોલોજી વગેરે

બી.એસસી. સાયન્સ કોલેજ, M.Sc. IT ઈન્ટિગ્રેટેડ કોર્સ,

અન્ય ચોઈસના કોર્સ BCA, હોટલ મેનેજમેન્ટ,

અન્ય રોજગારલક્ષી, નર્સિંગ કોર્સ (ડિપ્લોમા)

આર્મી/નેવી ઈજનેર (૭૦ ટકા હોય તો)

મહારાષ્ટ્ર/કર્ણાટકના અભ્યાસક્રમો

B.Sc., B.Ed (ભોપાલ), નવરચના વડોદરા,
IITE ગાંધીનગર, કેલોક્ષ યુનિ. અમદાવાદ વગેરે
પસંદગી મુજબ

(૨) બી-ગ્રુપ : MBBS, BDS ફિઝિયોથેરાપી,
BAMS આયુર્વેદ, BHMS હોમિયોપેથી, ઓર્થોટિક્સ,
બી.એસસી. નર્સિંગ, નેચરોપેથી, (ઓફલાઈન) કોર્સ

ફાર્મસી ડિગ્રી ડિપ્લોમા / કોમન ફોર્મ ઉપર મુજબ
(ઓન લાઈન) ACPC (ઈજનેરી સાથે)

M.Sc. બાયોટેક ઈન્ટિગ્રેટેડ વિદ્યાનગર, બારડોલી
વગેરે

વેટરનરી ડોક્ટર, કામધેનુ યુનિ. ગાંધીનગર/આણંદ

બી. ફાર્મસી આયુર્વેદ, જામનગર

M.Sc. IT ઈન્ટિગ્રેટેડ કોર્સ

બી.એસસી. સાયન્સ કોલેજ

અન્ય રોજગારલક્ષી નર્સિંગ B.Sc., LL.B. વગેરે.

(૩) એ-બી ગ્રુપ : ઉપર્યુક્ત તમામ ફોર્મ ભરી
શકાય પણ મર્યાદા રાખી શકાય છે.

નોંધ : આ યાદી સંપૂર્ણ નથી. જાહેરાતો/વિકલ્પો
ચકાસી ફોર્મ ભરવા. ફાર્મસીમાં બંને ગ્રુપ એ-બી
અરજીપાત્ર છે. યાદ રહે કે હવે મોટા ભાગના ફોર્મ
ઓનલાઈન થયા છે તેથી તે જાણકારી ખાસ રાખવી.

ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન (દરેક ગ્રુપ મુજબ) પ્રાપ્ય ટોપ-૨૦
અભ્યાસક્રમો (ફેરફારપાત્ર)

ટોપ-૧૦

૧. MBBS તબીબી એલોપેથી ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ

૨. BDS ડેન્ટલ ડિગ્રી

૩. BAMS આયુર્વેદ ડોક્ટર

૪. BE Mech. એવરગ્રીન મિકેનિકલ ઈજનેરી

૫. BE CE કમ્પ્યુટર ઈજનેરી

૬. B. EC ઇલેક્ટ્રોનિક્સ કોમ્યુનિકેશન

૭. BE IT ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી

૮. BE બાયો - બાયોટેકનોલોજીકલ ઈજનેરી

૯. આર્કિટેકચર - CEPT તથા અન્ય આર્કિટેકચર
કોલેજો

૧૦. B.Ph. - ફાર્મસી કોલેજો

ટોપ-૨૦ ના અન્ય ૧૦ કોર્સ

૧૧. BVAHSC પશુચિકિત્સક વેટરનરી ડોક્ટર

૧૨. BHMS હોમિયોપેથી ડિગ્રી

૧૩. BPT ફિઝિયોથેરાપી ડિગ્રી

૧૪. BTech (ડેરી) - ડેરી ટેકનોલોજી

૧૫. MSc બાયોટેક - ૫ વર્ષનો બાયોટેકનો
ઈન્ટિગ્રેટેડ કોર્સ

૧૬. બીટેક - પેટ્રોલિયમ ઈજનેરી

૧૭. BE (Biomed) બાયોમેડિકલ ઈજનેરી

૧૮. B.Sc. (નર્સિંગ) - નર્સિંગનો ડિગ્રી કોર્સ

૧૯. BE (Automob) ઓટોમોબાઈલ ઈજનેરી

૨૦. BE ફૂડ ઈજનેરી - ફૂડ પ્રોસેસિંગ ઈજનેરી

નોંધ : પ્રાપ્યતા અને અનુકૂળતા મુજબ ક્રમિક
પસંદગી કરી શકાય છે. અત્યારે માંગ છે પરંતુ ૫-૧૦
વર્ષ બાદ અભ્યાસ પૂરો થાય, અનુભવ મળે ત્યારે આ
લાઈનમાં ક્રમ આગળ-પાછળ આવતો હોય છે. વૈશ્વિક કે
કેટલાક ક્ષેત્રોની મંદી વિજ્ઞાન/ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રોને ખાસ
સ્પર્શતી નથી, પણ એવરગ્રીન મળે તો પહેલાં લઈ શકાય.

શ્રી સાંઈ, ૧, બોમ્બે હાઉસિંગ
સોસાયટી, યુનિવર્સિટી રોડ, રાજકોટ-૫.

3

ધોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહ બાદ કારકિર્દીની તકો

રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય

ધોરણ - ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ) પાસ કર્યા બાદ, વિદ્યાર્થી મિત્રોને વિજ્ઞાન પ્રવાહની જેમ અભ્યાસક્રમોના અનેક વિકલ્પો મળી રહે છે, જેમાંના કેટલાક વિકલ્પોની ચર્ચા અત્રે પ્રસ્તુત છે.

ધોરણ : ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ) બાદના અભ્યાસક્રમો

(૧) વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ) બાદ :-

સ્નાતક કક્ષાના (ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો :
[B.com, B.B.A., B.C.A., B.Sc.(I.T.), B.P.E.
/ B.P.Ed., B.Sc. (યોગા), B.A. (જર્નાલિઝમ)
B.S.W., B.B.A. (હોટલ મેનેજમેન્ટ), B.P.A.
B.Voc., B.B.A. (Hons. - IT મેનેજમેન્ટ),
B.L.S.]

B. પ્રોફેશનલ / વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમો :
[C.A., C.S. C.M.A., D.S.E.]

C. ૫ વર્ષીય ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો :

[M.B.A., M.Sc. (I.T.), M.A.M., B.Com
+ LL.B., M.Com]

(૨) વિનયન પ્રવાહ (આર્ટ્સ) બાદ

૧. B.A.

૨. B.Sc. (હોમ સાયન્સ)

૩. G.N.M. / A.N.M.

૪. B.A. + B.Ed.

૫. M.A.

૬. A.T.D.

૭. B.F.A.

૮. ઇન્ટરિયર ડિઝાઇન

૯. એરલાઇન્સ ગ્રાઉન્ડ સ્ટાફ

૧૦. કોલ સેન્ટર આસિસ્ટન્ટ

૧૧. થી ૧૯. વાણિજ્ય પ્રવાહની જેમ કરી શકાતા કોમન અભ્યાસક્રમો

વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ) બાદના અભ્યાસક્રમો :

સ્નાતક કક્ષાના (ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો :

૧. B.Com. (બેચલર ઓફ કોમર્સ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : એકાઉન્ટન્ટ તરીકે કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો, ઓફિસમાં ક્લેરીકલ કાર્ય કરવા ઈચ્છુકો, ભવિષ્યમાં કે ગ્રેજ્યુએશનની સાથોસાથ C.A., C.S., C.M.A. થવા ઈચ્છુકો, ભવિષ્યમાં સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા આપવા ઈચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ભવિષ્યની કારકિર્દીનું ક્ષેત્ર નક્કી ન કર્યું હોય, તેવા વિદ્યાર્થીઓ આ અભ્યાસક્રમ કરી પોતાના તમામ વિકલ્પો ખુલ્લા રાખી શકે છે.

નોંધ : કોમર્સ વિદ્યાશાખામાં સૌથી વધુ સંખ્યા ધરાવતો અભ્યાસક્રમ. રાજ્યની પ્રણાલિકાગત અભ્યાસક્રમો પૂરા પાડતી તમામ મોટી યુનિવર્સિટીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. મેરિટને આધારે કોલેજોની પસંદગી થઈ શકે. ગ્રેજ્યુએશનમાં મુખ્ય વિષય તરીકે યુનિવર્સિટી / કોલેજ મુજબ અલગ અલગ વિકલ્પો મળી શકે. મોટા ભાગના વિદ્યાર્થીઓ 'એડવાન્સ એકાઉન્ટસી એન્ડ ઓડિટીંગ' વિષય પસંદ કરે છે.

૨. B.B.A. (બેચલર ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ)

: અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ભવિષ્યમાં M.B.A. કરવા ઈચ્છુકો, મોટા કોર્પોરેટ હાઉસમાં જોબ મેળવવા ઈચ્છનારાઓ.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : M.B.A. માટેની પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ કરવામાં સરળતા તેમજ કોઈ પણ યુનિવર્સિટીના M.B.A.ના કોર્સના પ્રથમ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ આપોઆપ તૈયાર થઈ જાય.

નોંધ : પ્રિમિયર યુનિવર્સિટીમાંથી ભવિષ્યમાં M.B.A. કરવા ઈચ્છુકોએ આ અભ્યાસક્રમના બીજા વર્ષથી જ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની તૈયારી શરૂ કરી દેવી હિતાવહ છે. અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે B.B.A.નો અભ્યાસક્રમ

પત્રવ્યવહાર સ્વરૂપે પણ થઈ શકે છે. એ માટે વધુ માહિતી ICFAI યુનિવર્સિટી (www.icfaiuniversity.in)નો સંપર્ક કરવો. આજ પ્રમાણે જુદા જુદા પ્રકારના ગ્રેજ્યુએશન પત્રવ્યવહાર સ્વરૂપે થઈ શકે છે. આ માટે ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU), ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (BAOU), અન્નામલાઈ યુનિવર્સિટી, નરસી મોનજી (NIMS), મદુરાઈ કામરાજ યુનિવર્સિટી વગેરેનો સંપર્ક કરવો.

૩. B.C.A. (બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન) : અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : કમ્પ્યુટરમાં રસ ધરાવતા તેમજ કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : આ અભ્યાસક્રમ રોજગારલક્ષી છે.

નોંધ : B.C.A. કર્યા બાદ, વિદ્યાર્થીઓએ આગળ અભ્યાસ છોડી દેવાને બદલે M.C.A. કરવું જોઈએ, કે જેથી રોજગારીની વધુ સારી તકો મળી શકે.

૪. B.Sc. (I.T.) (બેચલર ઓફ સાયન્સ - ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ભવિષ્યમાં ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ડિજિટલ ઈન્ડિયા તેમજ સ્ટાર્ટ અપ ઈન્ડિયાના આ યુગમાં રોજગારીની વિશાળ તકો રહેલી છે.

સંપર્ક : સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, યુનિવર્સિટી રોડ, રાજકોટ. ફોન નં. : (૦૨૮૧) ૨૫૭૮૫૦૧, ૨૫૭૮૫૧૨

વેબસાઈટ : www.saurashtrauniveristy.edu આગામી વર્ષે બીજી કેટલીક યુનિવર્સિટીઓ આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ શરૂ કરે તેવી શક્યતાઓ છે.

૫. B.P.E., / B.P.Ed. (બેચલર ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : રમત-ગમત ક્ષેત્રમાં અથવા શારીરિક શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : રમત-ગમત ક્ષેત્રે શિક્ષક, કોચ, કોમેન્ટેટર, સંશોધક જેવી કારકિર્દીની તકો ઉપલબ્ધ છે.

સંપર્ક : સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી, G-4, સેક્ટર-૧૫, સરકારી કોમર્સ કોલેજ કેમ્પસ, મહાત્મા મંદિર પાસે, યુથ હોસ્ટેલની સામે, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૬

હેલ્પ લાઈન : (૦૭૯) ૨૩૨૮૮૬૨૧, ૨૩૨૮૮૩૬૪

વેબસાઈટ : www.sgsu.edu.in

૬. B.Sc. (યોગ) (બેચલર ઓફ સાયન્સ - યોગ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : યોગ શિક્ષક / અધ્યાપક / કો-ઓર્ડિનેટર, યોગ ઈન્સ્ટ્રુક્ટર કે યોગ થેરાપીસ્ટ બનવા ઈચ્છુકો

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : શાળા / કોલેજ / ઈન્સ્ટિટ્યૂટ / જીમ્નેશીયમ / હોટલ - રિસોર્ટમાં કામ મળવા ઉપરાંત વિદેશોમાં યોગ તજજ્ઞોની માંગ રહે છે.

સંપર્ક : લક્ષ્મીશ યોગ યુનિવર્સિટી, 'લોટસ વ્યૂ', નિરમા યુનિવર્સિટીની સામે, છારોડી, એસ.જી.હાઈવે, અમદાવાદ - ૩૭૨૪૮૧

હેલ્પ લાઈન : (૦૭૯) ૬૫૪૪૫૬૭૮

વેબસાઈટ : www.lyu.ac.in

નોંધ : આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ MPIYNER (મહર્ષિ પતંજલિ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ), ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી (જામનગર) ખાતે પણ ચાલે છે. જ્યારે શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીમાં ૧ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.

૭. B.A. ઈન જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કમ્યુનિકેશન : અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : પત્રકારત્વના કોઈપણ પ્રકારના માધ્યમ (રેડિયો, ટીવી, વર્તમાનપત્રો વગેરે)માં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો માટે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : સામાન્ય રીતે ગ્રેજ્યુએશન બાદ થતો અભ્યાસક્રમ અહીં HSC બાદ ઉપલબ્ધ છે.

સંપર્ક : ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લેંગ્વેજ સ્ટડીઝ એન્ડ એપ્લાઈડ સોશિયલ સાયન્સ (ઈલયાસ), ભીખાભાઈ

પટેલ કોલેજ કેમ્પસ, ICICI બેન્ક સામે, ભાઈકાકા સ્ટેચ્યુ, મોટા બજાર, વલ્લભવિદ્યાનગર, આણંદ-૩૮૮૧૨૦
હેલ્પલાઈન : (૦૨૬૯૨) ૨૩૦૧૯૦

નોંધ : આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, મગદલા રોડ, સુરત તેમજ ખાનગી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ પણ ચલાવે છે.

૮. B.S.W. (બેચલર ઓફ સોશિયલ વર્ક) અને BRS (બેચલર ઓફ રૂરલ સ્ટડીઝ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : સમાજ સેવા તેમજ ગ્રામીણ જીવન પરના અભ્યાસ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : B.S.W.નો અભ્યાસક્રમ સોરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી (જૂનાગઢ, રાજકોટ), કચ્છ યુનિવર્સિટી (ભચાઉ), ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી (વિજયનગર), દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી (ભરૂચ), સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી (આણંદ), ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ (સાદરા તેમજ રાંધેજા) એમ ઘણાં સ્થળોએ ઉપલબ્ધ છે. BRSનો અભ્યાસક્રમ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી (સૂરત) તેમજ ગ્રામ ભારતી વિદ્યાપીઠ, લોકભારતી તેમજ ખાનગી સંસ્થાઓમાં ચલાવવામાં આવે છે.

૯. B.B.A. ઈન હોટલ મેનેજમેન્ટ :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : હોટલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝના ક્ષેત્રમાં વિવિધ પ્રકારની રોજગારી દેશ તેમજ વિદેશમાં મેળવવા ઈચ્છુકો, સ્વતંત્ર રીતે હોટલનો વ્યવસાય કરવા ઈચ્છુકો.

નોંધ :- B.B.A. ઈન હોટલ મેનેજમેન્ટ અંગે લગભગ દરેક મોટા શહેરોમાં ખાનગી કોલેજો આવેલી છે, તેમજ ઓબેરોય, વેલકમ જેવા મોટા હોટલ ગૃપો એ પોતાની ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ પણ સ્થાપેલ છે. ગુજરાત રાજ્યમાં ACPC હસ્તક કેટલીક કોલેજોમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. જે માટે www.jacpcldce.ac.in. તથા www.nchmct.org પર સંપર્ક કરવો.

૧૦. B.P.A. (બેચલર ઈન પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ / બેચલર ઈન મ્યુઝીક) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : વિવિધ કલા ખાસ કરીને સંગીતના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો માટે.

નોંધ : આ અભ્યાસક્રમ અંગે વધુ માહિતી મેળવવા માટે ફેકલ્ટી ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ, એમ. એસ. યુનિવર્સિટી વડોદરા, ધોળકિયા મ્યુઝિક કોલેજ, શિહોર, Email : info@dholakia-music.org (ભાવનગર યુનિવર્સિટી), સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિદ્યાનગર, અર્જુનલાલ હિરાણી કોલેજ, રાજકોટ સંપર્ક : www.hiranicollege.org (સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી), જે.જી.કોલેજ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૫૪ તેમજ ગુજરાત કોલેજ, એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ.

૧૧. B.Voc. (બેચલર ઓફ વોકેશનલ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : અભ્યાસ પૂર્ણ કરી ઝડપથી વ્યવસાયલક્ષી રોજગારી મેળવવા ઈચ્છુકો માટે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કર્યા બાદ રોજગારી મળી રહે છે. ઉપરાંત વિદ્યાર્થી પોતાનો સ્વતંત્ર વ્યવસાય પણ કરી શકે છે. અભ્યાસ દરમિયાન વિદ્યાર્થીને સ્કોલરશીપ પણ પ્રાપ્ત થાય છે.

સંપર્ક : સરકારશ્રીની યોજના મુજબ આ અભ્યાસક્રમ સરકારી ગ્રાન્ટ દ્વારા જુદી જુદી યુનિવર્સિટીઓની કોમ્યુનિટી કોલેજોમાં ચાલે છે. આથી વિદ્યાર્થીઓએ કોમ્યુનિટી કોલેજના સરનામા માટે પોતાની નજીકની સરકારી યુનિવર્સિટીનો સંપર્ક કરવો.

૧૨. B.B.A. (Hons. IT મેનેજમેન્ટ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : મેનેજમેન્ટ તેમજ IT એમ બંને વિષયોમાં સ્પેશ્યલાઈઝેશન મળે છે.

સંપર્ક : SEMCOM, વલ્લભવિદ્યાનગર, - ૩૮૮૧૨૦, જિ.આણંદ

ફોન નં : (૦૨૬૯૨) ૨૩૫૬૨૪

વેબસાઈટ : www.semcom.ac.in

૧૩. B.L.S. (બેચલર ઓફ લિબરલ સ્ટડીઝ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

સંપર્ક : પંડિત દીનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (PDP), રાયસણ, ગાંધીનગર

ફોન નં : (૦૭૯) ૨૩૨૭૫૨૧૦

વેબસાઈટ : www.pdpu.ac.in

પ્રોફેશનલ / વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમો :

૧. અભ્યાસક્રમનું નામ : C.A. (ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા 1. C.P.T., 2. I.P.C.C. અને C.A. ફાઈનલ છે. દરેક તબક્કાઓની પરીક્ષા ક્રમશઃ અઘરી બનતી જાય છે. H.S.C પાસ થયા બાદ કરાતા આ અભ્યાસક્રમનું રજિસ્ટ્રેશન S.S.C. બાદ પણ થઈ શકે છે. તાજેતરમાં આ અભ્યાસક્રમ અંગે ઘણા ફેરફારો થઈ ચૂક્યા છે અને અગામી દિવસોમાં હજુ ઘણા સુધારા - વધારા થવાની શક્યતા હોઈ વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ICAI 'અન્વેક્ષક' ૨૭, કફ પરેડ, મુંબઈ - ૪૦૦૦૦૫ અથવા ICAI, ૧૨૩, સરદાર પટેલ કોલોની, સરદાર પટેલ સ્ટેડિયમ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૪.

વેબસાઈટ : www.icai.org

૨. અભ્યાસક્રમનું નામ : C.S. (કંપની સેક્રેટરી)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા (૧) C.S. ફાઉન્ડેશન (૨) ઈન્ટર અથવા એકિઝક્યુટિવ અને (૩) ફાઈનલ અથવા પ્રોફેશનલ છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ICSI હાઉસ, ૨૨, ઈન્સ્ટિટ્યૂશનલ એરિયા, લોદી રોડ, નવી દિલ્હી-૧૧૦૦૦૩.

વેબસાઈટ : www.icsi.org

૩. અભ્યાસક્રમનું નામ : C.M.A. (કોસ્ટ એન્ડ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટ)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : અગાઉ I.C.W.A. તરીકે ઓળખાતો આ પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમ હવે C.M.A. તરીકે ઓળખાય છે. આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા છે. (૧) ફાઉન્ડેશન, (૨) ઈન્ટરમિડિયેટ અને (૩) ફાઈનલ છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ICAI, ૩૦૩, સારપ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ પાછળ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩.

વેબસાઈટ : www.icwai.org

૪. અભ્યાસક્રમનું નામ : D.S.E. (ડિપ્લોમા ઈન સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : બ્લાઈન્ડ પીપલ્સ એસોસિયેશન, ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ

રોડ, વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ-૧૫, બી.કે. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેન્ટલ હેલ્થ, આશ્રમ રોડ, નહેરુબ્રિજ, અમદાવાદ, ટ્રેનિંગ કોલેજ ઓફ ટીચર ઓફ ડીફ એન્ડ બ્લાઈન્ડ, નવરંગપુરા, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ, અક્ષર ટ્રસ્ટ, મેઘદૂત, આર. સી. દત્ત રોડ, વડોદરા, ટીચર ટ્રેનિંગ કોલેજ, ન્યુ ફિલ્ટર પાછળ, વિદ્યાનગર, ભાવનગર-૧૫, કોલેજ ઓફ સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન, ઈન્દ્રપ્રસ્થ, ભુજ હાઈવે, તા.અંજાર, જિ.કચ્છ, નટરાજ રિસર્ચ સેન્ટર એન્ડ ટ્રેનિંગ કોલેજ, કાળવા બીડ, ભાવનગર.

૫ વર્ષીય ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો :

૧. M.B.A. (માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડ્મિનિસ્ટ્રેશન) :

સંપર્ક : કે.એસ. સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ, કચ્છ યુનિવર્સિટી ભૂજ, ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા, કડી સર્વ વિશ્વ વિદ્યાલય.

૨. M.Sc. (C.A.I.T.) (M.Sc. ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એન્ડ ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી) :

સંપર્ક : કે.એસ. સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ-૯, ફોન નં. (૦૭૯) ૨૬૩૦૫૯૭૨, વેબસાઈટ : www.gujaratuniversity.in, I.T. ભવન હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ-૩૮૪૨૬૫, ફોન નં. ૨૩૩૬૪૨, વેબસાઈટ : www.ngu.ac.in, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, ઉધના, મગદલ્લા રોડ, સુરત-૩૯૫૦૦૭, ફોન નં. : (૦૨૬૧) ૩૨૯૦૭૫૪, વેબસાઈટ : www.sguit.org, I.T. ભવન, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, રાજકોટ, શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી, ભૂજ, ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા.

૩. B.Com., LL.B : CLATની પરીક્ષા પાસ કરનારને આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મળે છે.

વધુ માહિતી માટે વેબસાઈટ : www.gnluc.ac.in નો સંપર્ક કરવો.

૪. M.Com. (માસ્ટર ઓફ કોમર્સ) :

સંપર્ક : S.D. સ્કૂલ ઓફ કોમર્સ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ

વિનયન પ્રવાહ (આર્ટ્સ) બાદના અભ્યાસક્રમો :

૧. B.A. (બેચરલ ઓફ આર્ટ્સ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

નોંધ : વિનયન વિદ્યાશાખામાં સૌથી વધુ સંખ્યા ધરાવતો અભ્યાસક્રમ રાજ્યની પ્રણાલિકાગત અભ્યાસક્રમો પૂરા પાડતી તમામ મોટી યુનિવર્સિટીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. મેરિટને આધારે કોલેજોની પસંદગી થઈ શકે. ગ્રેજ્યુએશનમાં મુખ્ય વિષય તરીકે યુનિવર્સિટી / કોલેજ મુજબ અલગ અલગ વિકલ્પો મળી શકે, પરંતુ અંગ્રેજી/ અર્થશાસ્ત્ર / મનોવિજ્ઞાન જેવા મુખ્ય વિષયો સાથે આ અભ્યાસક્રમ કરનારાઓ હાલમાં ઈનડિમાન્ડ છે. રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી દ્વારા B.A. ઈન સિક્યુરિટી મેનેજમેન્ટનો અભ્યાસક્રમ પણ ચલાવવામાં આવે છે. આ માટે રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ ફોન નં. (૦૭૯) ૨૨૬૮૪૨૨૨ નો સંપર્ક કરવો.

૨. B.Sc. (હોમ સાયન્સ) / B.A. (હોમ સાયન્સ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

સંપર્ક : અમદાવાદની બી.ડી. આર્ટ્સ કોલેજ તેમજ S.L.U. કોલેજ, વડોદરાની ફેકલ્ટી ઓફ હોમ સાયન્સ એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, સુરતની Z.F. વિમેન્સ કોલેજ તેમજ શેઠ પી.ટી. મહિલા કોલેજ, વનિતા આશ્રમ, આઠવા લાઈન્સ, ભાવનગરની શામળદાસ કોલેજ, જામનગરની A.K. દોશી કોલેજ, દાંતીવાડાની કોલેજ ઓફ હોમ સાયન્સ, ફૂડ એન્ડ ન્યુટ્રિશન, સરદાર કૃષિનગર.

૩. G.N.M. (જનરલ નર્સિંગ એન્ડ મિડવાઈઝરી) / ANM (એક્ઝીલરી નર્સિંગ એન્ડ મિડવર્સિઝ) :

નોંધ : આમ તો આ અભ્યાસક્રમ વિજ્ઞાન પ્રવાહનો છે પરંતુ ખાલી પડેલ બેઠકો ઉપર અંગ્રેજી વિષય સાથે પાસ થનાર સામાન્ય પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓને પણ પ્રવેશ મળે છે. વધુ માહિતી માટે વેબસાઈટ www.diplomanursing.in નો સંપર્ક કરવો.

૪. B.A., B.Ed. (બેચલર ઓફ આર્ટ્સ + બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન) :

સંપર્ક : ટીચર્સ યુનિવર્સિટી, I.I.T.E. ગાંધીનગર, કેલોરેક્સ ટીચર્સ યુનિવર્સિટી, દિલ્હી પબ્લિક સ્કૂલ, બોપલ, અમદાવાદ, રિજીયોનલ કોલેજ (એજ્યુકેશન) ભોપાલ, મધ્ય પ્રદેશ.

૫. M.A. (માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સ) :

સંપર્ક : સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત, સેક્ટર - ૩૦, ગાંધીનગર

૬. A.T.D. (આર્ટ ટીચર ડિપ્લોમા) - ૨ વર્ષ

૭. B.F.A. (બેચલર ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ) - ૫ વર્ષ / ૪ વર્ષ

સંપર્ક : સી.એન. કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ, આંબાવાડી, અમદાવાદ, એસ.પી. યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિદ્યાનગર, એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સૂરત, ભાવનગર યુનિવર્સિટી, ભાવનગરની કોલેજો.

૮. ઈન્ટરિયર ડિઝાઈન :

સંપર્ક : H.M.P. સ્કૂલ ઓફ ઈન્ટરિયર ડિઝાઈન, વલ્લભ વિદ્યાનગર (વેબસાઈટ : www.apied.in), વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સૂરત (યાદી અપૂર્ણ છે.)

૯. એરહોસ્ટેસ / ફ્લાઈટ સ્ટુઅર્ટ અને એરલાઈન્સ

ગ્રાઉન્ડ સ્ટાફ : ૧૮ થી ૨૦ વર્ષની ઉંમર ધરાવતી છોકરીઓ માટે જરૂરી ૧૬૦ સે.મી. અને છોકરાઓ માટે જરૂરી ૧૭૦ સે.મી. ઊંચાઈ ધરાવનારાઓ માટે ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમ માટે ગુજરાત ફ્લાઈંગ ક્લબ, સિવિલ એરોડ્રામ, હરણી રોડ, વડોદરાનો સંપર્ક કરવો. કોમર્શિયલ પાઈલોટ લાયસન્સ (CPL) કોર્સ માટે વિજ્ઞાન / વાણિજ્ય પ્રવાહ હોવો જરૂરી છે. અત્રે યાદ રહે કે આ અભ્યાસક્રમ બાદ રોજગારીની કોઈ ગેરંટી હોતી નથી.

૧૦. કોલ સેન્ટર આસિસ્ટન્ટ : અંગ્રેજી ભાષા ઉપર પ્રભુત્વ હોય, તો ITI કુબેરનગર, અમદાવાદ, ITI કાલુપુર રેલવે સ્ટેશન સામે, અમદાવાદ કે ITI સેક્ટર - ૧૫ 'ઘ' રોડ, ગાંધીનગરનો આ અભ્યાસક્રમ માટે સંપર્ક કરવો.

૧૧. થી ૧૯. : ૧૧. B.P.E / B.P.Ed.,

૧૨. B.Sc. (યોગા), ૧૩. B.A. (જનાલિઝમ),

૧૪. B.S.W., ૧૫. B.B.A. (હોટલ મેનેજમેન્ટ)

૧૬. B.P.A., ૧૭. B.Voc.,

૧૮. B.B.A. (Hons.),

૧૯. D.S.E., અભ્યાસક્રમોની વિગતો ઉપર I. વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ)ની હોવાથી તેમાંથી જોઈ લેવી. (અલગ ચર્ચાની આવશ્યકતા નથી.)

૩-બી, જીવન સ્મૃતિ સોસાયટી, મીરામ્બિકા માર્ગ, નારણપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩.

૪

ઘોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી ઉપલબ્ધ ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ, ડિગ્રી / ડિપ્લોમા ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમો

પ્રો. (ડૉ.) જી. પી. વડોદરીયા

કોઈ પણ પ્રગતિશીલ રાષ્ટ્ર માટે ટેકનોલોજીનો વિકાસ એ પાયાની જરૂરિયાત છે. આજે વિશ્વનાં દરેક રાષ્ટ્રને ટેકનોલોજીનું મહત્વ સમજાઈ ચૂક્યું છે, અને આથી દરેક રાષ્ટ્ર એનો મહત્તમ વિકાસ કરી, પોતાના રાષ્ટ્રને એ દિશામાં સમૃદ્ધ બનાવવા કોશિશ કરે છે. ટેકનોલોજીના વિકાસમાં ટેકનિકલ શિક્ષણની ભૂમિકા મહત્વની છે. કોઈ પણ વિકસિત રાષ્ટ્ર માટે ટેકનિકલ શિક્ષણ એ મહત્વની બાબત ગણવામાં આવે છે. ટેકનિકલ શિક્ષણ એટલે ઈજનેરી/ફાર્મસી તથા એને અનુરૂપ વ્યવસાયને લગતું શિક્ષણ.

છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોમાં વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે આપણા દેશે ઘણી પ્રગતિ કરી છે. કોમ્પ્યુટર અને આઈ.ટી. ક્ષેત્રે આપણે હરણફાળ ભરી છે. ગુજરાતનો ફાળો પણ એમાં અગ્રગણ્ય છે. એને અનુરૂપ અભ્યાસક્રમોનું શિક્ષણ રાજ્યમાં જ પ્રાપ્ત થાય એ માટે ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ તેમજ ફાર્મસી કોલેજોની સંખ્યામાં પણ ઉત્તરોત્તર વધારો થતો રહ્યો છે. ચાલુ વર્ષ એટલે કે, ૨૦૧૫-૧૬ સુધીમાં રાજ્યમાં કુલ ૨૧૧ સંસ્થાઓમાં કુલ ૭૬૭૦૩ બેઠકો ડિગ્રી ઈજનેરી તથા ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસી અભ્યાસક્રમો માટે ઉપલબ્ધ હતી. ડિગ્રી ઈજનેરી અભ્યાસક્રમોમાં વિવિધ અભ્યાસક્રમો જેવા કે, બાયો ટેકનોલોજી, બાયો મેડિકલ એન્જિનિયરીંગ, એરોનોટીકલ એન્જિનિયરીંગ, મરિન એન્જિનિયરીંગ, માઈનિંગ એન્જિનિયરીંગ, હોટલ અને ટુરીઝમ મેનેજમેન્ટ જેવા નવા અભ્યાસક્રમોની સાથે સાથે મિકેનિકલ, ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન અને કન્ટ્રોલ, સિવિલ, કોમ્પ્યુટર, ઈલેક્ટ્રિકલ, આઈ.ટી., કેમિકલ, ઓટોમોબાઈલ ઈજનેરી તેમજ ટેક્સટાઈલ ઈજનેરી જેવા અનેકવિધ કન્વેન્શનલ અને સ્પેશ્યલાઈઝ્ડ ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ તેમજ ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસી અભ્યાસક્રમોનું શિક્ષણ રાજ્યની સરકારી, અનુદાનિત તેમજ સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓ દ્વારા આપવામાં આવી રહ્યું છે.

રાજ્યમાં ઘોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ, ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશની કાર્યવાહી રાજ્ય સરકારના વિધાન મંડળ દ્વારા પારિત પ્રવેશ અને ફી નિયમન માટેના અધિનિયમ “ગુજરાત પ્રોફેશનલ ટેકનિકલ એજ્યુકેશન સંસ્થાઓ (પ્રવેશ અને ફી નિયમન) અધિનિયમ ૨૦૦૭” અન્વયે રાજ્ય સરકાર દ્વારા રચવામાં આવેલ એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ (ACPC), એલ.ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ કેમ્પસ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫, મારફતે કેન્દ્રીયકૃત પ્રવેશ પદ્ધતિ દ્વારા ગુણવત્તાના આધારે તૈયાર કરેલ મેરિટ યાદી મુજબ કરવામાં આવે છે. જેમાં રાજ્યની સરકારી અને અનુદાનિત સંસ્થાઓની કુલ મંજૂર થયેલી તમામ બેઠકો માટે તેમજ સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની ૭૫% બેઠકો માટે જે તે વર્ષે પ્રવેશની કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે. સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની ૨૫% બેઠકો કે જે સંચાલક મંડળની બેઠકો તરીકે ઓળખાય છે, જેની પ્રવેશ કાર્યવાહી જે-તે સંસ્થા સ્તરે સંસ્થા દ્વારા કરવામાં આવે છે.

ચાલુ વર્ષે એટલે કે ૨૦૧૫-૧૬ના વર્ષ માટે ACPC દ્વારા રાજ્યની વિવિધ સંસ્થાઓમાં ઘોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના ઉપલબ્ધ ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ, ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશની કાર્યવાહી કરવામાં આવેલી હતી, જેની વિગતો અને અનુરૂપ કોડ (સંજ્ઞા)ની વિગત ટેબલ-૧ (Annexure - 1) માં આ સાથે સવિસ્તાર આપવામાં આવેલી છે.

વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ દરમિયાન ઘોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી ACPC ખાતે જોડાયેલ ૧૩૬ સરકારી, અનુદાનિત અને સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓમાં ચાલતા ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગના જુદા જુદા સ્નાતક અભ્યાસક્રમો માટે કુલ ૭૧૮૨૮ બેઠકો, ડિગ્રી ફાર્મસી અભ્યાસક્રમો માટે ૬૭ સંસ્થાઓમાં ૪,૩૪૪ બેઠકો, ડિપ્લોમા ફાર્મસી અભ્યાસક્રમો માટે ૮ સંસ્થાઓમાં ૫૩૦ બેઠકો ઉપલબ્ધ હતી.

આ ઉપરાંત ગુજરાત રાજ્યના વિદ્યાર્થીઓ માટે રાજ્યમાં આવેલી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (NIT) સુરત, અમદાવાદ, ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ફાસ્ટ્રક્ચર, ટેકનોલોજી રીસર્ચ એન્ડ મેનેજમેન્ટ (IIT-RAM) અમદાવાદ, ધીરુભાઈ અંબાણી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર ઈન્ફોર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (DAICT), ગાંધીનગર, પંડિત દીનદયાળ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (PDPU) ગાંધીનગર તથા નિરમા યુનિવર્સિટી, જી.એસ.એફ.સી., વડોદરા ખાતે મંજૂર થયેલી બેઠકોમાંથી કેટલીક બેઠકો રાજ્યનાં તેમજ રાજ્ય બહારના વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓએ રાષ્ટ્રીય સ્તરની પ્રાવેશિક પરીક્ષા આપેલી હોય, તેઓ માટે જુદા જુદા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમોમાં અનામત રાખવામાં આવે છે, તે અંગેની સવિસ્તાર માહિતી જે તે સંસ્થા ખાતેથી ઉપલબ્ધ થઈ શકશે.

ચાલુ વર્ષ માટે જો કોઈ સંસ્થાઓ કે બેઠકોમાં વધારો થશે તો તે અંગેની સવિસ્તાર માહિતી ACPC દ્વારા આપવામાં આવતી માહિતી પુસ્તિકામાં સામેલ કરવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન મળી રહે તે હેતુથી વિવિધ સંસ્થાઓ તેમજ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ ક્યા મેરિટ ક્રમાંક તેમજ મેરિટ ગુણ પર અટકતો હતો તેની જુદી જુદી કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ માટે અલગથી માહિતી ટેબલ-૨ (Annexure-II) માં આપવામાં આવી છે.

પ્રવેશ પાત્રતા : ઉમેદવારે ડિગ્રી ઈજનેરી તથા ડિગ્રી/ ડિપ્લોમા ફાર્મસી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટે ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહની (૧૦ + ૨ પેટર્ન) અથવા તેને સમકક્ષ પરીક્ષા કે જેને 'લાયકાતની પરીક્ષા' ઉલ્લેખવામાં આવે છે, તે જે તે વર્ષ માટે નિયમોનુસાર જરૂરી લઘુત્તમ ગુણમર્યાદા સાથે નીચેની પૈકી કોઈ એક શાળામાંથી પાસ કરેલ હોવી જોઈએ.

(i) ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ સાથે સંલગ્ન માન્ય શાળાઓ.

(ii) ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલી સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ એજ્યુકેશન, નવી દિલ્હીની માન્ય શાળાઓ.

(iii) ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલી કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયન સ્કૂલ સર્ટિફિકેટ એક્ઝામિનેશન્સ, નવી દિલ્હીની માન્ય શાળાઓ.

(iv) ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઓપન સ્કૂલીંગ, નવી દિલ્હી માન્ય શાળા/સેન્ટર.

(v) ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ ઈન્ટરનેશનલ સ્કૂલ બોર્ડ માન્ય શાળા/સેન્ટર અને જે તે વર્ષની પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં જે તે વર્ષ માટે ગુજરાત સરકારે માન્ય રાખેલ 'પ્રાવેશિક પરીક્ષા' આપેલ હોવી જોઈએ.

વખતોવખત પ્રવેશ પાત્રતામાં ફેરફાર થતા હોવાથી જે તે શૈક્ષણિક વર્ષ માટે સરકાર તરફથી બહાર પાડવામાં આવતા ઠરાવને આધારે પ્રવેશ સમિતિ તરફથી માહિતી પુસ્તિકામાં આપેલી માહિતી આધારભૂત ગણવામાં આવે તે જરૂરી છે.

ACPC દ્વારા ભરવાની થતી બેઠકોમાંથી ૭% અનુસૂચિત જાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે, ૧૫% અનુસૂચિત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે અને ૨૭% બેઠકો સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના વિદ્યાર્થીઓ માટે અનામત રાખવામાં આવે છે. લશ્કરી તેમજ અર્ધલશ્કરી દળોના ચાલુ/માજ સૈનિકોના સંતાનો માટે ૧% બેઠક અનામત રાખવામાં આવે છે. વિકલાંગ ઉમેદવારો માટે ૩% બેઠકો P.W.D. એક્ટ ૧૯૮૫ પ્રમાણે જે તે જાતિની બેઠકોમાં અનામત રાખવામાં આવે છે. તદ્દુપરાંત AICTE, નવી દિલ્હી દ્વારા ચાલુ સાલે મંજૂર થયેલી બેઠકોની ૫% બેઠકો સંખ્યાધિક બેઠકો એવા ઉમેદવારો કે જેઓનાં કુટુંબની તમામ સ્ત્રોતોમાંથી થતી વાર્ષિક આવક રૂ. ૬ લાખ કરતાં ઓછી હોય, તેઓને મેરિટના ધોરણે ફાળવવા સંસ્થાઓને જણાવવામાં આવેલ હતું.

પ્રવેશ પ્રક્રિયા : ધોરણ-૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)નું પરિણામ બહાર પડ્યા પછી તરત જ એડમીશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ (ACPC) દ્વારા રાજ્યના વ્યવસાયિક ઈજનેરી તથા ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ ફાળવવાની કાર્યવાહીની શરૂઆત કરવામાં આવે છે. પ્રવેશ પ્રક્રિયા માટે જરૂરી પ્રમાણપત્રો જેવા કે જાતિ પ્રમાણપત્ર, નોન ક્રિમિલેયરનું સર્ટિફિકેટ વગેરે અંગે પૂરતી માહિતી મળી રહે તે માટે તથા સમિતિ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલ હેલ્પ સેન્ટરોની માહિતી મળી રહે તે માટે પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા અગાઉથી રાજ્યનાં અગ્રણી વર્તમાનપત્રોમાં જાહેરખબર આપી ઉમેદવારોને માહિતગાર કરવામાં આવે છે. તદ્દુપરાંત સમિતિની વેબસાઈટ www.jacpcldce.

ac.in ઉપર વખતોવખત જરૂરી માહિતીઓ, સૂચનાઓ મૂકવામાં આવે છે.

ગુજરાત સરકાર દ્વારા પ્રવેશ વર્ષ ૨૦૦૮-૦૯થી ડિગ્રી ઈજનેરી તથા ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસીના વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમોમાં ઓનલાઈન પ્રવેશ પ્રક્રિયા શરૂ કરવામાં આવેલ છે. પ્રવેશ પ્રક્રિયાની શરૂઆતમાં વિદ્યાર્થીઓએ રાજ્યભરમાં સમિતિ દ્વારા નક્કી કરાયેલી અધિકૃત બેંક શાખાઓ ખાતેથી માહિતી પુસ્તિકા અને PIN મેળવવાના હોય છે, જેની મદદથી ઉમેદવારોએ સમિતિની વેબસાઈટ www.gujacpc.nic.in ઉપર રજિસ્ટ્રેશન કરાવવું ફરજિયાત છે. ઉમેદવારોને રજિસ્ટ્રેશનની પ્રક્રિયા તથા પ્રવેશ પ્રક્રિયાના વિવિધ તબક્કાઓથી સંપૂર્ણપણે માહિતગાર કરવા માટે પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા રજિસ્ટ્રેશન સમયે માહિતી પુસ્તિકા આપવામાં આવે છે, જેનો અભ્યાસ પ્રવેશ ઈચ્છુક ઉમેદવારોએ કરવો અત્યંત જરૂરી છે.

ફાર્મસીના સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ ઈચ્છુક ઉમેદવારોને સંસ્થાની માન્યતાની માહિતી અર્થે ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયાની વેબસાઈટ www.pci.nic.in જોઈ લેવી હિતાવહ છે.

ફીનું ધોરણ : પ્રવેશ વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ દરમિયાન જુદી જુદી સંસ્થાઓમાં ફીનું ધોરણ નક્કી કરવા માટે રાજ્ય દ્વારા નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના નિવૃત્ત ન્યાયાધીશનાં વડપણ હેઠળ એક ફી નિયંત્રણ સમિતિની રચના કરવામાં આવેલી છે. ફી નિયંત્રણ સમિતિ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલ ફી મુજબ જ દરેક સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓએ ફી લેવાની રહે છે. સંસ્થાની ફી અંગેની માહિતી અર્થે ફી સમિતિની વેબસાઈટ www.frctech.ac.in જોઈ લેવી હિતાવહ છે.

.... અને વધુ ...

વ્યવસ્થિત અને સફળતાપૂર્વકના કારકિર્દી-આયોજન માટે નીચેની બાબતોને ધ્યાનમાં રાખો :

(૧) તમારી શારીરિક શક્તિને પિછાણો : કેટલાક વ્યવસાયો અમુક ચોક્કસ પ્રકારની શારીરિક કાર્યશક્તિ માગે છે, જેમ કે સુરક્ષા સેવાઓ, પાયલોટ કે એર હોસ્ટેસનો વ્યવસાય. વ્યક્તિના શારીરિક બંધારણમાં ઉંમર અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. કેટલાક અગત્યના

અભ્યાસક્રમોમાં અને વ્યવસાયમાં પ્રવેશમર્યાદા નક્કી કરવામાં આવે છે. આથી, આપણે આપણા શિક્ષણનું એવી રીતે આયોજન કરવું જોઈએ કે જેથી જરૂરી શારીરિક ક્ષમતામાં આવીએ.

(૨) તમારા બુદ્ધિચાતુર્યને (Intelligence) ને ઓળખો : દરેક વ્યક્તિમાં સામાન્ય માનસિક શક્તિ હોય છે, જેને બુદ્ધિચાતુર્ય કહેવામાં આવે છે. પરંતુ તેની કક્ષા જુદી જુદી હોય છે. તમારું બુદ્ધિચાતુર્ય જાણવું એ તમારા શૈક્ષણિક અને વ્યવસાયિક ધંધા-રોજગારના આયોજનની એક બાબત છે. અભ્યાસક્રમની પસંદગી જો ખોટી થાય તો વ્યક્તિ તેમાં નિષ્ફળ જતાં નાસીપાસ થાય છે.

(૩) તમારી અભિયોગ્યતા (Aptitude) ને જાણો : તમારી વિશિષ્ટ અને સુષુપ્ત કાર્યશક્તિ વિશે જાણકારી મેળવવી એ પણ એટલું જ અગત્યનું છે. દરેક વ્યક્તિમાં એક કે તેથી વધુ વિશિષ્ટ શક્તિ રહેલી હોય છે અને તેને શરૂઆતમાં શોધી કાઢવી કે પારખી લેવી જરૂરી છે. કારકિર્દીના આયોજનમાં વિશિષ્ટ શક્તિઓનું જ્ઞાન અત્યંત આવશ્યક છે. કારણ કે, આજની વ્યવસાયિક દુનિયામાં આવી શક્તિઓને સાંકળી લઈ વ્યવસાય/નોકરીની તકો આપવામાં આવતી હોય છે. વધુમાં, વ્યવસાય અને વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમોનું આયોજન કરતી વખતે રસને મહત્ત્વ આપવું જોઈએ. વ્યક્તિએ પસંદ કરેલ અભ્યાસક્રમમાં રસ હોય તો તે બધી મુશ્કેલીઓનો સામનો કરીને પોતાનું ધ્યેય સિદ્ધ કરે છે.

(૪) તમારા સ્વભાવની ખાસિયતો અને વલણોને જાણો : અભ્યાસક્રમ અને તે પછીથી તેને અનુરૂપ વ્યવસાયમાં સફળ થવા માટે તમારા સ્વભાવની ખાસિયતો તેમજ વલણો અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. પોતાના સ્વભાવને શું અનુકૂળ છે કે નથી તેનો ખ્યાલ હોવો જરૂરી છે. ઘર, સમાજ, સંજોગો, વ્યવસાય પરત્વે વ્યક્તિ અનુકૂલન સાધે તે જરૂરી છે. કેટલાક વ્યવસાયમાં વસ્તુઓ સાથે કામ લેવાનું હોય છે. જ્યારે કેટલાકમાં માણસો સાથે વ્યવહાર કરવાનો હોય છે. તો કેટલાકમાં વિચાર અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. જીવનનાં મૂલ્યો અને યોગ્ય વલણો વ્યક્તિને સાચી રીતે વિચારતી કરી શકશે અને ધ્યેય સિદ્ધિ અને સફળતામાં તેનો ફાળો મહત્ત્વનો છે.

The Admission Committee For Professional Courses, 2015-16

Degree Engineering Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
Degree Engineering Courses													
1	DAIICT, Gandhinagar	B.Tech(ICT)	581-59	122	99.41952	3194	93.49969	18948	68.78437	263	99.0535	*****	*****
2	DAIICT, Gandhinagar	Info&Comm	581-17	383	98.75671	9820	82.51561	-----	-----	1710	96.04665	912	97.5523
3	NIRMA Uni, ABAD	Computer	126-1D	719	97.98341	10363	81.67754	-----	-----	2061	95.3854	1382	96.63872
4	DDU (GIA), NADIAD	Computer	109-1D	742	97.947	6362	88.27694	38322	44.1682	1856	95.7492	*****	*****
5	MSU, BARODA	Mech	107-1F	850	97.68659	2435	94.75817	15118	74.35075	1738	95.99718	2234	95.06839
6	NIRMA Uni, ABAD	IT	126-1E	991	97.34387	3455	93.00168	-----	-----	3240	93.41671	2136	95.23977
7	PDP, Raisan	Petroleum	582-57	1029	97.25882	2556	94.57209	-----	-----	3903	92.3014	*****	*****
8	NIRMA Uni, ABAD	Mech	126-1F	1059	97.2075	8056	85.37582	35693	47.3843	3239	93.41671	2523	94.63078
9	MSU, BARODA	Chemical	107-1W	1088	97.13892	6039	88.79952	19328	68.23199	3420	93.06246	*****	*****
10	MSU, BARODA	CompSc	107-1C	1090	97.13501	5723	89.30113	21298	65.59075	3765	92.53062	3783	92.50245
11	MSU, BARODA	Electrical	107-1L	1352	96.70068	5645	89.43992	13283	77.03557	3313	93.2716	3229	93.43543
12	LDCE, ABAD	Mech	101-1F	1369	96.66131	4243	91.74021	19307	68.27291	2784	94.1889	-----	-----
13	LDCE, ABAD	Computer	101-1D	1508	96.38729	7079	87.01759	41047	40.75322	3902	92.3014	2387	94.83729
14	BVM (GIA), VVNAGAR	Mech	108-1F	1556	96.30419	5288	90.00011	23116	63.16137	2826	94.11828	2241	95.05756
15	DDU (GIA), NADIAD	Chemical	109-1W	1653	96.13588	10374	81.66188	28484	56.18463	3201	93.49114	*****	*****
16	BVM (GIA), VVNAGAR	Computer	108-1D	1655	96.13588	8592	84.52227	41011	40.79343	4985	90.45326	*****	*****
17	DDU (SFI), NADIAD	Computer	136-1D	1736	95.99825	16096	72.83287	-----	-----	6937	87.24469	2144	95.21987
18	MSU, BARODA	Electronics	107-1A	1782	95.91108	17489	70.76907	48375	29.8377	7300	86.60646	*****	*****
19	IITRAM, ABAD	Mech	586-1F	1853	95.76472	9354	83.29853	-----	-----	3886	92.30965	2484	94.69213
20	LDCE, ABAD	IT	101-1E	2175	95.18678	8146	85.21992	46160	33.47476	6076	88.72699	4513	91.27206
21	LDCE, ABAD	Chemical	101-1W	2214	95.10835	10549	81.34605	37201	45.54043	4535	91.23095	2237	95.06839
22	VGEC, GNAGAR	Mech	105-1F	2229	95.07337	4296	91.64255	21899	64.80819	3080	93.69881	3870	92.33711
23	VGEC, GNAGAR	Computer	105-1D	2387	94.83729	10388	81.65224	45670	34.12483	6504	88.00296	2999	93.83198
24	NIRMA Uni, ABAD	Chemical	126-1W	2431	94.76047	9792	82.5642	-----	-----	5533	89.6358	*****	*****
25	PDP, Raisan	Mech	582-1F	2564	94.55419	14438	75.3075	-----	-----	10389	81.64596	4219	91.77003
26	MSU, BARODA	Civil	107-1S	2612	94.47801	12092	78.86253	24974	60.72389	5938	88.96084	4906	90.58281
27	GEC, SURAT	Mech	116-1F	2635	94.43894	9005	83.83999	23570	62.56283	5391	89.86319	8137	85.22561
28	BVM (SFI), VVNAGAR	Mech	140-1F	2734	94.27151	5791	89.17365	28308	56.38685	4329	91.60639	*****	*****
29	BVM (GIA), VVNAGAR	Electrical	108-1L	2774	94.1977	7674	85.97628	23125	63.15276	5399	89.84363	5451	89.76592
30	LDCE, ABAD	Electrical	101-1L	2780	94.19625	5929	88.9738	17921	70.20779	5111	90.25662	4555	91.19845
31	DDU (SFI), NADIAD	Chemical	136-1W	2912	93.95413	*****	*****	52698	21.02673	3546	92.86583	*****	*****
32	VGEC, GNAGAR	IT	105-1E	2945	93.89864	10193	81.92967	46650	32.57381	6891	87.31804	6812	87.47515
33	LDCE, ABAD	Civil	101-1S	3153	93.55463	7262	86.64354	15303	74.06523	5696	89.34251	4330	91.60613
34	IICT, AU, ABAD	Info&Comm	570-17	3297	93.30487	51248	24.32214	-----	-----	26661	58.53222	11888	79.17416
35	GCET, VVNAGAR	Computer	129-1D	3466	92.99201	20781	66.25508	-----	-----	10521	81.44091	7496	86.28623
36	VGEC, GNAGAR	Chemical	105-1W	3488	92.95484	17489	70.76907	38186	44.3431	6266	88.44488	*****	*****
37	PDP, Raisan	Chemical	582-1W	3528	92.88325	18261	69.7098	-----	-----	8793	84.18474	10121	82.02857
38	NIRMA Uni, ABAD	Electrical	126-1L	3812	92.44269	12546	78.13453	-----	-----	8899	84.01656	*****	*****
39	NIRMA Uni, ABAD	Civil	126-1S	3989	92.17559	14575	75.15949	35975	47.07189	11498	79.79616	*****	*****
40	IITRAM, ABAD	Electrical	586-1L	4220	91.76782	9697	82.75136	47206	31.70267	9411	83.1882	*****	*****
41	GEC, GNAGAR	Computer	115-1D	4281	91.66518	16856	71.66837	50937	24.9603	10119	82.03968	4671	90.98512
42	DDU (GIA), NADIAD	EC	109-16	4406	91.46704	22919	63.49862	54245	16.04689	11009	80.56405	7487	86.29728
43	DDU (SFI), NADIAD	Mech	136-1F	4412	91.45652	18185	69.84369	-----	-----	12675	77.95111	5483	89.71068
44	DDU (GIA), NADIAD	IC	109-1R	4458	91.37145	16421	72.31107	-----	-----	7698	85.96022	*****	*****
45	LDCE, ABAD	Auto	101-1I	4463	91.36924	12891	77.60469	30970	53.1304	6603	87.83879	6019	88.83745
46	DDU (SFI), NADIAD	IT	136-1E	4486	91.33904	22518	64.00081	-----	-----	18705	69.12955	8178	85.18727
47	MSU, BARODA	Met	107-1J	4568	91.1626	23972	62.06953	51219	24.38868	10165	81.98217	*****	*****
48	DDU (GIA), NADIAD	Civil	109-1S	4724	90.90221	15348	74.01424	26465	58.75768	6618	87.81619	6699	87.64974
49	NIRMA Uni, ABAD	EC	126-16	4762	90.81934	13385	76.87117	-----	-----	16713	71.8782	6543	87.9728
50	BVM (GIA), VVNAGAR	Civil	108-1S	4853	90.65926	21542	65.25004	22058	64.62697	7312	86.59	5285	90.01024
51	GEC, GNAGAR	IT	115-1E	4890	90.6182	14719	74.92948	50538	25.80874	8634	84.43985	9031	83.80419
52	SCET, SURAT	Computer	127-1D	5032	90.36835	26505	58.74094	54650	14.34953	12326	78.51226	*****	*****
53	VGEC, GNAGAR	Civil	105-1S	5039	90.36078	8771	84.21386	18954	68.7838	7600	86.12467	7918	85.58636
54	LDCE, ABAD	EC	101-16	5164	90.20445	16386	72.37459	53126	19.84648	11571	79.67661	7294	86.61211
55	VGEC, GNAGAR	Electrical	105-1L	5186	90.16261	8073	85.33685	26053	59.39675	7633	86.0662	5101	90.27735
56	IITRAM, ABAD	Civil	586-1S	5238	90.08406	11444	79.88985	-----	-----	8584	84.53769	*****	*****
57	GEC, SURAT	Civil	116-1S	5270	90.04389	14632	75.07841	18378	69.52907	8756	84.25815	8481	84.70916
58	Adani, Ahmedabad	Civil Infra.	597-3S	5278	90.03013	18525	69.34414	-----	-----	9686	82.77411	*****	*****

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

59	LDCE, ABAD	IC	101-1R	5319	89.95026	15270	74.11518	48097	30.3006	9362	83.29697	10397	81.61327
60	NIRMA Uni, ABAD	IC	126-1R	5319	89.95026	12994	77.43501	-----	-----	10634	81.19765	*****	*****
61	CPIT, CHANGA	Computer	138-1D	5437	89.78384	34553	48.79592	-----	-----	21272	65.63358	9895	82.41299
62	GEC, BHARUCH	Chemical	113-1W	5668	89.3877	17641	70.55186	39826	42.27997	8614	84.46668	22617	63.87373
63	Adani, Ahmedabad	Electrical	597-1L	5689	89.34851	14286	75.54197	-----	-----	16997	71.44269	10653	81.15831
64	GCET, VVNAGAR	Mech	129-1F	5695	89.34328	29474	54.97141	-----	-----	13019	77.40599	7338	86.5222
65	IICT, AU, ABAD	Mech	570-1F	5854	89.08533	40692	41.21691	-----	-----	32153	51.73948	18750	69.04454
66	GEC, SURAT	Electrical	116-1L	5913	88.98874	13365	76.89438	27744	57.10396	8578	84.54261	10877	80.79932
67	GSFCU, Vadodara	Chemical	599-1W	6084	88.70927	22342	64.19021	-----	-----	19562	67.92277	*****	*****
68	LDCE, ABAD	Environment	101-1U	6170	88.56532	22186	64.42834	47317	31.5559	14188	75.67498	12228	78.67802
69	BVM (SFI), VVNAGAR	IT	140-1E	6197	88.53995	24899	60.78314	-----	-----	25227	60.38702	*****	*****
70	INDUS Uni., ABAD	Computer	148-1D	6305	88.37552	31529	52.49447	-----	-----	20439	66.72123	18486	69.37775
71	LDRP, GNAGAR	Mech	147-1F	6361	88.27694	18101	69.94403	-----	-----	17305	71.02633	11407	79.93347
72	GCET, VVNAGAR	IT	129-1E	6416	88.17992	32428	51.39367	-----	-----	24610	61.1811	*****	*****
73	GCET, VVNAGAR	Chemical	129-1W	6482	88.04577	-----	-----	-----	-----	11253	80.18375	*****	*****
74	GEC, RAJKOT	Mech	117-1F	6735	87.6225	17626	70.57876	34494	48.86005	9996	82.25754	8071	85.35863
75	PDP, Raisan	Electrical	582-1L	6917	87.29251	13754	76.30784	-----	-----	21063	65.88018	*****	*****
76	BVM (GIA), VVNAGAR	Prod	108-1G	6935	87.26216	23185	63.10373	51783	23.14973	13324	76.95647	32395	51.4545
77	SVPIT, VASAD	Computer	132-1D	7070	87.01892	25383	60.21084	-----	-----	26921	58.19579	9727	82.68357
78	SCET, SURAT	Civil	127-1S	7096	86.98465	22021	64.67706	32660	51.10029	9872	82.46584	42664	38.52754
79	GEC, BHNAGAR	Computer	111-1D	7113	86.95564	26113	59.27923	52267	22.13321	16069	72.86264	15225	74.18086
80	VGEC, GNAGAR	IC	105-1R	7179	86.7931	21036	65.91914	53105	19.93285	12462	78.29139	10831	80.89628
81	PDP, Raisan	Civil	582-1S	7354	86.49856	16749	71.83448	-----	-----	16374	72.40943	9452	83.13859
82	VGEC, GNAGAR	EC	105-16	8118	85.26215	17995	70.0972	54838	13.38756	16039	72.917	8364	84.8994
83	BVM (GIA), VVNAGAR	Electronics	108-1A	8224	85.09838	36631	46.29711	-----	-----	17730	70.46616	11219	80.22846
84	LDCE, ABAD	Bio-Med	101-13	8443	84.7748	27059	57.95924	54232	16.11147	17464	70.80887	14662	75.03712
85	CPIT, CHANGA	IT	138-1E	8568	84.54847	45616	34.20772	-----	-----	28900	55.67909	13586	76.59266
86	LDRP, GNAGAR	Computer	147-1D	8571	84.54847	25909	59.54798	-----	-----	27172	57.86007	11091	80.44687
87	SCET, SURAT	Computer-2	127-38	8685	84.3629	49807	27.27361	-----	-----	17213	71.1518	22882	63.52977
88	ADIT, KARMSAD	Computer	139-1D	8810	84.156	34732	48.63854	-----	-----	33485	50.13112	*****	*****
89	LEC, MORBI	Mech	102-1F	8820	84.14757	26495	58.74569	42863	38.21238	14390	75.42643	21013	65.93833
90	SCET, SURAT	IT	127-1E	8845	84.10382	43498	37.22324	-----	-----	20270	66.94461	22882	63.52977
91	SVPIT, VASAD	Mech	132-1F	8994	83.84738	31971	51.98547	-----	-----	24311	61.61716	17244	71.10794
92	CPIT, CHANGA	Mech	138-1F	9112	83.68538	31206	52.87456	-----	-----	23033	63.28301	14086	75.83751
93	GEC, RAJKOT	Civil	117-1S	9306	83.36001	20145	67.11608	35166	48.06201	12261	78.60068	10552	81.34218
94	GEC, BHNAGAR	Civil	111-1S	9416	83.18406	26878	58.25037	30902	53.2524	12489	78.25139	*****	*****
95	GEC, BHNAGAR	Mech	111-1F	9439	83.15256	30303	53.9412	39013	43.31615	11164	80.31555	12719	77.85483
96	SCET, SURAT	Chemical	127-1W	9444	83.15029	52762	20.80171	-----	-----	31254	52.79232	*****	*****
97	MSU, BARODA	WaterMan	107-1V	9561	82.97448	21102	65.84065	41844	39.62184	19360	68.19951	13016	77.41226
98	GSFCU, Vadodara	Mech	599-1F	9813	82.54267	25353	60.25234	-----	-----	32783	50.96379	-----	-----
99	SVPIT, VASAD	Aero	132-1O	9843	82.50562	49031	28.64756	-----	-----	18074	69.99	*****	*****
100	GEC, VALSAD	Mech	112-1F	9849	82.50008	29524	54.89361	27555	57.40122	13499	76.70437	13785	76.27959
101	GEC, BHARUCH	Mech	113-1F	9879	82.45782	19186	68.45465	31876	52.07443	12470	78.29069	8314	84.97793
102	SSASIT, SURAT	Computer	184-1D	10111	82.06924	-----	-----	-----	-----	29116	55.37848	*****	*****
103	GEC, RAJKOT	Computer	117-1D	10186	81.94815	27498	57.45434	-----	-----	18827	68.92696	13108	77.2764
104	PDP, Raisan	Industrial	582-1K	10213	81.92009	26016	59.42808	-----	-----	39311	42.91934	*****	*****
105	DDU (SFI), NADIAD	IC	136-1R	10341	81.71481	18058	69.99661	-----	-----	16150	72.74934	8813	84.15241
106	LJIET, ABAD	Computer	154-1D	10528	81.42182	28268	56.43504	-----	-----	23605	62.51314	17595	70.62905
107	MSU, BARODA	TextTech	107-1Z	10643	81.16928	27468	57.48698	-----	-----	21275	65.62523	*****	*****
108	GEC, BHARUCH	Civil	113-1S	10743	81.0022	28457	56.19708	25579	59.94804	16007	72.9718	18436	69.45082
109	LDRP, GNAGAR	IT	147-1E	11109	80.42883	29534	54.88496	-----	-----	34144	49.29491	20014	67.32467
110	LDRP, GNAGAR	Mech-2	147-31	11178	80.29173	27375	57.59187	-----	-----	24763	61.01177	19513	68.00754
111	LDRP, GNAGAR	Computer-2	147-38	11278	80.1329	37061	45.73707	-----	-----	41223	40.46654	*****	*****
112	GEC, VALSAD	Chemical	112-1W	11376	79.98656	42215	39.14948	44181	36.21677	16797	71.76114	17331	71.00245
113	LJIET, ABAD	IT	154-1E	11647	79.55626	18908	68.82849	-----	-----	25021	60.65712	19502	68.03599
114	SCET, SURAT	Electrical	127-1L	11793	79.33597	38376	44.06737	41257	40.4396	21429	65.41213	36088	46.91858
115	GCET, VVNAGAR	Electrical	129-1L	11837	79.25458	34431	48.97866	-----	-----	18065	69.99308	*****	*****
116	Shroff, BHARUCH	Chemical	563-1W	11971	79.05294	38710	43.69327	-----	-----	18818	68.93115	32562	51.22236
117	LDCE, ABAD	PlasticTech	101-73	11997	79.02391	28551	56.09571	-----	-----	20679	66.42333	*****	*****
118	GCET, VVNAGAR	Civil	129-1S	12020	78.98089	30709	53.45198	-----	-----	24941	60.74726	26075	59.32604
119	LJIET, ABAD	Mech	154-1F	12059	78.90621	17990	70.10379	-----	-----	22556	63.93538	16829	71.71441
120	SSEC, BHNAGAR	Electrical	103-1L	12159	78.76623	35675	47.42486	37294	45.4161	14678	75.00791	20539	66.62185
121	GEC, MODASA	Mech	104-1F	12377	78.40571	20653	66.44955	33381	50.23867	18789	68.96367	15375	73.97871
122	ADIT, KARMSAD	IT	139-1E	12532	78.16261	50237	26.33989	-----	-----	42890	38.18095	*****	*****
123	SSASIT, SURAT	Civil	184-1S	12708	77.87776	46437	32.99054	-----	-----	26712	58.48433	-----	-----

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૬

124	GEC, SURAT	EC	116-16	12714	77.86939	39181	43.11767	50255	26.32089	22235	64.36158	*****	*****
125	LDCE, ABAD	TextTech	101-1Z	12726	77.83435	39422	42.82446	-----	-----	20838	66.1622	18097	69.95551
126	LJIET, ABAD	Computer-2	154-38	12732	77.83409	29721	54.68548	-----	-----	33475	50.14122	*****	*****
127	SSEC, BhnAGAR	Mech	103-1F	12943	77.50776	40301	41.65686	39581	42.5733	15756	73.36406	12736	77.8257
128	GEC, VALSAD	Civil	112-1S	13049	77.34697	32110	51.76026	22676	63.82828	18445	69.42998	29356	55.11226
129	GEC, SURAT	Environment	116-1U	13098	77.28756	33928	49.56595	46359	33.07104	20422	66.73688	*****	*****
130	LDCE, ABAD	Rubber	101-1Y	13106	77.28178	42024	39.30168	55561	5.28671	16376	72.40203	*****	*****
131	GEC, BhnAGAR	IT	111-1E	13198	77.17182	24759	61.01177	-----	-----	18018	70.06283	15053	74.47784
132	MSU, BARODA	TextEngg	107-12	13395	76.86677	37385	45.33687	-----	-----	21303	65.58509	*****	*****
133	SSASIT, SURAT	Mech	184-1F	13418	76.84059	48776	29.08532	-----	-----	26158	59.21441	53449	18.82634
134	GEC, BHARUCH	Electrical	113-1L	13491	76.72255	25889	59.57654	32238	51.62005	20120	67.15892	16767	71.81315
135	VVP, RAJKOT	Computer	128-1D	13529	76.6712	45751	34.08076	-----	-----	35153	48.08521	*****	*****
136	VGEC, GNAGAR	PowerElect	105-1N	13638	76.49613	27058	57.95924	-----	-----	23754	62.32375	*****	*****
137	SVPIT, VASAD	IT	132-1E	13830	76.20546	44634	35.6543	-----	-----	47035	62.00372	34361	49.0573
138	GEC, PATAN	Mech	110-1F	13831	76.20546	16853	71.6803	48711	29.19264	16365	72.4426	18358	69.55817
139	SVPIT, VASAD	Civil	132-1S	13848	76.19421	32233	51.63106	-----	-----	-----	-----	25735	59.76362
140	LEC, MORBI	Chemical	102-1W	13906	76.11735	32745	51.00131	-----	-----	18632	69.18329	19082	68.59438
141	LEC, MORBI	IT	102-1E	13938	76.06132	27911	56.89862	54441	15.24894	24293	61.6663	*****	*****
142	GEC, PALANPUR	Mech	119-1F	14166	75.71564	19068	68.61786	45901	33.76684	18492	69.37011	*****	*****
143	GCET, VVNAGAR	Mecha	129-1H	14264	75.59924	-----	-----	-----	-----	-----	-----	18549	69.31988
144	BIT,VADODAR	CompSc	144-1C	14524	75.22142	-----	-----	-----	-----	46746	32.47754	16992	71.46829
145	GEC, RAJKOT	Auto	117-1I	14616	75.1014	51350	24.19623	49161	28.37572	21297	65.59075	*****	*****
146	GEC, PATAN	Electrical	110-1L	14635	75.0743	16287	72.54361	43796	36.80504	19867	67.52957	28220	56.49083
147	PIT, VAGHODIA	Chemical	195-1W	14704	74.95382	54636	14.39948	-----	-----	32232	51.63106	22462	64.0832
148	LDRP, GNAGAR	Civil	147-1S	14766	74.85125	28597	56.02637	-----	-----	35493	47.66933	*****	*****
149	GEC, GNAGAR	IC	115-1R	14774	74.8485	33685	49.82362	-----	-----	24258	61.71486	16980	71.5027
150	GEC, GNAGAR	EC	115-16	14834	74.7943	24508	61.34411	-----	-----	27370	57.59187	14988	74.56229
151	INDUS Uni., ABAD	Mech	148-1F	14839	74.77943	30610	53.54882	-----	-----	-----	-----	16829	71.71441
152	ADIT, KARMSAD	Mech	139-1F	15340	74.01887	50996	24.82615	-----	-----	36922	45.92177	29268	55.23375
153	CKPCET, SURAT	Civil	134-1S	15413	73.87886	42337	38.92664	-----	-----	27227	57.75927	*****	*****
154	BIT,VADODAR	Mech	144-1F	15430	73.8669	40437	41.43694	-----	-----	47741	30.8717	17377	70.93349
155	SSMIT, BHARUCH	Chemical	130-1W	15473	73.8105	33747	49.77531	-----	-----	23690	62.37636	*****	*****
156	LJIET, ABAD	Civil	154-1S	15610	73.62359	27110	57.93133	-----	-----	26162	59.20539	16908	71.59834
157	LEC, MORBI	Civil	102-1S	15611	73.62359	36205	46.80012	42267	39.07001	20193	67.08229	14200	75.66614
158	SSEC, BhnAGAR	Civil	103-1S	15624	73.59807	40188	41.7817	37959	44.66824	18658	69.15859	31107	52.97803
159	GEC, VALSAD	Electrical	112-1L	15761	73.36196	36453	46.51232	27289	57.71496	18568	69.26317	*****	*****
160	LJIET, ABAD	Mech-2	154-31	16311	72.52122	25977	59.4476	-----	-----	23937	62.10105	*****	*****
161	GEC, PATAN	Civil	110-1S	16460	72.26629	21134	65.81313	45666	34.13839	19629	67.8499	*****	*****
162	VVP, RAJKOT	Mech	128-1F	16668	71.96337	34447	48.92574	-----	-----	40841	40.94518	19155	68.49437
163	BIT,VADODAR	CompSc-2	144-37	16813	71.71888	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
164	VVP, RAJKOT	Chemical	128-1W	16834	71.70555	-----	-----	-----	-----	28560	56.07555	*****	*****
165	SCET, SURAT	Elect-2	127-32	16991	71.47988	-----	-----	-----	-----	29598	54.82264	*****	*****
166	SSEC, BhnAGAR	IT	103-1E	17412	70.873	46903	32.18702	-----	-----	23829	62.21531	30402	53.83853
167	GEC, MODASA	Civil	104-1S	17524	70.72983	30971	53.12655	33336	50.26848	23086	63.19628	29827	54.49801
168	LJIET, ABAD	Chemical	154-1W	17581	70.65772	-----	-----	-----	-----	36271	46.69187	*****	*****
169	CGPIT, TARSADI	Computer	171-1D	17777	70.39689	-----	-----	-----	-----	37005	45.8107	-----	-----
170	LJIET, ABAD	Info&Comm	154-17	17970	70.15029	43205	37.70868	-----	-----	45669	34.13839	32891	50.8452
171	LEC, MORBI	Electrical	102-1L	18168	69.85701	35174	48.05574	46666	32.57181	17275	71.07774	19363	68.19541
172	GEC, PALANPUR	Civil	119-1S	18220	69.78269	24669	61.14299	44367	36.10048	19457	68.0868	30862	53.27269
173	GEC, MODASA	Computer	104-1D	18754	69.04372	46353	33.07925	55382	9.38553	28623	55.99865	24963	60.73131
174	GEC, BHUJ	Chemical	106-1W	18839	68.88481	50929	25.03525	-----	-----	20970	66.01286	31950	51.99952
175	GEC, MODASA	Electrical	104-1L	18964	68.7838	27644	57.25102	36808	46.05795	24744	61.03251	36924	45.92177
176	CGPIT, TARSADI	IT	171-1E	19032	68.66353	-----	-----	-----	-----	32750	51.00131	-----	-----
177	BIT,VADODAR	Mech-2	144-31	19034	68.6633	45992	33.63488	-----	-----	-----	-----	18477	69.387
178	GEC, VALSAD	Environment	112-1U	19044	68.65138	49173	28.37228	45185	34.81101	26399	58.87044	30629	53.54388
179	LDRP, GNAGAR	Electrical	147-1L	19049	68.63901	34305	49.11878	-----	-----	-----	-----	37440	45.27255
180	CKPCET, SURAT	Mech	134-1F	19490	68.06102	47313	31.5559	-----	-----	37146	45.6153	-----	-----
181	CKPCET, SURAT	Computer	134-1D	19532	67.97506	-----	-----	-----	-----	40608	41.27748	*****	*****
182	IICT, AU, ABAD	Chemical	570-1W	19618	67.85707	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
183	CPIIT, CHANGA	Civil	138-1S	19793	67.64109	-----	-----	-----	-----	51740	23.24621	28057	56.69313
184	BVM (SFI), VVNAGAR	Prod	140-1G	19856	67.55455	47010	32.01778	-----	-----	-----	-----	*****	*****
185	SVPIT, VASAD	Electrical	132-1L	20082	67.19875	39007	43.31753	-----	-----	-----	-----	23312	62.89665
186	FETR, Isroli	Chemical	555-1W	20105	67.17817	50121	26.57371	-----	-----	49618	27.58256	*****	*****
187	GEC, GNAGAR	Bio-Med	115-13	20170	67.08327	47687	30.92852	-----	-----	29822	54.50014	23431	62.72562
188	GEC, GODHRA	Mech	118-1F	20182	67.08266	39712	42.40345	41090	40.71065	22347	64.18713	*****	*****

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

189	GEC, MODASA	IT	104-1E	20358	66.82544	47203	31.70496	-----	-----	31450	52.55856	20783	66.24931
190	SILVEROAK, Abad	IT	179-1E	20505	66.66123	36282	46.68801	-----	-----	41349	40.28747	26601	58.60408
191	INDUS Uni., ABAD	Auto	148-1I	20615	66.46476	-----	-----	-----	-----	-----	-----	31096	52.99878
192	VVP, RAJKOT	Civil	128-1S	20743	66.31153	35015	48.25562	-----	-----	40962	40.80847	26358	58.94236
193	GEC, PATAN	CompSc	110-1C	21157	65.77413	35509	47.64169	-----	-----	26231	59.11281	22329	64.22219
194	VVP, RAJKOT	IT	128-1E	21337	65.54154	-----	-----	-----	-----	52150	22.2948	-----	-----
195	GEC, MODASA	Auto	104-1I	21578	65.19813	43378	37.43628	47759	30.86082	28764	55.81906	26458	58.76357
196	SCET, SURAT	TextTech	127-1Z	21761	65.00316	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
197	GEC, PALANPUR	Electrical	119-1L	21796	64.95141	25824	59.63584	46023	33.62059	21805	64.94228	20263	66.96448
198	GEC, GNAGAR	Met	115-1J	21900	64.80819	40576	41.30836	-----	-----	30397	53.84783	22327	64.22587
199	DDU (SFI), NADIAD	EC	136-16	21916	64.78646	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
200	INDUS Uni., ABAD	Civil	148-1S	21972	64.70576	40145	41.82573	-----	-----	-----	-----	38306	44.19613
201	GEC, BHUJ	Civil	106-1S	22128	64.49823	43625	37.13432	52331	21.9036	23666	62.41255	36473	46.45726
202	Gyanmanjari, Bhavnagar	Mech	596-1F	22341	64.19021	-----	-----	-----	-----	40963	40.80847	-----	-----
203	Aditya, Abad	Computer	587-1D	22660	63.84391	44949	35.17091	-----	-----	38286	44.22578	-----	-----
204	PIET, VAGHODIA	IT	143-1E	22750	63.68968	51138	24.63726	-----	-----	-----	-----	45936	33.70908
205	SVPIT, VASAD	IC	132-1R	22993	63.35916	-----	-----	-----	-----	52539	21.44493	-----	-----
206	PIET, VAGHODIA	Aero	143-1O	23183	63.10373	43346	37.50718	-----	-----	45180	34.84251	-----	-----
207	FETR, Isroli	Civil	555-1S	23187	63.09603	-----	-----	47292	31.57368	32989	50.72854	-----	-----
208	ADIT, KARMSAD	Civil	139-1S	23245	63.03513	-----	-----	-----	-----	54919	12.92903	-----	-----
209	GEC, BHUJ	Mech	106-1F	23350	62.84625	45804	34.0103	51344	24.2035	22448	64.10824	24557	61.2934
210	GEC, DAHOD	Mech	114-1F	23634	62.47656	49040	28.62846	43314	37.61119	26463	58.75768	36764	46.12502
211	GEC, BHUJ	Electrical	106-1L	23741	62.3264	37044	45.75526	50969	24.89681	24832	60.89011	28261	56.45013
212	GEC, BhnAGAR	Prod	111-1G	23920	62.12123	-----	-----	-----	-----	30378	53.85637	32776	50.97325
213	LJIET, ABAD	Civil-2	154-52	24007	62.02027	29191	55.32173	-----	-----	32401	51.44441	-----	-----
214	SCET, SURAT	IC	127-1R	24309	61.61716	-----	-----	-----	-----	35163	48.06283	-----	-----
215	SALITER, Abad	Computer	174-1D	24720	61.07011	-----	-----	-----	-----	-----	-----	31519	52.51343
216	SALITER, Abad	Mech	174-1F	25217	60.40089	39063	43.2725	-----	-----	38150	44.36933	35666	47.45282
217	GEC, GODHRA	Electrical	118-1L	25704	59.83247	45402	34.58569	43847	36.73	30723	53.44468	-----	-----
218	GEC, GODHRA	Civil	118-1S	26008	59.42992	34763	48.59484	37232	45.48083	28392	56.27501	33436	50.17201
219	GEC, DAHOD	Computer	114-1D	26018	59.42808	46637	32.61491	52307	22.03603	31733	52.21466	26390	58.88943
220	GEC, RAJKOT	IC	117-1R	26142	59.23847	-----	-----	-----	-----	34489	48.86466	37604	45.0384
221	ADIT, KARMSAD	FoodTech	139-15	26328	58.98582	-----	-----	-----	-----	48369	29.84852	-----	-----
222	LDRP, GNAGAR	Auto	147-1I	26439	58.82077	43724	36.92172	-----	-----	54525	14.89248	27349	57.63223
223	GEC, RAJKOT	EC	117-16	26468	58.75768	-----	-----	-----	-----	34954	48.32212	38743	43.65407
224	CGPIT, TARSADI	Civil	171-1S	27186	57.84245	-----	-----	52701	21.02673	50447	25.91936	-----	-----
225	BMCET, SUART	CompSc	156-1C	27197	57.82535	-----	-----	-----	-----	51984	22.69754	36924	45.92177
226	AIT, ABAD	IT	146-1E	27397	57.53761	47704	30.90838	-----	-----	-----	-----	-----	-----
227	FETR, Isroli	Mech	555-1F	27431	57.52719	-----	-----	53698	18.00275	40772	41.07135	-----	-----
228	SILVEROAK, Abad	Computer	179-1D	27527	57.42033	55562	5.07672	-----	-----	-----	-----	27615	57.3112
229	FETR, Isroli	CompSc	555-1C	27553	57.40122	-----	-----	-----	-----	47040	31.99654	-----	-----
230	SalETI, Abad	Chemical	593-1W	28370	56.28816	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
231	LJIET, ABAD	Auto	154-1I	28501	56.15842	-----	-----	-----	-----	-----	-----	31207	52.87451
232	MSCET, VESU	Computer	580-1D	28710	55.87055	-----	-----	-----	-----	-----	-----	36924	45.92177
233	Aditya, Abad	Mech	587-1F	28916	55.64821	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
234	Aditya, Abad	Civil	587-1S	29098	55.43915	49121	28.45384	-----	-----	47773	30.84552	44022	36.54427
235	ADIT, KARMSAD	Auto	139-1I	29348	55.12384	48423	29.67796	-----	-----	-----	-----	30548	53.65652
236	SSASIT, SURAT	Electrical	184-1L	29364	55.10624	-----	-----	-----	-----	48639	29.34533	-----	-----
237	SalETI, Abad	Computer	593-1D	29544	54.87127	-----	-----	-----	-----	-----	-----	34444	48.93893
238	Gyanmanjari, Bhavnagar	Civil	596-1S	29648	54.8023	51554	23.70164	-----	-----	46192	33.38934	-----	-----
239	GEC, DAHOD	Electrical	114-1L	29861	54.44543	53638	18.26198	44083	36.39977	31697	52.28053	24739	61.03902
240	GEC, BhnAGAR	EC	111-16	29892	54.43388	-----	-----	-----	-----	38517	43.88848	33631	49.91389
241	AIT, ABAD	Computer	146-1D	30121	54.12418	-----	-----	-----	-----	-----	-----	39966	42.06482
242	SALITER, Abad	Civil	174-1S	30533	53.66429	-----	-----	-----	-----	-----	-----	43019	38.06808
243	SCET, SURAT	EC	127-16	30908	53.2524	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
244	VVP, RAJKOT	Electrical	128-1L	31280	52.77781	-----	-----	-----	-----	-----	-----	27797	57.05617
245	Ganpat Uni., MEHSANA	Computer	131-1D	31432	52.5705	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
246	SALCE, ABAD	Chemical	574-1W	31489	52.54761	-----	-----	-----	-----	-----	-----	40135	41.8371
247	GIT, G.NAGAR	Computer	152-1D	31705	52.25344	-----	-----	-----	-----	-----	-----	44934	35.1861
248	GEC, BHARUCH	EC	113-16	31731	52.21466	-----	-----	-----	-----	45233	34.71448	41853	39.61487
249	Aditya, Abad	Chemical	587-1W	31873	52.07443	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
250	GEC, DAHOD	Civil	114-1S	31948	52.00876	50128	26.56647	41778	39.69523	30475	53.75908	31735	52.21466
251	SILVEROAK, Abad	Computer-2	179-38	32023	51.89747	-----	-----	-----	-----	-----	-----	33018	50.68345
252	GIT, G.NAGAR	IT	152-1E	32348	51.53337	-----	-----	-----	-----	-----	-----	38188	44.34213
253	SALCE, ABAD	Computer	574-1D	32405	51.43716	-----	-----	-----	-----	-----	-----	38524	43.87879

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૬

254	ITM, VADODARA	CompSc	559-1C	32593	51.20184	-----	-----	-----	-----	-----	-----	26390	58.88943
255	GEC, BHUJ	Environment	106-1U	32620	51.17754	-----	-----	-----	-----	37163	45.59815	35120	48.153
256	CGPIT, TARSADI	Mech	171-1F	33086	50.61049	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
257	PIET, VAGHODIA	Mech	143-1F	33377	50.24134	-----	-----	-----	-----	-----	-----	42232	39.11114
258	SALCE, ABAD	IT	574-1E	33459	50.15095	-----	-----	-----	-----	-----	-----	34574	48.77558
259	INDUS Uni., ABAD	Electrical	148-1L	33516	50.0692	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
260	PIET, VAGHODIA	CompSc	143-1C	34016	49.43404	-----	-----	-----	-----	-----	-----	21803	64.94788
261	Gyanmanjari, Bhavnagar	Computer	596-1D	34092	49.34154	-----	-----	-----	-----	42669	38.52196	52775	20.76844
262	GEC, MODASA	EC	104-16	34170	49.27051	-----	-----	-----	-----	46370	33.07007	54607	14.63354
263	SSEC, BhNAGAR	Prod	103-1G	34369	49.02767	-----	-----	-----	-----	34096	49.34154	45171	34.86486
264	SPCE, Bakrol	IT	591-1E	34798	48.54859	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
265	ApolloE, Abad	Aero	598-1O	34865	48.43954	-----	-----	-----	-----	-----	-----	30168	54.09754
266	SSEC, BhNAGAR	IC	103-1R	34878	48.43369	-----	-----	-----	-----	36060	46.94157	28215	56.50568
267	Ganpat Uni., MEHSANA	Mech	131-1F	35216	48.01911	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
268	LEC, MORBI	Prod	102-1G	35458	47.72914	42418	38.77065	-----	-----	27998	56.78308	-----	-----
269	ATMIYA, RAJKOT	Computer	137-1D	35589	47.56124	-----	-----	-----	-----	-----	-----	34361	49.0573
270	SSNPITR, Umrakh	CompSc	159-1C	37397	45.31318	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
271	GCET, VVNAGAR	EC	129-16	37712	44.89727	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
272	CGPIT, TARSADI	Chemical	171-1W	38663	43.75595	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
273	LDRP, GNAGAR	Elect-2	147-32	39383	42.84586	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
274	SALITER, Abad	Mech-2	174-31	39420	42.82446	-----	-----	-----	-----	-----	-----	47348	31.50231
275	VVP, RAJKOT	EC	128-16	39623	42.50095	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
276	LEC, MORBI	PowerElect	102-1N	39816	42.30025	-----	-----	-----	-----	35774	47.32297	40249	41.70849
277	ADIT, KARMSAD	Electrical	139-1L	39872	42.22385	-----	-----	-----	-----	-----	-----	34149	49.27867
278	CKPCET, SURAT	Electrical	134-1L	40171	41.79866	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
279	AIT, ABAD	Mech	146-1F	41356	40.28616	-----	-----	-----	-----	-----	-----	41473	40.17243
280	SSNPITR, Umrakh	Chemical	159-1W	41480	40.14816	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
281	SSEC, BhNAGAR	EC	103-16	41509	40.10254	-----	-----	-----	-----	45921	33.74254	38510	43.90539
282	GIDCDEC, NAVSARI	Mech	579-1F	41762	39.72785	-----	-----	-----	-----	53272	19.40554	-----	-----
283	LEC, MORBI	Industrial	102-1K	42100	39.2421	-----	-----	-----	-----	36753	46.14337	-----	-----
284	SSMIT, BHARUCH	CompSc	130-1C	42274	39.05565	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
285	GEC, DAHOD	EC	114-16	43214	37.69595	-----	-----	-----	-----	51495	23.78439	42796	38.24282
286	SalETI, Abad	Mech	593-1F	43572	37.19014	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
287	SKPCE, VISNAGAR	Mech	135-1F	43667	37.06963	-----	-----	-----	-----	-----	-----	32820	50.92932
288	Gyanmanjari, Bhavnagar	Electrical	596-1L	43814	36.73737	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
289	ITM, VADODARA	Mech	559-1F	44213	36.18951	-----	-----	-----	-----	-----	-----	52593	21.27414
290	BIT, VADODAR	Civil	144-1S	44267	36.15461	-----	-----	-----	-----	-----	-----	29356	55.11226
291	SSMIT, BHARUCH	Civil	130-1S	45514	34.43834	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
292	PIT, VAGHODIA	CompSc	195-1C	45543	34.35254	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
293	MGIT, NAVSARI	Mech	145-1F	45787	34.0408	-----	-----	-----	-----	-----	-----	50980	24.88344
294	LAXMI, VALSAD	Mech	552-1F	46016	33.62097	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
295	GEC, PATAN	EC	110-16	47141	31.83832	-----	-----	-----	-----	55056	12.14187	42295	39.03822
296	GEC, GODHRA	EC	118-16	47349	31.50231	-----	-----	-----	-----	52972	20.2813	50641	25.5913
297	SPCE, Bakrol	Mech	591-1F	47591	31.07815	-----	-----	-----	-----	-----	-----	40424	41.43868
298	PIET, VAGHODIA	CompSc-2	143-37	48595	29.38278	-----	-----	-----	-----	-----	-----	36638	46.29542
299	CPIT, CHANGA	Electrical	138-1L	48614	29.37292	-----	-----	-----	-----	-----	-----	16403	72.32977
300	Agrawal, Navsari	Chemical	590-1W	49457	27.87051	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
301	SSMIT, BHARUCH	IT	130-1E	49743	27.34847	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
302	SSMIT, BHARUCH	Mech	130-1F	50172	26.43424	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
303	SSASIT, SURAT	EC	184-16	53695	18.00944	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
304	PIT, VAGHODIA	Auto	195-1I	53858	17.53012	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
305	Gyanmanjari, Bhavnagar	IT	596-1E	54164	16.42327	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
306	SSIT, Bhat	Computer	592-1D	54183	16.3351	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
307	SSNPITR, Umrakh	Civil	159-1S	54282	15.93917	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
308	GEC, BHUJ	EC	106-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
309	GEC, BHUJ	Mining	106-1P	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
310	GEC, PALANPUR	Mining	119-1P	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
311	VVP, RAJKOT	Bio-Tech	128-14	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
312	VVP, RAJKOT	Nano	128-58	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
313	SSMIT, BHARUCH	Electro&Tele	130-1B	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
314	SSMIT, BHARUCH	Electrical	130-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
315	Ganpat Uni., MEHSANA	Bio-Med	131-13	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
316	Ganpat Uni., MEHSANA	EC	131-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
317	Ganpat Uni., MEHSANA	IT	131-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
318	Ganpat Uni., MEHSANA	Mecha	131-1H	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

319	Ganpat Uni., MEHSANA	Electrical	131-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
320	Ganpat Uni., MEHSANA	Marine	131-1Q	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
321	Ganpat Uni., MEHSANA	Civil	131-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
322	Ganpat Uni., MEHSANA	CompSc (Big Data)	131-3A	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
323	Ganpat Uni., MEHSANA	Civil (MTech Inte.)	131-76	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
324	Ganpat Uni., MEHSANA	Mech (MTech Inte.)	131-77	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
325	Ganpat Uni., MEHSANA	CompSc (Mobile)	131-78	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
326	Ganpat Uni., MEHSANA	CompSc (Cloud)	131-79	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
327	SVPIT, VASAD	EC	132-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
328	CUSHAH, WADHWAN	EC	133-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
329	CUSHAH, WADHWAN	Computer	133-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
330	CUSHAH, WADHWAN	IT	133-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
331	CUSHAH, WADHWAN	Mech	133-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
332	CUSHAH, WADHWAN	Auto	133-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
333	CUSHAH, WADHWAN	Electrical	133-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
334	CUSHAH, WADHWAN	Elect&Electro	133-1M	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
335	CUSHAH, WADHWAN	IC	133-1R	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
336	CUSHAH, WADHWAN	Civil	133-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
337	CUSHAH, WADHWAN	Mech-2	133-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
338	CUSHAH, WADHWAN	Elect-2	133-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
339	CKPCET, SURAT	EC	134-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
340	SKPCE, VISNAGAR	EC	135-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
341	SKPCE, VISNAGAR	Computer	135-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
342	SKPCE, VISNAGAR	IT	135-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
343	SKPCE, VISNAGAR	Electrical	135-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
344	SKPCE, VISNAGAR	Civil	135-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
345	SKPCE, VISNAGAR	Civil-2	135-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
346	ATMIYA, RAJKOT	EC	137-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
347	ATMIYA, RAJKOT	IT	137-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
348	ATMIYA, RAJKOT	Mech	137-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
349	ATMIYA, RAJKOT	Electrical	137-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
350	ATMIYA, RAJKOT	IC	137-1R	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
351	ATMIYA, RAJKOT	Civil	137-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
352	ATMIYA, RAJKOT	Mech-2	137-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
353	ATMIYA, RAJKOT	Civil-2	137-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
354	CPIT, CHANGA	EC	138-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
355	ADIT, KARMSAD	EC	139-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
356	BVM (SFI), VVNAGAR	Electro&Tele	140-1B	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
357	LCIT, BHANDU	EC	141-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
358	LCIT, BHANDU	CompSc	141-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
359	LCIT, BHANDU	Mech	141-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
360	LCIT, BHANDU	Electrical	141-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
361	LCIT, BHANDU	Civil	141-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
362	VALIA, BHARUCH	EC	142-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
363	VALIA, BHARUCH	Computer	142-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
364	VALIA, BHARUCH	Mech	142-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
365	VALIA, BHARUCH	Electrical	142-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
366	PIET, VAGHODIA	EC	143-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
367	PIET, VAGHODIA	Electrical	143-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
368	PIET, VAGHODIA	Civil	143-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
369	PIET, VAGHODIA	Mech-2	143-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
370	PIET, VAGHODIA	Elect-2	143-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
371	PIET, VAGHODIA	Civil-2	143-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
372	BIT, VADODAR	EC	144-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
373	BIT, VADODAR	Electrical	144-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
374	BIT, VADODAR	EC-2	144-35	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
375	BIT, VADODAR	Civil-2	144-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
376	MGIT, NAVSARI	EC	145-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
377	MGIT, NAVSARI	CompSc	145-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
378	MGIT, NAVSARI	Electrical	145-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
379	MGIT, NAVSARI	Civil	145-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
380	MGIT, NAVSARI	Mech-2	145-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
381	MGIT, NAVSARI	Elect-2	145-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
382	AIT, ABAD	EC	146-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
383	AIT, ABAD	Auto	146-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

449	NSIT, Jetalpur	CompSc	157-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
450	NSIT, Jetalpur	Mech	157-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
451	NSIT, Jetalpur	Auto	157-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
452	NSIT, Jetalpur	Electrical	157-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
453	NSIT, Jetalpur	Civil	157-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
454	SRCE, Rajkot	EC	158-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
455	SRCE, Rajkot	Computer	158-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
456	SRCE, Rajkot	IT	158-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
457	SRCE, Rajkot	Mech	158-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
458	SRCE, Rajkot	Electrical	158-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
459	SRCE, Rajkot	Mech-2	158-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
460	SSNPITR, Umrakh	EC	159-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
461	SSNPITR, Umrakh	Mech	159-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
462	SSNPITR, Umrakh	Electrical	159-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
463	UCET, Moti Bhoyan	EC	160-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
464	UCET, Moti Bhoyan	Computer	160-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
465	UCET, Moti Bhoyan	IT	160-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
466	UCET, Moti Bhoyan	Mech	160-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
467	UCET, Moti Bhoyan	Electrical	160-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
468	UCET, Moti Bhoyan	Civil	160-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
469	NOBEL, JUNAGADH	EC	161-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
470	NOBEL, JUNAGADH	CompSc	161-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
471	NOBEL, JUNAGADH	IT	161-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
472	NOBEL, JUNAGADH	Mech	161-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
473	NOBEL, JUNAGADH	Electrical	161-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
474	NOBEL, JUNAGADH	Civil	161-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
475	NOBEL, JUNAGADH	Mech-2	161-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
476	NOBEL, JUNAGADH	Elect-2	161-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
477	KIT, JAMNAGAR	EC	162-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
478	KIT, JAMNAGAR	CompSc	162-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
479	KIT, JAMNAGAR	Mech	162-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
480	KIT, JAMNAGAR	Electrical	162-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
481	KIT, JAMNAGAR	Civil	162-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
482	KIT, JAMNAGAR	Chemical	162-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
483	SIGMA, Bakrol	EC	163-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
484	SIGMA, Bakrol	Computer	163-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
485	SIGMA, Bakrol	IT	163-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
486	SIGMA, Bakrol	Mech	163-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
487	SIGMA, Bakrol	Electrical	163-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
488	SIGMA, Bakrol	Civil	163-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
489	SIGMA, Bakrol	Mech-2	163-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
490	SIGMA, Bakrol	Elect-2	163-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
491	ALPHA, KALOL	EC	164-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
492	ALPHA, KALOL	Computer	164-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
493	ALPHA, KALOL	IT	164-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
494	ALPHA, KALOL	Mech	164-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
495	ALPHA, KALOL	Electrical	164-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
496	ALPHA, KALOL	Civil	164-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
497	MEC, BESNA	EC	165-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
498	MEC, BESNA	Computer	165-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
499	MEC, BESNA	Mech	165-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
500	MEC, BESNA	Auto	165-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
501	MEC, BESNA	Electrical	165-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
502	MEC, BESNA	Civil	165-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
503	MEC, BESNA	Mech-2	165-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
504	MEC, BESNA	Elect-2	165-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
505	DARSHAN, RAJKOT	Computer	166-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
506	DARSHAN, RAJKOT	Mech	166-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
507	DARSHAN, RAJKOT	Electrical	166-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
508	DARSHAN, RAJKOT	Civil	166-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
509	TAKSHSHILA, Rajkot	EC	168-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
510	TAKSHSHILA, Rajkot	Computer	168-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
511	TAKSHSHILA, Rajkot	IT	168-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
512	TAKSHSHILA, Rajkot	Mech	168-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
513	TAKSHSHILA, Rajkot	Electrical	168-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

कारकिर्दी मार्गदर्शन विशेषांक-२०१६

644	SATSANGI, VADASMA	Mech	551-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
645	SATSANGI, VADASMA	Mecha	551-1H	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
646	SATSANGI, VADASMA	Auto	551-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
647	SATSANGI, VADASMA	Electrical	551-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
648	SATSANGI, VADASMA	Civil	551-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
649	LAXMI, VALSAD	EC	552-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
650	LAXMI, VALSAD	CompSc	552-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
651	LAXMI, VALSAD	IT	552-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
652	LAXMI, VALSAD	Auto	552-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
653	LAXMI, VALSAD	Electrical	552-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
654	LAXMI, VALSAD	Civil	552-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
655	JIVRAJMEHTA, ANAND	EC	553-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
656	JIVRAJMEHTA, ANAND	CompSc	553-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
657	JIVRAJMEHTA, ANAND	Mech	553-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
658	JIVRAJMEHTA, ANAND	Electrical	553-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
659	JIVRAJMEHTA, ANAND	Civil	553-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
660	LTJET, RAJKOT	CompSc	554-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
661	LTJET, RAJKOT	Mech	554-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
662	LTJET, RAJKOT	Electrical	554-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
663	LTJET, RAJKOT	Civil	554-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
664	FETR, Isroli	Electrical	555-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
665	Veerayatan, Mandvi	EC	556-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
666	Veerayatan, Mandvi	Computer	556-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
667	Veerayatan, Mandvi	IT	556-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
668	Veerayatan, Mandvi	Mech	556-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
669	Veerayatan, Mandvi	Electrical	556-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
670	Veerayatan, Mandvi	Civil	556-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
671	Veerayatan, Mandvi	Chemical	556-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
672	Arrdekte, Khedbrahm	EC	557-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
673	Arrdekte, Khedbrahm	Computer	557-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
674	Arrdekte, Khedbrahm	Mech	557-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
675	Arrdekte, Khedbrahm	Electrical	557-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
676	Arrdekte, Khedbrahm	Civil	557-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
677	Vidhyadeep, Kim	Computer	558-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
678	Vidhyadeep, Kim	Mech	558-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
679	Vidhyadeep, Kim	Electrical	558-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
680	Vidhyadeep, Kim	Civil	558-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
681	ITM, VADODARA	EC	559-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
682	ITM, VADODARA	Auto	559-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
683	ITM, VADODARA	Electrical	559-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
684	ITM, VADODARA	Civil	559-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
685	ITM, VADODARA	Mech-2	559-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
686	AMEC, Dhari	Electro&Tele	560-1B	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
687	AMEC, Dhari	Computer	560-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
688	AMEC, Dhari	Mech	560-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
689	AMEC, Dhari	Mecha	560-1H	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
690	AMEC, Dhari	Auto	560-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
691	AMEC, Dhari	Electrical	560-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
692	AMEC, Dhari	Civil	560-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
693	MEFGI-FOT, Rajkot	Computer	561-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
694	MEFGI-FOT, Rajkot	IT	561-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
695	MEFGI-FOT, Rajkot	Mech	561-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
696	MEFGI-FOT, Rajkot	Auto	561-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
697	MEFGI-FOT, Rajkot	Electrical	561-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
698	MEFGI-FOT, Rajkot	Civil	561-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
699	MEFGI-FOT, Rajkot	Chemical	561-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
700	MEFGI-FOT, Rajkot	Mech-2	561-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
701	MEFGI-FOT, Rajkot	Civil-2	561-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
702	MEFGI-FOT, Rajkot	Auto-2	561-71	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
703	Hansaba, Patan	EC	562-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
704	Hansaba, Patan	Computer	562-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
705	Hansaba, Patan	Mech	562-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
706	Hansaba, Patan	Electrical	562-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
707	Hansaba, Patan	Civil	562-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
708	Hansaba, Patan	Mech-2	562-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2015-16

Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
Degree Pharmacy Courses													
1	MSU, BARODA-BP	B.Pharm.	204-18	97	95.24316	792	86.86191	3149	65.25769	488	89.74378	*****	*****
2	LM, ABAD-BP	B.Pharm.	201-18	149	94.16757	1417	81.11597	5330	44.46392	736	87.44844	*****	*****
3	ARCP,VVNAGR-GOV-BP	B.Pharm.	202-18	250	92.67207	1106	84.06033	4740	50.44739	1061	84.41307	666	88.05231
4	BKMODI, RAJKOT-BP	B.Pharm.	203-18	614	88.61134	1955	76.08376	5476	43.09896	1406	81.23955	1096	84.12636
5	NIRMA, ABAD-BP	B.Pharm.	226-18	938	85.58277	4149	55.75186	-----	-----	3446	62.43192	2547	70.49887
6	LJIT, ABAD-BP	B.Pharm.	237-18	1008	84.89169	2598	70.04013	-----	-----	3617	60.75493	1198	83.15463
7	ARCP,VVNAGR-SFI-BP	B.Pharm.	234-18	1028	84.68409	5153	46.27786	-----	-----	5475	43.12919	*****	*****
8	BABARIA, VADODRA-BP	B.Pharm.	250-18	1315	81.98559	5119	46.71529	-----	-----	6214	35.39657	2412	71.75689
9	SAL, Abad-BP	B.Pharm.	306-18	1745	78.06951	3440	62.50674	-----	-----	5368	44.09137	*****	*****
10	KBIP, GNAGAR-BP	B.Pharm.	227-18	1750	78.02018	3494	61.9979	-----	-----	7190	23.14558	3410	62.71702
11	MALIBA, BARDOLI-BP	B.Pharm.	233-18	2196	73.96212	6089	36.82118	6525	31.86586	6167	35.86818	*****	*****
12	AONEPC, ENASAN-BP	B.Pharm.	294-18	2334	72.51786	3478	62.12956	-----	-----	4421	53.33174	*****	*****
13	ARIHANT, ADALAJ-BP	B.Pharm.	252-18	2415	71.72994	4378	53.7586	-----	-----	-----	-----	*****	*****
14	PARULIPR, WAGHODIYA-BP	B.Pharm.	251-18	2688	69.2736	-----	-----	7274	21.15267	-----	-----	*****	*****
15	BMCP, SURAT-BP	B.Pharm.	278-18	2744	68.73512	-----	-----	-----	-----	6944	26.83145	5221	45.5322
16	SWAMI-SALVAV-BP	B.Pharm.	267-18	2787	68.36677	5513	42.69563	6435	33.00454	6059	37.1904	4300	54.45692
17	SNLPCP, UMARAKH-BP	B.Pharm.	242-18	3210	64.74751	6899	27.34792	5448	43.36389	5592	41.81373	-----	-----
18	ROFEL, VAPI-BP	B.Pharm.	232-18	3826	58.69928	5843	39.3171	6852	27.94119	6276	34.74467	*****	*****
19	ATMIYA, RAJKOT-BP	B.Pharm.	253-18	3859	58.36981	-----	-----	-----	-----	-----	-----	5286	44.88229
20	CKPITHAWALA-BP	B.Pharm.	263-18	3978	57.42069	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
21	PARUL, VAGHODIA-BP	B.Pharm.	246-18	4304	54.43767	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
22	PIONEER, VADODARA-BP	B.Pharm.	298-18	4481	52.85387	6931	27.05152	-----	-----	-----	-----	5552	42.29758
23	SMSHAH, Amsaran-BP	B.Pharm.	317-18	4725	50.58161	6674	30.1027	-----	-----	-----	-----	*****	*****
24	DDU, NADIAD-BP	B.Pharm.	266-18	4879	48.96285	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
25	SDPC, KIM-BP	B.Pharm.	249-18	5064	47.25738	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
26	APC, ANAND-BP	B.Pharm.	229-18	5087	46.98435	-----	-----	-----	-----	-----	-----	3974	57.4761
27	SKP, MEHSANA-BP	B.Pharm.	228-18	5300	44.70778	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
28	LDCP, BHOLAV-BP	B.Pharm.	312-18	5383	43.95923	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
29	KBRAVAL, SHERTHA-BP	B.Pharm.	259-18	5687	40.97056	7050	25.23281	-----	-----	-----	-----	-----	-----
30	SHARDA, PETHAPUR-BP	B.Pharm.	297-18	6160	35.96456	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
31	SIGMA, VAGHODIYA-BP	B.Pharm.	236-18	6181	35.75619	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
32	SVBIP, UNAVA-BP	B.Pharm.	307-18	6896	27.36892	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
33	SSSPC, ZUNDAL-BP	B.Pharm.	247-18	7089	24.64603	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
34	RPCP, CHANGA-BP	B.Pharm.	240-18	7279	21.02093	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
35	SARV, MEHSANA-BP	B.Pharm.	230-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
36	BMSHAH, MODASA-BP	B.Pharm.	231-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
37	APMC, HNAGAR-BP	B.Pharm.	235-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
38	INDUKAKA, NEWVVN-BP	B.Pharm.	238-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
39	CUSHAH, WADHWAN-BP	B.Pharm.	241-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
40	SJTPC, RAJKOT-BP	B.Pharm.	243-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
41	RBPMP, ATKOT-GIRL-BP	B.Pharm.	244-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
42	VIP, JAKHANIA-BP	B.Pharm.	248-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
43	AMRELI-MAHILA-BP	B.Pharm.	254-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
44	AMARGADH-BP	B.Pharm.	255-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
45	NRVIP, JUNAGADH-BP	B.Pharm.	256-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
46	RKU, RAJOT-BP	B.Pharm.	260-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
47	RDGARDI-BP	B.Pharm.	262-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
48	SKCP, SARSA-BP	B.Pharm.	265-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
49	IPCPR, DHARMAJ-BP	B.Pharm.	268-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
50	NOOTAN, VISNAGAR-BP	B.Pharm.	270-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
51	MVCP, UPLETA-BP	B.Pharm.	271-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
52	SIP, CHILODA-BP	B.Pharm.	272-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
53	KVIP, SAVARKUNDLA-BP	B.Pharm.	273-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
54	SAMANVAY, BOTAD-BP	B.Pharm.	274-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
55	RAMPARA-BP	B.Pharm.	275-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
56	NCP, JUNAGADH-BP	B.Pharm.	277-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
57	SPCP, BAKROL-BP	B.Pharm.	279-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
58	KRISHNA, BECHRAJI-BP	B.Pharm.	281-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****

૫

તબીબી અભ્યાસક્રમોનું કટ ઓફ લિસ્ટ

Gujarat Board Closure

	OP		SC		ST		SEBC		Vacant Seats
	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	
1. M.B.B.S.									
*AMED	95.65	124	92.02	16	80.75	38	93.07	77	
*BMED	92.85	451	86.32	55	75.90	70	89.62	205	
*JMED	91.82	618	83.77	68	66.57	149	87.82	276	
*SMED	92.35	523	83.85	66	67.57	135	87.82	275	
*RMED	93.03	427	85.20	61	68.47	127	88.28	258	
*BHMED	91.85	611	83.63	71	66.83	147	87.58	285	
NHLG	90.32	852	82.28	87	63.68	178	84.90	401	
NHLL	90.72	783	80.18	112	44.57	733	80.63	663	
SMCG	87.62	1359	75.55	170	58.90	278	80.08	699	
SMCL	87.70	1337	64.30	377			78.00	826	
KMED	85.77	1703	74.42	185	52.08	430	78.57	790	
CUMED	86.52	1566	77.87	134	54.77	366	80.18	694	
LGMED	89.02	1088	79.40	117	59.80	249	82.90	513	
BHUMED	85.68	1720	75.25	176	51.63	445	78.80	769	
SOLMED	90.33	848	80.48	107	60.75	223	85.03	395	
GOTMED	88.98	1092	78.73	123	58.12	295	83.62	469	
GCSMED	86.88	1501	75.98	166	52.75	416	79.43	739	
GMED	90.05	898	81.60	97	59.15	271	85.10	391	
PATMED	86.37	1595	78.33	130	52.07	431	80.63	662	
VALMED	87.12	1448	74.45	184	58.90	279	80.90	645	
JUMED	87.03	1469	74.98	180	53.03	404	81.68	599	
HIMMED	86.13	1642	77.40	146	52.63	419	80.52	670	
Total :	0		0		0		0		0
2 B.D.S.									
*AD	85.02	1878	73.93	192	50.42	492	77.88	834	
*JD	83.85	2111	71.83	226	41.27	909	77.08	884	
MPD			70.42	253			71.63	1311	
AHD	74.97	4187	61.97	433			63.22	1992	
UKD	74.47	4292	66.18	336			61.95	2111	
ND			45.00	979			51.95	3321	
VD	46.75	13441							
BOPD	70.83	5252	62.33	421			53.82	3053	
AMCD	81.18	2756	72.48	221			73.40	1160	
DAMD	59.63	8526	64.28	378			58.12	2514	
AMRD			49.43	780					
GD	66.27	6516	56.70	546			48.57	3735	
SD	57.12	9373	51.98	682			52.82	3190	
Total :	0		0		0		0		0
3 B.Physiotherapy									
*AP	78.40	3363	64.10	381	38.78	1066	70.32	1397	
*BP	73.30	4629	59.78	471	38.30	1103	65.23	1798	
*SUP	75.20	4129	57.83	515	40.20	973	67.02	1652	
*JAMP	69.67	5599	55.60	578	35.67	1339	61.78	2130	
*DP	63.20	7409	55.72	575	35.60	1348	58.40	2479	
ANP	47.33	13175	47.07	880	30.22	2053	43.43	4566	
KP	36.62	18924	33.93	1695			41.02	4956	
SP	64.87	6909	51.23	706	32.60	1725	55.05	2880	
RP	59.62	8533	49.20	790			50.23	3515	
CUP			50.98	719			42.80	4679	
RKP			44.58	1003			45.30	4240	
SGSP	60.40	8261	49.65	771	29.45	2201	52.82	3189	
SWP	49.35	12316	43.00	1098	25.42	2878	45.60	4194	

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૬

Gujarat Board Closure

	OP		SC		ST		SEBC		Vacant Seats
	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	
SIP	52.87	10890	46.17	917	29.60	2175	42.28	4769	
GP	31.95	21967	41.18	1188	31.98	1792	29.63	7274	
AIMP	56.60	9554	44.75	995			48.13	3793	
JP	60.75	8152	54.38	609	28.77	2319	47.00	3961	
VSP	62.92	7498	60.72	452	29.08	2261	56.75	2678	
PIP	51.82	11314	40.42	1242	31.05	1918	40.30	5088	
CHP			36.22	1530			40.70	5009	
BOP			48.43	816			44.10	4452	
PRP	48.18	12791	51.03	716	28.20	2435	40.03	5156	
DMP	39.28	17314	37.88	1410			35.33	6048	
SSAP	49.02	12444	45.48	950	29.63	2164	39.68	5220	
SRP	55.98	9752	41.08	1198	32.23	1762	43.30	4584	
BITSP	40.72	16511	39.08	1335	27.48	2553	27.90	7592	
SSIP	47.95	12887	35.53	1580			47.48	3889	
SRSP	14		34.55	1650					14
SARP	1		37.27	1455					1
KIP			53.47	632			53.45	3111	
JJDP	17		35.83	1562					17
BCP	64.27	7076	47.52	858	30.87	1950	54.85	2905	
GOP	34.55	20192	56.15	564			30.88	7027	
CMPP			45.73	940			46.67	4019	
MERP	23		33.17	1776					23
SGPP	3		33.23	1770			25.02	7971	3
VIP	36.88	18762	39.63	1292	26.73	2679	38.05	5520	
SCP	30.02	23311	48.38	820			33.20	6524	
NRIP	44.33	14640	44.77	993			38.10	5511	
KIPP	37.22	18573	42.25	1128			34.78	6168	
VENP	35.28	19747	45.50	948			33.45	6467	
SSPC	43.85	14893	44.78	992			37.55	5630	
KAMP	48.87	12510	43.15	1084	29.27	2232	43.53	4540	
SULP	2		52.07	680					2
AARP	45.60	13979	44.43	1009	27.25	2600	40.02	5159	
ACP	38.48	17802	41.25	1185			34.28	6278	
SHCP	14	39.45	1306						14
APOP	45.33	14115	42.27	1127	25.08	2910	39.00	5364	
SGOP	37.10	18642	56.18	563			30.55	7101	
ANCP	24.72	26090	37.35	1445	23.90	2995			
DALP	20		33.68	1724					20
Total :	94		0		0		0		94
4 B.Sc. Nursing									
*ANUR	72.50	4827	62.48	417	47.73	580	68.35	1557	
*ANURM	74.83	4209			50.60	490	69.13	1493	
*BNURM	70.92	5238	62.62	412	48.80	543	65.62	1769	
*BNUR	63.52	7314	56.13	565	46.20	644	62.17	2084	
*JAMNUR	61.33	7966	54.63	601	41.87	882	60.97	2220	
*JAMNURM	63.47	7328					74.07	1105	
*SNUR	61.17	8023	52.68	654	42.45	846	59.72	2347	
*SNURM	69.68	5593			51.30	468	61.72	2139	
*GBNURM	64.93	6887	65.50	351	49.75	510	63.90	1924	
*GBNUR	59.33	8630	52.87	646	42.18	859	58.63	2455	
*DRNURM	67.40	6207					64.23	1887	
*DRNUR	61.90	7788	58.82	493	45.75	664	58.37	2485	
*GRNUR	58.92	8764	56.33	560	44.03	770	57.92	2539	
*GRNURM	64.35	7059			44.92	708	64.62	1850	
*SIDNUR	61.82	7814	58.97	489	41.43	899	57.97	2531	
*SIDNURM	69.30	5705	57.43	528			66.45	1706	
JNURM	55.45	9942	51.73	689	41.97	876	51.22	3407	
JNUR	45.88	13838	41.33	1181	34.47	1476	34.23	6287	
AINURM	42.38	15671			35.97	1312	41.75	4851	
AINUR	34.83	20024	39.82	1281	29.88	2116	27.23	7707	
ZNUR	37.38	18455	40.18	1263	32.80	1691	34.35	6267	
ZNURM	51.90	11273					56.68	2688	
BHDNURM	57.83	9107			40.97	926	52.80	3191	
BHDNUR	39.28	17316	49.72	767	34.47	1475	28.73	7444	

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

Gujarat Board Closure

	OP		SC		ST		SEBC		Vacant Seats
	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	
BRDNURM	41.08	16316	48.28	826			35.20	6087	
BRDNUR	32.48	21620	45.42	955	37.30	1187	39.70	5216	
GNUR	49.68	12182	49.63	772	34.30	1496	43.53	4542	
GNURM	56.27	9657			37.65	1154	57.27	2617	
RNUR	4		36.67	1495	30.32	2034			4
RNURM	52.43	11041			41.88	881	50.22	3520	
BJNUR	21		32.55	1842	28.60	2350			21
BJNURM	38.20	17957					49.32	3633	
BVSNURM	55.22	10018			34.57	1464	53.28	3122	
BVSNUR	1		37.48	1436	29.67	2159			1
CHNURM	39.03	17497	50.53	738					
CHNUR	38.52	17784	33.38	1758	31.35	1876	27.45	7676	
DHNUR	26.95	25202	47.92	839	29.22	2242			
DHNUR-M	40.75	16501			33.97	1530			
DHONUR	3		35.28	1596	30.10	2079			3
DHONURM					36.77	1234	57.78	2554	
SHNURM	53.25	10738	52.08	679			54.55	2952	
SHNUR	30.07	23292	38.52	1374	29.57	2182	29.05	7390	
APNUR	47.28	13202	46.67	899	30.10	2074	41.07	4950	
APNURM	53.22	10754			43.93	777	52.30	3269	
MRNURM	52.60	10986			35.08	1420	59.07	2412	
MRNUR	11		38.57	1371	28.92	2303			11
NNUR	30.53	22946	35.82	1564	35.18	1401	29.23	7352	
NNURM	38.38	17848					36.27	5884	
DNNURM	40.57	16597	53.20	639			53.13	3142	
DNNUR	30.23	23141	34.22	1679	34.78	1445	38.35	5473	
SKNURM	41.63	16041			34.05	1522	41.38	4906	
SKNUR	36.00	19295	41.02	1205	29.95	2106			
ONUR	29.53	23609	34.05	1691	33.15	1636	32.48	6693	
ONURM	44.13	14757					40.08	5144	
PMNUR	2		36.68	1493	34.40	1485	26.97	7750	2
PMNURM	53.72	10563	34.13	1511	36.57	5822			
PNURM	49.65	12196	51.72	690	39.82	1000			
PNUR	3		37.73	1420	31.58	1847			3
VAPNUR	3		32.77	1822	34.92	1437			3
VAPNURM	36.40	19069			36.55	1250			
NVNUR	36.50	19010	40.18	1264	30.58	1990	36.30	5878	
NVNURM	53.27	10731	54.38	608			49.70	3585	
PINUR	38.22	17944	42.80	1107	36.78	1229	33.55	6444	
PINURM	51.07	11626			33.92	1540	41.35	4910	
SNKNUR	39.48	17202	36.77	1486	31.68	1834	28.28	7535	
SNKNURM	51.10	11616					40.22	5107	
CPNURM	43.67	14996					40.50	5049	
CPNUR	25.22	25947	36.75	1489	33.85	1544	28.73	7446	
WNURM	38.63	17717	48.80	799	36.92	5755			
WNUR	4		33.67	1726	36.20	1290			4
VNUR	30.87	22699	37.08	1470	28.72	2332			
VNURM	42.03	15839					41.87	4829	
BMNURM	47.62	13042					42.43	4742	
BMNUR	5		36.12	1535	31.57	1851			5
SINNURM	45.02	14257					49.77	3577	
SINNUR	34.35	20318	41.10	1194	31.90	1804			
TNURM	45.92	13824			37.00	1213	38.43	5462	
TNUR	48.50	12675	57.95	514	36.43	1263	47.55	3877	
KNUR	35.68	19490	36.67	1496	28.70	2335			
KNURM	50.50	11847			33.55	1585			
PANURM	46.47	13560			35.87	1317	51.35	3390	
PANUR	37.58	18336	44.25	1021	36.52	1256	36.93	5752	
GMNURM	44.30	14659					52.53	3229	
GMNUR	34.43	20274	39.63	1290	29.67	2158	28.75	7441	
VJNURM	49.43	12292			35.08	1419	54.22	2999	
VJNUR	32.03	21925	68.12	298	30.57	1998	28.52	7487	
GHNUR	46.03	13778	35.87	1555	30.95	1940	37.88	5558	
GHNURM	40.13	16839					38.38	5469	

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૬

Gujarat Board Closure

	OP		SC		ST		SEBC		Vacant Seats
	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	
MHNURM	43.65	15009							
MHNUR	32.63	21511	35.75	1569	30.08	2083	34.05	6333	
SOHNURM			56.23	562			43.03	4646	
SOHNUR	31.77	22092	48.83	798	31.85	1815	29.47	7302	
VSNUR	35.53	19590	42.53	1118	30.70	1971			
VSNURM	40.75	16495			38.17	1115			
VBNUR	30.23	23137	34.13	1682	34.55	1466	29.33	7329	
VBNURM	47.95	12886	45.25	961			40.88	4984	
AMCNUR	42.38	15670	48.18	829	37.35	1184	41.77	4846	
AMCNURM	57.13	9364			36.97	1216	55.63	2798	
GCSNURM	48.13	12810					42.38	4750	
GCSNUR	43.30	15198	49.02	793	32.03	1788	31.87	6825	
JUNUR	10		35.20	1609	28.40	2390			10
JUNURM	56.90	9448			33.07	1649	47.63	3866	
Total :	67		0		0		0		67
5 B.A.M.S.									
*AAY	84.18	2057	73.47	210	51.58	448	77.85	837	
*BAY	83.47	2211	73.07	214	54.88	361	77.60	852	
*JUNAY	82.78	2361	70.78	247	50.37	493	77.62	849	
*JAMAY	84.17	2061	73.88	196	51.47	458	79.85	714	
*SAY	82.82	2354	70.73	250	53.30	395	77.37	860	
NAY	80.22	2982	69.35	271	46.35	635	75.18	1031	
PRAY	75.43	4067	67.60	315	45.52	674	71.80	1296	
VGAY	76.47	3811	68.22	297	46.07	649	72.45	1234	
KOAY	73.65	4522	66.28	335	45.27	689	69.68	1450	
VMAY	80.52	2912	66.33	331	44.10	767	75.15	1036	
Total :	0		0		0		0		0
6 B.H.M.S.									
*ARKHM	72.63	4798	62.65	411	42.38	848	69.50	1470	
*AVHDHM	73.88	4456	61.15	445	42.62	841	70.03	1417	
*SAVHM	69.30	5701	60.12	462	41.58	891	67.97	1581	
*MHM	70.58	5331	62.30	422	39.05	1050	67.90	1591	
AHM	71.82	5013	62.02	431	36.40	1270	67.63	1613	
BSVSHM	67.48	6190	59.28	482	38.28	1104	63.88	1927	
RHM	71.47	5107	64.55	369	35.45	1371	65.92	1740	
VHM	65.28	6784	57.63	522	39.77	1003	60.52	2266	
GHM	61.87	7801	56.48	552	36.60	1244	59.83	2335	
BHHM	69.27	5711	58.55	500	35.30	1390	65.78	1754	
RBADHM	68.05	6027	57.78	517	34.55	1467	63.60	1955	
BMLXHM	64.03	7153	56.70	545	38.13	1118	61.83	2125	
JNHM	64.70	6963	57.12	535	37.52	1166	61.32	2183	
CDHM	78.55	3328	62.70	409	39.15	1040	72.53	1229	
BMSPHM	66.30	6510	57.73	518	37.48	1168	64.63	1849	
KHM	64.18	7103	56.73	544	37.00	1212	61.52	2167	
RGJHM	65.72	6666	56.83	541	34.48	1472	61.00	2218	
Total :	0		0		0		0		0
7 Optometry									
AOT	40.03	16897	38.83	1349			35.35	6045	
HOT	7		28.87	2180	32.47	1739			7
DOT	8		34.97	1620					8
BOT	1		39.40	1310					1
Total :	16		0		0		0		16
8 Orthotics									
*AOR	61.02	8070	61.37	440	33.92	1539	57.28	2613	
Total :	0		0		0		0		0
9 Naturopathy									
BNAT	6	29.12	2150						6
JNAT	27	28.23	2233						27
Total :	33	0			0		0		33
11 AUDIOLOGY AND SPEECH THERAPY									
CUASLP	28.98	23988	34.80	1632					
Total :	0		0		0		0		0
Grand Total :	210		0		0		0		210
* Indicates Government Institute									

Admission Committee for Professional Medical Educational Courses

YEAR : 2015-2016

CENTRAL BOARD CLOSURE

	OP		SC		ST		SEBC		Vacant Seats
	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	
1 M.B.B.S.									
*AMED	93.21	10	88.25	1	82.61	2	87.32	4	0
*BMED	92.07	20	86.29	2	78.31	3	85.29	9	0
*JMED	89.50	46	84.02	3	72.29	7	83.95	11	0
*SMED	91.18	25			72.63	6	83.36	13	0
*RMED	90.31	36	80.39	4	71.20	8	83.08	14	0
*BHMED	89.46	47			70.39	10	82.60	17	0
NHLG	92.77	14			71.13	9	86.21	7	0
NHLL	92.01	22	77.26	8			76.46	31	0
SMCG	87.70	68			64.45	23	73.65	48	0
SMCL	87.58	73					81.00	22	0
KMED	87.56	74	75.96	10			74.64	42	0
CUMED	86.40	97			63.86	28	75.58	37	0
LGMED	88.32	58			70.23	12	76.18	33	0
BHUMED	86.19	108			62.10	31	73.83	47	0
SOLMED	89.30	48			68.93	13	81.17	21	0
GOTMED	87.76	67			63.46	30	78.46	25	0
GCSMED	87.45	76	79.15	5	61.14	34	74.13	46	0
GMED	87.68	70			68.51	14	80.49	23	0
PATMED	86.20	105	76.70	9	65.83	20	75.56	38	0
VALMED	86.65	92			64.46	22	77.06	29	0
JUMED	86.55	94			66.69	17	74.71	41	0
HIMMED	86.20	106	77.35	7	66.56	18	74.24	44	0
	0		0		0		0		0
2 B.D.S.									
*AD	85.27	131			61.08	35	72.19	50	0
*JD	84.63	147	72.88	11			74.40	43	0
MPD	84.92	143					70.95	58	0
AHD	77.73	343	65.96	26			68.88	72	0
UKD	77.83	340					54.45	148	0
ND	75.07	436					59.95	116	0
VD									0
BOPD	72.33	518	70.79	59	0				
AMCD	83.05	181	64.30	31	56.49	44	72.12	51	0
DAMD	73.79	480							0
AMRD									0
GD	69.68	619	68.98	17			60.62	112	0
SD					59.81	38			0
	0		0		0		0		0
3 B.Physiotherapy									
ANP	50.18	1292							0
KP									0
SP	72.89	503							0
RP									0
CUP	27.24	1722	56.85	52			46.61	193	0
RKP			43.88	93					0
SGSP							45.70	201	0
SWP									0
SIP	64.69	799							0
GP									0
AIMP	64.63	802					42.86	217	0
JP	44.96	1451					55.74	142	0
*AP	75.79	417			47.44	57	67.32	77	0
*BP	68.52	672	61.50	41	40.64	71	63.82	93	0
VSP	69.00	645					43.43	215	0
*SUP	81.35	234					59.30	121	0
PIP							43.61	213	0
CHP									0

कारकिर्दी मार्गदर्शन विशेषांक-२०१६

CENTRAL BOARD CLOSURE

	OP		SC		ST		SEBC		Vacant Seats
	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	
BOP	53.90	1175							0
PRP	38.01	1592	43.04	95					0
*JAMP	68.80	658			39.88	74	60.95	109	0
*DP	63.65	842					48.51	177	0
DMP									0
SSAP									0
SRP	42.94	1496					29.29	258	0
BITSP									0
SSIP	54.17	1169							0
SRSP									0
SARP									0
KIP	63.93	829					45.45	203	0
JJDP									0
BCP	72.36	516					37.35	236	0
GOP									0
CMPP	59.04	1002					40.70	227	0
MERP									0
SGPP									0
VIP									0
SCP									0
NRIP	43.70	1477							0
KIPP							37.25	237	0
VENP									0
SSPC	51.37	1258							0
KAMP									0
SULP									0
AARP	50.27	1289							0
SHCP									0
APOP	41.76	1522							0
SGOP			34.76	116					0
ANCP									0
DALP									0
	0		0		0		0		0
4 B.Sc. Nursing									
*ANUR	53.30	1192					64.06	90	0
JNUR							34.49	246	0
AINUR									0
ZNURM	47.77	1367							0
ZNUR									0
*BNUR	52.15	1234					46.88	192	0
BHDNUR									0
*JAMNUR	62.64	877			49.32	56			0
*JAMNURM 43.40	1484							0	
BRDNUR	42.68	1504	36.48	111					0
GNUR	45.73	1428					37.12	238	0
RNUR									0
BJNUR									0
BJNURM									0
BVSNUR					37.62	80			0
CHNUR	45.21	1446							0
DHNUR					35.25	83			0
*SNUR	45.38	1440					46.44	194.5	0
*SNURM							47.05	190	0
DHONUR									0
SHNUR									0
*GBNUR	59.33	988			52.18	51	71.39	55	0
*DRNUR	49.87	1300			38.85	78			0
APNURM									0
APNUR	51.36	1259					36.31	241	0
MRNUR									0
NNUR									0
DNNUR	40.38	1550							0

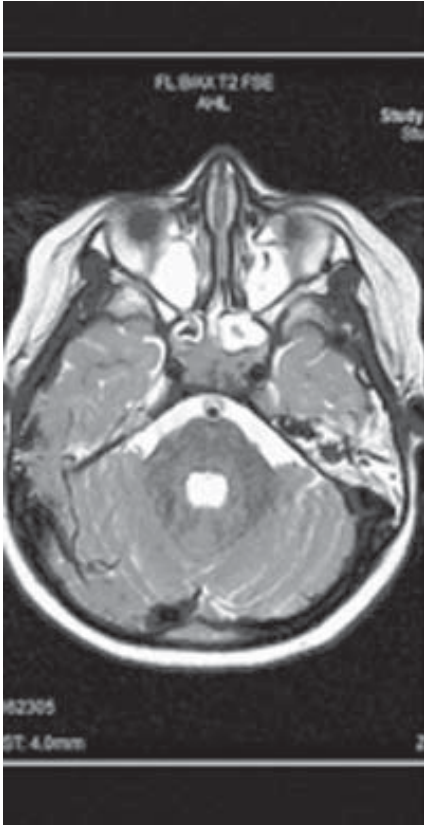
ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

CENTRAL BOARD CLOSURE

	OP		SC		ST		SEBC		Vacant Seats
	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	
SKNURM									0
SKNUR									0
*GRNUR	46.55	1402	55.23	58			51.93	160	0
ONUR									0
PMNUR			29.12	129					0
PNUR									0
VAPNUR									0
NVNUR									0
PINUR									0
SNKNUR									0
*SIDNUR	42.25	1511					48.12	185	0
CPNURM									0
CPNUR									0
WNUR							32.61	253	0
VNUR									0
BMNUR									0
SINNURM									0
SINNUR									0
TNUR									0
KNUR									0
PANURM			27.27	131					0
PANUR	57.57	1059					27.17	260	0
GMNUR									0
VJNUR									0
GHNUR									0
MHNUR									0
SOHNURM								0	
SOHNUR									0
VSNUR									0
VBNUR							44.33	209	0
AMCNUR							31.24	256	0
GCSNURM								0	
GCSNUR									0
JUNUR									0
	0		0		0		0		0
5 B.A.M.S.									
*AAY	53.90	1176					70.33	65	0
*BAY	55.26	1130					49.44	174	0
*JUNAY	65.61	770	24.26	133			57.48	134	0
*JAMAY	64.51	808			46.92	59	67.15	79	0
NAY									0
*SAY	59.36	986							0
PRAY									0
VGAY									0
KOAY									0
VMAY									0
	0		0		0		0		0
6 B.H.M.S.									
*ARKHM	67.08	720			44.00	66	70.26	66	0
*AVHDHM	68.01	691			40.76	70	68.74	73	0
*SAVHM	59.00	1004	55.10	59			60.24	115	0
*MHM	53.21	1195	66.29	24			62.39	104	0
AHM	64.58	804			55.26	45	62.00	105	0
BSVSHM	62.93	867			39.83	75	55.83	141	0
RHM	59.98	961	48.86	82			59.43	119	0
VHM	59.40	985					51.37	164	0
GHM	52.71	1213			29.70	89	57.42	136	0
BHHM	61.13	925			35.57	82	56.35	138	0
RBADHM	57.25	1073					55.40	145	0
BMLXHM	53.08	1202	55.01	60	30.70	88	60.86	110	0
JNHM	64.95	792	56.43	56	34.89	84	55.48	144	0
CDHM	77.55	351			43.49	68	51.92	161	0

CENTRAL BOARD CLOSURE

	OP		SC		ST		SEBC		Vacant Seats
	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	
BMSPHM	59.58	977					60.40	114	0
KHM	61.64	901					60.49	113	0
RGJHM	53.12	1201			26.48	94	58.42	125	0
	0		0		0		0		0
7 Optometry									
AOT									0
HOT	57.50	1064					34.04	247	0
DOT									0
BOT									0
	0		0		0		0		0
8 Orthotics									
*AOR	71.14	561							0
	0		0		0		0		0
9 Naturopathy									
BNAT	72.63	511							0
JNAT									0
	0		0		0		0		0
11 AUDIOLOGY AND SPEECH THERAPY									
CUASLP									0
	0		0		0		0		0

Admission Committee for Professional Medical Educational Courses

YEAR : 2015-2016

ISCE BOARD CLOSURE

	OP		SC		ST		SEBC		Vacant Seats
	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	
1 M.B.B.S.									
* AMED	87.29	1							0
* BMED					58.39	1			0
* JMED							79.54	1	0
* SMED	87.05	2							0
* RMED	86.07	4							0
* BHMED							77.76	2	0
NHLL	81.19	13							0
SMCG	86.02	5							0
KMED	83.29	9							0
LGMED							72.08	3	0
BHUMED	82.88	10							0
SOLMED	84.75	6							0
GOTMED			64.04	2					0
PATMED	84.02	7							0
VALMED	83.54	8							0
HIMMED							63.37	5	0
	0		0		0		0		0
2 B.D.S.									
* JD	81.25	12							0
AHD	79.27	19							0
VD									0
AMCD	79.57	17							0
AMRD	70.89	41							0
SD	73.77	32							0
	0		0		0		0		0
3 B.Physiotherapy									
SP									0
RP									0
AIMP	45.23	95							0
* AP							51.94	6	0
VSP	57.55	70							0
CHP			41.31	4					0
PRP									0
* JAMP	39.80	107							0
SRP	42.20	100							0
CMPP	53.54	74							0
NRIP							33.71	11	0
KAMP									0
SGOP	37.73	113							0
	0		0		0		0		0
4 B.Sc. Nursing									
* ANUR	56.61	71							0
JNUR	48.24	88							0
GNURM	30.93	131							0
GNUR	25.25	143							0
BVSNUR									0
APNUR	35.93	119							0
DNNUR									0
* GRNUR							27.40	15	0
PMNUR									0
PINUR									0
VBNUR							30.85	14	0
GCSNUR 46.62	91								0
	0		0		0		0		0
5 B.A.M.S.									
* JUNAY									0
* JAMAY									0

ISCE BOARD CLOSURE

	OP		SC		ST		SEBC		Vacant Seats
	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	Merit Marks	Merit No	
PRAY									0
VGAY									0
	0		0		0		0		0
6 B.H.M.S.									
* ARKHM	45.86	93							0
* SAVHM	40.67	104							0
AHM	52.55	81							0
BSVSHM	14.77	154							0
VHM									0
BHHM	50.96	84							0
RBADHM	48.49	87							0
BMSPHM	53.12	77							0
	0		0		0		0		0
7 Optometry									
AOT									0
	0		0		0		0		0
* Indicates Government Institute									

૬

ઘો. ૧૨ સાયન્સમાં ઓછા ટકા આવે તો...

શ્રીમતી મધુબેન બી. દવે

ઘો. ૧૨ સાયન્સમાં ઓછા ટકા આવે તો....

વિદ્યાર્થીમિત્રો, આપની ક્ષમતા અને ઈચ્છાને લીધે સાયન્સ સ્ટ્રીમ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) પસંદ કરેલ હોય, પરંતુ કોઈક કારણોસર આપને ધાર્યા ટકા ન આવે તો નિરાશ થવાની જરૂર નથી. કારણ કે ઘણી વખત એવું પણ બને કે ઊંચી ટકાવારી લાવનાર વિદ્યાર્થી કરતાં ઓછા ટકા મેળવનાર વિદ્યાર્થી જો પોતાની રુચિ-આવડત-રસના ક્ષેત્રના આધારે યોગ્ય અભ્યાસક્રમ પસંદ કરે તો તેની કારકિર્દી વધારે ઉજ્જવળ બને છે. આથી, ઓછા ટકા મેળવનાર વિદ્યાર્થીએ તજાવ કે હતાશા અનુભવ્યા વિના સુંદર જીવન માટે ચોક્કસ અભ્યાસક્રમમાં જોડાવાની તક ઝડપી લેવી જોઈએ. આ રહ્યા અનેક વિકલ્પો....

(૧) શિક્ષણ ક્ષેત્રે : ઘો. ૧૨ પછી પીટીસી (PTC) કરી TAT પાસ કરી, પ્રાથમિક શાળામાં ઘો. ૫ થી ૮ના બાળકોને વિજ્ઞાન-ગણિતમાં રસ લેતા કરી, પાયાનું શિક્ષણ કાર્ય કરી શકાય. સાથે સાથે એક્ષ્ટર્નલ સ્નાતક થઈ ઉચ્ચ અભ્યાસમાં જોડાઈ શકાય છે. વેબસાઈટ : www.ptcgujarat.org. www.gujarateducation.gov.in

બી.એસસી. (B.Sc.) : પ્યોર સાયન્સમાં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થી માટે ત્રણ વર્ષના આ કોર્સમાં સ્નાતકની ડિગ્રી મળી શકે છે. રાજ્યની માન્ય યુનિવર્સિટી સંલગ્ન કોલેજમાં પ્રવેશ લઈ એ-ગ્રુપ અથવા બી-ગ્રુપના વિષયો સાથે બી.એસસી.ની ડિગ્રી મેળવી બેંકિંગ, ડિફેન્સ, સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશન જેવી અનેક સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ આપી શકાય છે જેમાં આયોજનપૂર્વક મહેનત કરી સફળ થઈ શકાય છે.

બી.એસસી. કર્યા પછી એમ.એસસી. (M.Sc.) કરી શકાય છે. જે તે રસના વિષયમાં રિસર્ચ કરી NET/SLETની પરીક્ષા પાસ કરી કોલેજમાં લેક્ચરર બની શકાય.

બી.એસસી. પછી બી.એડ. (B.Ed.) કરી માધ્યમિક શાળામાં શિક્ષક બની શકાય. M.Sc. (B.Ed.) કરી ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં શિક્ષક બની શકાય.

B.Sc. B.Ed. ઈન્ટીગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ ખૂબ જ રસપ્રદ કહી શકાય તેવો છે. ગુજરાત ટીચર્સ યુનિ. (IITE), ગાંધીનગર ખાતે ચાલતા આ અભ્યાસક્રમમાં ચાર વર્ષની મુદત છે, જે સક્ષમ શિક્ષક બનવા માટે ખૂબ પ્રેરણાદાયી છે.

(૧) કાર્લેક્ષ ટીચર્સ યુનિવર્સિટી, ગ્રીનવુડ, વૈષ્ણોદેવી સર્કલ, રીંગ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૮૧.

(૨) ગુજરાત ટીચર્સ યુનિવર્સિટી : (IITE) મહાત્મા ગાંધી મંદિર પાસે, ગ-૪, સેક્ટર-૧૫, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૬. www.iite.ac.in

(૩) નવરચના યુનિવર્સિટી, ભાયલી, વડોદરા. ફોન : (૦૨૬૫) ૨૭૫૦૧૧૮, <http://university.navrachana.org>

(૪) નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ એજ્યુકેશનલ રિસર્ચ એન્ડ ટ્રેનિંગ, NCERT ખૂબ જ પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થા છે. રાષ્ટ્રીય લેવલની આ સંસ્થાની પશ્ચિમ ક્ષેત્ર માટેની કોલેજ ભોપાલમાં આવેલી છે. તેમાં ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ માટેની નિશ્ચિત બેઠકો છે.

(૫) NCERT દ્વારા સળંગ B.Sc. B.Ed. ઉપરાંત (૧) બે વર્ષનો રેગ્યુલર બી.એડ. (૨) એક વર્ષનો M.Ed. (૩) એક વર્ષનો પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન ગાઈડન્સ એન્ડ કાઉન્સેલિંગનો કોર્સ - સ્નાતક પછીના અભ્યાસક્રમો છે.

(૨) એન્જિનિયરીંગ ક્ષેત્રે : ઘો. ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહના એ-સ્ટ્રીમના વિદ્યાર્થીઓનું મૂળ સ્વપ્ન પ્રતિષ્ઠિત એન્જિનિયરીંગ કોલેજમાં અને શાખામાં અભ્યાસ કરવાનું હોય છે. આથી ટકાવારી ઓછી આવે તો પણ વિદ્યાર્થીએ ફોર્મ તો ભરવાનું જ હોય છે. ગુજરાત રાજ્યની કોલેજો માટે કેન્દ્રિય પદ્ધતિ અનુસાર પ્રવેશ પ્રક્રિયા થાય છે. એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સ (ટેકનિકલ) એલ. ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ કેમ્પસ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫. ફોર્મ (પ્રવેશપત્ર) ઓનલાઈન ભરવાનું હોય છે. વેબસાઈટ : www.gtuedu.in.

ફોર્મમાં કોલેજ સ કે શાખાના વિકલ્પ ભરતી વખતે ખૂબ જ સાવધાની રાખવી.

એસ.વી. નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી સુરત AIEEE કસોટી દ્વારા ડિગ્રી અભ્યાસમાં જોડાઈ શકાય છે.

ડિપ્લોમા : જો ડિગ્રી ઈજનેરીમાં કોઈ પણ કારણોસર પ્રવેશ નહીં મળે તેવું લાગતું હોય તો અને જો ધો. ૧૦માં સારા ટકા હોય તો ડિપ્લોમા ઈજનેરીમાં પ્રવેશ મેળવી ત્યાર બાદ નોકરી કે વ્યવસાયની સાથોસાથ પોસ્ટ ડિપ્લોમા ડિગ્રી કોર્સ પણ કરી શકાય. વળી, કેટલીક કોલેજો આવો અભ્યાસક્રમ પાર્ટટાઈમ પણ ચલાવે છે. સ્વાભાવિક રીતે જ ડિગ્રીમાં સીટોની સંખ્યા કરતાં ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમની સીટની સંખ્યા વધુ હોય છે. આથી થોડો લાંબો હોવા છતાં આ રસ્તો પણ અપનાવવા જેવો ખરો. વળી ફક્ત ત્રણ વર્ષ પછી રોજગારીની શક્યતાઓ વધી જાય છે. ધો. ૧૦ ના બેજ પર અને ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓને ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમોમાં પ્રથમ પસંદગી આપવામાં આવે છે.

ગુજરાતમાં પોલિટેકનિક કોલેજોમાં અનેકવિધ અભ્યાસક્રમો ચાલે છે. જેવા કે કેમિકલ, સિવિલ, માર્શિનિંગ, પ્લાસ્ટિક, કોમ્પ્યુટર, મિકેનિક, મેટલર્જી, ટેક્સટાઈલ, પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી, સિરામીક ટેકનોલોજી, આર્કિટેક્ચર, ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને કોમ્યુનિકેશન, ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી, ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન એન્ડ કંટ્રોલ એન્જિનિયરીંગ, પાવર ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, ફેબ્રિકેશન ટેકનોલોજી વગેરે વિષયોમાં ડિપ્લોમા કરી શકાય. આ બધા અભ્યાસક્રમો ત્રણ થી સાડા ત્રણ વર્ષના સમયગાળાના છે. પ્રવેશ માટે ઓનલાઈન ફોર્મ ભરી, એડમિશન લઈ શકાય. www.gtu.edu.in

(૩) તબીબી ક્ષેત્રે :- ગ્રુપ 'બી' વાળા વિદ્યાર્થીઓ માટે તબીબી ક્ષેત્રમાં વિવિધ અભ્યાસક્રમો છે. ઓછા ટકાવાળા માટે પણ ઘણી તકો છે.

આયુર્વેદ B.A.M.S. તથા હોમિયોપેથી B.H.M.S. માં પ્રવેશ માટે કેન્દ્રિય પ્રવેશ પદ્ધતિ છે. વેબસાઈટ : www.medadmbjme.in

નર્સિંગનો અભ્યાસક્રમ પણ સેવા સાથે રોજગારીની તક પૂરી પાડનારો છે. B.Sc. in નર્સિંગ કરવા માટે કોમન એડમિશન ફોર્મ ભરવાનું હોય છે. અમદાવાદ, વાપી, વડોદરા, સુરત, ભુજ, જૂનાગઢ વગેરે સ્થળોએ

આ અભ્યાસક્રમની કોલેજો છે. બહેનો માટે સહજ રીતે સેવા અને કુરુણા પ્રદર્શિત કરનારા આ વ્યવસાયમાં ભાઈઓ પણ સરસ રીતે કાર્ય કરી શકે છે. સરકારી નોકરી ઉપરાંત ખાનગી દવાખાનામાં અને વિદેશ જવાની ઈચ્છાવાળા માટે પણ અહીં તકો છે. વેબસાઈટ : www.medadmbjm.in html

નર્સિંગ ડિપ્લોમા : ગુજરાતમાં સરકારી જનરલ નર્સિંગ સ્કૂલોમાં ડિપ્લોમા કોર્સ થાય છે. કેન્દ્રિય ધોરણે પ્રવેશ અપાય છે. વેબસાઈટ : www.diplomanursing.in, www.medadmbjcm.in html

તબીબી ક્ષેત્રે : એ તથા બી ગ્રુપવાળા વિદ્યાર્થીઓ માટે કેટલાક વિશિષ્ટ કોર્સ મળે છે જેવા કે, ડિપ્લોમા ઈન મેડિકલ લેબોરેટરી ટેકનોલોજી - સમય મર્યાદા ત્રણ વર્ષ. સુરત અને આણંદ ખાતે ચાલે છે. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પેરા મેડિકલ ઓફ સાયન્સ, C/o. ફિઝીયોથેરાપી કોલેજ, રામપુરા પેટ્રોલ પંપ પાસે, ઘડાઓલ - સુરત-૩૮૫૦૦૩. ફોન : ૦૨૬૧-૨૪૫૫૭૫૮.

ઓક્યુપેશનલ થેરાપી : સમયગાળો - ૪ વર્ષ ૬ માસ. આણંદ પીપલ્સ મેડિકેર સોસાયટી, નવા બસ સ્ટેન્ડ સામે, આણંદ - ૩૮૮૦૦૧.

ડિપ્લોમા ઈન ઓપ્થેલમિક ટેકનોલોજી કોર્સ, મુદત - ૨ વર્ષ, એમ. જે. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઓપ્થેલ્મોલોજી, સિવિલ હોસ્પિટલ, અમદાવાદ-૧૬.

બી.એસસી. મેડિકલ લેબ ટેકનોલોજી : સમયગાળો - ૩ વર્ષ, આણંદ સાયન્સ કોલેજ તથા બી.એન. પટેલ કોલેજ, આણંદ.

બાયોટેક : MLT ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, ક્રિમ, જિ. સુરત.

L.P. Inst. પ્રમુખ સ્વામી મેડિકલ કોલેજ, કરમસદ, જિ. આણંદ, ગુજરાત.

નારણલાલા કોલેજ ઓફ એપ્લાઈડ સાયન્સ, નવસારી.

રાફેલ બિલ્લિયા કોલેજ ઓફ એપ્લાઈડ સાયન્સ, વાપી.

સુમેરિયા કોલેજ ઓફ પ્રોફેશનલ સાયન્સ, વાપી, ગુજરાત.

બી.એસસી. રેડિયોલોજી : સમયગાળો ૩ વર્ષ, L.P. Inst. પ્રમુખ સ્વામી મેડિકલ કોલેજ, કરમસદ, જિ. આણંદ, ગુજરાત.

ગુજરાત બહાર બેંગલોર, કર્ણાટકમાં ઘણી કોલેજોમાં આ કોર્સ ઉપલબ્ધ છે.

બી.એસસી. કાર્ડિયો ટેકનોલોજી : કર્ણાટકમાં આ કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. સમય મર્યાદા : ૩ વર્ષ

બી.એસસી. ઓપરેશન થિયેટર ટેકનોલોજી : કરમસદ - સાણંદમાં ત્રણ વર્ષના સમયગાળાનો કોર્સ ચાલે છે.

M.Sc. MLT : ૩ થી ૪ વર્ષની મુદતના કોર્સ વલ્લભવિદ્યાનગર ખાતે શરૂ થયા છે. ચરોતર એજ્યુકેશન મંડળ (CEM) આણંદ રેસ્પિરેટરી કેર, ઓપરેશન થિયેટર અને એનેસ્થોલોજી, એક્સ-રે ટેકનોલોજીના કોર્સ માટે સર્ચ કરો : વેબસાઈટ : www.charotarhelth.org

આ પ્રકારના કોર્સ ગુજરાત લોકલ સેલ્ફ સંસ્થા, ખાનપુર, અમદાવાદ ખાતે ઉપલબ્ધ છે.

સુમનદીપ યુનિ. પીપળીયા, વાઘોડિયા, જિ. વડોદરા દ્વારા પણ શરૂ કરાયા છે.

ડાયાલિસીસ ટેકનિશિયનનો ૧ વર્ષનો કોર્સ પણ આવકારદાયક છે. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કિડની ડિસીસ એન્ડ રિસર્ચ સેન્ટર, સિવિલ હોસ્પિટલ (કિડની વિભાગ), અમદાવાદ.

B.Sc. ડાયાલિસીસ ટેકનોલોજી : બી. એન. પટેલ કોલેજ, આણંદ.

ઈકો. કાર્ડિયોગ્રામ આસિસ્ટન્ટ : મુદત ૧ વર્ષ, યુ. એન. મહેતા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કાર્ડિયોલોજી, ૮, રિસર્ચ, સિવિલ હોસ્પિટલ, અમદાવાદ. ફોન : ૦૭૯-૨૬૩૦૧૩૪૧. વેબસાઈટ : www.gujaratuniversity.com

બી.વી.એસસી. (વેટરનરી) : સાયન્સ એન્ડ એનિમલ હસબન્ડરી, સમયગાળો : ૫ વર્ષ, શુપ-બી જરૂરી.

ગુજરાત કોલેજ ઓફ વેટરનરી સાયન્સ એન્ડ એનિમલ હસબન્ડરી, આણંદ. વેબસાઈટ : www.gsauca.in www.aau.in

કોલેજ ઓફ વેટરનરી સાયન્સ એન્ડ એનિમલ હસબન્ડરી, કૃષિનગર, દાંતીવાડા, www.sdau.edu.in નવસારી, જૂનાગઢમાં પણ આ કોર્સ ચાલે છે.

સેનેટરી ઈન્સ્પેક્ટર : ૧ વર્ષનાં આ અભ્યાસક્રમમાં આગળ અભ્યાસની તેમજ નોકરીની બહોળી તકો પ્રાપ્ય

છે. સરકારી, અર્ધસરકારી, હેલ્થ સેન્ટરો, પોર્ટ, નામાંકિત હોટલો, ફૂડ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ વગેરે ક્ષેત્રે રોજગારીની તકો છે.

એકિઝક્યુટિવ ડાયરેક્ટર : ઓલ ઈન્ડિયા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લોકલ સેલ્ફ ગવર્નમેન્ટ, બરફીવાલા ભવન, ભવન્સ કોલેજની સામે, ખાનપુર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૧.

રીજીયોનલ ડાયરેક્ટર : ઓલ ઈન્ડિયા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લોકલ સેલ્ફ ગવર્નમેન્ટ, નહેરુ ભવન, રાજમહેલ રોડ, વડોદરા-૩૯૦ ૦૦૧. ફોન : (૦૨૬૫) ૨૪૩૩૨૫૨/ (૦૨૬૫) ૨૪૩૧૬૦૮.

કોર્સ કો-ઓર્ડિનેટર : ઓલ ઈન્ડિયા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લોકલ સેલ્ફ ગવર્નમેન્ટ, શ્રી કિશોરસિંહજી સ્કૂલ નં.૧ની પાછળ, કોઠારિયા નાકા ચોક, રાજકોટ - ૩૬૦૦૦૧. ફોન (૦૨૮૧) ૨૨૨૯૬૦૪. સુરત-વ્યારા ખાતે પણ આ કોર્સ ચાલે છે.

નેચરોપથી (કુદરતી ઉપચાર પદ્ધતિ) દ્વારા શરીરને સ્વસ્થ રાખવાની આવશ્યકતા હવે આધુનિક માનવી સમજી ગયો છે. આથી કુદરતી ઉપચાર પદ્ધતિના ડોક્ટર પણ બની શકાય.

મોરારજી દેસાઈ નેચરોપથી કોલેજ, કારેલી બાગ, વડોદરા. ફોન : ૦૨૬૫-૨૪૬૩૬૮૫

(૪) બાયોટેકનોલોજી ક્ષેત્રે : બાયોટેકનોલોજી એ સતત વિકસી રહેલી વિદ્યાશાખા છે. છેલ્લાં ઘણાં વર્ષોથી વિશ્વમાં શુદ્ધ વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે કોઈ મોટાં સંશોધનો થયાં નથી, કોઈ ક્રાંતિકારી શોધ થવાની સૌથી વધુ સંભાવના અત્યારે તો બાયોટેકનોલોજીનાં ક્ષેત્રોમાં દેખાઈ રહી છે.

બાયોટેકનોલોજી એ બાયોલોજીના સિદ્ધાંતોના ઉપયોગ, પ્રયોજનનું ક્ષેત્ર છે. મેડિકલ, ફાર્મસી, કૃષિ, કોસ્મેટિક્સ, હોર્ટિકલ્ચર, ફૂડ ટેકનોલોજી, ફોરેસ્ટ્રી, ફિશરી વગેરે જેવા અનેકાનેક ક્ષેત્રોમાં તથા જિનેટિક્સ, ફોરેન્સિક સાયન્સ વગેરેમાં પણ બાયોટેકનોલોજીનો ઉપયોગ થાય છે. ભવિષ્યમાં બાયોટેક ઈન્ડસ્ટ્રીનું ચલણ વધવાની ખૂબ જ સંભાવના છે.

બાયોટેકનોલોજીમાં બી.એસસી./એમ.એસસી. તથા પી.એચડી. સુધીના અભ્યાસની તકો ગુજરાતમાં છે, પરંતુ આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરના અભ્યાસ માટે તો બેંગલોર સારું કેન્દ્ર ગણાય. ગુજરાતમાં પ્રાપ્ય કોર્સ આ મુજબ છે.

(૧) કે. કા. શાસ્ત્રી સરકારી વિજ્ઞાન કોલેજ, મણિનગર, અમદાવાદ. (૨) સી.જી. ભક્તા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ

ઓફ બાયોટેકનોલોજી, ગોપાલ વિદ્યાનગર (ઉકા - તરસાડિયા યુનિવર્સિટી), બારડોલી, જિ. સુરત. (૩) અશોક એન્ડ રીટા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ બાયોટેકનોલોજી એન્ડ એપ્લાઈડ સાયન્સીઝ, ન્યુ વિદ્યાનગર, જિ. આણંદ. (૪) પટેલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ટિગ્રેટેડ સ્ટડી ઈન બાયોટેકનોલોજી, આણંદ. (૫) વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, ઉધના-મગદલ્લા રોડ, સુરત. (૬) ભગવાન મહાવીર કોલેજ, સિટી લાઈટ રોડ, સુરત.

બાયોટેકનોલોજીમાં અભ્યાસ કર્યા પછી નોકરી તેમજ વ્યવસાયની ઘણી તકો ઉપલબ્ધ છે. ખાસ કરીને મેડિકલ સાયન્સ, એગ્રિકલ્ચર, ટિસ્યૂક્લ્ચર, હેલ્થ પ્રિવેન્શન, ફાર્મસી, ફૂડ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ, સીડ ટેકનોલોજી, પ્લાન્ટ બ્રીડીંગ, ડિટરજન્ટ ઈન્ડસ્ટ્રી, લિકરી, ફર્મેન્ટેશન ઈન્ડસ્ટ્રીઝ વગેરેમાં ભરપૂર તકો રહેલી છે.

ગુજરાત એક માત્ર એવું રાજ્ય છે જ્યાં ગુજરાત સ્ટેટ બાયોટેકનોલોજી મિશન નામનો કાર્યક્રમ ગુજરાત સરકાર દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. જે આ ક્ષેત્રમાં સરકારી તેમજ ખાનગી ક્ષેત્રનું લાયઝનિંગ કરી આ નૂતન પ્રકારના ક્ષેત્રને વિકસાવવા ને મજબૂત બનાવવા પ્રયત્નશીલ છે.

(૫) એન્જિનિયરીંગ ક્ષેત્રે : ધો. ૧૨માં ટ્રુપ-એમાં ઓછા ટકા આવે તો પણ ચિંતાનું કોઈ કારણ નથી. કેમ કે ગુજરાતમાં ગુજરાત ટેકનોલોજી યુનિવર્સિટી (GTU) સાથે જોડાયેલ અંદાજિત ૪૮૬ જેટલી ઈજનેરી કોલેજો તથા વધુમાં પ્રાઈવેટ યુનિ.ની ઈજનેરી કોલેજોની મળી કુલ ૬૨૯૬૧ જેટલી સીટો છે. જો તમે સેલ્ફ ફાયનાન્સ કોલેજની ફી (અંદાજે ૪૦,૦૦૦ થી ૬૦,૦૦૦ રૂ.) ભરી શકો તેમ હોવ તો એડમિશન એ મોટો પ્રશ્ન નથી.

સામાન્ય રીતે કમ્પ્યુટર આઈ.ટી. ઈલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કમ્યુનિકેશન એ ટોપ-૩ બ્રાન્ચ ગણાય છે, પરંતુ મિકેનિકલ એ એવરગ્રીન લાઈન છે, જેનો સૂર્ય કદાપિ અસ્ત થતો નથી. જો કે હવે પછીના પાંચ થી છ વર્ષ સિવિલ એન્જિનિયરીંગના આવવાની સંભાવના છે. સરકારના જાહેર બાંધકામ વિભાગ તથા માર્ગ-મકાન વિભાગમાં ઘણી જગ્યાઓ ઊભી થવાની સંભાવના છે. કેન્દ્ર સરકારના પરિવહન મંત્રીશ્રીએ દેશમાં પ્રતિદિન ૩૦ કિ.મી. માર્ગ બનાવવાનું લક્ષ્ય આપ્યું છે. તેને પૂર્ણ કરવા સિવિલ ઈજનેરોની જબરી જરૂરિયાત ઊભી થવાની છે. આમ, સિવિલ ઈજનેરીમાં ડિગ્રી કે ડિપ્લોમા પસંદગી યોગ્ય લાઈન છે જ. આવી જ બીજી લાઈન છે, એન્વાયરમેન્ટ એન્જિનિયરીંગની. આ ઓછી જાણીતી બ્રાન્ચનું ભવિષ્ય

પણ ઉજ્જવળ છે. ભવિષ્યમાં દરેક મ્યુનિસિપાલિટી તથા જૂથ ગ્રામ પંચાયતમાં પર્યાવરણ ઈજનેરી સ્નાતકની જરૂર પડવાની છે.

વળી, પસંદગી કરતી વખતે પણ ગણતપરીપૂર્વક, મોક રાઉન્ડના રિઝલ્ટને તથા અગાઉના ટ્રેન્ડને ધ્યાનમાં રાખી ચોઈસ ફિલિંગ કરવામાં આવે તો પસંદગીની બ્રાન્ચ મળવાની શક્યતા ઉજ્જવળ છે.

રોજગારીના ઝડપી અને નિશ્ચિતતા ધરાવતા અભ્યાસક્રમોમાં ITI ના અભ્યાસક્રમ શિરમોર ગણાય છે. ઓછા ટકા મેળવનાર વિદ્યાર્થી આ અભ્યાસક્રમને પસંદ કરે તો ચોક્કસ સફળતા મળી શકે. લગભગ ૪૦૦ પ્રકારના વિવિધ ક્ષેત્ર ધરાવતા આ અભ્યાસક્રમો સરકારી, માન્યતા પ્રાપ્ત કે ખાનગી સંસ્થાઓ દ્વારા પણ ચલાવવામાં આવે છે. મહેનત કરીને શિક્ષણ મેળવવામાં આવે તો ITI ના તમામ અભ્યાસક્રમો ઉપયોગી છે. વર્તમાન સમયમાં પસંદ કરવા યોગ્ય અભ્યાસક્રમો નીચેના ત્રણ ગણાવી શકાય.

CNC મશીન ડિઝાઈન કરવાની, કમ્પ્યુટરાઈઝડ કરી ઓપરેટ કરવા સુધીની કામગીરી શીખવતા આ અભ્યાસક્રમની વર્તમાન સમયમાં ખૂબ જ માંગ છે. મિકેનિકલ એન્જિનિયર જેટલું જ વેતન ITI પાસ કરનારને પણ મળી શકે છે. આગળ ડિપ્લોમા કે ડિગ્રીમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય. ઈફ્ટર અને સિવિલ કરનારને પણ નિશ્ચિતરૂપે રોજગાર મળી શકે છે.

ફાયર ટેકનોલોજી : ત્રણ વર્ષના આ અભ્યાસક્રમમાં અભ્યાસ કરી રોજગારી સાથે સાહસિકતા અને માનસેવાનું ઉત્તમ કાર્ય કરી શકાય છે.

ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાયર ટેકનોલોજી, ખેડા, તા. સાણંદ, જિ. અમદાવાદ.

પ્રવેશ માટે : એ-૫, જયમંગલ હાઉસ, ગાંધીગ્રામ રેલવે સ્ટેશન સામે, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-૯. ફોન : ૦૭૯-૨૬૫૮૪૦૮૦.

વિદ્યાર્થી મિત્રો, આ સિવાય પણ અસંખ્ય અભ્યાસક્રમો જેવા કે સ્પોર્ટ્સ, ફેશન ડિઝાઈન, ફોરેન્સિક સાયન્સ, રક્ષાશક્તિ યુનિ.ના કોર્સ, કમ્પ્યુટરના કોર્સ વગેરેમાંથી પોતાની રસરુચિ, ક્ષમતાનુસાર પસંદ કરી સફળ કારકિર્દી બનાવી શકાય. કારણ કે જેઓ ધગશપૂર્વક મહેનત કરે છે. તેમના માટે સિતારોં સે આગે જહાં ઓર ભી હૈ.

વ્યવસાય માર્ગદર્શન સંસ્થા,
રાયખડ, અમદાવાદ.

6

ઘોરણ-૧૨ પછી યોજાતી પ્રવેશ પરીક્ષાઓ

ડૉ. રમેશ ભાયાણી

આજે દરેક યુવાન પોતાની કારકિર્દીની પસંદગી કેવી રીતે કરવી તે અંગે મૂંઝવણ અનુભવતા હોય છે. આને કારણે કોઈ વાર મળતી સલાહો કે બીજાની ઘોરવણીથી ઘોરવાઈ કોઈ ખોટી કારકિર્દી પસંદ કરે છે જેને લીધે આખી જિંદગી અફસોસ કરે છે. જ્યારે તમારે ક્યા ક્ષેત્રમાં જવાની પસંદગી કરવાની રહે છે ત્યારે તેમની પાસે તે ક્ષેત્ર અથવા તેના દ્વારા થતી કારકિર્દીનું નિર્માણ તેને લગતી સમજ હોવી જોઈએ કારણ કે આ જે નિર્ણય લેવાનો હોય છે તેની અસર સમગ્ર જીવન પર થવાની સંભાવના છે. આથી કારકિર્દી એવી પસંદ કરો કે તમને મજા પડે.

કારકિર્દી એ વ્યક્તિની અભિવ્યક્તિ છે. માત્ર પૈસા કમાવવાનું સાધન નહિ, પણ એક ઓળખ છે. કારકિર્દીનો પાયો ચોક્કસ તાલીમ, કૌશલ્ય, આયોજન અને ખંતપૂર્વક પ્રયત્નોથી સ્થપાય છે. કારકિર્દીમાં આમ તો કોઈ વય મર્યાદા હોતી નથી. ઉપરાંત કારકિર્દીમાં વિકલ્પો હોય છે. કારકિર્દીનું આયોજન અને એ દિશામાં પ્રયત્નો, ભણતરના વિકલ્પો પસંદ કરતાં પહેલાં અને ભણવા દરમિયાન થતી પ્રક્રિયા છે.

ઘણી વાર એવું બને કે ધો.૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ કે ધો.૧૨ સમાન્ય પ્રવાહમાં અપેક્ષા અનુસાર આપણને ગુણ પ્રાપ્ત ન થયા હોય તો પણ કારકિર્દી બનાવવા માટે એવી ઘણી પ્રવેશ પરીક્ષા લેવાય છે, જેના વડે આપણી ઈચ્છા અનુસાર આ પ્રવેશ પરીક્ષાઓ આપી આપણે મનગમતા અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકીએ છીએ. જરૂર છે, આવી જાણકારીની. આવી પરીક્ષાઓની જાહેરખબરો સામાન્ય રીતે ઓક્ટોબરથી ફેબ્રુઆરી સુધીમાં અખબારોમાં આવતી હોય છે, જેનાં ફોર્મ બેંક અથવા સંસ્થામાંથી પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. હવે તો ઓનલાઈન અરજી કરી ફોર્મ મેળવી શકાય છે તેમજ ભરી પણ શકાય છે. આવી કેટલીય સંસ્થાઓ જે પ્રવેશ પરીક્ષાઓ લે છે તેની જાણકારી આપણી પાસે ન હોવાથી આવી પરીક્ષાઓ આપવાની તક ગુમાવીએ છીએ. જો આપણને આવી

સંસ્થાઓ અંગે જાણકારી હોય તો આપણે તે સંસ્થાઓની પ્રવેશ પરીક્ષાનાં ફોર્મ ભરી આપણે આપણી કારકિર્દીની પસંદગી એ રીતે કરી આપણે યોગ્ય ક્ષેત્રમાં જઈ શકીએ અને કારકિર્દીનું ઘડતર કરી શકીએ.

ધો.૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ બાદ લેવાતી કેટલીક અગત્યની રાષ્ટ્રીય કક્ષાની પ્રવેશ પરીક્ષાઓ.

(૧) ઓલઈન્ડિયા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સિસ (AIIMS)

આ સંસ્થા દેશમાં મેડિકલ ક્ષેત્રે એક આગવું સ્થાન ધરાવે છે, જે ન્યુ દિલ્હી ખાતે આવેલ છે.

લાયકાત :- ધોરણ ૧૦ + ૨, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી સાથે ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણ (SC/ST માટે ૫૦ ટકા), ઉંમર વર્ષ ૧૭.

અરજીપત્રક મેળવવા માટે :- આસિસ્ટન્ટ કન્ટ્રોલર ઓફ એક્ઝામિનેશન, ઓલ ઈન્ડિયા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સિસ, અનસારી માર્ગ, ન્યુ દિલ્હી - ૧૧૦૦૨૮. આ જ સરનામે અરજી પત્રક જરૂરી ડી. ડી. સાથે મોકલવું. પ્રવેશપત્રો સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની શાખામાં મળે છે. આ માટે તેની જાહેરાત જોવી આવશ્યક છે.

અરજીપત્રક માટેની જાહેરાત :- લગભગ ડિસેમ્બરમાં ફોર્મ જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરીમાં મળે, પરીક્ષા જૂન માસમાં હોય છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર :- અમદાવાદ

ફોન :- (૦૧૧)૨૬૫૮૮૫૦૦, ૨૬૫૮૮૮૦૦

વેબસાઈટ : www.aiims.ac.in

(૨) ઓલ ઈન્ડિયા પ્રિ-મેડિકલ ટેસ્ટ (PMT)

કેન્દ્ર, રાજ્ય સરકાર સંચાલિત મ્યુનિસિપલ અથવા અન્ય સત્તાવાળા દ્વારા સંચાલિત બધી જ મેડિકલ/ડિન્ટલ

કોલેજની બધી જ બેઠકોની ૧૫ ટકા જેટલી બેઠકોમાં પ્રવેશ માટે CBSE દ્વારા આ પ્રવેશ પરીક્ષાનું આયોજન થાય છે.

લાયકાત : ધો. ૧૨માં ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાનમાં ૫૦ ટકા કે તેથી વધુ ગુણ પ્રાપ્ત કર્યા હોવા જોઈએ, (SC/ST માટે ૪૫ ટકા) તેઓ પરીક્ષા આપી શકે છે.

અરજીપત્રક મેળવવા માટે : વર્તમાનપત્રોમાં ઓક્ટોબરમાં જાહેરબંધ પ્રસિદ્ધ થાય છે. ઓનલાઈન અરજી કરવાની રહે છે.

પરીક્ષાનું કેન્દ્ર : અમદાવાદ

સરનામું : આસિસ્ટન્ટ સેક્રેટરી, ઓલ ઈન્ડિયા પ્રિ મેડિકલ, પ્રિ ડેન્ટલ એન્ટ્રસ એકઝામિનેશન સેન્ટર, પ્રિતવિહાર, દિલ્હી-૧૧૦૩૦૧.

વેબસાઈટ : <http://www.aipmt.nic.in>

(૩) આર્મ્ડ ફોર્સ મેડિકલ કોલેજ (AFMC)

આ કોલેજ કેન્દ્ર સરકારની છે અને પૂના ખાતે આવેલી છે.

લાયકાત : ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહની સમકક્ષ પરીક્ષા આપી હોય, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણ પ્રાપ્ત કર્યા હોય, ૫૦ ગુણ અંગ્રેજી વિષયમાં હોય, ઉંમર ૧૭ થી ૨૨ વર્ષની હોય તે પરીક્ષા આપી શકે છે. ભાઈઓ માટે ૧૦૫ બેઠકો, બહેનો માટે ૨૫ બેઠકો છે.

અરજીપત્રક : મોટા શહેરની પોસ્ટ ઓફિસમાંથી મળે છે.

અરજીપત્રક મોકલવાનું સ્થળ : ઓફિસર ઈનચાર્જ (એડમિશન સેલ), આર્મ્ડ ફોર્સ મેડિકલ કોલેજ, પૂના-૪૧૧૦૪૦. (મહારાષ્ટ્ર)

ગુજરાતમાં અમદાવાદ અને વડોદરા કેન્દ્ર છે.

વેબસાઈટ : <http://www.atmc.nic.in>

ફોન : ૦૨૦-૨૬૮૨૦૦૨૮, ૨૬૩૦૬૦૩૦, ૨૬૦૮૨૫૬૨

(૪) બનારસ હિન્દુ યુનિવર્સિટી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સ : વારાણસી

લાયકાત : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર,

રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે ૬૦ ટકા ગુણ (SC/ST માટે ૫૦ ટકા). ઉંમર - ૧૭ વર્ષ.

અરજીપત્રક મેળવવાનું સરનામું : ડાયરેક્ટર (PMT-Cell), ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સ, બનારસ હિન્દુ યુનિવર્સિટી, વારાણસી : ૨૨૧૦૦૫. અરજીપત્રક સાથે જરૂરી ડી.ડી. જોડવો.

વેબસાઈટ : www.bhu.ac.in

અરજીપત્રક માટેની જાહેરાત ડિસેમ્બરમાં, ફોર્મ ફેબ્રુઆરી, માર્ચમાં મળે છે. પરીક્ષા જૂનમાં હોય છે.

(૫) ધ ક્રિશ્ચિયન મેડિકલ કોલેજ, વેલોર : ડો. એમ.જી.આર. મેડિકલ યુનિવર્સિટી, તામિલનાડુ સાથે જોડાયેલ છે.

લાયકાત : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે ૬૦ ગુણ હોવા જોઈએ. માર્ચ મહિનામાં જાહેરાત, જૂનના પ્રથમ સપ્તાહમાં પરીક્ષા હોય છે.

સરનામું : ક્રિશ્ચિયન મેડિકલ કોલેજ, વેલોર, તામિલનાડુ - ૬૩૨૦૦૨.

ઈ-મેલ : registar@cmcvellore.ac.in

વેબસાઈટ : www.cmcvellore.ac.in

(૬) ધ જવાહર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ મેડિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ (JIPMER)

આ ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં બી.એસસી., એમ.એલ.ટી., બેચરલ ઓફ મેડિકલ રેકોર્ડ સાયન્સ (BMRSc)

લાયકાત : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે ૫૦% ગુણ (SC/ST માટે ૪૦ ટકા) હોવા જોઈએ.

અરજીપત્રક : અરજીપત્રક મેળવવા માટે : રજીસ્ટાર (એકેડમી) જે.આઈ.પી.એમ.ઈ.આર, પોંડીચેરી - ૬૦૫૦૦૬.

જરૂરી રકમનો ડી.ડી. એકાઉન્ટ ઓફિસર JIPMER, સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાના નામનો બીડવો.

જાહેરાત : જાન્યુઆરી/ફેબ્રુઆરી - અરજીપત્રક માર્ચ સુધી મોકલી શકાય. પરીક્ષા જૂનના પહેલા સપ્તાહમાં હોય છે.

વેબસાઈટ : www.jipmer.edu

(૭) ડિમ્ડ યુનિવર્સિટીઓ

અમ્રિતા વિશ્વ વિદ્યાપીઠ : કોઈમ્બતુર, તામિલનાડુ ખાતે આવેલ છે.

લાયકાત : MBBS/BDS/BAMS માટે ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે ૫૦ ટકા ગુણ. ઉંમર : ૧૭ વર્ષ

અરજીપત્રક : માર્ચમાં જાહેરાત આવે છે. અરજીપત્રકો માર્ચથી એપ્રિલ સુધી મળે છે. પરીક્ષા મે માસમાં લેવાય છે. કેન્દ્ર : મુંબઈ

સરનામું : ઓફિસ ઓફ ધી મેનેજર, અમ્રિતા સ્કૂલ ઓફ મેડિસિન, અમ્રિતા વિશ્વવિદ્યાપીઠ, કીક્કાર, કોચી : ૬૮૨૦૨૬.

ફોન : ૦૪૮૪ - ૨૮૦૧૨૩૪

ઈ-મેલ : medicalcollege@aims.amrita.edu

વેબસાઈટ : www.amrita.edu

www.aimshospital.org

(૮) ડૉ. ડી. વાય. પાટીલ મેડિકલ કોલેજ - પુના

લાયકાત : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન ૫૦ ટકા ગુણ. ઉંમર : ૧૭ વર્ષ

અરજીપત્રક : માર્ચ માસમાં મળે છે. પરીક્ષા મે માસમાં લેવાય છે.

પરીક્ષા કેન્દ્રો : ગુજરાતમાં અમદાવાદ, મુંબઈ, પુના

સરનામું : ધ રજિસ્ટ્રાર, ડૉ. ડી. વાય. પાટીલ વિદ્યાપીઠ, સંત તુકારામ નગર, પીમ્પરી, પુના - ૪૧૧૦૧૮, મહારાષ્ટ્ર.

ફોન : ૦૨૦-૨૭૪૨૦૦૧, ૨૭૪૨૦૧૫૬.

ઈ-મેલ : dypv@vsnl.net

વેબસાઈટ : www.dypatilvidyapith.org

(૯) કર્ણાટકના મનિપાલ ખાતે આવેલ મનિપાલ એકેડમી ઓફ હાયર એજ્યુકેશન (MAHE), અન્ડરગ્રેજ્યુએટ એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ (UGET)

લાયકાત : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન ૫૦ ટકા ગુણ. પરીક્ષા

એપ્રિલમાં લેવાય છે.

સરનામું : ડેપ્યુટી રજિસ્ટ્રાર, એડમિશન ઓફિસ, મનિપાલ એકેડમી ઓફ હાયર એજ્યુકેશન, મનિપાલ-૫૭૬૧૦૪.

ફોન : ૦૮૨૦-૨૫૭૧૮૭૮, ફેક્સ : ૦૮૨૦-૨૫૭૧૮૮૨

ઈ-મેલ : admission@manipal.edu

વેબસાઈટ : www.manipal.edu

પરીક્ષા કેન્દ્ર : અમદાવાદ

(૧૦) વિનાયક મિશન રિસર્ચ ફાઉન્ડેશન : ડિમ્ડ યુનિવર્સિટી : સન્કારી મેઈન રોડ, એરીયાનૂર સાલેમ-૬૩૬૩૦૮.

લાયકાત : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન સાથે ૫૦ ટકા ગુણ. (SC/ST : માટે ૪૦ ટકા ગુણ) હોવા જોઈએ. ઉંમર : ૧૭ વર્ષ

અરજીપત્રક : વિવિધ અભ્યાસક્રમ માટે ફોર્મ ભરવાના હોય છે. દરેકની ફી અલગ અલગ હોય છે.

સરનામું : વિનાયક મિશન રિસર્ચ ફાઉન્ડેશન, ડિમ્ડ યુનિવર્સિટી, સન્કારી મેઈન રોડ, એરીયા નૂર સાલેમ-૬૩૬૩૦૮, તામિલનાડુ.

ફોન : ૦૪૨૭-૩૯૮૭૦૦૦, ૨૪૭૭૩૧૬

ઈ-મેલ : vinayakadmission.com, globalinfowings.com

(૧૧) સીઈટી : કર્ણાટક : કોમન એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ (CET)

મેડિકલ, આયુર્વેદ, હોમિયોપેથી, યુનાની, નેચરોપેથી, યોગા, આર્કિટેક્ટ, ડેન્ટલ એન્જિનિયરીંગ અને ટેકનોલોજી માટે એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ લેવામાં આવે છે.

લાયકાત : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી. જે મેડિકલ અને પેરામેડિકલ પરીક્ષા માટે ઉપયોગી છે. ઉપરાંત આયુર્વેદ હોમિયોપેથી, યુનાની, નેચરોપેથી માટે પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે. ધો. ૧૨ ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, ગણિત અને અંગ્રેજી વિષય હોય તો એન્જિનિયર અને ટેકનોલોજી માટે અરજીપત્રક ભરી શકે છે.

જાહેરાત : ફેબ્રુઆરી, માર્ચમાં અરજી પત્રકો ભરવાના હોય છે. પરીક્ષા મે માસમાં લેવાય છે.

સરનામું : ધ સ્પેશિયલ ઓફિસર, કોમન એન્ટ્રસ ટેસ્ટ સેલ સામપીજ રોડ, ૧૮ કોસ, માલેશ્વરમ બેંગ્લોર-૫૬૦ ૦૦૩.

ફોન : ૦૮૦-૨૩૩૧૯૦૮૨

વેબસાઈટ : <http://kar.nic.in/cet>.

www.globalinfowings.com

(૧૨) વેટરનરી કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયા : સ્નાતક અભ્યાસક્રમ પાંચ વર્ષનો ઈન્ટરશીપ સાથેનો છે.

લાયકાત : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે. ઉંમર ૧૭ વર્ષ.

જાહેરાત : નવેમ્બરમાં, અરજીપત્રક મેળવવાની શરૂઆત જાન્યુઆરીમાં, પરીક્ષા મે માસમાં, ગુજરાતમાં કોલેજ ઓફ વેટરનરી સાયન્સ એન્ડ એનિમલ હસબન્ડરી, આણંદ

અરજીપત્રક મેળવવાનું સ્થળ : વેટરનરી કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયા, એન્વિંગ, બીજો માળ, ઓગસ્ટ ક્રાંતિ ભવન, ભીખાજી કામા પેલેસ, ન્યુ દિલ્હી : ૧૧૦૦૬૬. અરજીપત્રક જરૂરી ડી.ડી. સાથે અહીં મોકલવું.

વેબસાઈટ : www.vic.nic.in

(૧૩) ધી બિરલા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (BITS), પિલાની

પિલાની તેમજ ગોવા ખાતે તેનાં કેમ્પસ આવેલાં છે.

લાયકાત : ઓછામાં ઓછા ૮૦ ટકા ગુણ ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, ગણિત વિષયો, દરેકમાં ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણ હોવા જોઈએ.

અરજીપત્રક ઓનલાઈન : www.bits-pillani.ac.in/BITSAT

અરજીપત્રક અંગેની જાહેરાત ડિસેમ્બર, પરીક્ષા મે અને જૂન માસમાં હોય છે. પિલાનીના કેમ્પસમાં ૮૦૦ બેઠકો અને ગોવા કેમ્પસમાં ૬૦૦ બેઠકો છે.

સરનામું : એડમિશન ઓફિસર - બી.આઈ. ટી.એસ. પિલાની-૩૩૩૦૩૯.

(૧૪) ઓલ ઈન્ડિયા એન્જિનિયરીંગ / આર્કિટેકચર એન્ટ્રસ એકઝામ (JEE Main) :

આ પરીક્ષા કેન્દ્ર સરકારના ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ સેકન્ડરી એન્ડ હાયર એજ્યુકેશન (HRD) મિનિસ્ટ્રીના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો અનુસાર લેવામાં આવે છે.

JEE(M) ઉપરાંત આઈ.આઈ.ટી.માં દાખલ થવા માટે JEE (Advance) આપવાની રહે છે.

અરજીપત્રક : જોઈન્ટ સેક્રેટરી (AIEEE), સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ સેકન્ડરી એજ્યુકેશન, શિક્ષા સદન, ૧૭ રોજ એવન્યુ, ઈન્સ્ટિટ્યૂશનલ એરીઆ, (બાલભવન પાસે), ન્યુ દિલ્હી-૧૧૦૦૦૨. ઓનલાઈન ફોર્મ ભરવાની વ્યવસ્થા છે.

લાયકાત : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, ગણિત વિષયો હોવા જોઈએ. દરેક શાળાઓ દ્વારા આ ફોર્મ ભરી દેવામાં આવતાં હોય છે. ગયા વર્ષથી JEE (Main) અને JEE (Advance) નો અમલ શરૂ થયો છે. આ વર્ષે આમાં ફેરફાર થવાની શક્યતા રહેલી છે.

વેબસાઈટ : www.jee.mains.nic.in, www.gseb.org. પરથી માહિતી મેળવી શકાય છે.

(૧૫) એસ.આર.એમ. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી

આ સંસ્થામાં એન્જિનિયરીંગ ઉપરાંત મેડિકલ અને પેરામેડિકલ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. ઉપરાંત મેનેજમેન્ટ આર્કિટેક્ટ, મેડિકલ માટે લાયકાત : ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, જીવવિજ્ઞાન, એન્જિનિયરીંગ માટે ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, ગણિત વિષયો.

જાહેરાત : જાન્યુઆરી, ફેબ્રુઆરીમાં આવે છે. માર્ચમાં અરજીપત્રક ભરવાના હોય છે. પરીક્ષા એપ્રિલમાં લેવાય છે.

સરનામું : ડીન (એડમિશન) એસઆરએમ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી. એસ. આર.એમ. નગર, મટાન્કુલાપુર, જિલ્લો-કાંચીપુરમ, પીન-૬૦૩૨૦૩. તામિલનાડુ. ફોન : ૦૪૪-૨૭૪૫૨૨૭૦, ૨૭૪૫૩૬૨૨.

વેબસાઈટ : www.srmuniv.ac.in

(૧૬) વેલોર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (VIT)

આ સંસ્થા ૧૭ સ્નાતક કક્ષાના અને ૨૮ અનુસ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો ચલાવે છે. ઉપરાંત બાયો ઈન્ફોમેટિક, બાયોટેકનોલોજી અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે.

લાયકાત : ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, ગણિત અથવા જીવવિજ્ઞાન, PCM શ્રુપ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ બધા જ અભ્યાસક્રમોમાં જોડાઈ શકે છે. જ્યારે PCB વિષયો ધરાવતા, બાયોટેકનોલોજી બાયો ઈન્ફોર્મેટિકમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે.

જાહેરાત :- ફેબ્રુઆરીમાં આવે છે. અરજીપત્રકો ફેબ્રુઆરીમાં મળે છે. પરીક્ષા એપ્રિલમાં લેવાય છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર : અમદાવાદ

સરનામું :- એડમિશન ઓફિસર (VIT) વેલોર - ૬૩૨૦૧૪

ફોન :- ૦૪૧૬ - ૪૨૦૭૦૭૦ (પાંચલાઈન) ૨૨૦૨૧૬૮, ૨૨૦૨૧૫૭

ઈ-મેલ : admission@vit.ac., vitadmission@yahoo.com.

વેબસાઈટ : www.vit.ac.in

કેટલાક અભ્યાસક્રમોમાં વિજ્ઞાન પ્રવાહ સાથે સામાન્ય પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓ પ્રવેશ પરીક્ષાઓ આપી કારકિર્દીનું ઘડતર કરી શકે છે.

(૧) ઓલ ઈન્ડિયા હોટલ મેનેજમેન્ટ

નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર હોટેલ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કેટરિંગ ટેકનોલોજી એન્ડ ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીના સંયુક્ત ઉપક્રમે એન્ટ્રન્સ પરીક્ષા લેવાય છે. ત્રણ વર્ષના સ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ પરીક્ષા દ્વારા પહેલા વર્ષમાં દાખલ થવાય છે.

લાયકાત :- ધો.૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, સામાન્ય પ્રવાહ અંગ્રેજી વિષય સાથે ઉંમર ૨૨ થી વધુ નહિ (૨૫ વર્ષ SC/ST માટે)

અરજીપત્રક મેળવવા માટે :- જાન્યુઆરી થી માર્ચ, પરીક્ષા મે માસમાં લેવાય છે.

અરજીપત્રક મેળવવાનું સ્થળ :- નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર હોટેલ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કેટરિંગ એવન્યુ, પુસા કોમ્પ્લેક્ષ, ન્યુ દિલ્હી-૧૧૦૦૧૨. ઓનલાઈન પણ ફોર્મ

ભરાય છે. સાથે જરૂરી રકમનો ડી.ડી. જોઈએ.

વેબસાઈટ : www.nchmct.org

(૨) નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાઈન (NID)

એક વર્ષના ફાઉન્ડેશન અભ્યાસક્રમ સાથે કુલ ૪ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ ઈન્ડસ્ટ્રિયલ ડિઝાઈન, ટેક્સટાઈલ એન્ડ એપરલ ડિઝાઈન, કોમ્યુનિકેશન ડિઝાઈન.

લાયકાત :- ધો. ૧૨ સામાન્ય પ્રવાહ, વિજ્ઞાન પ્રવાહ ઉંમર ૨૦ વર્ષ. જાહેરાત અનુસાર જે બેંકમાંથી અરજીપત્રક મેળવવાનું હોય છે તેનું નામ આપવામાં આવે છે. જાહેરાત ઓક્ટોબરમાં આવે છે. ત્યાર બાદ અરજીપત્રકો આપવામાં આવે છે, નવેમ્બર સુધી ફોર્મ સ્વીકારાય છે અને જાન્યુઆરીમાં પરીક્ષા હોય છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર :- અમદાવાદ.

વધારે માહિતી માટે :- નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાઈન - પાલડી, અમદાવાદ : ૩૮૦૦૦૭

ફોન : ૦૭૯ ૨૬૬૩૯૬૯૨, ફેક્સ ૦૭૯ :૨૬૬૨૧૧૬૭

ઈ-મેલ : academic@nid.edu

વેબસાઈટ : www.nid.edu

(૩) ધ નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી (NIFT)

અહીં ૪ વર્ષના સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો છે. NIFT ચેન્નઈ, ન્યુ દિલ્હી, બેંગલોર, ગાંધીનગર (ગુજરાત), હૈદરાબાદ, કોલકત્તા, મુંબઈ ખાતે આવેલા છે.

લાયકાત : ધો.૧૨ પરીક્ષામાં ઉત્તિર્ણ થયા હોવા જોઈએ. અમુક અભ્યાસક્રમોમાં, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, ગણિત વિષયો હોવા જોઈએ.

અરજીપત્રક :- યુ.ટી.આઈ. બેંક દ્વારા મળે છે.

અરજીપત્રક : www.niftindia.com સાથે જરૂરી રકમનો ડી.ડી. એન.આઈ.એફ.ટી., ન્યુ દિલ્હી ખાતે મોકલવાનો હોય છે.

જાહેરાત નવેમ્બરમાં, લેખિત પરીક્ષા ફેબ્રુઆરીમાં, ઈન્ટરવ્યૂ - એપ્રિલ, મે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર : ગુજરાતમાં અમદાવાદ, વડોદરા

અરજીપત્રક મોકલવાનું સ્થળ :- પ્રોજેક્ટ મેનેજર (સી.એમ.એસ.) ઓલ ઇન્ડિયા મેનેજમેન્ટ એસોસિએશન, મેનેજમેન્ટ હાઉસ, ૧૪, ઈન્ડિસ્ટ્રિયલ એરિયા, લોધી રોડ ન્યુ દિલ્હી - ૧૧૦૦૦૩.

વેબસાઈટ :- www.niftindia.com.in

(૪) નેશનલ અકાદમી ઓફ લિગલ સ્ટડીઝ એન્ડ રિયર્સ (NALSAR) હૈદરાબાદ ખાતે આવેલ છે.

લાયકાત : ધો. ૧૨ કોઈ પણ પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓ માટે, ૫૦ ટકા ગુણ (૪૫ ટકા SC/ST) ઉંમર ૨૦ વર્ષથી નાની (૨૨ વર્ષ SC/ST)

જાહેરાત : અરજીપત્રક જાન્યુઆરી થી એપ્રિલ સુધી મળે છે. પરીક્ષા મેના બીજા કે ત્રીજા સપ્તાહમાં હોય છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર : અમદાવાદ

સરનામું : આસિસ્ટન્ટ રજિસ્ટ્રાર, NALSAR, સિટી ઓફિસ ૩-૪-૭૬૧ બાર્કતપુરા, હૈદરાબાદ - ૫૦૦૦૨૭.

ફોન નં : ૦૪૦-૨૭૫૫૬૭૯૫૫

Email : admission@nalsarlawuniv.org

વેબસાઈટ : www.nalsarlawuniv.org

(૫) નેશનલ લો સ્કૂલ ઓફ ઇન્ડિયા યુનિવર્સિટી : બેંગલોર (NLSUI)

એશિયામાં આર્લી સ્કૂલનું નામ પ્રખ્યાત છે. એલ. એલબી., એલ.એલએમ. બે વર્ષના માસ્ટર બિઝનેસ લો, એક વર્ષનો હ્યુમન રાઈટ્સ લો, ડિપ્લોમા એક વર્ષનો પર્યાવરણ લો, ઈન્ટર એક્યુઅલ પ્રોપર્ટી લો ના અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે.

અરજીપત્રક :- રજિસ્ટ્રાર નેશનલ લો સ્કૂલ ઓફ ઇન્ડિયા યુનિવર્સિટી, નગરખાવી, બેંગલોર-૫૬૦૦૭૨,

ફોન નં. ૦૮૦-૨૩૨૧૩૬૦

Email : negistar@nis.ac.in

વેબસાઈટ : www.nis.ac.in

અરજીપત્રક : જાહેરાત ડિસેમ્બરમાં : અરજીપત્રક જાન્યુઆરી થી માર્ચમાં ભરી શકાય : પરીક્ષા મે માસમાં હોય છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર : મુંબઈ, બેંગલોર, ભોપાલ.

(૬) નેશનલ લો યુનિવર્સિટી, જોધપુર : નેશનલ એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ (NET) લેવામાં આવે છે.

લાયકાત : ધો. ૧૨ કોઈ પણ પ્રવાહમાં ૫૦ ટકા ગુણ (૪૫ ટકા SC/ST) ૨૦ વર્ષથી નીચેની ઉંમર હોવી જોઈએ. ગુજરાતમાં અમદાવાદ કેન્દ્ર છે. ધ રજિસ્ટ્રાર નેશનલ લો યુનિવર્સિટી, NH- ૬૫, નાગૌર રોડ, માન્ડોર, જોધપુર-૩૪૨૩૦૪.

ફોન : ૦૨૯૧ - ૫૧૨૧૫૯૪

ઈ-મેલ : niu_jod@raj.nic.in

વેબસાઈટ : www.nlujodpur.ac.in

(૭) ધ નેશનલ લો ઇન્સ્ટિટ્યૂટ યુનિવર્સિટી (NLIU) ભોપાલ : ધો. ૧૨ બધા જ પ્રવાહ માટે ૫૫ ટકા ગુણ (૪૫ ટકા SC/ST અને OBC) ૨૧ વર્ષથી નીચેની ઉંમર હોવી જોઈએ.

જાહેરાત : ફેબ્રુઆરીમાં આવે છે. અરજીપત્રક માર્ચથી એપ્રિલ મળે છે. પરીક્ષા મે માસમાં લેવાય છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર :- ભોપાલ, મુંબઈ.

સરનામું : પ્રોફેશનલ એકઝામિનેશન બોર્ડ, એમ. પી., “ચયન ભવન” મેઈન રોડ નં ૧, ચિનારપાર્ક (પૂર્વ), ભોપાલ : ૪૬૨૦૧૧

Email : vyapam@mp.nic.in

ફોન નં. ૦૭૫૫-૨૬૯૬૭૧૭

વેબસાઈટ : <http://www.nliu.com>

રાષ્ટ્રીયકક્ષાએ લેવામાં આવતી એન્ટ્રન્સ પરીક્ષા દ્વારા આપણે ઉચ્ચ ગુણવત્તા ધરાવતી કોલેજ તેમજ સંસ્થામાં દાખલ થઈ શકાય છે. ગુજરાતમાં પણ અન્ય યુનિવર્સિટીઓમાં JEE અને ગુજકેટની પરીક્ષા આપી હોય અને સારા ગુણ પ્રાપ્ત કર્યા હોય તો પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. ગુજકેટ અને JEE અંગે વધુ જણાવ્યું નથી કારણ કે તે અંગે સૌને જાણકારી હોય છે. પરંતુ વિશેષ માહિતી માટે આવા કેરિયર પ્લાનર આવતા હોય છે. તેમાં રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ ૧૮, ડિમ્ડ યુનિવર્સિટી દ્વારા ૧૧, તેમજ ભારતનાં વિવિધ રાજ્યો દ્વારા ૨૩ પરીક્ષાઓ લેવાય છે.

નિયામકશ્રી, શ્રી ઓ. વે. શેઠ પ્રાદેશિક લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર, રેસકોર્સ, રાજકોટ-૩૬૦૦૦૧.

પ્રિન્ટ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને ન્યુ મીડિયામાં સફળ કારકિર્દી માટે શૈક્ષણિક યોગ્યતા અને તાલીમ ઉપરાંત અંગત રસ હોવો ખૂબ જ જરૂરી છે.

લોકશાહીમાં પત્રકારત્વને ચોથી જાગીર ગણવામાં આવે છે. લોકશાહીનો આ ચોથો સ્તંભ એટલે કે પત્રકારત્વ — છેલ્લાં થોડાં વર્ષોમાં વધુ શક્તિશાળી માધ્યમ બનીને બહાર આવ્યું છે. અને સમગ્ર વિશ્વમાં સામાજિક, આર્થિક અને રાજકીય પરિસ્થિતિ ઉપર તેનો ઊંડો પ્રભાવ રહ્યો છે. દેશ અને દુનિયામાં ભાગ્યે જ એવું કોઈ ક્ષેત્ર હશે કે જેનું પત્રકારો દ્વારા રિપોર્ટિંગ કરવામાં આવ્યું ન હોય. આથી જ પત્રકારત્વ એટલે કે મીડિયાને ચોથી જાગીર ગણવામાં આવી છે.

વૈશ્વિકરણના અને આર્થિક ઉદારીકરણના દોરમાં ભારતમાં છેલ્લા બે દાયકામાં પત્રકારત્વનું સ્વરૂપ સંપૂર્ણપણે બદલાઈ ગયું છે અને હજુ પણ સત્તાવાર આંકડાઓ મુજબ આજે દેશમાં ૮૦ હજારથી વધુ નાનાં મોટાં અખબારો, ૨૫૦થી વધુ રેડિયો સ્ટેશન, ૫૦૦થી વધુ ટી.વી. ચેનલો અને ૩૦૦થી વધુ ખાનગી એફ. એમ. રેડિયો ચેનલો કાર્યરત છે. પત્રકારત્વના આ વિવિધ માધ્યમો સમગ્ર દેશને આવરી લે છે. એટલું જ નહીં તેની સંખ્યામાં દિન-પ્રતિદિન વધારો નોંધાઈ રહ્યો છે.

પત્રકારત્વના આ વિવિધ માધ્યમોના અભૂતપૂર્વ વિકાસથી સમાજમાં જાણે સંદેશાવ્યવહાર અને પ્રત્યાયનની ક્રાંતિ સર્જાઈ છે. તેનું પરિણામ આજે ન્યુ મીડિયા, અથવા સોશિયલ મીડિયા તરીકે ઓળખાતા ફેસબુક, ટ્વીટર, વોટ્સએપ અને વેબમીડિયાના સ્વરૂપમાં જોઈ રહ્યા છીએ.

પ્રિન્ટ મીડિયા :- અખબારો એટલે કે પ્રિન્ટ મીડિયામાં કારકિર્દીની દૃષ્ટિએ મુખ્યત્વે ત્રણ વિભાગો પડે છે. જેમાં રિપોર્ટિંગ (વૃત્તાંત નિવેદન), એડિટિંગ(સંપાદન) અને સામાન્ય વિભાગમાં જાહેરખબર, માનવસંશોધન, માર્કેટિંગ, સરક્યુલેશન, એકાઉન્ટસ વગેરે વિભાગોમાં સમાવેશ થાય છે.

રિપોર્ટિંગ :- રિપોર્ટિંગ એટલે કે વૃત્તાંત નિવેદકની કક્ષામાં રિપોર્ટર. સિનિયર રિપોર્ટર, ચીફ રિપોર્ટર, પ્રિન્સિપલ કોરસપોન્ડન્ટ, સ્પેશિયલ કોરસપોન્ડન્ટ અને બ્યુરો ચીફ સામેલ છે.

એડિટિંગ :- એડિટિંગ એટલે કે સંપાદકની કક્ષામાં સબ એડિટર, ચીફ સબ એડિટર, ડેપ્યુટી ન્યૂઝ એડિટર, ન્યૂઝ એડિટર, આસિસ્ટન્ટ એડિટર, એડિટોરિયલ એડવાઈઝર, એડિટર અને એડિટર ઇન ચીફનો સમાવેશ થાય છે.

માધ્યમોની દુનિયામાં ઝડપથી બદલાતા પ્રવાહોની સાથે વિવિધ પોઝીશન અને તેના કામકાજના પ્રકારોમાં પણ ફેરફાર થતા રહે છે.

ઇલેક્ટ્રોનિક્સ મીડિયા (વિજાણુ માધ્યમો) :- ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એટલે કે વિજાણુ માધ્યમોમાં મુખ્યત્વે રેડિયો, ટેલિવિઝન, વેબપોર્ટલ, ઇન્ટરનેટ અને ન્યૂ મીડિયા અથવા સોશિયલ મીડિયાનો સમાવેશ થાય છે. ઇલેક્ટ્રોનિક્સ મીડિયામાં કારકિર્દીની દૃષ્ટિએ મુખ્યત્વે બે વિભાગો રહે છે. ક્રિએટિવ સાઈડ અને ટેકનિકલ સાઈડ..

ક્રિએટિવ સાઈડ :- ઇલેક્ટ્રોનિક મીડિયામાં દર્શકો સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવતી સામગ્રી કે કન્ટેન્ટને લગતી પોઝીશન ક્રિએટિવ સાઈડમાં આવે છે, જેમાં સ્ક્રીપ્ટ રાઈટર, વિઝ્યુલાઈઝર, ગ્રાફિક ડિઝાઈનર, એનીક ડિઝાઈનર, ક્રિએટિવ ડાયરેક્ટર તેમજ અન્ય હોદ્દાઓનો સમાવેશ થાય છે.

ટેકનિકલ સાઈડ :- ટેકનિકલ સાઈડમાં પ્રોગ્રામ પ્રોડ્યુસર, કેમેરામેન, સાઉન્ડ રેકોર્ડિસ્ટ, ઓડકાસ્ટ વિડિયો એન્જિનિયર, વિડિયો રેકોર્ડિસ્ટ, વિડિયો એડિટર, મેઈક અપ મેન, ફ્લોર મેનેજર, એનિમેટર, લાઈટીંગ ડાયરેક્ટર, ટેકનિકલ ડાયરેક્ટર વગેરે પોઝીશનનો સમાવેશ થાય છે.

ન્યુ મીડિયા :- ન્યુ મીડિયામાં વેબપોર્ટલ અને સ્પેશિયલ સાઈટ્સ સામેલ છે. જેમાં વિવિધ પોઝીશન

જોઈએ તો કન્ટેન્ટ ડેવલપર, કન્ટેન્ટ મેનેજર, વેબપેઈજ ડેવલપર, વેબપેઈજ ડિઝાઈનર, વેબપેઈજ મેનેજર વગેરે સામેલ છે.

જાહેરખબર :- જાહેરખબર એટલે કે એડવર્ટાઈઝીંગમાં કારકિર્દીની દૃષ્ટિએ જોઈએ તો એકાઉન્ટ એક્ઝિક્યુટીવ, કલાયન્ટ સર્વિસ એક્ઝિક્યુટીવ, કોપીરાઈટર, વિઝ્યુલાઈઝર, મીડિયા પ્લાનિંગ એક્ઝિક્યુટીવ, પર્સન્સ ફોર રીસર્ચ, માર્કેટિંગ, સેલ્સ, ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ, ગ્રાફિક ડિઝાઈનર, કીએટિવ ડાયરેક્ટર વગેરેનો સમવાશે થાય છે. એડવર્ટાઈઝીંગ મીડિયાનો જ એક ભાગ હોવા છતાં કારકિર્દીની દૃષ્ટિએ તે સ્વતંત્ર ક્ષેત્ર જેટલું મહત્ત્વ ધરાવે છે.

પબ્લિક રિલેશન્સ :- પબ્લિક રિલેશન્સ એટલે કે જનસંપર્ક પણ સમયની સાથે તાલ મિલાવતું કારકિર્દીનું મહત્ત્વપૂર્ણ ક્ષેત્ર છે. આધુનિક સમયમાં તેને કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન્સ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, જેમાં કારકિર્દીની વિશાળ તકો રહેલી છે. આ ક્ષેત્રમાં વ્યક્તિ પોતાના આત્મવિશ્વાસ, જનસંપર્કની કળા, કૌશલ્ય, કઠોર મહેનત, દૂરંદેશી તેમજ માનવીય મનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસ અને સમજણથી સફળતાના શિખરો સર કરી શકે છે. આ ક્ષેત્રમાં મહત્ત્વપૂર્ણ સ્થાનો જોઈએ તો જનસંપર્ક અથવા માહિતી મદદનીશ, જનસંપર્ક અધિકારી, એક્ઝિક્યુટીવ, કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન મેનેજર, જનરલ મેનેજર અને એક્ઝિક્યુટીવ ડાયરેક્ટર, કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન વગેરે સામેલ છે.

પત્રકારત્વના ક્ષેત્ર માટે જરૂરી લાયકાત :- પત્રકારત્વ અથવા મીડિયામાં કારકિર્દી બનાવવા માટે જરૂરી લાયકાત કે ગુણવત્તા આ પ્રમાણે છે. બુદ્ધિચાતુર્ય, સમર્પણ, ખુલ્લા આંખ અને કાન, સખત મહેનત, આત્મવિશ્વાસ, જ્ઞાની માણસોને મળવાની આતુરતા, માહિતીનો સ્ત્રોત બને તેવા સંબંધો વિકસાવવાની કળા, નિડરતા, જનસંપર્કની કળા, સતત માહિતગાર રહેવા અને બીજાથી આગળ રહેવાની ધગશ, વાતચીતની સુંદર કળા, મૌખિક-લેખિત જ્ઞાન, માહિતી, વિવિધ મંતવ્યો એકત્ર કરવામાં રુચિ, તેમજ પ્રિન્ટ અને ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયા માટેની કોપીની ચકાસણી કરવાની ક્ષમતા વગેરે ગુણો મુખ્ય છે. આ ઉપરાંત તેણે તેમના વાંચક કે દર્શક શું ઈચ્છે છે ? તેની સાથે તેની સંસ્થા શું ઈચ્છે છે ? તેનું પણ ધ્યાન રાખવાનું હોય છે.

આ પ્રમાણેના ગુણો અને કૌશલ્ય ધરાવતી વ્યક્તિ જો પત્રકારત્વના ક્ષેત્રમાં જવા ઈચ્છતી હોય તો તે કોઈ પણ માન્ય યુનિવર્સિટી કે સંસ્થામાં સંબંધિત અભ્યાસની

ડિગ્રી મેળવીને મીડિયામાં તાલીમ દ્વારા કારકિર્દી માટે પોતાને યોગ્ય પ્રસ્થાપિત કરી શકે છે.

અભ્યાસ :- ભોપાલ સ્થિત મખનલાલ ચતુર્વેદી નેશનલ યુનિવર્સિટી ઓફ જર્નાલિઝમ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન અને તેના કેમ્પસ અને સ્ટડી સેન્ટર્સ, ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કોમ્યુનિકેશન, દિલ્હી તેમજ દેશની વિવિધ યુનિવર્સિટીઓ અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓનાં પત્રકારત્વનાં ભવનો અને વિભાગો તેમજ મોટા અખબારો કે મીડિયા હાઉસ દ્વારા ચાલતા પત્રકારત્વના અભ્યાસ અને તાલીમ કાર્યક્રમો આ માટે વિદ્યાર્થીઓને ખૂબ જ ઉપયોગી સાબિત થાય છે.

ઈન્ટર્નશીપ — તાલીમ :- પત્રકારત્વ અથવા મીડિયામાં કારકિર્દી માટે સૌથી મહત્ત્વપૂર્ણ તબક્કો — ઈન્ટર્નશીપ એટલે કે તાલીમનો છે. કોઈ પણ મોટા અખબાર કે મીડિયા હાઉસમાં અભ્યાસના ભાગરૂપે ઈન્ટર્નશીપ એટેચમેન્ટ અથવા તો અલાયદી એટેચમેન્ટ અથવા તો અલાયદી તાલીમ દ્વારા વ્યક્તિની શૈક્ષણિક અને વ્યવસાયિક પદવી — અને પોતાની યોગ્યતામાં સારો નિખાર આવે છે. અખબારો, સામયિકો, રેડિયો સ્ટેશન, ટેલિવિઝન, ચેનલ તેમજ અન્ય મીડિયા હાઉસ દ્વારા મીડિયાના વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ વિભાગોમાં કાર્યના અનુભવ માટે સંલગ્ન કરવામાં આવે છે. ટ્રેનિંગ અને ઈન્ટર્નશીપ દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓને પત્રકારત્વનો અને મીડિયાનો વાસ્તવિક અનુભવ મળે છે. જેમાં સમાચારો ક્યાંથી મળી શકે, કેવી રીતે તેનું રીપોર્ટિંગ થાય, તેનું સંપાદન વગેરેથી લઈને અખબાર તૈયાર થતા સુધીની પ્રક્રિયાનો વિદ્યાર્થીને પ્રત્યક્ષ અનુભવ મળી શકે છે. પ્રિન્ટ મીડિયામાં ન્યૂઝ રૂમ કે સમાચાર અથવા તંત્રી વિભાગનો અનુભવ જરૂરી છે. તેમ ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયામાં પણ સમાચારનો પ્રવાહ, તેની રજૂઆત, હેડલાઈન, મોટી હેડલાઈનથી લઈને દર્શકો અથવા શ્રોતાઓ સુધી રજૂ થતા અંતિમ કાર્યક્રમ કે સમાચારોનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ આ ક્ષેત્રમાં સફળ કારકિર્દી માટે ખૂબ જ જરૂરી છે. અંગ્રેજીમાં કહેવત છે કે, કલમ એ તલવારથી પણ વધુ શક્તિશાળી છે તેથી જ આજની યુવા પેઢી પત્રકારત્વ તરફ ઝડપભેર આકર્ષાઈ રહી છે ત્યારે આ શક્તિશાળી કલમને હાથમાં પકડવા માટે આપણે સૌપ્રથમ વ્યક્તિગત, શૈક્ષણિક અને તાલીમ દ્વારા સુસજ્જતા કેળવવી ખૂબ જ જરૂરી છે.

૧૭, સંબંધ ટૂવીન બંગ્લોઝ,
ગુરુદ્વારા પાછળ, થલતેજ, અમદાવાદ-૫૮.

૯

પત્રકારત્વના પાઠ શિખવાડે છે... એન.આઈ.એમ.સી.જે.

ટેલિવીઝન, અખબારો, રેડિયો અને હવે ફેસબુક, વોટ્સઅપ જેવા માધ્યમો આપણને સતત નવી નવી માહિતીથી અવગત રાખે છે. પરંતુ એવો પ્રશ્ન થવો સ્વાભાવિક છે કે સમાચાર કે મનોરંજનના સ્વરૂપમાં આવતી આ માહિતી કોણ તૈયાર કરે છે? એ આપણા સુધી કઈ રીતે પહોંચે છે? આજે માસ કોમ્યુનિકેશન અને પત્રકારત્વનું શિક્ષણ મેળવી કારકિર્દી ઘડવાનું આકર્ષણ વિદ્યાર્થીઓમાં વધી રહ્યું છે. અમદાવાદ સ્થિત નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કોમ્યુનિકેશન એન્ડ જર્નાલિઝમ (N.I.M.C.J.) સંસ્થા પણ આવું શિક્ષણ આપતી અગ્રગણ્ય સંસ્થા પૈકીની એક છે. ગત ૮ વર્ષથી આધુનિક સાધન સુવિધા અને કુશળ પ્રાધ્યાપકોના માધ્યમથી પત્રકારત્વનું શિક્ષણ આપી રહેલી એન.આઈ.એમ.સી.જે. ના વિદ્યાર્થીઓ આજે રાષ્ટ્રીય અને પ્રાદેશિક માધ્યમો એજન્સીઓમાં કાર્યરત છે. પરંપરાગત માધ્યમોની સાથે ડિજિટલ મીડિયાના શિક્ષણનો ગુજરાતમાં સૌ પ્રથમ પ્રારંભ કરવાનો શ્રેય પણ એન.આઈ.એમ.સી.જે. ને જાય છે.

આઠ વર્ષથી અમદાવાદ ખાતે માસ કોમ્યુનિકેશન અને જર્નાલિઝમનું આધુનિક ઢબે શિક્ષણ આપી રહેલી એન.આઈ.એમ.સી.જે.ની બેચના વિદ્યાર્થીઓ ઈલેક્ટ્રોનિક્સ તથા પ્રિન્ટ મીડિયા સહિતના માધ્યમો અને રાષ્ટ્રીય કક્ષાની જાહેરખબર, જનસંપર્ક એજન્સીઓમાં કાર્યરત છે. સોશિયલ મીડિયાના વિવિધ પ્લેટફોર્મનો રોજગારી માટે ઉપયોગ કઈ રીતે કરવો તેના પાસાઓને આવરી લેતા 'ડિજિટલ મીડિયાના એજ્યુકેશન'માં પણ આ સંસ્થા ગુજરાતમાં અગ્રેસર છે.

પ્રોફેશનલ ટીવી સ્ટુડિયો, ઓડિયો રૂમ, આધુનિકતમ કેમેરા અને વીડિયો એડિટીંગ સોફ્ટવેર, કમ્પ્યૂટર લેબ, ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયા લેબ સહિતની સુવિધાઓ સંસ્થા ખાતે ઉપલબ્ધ છે.

સંસ્થા દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને વધુમાં વધુ મીડિયા ક્ષેત્રની જાણકારી મળી રહે તે માટે મીડિયાકર્મીઓ સાથે રેગ્યુલર વાર્તાલાપ, મીડિયા ફિલ્ડ વિઝીટ તથા મુંબઈ, દિલ્હી, હૈદરાબાદ જેવા સ્થળોની મીડિયા ટુર પણ કરાવવામાં આવે છે. સંસ્થા દ્વારા દર વર્ષે 'મીડિયા કન્વર્જન્સ મિટ' યોજીને રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ મીડિયામાં કામ કરતા નિષ્ણાતો સાથે વિદ્યાર્થીઓનું ઈન્ટરેક્શન કરાવવામાં આવે છે.

સંસ્થા દ્વારા ચલાવાઈ રહેલા બે વર્ષના પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં કોઈપણ વિદ્યાશાખાના સ્નાતક જોડાઈ શકે છે. આ માટેની પ્રવેશ પરીક્ષા મે થી સંસ્થાની વેબસાઈટ www.nimcj.org, web application NIMCJ webapp પર લેવાય છે. સંસ્થા દ્વારા તેજસ્વી અને આર્થિક પછાત વિદ્યાર્થીઓને સ્કોલરશીપ પણ આપવામાં આવે છે. રાષ્ટ્રીયકૃત અને ખાનગી બેંકો દ્વારા એજ્યુકેશન લોનની સુવિધા પણ આ અભ્યાસક્રમ માટે ઉપલબ્ધ છે. આ અભ્યાસક્રમમાં અનુસૂચિત જાતિ અને જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને ફૂલ સ્કોલરશીપ મળવાપાત્ર છે.

અભ્યાસક્રમ વિશેની વિશેષ વિગતો સંસ્થાની વેબસાઈટ www.nimcj.org પર ઉપલબ્ધ છે તથા ફોન : ૦૭૯-૨૬૮૭૦૪૪૩, ૬૫૧૨૦૦૮૭ પર કાઉન્સિલર પાસેથી વિગતો મેળવી શકાય છે.

ફોરેન્સિક સાયન્સ – શબ્દથી આપણે ગુજરાતમાં બધા લોકો પરિચિત છે. કારણ કે, ગાંધીનગર ખાતે ગુન્હાશોધક પ્રવૃત્તિમાં વર્ષોથી ટોચની ગણાતી ફોરેન્સિક સાયન્સ લેબોરેટરી - એફ.એસ.એલ. આવેલી છે. હવે આપણે ત્યાં ગુજરાત ફોરેન્સિક સાયન્સીઝ યુનિવર્સિટી પણ કાર્યરત છે, જે ફોરેન્સિક અને તપાસ વિજ્ઞાનને લગતી કામગીરી કરતી વિશ્વની એક માત્ર યુનિવર્સિટી છે. અહીં આપણે ગહન અને ઝીણવટભરી તપાસ અને ગુન્હા સંશોધનને લગતા ફોરેન્સિક સાયન્સમાં કરિયર અંગેની વાત કરીશું. ફોરેન્સિક સાયન્સ એ મુખ્યત્વે ગુન્હાઓની તપાસમાં મુખ્યત્વે વૈજ્ઞાનિક સિદ્ધાંતોનો ઉપયોગ કરવા ઉપર ભાર મૂકતી પદ્ધતિ છે જેમાં કોઈ પણ ગુન્હાના સ્થળેથી ઉપલબ્ધ કે પ્રાપ્ત થયેલ ચીજ વસ્તુ, પદાર્થ કે સંજોગોનું વૈજ્ઞાનિક રીતે પૃથક્કરણ કરીને તેનું કાયદાની અદાલતમાં માન્ય એવા પુરાવાઓમાં રૂપાંતર કરે છે. આ કાર્યક્રમમાં મુખ્યત્વે ફોરેન્સિક વૈજ્ઞાનિકોની ભૂમિકા મહત્વપૂર્ણ હોય છે. તેમાં વિજ્ઞાનની એવી પદ્ધતિ કે પ્રક્રિયાનો ઉપયોગ કરાય છે, જે અદાલતો અથવા કાયદાની પ્રક્રિયા દ્વારા માન્ય હોય છે. જોખમ ખેડવાનું પસંદ કરતા સાહસિક અને જિજ્ઞાસુ યુવાનો માટે આ ખૂબ જ રસપ્રદ અને પડકારજનક ક્ષેત્ર છે. ફોરેન્સિક સાયન્સ ગુન્હાઓની તપાસ સાથે સંબંધિત વિજ્ઞાનનું ક્ષેત્ર છે અને વ્યવસાયની દૃષ્ટિએ આ ક્ષેત્રમાં જવા ઈચ્છનારે તેમના જ્ઞાન અને વિજ્ઞાનનો ઉપયોગ ગુન્હાઓની તપાસમાં કરવાનો હોય છે.

જો કે અહીં હત્યા, ખૂન, લૂંટ જેવા ગંભીર ગુન્હાઓની સાથે સિવિલ કાર્થમ એટલે કે પોટી સહી, બોગસ કે નકલી દસ્તાવેજો, કોઈ વસ્તુ કે વારસાના દાવઓની પતાવટ અને કોઈ ઉદ્યોગ કે કંપની પર્યાવરણના નિયમોનું પાલન કરે છે કે કેમ તેવા પ્રકારના ગુન્હા કે વિવાદોમાં પણ ફોરેન્સિક સાયન્સ ખૂબ મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે.

ફોરેન્સિક વૈજ્ઞાનિકો ગુન્હાના સ્થળેથી અને

ગુન્હાનો ભોગ બનનાર પાસેથી મળેલા તમામ પુરાવાઓને એકત્રિત કરીને તેનું વિશ્લેષણ કરે છે અને શંકાસ્પદ આરોપીઓ ઉપર તેની ચકાસણી કરે છે અને તેને પુરાવા તરીકે અદાલતમાં રજૂ કરે છે. જે પ્રકારના પુરાવાઓ એકત્રિત કરવામાં આવે છે તેમાં લોહીના ડાઘા, વ્યક્તિના વાળ, આંગળાઓની છાપ, પગરખાં અથવા વાહનના ટાયરનાં નિશાન, વિસ્ફોટક સામગ્રી ઝેર માટે શારીરિક અંગોના નમૂના, તેમજ શરાબ વગેરે કેફી પદાર્થની ચકાસણી માટે મૂત્ર કે લોહીના નમૂના મેળવવામાં આવે છે. આ પુરાવાઓનો ઉપયોગ કરીને તેની અન્યથા પ્રસ્થાપિત કરવામાં ફોરેન્સિક વૈજ્ઞાનિકની તજજ્ઞતા સાબિત થાય છે. તેમણે પોતાની તપાસ અને વિશ્લેષણ અંગેનો અહેવાલ તૈયાર કરવાનો હોય છે અને પુરાવાઓ રજૂ કરવા માટે અદાલતમાં ઉપસ્થિત થવાનું હોય છે.

ફોરેન્સિક નિષ્ણાંતોએ પોલીસ સાથે સંકલનમાં રહીને કાર્ય કરવાનું હોય છે અને અદાલતમાં માન્ય રહે તેવા પુરાવા રજૂ કરવાના હોય છે. ફોરેન્સિક સાયન્સ એ વિજ્ઞાનની કોઈ શાખા કે પ્રકાર નથી, પરંતુ તે જુદી જુદી શાખાઓનો સમૂહ કે નિયોડ છે. ફોરેન્સિક વિજ્ઞાનને મુખ્યત્વે ત્રણ વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવે છે.

(૧) મેડિકલ (૨) લેબોરેટરી (૩) ફિલ્ડ સાયન્સ

(૧) મેડિકલ વિભાગમાં ફોરેન્સિક પેથોલોજી, સાયકીયાટ્રી, સાયકોલોજી, ફોરેન્સિક મેડિસીન, ડેન્ટિસ્ટ્રી વગેરે સામેલ છે.

(૨) લેબોરેટરી સાયન્સમાં કેમિસ્ટ્રી, બાયોલોજી, ટોક્સિકોલોજી, બેલાસ્ટિક, ફિંગર પ્રિન્ટસ, દસ્તાવેજોની ચકાસણી તેમજ નિશાન અને છાપ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

(૩) ફિલ્ડ સાયન્સમાં ગુન્હાના સ્થળની તપાસ, જેમાં આગ કે વિસ્ફોટના સ્થળનું નિરીક્ષણ, અને ગુપ્ત દવા કે દ્રવ્યોનું પૃથક્કરણ વગેરે સામેલ છે.

પાત્રતા - યોગ્યતા : ૧. ફોરેન્સિક વિજ્ઞાનમાં અનુસ્નાતક પદવી અથવા માસ્ટર્સ ડિગ્રી લેવા માટે ઉમેદવાર પાસે ફિઝિક્સ, કેમિસ્ટ્રી, બાયોલોજી, બોટની, બાયોકેમિસ્ટ્રી, માઈક્રોબાયોલોજી, બી.ફાર્મ, બી.ડી.એસ., અથવા એપ્લાઈડ સાયન્સ જેવા વિષયમાં પ્રથમ વર્ગ સાથે સ્નાતકની પદવી હોવી જોઈએ.

૨. મૃત્યુનું કારણ જાણવા માટે મૃત શરીરની કરાતી ચીરફાડ — પોસ્ટમોર્ટમના નિષ્ણાત બનવા માટે સૌ પ્રથમ એમ.બી.બી.એસ.ની ડિગ્રી મેળવ્યા બાદ ફોરેન્સિક સાયન્સમાં એમ.ડી.ની ડિગ્રી લેવી પડે છે.

૩. એમ.બી.બી.એસ.ની ડિગ્રી પૂરી પાડતી દેશની યુનિવર્સિટીઓ, એમ.ડી.ઈન ફોરેન્સિક સાયન્સની ડિગ્રી પણ પૂરી પાડે છે.

૪. ફોરેન્સિક સાયન્સમાં સંશોધન માટે પણ અનેક તકો રહેલી છે. ફિઝિક્સ, કેમિસ્ટ્રી, બાયોકેમિસ્ટ્રી, એન્થ્રોપોલોજી, ઝૂઓલોજી, મોલેક્યુલર બાયોલોજી, મેથ્સ(સ્નાતક કક્ષાએ એક વિષય તરીકે ફિઝિક્સ જરૂરી) બાયોટેકનોલોજી, એમ.આઈ.કોબીયોલોજી, કમ્પ્યુટર સાયન્સ, કોમ્પ્યુટર એન્જિનિયરીંગ, ફોરેન્સિક સાયકોલોજી, અથવા જે તે વિષયમાં એમ.ફિલ.ની ડિગ્રી મેળવી હોય તેઓ તે વિષયમાં પી.એચ.ડી.ની પદવી મેળવવા પાત્ર છે.

અભ્યાસ માટે વ્યક્તિગત યોગ્યતા :- ફોરેન્સિક સાયન્સમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ અને કારકિર્દી માટે વ્યક્તિમાં ઊંડી જીજ્ઞાસાવૃત્તિ હોવી ખૂબ જ જરૂરી છે. નવું નવું જાણવાની જિજ્ઞાસાવૃત્તિ તેમજ ચોકસાઈના આગ્રહી હોવાનો સ્વભાવ આ વિષયમાં કારકિર્દી માટે ખૂબ મહત્વપૂર્ણ છે. આવી વ્યક્તિમાં સૂક્ષ્મ નિરીક્ષણ, બુદ્ધિચાતુર્ય, લાંબી નજર, ટીમમાં કાર્ય કરવાની ક્ષમતા, તર્કસંગત, વ્યવહારુ અને પદ્ધતિસરનો અભિગમ, તેમજ વૈજ્ઞાનિક વિશ્લેષણ માટેનો અભિગમ વગેરે મુખ્ય લક્ષણો છે.

કારકિર્દીની તકો:- ફોરેન્સિક સાયન્સમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ પૂર્ણ કરનારને કાયદાનું અમલીકરણ કરનારી સંસ્થાઓ જેવી કે પોલીસ, કાયદો કે ન્યાયતંત્ર અને સરકારી અથવા ખાનગી તપાસનીશ સંસ્થાઓમાં કારકિર્દીની તકો ઉપલબ્ધ થાય છે. આવા ઉમેદવારો ફોરેન્સિક સાયન્સનું શિક્ષણ કે કોર્સ ચલાવતી સંસ્થાઓમાં

શિક્ષક તરીકે પણ જોડાઈ શકે છે. આવી વ્યક્તિને સરકારના અનેક વિભાગોમાં સારી નોકરીઓની તક મળે છે. જેમાં ઈન્ટેલીજન્સ બ્યુરો(આઈ.બી.), સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઈન્ટેલીજન્સ(સી.બી.આઈ.) તેમજ રાજ્યોની પોલીસમાં ગુન્હાશોધક શાખામાં તપાસનીશ અધિકારી સામેલ છે. ફોરેન્સિક નિષ્ણાતે ફોરેન્સિક પ્રયોગશાળા અથવા તો ખાનગી જાસૂસી સંસ્થાઓમાં કાર્ય કરીને ગુનેગાર અને ગુન્હાઓ વચ્ચેની કડીઓ જોડવાનું મહત્વપૂર્ણ કાર્ય કરવાનું હોય છે.

સ્વતંત્ર વ્યવસાયની તકો :- નોકરી ઉપરાંત ફોરેન્સિક સાયન્સના નિષ્ણાત વ્યક્તિઓને વ્યવસાયમાં પણ અનેક તકો ઉપલબ્ધ છે. તેઓ મેડિસિન્સ, એન્જિનિયરીંગ, ફિંગરપ્રિન્ટ, જીવાણું વિજ્ઞાન, ભાષા, ભૂસ્તરશાસ્ત્ર વગેરે વિષયોમાં સ્પેશિયલાઈઝેશન કરી શકે છે. કાઈમ સીન ઈન્વેસ્ટીગેશન — જેમાં ગુન્હાના સ્થળે સુરક્ષા, સ્થળને દૂષિત થતું રોકવું, પુરાવાઓ માટેની સંબંધિત ચીજો શોધવી અને અને એકત્ર કરવી, પુરાવાઓનું અર્થઘટન અને બનાવનું સંભવિત પુનઃનિર્માણ કરવું વગેરે સામેલ છે. આવા કાઈમ સીનમાં સામાન્ય ઘરફોડ ચોરીના બનાવથી લઈને બહુમાળી ઈમારતોમાં આગ અથવા શહેરમાં બોંબ ધડાકાઓ જેવી ઘટનાઓ પણ હોઈ શકે છે.

જરૂરી લાયકાત :- આ માટે ડિપ્લોમા ઈન ફોરેન્સિક ઈન્વેસ્ટિગેશન ડિગ્રી ઈન એનાલિટિકલ કેમિસ્ટ્રી જરૂરી છે.

ફોરેન્સિક પેથોલોજી મેડિસિન :- ફોરેન્સિક પેથોલોજીસ્ટ શંકાસ્પદ મૃત્યુનું કારણ અને મૃત્યુનો સમય નક્કી કરવાનું કાર્ય કરે છે. તેમાં મૃત્યુનું કારણ અને પદ્ધતિ જાણવા માટે મૃત શરીરના પોસ્ટમોર્ટમનો સમાવેશ થાય છે. અચાનક અથવા એકાએક મૃત્યુ, અકસ્માત કે ઈજાથી મૃત્યુ, તેમજ આત્મહત્યા કે માનવવધના કિસ્સાઓમાં પોસ્ટમોર્ટમ કરવામાં આવે છે. જરૂરી લાયકાત — તેમાં એમ.બી.બી.એસ.ની સ્નાતક પદવીની સાથે એમ.ડી. અથવા ફોરેન્સિક સાયન્સનો અનુસ્નાતક અભ્યાસ હોવો જરૂરી છે.

ફોરેન્સિક એન્થ્રોપોલોજી :- નૃવંશ વિજ્ઞાનના આ કાર્યમાં ફોરેન્સિક એન્થ્રોપોલોજીસ્ટે તેના જ્ઞાનનો ઉપયોગ હાડપીંજર શરીર રચના તેમજ હાડપીંજરના છૂટા ભાગોને ઓળખી કાઢવા માટે કરવાનો હોય છે. તેનાથી વ્યક્તિની હત્યા, અકસ્માતમાં મૃત્યુ, વિસ્ફોટથી

મૃત્યુ કે આગથી મૃત્યુ વગેરે જાણી શકાય છે અને મૃતકની ઉંમર જાતિ તેમજ શરીરની અન્ય વિગતો પણ મેળવી શકાય છે.

જરૂરી લાયકાત - એન્થ્રોપોલોજીમાં પી.એચડી.ની પદવી સાથે માનવઅસ્થિ વિજ્ઞાન, કંકાલ શરીર રચના અથવા એમ.બી.બી.એસ. સાથે સંબંધિત અનુસ્નાતક પદવી જરૂરી છે.

ફોરેન્સિક સાયકોલોજી અને સાયકિયાટ્રી :- સાયકિયાટ્રી અથવા સાયકોલોજી એ વસ્તુને નક્કી કરે છે કે, ગુન્હો અથવા બનાવ બનવામાં વ્યક્તિની માનસિક સ્થિતિ જવાબદાર હતી કે કેમ.. અથવા વ્યક્તિ ગુન્હાના કેસનો સામનો કરવા સક્ષમ છે કે કેમ.. અથવા જે મનોરોગી વ્યક્તિને તે કેસનો સામનો કરી શકે તે માટે તેને સક્ષમ બનાવવાની સારવારનો સમાવેશ થાય છે.

કોઈ પણ સાયકોલોજિસ્ટ પોતાની તાલીમ કે અનુભવના આધારે તપાસનીસ સંસ્થા કે કાયદાકીય અધિકારીઓને સહાયકના રૂપમાં મદદ કરી શકે છે. આવા નિષ્ણાતોની મદદની જરૂર આરોપીની સંભવિત માનસિક પરિસ્થિતિનો અંદાજ મેળવવા માટે પણ પડે છે. આ ઉપરાંત અન્ય વિભાગમાં ફોરેન્સિક ડેન્ટિસ્ટ્રી, ઓડોનોલોજી, ફોરેન્સિક સેરોલોજી, ડેક્ટીલોસ્કોપી, ફોરેન્સિક લીંગ્વીસ્ટીક, ફોરેન્સિક બેલીસ્ટીક, ટોક્સીકોલોજી, ફોરેન્સિક એન્જિનિયરીંગ, ફોરેન્સિક આર્ટિસ્ટ, સ્કલ્પચર્સ, સાયકોલોજી, જીઓલોજી, વગેરેનો પણ તેમાં સમાવેશ થાય છે.

મહેનતાણું - વળતર : વિવિધ રાજ્યોમાં ફોરેન્સિક સાયન્સ વિભાગોમાં મહેનતાણુ, સરકારના માન્ય પગાર ધોરણો મુજબ હોય છે. કેન્દ્ર સરકારના ગૃહ મંત્રાલય અથવા તેના અન્ય વિભાગોમાં ભરાતી જગ્યાઓ માટે કેન્દ્ર સરકારનાં પગારધોરણો લાગુ પડે છે. જેમાં વિવિધ જગ્યાઓ અને તેના કામના પ્રકારને અનુલક્ષીને વર્ગ - બે અને વર્ગ - એકનાં પગારધોરણો મળી શકે છે. ખાનગી ક્ષેત્રમાં પણ હવે સારા પગારો, ફોરેન્સિક સાયન્સના ક્ષેત્રમાં આપવામાં આવે છે. ખાસ કરીને ખાનગી અથવા કોર્પોરેટ ક્ષેત્ર સાથે સંલગ્ન ફોરેન્સિક લેબોરેટરીમાં આ ક્ષેત્રના નિષ્ણાતોને શ્રેષ્ઠ પેકેજ ઓફર કરવામાં આવે છે. ફોરેન્સિક સાયન્સના નિષ્ણાત પોતાના સ્વતંત્ર કાર્ય તરીકે વ્યક્તિની જરૂરિયાત અને કાર્યના મહત્વ પ્રમાણે મહેનતાણું મેળવી શકે છે.

ગુજરાત ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટી :- ગુજરાતમાં ગાંધીનગર ખાતે આવેલી ગુજરાત ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટીએ યુ.જી.સી. દ્વારા માન્ય રાજ્ય કક્ષાની યુનિવર્સિટી છે. આ યુનિવર્સિટીમાં મુખ્યત્વે ચાર વિભાગો છે.

ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ફોરેન્સિક સાયકોલોજી, ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ફોરેન્સિક સાયન્સ, ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ નેનો ટેકનોલોજી અને ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ફાર્મસી.

નિયમિત અભ્યાસક્રમો :- આ યુનિવર્સિટીમાં ચાલતા નિયમિત અભ્યાસક્રમોની વિગતો આ પ્રમાણે છે.

૧. એમ.એસસી. ઇન ફોરેન્સિક સાયન્સ (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર, ફુલટાઈમ)
૨. એમ.એસ. ડિઝિટલ ફોરેન્સિક એન્ડ ઇન્ફરમેશન એસ્યોરન્સ (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર, ફુલટાઈમ)
૩. એમ.ટેક. સાયબર સિક્યુરિટી એન્ડ ઇન્સિડેન્ટ રિસ્પોન્સ (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર, ફુલટાઈમ)
૪. એમ.એસસી. ઇન હોમ લેન્ડ સિક્યુરિટી એન્ડ એન્ટી ટેરરીઝમ (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર, ફુલટાઈમ)
૫. માસ્ટર ઓફ હોસ્પિટલ મેનેજમેન્ટ (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર, ફુલટાઈમ)
૬. પી.જી.ડિપ્લોમા ઇન ફોરેન્સિક ડોક્યુમેન્ટ એકઝામીનેશન (એક વર્ષ - ૨ સેમેસ્ટર, ફુલટાઈમ)
૭. પી.જી.ડિપ્લોમા ઇન ફિંગરપ્રિન્ટ સાયન્સ (એક વર્ષ - ૨ સેમેસ્ટર, ફુલટાઈમ)
૮. પી. જી. ડિપ્લોમા ઇન ફોરેન્સિક મેનેજમેન્ટ (એક વર્ષ - ૨ સેમેસ્ટર, ફુલટાઈમ)
૯. પી. જી. ડિપ્લોમા ઇન ફોરેન્સિક એકાઉન્ટિંગ (એક વર્ષ - ૨ સેમેસ્ટર, ફુલટાઈમ)
૧૦. એમ.એસસી. ઇન ફોરેન્સિક ઓડોન્ટોલોજી (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર)
૧૧. પોસ્ટ બેઝિક ડિપ્લોમા ઇન ફોરેન્સિક નર્સિંગ(એક વર્ષ - ૨ સેમેસ્ટર, ફુલટાઈમ)

૧૭, સંબંધ ટૂવીન બંગ્લોઝ,
ગુરૂદ્વારા પાછળ,
થલતેજ, અમદાવાદ-૫૮.

મનુષ્યના જીવનનો અભિસિદ્ધ હેતુ આનંદ છે. માનવીના જીવનમાં ક્ષણે ક્ષણે નાવીન્ય હોય તો જ જીવન રસપૂર્ણ બને. જીવનની જડતાને દૂર કરવા તથા જીવનને આહ્લાદક બનાવવા માનવીને હંમેશા ચાલતું રહેવું પડે છે. ગુજરાતી ભાષામાં કહેવત છે કે 'ફરે તે ચરે ને બાંધ્યો ભૂખે મરે'. આ જગતમાં જે જીવંત છે તે બધું જ ચાલ્યા કરે છે, જે બેસી રહે છે તેનું નસીબ પણ બેસી રહે છે. મનુષ્યના આ સ્થળાંતરની પ્રવૃત્તિ પ્રવાસ શબ્દ દ્વારા ઓળખાય છે.

ગુજરાત સરકારે રાજ્યમાં પ્રવાસન પ્રવૃત્તિઓને વેગ આપવા માટે નવી પ્રવાસન નીતિ બહાર પાડી છે. આ નીતિ ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૦ સુધી ચાલશે. નવી નીતિમાં પ્રથમ વખત પ્રવાસનને ઉદ્યોગનો દરજ્જો અપાયો છે. નવા સ્થપાનારા ટુરિઝમ પ્રોજેક્ટને પાંચ વર્ષ માટે લક્ઝરી ટેક્ષ, એન્ટરટેઈનમેન્ટ ટેક્ષ, ઈલેક્ટ્રિસિટી ડ્યુટી તથા નોંધણી ફીમાંથી મુક્તિ અપાશે.

મેગા ટુરિઝમ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત જમીનની કિંમત બાદ કરીને રૂ. ૭૫ કરોડથી વધુ રોકાણવાળા તથા ૧૫૦ લોકોને રોજગારી આપતા નવા મેગા એકમને ૭ વર્ષ સુધી લક્ઝરી ટેક્ષમાં માફી અને મહત્તમ રૂપિયા ૨૦ કરોડની કેપિટલ સબસિડી.

ઈનોવેશન પ્રોત્સાહન : નવા પ્રકારના રૂ. ૧૦ થી ૫૦ કરોડ સુધીના રોકાણવાળા અને ૫૦ માણસોને રોજગારી આપતા નવા એકમને રૂ. ૧૦ લાખની સહાય, જ્યારે રૂ. ૧ કરોડ થી ૧૦ કરોડ સુધીના રોકાણવાળા અને ૩૦ને રોજગારી આપતા નવા એકમને રૂ. ૫ લાખની સહાય.

માર્કેટિંગ સહાય : નેશનલ ઈવેન્ટમાં ભાગ લેવા માટે રૂ. ૩૦ હજારની અને ઈન્ટરનેશનલ ઈવેન્ટમાં ભાગ લેવા માટે રૂ. ૭૫ હજારની સહાય.

આઈટીસી પ્રોત્સાહન : ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી ઉપયોગી પરિષદ ઈવેન્ટ કરવા માટે ઈવેન્ટ દીઠ રૂ. ૫

લાખની સહાય, ટુરિસ્ટ સર્વિસ પ્રોવાઈડરને ઓડિયો - વિડિયો ગાઈડ માટે રૂ. ૨૫ લાખની સહાય.

પ્રવાસન ઉદ્યોગ સામેના પડકારો : સાચા ગાઈડનો અભાવ - ગુજરાતમાં આજે પણ સાચા, જ્ઞાન ધરાવતા અને ટ્રેનિંગથી સુસજ્જ ગાઈડના અભાવને લીધે પ્રવાસીઓને સાચું માર્ગદર્શન મળતું નથી અને જિજ્ઞાસા સંતોષાતી નથી તથા માળખાગત સુવિધાનો અમુક પર્યટન સ્થળ પર અભાવ. હોટેલ, પાણીની સુવિધા પ્રાપ્ત નથી, ગંદકીનું પ્રમાણ વિશેષ છે.

ઉપરોક્ત પડકારોના સમાધાન માટે ધો. ૧૨માં ઉત્તિર્ણ થનાર વિદ્યાર્થીઓ માટે ટુરિઝમ એડમિનિસ્ટ્રેશન ફાયદારૂપ છે. ભારત દેશમાં ધાર્મિક સ્થળો, ઐતિહાસિક સ્થળો, પ્રાકૃતિક સ્થળો, સાંસ્કૃતિક સ્થળો, ઔદ્યોગિક સ્થળો તેમજ લોકોત્સવોને કારણે હાલમાં પ્રવાસન ક્ષેત્રે ભારત તરફ વિશ્વના પ્રવાસીઓની અવરજવરમાં વૃદ્ધિ થઈ રહી છે.

યુનેસ્કો દ્વારા વર્લ્ડ હેરિટેજમાં ગુજરાતના પ્રથમ ચાંપાનેર, રાણીની વાવ, પાટણ ત્યાર બાદ દ્વારકાધીશ મંદિર - દ્વારકાનો સમાવેશ થયેલ છે. અતુલ્ય ભારત તથા ખુશ્બુ હૈ ગુજરાત કી જાહેરાતથી વિશ્વની પ્રવાસપ્રિય જનતામાં ગુજરાત પ્રત્યે અનેરું આકર્ષણ ઊભું કરેલ છે. ગુજરાત સરકારના અનેક એવા સફળ કાર્યક્રમ જેવા કે વાયબ્રન્ટ ગુજરાત, રણોત્સવ, કાંકરીયા કાર્નિવલ, પતંગોત્સવ, પ્રવાસી ભારતીય દિવસ વગેરે ઉત્સવો તેમજ રમતગમત ક્ષેત્રે થતી વિશ્વ કક્ષાની સ્પર્ધા તેમજ ક્રિકેટ ક્ષેત્રે દર વર્ષે યોજાતી આઈ.પી.એલ., પ્રોકબડ્ડી, પ્રિમિયર હોકી લીગ મેચને કારણે ગુજરાતમાં પ્રવાસીઓની સંખ્યામાં ઉત્તરોત્તર વધારો થયેલ છે. આવાં અનેક કારણોસર પ્રવાસન ક્ષેત્ર માટે ઉજ્જવળ તકો ઊભી થવાની સંભાવના રહેલી છે.

હોટલ અને ટુરિઝમ મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે ભારતમાં નીચે મુજબના સર્ટિફિકેટ કોર્સ, ડિપ્લોમા કોર્સ તેમજ ડિગ્રી કોર્સ ઉપલબ્ધ છે.

ક્રમ	યુનિવર્સિટીનું નામ	કોર્સ	વેબસાઈટ
૧.	સી.એડ. પટેલ કોલેજ ઓફ બિઝનેસ એન્ડ મેનેજમેન્ટ વી.વી.નગર, સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી	1. Tourism & Travel Management (3 year) 2. Hospitality Management (3 year)	www.czp.edu.in Email:principal@czp.edu.in
૨.	દિલ્હી યુનિવર્સિટી	B.A. (ટુરિઝમ)	www.du.ac.in
૩.	મંગલોર યુનિવર્સિટી	M.B.A. (ટુરિઝમ)	www.mangaloreuniversity.ac.in
૪.	મરાઠવાડા યુનિવર્સિટી, ઔરંગાબાદ, મહારાષ્ટ્ર	M.T.A. (૨ વર્ષ) P.G. ડિપ્લોમા (૧ વર્ષ)	www.bamu.net
૫.	લખનૌ યુનિવર્સિટી, લખનૌ	M.T.A.P.G. ડિપ્લોમા	www.lkouni.ac.in
૬.	આઈ.આઈ.ટી.ટી.એમ., ગ્વાલિયર	P.G. ડિપ્લોમા	www.iitm.org.
૭.	બનારસ હિન્દી યુનિવર્સિટી, વારાણસી, ઉત્તરપ્રદેશ.	M.A. (ટુરિઝમ) (૨ વર્ષ)	www.bhu.ac.in
૮.	બેંગલોર યુનિવર્સિટી, કર્ણાટક	M.T.A. (૨ વર્ષ) M.T.A. (૫ વર્ષ)	www.bub.ernet.in

હોટલ મેનેજમેન્ટ : વર્તમાન યુગમાં હોટેલ મેનેજમેન્ટનું આગવું સ્થાન છે. ધર્મશાળાના યુગ સમાપ્ત થતાં હોટલ યુગનું મહત્વ આપોઆપ વધી ગયેલ છે. સામાજિક, વ્યવસાયિક કારણોસર હોટલનું અનેરું મહત્વ છે. આજે દરેક સમાજમાં પોતાના સારા પ્રસંગોને હોટલમાં ઉજવવાનો કેઝ વધતો જાય છે.

ભારત સરકારના પ્રવાસન મંત્રાલય થકી નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર હોટલ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કેટરિંગ ટેકનોલોજીની આ વ્યવસાયિકોને તાલીમ આપવામાં આવે છે. ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી, નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર હોટલ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કેટરિંગ ટેકનોલોજીના સંયુક્ત ઉપક્રમે પ્રવેશ પરીક્ષા લેવાય છે. આ જી.ઈ.ઈ. દ્વારા ત્રણ વર્ષના બેચલર ઓફ સાયન્સ પ્રોગ્રામ ઈન હોસ્પિટાલિટી એન્ડ હોટલ એડમિનિસ્ટ્રેશનના કોર્સમાં પ્રવેશ મળે છે. આ અભ્યાસક્રમ જયપુર, ગોવા, દિલ્હી, અમદાવાદ, બેંગલોર, મુંબઈ સહિત ૨૪ જેટલાં સ્થળોએ સરકારી સ્પોન્સર હોટલ મેનેજમેન્ટ સંસ્થાઓમાં કાર્યરત છે.

ડિગ્રી હોટલ એન્ડ ટુરિઝમ મેનેજમેન્ટ : સંસ્થાનું નામ અને સરનામું : ઈન્સ્ટિટ્યૂટ મેનેજમેન્ટ, ભાઈજીપુરા,

કુડાસણ (અડાલજ), ગાંધીનગર.

ફોન : ૦૭૯-૨૩૨૭૬૬૫૭

મુદત : ૩ વર્ષ, વેબસાઈટ : www.nchmct.org

ફેક્સ નં. : ૦૭૯-૨૩૨૭૬૬૫૬

પ્રવેશ યોગ્યતા : ધો. ૧૨ અંગ્રેજી વિષય સાથે પાસ અથવા તેને સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ.

ઓનલાઈન તથા ઓફલાઈન ફોર્મ ભરી શકાય છે. એપ્રિલ માસના અંતમાં ત્રણ કલાકની પ્રવેશ પરીક્ષા લેવાય છે. સેમેસ્ટર પ્રથા હોય છે. પ્રેક્ટિકલ પણ લેવાય છે. સુવિધા : હોસ્ટેલની સગવડ

અન્ય સંસ્થાઓની યાદી નીચે મુજબ છે.

એલ.ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ કેમ્પસ - નવરંગપુરા, અમદાવાદ.

કોલેજ ઓફ હોસ્પિટાલિટી એન્ડ ટુરિઝમ - રાય યુનિવર્સિટી, સરોડા, તા. ધોળકા, જિ. અમદાવાદ.

વિવેકાનંદ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોટલ એન્ડ ટુરિઝમ મેનેજમેન્ટ - બોધીગ્રામ, નેશનલ હાઈવે નં. ૮-બી, કુવાડવા રોડ, મુ. કુચિયાદળ, તા. જિ. રાજકોટ

એશિયા પેસિફિક ઈન્સ્ટિટ્યૂટ હોટલ એન્ડ ટુરિઝમ મેનેજમેન્ટ, એશિયા પેસિફિક હાઉસ, ઉસ્માનપુરા પાણીની ટાંકી પાસે, ઉસ્માનપુરા, અમદાવાદ.

એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ વેબસાઈટ : www.jacpcide.ac.in

હોસ્પિટાલિટીના મુખ્ય કોર્સ માટેની સંસ્થાઓની યાદી

૧. કોર્સનું નામ : બેચલર ઓફ સાયન્સ પ્રોગ્રામ ઈન હોસ્પિટાલિટી એન્ડ હોટલ એડમિનિસ્ટ્રેશન

શૈક્ષણિક સંસ્થા : આઈ.એચ.એમ. (૩૦ કેમ્પસ), ૧૫, પ્રાઈવેટ માન્ય ઈન્સ્ટિટ્યૂટ NCHMCT/IGNOU

વેબસાઈટ : www.nchm.nic.in 3 years, 12th pass Jee Entrance Exam.

૨. કોર્સનું નામ : બી.એસસી. ઈન હોસ્પિટાલિટી એન્ડ હોટલ એડમિનિસ્ટ્રેશન (Specialization)

શૈક્ષણિક સંસ્થા : IHM (ચેન્નઈ, ગોવા, હૈદરાબાદ, કલકત્તા)

વેબસાઈટ : www.nchm.nic.in 3 years, 12th pass Jee Entrance Exam.

૩. કોર્સનું નામ : એમ.એસસી. ઈન હોટલ એડમિનિસ્ટ્રેશન

શૈક્ષણિક સંસ્થા : IHM (લખનૌ, પુના, ચેન્નઈ, બેંગ્લોર, મુંબઈ)

વેબસાઈટ : www.nchm.nic.in 2 years, સ્નાતક

૪. કોર્સનું નામ : બી.એસસી. ઈન હોસ્પિટાલિટી સ્ટડીઝ એન્ડ કેટરિંગ સર્વિસ

શૈક્ષણિક સંસ્થા : APJ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોસ્પિટાલિટી (નવી મુંબઈ)

વેબસાઈટ : www.aih.edu.in 3 years, online test + PI

૫. કોર્સનું નામ : બેચલર ઓફ કેટરિંગ ટેકનોલોજી એન્ડ કેટરિંગ આર્ટ્સ

શૈક્ષણિક સંસ્થા : યુસ્માનીયા યુનિવર્સિટી, હૈદરાબાદ

વેબસાઈટ : www.lackchefacademy.com

3 years, All India Entrance Exam + GD + PI

૬. કોર્સનું નામ : બી.એ. (ઓનર્સ) હોટલ મેનેજમેન્ટ

શૈક્ષણિક સંસ્થા : IHM ઔરંગાબાદ

વેબસાઈટ : www.ihmd.ac.in 4 years, Test + GD + PI

૭. કોર્સનું નામ : ડિપ્લોમા ઈન હાઉસ કિપિંગ

શૈક્ષણિક સંસ્થા : IHM (ગુવાહટી, જયપુર)

વેબસાઈટ : www.nchm.nic.in 1 years, NCHMCT Jee Entrance Exam

૮. કોર્સનું નામ : ડિપ્લોમા ઈન બેકરી એન્ડ કન્ફેક્શનરી

શૈક્ષણિક સંસ્થા : IHM (શ્રીનગર, જયપુર)

વેબસાઈટ : www.nchm.nic.in 1 years, NCHMCT Jee Entrance Exam

૯. કોર્સનું નામ : બી.એસસી. ઈન કેટરિંગ સાયન્સ એન્ડ હોટલ એડમિનિસ્ટ્રેશન

શૈક્ષણિક સંસ્થા : Merit Swiss asian school of hotel management, Ooty

વેબસાઈટ : www.meritworldwide.com 3 years, Not Applicable.

વ્યવસાય માર્ગદર્શન સંસ્થા, રાયખડ, અમદાવાદ.

વર્તમાન યુગ કાંઈક નવીનતા, કાંઈક અલગ દેખાવા માટે હરણફાળ ભરી રહ્યો છે. પુરુષ હોય કે સ્ત્રી, બાળક હોય કે વૃદ્ધ, અમીર હોય કે ગરીબ, માથાથી પગ સુધી તેમજ તેમની આજુબાજુની દુનિયા અને ટાંકણીથી માંડી અન્ય ચીજવસ્તુઓની બનાવટની ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં ફેશનનું તત્ત્વ ઉમેરાયું છે. દરેક ક્ષેત્રમાં ફેશનનો વ્યાપ એટલો બધો વધી ગયો છે કે કોઈ પણ ચીજવસ્તુ જાણે ફેશન વગર શક્ય જ નથી. આખું વિશ્વ ફેશનનું પર્યાય બનતું જાય છે. હવે ફેશનની જાણકારી કે તેનું અપનાવવું એ મહત્ત્વની બાબત નથી, પણ તેના પદ્ધતિસરના અભ્યાસને અગ્ર સ્થાન મળે છે. આ સંદર્ભે NIFT (નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી) એક આગવી સંસ્થા છે.

NIFTની સ્થાપના : NIFT Act-૨૦૦૬ કાયદો પાર્લામેન્ટમાં પસાર થઈ ગયો છે અને એપ્રિલ-૨૦૦૭ થી નિફ્ટ ભારતની પ્રથમ ફેશન એજ્યુકેશનની પ્રિમિયર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ બની ગઈ છે કે જે પોતે પોતાના વિદ્યાર્થીને બેચલર ડિગ્રી, માસ્ટર ડિગ્રી અને પી.એચ.ડી.ની ડિગ્રી આપી શકે છે.

NIFTના સેન્ટર : દેશભરમાં ૧૫ જેટલી NIFT સંસ્થાઓ બેંગ્લોર, ભોપાલ, ભુવનેશ્વર, ચેન્નાઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, જોધપુર, કાંગરા, કન્નુર, કલકત્તા, મુંબઈ, ન્યુ દિલ્હી, પટણા, રાયબરેલી તથા સિલોંગ ખાતે છે, જે દેશભરમાં ફેશનની ટેકનોલોજી શીખવે છે. NIFTની આ સંસ્થા આપણા ગુજરાતમાં ગાંધીનગરમાં આવેલી છે. આ સંસ્થાનું સરનામું નીચે મુજબ છે.

સરનામું : નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી (NIFT), 'ઘ' - ૦ રોડ, ઇન્ફોસિટી પાછળ, ગાંધીનગર - ૩૮૨૦૦૭. સંપર્ક ફોન : ૦૭૯-૨૩૨૬૫૦૦૨, ૦૭૯-૨૩૨૨૭૮૦૭

વેબસાઈટ : www.nift.ac.in

ફેશન ડિઝાઇનનું સ્થાન : ફેશન ઇન્ડસ્ટ્રી સમગ્ર વિશ્વમાં સતત વિકાસ પામતા ઉદ્યોગોમાં સ્થાન ધરાવે છે. ફેશન ઇન્ડસ્ટ્રી આજે ફેશન બિઝનેસના ફિલ્ડ તરીકે ઓળખાય છે. વિશ્વ આખામાં આજે ફેશન બિઝનેસનું બહુ મોટું માર્કેટ છે. ગ્લોબલ બિઝનેસના લિસ્ટમાં ફેશન બિઝનેસનું સ્થાન આગળ પડતું છે. ફેશન બિઝનેસનું ફિલ્ડ વિવિધતાથી ભરપૂર છે અને એમાં વિકાસની શક્યતાઓ ઘણી વધારે છે.

ફેશન બિઝનેસ ક્યાં ક્યાં છે ?

- ★ ફિલ્મનાં હિરો- હિરોઈનનાં વસ્ત્રોમાં ફેશન ડિઝાઇન
- ★ ટીવી સિરિયલ અને ટીવી પ્રોગ્રામમાં ફેશન ડિઝાઇન
- ★ મિસ ઇન્ડિયા, મિસ વર્લ્ડ જેવી સૌંદર્ય સ્પર્ધાઓમાં
- ★ જવેલરી ઇન્ડસ્ટ્રીમાં
- ★ સ્ત્રી-પુરુષોની ઉપયોગી ચીજવસ્તુઓ જેવી કે લેડીસ પર્સ, થેલા, વોલેટ, બેલ્ટ, ચંપલ, સ્લીપર, શુઝ, સ્વેટર, શાલ વગેરેમાં.
- ★ સુશોભનની વસ્તુઓમાં
- ★ જાહેરાત વગેરેમાં

NIFT ના સ્નાતક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો

ક્રમ	કોર્સ	મુદત	લાયકાત	કેમ્પસ	સીટ	ડિગ્રી
A ૧.	એસેસરી ડિઝાઈન	૪ વર્ષ	ધો. ૧૨ પાસ	બેંગ્લોર, ભોપાલ, ભુવનેશ્વર, ચેન્નઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ કાંગરા, કલકત્તા, મુંબઈ, ન્યુ દિલ્હી, રાયબરેલી, પટના, સિલોંગ	૩૮૦	બેચલર ઓફ ડિઝાઈન
૨.	ફેશન કોમ્યુનિકેશન	૪ વર્ષ	ધો. ૧૨ પાસ	બેંગ્લોર, ભુવનેશ્વર ચેન્નઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, કન્નુર, કાંગરા, કલકત્તા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી, પટના, રાયબરેલી	૩૬૦	બેચલર ઓફ ડિઝાઈન
૩.	ફેશન ડિઝાઈન	૪ વર્ષ	ધો. ૧૨ પાસ	બેંગ્લોર, ભુવનેશ્વર ચેન્નઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, કન્નુર, કાંગરા, કલકત્તા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી, પટના, રાયબરેલી	૩૮૦	બેચલર ઓફ ડિઝાઈન
૪.	નિટવેર ડિઝાઈન	૪ વર્ષ	ધો. ૧૨ પાસ	બેંગ્લોર, ચેન્નઈ, મુંબઈ, હૈદરાબાદ, કન્નુર, કલકત્તા, નવી દિલ્હી	૨૧૦	બેચલર ઓફ ડિઝાઈન
૫.	લેધર ડિઝાઈન	૪ વર્ષ	ધો. ૧૨ પાસ	ચેન્નઈ, કલકત્તા, રાયબરેલી, નવી દિલ્હી	૧૨૦	બેચલર ઓફ ડિઝાઈન
૬.	ટેક્સટાઈલ ડિઝાઈન	૪ વર્ષ	ધો. ૧૨ પાસ	બેંગ્લોર, ભોપાલ, ભુવનેશ્વર, ચેન્નઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, કાંગરા, કન્નુર, કલકત્તા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી.	૩૬૦	બેચલર ઓફ ડિઝાઈન
B ૧.	બેચલર ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી (એપરલ પ્રોડક્શન)	૪ વર્ષ	ધો. ૧૨ સાયન્સ એ-ગ્રુપ પાસ	બેંગ્લોર, ભુવનેશ્વર, ચેન્નઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, જોધપુર, કાંગરા, કન્નુર, કલકત્તા, મુંબઈ, ન્યુ દિલ્હી.	૩૬૦	બેચલર ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી

NIFT ના અનુસ્નાતક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો

ક્રમ	કોર્સ	મુદત	પ્રવેશ લાયકાત	કેમ્પસ	સીટ	ડિગ્રી
૧.	માસ્ટર ઓફ ડિઝાઇન (ડિઝાઇન સ્પેસ)	૨ વર્ષ	સરકાર માન્ય યુનિ.માંથી સ્નાતક ડિગ્રી જેવી કે B.Sc., B.A., B.Com., BBA.,BCA કરેલ વિદ્યાર્થી તેમજ NIFT કે NIDમાંથી સ્નાતક થયેલ વિદ્યાર્થી પણ આ કોર્સ કરી શકે છે.	કન્નુર, મુંબઈ ન્યુ દિલ્હી	૮૦	માસ્ટર ઓફ ડિઝાઇન
૨.	ફેશન મેનેજમેન્ટ	૨ વર્ષ	સરકાર માન્ય યુનિ.માંથી સ્નાતક ડિગ્રી જેવી કે B.Sc., B.A., B.Com., BBA.,BCA કરેલ વિદ્યાર્થી તેમજ NIFT કે NIDમાંથી સ્નાતક થયેલ વિદ્યાર્થી પણ આ કોર્સ કરી શકે છે.	બેંગ્લોર, ભોપાલ ભુવનેશ્વર, ચેન્નઈ ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ જોધપુર, કન્નુર, કલકત્તા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી, પટના, રાયબરેલી, સિલોંગ	૪૨૦	માસ્ટર ઓફ ફેશન મેનેજમેન્ટ
૩.	ફેશન ટેકનોલોજી	૨ વર્ષ	સરકાર માન્ય યુનિ.માંથી બી.ઈ./બી.ટેક. કે NIFTમાંથી બેચલર ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી કરેલ વિદ્યાર્થી પ્રવેશને પાત્ર છે.	બેંગ્લોર, ચેન્નઈ ગાંધીનગર, નવી દિલ્હી	૧૦૦	માસ્ટર ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી

પ્રવેશ કાર્યવાહી : NIFTના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે દરેક અગ્રગણ્ય અખબાર, એમ્પ્લોયમેન્ટ ન્યૂઝ, રોજગાર સમાચારમાં ઓક્ટોબર માસમાં એડમીશન નોટિસ (જાહેરાત) પ્રસિદ્ધ થાય છે. જાહેરાતમાંની સૂચના મુજબ નિયત તારીખ સુધીમાં ફોર્મ મેળવીને એડમિશન એપ્લિકેશન કરવાની હોય છે. એડમીશન માહિતી પુસ્તિકા NIFTની વેબસાઈટ પર વિનામૂલ્યે ઉપલબ્ધ હોય છે. એપ્લિકેશન ફી ભરવાની માહિતી ઓનલાઈન પર ઉપલબ્ધ હોય છે.

જાહેરાત સંદર્ભે અરજી કરનાર ઉમેદવારે યોગ્યતા મુજબ નિયત ટેસ્ટ આપવી પડે છે. એડમિશન માહિતીનો સંપૂર્ણ અભ્યાસ કરવો જરૂરી છે. લેખિત પરીક્ષા માટે લગભગ ગુજરાતમાં અમદાવાદ, વડોદરા, સુરત ખાતે સેન્ટર ફાળવવામાં આવે છે. આ કસોટી સામાન્ય રીતે ફેબ્રુઆરી માસમાં લેવાય છે. કસોટીનો પ્રકાર તેમજ

તેમનું વેઈટેજ કોઠામાં બતાવ્યા પ્રમાણે હોય છે. લેખિત પરીક્ષા GAT (જનરલ એબિલિટી ટેસ્ટ) CAT (ક્રિએટિવ એબિલિટી ટેસ્ટ) ST (સિચ્યુએશન ટેસ્ટ)નો કાર્યક્રમ વેબસાઈટ પરથી મેળવી લેવો તેમજ દરેક ટેસ્ટનું વેઈટેજ જાણી મહેનત કરવી જરૂરી. માસ્ટર ઓફ ડિઝાઇનમાં ગ્રુપ ડિસ્કશન (GD) તેમજ (પર્સનલ ઇન્ટરવ્યુ)નું પણ મહત્ત્વ છે.

લેખિત પરીક્ષા

ક્રમ	કોર્સ	કસોટી	વેઈટેજ %
૧.	બેચલર ઓફ ડિઝાઈન	GAT CAT ST	૩૦% ૫૦% ૨૦%
૨.	બેચલર ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી	GAT	૧૦૦%
૩.	માસ્ટર ઓફ ડિઝાઈન	CAT GAT GD/PI	૪૦% ૩૦% ૩૦%
૪.	માસ્ટર ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી	GAT GD/PI	૭૦% ૩૦%
૫.	માસ્ટર ઓફ ફેશન મેનેજમેન્ટ	GAT GD/PI	૭૦% ૩૦%

ઉપરોક્ત કસોટીમાં કયા વિષયના કેવા પ્રકારના કેટલા પ્રશ્નો પૂછાય છે તેની તમામ માહિતી વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ હોય છે. વેબસાઈટ પર નિયમિત અપડેટ થયેલ માહિતીનો અભ્યાસ કરવો.

ઉપરોક્ત કસોટીની સફળતા બાદ એડમિશન મળે છે. NIFTમાં એડમિશન માટે સરકારી ધારા ધોરણ મુજબ SC / ST / PHP / Foreign Nationals / SAARC / NRI વગેરે માટે રિઝર્વેશન સીટ છે.

NIFTમાં બેચલર ડિગ્રી કોર્સમાં અભ્યાસ માટે એપ્લાય કરનાર અરજદારની ઉંમર ઓનલાઈન રજીસ્ટ્રેશન કરાવે તે વર્ષમાં ઓક્ટોબરની પહેલી તારીખે વધુમાં વધુ ૨૩ વર્ષ હોવી જોઈએ. તેમજ SC / ST / PHP માટે ઉપરની વયમર્યાદામાં ૫ વર્ષની છૂટછાટ મળે છે.

ઈન્ટરનેશનલ જોડાણ : NIFTની વિશ્વની અગ્રગણ્ય ફેશન ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં સ્થાન ધરાવતી ૩૪ જેટલી ફેશન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ સાથે સ્ટ્રેટેજિક એગ્રિમેન્ટ અને પાર્ટનરશીપ છે. તેમની સાથે સ્ટુડન્ટ એક્ષચેન્જ પ્રોગ્રામ ચાલુ છે. NIFTના વિદ્યાર્થીને ઈન્ટરનેશનલ ઈવેન્ટ્સ અને કોમ્પિટીશનમાં ભાગ લેવા માટે પ્લેટફોર્મ પૂરું પાડવામાં આવે છે. બીજા દેશોના વિદ્યાર્થીને તેમજ અધ્યાપકોને

NIFTના સેન્ટરમાં બોલાવવામાં આવે છે. NIFT સાથે જોડાણ ધરાવતી કેટલીક ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં

- (૧) ઓસ્ટ્રેલિયાની ક્વીન્સલેન્ડ યુનિવર્સિટી ઓફ ટેકનોલોજી
- (૨) માન્યેસ્ટર મેટ્રોપોલીટન યુનિવર્સિટી - યુકે
- (૩) સ્વીસ ટેક્ષટાઈલ કોલે- સ્વીટ્ઝરલેન્ડ
- (૪) મોડ આર્ટ ઈન્ટરનેશનલ - પેરિસ
- (૫) સેક્સીઓન (Saxion) યુનિ ઓફ આર્ટ્સ - નેધરલેન્ડ
- (૬) રોયલ એકેડમી ઓફ આર્ટ્સ - નેધરલેન્ડ

જેવી ૩૪ સુપ્રસિદ્ધ ફેશન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ સાથે જોડાણ ધરાવે છે.

ડ્યુઅલ ડિગ્રી પ્રોગ્રામ : ન્યુયોર્કની ફેશન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી સાથે NIFTનો ડ્યુઅલ ડિગ્રી કોર્સ ચાલે છે. બેચલર ઓફ ડિઝાઈનના ધો. ૧૨ પછીના ચાર વર્ષના કોર્સમાંથી પહેલાં બે વર્ષ ભારતમાં NIFTના સેન્ટરમાં ભણવાના પછી ત્રીજું વર્ષ ન્યુયોર્કમાં FIT માં ભણવાનું અને છેલ્લું વર્ષ ફરી NIFT માં ભણવાનું આ રીતે NIFT અને FIT બંને ડિગ્રી મળે છે.

ફેશન ડિઝાઇન ક્ષેત્રમાં રોજગારી / સ્વરોજગારી : ફેશન ડિઝાઇન એ ફેશન ઈન્ડસ્ટ્રીઝનો જાણીતો શબ્દ છે. ફેશન ડિઝાઇનનું ક્ષેત્ર વિશાળ છે. ફેશન એ બિઝનેસનું મોટું માર્કેટ છે. ગ્લોબલ બિઝનેસની યાદીમાં તેનું નામ છે. ફેશન બિઝનેસમાં નાની - મોટી જોબ મળે છે પણ અનુભવ બાદ મોટા ભાગના ડિઝાઇનરો પોતાનો સ્વતંત્ર બિઝનેસ શરૂ કરે છે.

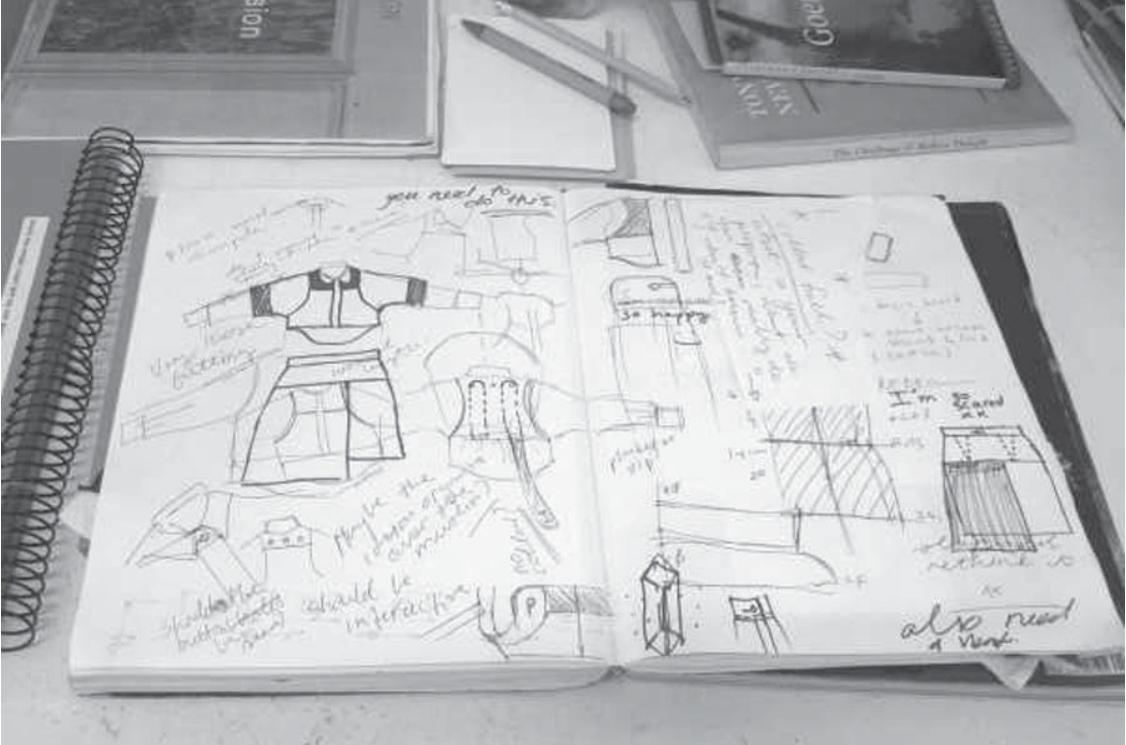
જોબ માટે પણ ઘણા ક્ષેત્રો છે જેવાં કે (૧) ફેશન ડિઝાઇનર (૨) લેધર ડિઝાઇનર (૩) એસેસરીઝ ડિઝાઇનર (૪) ટેક્સટાઇલ ડિઝાઇનર (૫) નીટવેર ડિઝાઇનર (૬) ફેશન જર્નાલિસ્ટ (૭) ફેશન કોમ્યુનિકેશન (૮) એપરલ પ્રોડક્શન (૯) વિઝ્યુઅલ કોમ્યુનિકેશન (૧૦) ગ્રાફિક્સ ડિઝાઇનર (૧૧) મલ્ટી મીડિયા ડિઝાઇનર (૧૨) પ્રોડક્ટ ડિઝાઇનર (૧૩) ડિઝાઇન કન્સલ્ટન્ટ (૧૪) ડિઝાઇન મેનેજર (૧૫) એક્ઝીક્યુટીવ એક્ષપર્ટ (૧૬) ફેશન ફોર

કાસ્ટિંગ (૧૭) કોસ્મ્યુમ ડિઝાઇનર (૧૮) પેટર્ન ઈજનેર (૧૯) બ્રાન્ડ મેનેજર (૨૦) ગિફ્ટવેર (૨૧) વોચ પ્રોડક્શન (૨૨) હેન્ડીક્રાફ્ટ (૨૩) ફેબ્રિક્સ (૨૪) ફેશન રાઈટર (૨૫) ફેશન ફોટોગ્રાફી વગેરે...

ફિલ્મી કલાકારોની ફેશન ડિઝાઇન, ટીવી પ્રોગ્રામ, સિરિયલના કલાકારોનાં વસ્ત્રોની ડિઝાઇન, ફેશન શો, ફેશન મેગેઝિન અને જર્નાલિઝમ, મોડેલિંગ ગારમેન્ટ અને કોસ્મ્યુમ ડિઝાઇન, એડવર્ટાઈઝિંગ, જેમ્સ એન્ડ જવેલરી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ, લકઝરી બ્રાન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ વગેરે ક્ષેત્રમાં પોતાનો સ્વતંત્ર બિઝનેસ પણ કરી શકે છે.

આ ક્ષેત્રમાં ટોપમાં જવા ભરપૂર તકો છે. આ ક્ષેત્ર ગ્લેમરથી ભરપૂર છે. આવડત, હોશિયારી, ક્રિએટિવિટી હોય તો દામ સાથે નામ પણ કમાઈ શકો છો.

મદદનીશ, વ્યવસાય માર્ગદર્શન સંસ્થા,
રાયખડ, અમદાવાદ.

ભારતમાં જે ક્ષેત્રો ઝડપથી વિકસી રહ્યાં છે તેમાં એક ક્ષેત્ર બાયોટેકનોલોજીનું ક્ષેત્ર છે. બાયોટેકનોલોજી એટલે બાયોલોજીમાં રિસર્ચ તથા ડેવલપમેન્ટ. ભારતમાં બાયોલોજીકલ રિસર્ચ તથા ડેવલપમેન્ટનું પ્રમાણ વધી રહ્યું છે તેના કારણે આ ક્ષેત્રના નિષ્ણાતોની માંગ પણ વધી છે. તેના કારણે તેને લગતા અભ્યાસક્રમો પણ વધ્યા છે અને હવે સંખ્યાબંધ યુનિવર્સિટીઓ આ અભ્યાસક્રમો ચલાવે છે.

બાયોટેકનોલોજીમાં સંખ્યાબંધ વિષયોનો સમાવેશ થાય છે. બાયો એન્જિનિયરીંગ, જીનેટિક્સ, બાયોકેમિસ્ટ્રી, માઈક્રોબાયોલોજી, કેમિસ્ટ્રી વગેરે બાયોટેકનોલોજીના વિષયો છે. બાયોટેકનોલોજીનો ઉપયોગ સંખ્યાબંધ ક્ષેત્રોમાં થાય છે. પશુઓની સારવાર, રસીઓ તથા દવાઓ અંગે સંશોધન, કૃષિ, પ્રદૂષણ નિયંત્રણ સહિતનાં સંખ્યાબંધ ક્ષેત્રો એવાં છે કે જેમાં બાયોટેકનોલોજીનો ઉપયોગ થાય છે. બાયોટેકનોલોજીના નિષ્ણાતને બાયોટેકનોલોજિસ્ટ કહે છે અને હાલમાં વિશ્વમાં બાયોટેકનોલોજિસ્ટની માંગ ભારે છે.

બાયોટેકનોલોજિસ્ટ બાયો એન્જિનિયરીંગ, જીનેટિક્સ, બાયોકેમિસ્ટ્રી, માઈક્રોબાયોલોજી, કેમિસ્ટ્રી વગેરે ઉપરાંત જીન થેરાપી, ટિશ્યુ કલ્ચર, ઈમ્યુનોટેકનોલોજીસ, જીનેટિક એન્જિનિયરીંગ, પ્લાન્ટ બેઝ્ડ ડ્રગ્સ, રેશનલ ડ્રગ્સ ડિઝાઈન, સ્ટેમ સેલ ટેકનિક, ન્યુ ડીએનએ ટેકનોલોજી, ફોટોસિન્થેટિક એફિશિયન્સી, એન્ઝાઈમ એન્જિનિયરીંગ સહિતનાં ક્ષેત્રોમાં કામ કરી શકે છે.

બાયોટેકનોલોજી ક્ષેત્રની માંગને અનુલક્ષીને સંખ્યાબંધ અભ્યાસક્રમો ભારતમાં ઉપલબ્ધ છે. આ પૈકીના કેટલાક અભ્યાસક્રમો નીચે પ્રમાણે છે.

- ◆ ડિપ્લોમા ઈન બાયોટેકનોલોજી એન્જિનિયરીંગ
- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
- ◆ બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ ઈન બાયો ટેકનોલોજી

◆ બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી ઈન બાયોપ્રોસેસ ટેકનોલોજી

◆ બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી ઈન બાયોટેકનોલોજી એન્ડ બાયોકેમિકલ એન્જિનિયરીંગ

◆ બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી ઈન બાયોટેકનોલોજી

◆ માસ્ટર ઓફ ટેકનોલોજી ઈન બાયોટેકનોલોજી

◆ માસ્ટર ઓફ એન્જિનિયરીંગ ઈન બાયોટેકનોલોજી

◆ માસ્ટર્સ ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

◆ ડોક્ટર ઓફ ફિલોસોફી ઈન બાયોટેકનોલોજી

◆ ડોક્ટરેટ ઈન બાયોટેકનોલોજી

શૈક્ષણિક લાયકાત : ધોરણ-૧૨ પછી બાયોટેકનોલોજીમાં ગ્રેજ્યુએશન કરી શકાય છે. બાયોલોજી તથા કેમિસ્ટ્રી વિષયો સાથે ૧૦ વત્તા ૨ સ્ટ્રીમમાં ધોરણ-૧૨ પાસ કરનાર બાયોટેકનોલોજીના કોર્સમાં એડમિશન મેળવી શકે છે. એગ્રિકલ્ચરનો વિષય રાખનારને પણ બાયોટેકનોલોજીમાં પ્રવેશ મળી શકે. ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજીસ (આઈઆઈટી)માં બાયોટેકનોલોજી એન્જિનિયરીંગમાં એડમિશન મેળવવા માટે જોઈન્ટ એન્ટ્રન્સ એક્ઝામિનેશન્સ (જેઈઈ) પાસ કરવી જરૂરી છે. ગુજરાતમાં ધોરણ-૧૨ તથા ગુજકેટ પાસ કરવી જરૂરી છે.

ધોરણ-૧૨ પછીના બાયોટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમોમાં એન્જિનિયરીંગના અભ્યાસક્રમ ચાર વર્ષના અને બેચલર અભ્યાસક્રમ ત્રણ વર્ષના હોય છે. એન્જિનિયરિંગ અભ્યાસક્રમ કરનારને બી.ઈ. અને બી.ટેક.ની ડિગ્રી મળે છે. દિલ્હી અને ખડગપુર આઈઆઈટી, જવાહરલાલ નહેરુ યુનિવર્સિટી (જેએનયુ), ઓલ ઈન્ડિયા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સીસ (એઈમ્સ) બંગાળની જાદવપુર યુનિવર્સિટી તથા ચેન્નાઈની અણ્ણા યુનિવર્સિટી બાયોટેકનોલોજીમાં એમ. ટેક. અભ્યાસક્રમો પણ ઓફર કરે છે. દિલ્હી અને

ખડગપુર આઈઆઈટીમાં પાંચ વર્ષના ઈન્ટિગ્રેટેડ એમ. ટેક. અભ્યાસક્રમો ઓફર કરાય છે.

બેચલર અભ્યાસક્રમમાં એડમિશન લેનારને બી.એસસી.ની ડિગ્રી મળે છે. એ પછી બે વર્ષનો માસ્ટર અને પછી પીએચ.ડી. સુધી ભણી શકાય.

નોકરીની તકો : બાયોટેકનોલોજીમાં ગ્રેજ્યુએટ કેમિકલ તથા ટેક્સટાઈલ ઈન્ડસ્ટ્રી, રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ, ફાર્માસ્યુટિકલ કંપનીઓમાં નોકરી મેળવી શકાય. આ ઉપરાંત ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવીને યુનિવર્સિટી કે કોલેજોમાં શિક્ષણકાર્ય પણ કરી શકાય. ફૂડ પ્રોસેસિંગ સહિતનાં ક્ષેત્રોમાં પણ વિપુલ તકો છે. આ સિવાય નવાં નવાં ક્ષેત્રો ખુલી રહ્યાં છે અને આગામી પાંચ વર્ષમાં લાઈફ સાયન્સને લગતાં તમામ ક્ષેત્રોમાં બાયોટેકનોલોજિસ્ટ માટે નોકરીની તકો હશે.

વળતર : બાયોટેકનોલોજી ગ્રેજ્યુએટ શરૂઆતમાં જ પ્રતિ માસ ૨૦,૦૦૦ રૂપિયાની આસપાસ વળતર મેળવી શકે છે. અનુભવ વધે તેમ પગાર વધે તે કહેવાની જરૂર નથી. આઈઆઈટીમાંથી બી.ટેક. કર્યું હોય તો શરૂઆતમાં જ મહિને ૭૦,૦૦૦ રૂપિયાની આસપાસ પગાર મળી શકે. જે લોકો રિસર્ચમાં પ્રગતિ કરે તે પોતાની ઈન્ડસ્ટ્રીઝ પણ શરૂ કરી શકે. નોંધપાત્ર શોધ કરીને પેટન્ટ નોંધાવે તો તેમાંથી પણ સતત કમાણી થતી રહે.

ગુજરાતમાં બાયોટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમો ક્યાં ઉપલબ્ધ ?

ગુજરાતમાં બાયોટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમો ચાલે છે તેવી સંસ્થાઓની માહિતી અહીં આપી છે. આ સંસ્થાઓનો ટૂંકો ઇતિહાસ પણ આપ્યો છે કે જેથી તેની વિશ્વસનિયતા અંગે વિદ્યાર્થી તથા તેના વાલીઓ પોતે નિર્ણય કરી શકે. ખાનગી રીતે પણ ઘણી સંસ્થાઓ આ અભ્યાસક્રમો ચલાવે છે, પણ તેમની વિશ્વસનિયતા અંગે ચોકસાઈથી કશું કહી ના શકાય.

◆ નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાર્માસ્યુટિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ રીસર્ચ, અમદાવાદ

નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાર્માસ્યુટિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચની સ્થાપના ભારત સરકારના ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ફાર્માસ્યુટિકલ્સ તથા બીજા મંત્રાલયો સાથે મળીને ૨૦૦૭માં કરવામાં આવી હતી.

◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

નિરમા યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ

અગાઉ નિરમા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ તરીકે જાણીતી નિરમા યુનિવર્સિટીનું નામ પછી નિરમા યુનિવર્સિટી કરાયું. આ સંસ્થાની સ્થાપના ૧૯૯૬માં કરાઈ હતી. હાલમાં ગુજરાતમાં સૌથી પ્રતિષ્ઠિત યુનિવર્સિટીમાં તેની ગણના થાય છે.

◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
સી.યુ. શાહ યુનિવર્સિટી, વઢવાણ

વર્ધમાન ભારતી ટ્રસ્ટ દ્વારા સંચાલિત સી.યુ. શાહ યુનિવર્સિટીને ૨૦૧૩માં ખાનગી યુનિવર્સિટી તરીકે માન્યતા મળી. સૌરાષ્ટ્રમાં આવેલા વઢવાણની સી.યુ. શાહ યુનિવર્સિટીમાં બાયોટેકનોલોજીને લગતા બે કોર્સ ચાલે છે

◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
◆ ચાર્સેટ યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, આણંદ

ચરોતર યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી (ચાર્સેટ) આણંદ પાસે વલ્લભવિદ્યાનગરમાં આવેલી છે અને તેને ખાનગી યુનિવર્સિટી તરીકે માન્યતા મળી છે. યુજીસી દ્વારા તેને ડિગ્રી આપવા માટેની માન્યતા મળી છે.

◆ માસ્ટર્સ ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
કાઈસ્ટ કોલેજ, રાજકોટ

રાજકોટમાં ૧૯૯૮માં સ્થપાયેલી કાઈસ્ટ કોલેજને એનએએસી દ્વારા બી ગ્રેડ રેન્કિંગ મળેલું છે અને યુજીસી દ્વારા માન્યતા અપાઈ છે. આ કોલેજ અંગ્રેજી માધ્યમમાં શિક્ષણ આપે છે.

◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા

મહેસાણા પાસે ખેરવામાં આવેલી ગણપત યુનિવર્સિટીને યુજીસી દ્વારા માન્યતા અપાઈ છે. આ યુનિવર્સિટીનું સંચાલન મહેસાણા ડિસ્ટ્રિક્ટ એજ્યુકેશન ફાઉન્ડેશન દ્વારા થાય છે. આ યુનિવર્સિટી પણ અંગ્રેજી માધ્યમમાં શિક્ષણ આપે છે.

◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
ગવર્નમેન્ટ સાયન્સ કોલેજ, અમદાવાદ

ગુજરાતની સૌથી જૂની કોલેજો પૈકીની એક ગવર્નમેન્ટ સાયન્સ કોલેજની સ્થાપના ૧૯૫૯માં થઈ હતી. આ કોલેજ ગુજરાતમાં સૌથી વધારે સાયન્સના અભ્યાસક્રમો ધરાવતી કોલેજો પૈકીની એક છે.

- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
- ◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ

ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી તરીકે ૧૯૮૬માં સ્થપાયેલી આ યુનિવર્સિટીનું નામ પછીથી હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી કરાયું. આ કોલેજને એનએએસી દ્વારા બી ગ્રેડ મળ્યો છે.

- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
- ◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

ઈન્દુ કોલેજ ઓફ મેડિકલ સાયન્સ, વડોદરા

ઈન્દુ હેલ્થ રિસર્ચ ફાઉન્ડેશન દ્વારા સંચાલિત ઈન્દુ કોલેજ ઓફ મેડિકલ સાયન્સીસ સેલ્ફ ફાયનાન્સ કોલેજ છે અને સુરતની વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન છે. આ કોલેજને એનએએસી દ્વારા બી ગ્રેડ મળ્યો છે.

- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

પાણલ યુનિવર્સિટી, વડોદરા

ગુજરાત પ્રાઈવેટ યુનિવર્સિટી એક્ટ હેઠળ ૨૦૦૯માં સ્થપાયેલી પાણલ યુનિવર્સિટીનું સંચાલન પાણલ આરોગ્ય સેવા મંડળ ટ્રસ્ટ કરે છે. એનબીએ તથા એનએએસી દ્વારા માન્યતાપ્રાપ્ત આ યુનિવર્સિટીને નવી દિલ્હીની એઆઈસીટીઈની માન્યતા મળેલી છે.

- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
- ◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

પ્રમુખ સ્વામી સાયન્સ કોલેજ એન્ડ એચ.ડી. પટેલ આર્ટ્સ કોલેજ, કડી.

કડીમાં ૧૯૬૫માં સાયન્સ કોલેજ તરીકે સ્થપાયેલી આ કોલેજનું નામકરણ ૧૯૯૧માં પ્રમુખસ્વામીના નામ સાથે કરવામાં આવ્યું. ઉત્તર ગુજરાતની સૌથી જૂની સાયન્સ કોલેજોમાં આ કોલેજ એક છે.

- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

રાય યુનિવર્સિટી, ધોળકા

ગુજરાત પ્રાઈવેટ યુનિવર્સિટી એક્ટ હેઠળ ૨૦૧૨માં સ્થપાયેલી રાય યુનિવર્સિટી દેશમાં બીજાં સ્થળે પણ પોતાનાં કેમ્પસ ધરાવે છે. બાયોટેકનોલોજી વિષયમાં આ યુનિવર્સિટી હાલમાં બે અભ્યાસક્રમો ઓફર કરે છે.

- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
- ◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

રેડ એન્ડ વ્હાઈટ મલ્ટિમીડિયા, સુરત

રેડ એન્ડ વ્હાઈટ મલ્ટિમીડિયાની સ્થાપના ૨૦૦૮માં વેબ ડિઝાઈનિંગ તથા વેબ ડેવલપિંગને લગતા અભ્યાસક્રમો માટે થઈ હતી. પછીથી તેણે વિસ્તરણ કરીને સાયન્સના ક્ષેત્રમાં બીજા અભ્યાસક્રમો પણ શરૂ કર્યા છે.

- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
- ◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, આણંદ

ગુજરાતની સૌથી જૂની યુનિવર્સિટીઓમાં એક સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટીને એનએએસી દ્વારા બી ગ્રેડ મળ્યો છે. ગુજરાતની સૌથી પ્રતિષ્ઠિત યુનિવર્સિટીઓમાં એક સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી તેના ઉચ્ચ સ્તર માટે જાણીતી છે.

- ◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

શેઠ એમ.એન. સાયન્સ કોલેજ, પાટણ

ઉત્તર ગુજરાતની સૌથી જૂની કોલેજો પૈકીની એક શેઠ એમ.એન. સાયન્સ કોલેજની સ્થાપના ૧૯૫૯માં થઈ હતી. ઉત્તર ગુજરાત એજ્યુકેશન સોસાયટી દ્વારા સંચાલિત આ કોલેજ ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન છે. આ કોલેજને એનએએસી દ્વારા બી ગ્રેડ મળ્યો છે.

- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
- ◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી

શ્રી એમ.એન્ડ એન. વિરાણી સાયન્સ કોલેજ, રાજકોટ

સૌરાષ્ટ્રની સૌથી જૂની કોલેજો પૈકીની એક શ્રી એમ. એન્ડ એન. વિરાણી સાયન્સ કોલેજની સ્થાપના ૧૯૬૮માં થઈ હતી. આ કોલેજ સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન છે. આ કોલેજને યુજીસી દ્વારા માન્યતા મળેલી છે.

- ◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
સેંટ ઝેવિયર્સ કોલેજ, અમદાવાદ

ગુજરાત પ્રોવિન્સ ઓફ ધ સોસાયટી ઓફ જીસસ દ્વારા સંચાલિત સેંટ ઝેવિયર્સ કોલેજની સ્થાપના ૧૯૫૫માં થઈ હતી. આ કોલેજને એનએએસી દ્વારા ૨૦૦૧માં ફાઈવ સ્ટાર ગ્રેડ મળ્યો હતો, જ્યારે ૨૦૦૭માં એ પ્લસ ગ્રેડ મળ્યો હતો.

- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી, વડોદરા

દેશની સૌથી જૂની યુનિવર્સિટી પૈકીની એક એમ. એસ. યુનિવર્સિટીની સ્થાપના ૧૯૪૯માં થઈ હતી. સર પ્રતાપસિંહરાવ ગાયકવાડ દ્વારા આ કોલેજની સ્થાપના કરાઈ હતી. આ યુનિવર્સિટી ગુજરાતમાં સૌથી પ્રતિષ્ઠિત

મનાય છે.

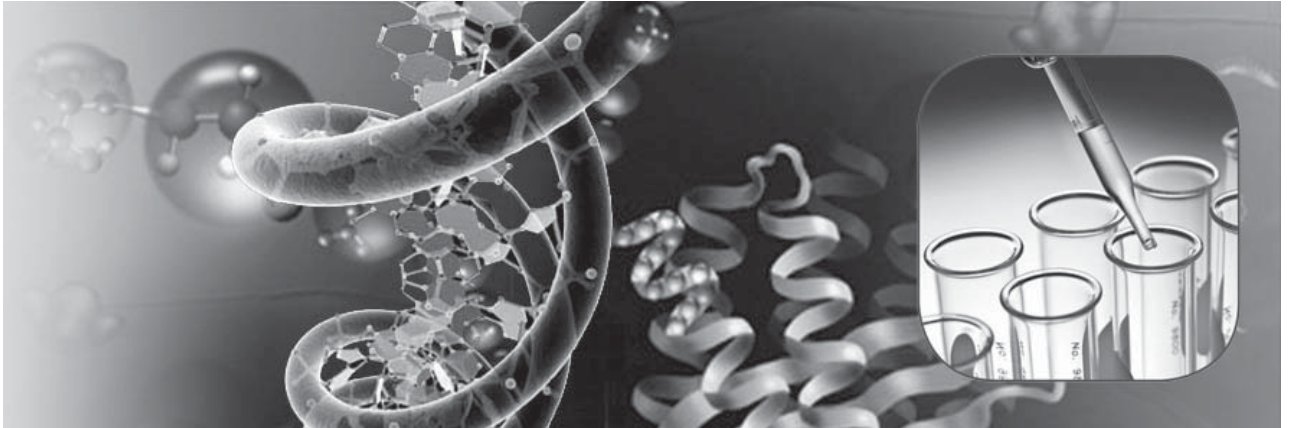
- ◆ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
ઉકા તરસાડિયા યુનિવર્સિટી, બારડોલી

બારડોલી પ્રદેશ કેળવણી મંડળ દ્વારા આદિવાસી વિસ્તારમાં શ્રેષ્ઠ શિક્ષણ આપવા માટે સ્થપાયેલી આ યુનિવર્સિટીમાં.

- ◆ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન બાયોટેકનોલોજી
- ◆ ડોક્ટર ઓફ ફિલોસોફી ઈન બાયોટેકનોલોજી

(આ સંસ્થાઓમાં કેટલી બેઠકો છે તેની માહિતી જે તે સંસ્થાની વેબસાઈટ્સ પર ઉપલબ્ધ છે)

૩૮૭, વિભૂષા બંગ્લોઝ,
હોમિયોપેથી કોલેજ સામે, બોપલ, અમદાવાદ-૫૮.

Biomedical Engineering

આજે દેશભરનાં અખબારો ‘ડિજિટલ ઈન્ડિયા’, ‘સ્ટાર્ટ અપ ઈન્ડિયા’, ‘સ્ટેન્ડ અપ ઈન્ડિયા’ ‘નેશનલ સાયબર પોલીસી’ જેવા શબ્દોના ભરપૂર ઉપયોગથી ભરાઈ રહ્યાં છે, ત્યારે ‘સાયબર’ના કાર્યક્ષેત્રમાં રોજગારીની તકો વિકસેલી હોય, તે સ્વાભાવિક છે.

સામાન્ય રીતે કમ્પ્યુટર તેમજ ITના યુગ તરીકે ઓળખાતા આજના આ સમયમાં દેશભરનાં પ્રત્યેક ૧૦૦ યુવાન - યુવતીઓ પૈકી અંદાજિત ૫૦ વ્યક્તિઓને એપલના સ્ટીવ જોબ્સ કે માઈક્રોસોફ્ટના બીલ ગેઈટ્સ જેવા બનવાનું ડ્રીમ હોય છે. હવે આ બીલ ગેઈટ્સ તો પોતાનું કોલેજ શિક્ષણ અડધું મૂકીને વિન્ડોઝ સોફ્ટવેર લોંચ કરીને વિશ્વભરની સૌથી શ્રીમંત વ્યક્તિ બનવાનું સન્માન મેળવી ચૂકેલ છે.

એપલના સ્ટીવ જોબ્સ પણ સાયબરનું ઉજ્જવળ ભાવિ ભાખી ચૂકેલા છે. કમ્પ્યુટર - ITના કારકિર્દીને હાર્ડવેર અને સોફ્ટવેર એમ બે વિભાગોમાં વહેંચી શકાય છે. સાયબરનું કાર્યક્ષેત્ર શરૂઆતના તબક્કે સોફ્ટવેરના ફિલ્ડનું ગણાય છે. ત્યાર બાદના ઉચ્ચ તબક્કાઓમાં તેના સર્વર હાથ ધરવામાં આવતાં તે હાર્ડવેરનું ફિલ્ડ બને છે. જ્યારે અતિ ઉચ્ચ કક્ષાએ સાયબરને હાર્ડવેર તેમજ સોફ્ટવેર એમ બંનેના સંયુક્ત ક્ષેત્રનો એક ભાગ ગણવામાં આવે છે.

સાયબરના કાર્યક્ષેત્રમાં વિવિધ પ્રકારની રોજગારીની તકો ખુલી રહી છે, અને સાથોસાથ વિવિધ પ્રકારના સાયબર અભ્યાસક્રમો.... સૌથી મહત્વની બાબત એ છે કે સાયબરના ક્ષેત્રમાં ક્યા ક્યા વિષયોમાં નિપૂણતા મેળવી શકાય છે, તે જોઈએ.....

સાયબરનાં વિવિધ કાર્યક્ષેત્રો :-

- ૧) સાયબર કાર્મ અને સાયબર લો
- ૨) વેબ હેકીંગ અને વેબ સિક્યોરિટી
- ૩) મોબાઈલ હેકીંગ અને મોબાઈલ સિક્યોરિટી
- ૪) સાયબર સેફ્ટી પ્રેક્ટિસીસ

- ૫) ડિજિટલ કાર્મ ઈન્વેસ્ટીગેશન
- ૬) સાયબર ફોરેન્સિક્સ
- ૭) નેટવર્ક સિક્યોરિટી
- ૮) SCADA સિક્યોરિટી
- ૯) માલવેર એનાલિસીસ જેવાં કે વાઈરસ, ટ્રોજન વગેરે.

- ૧૦) ઈન્ફર્મેશન સિસ્ટમ ઓડિટ
- ૧૧) ઈન્ફર્મેશન સિક્યોરિટી ઓડિટ
- ૧૨) એન્ટ્રોઈડ સિક્યોરિટી
- ૧૩) iOS સિક્યોરિટી
- ૧૪) વિન્ડોઝ સિક્યોરિટી
- ૧૫) સિક્યોરિટી એડમિનિસ્ટ્રેશન

સાયબર કાર્યક્ષેત્રના વિવિધ પ્રકારના અભ્યાસક્રમો

:- સાયબર કાર્યક્ષેત્રના વિવિધ પ્રકારના અભ્યાસક્રમોને મુખ્યત્વે ત્રણ પ્રકારમાં વહેંચી શકાય.

૧) **સ્નાતક કક્ષાના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો :-** આ અભ્યાસક્રમો લાંબા ગાળાનો હોય છે, જેમાં અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ પ્રત્યક્ષ રીતે રોજગારી મેળવવાની તક રહે છે.

૨) **સર્ટિફિકેટ કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :-** આ અભ્યાસક્રમો ટૂંકા ગાળાના હોય છે કે જે દ્વારા સાયબરના કાર્યક્ષેત્રમાં પ્રાથમિક કક્ષાએ પ્રવેશ થઈ જાય છે.

૩) **પ્રોફેશનલ કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :-** આ અભ્યાસક્રમોનો સમયગાળો સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો કરતાં વધુ અને ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો કરતાં ઓછો હોય છે. આ અભ્યાસક્રમ બાદ ઉમેદવાર પોતાની વર્તમાન પોસ્ટ પરથી પ્રમોશન મેળવી શકે છે અથવા અન્ય કંપનીઓની વધુ સારા પેકેજ ધરાવતી લાલ જાજમ પર ધમાકેદાર એન્ટ્રી કરી શકે છે.

૧) સ્નાતક કક્ષાના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો :-
અભ્યાસક્રમનું નામ : M.S. ઈન ડિજિટલ ફોરેન્સિક્સ
એન્ડ ઈન્ફર્મેશન એસ્યોરન્સ

અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો : ૨ વર્ષનો ૪ સેમેસ્ટર
ધરાવતો ફૂલ ટાઈમ અભ્યાસક્રમ

અભ્યાસક્રમની અંદાજિત ફી : સેમેસ્ટર દીઠ રૂ. ૫૦,૦૦૦

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થા : ગુજરાત ફોરેન્સિક્સ
યુનિવર્સિટી

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.gfsu.edu.in

◆ અભ્યાસક્રમનું નામ : M.Tech. (સાયબર
સિક્યોરિટી)

અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો : ૨ વર્ષનો ૪ સેમેસ્ટર
ધરાવતો ફૂલ ટાઈમ અભ્યાસક્રમ

અભ્યાસક્રમની અંદાજિત ફી : સેમેસ્ટર દીઠ રૂ. ૪૫,૦૦૦

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થા : રક્ષા શક્તિ
યુનિવર્સિટી

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.rakshashaktiuniversity.edu.in

આવા અભ્યાસક્રમો ક્યાં બાદ રોજગારી મળવાની
શક્યતાઓ સૌથી વધુ રહે છે.

આવા અભ્યાસક્રમો લાંબો સમયગાળો તેમજ
પ્રમાણમાં ફી વધુ ધરાવતા હોય છે, પરંતુ આવા
અભ્યાસક્રમો બાદ કેમ્પસ ઈન્ટરવ્યૂમાં પ્લેસમેન્ટ થવાની
સંભાવના રહેલી છે.

આવા અભ્યાસક્રમો બાદ વિદ્યાર્થી વ્યક્તિગત રીતે
સ્વતંત્ર પ્રોફેશનલ ઉદ્યોગ સાહસિક પણ બની શકે છે.

ઉપરોક્ત બંને અભ્યાસક્રમો ગુજરાતની પ્રસિદ્ધ
યુનિવર્સિટીઓ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. આ
અભ્યાસક્રમો નવા જ પ્રકારના હોઈ આવા અભ્યાસક્રમ
ચલાવતી સંસ્થાઓ ગુજરાતમાં જ નહીં પણ સમગ્ર
ભારતમાં જૂજ પ્રમાણમાં છે.

૨) સર્ટિફિકેટ કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :-

◆ અભ્યાસક્રમનું નામ : સર્ટિફિકેટ ઈન સાયબર
કાઈમ, સાયબર સિક્યોરિટી, ફોરેન્સિક્સ એન્ડ સાયબર
લૉ

અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો : ૩ માસનો પાર્ટટાઈમ
અભ્યાસક્રમ

અભ્યાસક્રમની અંદાજિત ફી : રૂ. ૮,૦૦૦ થી
રૂ. ૧૦,૦૦૦

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થા : IEEE (ઈન્સ્ટિટ્યૂટ
ઓફ ઈલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ ઈલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરીંગ)

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.cyberalegalservices.com/ieee.php

હેલ્પલાઈન : ૮૫૧૦૧૨૨૮૮૫

◆ અભ્યાસક્રમનું નામ : સર્ટિફિકેટ ઈન એન્ડ્રોઈડ
એન્ડ iOS સિક્યોરિટી વીથ વેબ સિક્યોરિટી, સાયબર
કાઈમ એન્ડ સાયબર લૉ

અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો : ૩ માસનો પાર્ટટાઈમ
અભ્યાસક્રમ

અભ્યાસક્રમની અંદાજિત ફી : રૂ. ૮,૦૦૦ થી
રૂ. ૧૦,૦૦૦

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થા : IEEE (ઈન્સ્ટિટ્યૂટ
ઓફ ઈલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ ઈલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરીંગ)

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.cyberalegalservices.com/ieee.php

હેલ્પલાઈન : ૮૫૧૦૧૨૨૮૮૫

સર્ટિફિકેટ કક્ષાના અભ્યાસક્રમોની વિશેષતાઓ

:- આવા અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો ટૂંકો હોવાથી તેની
ફી પ્રમાણમાં વાજબી રહે છે, ઉપરાંત અભ્યાસક્રમ
ચલાવનાર જે તે અગ્રગણ્ય સંસ્થા તરફથી સર્ટિફિકેટ
પણ પ્રાપ્ત થાય છે.

આવા સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો કરવાની સાથોસાથ
કમ્પ્યુટર કે IT ફિલ્ડની ડિગ્રી હોય, તો રોજગારી
સરળતાથી મળી રહે છે. ટૂંકમાં આવા સર્ટિફિકેટ
અભ્યાસક્રમો પ્રત્યક્ષ રીતે રોજગારી પૂરી પાડવાને બદલે
રોજગારી પૂરી પાડવાની પ્રક્રિયાના ઉદ્દીપક બને છે.

આવા અભ્યાસક્રમોની સાથોસાથ કાયદાશાસ્ત્રની
ડિગ્રી (LL.B./LL.M.) ધરાવનારાઓ માટે કોર્પોરેટ
સેક્ટરમાં કંપનીઓની સાયબર પોલિસી તૈયાર કરવાનું,
સાયબર અંગેના કાઈમ કે સિવિલ કેસોને કાનૂની રાહ
ચલાવવાનું, પોતાની વેબસાઈટને સાયબર એટેકથી
બચાવવા સાયબર સિક્યોરિટી પૂરી પાડવાનું જેવાં કામ
મળી રહે છે.

ભવિષ્યમાં સાયબર ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો આવા ટૂંકા ગાળાના અભ્યાસક્રમ કરીને સાયબરના ફિલ્ડમાં પોતાની ક્ષમતા તેમજ પોતાના રસને ચકાસી શકે છે. પછી જો તેઓને સાયબરના ફિલ્ડમાં કમ્ફર્ટ અનુભવાય, તો તે ત્યાર બાદ પ્રમાણમાં ખર્ચાળ અને લાંબા ગાળાના અભ્યાસક્રમો કરી શકે છે.

૩) પ્રોફેશનલ કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :-

◆ અભ્યાસક્રમનું નામ : CISA (સર્ટિફાઈડ ઈન્ફર્મેશન સિસ્ટમ ઓડિટર)

અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો : ૬ માસ

અભ્યાસક્રમની અંદાજિત પરીક્ષા ફી : ૫૦૦ થી ૭૫૦ \$ અમેરિકન ડોલર

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થા : ISACA (ઈન્ફર્મેશન સીસ્ટમ ઓડિટ એન્ટ કન્ટ્રોલ એસોસીએશન)

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.isaca.org

◆ અભ્યાસક્રમનું નામ : CISSP (સર્ટિફાઈડ ઈન્ફર્મેશન સિસ્ટમ સિક્યોરિટી પ્રોફેશનલ)

અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો : ૬ માસ

અભ્યાસક્રમની અંદાજિત પરીક્ષા ફી : ૫૯૯ \$ અમેરિકન ડોલર

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થા : International Information Systems Security Certification Consortium

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.isc2.org

પ્રોફેશનલ કક્ષાના અભ્યાસક્રમોની વિશેષતાઓ :- સાયબર ક્ષેત્રમાં રોજગારી મેળવ્યા બાદ, આ જ ક્ષેત્રમાં સારી રોજગારી મેળવવા ઈચ્છુકો માટે આ અભ્યાસક્રમ એક આદર્શ વિકલ્પ પુરવાર થાય છે.

સ્વતંત્ર રીતે વ્યક્તિગત વ્યાવસાયિકો આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા સાયબર અંગેનું પોતાનું જ્ઞાન તેમજ સમજને વિકસાવી શકે છે.

વિદેશમાં સ્થાયી થવા ઈચ્છુકો માટે પણ આ અભ્યાસક્રમ ઉપયોગી બની શકે છે. પરંતુ આ અભ્યાસક્રમ સાથે IT/Commerce ક્ષેત્રમાં ગ્રેજ્યુએશન કરેલું હોવું જરૂરી છે. આ અભ્યાસક્રમો બાદ સિક્યોરિટી ઉપરાંત સિસ્ટમ ઓડિટર બનવાની તક પણ રહેલી છે.

અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ પ્રાપ્ત થતાં રોજગારી ક્ષેત્રો :-

- ૧) સ્વતંત્ર રીતે વ્યક્તિગત કે ભાગીદારીમાં સિક્યોરિટી કન્સલ્ટન્ટ
- ૨) મોટાં કોર્પોરેટ હાઉસમાં મેનેજર
- ૩) વૈશ્વિક સ્તરે ઓડિટર
- ૪) મલ્ટીનેશનલ કંપનીઓમાં એનાલિસ્ટ
- ૫) CISO (ચીફ ઈન્ફર્મેશન સિક્યોરિટી ઓફિસર)
- ૬) ફોરેન્સિક ઈન્વેસ્ટિગેટર
- ૭) સાયબર કાર્ડમ કન્સલ્ટન્ટ
- ૮) સાયબર સિવિલ / કાર્ડમ કન્સલ્ટન્ટ
- ૯) સાયબર કોમ્પલાઈન્સ ઓફિસર
- ૧૦) સાયબર ટ્રેનર

સાયબર સિક્સર : સાયબર ફોડની શરૂઆત વીજળીના મીટરમાં ચેડાં કરવાથી થઈ હતી. આમ સાયબર કેસની શરૂઆત કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ શરૂ થયો તે પહેલાં થઈ હતી !!!

આપણા દેશની સાયબર સિક્યોરિટી પોલિસીના અંદાજ મુજબ ૨૦૨૦ સુધીમાં ભારતમાં જ ૫,૦૦,૦૦૦ થી વધુ સાયબર પ્રોફેશનલ્સની જરૂર પડશે.

તારીખ ૧૬/૦૧/૨૦૧૬ના રોજ આપણા વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ સ્ટાર્ટ-અપ એક્શન પ્લાનના સમારંભમાં દેશમાં એક એવું સાયબર સિક્યોરિટી સોફ્ટવેર (મેઈડ ઈન ઈન્ડિયા) બનાવવાની ઈચ્છા જાહેર કરી હતી કે જે વિશ્વભરની સાયબર સમસ્યાઓનો ઉકેલ લાવી શકે.

બીજો માળ, આશા કોમ્પલેક્ષ, પોલીસ સ્ટેશન પાસે, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૯.

૧૫

સંરક્ષણ દળોમાં સુરક્ષિત કારકિર્દી

સુદેશ અમીન

ભારતીય સંરક્ષણ દળોની ત્રણ પાંખ (૧) ભૂમિદળ (Army) (૨) હવાઈદળ (Airforce) તથા (૩) નૌકાદળ (Navy) છે. આ ત્રણેય વિભાગ ઉપરાંત આર્મીની ફેક્ટરીઓ / સંશોધન સંસ્થાઓ પણ છે. આ સમગ્ર ક્ષેત્રમાં દર વર્ષે વિવિધ વર્ગો માટે સતત ભરતી થાય છે. ધો.૧૨ પાસને અન્ય ઘણી જગ્યાઓ ત્રણેય પાંખ (Wings)માં મળે છે. તે માટે અવાર-નવાર ભરતી મેળા થાય છે. પરીક્ષાઓ થાય છે. જેની જાહેરાતો પણ પ્રગટ થાય છે. ગુજરાત રાજ્ય માટેની ભરતી પ્રક્રિયા અર્થે દરેક વિંગની ભરતી કચેરીઓ આ મુજબ કાર્યરત છે. (૧) લશ્કરી ભરતી કચેરી, શાહીબાગ કેમ્પ હનુમાન પાસે, અમદાવાદ-૪, ફોન નં. (૦૭૯) ૨૭૮૬૬૯૫૨ (૨) લશ્કરી ભરતી કચેરી, જી. જી. હોસ્પિટલ મેડિકલ કોલેજ પાસે, જામનગર (૦૨૮૮) ૨૯૧૧૩૧૦ (૩) એરમેન સિલેક્શન સેન્ટર, એરફોર્સ સ્ટેશન, અમદાવાદ તથા વડોદરા (નવી કચેરીઓ) (૪) INS વાલ્સુરા જામનગર, ફોન નં. : ૦૨૮૮-૩૯૮૭૩૯૨ આર્મી ભરતી હેલ્પલાઇન નં. (૦૭૯) ૨૨૮૬૯૯૭૧.

૧. આર્મી દળની ભરતી :- ધો. ૧૨ પાસ માટેની ભરતીનું કાર્ય ઉપરોક્ત અમદાવાદ તથા જામનગરની કચેરી દ્વારા ત્યાં સ્થળ ઉપર અને જિલ્લા/તાલુકા કક્ષાએ ભરતી મેળા દ્વારા થાય છે. તેમાં જગ્યાઓના પ્રકાર આ મુજબ છે :- સોલ્જર જનરલ ડ્યુટી, સોલ્જર ક્લાર્ક, સોલ્જર સ્ટોરકીપર. તે જગ્યાઓની વયમર્યાદા ૧૭ થી ૨૧ અને ૧૭ થી ૨૩ વર્ષની હોય છે. શારીરિક લાયકાત નિયત થયેલી હોય તે દરેક ઉમેદવાર ધરાવતાં હોવા જોઈએ. લાયક ઈચ્છુક ઉમેદવારોની (૧) શારીરિક ક્ષમતા કસોટી (૨) તબીબી પરીક્ષણ તથા (૩) લેખિત પરીક્ષા થાય છે. તેમાં ઉત્તિર્ણ થયેલા ઉમેદવારને દેશમાં ગમે ત્યાં તાલીમ તથા જોબ મળે છે.

૨. હવાઈ દળની ભરતી : અમદાવાદ/વડોદરા ખાતેની ભરતી કચેરી દ્વારા ગુજરાતમાં ભરતી મેળાનું આયોજન કરીને થાય છે. ધો.૧૨ પાસને એરમેન 'Y' ગ્રૂપની જગ્યા મળી શકે છે. આ જગ્યા નોન-ટેકનિકલ છે.

લાયકાત ધો.૧૨ પાસ ૫૦% સાથે તથા નિયત શારીરિક યોગ્યતા જરૂરી છે. ભરતી મેળામાં સૌ પ્રથમ કસોટી થાય છે જે હેતુલક્ષી પ્રકારની હોય છે. જેમાં અંગ્રેજી ભાષા, તર્કશક્તિ પરીક્ષણ, જનરલ નોલેજ વિભાગોનું ૧ પ્રશ્નપત્ર હોય છે. આ કસોટીમાં સફળ થનારનો મેડિકલ ટેસ્ટ થાય છે. ટ્રેડ એલોકેશન ટેસ્ટ થાય છે. તે બાદ ફાઇનલ ઈન્ટરવ્યૂ થાય છે. વયમર્યાદા ૧૭-૨૧ વર્ષની હોય છે. આ દરેક કસોટીમાં સફળતા મેળવનાર ઉમેદવારની ભરતી દેશમાં ગમે ત્યાં એરમેન તરીકે થાય છે.

૩. નૌકાદળમાં ભરતી : ધોરણ ૧૦-૧૨ પાસની ભરતી નાવિક (Sailor) તરીકે થાય છે. તેની વય ૧૭-૨૦ વર્ષની તથા શારીરિક ક્ષમતા નિયત હોય છે. તે ભરતી અંગેની જાહેરાત આવે છે. લેખિત પરીક્ષા/ ઈન્ટરવ્યૂ થાય છે. ત્યાર બાદ ચિલ્કા (ઓરિસ્સા) અને અન્ય તાલીમ અપાય છે. ૧૨ વિજ્ઞાનની ખાસ ભરતી થતી હોય છે. ગુજરાતમાં પરીક્ષા તથા ભરતી કેન્દ્ર જામનગરના નૌકાદળ કેમ્પમાં આ સરનામે હોય છે : ઓફિસર ઈન્ચાર્જ - INS- વાલસુરા, જામનગર. દર વર્ષે એકાદ-બે ભરતી થાય છે.

સંરક્ષણ દળોની વિશેષ માહિતી માટે આ વેબસાઇટ પણ ઉપયોગી થશે. (1) www.join.indianarmy.nic.in (2) careerairforce.nic.in (3) nuasenabharti.nic.in

ભારતીય સેના

ગુજરાતના દેશપ્રેમી સશક્ત યુવાનો કે જેની ઉંમર ૧૭ ૧/૨ થી ૨૩ વર્ષ સુધીની છે તેઓને ભારતીય સેનામાં એક બેજોડ અને માન-મોભાદાર કારકિર્દી માટે જુદી-જુદી કક્ષામાં ભરતી થઈ શકશે.

(૧) ઓનલાઇન અરજી કરેલ હોવી ફરજિયાત છે. (૨) ફક્ત માન્ય એડમિટ કાર્ડ ધરાવતાં ઉમેદવારો રેલીમાં ભાગ લઈ શકશે. ઓનલાઇન અરજી કરેલ હોય તેવા ઉમેદવારોનું એડમિટ કાર્ડ તેમના ઈ-મેઇલ આઈ.ડી. ઉપર જોવા મળી શકશે. ઓનલાઇન અરજી કરેલ ઉમેદવારોએ

પોતાનું ઈ-મેઈલ આઈ.ડી. ચેક કરવું. રેલીના મેદાન પર પ્રવેશ મેળવવા માટે એડમિટ કાર્ડનું પ્રિન્ટ આઉટ અવશ્ય સાથે લાવવાનું રહેશે. ઉમેદવારે પોતાના એડમિટ કાર્ડમાં દર્શાવેલ તારીખ અને સમયે દર્શાવેલ સ્થળે રિપોર્ટિંગ કરવાનું રહેશે. (દર્શાવેલ તારીખ સિવાયની અન્ય તારીખ માન્ય ગણાશે નહીં) (૪) ઉમેદવારે ભરતીના નિયત કરેલ સ્થળે, તારીખે અને સમયે સવારે જરૂરી પ્રમાણપત્રો

દરેકની પ્રમાણિત ઝેરોક્ષ નકલ અને તાજેતરમાં પડાવેલ સોળ નંગ એક સરખા પાસપોર્ટ ફોટોગ્રાફ્સ સાથે લઈ રૂબરૂ હાજર થવું. ડોમીસાઈલ પ્રમાણપત્ર ફરજિયાત છે તેથી ડોમીસાઈલ પ્રમાણપત્ર ફરજિયાત સાથે લાવવું.

લશ્કરી ભરતી મેળામાં જુદી-જુદી જગ્યાઓ માટે નિયત થયેલ ઉંમર, શૈક્ષણિક તથા શારીરિક લાયકાત નીચે મુજબ છે.

પ્રવેશની કેટેગરીઓ અને તેમની પાત્રતા જરૂરિયાતો

ક્રમ	જગ્યાનું નામ કેટેગરી	શૈક્ષણિક લાયકાત	ઉંમર	ઉંચાઈ સે.મી.	વજન કિ.ગ્રા.	છાતી સે.મી.
૧	સોલ્જર જનરલ ડ્યૂટી	એસ.એસ.સી. ૪૫% થી વધારે માર્ક્સ મેળવેલ હોવા જરૂરી છે. દરેક વિષયમાં ઓછામાં ઓછા ૩૩ માર્ક્સ મેળવેલ હોવા જરૂરી ઉમેદવાર ધોરણ-૧૨ પાસ અને તેથી આગળ અભ્યાસ ધરાવતા હશે તો ન્યૂનતમ ટકાવારી જરૂરી નથી.	૧૭ ૧/૨ થી ૨૧ વર્ષ	૧૬૮	૫૦	૭૭/૮૨
૨	સોલ્જર જનરલ ડ્યૂટી (આદિવાસી)	ઓછામાં ઓછું ધોરણ-૮ પાસ અને તેથી આગળ	૧૭ ૧/૨ થી ૨૧ વર્ષ	૧૬૨	૪૮	૭૭/૮૨
૩	સોલ્જર ટેકનિકલ	ધો. (૧૦+૧૨)માં વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં ફિઝિક્સ, કેમિસ્ટ્રી, ગણિત, અંગ્રેજીમાં ૪૫% માર્ક્સ જરૂરી છે. ડિપ્લોમામાં ત્રણ વર્ષ પૂર્ણ હોવા જોઈએ. AICTE માન્ય હોવું જોઈએ. ડિપ્લોમા માટે ધો. ૧૦માં ૫૦% માર્ક્સ જરૂરી છે.	૧૭ ૧/૨ થી ૨૩ વર્ષ	૧૬૭	૫૦	૭૬/૮૧
૪	સોલ્જર ક્લાર્ક/સ્ટોર-કિપર ટેકનિકલ	ધો. ૧૨માં બધા વિષયમાં ૪૦ માર્ક્સ અને ૫૦% પાસ હોવા જરૂરી છે. ધો. ૧૦+૧૨માં અંગ્રેજી, મેથ્સ/એકાઉન્ટ અને બુક કિર્પીંગ વિષય હોવા ફરજિયાત છે. આ બધા વિષયમાં ૪૦% માર્ક્સ હોવા જોઈએ. ગ્રેજ્યુએટ કક્ષામાં જે ઉમેદવાર કોઈ પણ પ્રવાહથી ગ્રેજ્યુએટ થયેલ હોય તેમણે મેથ્સ/ એકાઉન્ટ / બુક કિર્પીંગ અને અંગ્રેજી વિષય હોય તો ટકાવારી જરૂરી નથી. જે ઉમેદવાર ગ્રેજ્યુએટ હોય અને અંગ્રેજી, મેથ્સ, એકાઉન્ટ અને બુક કિર્પીંગ વિષયના હોય તો તેને એસ.એસ.સી અથવા એચ.એસ.સી.માં અંગ્રેજી, મેથ્સ, એકાઉન્ટ અને બુક કિર્પીંગમાં ૪૦% હોવા જરૂરી છે.	૧૭ ૧/૨ થી ૨૩ વર્ષ	૧૬૨	૫૦	૭૭/૮૨

૫	સોલ્જર ટ્રેડસમેન : શેફ/વોશરમેન/ ઈકિવપમેન્ટ રિપેરર / હેર ટ્રેસર	ધોરણ-૧૦ (એસ.એસ.સી.) પાસ અને આગળ	૧૭ ૧/૨ થી ૨૩ વર્ષ	૧૬૮	૪૮	૭૬/૮૧
૬	હાઉસકિપર (સફાઈવાળા)	ધોરણ-૮ પાસ અને આગળ	૧૭ ૧/૨ થી ૨૩ વર્ષ	૧૬૮	૪૮	૭૬/૮૧

ડોમીસાઈલ (પરપ્રાંતના અધિનિવાસી) ઉમેદવારો માટે ઊંચાઈ મૂળ વસવાટ ધરાવતા વિસ્તાર મુજબ રહેશે.

ભરતી મેળાના નિયત દિવસે લાયકાત ઉમેદવારોએ સ્વખર્ચે અસલ પ્રમાણપત્રો તથા તેની ચાર પ્રમાણિત નકલો લઈને ભરતી મેળાના સ્થળે હાજર થવાનું રહેશે.

(૧) એડમિટ કાર્ડ- ઓરીજનલ

(૨) એસ.એસ.સી./ એચ.એસ.સી. પાસ ઉમેદવારો માટે બોર્ડની માર્કશીટ અને પાર્સિંગ સર્ટિફિકેટ

(૩) સ્કૂલ લિવિંગ સર્ટિફિકેટ / ચાલુ અભ્યાસ હોય તો બોનાફાઈડ પ્રમાણપત્ર

(૪) ચારિત્ર્ય અંગેનું પ્રમાણપત્ર (શાળાના આચાર્યશ્રી, ગ્રામ પંચાયત સરપંચ/ મ્યુ. કાઉન્સિલરશ્રીએ આપેલ દાખલો રજૂ કરવો.)

(૫) હાલના રહેઠાણનો દાખલો (ગ્રામ પંચાયત/ મ્યુનિસિપલ કાઉન્સિલર દ્વારા અપાયેલ)

(૬) N.C.C. રાજ્ય અથવા રાષ્ટ્રીય કક્ષાની સ્પર્ધામાં ભાગ લીધેલ હોય અને પ્રથમ- દ્વિતીય સ્થાન પ્રાપ્ત કરેલ રમત-ગમતના પ્રમાણપત્રો.

(૭) SC/ST અને OBC અંગેનો જાતિનો દાખલો મામલતદાર, સમાજ કલ્યાણ અધિકારી દ્વારા અપાયેલ / અન્ય જાતિના ઉમેદવારોએ ગ્રામ પંચાયત સરપંચ/ મ્યુનિસિપલ કાઉન્સિલરશ્રીએ આપેલ દાખલો રજૂ કરવો.

(૮) ગુજરાતી તથા બિન ગુજરાતી ઉમેદવારો જેઓએ માન્ય અધિકારી દ્વારા અપાયેલ ડોમિસાઈલ પ્રમાણપત્ર અને આ પ્રમાણપત્ર ઉપર ઉમેદવારોનો પાસપોર્ટ ફોટોગ્રાફ્સ ચોંટાડી, પ્રમાણપત્ર આપનાર અધિકારીએ ફોટોગ્રાફ્સ પણ પ્રમાણિત કરેલા હોવા જરૂરી છે.

(૯) તાજેતરમાં પડાવેલ (૧૬) સોળ નંગ પાસપોર્ટ સાઈઝના ફોટા તથા આધારકાર્ડ

નોંધ : ઉમેદવારોને ભરતીના સ્થળે મોબાઈલ ફોન સાથે ન રાખવા અને તેનો ઉપયોગ ન કરવા સલાહ આપવામાં આવે છે. આ અંગેની વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરવા વિનંતી.

(૧) આર્મી રિક્રુટિંગ ઓફિસ, કેમ્પ હનુમાન પાસે, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૩

(૨) આર્મી રિક્રુટિંગ હેલ્પ લાઈન નંબર ૦૭૯-૨૨૮૬૮૦૮૨ કચેરીનાં કામકાજનાં દિવસ દરમ્યાન.

(૩) ગુજરાત રાજ્યની તમામ રોજગાર કચેરીઓ.

ઈન્ડિયન આર્મીમાં એન્જિનિયર

રાષ્ટ્રપ્રેમ ધરાવતી કોઈ પણ વ્યક્તિ માટે પોતાના દેશની સુરક્ષા સર્વોપરી હોય છે. દેશની સુરક્ષા માટે નવી નવી ટેકનોલોજીનું સંશોધન કરવું અને તેનું આર્મીમાં ઈમ્પ્લીમેન્ટેશન કરવું એ સાયન્સ લાઈનમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી આર્મીની અપેક્ષા હોય છે તેથી એન્જિનિયરીંગની ખાસ કોલેજો આર્મી વિભાગ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. આ કોલેજોમાં એડમિશન મેળવવું એટલે દેશની સેવા કરવાનો ઉત્તમ અવસર પામવો, સાથોસાથ એન્જિનિયર બનવાનું સ્વપ્ન સાકાર કરવું અને અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યા બાદ નોકરી મેળવવા માટે કોઈ જગ્યાએ ફાંફાં મારવાની ઝંઝટમાંથી ૧૦૦% મુક્તિ. કારણ કે અહીં એન્જિનિયરીંગ પૂર્ણ થતાંની સાથે જ નોકરીનો ઓર્ડર તૈયાર હોય છે.

નેશનલ ડિફેન્સ એકેડેમી NDA માં પ્રવેશ

લશ્કરની ત્રણેય પાંખ આર્મી, નેવી અને એરફોર્સમાં ઓફિસર બનવા માટે તમારે નેશનલ ડિફેન્સ એકેડેમી

(NDA)ની પરીક્ષા પાસ કરવી પડે છે. આ પરીક્ષા UPSC દ્વારા વર્ષમાં બે વખત લેવામાં આવે છે. રોમાંચક, સાહસપૂર્ણ અને ગૌરવપ્રદ કારકિર્દી બનાવવા માગતા તેજસ્વી વિદ્યાર્થીએ NDAમાં જોડાવાનો વિચાર કરવો જ જોઈએ.

આર્મી, નેવી અને એરફોર્સ ત્રણ વિંગ પૈકી નેવી અને એરફોર્સ માટે સાયન્સ લાઈન હોવી જોઈએ, કારણ કે આજના સમયમાં એરફોર્સ અને નૌકાદળને અદ્યતન ટેકનોલોજીથી સુસજ્જ કરવામાં આવેલ છે. અદ્યતન ટેકનોલોજી ધરાવતાં શસ્ત્રો, રડાર, કોમ્પ્યુટરાઈઝડ પ્લેન, જહાજો વગેરેનું ટેકનિકલ નોલેજ ધરાવતા કુશળ એન્જિનિયરો તૈયાર કરવાનું અને ત્યારબાદ તેમને ઓફિસર બનાવવાનું કાર્ય NDA દ્વારા થાય છે. આથી આ ક્ષેત્રમાં સાયન્સના ટેલેન્ટેડ યુવાનોની તીવ્ર માંગ રહે છે.

NDAની પરીક્ષામાં ઉત્તિર્ણ થનાર વિદ્યાર્થીને પૂણે નજીક ખડકવાસલા ખાતે NDA દ્વારા ઉભા કરાયેલા વિશાળ અને અતિ રમણીય કેમ્પસમાં રહીને તાલીમ મેળવવાનું સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત થાય છે. તાલીમ દરમ્યાન એન્જિનિયરીંગનું હાઈફાઈ એજ્યુકેશન ઉપરાંત ઓફિસર ટ્રેનિંગ પણ આપવામાં આવે છે. આમ, ટ્રેનિંગ પૂર્ણ થતાંની સાથે જે શાખામાં પ્રવેશ મેળવ્યો હોય તે શાખાના સ્નાતકની ડિગ્રી મળે છે, સાથોસાથ એક ઉચ્ચ કક્ષાના ઓફિસરની કાબેલિયત પણ પ્રાપ્ત થાય છે. તાલીમ પૂર્ણ થયે નોકરીની સો ટકા ગેરંટી છે. તાલીમ દરમ્યાન રહેવા, જમવા, પુસ્તકો, અભ્યાસ વગેરેનો તમામ ખર્ચ સરકાર તરફથી આપવામાં આવે છે. આવી તક પ્રારબ્ધ અને પુરુષાર્થનો સમન્વય થાય ત્યારે જ મળે છે.

પ્રવેશ લાયકાત :

(૧) એરફોર્સ અને નેવી આ બે વિંગ માટે ધો. ૧૨ (સાયન્સ)ના વિદ્યાર્થીઓ જ પ્રવેશપાત્ર છે.

(૨) ધો. ૧૨ (સાયન્સ) મેથ્સ અને ફિઝિક્સ વિષયો સાથે પાસ કરેલું હોવું જોઈએ. (ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ માટે A અથવા AB ગ્રુપ હોવું જોઈએ.)

(૩) ધો. ૧૨ (સાયન્સ)માં ભણતા વિદ્યાર્થીઓ પણ ફોર્મ ભરી શકે છે.

(૪) ૧૬.૬ થી ૧૯ વર્ષની વચ્ચેની ઉંમર હોવી જોઈએ.

પ્રવેશ ફોર્મની વિગત :

(૧) નેશનલ ડિકેન્સ એકેડમીની જાહેરાત UPSC

દ્વારા સામાન્ય રીતે એમ્પ્લોયમેન્ટ ન્યૂઝમાં પ્રસિદ્ધ થતી હોય છે. NDAની જાહેરાત સામાન્ય રીતે ઓક્ટો - નવે. માં આવે છે.

(૨) પ્રવેશ ફોર્મ દરેક શહેરની હેડ પોસ્ટ ઓફિસમાંથી રૂ. ૨૦ ચૂકવવાથી મળે છે. જાહેરાત તથા ફોર્મની સાથેના માહિતીપત્રકનો કાળજીપૂર્વક અભ્યાસ કરી ફોર્મ ભરવું.

(૩) ભરેલું ફોર્મ પોસ્ટ દ્વારા નીચેના સરનામે મોકલવું,

The Secretary, Union Public Service Commission (UPSC), Dholpur House, Shajhan Road, New Delhi – 110069

www.nda.nic.in

પરીક્ષા પદ્ધતિ :

નેશનલ ડિકેન્સ એકેડમી એકઝામ (NDA)માં કુલ બે પેપર આપવાનાં હોય છે.

પેપર-૧ : મેથેમેટિક્સ-૩૦૦ ગુણ - સમય: અઢી કલાક

પેપર-૨ : જનરલ એબિલિટી-૬૦૦ ગુણ - સમય: અઢી કલાક

બંને પેપર અંગ્રેજી અને હિન્દી બંને ભાષામાં આપવામાં આવે છે. બંને પ્રશ્નપત્રો Objective પ્રકારનાં જ છે. દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલ વિકલ્પોમાંથી ખરો વિકલ્પ પસંદ કરીને દર્શાવવાનો હોય છે.

એરમેન સિલેક્શન સેન્ટર, મુંબઈ, ગ્રુપ 'X' (ટેકનિકલ) ટ્રેડસમાં એરમેનની ભરતી (ભારતીય હવાઈ દળ)

ગુજરાત રાજ્યના નીચે જણાવેલા જિલ્લાઓના અને કેન્દ્રશાસિત વિસ્તારો - દીવ, દમણ અને દાદરા નગર હવેલીના પુરુષ અપરણિત (UN-MARRIED) ઉમેદવારો રેલીમાં ભાગ લઈ શકશે.

ગ્રુપ : ગ્રુપ એક્સ (ટેકનિકલ) ટ્રેડ Group 'X'

શૈક્ષણિક લાયકાત : રાજ્ય પરીક્ષા ધો. ૧૨ (૧૦+૨) ગણિત, ફિઝિક્સ અને અંગ્રેજી સાથે ૫૦% માર્ક્સ સાથે પાસ અથવા માન્ય સંસ્થામાંથી ત્રણ વર્ષનો એન્જિનિયરીંગ ડિપ્લોમા કોર્સ (મિકેનિકલ સાયન્સ/

ઈસ્ટુમેન્ટેશન ટેકનોલોજી/ ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી) ૫૦% એગ્રીગેટ માર્ક્સ સાથે પાસ.

વયમર્યાદા તથા ઊંચાઈ : મિનિમમ ઊંચાઈ ૧૫૨.૫ સે.મી.

લેખિત પરીક્ષા : અંગ્રેજી, ફિઝિક્સ અને ગણિત ટેસ્ટ સી.બી.એસ.સી. સિલેબસ મુજબ.

પરીક્ષાનો અભ્યાસક્રમ વેબસાઈટ www.indianairforce.nic.in પર જોઈ શકાશે છે.

શુપ : શુપ એક્સ (ટેકનિકલ) ટ્રેડ Group 'X'

પરીક્ષાનો પ્રકાર : પ્રથમ દિવસે લેખિત પરીક્ષા અને શારીરિક યોગ્યતા કસોટી (PPFT)

બીજા દિવસે લેખિત, શારીરિક પરીક્ષામાં પાસ થયેલ ઉમેદવારો માટે ઈન્ટરવ્યુ તથા તબીબી પરીક્ષા.

ત્રીજા દિવસે ઓક્યુમેન્ટ અને સમરી ચેક.

શારીરિક કસોટી :- શારીરિક કસોટીમાં પાસ થવું ફરજિયાત છે. ઉમેદવારે ૧.૬ કિ.મી. (૧૬૦૦ મીટર) ની દોડ ૦૮ મિનિટમાં પૂરી કરવાની રહેશે અને ૩૦ સેકન્ડમાં દોડ પુરી કરનાર ઉમેદવારોને બોનસ ગુણ આપવામાં આવશે. ઉમેદવારે પી.ટી. શુઝ અને મોજાં સાથે લાવવા જરૂરી છે. ઉમેદવારે શારીરિક કસોટી પહેલા હળવો નાસ્તો લેવો જરૂરી છે.

ઈન્ટરવ્યુ / તબીબી પરિક્ષણ:- જે ઉમેદવારો લેખિત પરીક્ષા અને શારીરિક કસોટીમાં ઉત્તિર્ણ થશે તે ઉમેદવારોનો ઈન્ટરવ્યુ લેવામાં આવશે. ઈન્ટરવ્યુમાં પાસ થનારને તબીબી પરિક્ષણ માટેની તબીબી ટીમ પાસે મોકલવામાં આવશે. જે ઉમેદવારો ઈન્ટરવ્યુ અને તબીબી પરિક્ષણમાં ઉત્તિર્ણ થશે તેને જ આખરી પસંદગી માટે ભલામણ કરવામાં આવશે.

લેખિત પરીક્ષા :- ભરતીના સ્થળે નિયત સમયે પહોંચનાર ઉમેદવારોને જ લેખિત પરીક્ષામાં બેસવા દેવામાં આવશે. લેખિત પરીક્ષા માટે ઉમેદવારે પેન્સિલ, રબ્બર/શાર્પનર અને રાઈટિંગ પેડ સાથે લાવવું જરૂરી છે.

ઉમેદવારોએ નીચે મુજબના પ્રમાણપત્રો સાથે આવવાનું રહેશે.

(૧) ૦૭ (સાત) પાસપોર્ટ સાઈઝના કલર ફોટોગ્રાફ્સ (૦૩ ત્રણ) માસની અંદર પડાવેલા/ટોપી અને ગોગલ્સ વગરના)

(૨) ૦૨ (બે) (૨૬ સે.મી. x ૧૨ સે.મી. ના) સફેદ સ્ટેમ્પ વગરના પોતાનું સરનામું લખેલાં કવરો.

(૩) તમામ ઓરિજિનલ માર્કશીટ, પાસિંગ સર્ટિફિકેટ, એન.સી.સી. સર્ટિફિકેટ (જો હોય તો) અને દરેકની ૦૩ (ત્રણ) ઝેરોક્ષ નકલ.

(૪) બીજાં રાજ્યોના અને બહારથી ધો.૧૨ની પરીક્ષા પાસ કરી હોય તેવા જ ઉમેદવારોએ જન્મ અધિવાસ (ડોમિસાઈલ) પ્રમાણપત્ર લાવવું જરૂરી છે. ગુજરાત રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા ધોરણ-૧૨ પરીક્ષા પાસ કરનાર ઉમેદવારોએ ડોમિસાઈલ લાવવું જરૂરી નથી.

(૫) ૧૮ વર્ષથી ઓછી વયના ઉમેદવારોએ તેમના વાલીનું કન્સેન્ટ પ્રમાણપત્ર (સંમતિ પ્રમાણપત્ર) તેમની સહીવાળું જરૂરી છે.

(૬) ઉમેદવારોએ ભરતી રેલીમાં આવતાં પહેલાં વાળ, નખ તથા કાન-દાંતની ચોખ્ખાઈ કરીને આવવાની સલાહ છે. ચશ્મા પહેરતા ઉમેદવારોએ ચશ્માના નંબરનું પ્રિસ્ક્રીપ્શન કઢાવીને લાવવું જરૂરી છે.

ભારતીય નૌકાદળમાં વિવિધ ભરતી :-

ભારતીય સંરક્ષણ દળની ત્રણ પાંખ પૈકીની અગત્યની વિંગ છે અને દેશની દરિયાકાંઠા થકી સીમા સુરક્ષા કામગીરી કરે છે.

અનેક મોટાં જહાજો તેનાં તાલીમ શોપ અને સુસજ્જ સાધન - સરંજામથી બાહોશ નેવલ અધિકારીઓ અને નૌસેના સતત સક્ષમ - કાર્યરત હોય છે. ઈન્ડિયન નેવી અપરિણીત યુવકો અને યુવતીઓને વિવિધ શાખાઓમાં અનેક કારકિર્દીની તક આપે છે.

જરૂરી યોગ્યતા :-

૧. અપરિણીત ભારતીય પુરુષ નાગરિક ઉમેદવાર અરજી કરી શકે છે.

૨. શૈક્ષણિક યોગ્યતા : ૧૦+૨/ સમકક્ષ પરીક્ષા ગણિત તથા ભૌતિકશાસ્ત્ર (ફિઝિક્સ) વિષય સાથે ઉત્તિર્ણ (પાસ) અને નીચેનામાંથી કોઈ એક વિષય — રસાયણ વિજ્ઞાન (કેમિસ્ટ્રી) જીવ વિજ્ઞાન (બાયોલોજી) / કમ્પ્યુટર વિજ્ઞાન

૩. ઉંમર : ૧૭ થી ૨૧ વર્ષ

૪. પસંદગી પ્રક્રિયા : ઉમેદવારોની પસંદગી લેખિત પરીક્ષા, શારીરિક પરિક્ષણ અને તબીબી પરિક્ષણના

આધાર પર બનેલી યોગ્યતા ક્રમાંક (મેરિટ લિસ્ટ)માં પ્રાપ્ત કરેલ સ્થાન પર આધાર રહેશે.

૬. લેખિત પરીક્ષા :

(ક) પ્રશ્નપત્ર દ્વિભાષી (હિન્દી અને અંગ્રેજી બંને ભાષાઓમાં) તથા વસ્તુનિષ્ઠ (ઓબ્જેક્ટિવ ટાઇપ) પ્રકારના રહેશે.

(ખ) પ્રશ્નપત્રના ચાર ભાગ રહેશે — અંગ્રેજી, વિજ્ઞાન, ગણિત અને સામાન્ય જ્ઞાન.

(ગ) પ્રશ્નપત્રની પરીક્ષાનો સમય ૧ કલાક રહેશે.

(ઘ) ઉમેદવારોએ બધા જ ભાગો સાથે — સાથે કુલ મેળવેલ ગુણમાં પણ ઉત્તિર્ણ થવું જરૂરી છે.

૭. શારીરિક ક્ષમતાનું પરીક્ષણ (પી.એફ.ટી.) :
પી.એફ.ટી.માં ૭ મિનિટ માં ૧.૬ કિ.મી. દોડવાનું, ૨૦ ઉઠક-બેઠક તથા ૧૦ પુશ-અપ કરવાના રહેશે.

૮. તબીબી પરિક્ષણના આધારો :

(ક) તબીબી પરિક્ષણ અધિકૃત કરેલી સૈનિક હોસ્પિટલો (મિલિટરી હોસ્પિટલ) દ્વારા ભારતીય નૌસેના દ્વારા નિર્ધારિત કરેલ માનકોના આધાર પર કરવામાં આવશે.

(ખ) ઓછામાં ઓછી ઊંચાઈ ૧૫૭ સે.મી., વજન તથા છાતીની પહોળાઈ સમપ્રમાણમાં હોવી જોઈએ. છાતીની પહોળાઈ ઓછામાં ઓછી ૫ સે.મી. હોવી જોઈએ.

(ગ) સારું માનસિક સંતુલન તથા શારીરિક સ્વાસ્થ્ય, કર્તવ્ય અને દક્ષતાનું પાલન કરવામાં મુશ્કેલી ઊભી કરે તેવી કોઈ પણ પ્રકારની બીમારીથી મુક્ત / અપંગતાથી મુક્ત, રંગઅંધતાની મુક્ત હોવી જોઈએ.

(ઘ) હૃદયને લગતી કોઈ બીમારી, સર્જિકલ ખામી જેવી કે વળેલી ઘૂંટણ, ફ્લેટ ફીટ, કાનોમાં બહેરાશ નહીં હોવી જોઈએ. મિર્ગી અથવા કોઈ માનસિક બીમારી, વેરીકોસ વેન તથા આંખોની તકલીફ ન હોવી જોઈએ.

(ચ) તબીબી પરીક્ષણનું માન્ય સ્તર, એકીકૃત મુખ્યાલય, રક્ષા મંત્રાલયના નૌસેનાના આદેશ (વિશેષ) ૦૧/૨૦૦૮ દ્વારા માન્ય કરવામાં આવેલ માર્ગદર્શક નિયમો અનુસાર હોવું જોઈએ.

૯. આંખોના પરીક્ષણ બાબતનું માન્ય સ્તર :

(ક) યશ્મા વગર સારી આંખ ૬/૬

ખરાબ આંખ ૬/૮

(ખ) યશ્મા સાથે સારી આંખ ૬/૬

ખરાબ આંખ ૬/૬

૧૦. તબીબી પરીક્ષણનું અંતિમ માન્ય સ્તર :
ચયન સૂચિ (મેરિટ લિસ્ટ)માં સંમિલિત બધા જ ઉમેદવારો જેમને અંતિમ તબીબી પરીક્ષણ માટે બોલાવવામાં આવ્યા છે, તેમને નામાંકન પહેલા ભારતીય નૌસેના પોતે ચિલ્કામાં અંતિમ તબીબી પરીક્ષણ કરાવવું પડશે. આ તબીબી પરીક્ષણમાં “અમાન્ય” ઘોષિત કરવામાં આવેલ ઉમેદવારોને પ્રશિક્ષણમાં નામાંકિત કરવામાં આવશે નહિ. ભારતીય નૌસેના પોતે ચિલ્કામાં અંતિમ તબીબી પરીક્ષણના નામાંકન માટેની તપાસ કર્યા બાદ, આ તપાસની બીજી વાર તપાસ કરવા માટેની કોઈ પણ “અપીલ” સ્વીકાર કરવામાં આવશે નહીં.

ભરતી માટે નીચે મુજબનાં પ્રમાણપત્રો/લખવા માટેની સામગ્રી લઈને આવવી

૧૧. ભરતી પ્રક્રિયાના નામાંકન સમયે નીચે મુજબનાં પ્રમાણપત્રો દેખાડવાનાં રહેશે :

(૧) મેટ્રિક પ્રમાણપત્રની મૂળ (ઓરિજિનલ) તથા પ્રમાણિત (એટેસ્ટેડ) નકલ (જન્મ તારીખની ખરાઈ કરવા માટે).

(૨) ૧૦+૨ / સમકક્ષ પરીક્ષાનું પ્રમાણપત્ર તથા માર્કશીટની મૂળ (ઓરિજિનલ) તથા પ્રમાણિત (એટેસ્ટેડ) નકલ.

(૩) જો એન.સી.સી. પ્રમાણપત્ર મળેલ હોય તો પ્રમાણપત્રની મૂળ (ઓરિજિનલ) તથા પ્રમાણિત (એટેસ્ટેડ) નકલ.

(૪) નિવાસી પ્રમાણપત્રની મૂળ (ઓરિજિનલ) તથા પ્રમાણિત (એટેસ્ટેડ) નકલ

(૫) મૂળ-નિવાસી પ્રમાણપત્ર (ડોમિસાઈલ સર્ટિફિકેટ).

(૬) ચારિત્ર્યનું પ્રમાણ પત્ર (કેરેક્ટર સર્ટિફિકેટ).

(૭) હાલમાં જ પડાવેલ ૧૦ પોસપોર્ટ સાઈઝના રંગીન ફોટો (બ્લુ અને વ્હાઈટ કલર).

(૮) રૂ. ૧૦/- ની ટપાલ ટિકિટ ચોંટાડેલું પોતાના સરનામાવાળું ૨૨ X ૧૦ સે.મી.ના આકારનું કવર.

(૯) બે કાળી બોલપેન.

(૧૦) શારીરિક પ્રશિક્ષણ (પી.ટી.) માટેના બુટ.

વધારે માહિતી ભારતીય નૌસેનાની વેબસાઇટ www.joinindiannavy.gov.in પર ઉપલબ્ધ છે. કોઈ પણ પ્રકારની મુશ્કેલી હોય તો તમે એકીકૃત મુખ્યાલય, રક્ષા મંત્રાલયના ફોન નંબર ૦૧૧ - ૨૩૭૯૩૦૬૭ અને નૌસેના ભરતી સંગઠન, ભારતીય નૌસેના પોત વાલસુરા ફોન નંબર ૦૨૮૮ - ૩૯૮૭૩૫૪/૪૪૮ પર સંપર્ક કરી શકો છો.

આર્ટિફિશર એપ્રેન્ટિસ / ડાયરેક્ટ એન્ટ્રી ડિપ્લોમા હોલ્ડર્સ :

લશ્કરી દળોમાં જોડાવાથી મળતા પગાર, ભથ્થાં અને બીજી સગવડો ઉપરાંત દેશ માટે કંઈક કરી છૂટવાની જે તક મળે છે તે વધુ મહત્વની છે. ભારતીય નૌકાદળમાં જોડાવાની ત્રણ અલગ-અલગ પ્રકારની તકો આપની પાસે છે. આપણા નૌકાદળમાં નાવિક (Sailor)નું સ્થાન મહત્વનું છે. આપણા નૌકાદળની મશીનરી, શસ્ત્રો, વીજાણુ 'સેન્સર્સ' અને જહાજ પરનાં સાધનોને કાર્યાન્વિત કરવાની અને યોગ્ય રીતે જાળવણી રાખવાનું કાર્ય નાવિકો દ્વારા થાય છે. આ નાવિકને નૌકાદળ દ્વારા જ તાલીમ આપવામાં આવે છે. શરૂઆતની પાયાની તાલીમ INS ચિલ્કા, જિલ્લો ખુર્દા, ઓરિસ્સા ખાતે આપવામાં આવે છે. ગુજરાતમાં જામનગર ખાતે INS વાલસુરા નામે આ પ્રકારનું કેન્દ્ર છે. જરૂર પડ્યે પસંદગીના નાવિકોને તાલીમાર્થે વિદેશ પણ મોકલવામાં આવે છે. વળી, નાવિકોને નૌકાદળમાંથી છૂટા કરતાં પહેલાં તેમને 'પ્રિ-રિલીઝ' અભ્યાસક્રમો દ્વારા નાગરિક જીવનમાં ગોઠવાઈ શકાય તેની તાલીમ પણ આપવામાં આવે છે.

કોણ જોડાઈ શકે ? : ફક્ત ભારતીય પુરુષ નાગરિક જ અરજી કરી શકે છે.

ડાયરેક્ટ એન્ટ્રી ડિપ્લોમા હોલ્ડર્સ (DEDH) :

વય : ૧૮ થી ૨૨ વર્ષની વચ્ચે હોય તથા ઓછામાં ઓછા ૫૦% માર્ક્સ સાથે / ઇલેક્ટ્રિકલ/ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ / ટેલિકોમ્યુનિકેશન / એરોનોટિકલ / શિપ બિલ્ડિંગ / ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન એન્જિનિયરીંગ / મેટલર્જીમાં ત્રણ વર્ષનો ડિપ્લોમા (સરકાર માન્ય પોલિટેકનિક ડિપ્લોમા).

આર્ટિફિશર એપ્રેન્ટિસીસ (AA) :

વય : ૧૫ ૧/૨ - ૧૮ વર્ષની વચ્ચે હોય તથા સાયન્સ અને મેથ્સ વિષયો સાથે, ઓછામાં ઓછા ૬૦% માર્ક્સ સાથે મેટ્રિક્યુલેશન કે સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ હોય કે

૬૦% માર્ક્સ સાથે ફિઝિક્સ અને મેથ્સ સાથે HSC પરીક્ષા પાસ હોય. ૧૮ થી નાની વય ધરાવનારને અત્રે તક છે.

મેટ્રિક એન્ટ્રી રિફ્રેશ (MER) :

વય : ૧૬ થી ૧૯ વર્ષની વચ્ચે હોય તથા સાયન્સ / મેથ્સ વિષયો સાથે, ઓછામાં ઓછા ૫૫% માર્ક્સ સાથે મેટ્રિક્યુલેશન કે સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ હોય કે ઓછામાં ઓછા ૬૦% માર્ક્સ સાથે ફિઝિક્સ અને મેથ્સના વિષયો સાથે HSC પરીક્ષા પાસ હોય

પસંદગીની પ્રક્રિયા : લેખિત પરીક્ષા, શારીરિક સક્ષમતા પરીક્ષા (ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ- PFT) અને તબીબી પરીક્ષણ બાદ થનારા 'મેરિટ લિસ્ટ'ને આધારે નાવિકોની પસંદગી થશે. ડાયરેક્ટ એન્ટ્રી ડિપ્લોમા હોલ્ડર્સનો ઇન્ટરવ્યૂ પણ લેવામાં આવશે.

લેખિત પરીક્ષા : પ્રશ્નપત્ર દ્વિભાષી હશે, હિન્દી અને અંગ્રેજી એમ બે ભાષાઓમાં 'ઓબ્જેક્ટિવ ટાઈપ'નું હશે. તેનું ધોરણ મેટ્રિક સ્તરનું હશે. ડાયરેક્ટ એન્ટ્રી ડિપ્લોમા હોલ્ડર્સ માટે આ ઉપરાંત એપ્લાઈડ મિકેનિક્સ, થર્મોડાયનેમિક્સ, ઇલેક્ટ્રિકલ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને કોમ્પ્યૂટર્સની ટેકનોલોજીને લગતા પ્રશ્નો પણ હશે. આ અંગેની બુક્સ અંગ્રેજી / હિન્દીમાં મળે છે.

ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ (PFT) :

PFTમાં પાસ થવું ફરજિયાત છે. તે અંતર્ગત ૧.૬ કિમી.ની દોડ ૭ મિનિટમાં, ૨૦ ઉઠક-બેઠક તથા ૧૦ પુલ અપ્સનો સમાવેશ થાય છે.

મેડિકલ સ્ટાન્ડર્ડ : ઓછામાં ઓછી ૧૫૭ સે.મી. ઊંચાઈ (આર્ટિફિશર એપ્રેન્ટિસીસ માટે ૧૫૨ સે.મી.), તેના સપ્રમાણ વજન અને છાતી, સારું શારીરિક અને તબીબી સ્વાસ્થ્ય, કોઈ પણ પ્રકારના રોગ / ખોડખાંપણ ન હોય આ બધું જ આવશ્યક છે.

આ પસંદગીની પ્રક્રિયા અંતર્ગત લાયકાત ધરાવતા કેટલાક પસંદગીના ઉમેદવારોને લેખિત પરીક્ષા તથા (PFT) માટેના કોલ લેટર્સ આપવામાં આવશે. લેખિત પરીક્ષાનું પરિણામ તે જ દિવસે જાહેર થશે અને આ પરીક્ષા પસાર કરનારની તે જ દિવસે અથવા તે પછીના દિવસે ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ અને તબીબી પરીક્ષણ પરીક્ષા લેવામાં આવશે. જેઓ 'તબીબી રીતે સક્ષમ' પુરવાર (ફિટ) થશે તેવા ઉમેદવારોનું ઓલ ઇન્ડિયા

મેરિટ લિસ્ટ નેવલ હેડ ક્વાર્ટર્સ, નવી દિલ્હી દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવશે. આ મેરિટ લિસ્ટ પરથી કેન્દ્ર, પસંદ થયેલા ઉમેદવારોની યાદી જે-તે રિક્રુટમેન્ટ કેન્દ્ર પર મુકાશે. જો કે બધા DEDH પસંદ થયેલા ઉમેદવારોએ INS, ચિલ્કા ખાતે ઈન્ટરવ્યુ ટેસ્ટ પસાર કરવાની રહેશે.

કઈ રીતે અરજી કરશો ?

ઓનલાઈન અરજી કરવાની છે તે હિન્દી અથવા અંગ્રેજીમાં કરી શકાશે. પરીક્ષા કેન્દ્ર ગુજરાતમાંથી ફક્ત જામનગર કેન્દ્ર પસંદ કરી શકાશે.

C/o. INS VALSURA, JAMNAGAR-361 001 ફોન નં. (૦૨૮૮) ૩૯૮૭૩૯૨. આ સરનામેથી પણ માહિતી પ્રાપ્ત થશે. જાહેરાતની વિગતો ખાસ જોવી.

ઈન્ડિયન નેવીમાં ડોક્યાર્ડ એપ્રેન્ટિસીસ એકઝામ : ભારતીય નૌકાદળમાં જોડાવાની એક વધુ તક મેટ્રિક પાસ પુરુષ ઉમેદવારોને આ પરીક્ષા પૂરી પાડે છે. જે વિજ્ઞાન વિષય સાથે મેટ્રિક પાસ હોય તેમને અગ્રિમતા આપવામાં આવે છે. વયમર્યાદા ૧૪ થી ૧૯ વર્ષની છે. અત્રે ૧૪ વર્ષે જ તક મળે છે.

પસંદગી માટેની લેખિત પરીક્ષામાં બે પ્રશ્નપત્રો (૧) મેથેમેટિક્સ તથા (૨) જનરલ નોલેજનાં હોય છે. બંનેના મહત્તમ ગુણ ૧૦૦-૧૦૦ છે. આ લેખિત પરીક્ષાના આધારે ગુણવત્તા યાદી તૈયાર કરવામાં આવે છે અને દિલ્હી, મુંબઈ, કોલકતા કે બેંગલોર ખાતે ઈન્ટરવ્યુ માટે બોલાવવામાં આવે છે. આખરી પસંદગી પામેલા ઉમેદવારોને સામાન્ય રીતે ૩ વર્ષ માટે નેવલ ડોક્યાર્ડ સ્કૂલ, મુંબઈ ખાતે તાલીમ માટે મોકલવામાં આવે છે — આ તાલીમ દરમ્યાન પ્રતિ માસ સ્ટાઈપેન્ડ પણ આપવામાં આવે છે. આ અંગેની જાહેરાત અને અરજીપત્રો લિબર્ટી કેરિઅર્સ ન્યૂઝમાંથી મળી શકે.

ઈન્ડિયન નેવીમાં સેઈલર (નાવિક) : અપરીણિત ભારતીય પુરુષો જ અરજી કરી શકે.

ઓછામાં ઓછાં ૫૫% માર્ક્સ (મેથ્સ અને સાયન્સ વિષયોમાં) સાથે ધોરણ ૧૦ અથવા ઓછામાં ઓછા ૫૦% માર્ક્સ (મેથ્સ અને ફિઝિક્સ વિષયોમાં) સાથે ધોરણ-૧૨ પાસ તથા ૧૬ થી ૧૯ વર્ષની વય ધરાવનાર અરજી કરી શકે.

ઓછામાં ઓછી શારીરિક ઊંચાઈ ૧૫૭ સે.મી. જરૂરી.

પસંદગી : જાહેરાતના સંદર્ભમાં અરજી કરનાર ઉમેદવારોમાંથી પસંદગીના ઉમેદવારોને ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ અને લેખિત પરીક્ષા માટે કોલ લેટર મોકલવામાં આવે. ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ (PFT) પાસ કરવી અનિવાર્ય છે. તે અંતર્ગત ૧ માઈલની દોડ ૭ મિનિટમાં, ૨૦ ઉઠક-બેઠક તથા ૧૦ પુલ-અપ્સ કરવાના હોય છે.

લેખિત પરીક્ષા ગુજરાતમાંથી જામનગર કેન્દ્ર ખાતે આપી શકાય છે.

લેખિત પરીક્ષાનું પરિણામ તે જ દિવસે જાહેર કરવામાં આવે છે અને ક્વોલિફાય થનારે PFT આપવાની રહે. PFT માંથી સફળતાપૂર્વક પસાર થનારનું તબીબી પરીક્ષણ થાય. તબીબી પરીક્ષણમાંથી પસાર થયેલ ઉમેદવારોનું લેખિત પરીક્ષામાં તેમણે પ્રાપ્ત કરેલ ગુણોને આધારે ઓલ ઈન્ડિયા મેરિટ લિસ્ટ બનાવવામાં આવે અને તે આધારે નિમણૂક અપાય. શરૂઆતમાં ૨૪ અઠવાડિયાંની બેઝિક ટ્રેનિંગ INS, ચિલ્કા ખાતે આપવામાં આવે છે.

ઈન્ડિયન નેવી દ્વારા સંચાલિત 'કોમર્શિયલ ડ્રાઈવિંગ કોર્સ'

ઈન્ટરનેશનલ મરિન કોન્ટ્રાક્ટર્સ દ્વારા માન્ય કોર્સ પ્રાપ્ય છે. વય ૧૮ થી ૨૮, ધો. ૧૦ પાસ ૫૦%, બેઠકો ૨૦% સ્થળ કોચી નેવી ડ્રાઈવિંગ સ્કૂલ, કોચી, કેરાલા.

નૌસેના ભરતી કાર્યાલયનું સરનામું છે :

DDMPR (RR) નેવલ હેડક્વાર્ટર્સ,

સેના ભવન, ન્યુ દિલ્હી — ૧૧૦૦૧૧,

www.navisenabharti.mil.in

નેવલ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગમાં પ્રવેશ

નેવલ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ એ ભારતીય નૌકાદળ દ્વારા સંચાલિત લોનાવાલા ખાતે આવેલી સંસ્થા છે. આ કોલેજ સમગ્ર એશિયા ખંડની શ્રેષ્ઠ એન્જિનિયરીંગ કોલેજ ગણાય છે. આ કોલેજમાં ભારતીય નૌકાદળની મરિન, એરોનોટિકલ, ઇલેક્ટ્રિકલ, ઇલેક્ટ્રોનિક એન્જિનિયરીંગ તથા નેવલ આર્કિટેક્ચરની બ્રાંચ માટે ઓફિસરોને તૈયાર કરવામાં આવે છે. શ્રેષ્ઠ શિક્ષણની સાથોસાથ શિસ્ત, રમતગમત, ઈતર પ્રવૃત્તિઓ તેમજ

વ્યવસાયિકતા આ બધાં જ ક્ષેત્રોમાં આ કોલેજ આગવું સ્થાન ધરાવે છે.

સ્વિમિંગ, રાઈડિંગ, ગોલ્ફ જેવી રમત રમવાની તમામ સુવિધાઓ તેમજ સાહસવીરો માટે પર્વતારોહણ, હોટ એર બલુનિંગ, રીવર રાફ્ટિંગ, વિન્ડ સર્ફિંગ વગેરે જેવી સાહસિક રમતો શીખવાની તક પણ નૌકાદળના ખર્ચે તેમને મળી શકે છે. આ કોલેજમાં એડમિશન મેળવનાર તમામ વિદ્યાર્થીઓને સમગ્ર કોર્સ દરમિયાન પુસ્તકો, રહેવા-જમવા, કપડાં સહિતનો બધો ખર્ચ ભારતીય નૌકાદળ દ્વારા આપવામાં આવશે. આ ઉપરાંત કોર્સ પૂર્ણ થયા બાદ જોબ ગેરંટી પણ ખરી. તો આ કોલેજની પ્રવેશ લાયકાત અને પ્રવેશ પદ્ધતિ વિશે જાણકારી મેળવી લઈએ.

પ્રવેશ લાયકાત :

(૧) ધો. ૧૨માં મેથ્સ, ફિઝિક્સ અને કેમિસ્ટ્રી વિષયો હોવા જરૂરી છે. (A અથવા AB ગ્રુપ)

(૨) ધો. ૧૨માં આ ત્રણ વિષયોની ટકાવારી ૭૫% કે તેથી વધુ હોવી જરૂરી છે.

(૩) ધો. ૧૦ કે ધો. ૧૨માં અંગ્રેજીમાં ઓછામાં ઓછા ૫૦ ગુણ હોવા જરૂરી છે.

(૪) ૧૬.૫ થી ૧૮.૫ વર્ષની વયેની ઉંમર હોવી જરૂરી છે.

પરીક્ષા પદ્ધતિ : નેવેલ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગની વર્તમાનપત્રોમાં જાહેરાત આવે છે.

અરજી કર્યા બાદ ઉમેદવારોને ત્વોપાલ અથવા બેંગ્લોર ખાતે સર્વિસ સિલેક્શન બોર્ડ સમક્ષ રૂબરૂ ઈન્ટરવ્યૂ માટે બોલાવવામાં આવશે. સતત પાંચ દિવસ સુધી અલગ-અલગ પ્રકારની પરીક્ષાઓ સફળતાપૂર્વક પૂરી કરનાર વિદ્યાર્થીઓને મેરિટ મુજબ ટ્રેનિંગ માટેનો ઓર્ડર આપવામાં આવે છે. આમ, પ્રવેશ કામગીરી પ્રમાણમાં અઘરી છે પરંતુ પસંદગી પામનાર વિદ્યાર્થીની લાઈફ સ્ટાઈલ બદલાઈ જાય છે એ પણ હકીકત છે.

પ્રવેશ મેળવ્યા બાદ : ટ્રેનિંગ માટે સિલેક્ટ થનાર વિદ્યાર્થીઓને પ્રારંભમાં છ માસ નેવેલ એકેડમી, ગોવા ખાતે નેવેલ ઓરિએન્ટેશન કોર્સ એટેન્ડ કરવાનો રહેશે. અને ત્યાર બાદ નેવેલ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ,

લોનાવાલા ખાતે જ ૪ વર્ષનો ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગનો અભ્યાસ કરવાનો રહેશે. અહીં વિદ્યાર્થીઓને જવાહરલાલ નહેરુ યુનિવર્સિટીની B.Techની ડિગ્રી મળે છે અને ભારતીય નૌકાદળમાં ટેકનિકલ ઓફિસર તરીકે નિયુક્તિ કરવામાં આવે છે.

આ અભ્યાસક્રમની કેટલીક વિશેષ વાત :

(૧) અહીં શિસ્ત અને અભ્યાસની નિયમિતતા અનિવાર્ય હોવાથી ચાર વર્ષના અભ્યાસગાળા દરમિયાન દર છ માસે વિદ્યાર્થીને ત્રણ અઠવાડિયાની ફિક્સ એક સાથે જ રજા આપવામાં આવે છે. તે રજાઓમાં વિદ્યાર્થી પોતાના ઘરે જઈ શકે છે.

(૨) અભ્યાસક્રમના સાડા ત્રણ વર્ષ બાદ અભ્યાસની સાથોસાથ દર મહિને રૂ. ૮૦૦૦/- જેટલું સ્ટાઈપેન્ડ આપવામાં આવે છે.

(૩) ચાર વર્ષ સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરનાર વિદ્યાર્થીને રૂ. ૧૧,૫૦૦/- ના પ્રારંભિક પગારથી સર્વિસ આપવામાં આવે છે અને ત્યાર બાદ નિયમો અનુસાર પગાર વધતો જ રહે છે.

(૪) પગાર ઉપરાંત સમગ્ર દેશમાં લિવ ટ્રાવેલ કન્સેશનનો લાભ, પોતાના માટે તથા પોતાના કુટુંબ માટે ફ્રી મેડિકલ સર્વિસ, પ્રતિ વર્ષે ૬૦ દિવસની રજાઓ ઉપરાંત ૨૦ પરચૂરણ રજાઓ એટલે કે વાર્ષિક પોણા ત્રણ માસની રજાઓ જેવા સંખ્યાબંધ લાભો મળે છે.

પૂર્વ રોજગાર અધિકારી,
મુ.પો. ધીણોજ, જિ. પાટણ

નૌકાઓનું નિર્માણ તથા તેના સંચાલનની કળા બહુ પુરાણી છે. આની ચર્ચા પ્રાચીન સાહિત્યમાં જોવા મળે છે. ભારતનો પ્રાચીન ગ્રંથોનો એક મોટો ભાગ લુપ્ત થઈ ગયો છે, પરંતુ વેદ, પુરાણોના જેટલા પણ પ્રાચીન ગ્રંથ ઉપલબ્ધ છે તેના અભ્યાસથી સિધ્ધ થાય છે કે વૈદિક કાળમાં પણ લોકો સઢવાળી નૌકા બનાવીને સમુદ્રની પેલે પાર દૂરના દેશોમાં વેપાર માટે જતા હતા. યુક્તિ કલ્પતરુ નામના એક પ્રાચીન ગ્રંથમાં તો નૌકા અને જહાજોના દશ-દશ તફાવત બતાવ્યા છે. ભોજરાજાના સમયમાં લખાયેલા એક ગ્રંથમાં નૌકા નિર્માણ માટે કાષ્ઠ વધુ ઉપયોગી હશે. મહાભારતના આદિપર્વમાં સ્થાપિત એક નૌકા માટે સર્વવાતસંહા નાવમ્યંત્રયુક્તમ પતાકીનિમ્ કહીને તે યંત્રચાલિત હશે તેવો સંકેત આપ્યો છે.

ધોરણ-૧૨ (HSC)માં મેથ્સ, ફિઝિક્સ અને કેમિસ્ટ્રી વિષયો સાથે સફળ થનાર વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉત્તમ કારકિર્દી ઘડવા મરિન એન્જિનિયરીંગ શ્રેષ્ઠ ક્ષેત્ર છે. સખત મહેનત કરવાની તૈયારી અને મેથેમેટિક્સ વિષયમાં ઊંડો

રસ – આ બે બાબતો કુશળ એન્જિનિયર બનવા માટે અતિ આવશ્યક છે. કુદરતી શક્તિઓ સામે જ્યાં જ્યાં માનવીય મર્યાદાઓ છે તેને પારખીને, તેને સુવિધાઓમાં રૂપાંતરિત કરવાનું કૌશલ્ય મરિન એન્જિનિયરીંગના વિજ્ઞાનને આભારી છે.

ગુજરાત રાજ્યને આશરે ૧૬૦૦ કિ.મી. થી વધુ લાંબો સાગરકાંઠો કુદરતે આપ્યો છે. આથી ગુજરાતમાં મરિન એન્જિનિયરીંગ ક્ષેત્રે કારકિર્દીની ઉજળી તકો રહેલી છે. વિશ્વના શિપિંગ ક્ષેત્રના કુલ રોજગારમાંથી ૩૦% રોજગાર ભારત દેશ ધરાવે છે. પ્રતિ વર્ષ આપણા દેશને ૧૨,૦૦૦ મરિન એન્જિનિયરોની જરૂર છે. મરિન એન્જિનિયરીંગ ક્ષેત્રમાં સફળ થવા માટે ઓર્ગેનાઈઝીંગ એબિલિટી, પ્રેક્ટિકાલિટી, ફિઝિકલ ફિટનેસ, શાર્પ વિઝન વગેરે જરૂરી છે. મરિન એન્જિનિયરીંગમાં બોટ, શીપ, ઓઈલ રીંગ, વ્હીકલની ડિઝાઈન – કન્સ્ટ્રક્શન અને મેઈન્ટેનન્સનો સમાવેશ થાય છે.

ભારતમાં મરિન એન્જિનિયરીંગનું શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓ

ક્રમ	સંસ્થાનું નામ	અભ્યાસક્રમનું નામ	સમયગાળો
૧	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ મરિન એન્જિનિયરીંગ, નૂરૂલ ઈસ્લામ યુનિવર્સિટી, કન્યાકુમારી, તમિલનાડુ.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ – ૪ વર્ષ
૨.	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ નેવલ આર્કિટેકચર, AAMET યુનિવર્સિટી, તામિલનાડુ	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (નેવલ આર્કિટેકચર એન્ડ ઓફશોર એન્જિનિયરીંગ)	૩ – ૪ વર્ષ
૩.	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ નેવલ આર્કિટેકચર, AAMET યુનિવર્સિટી, તામિલનાડુ.	ડોક્ટર ઓફ ફિલોસોફી ઈન મરિન બાયો ટેકનોલોજી	૧ – ૨ વર્ષ
૪.	ચંડીગઢ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, ચંડીગઢ, પંજાબ.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ – ૪ વર્ષ

૫	સી.વી.રામન કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ, ભૂવનેશ્વર, ઓરિસ્સા.	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૬	બીરયસ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી, મુંબઈ, કર્ણાટક.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૭	એયુ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ (ઓટોનોમસ), વિશાખાપટ્ટનમ/ વિઝાગ, આંધ્રપ્રદેશ.	માસ્ટર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ એન્ડ મિકેનિકલ હેન્ડલીંગ)	૧ - ૨ વર્ષ
૮	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ મરિન એન્જિનિયરીંગ AMET યુનિવર્સિટી, તામિલનાડુ	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૨ - ૩ વર્ષ
૯	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ શીપ ટેકનોલોજી, કોચીન યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, કોચી/કોચી, કેરાલા.	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (નેવલ આર્કિટેકચર એન્ડ શીપ બિલ્ડિંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૧૦	ગ્લોબલ એકેડેમી ઓફ ટેકનોલોજી, બેંગ્લોર/ બંગાલુરુ, કર્ણાટક.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૧૧	ઇન્ટરનેશનલ મેરિટાઇમ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, ગ્રેટર નોઈડા, દિલ્હી NCR.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૧૨	નોઈડા ઇન્ટરનેશનલ યુનિવર્સિટી સ્કૂલ ઓફ શીપિંગ એન્ડ લોજિસ્ટિક, ગ્રેટર નોઈડા, દિલ્હી NCR.	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૧૩	નૂરુલ ઇસ્લામ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ, કદઉરા, ઉત્તરપ્રદેશ.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૧૪	પ્રાવીન્ય ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મરિન એન્જિનિયરીંગ એન્ડ મેરિટાઇમ સ્ટડી, વિશાખાપટ્ટનમ/ વિઝાગ, આંધ્રપ્રદેશ.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૧૫	શ્રી નન્ધાનમ્ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, વેલ્લોર, તામિલનાડુ	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૧૬	SAMS કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૧૭	મોહમદ સાયક એન્જિનિયરીંગ કોલેજ, ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ

૧૮	શ્રી વેંકટેશ્વર કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ, તામિલનાડુ.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૧૯	ઈન્ટરનેશનલ મેરિટાઈમ એકેડેમી, ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ.	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૨૦	PSN કોલેજ ઓફ ઓફ એન્જિનિયરીંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, તામિલનાડુ.	ગ્રેજ્યુએટ મરિન એન્જિનિયરીંગ	૧ - ૨ વર્ષ
૨૧	સ્કૂલ ઓફ મેરિટાઈમ સાયન્સ એન્ડ એન્જિનિયરીંગ, ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ. ફી રૂ. ૭ થી ૮ લાખ	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૨૨	શાંતિલાલ શાહ એન્જિનિયરીંગ કોલેજ, ન્યુ સિંદ્ધસર, કેમ્પસ, પોસ્ટ- વરતેજ, સિંદ્ધસર, ભાવનગર, ગુજરાત-૩૬૪૦૬૦. મોબાઈલ નં- ૯૦૯૯૦૬૩૦૩ વેબસાઈટ : ssgcec.ac.in	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૨૩	વેલ્સ એકેડેમી ઓફ મેરિટાઈમ સ્ટડીઝ, ફી - રૂ. ૨ થી ૩ લાખ	ગ્રેજ્યુએટ મરિન એન્જિનિયરીંગ	૯ - ૧૨ માસ
૨૪	તોલાની મેરિટાઈમ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ મુંબઈ, મહારાષ્ટ્ર.	માસ્ટર ઓફ ટેકનોલોજી (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૯ - ૧૨ માસ
૨૫	ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ મરિન એન્જિનિયરીંગ, કલકત્તા, વેસ્ટ બંગાલ.	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૨૬	ઈન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી, ખડગપુર, વેસ્ટ બેંગાલ.	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (ઓશન એન્જિનિયરીંગ એન્ડ નેવલ આર્કિટેકચર)	૩ - ૪ વર્ષ
૨૭	કોઈમ્બતૂર મરિન કોલેજ, કોઈમ્બતૂર, તામિલનાડુ.	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૨૮	આંધ્ર યુનિવર્સિટી કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ, વિશાખાપટ્ટનમ/વિઝાગ, આંધ્રપ્રદેશ.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ

૨૯	ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી મદ્રાસ, ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (ઓશન એન્જિનિયરીંગ એન્ડ નવલ આર્મી ટેક્યર)	૩ - ૪ વર્ષ
૩૦	મરિન એન્જિનિયરીંગ એન્ડ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, કોલકત્તા, વેસ્ટ બેંગાલ ફી - રૂ. ૮ થી ૧૦ લાખ	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક.) ઈન મરિન એન્જિનિયરીંગ	૩ - ૪ વર્ષ
૩૧	AMET યુનિવર્સિટી ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૩૨	વિશ્વકર્મા મેરિટાઈમ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, પુના, મહારાષ્ટ્ર.	ગ્રેજ્યુએટ એન્જિનિયરીંગ (GME)	૯ - ૧૨ માસ
૩૩	ધી ગ્રેટ ઈસ્ટર્ન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેરિટાઈમ સ્ટડીઝ, લોનાવાલા, મહારાષ્ટ્ર.	ગ્રેજ્યુએટ એન્જિનિયરીંગ (GME)	૯ - ૧૨ માસ
૩૪	મહારાષ્ટ્ર એકેડેમી ઓફ નેવલ એજ્યુકેશન એન્ડ ટ્રેનિંગ (MANET) પુના, મહારાષ્ટ્ર ફી- રૂ. ૧૦ થી ૧૨ લાખ	બી.ટેક. મરિન એન્જિનિયરીંગ	૩ - ૪ વર્ષ
૩૫	ડોન બોસ્કો મેરિટાઈમ એકેડેમી, મુંબઈ, મહારાષ્ટ્ર	ઓલ્ટરનેટ ટ્રેનિંગ સ્કીમ ઓફ મરિન એન્જિનિયરીંગ	-
૩૬	ઇન્ટરનેશનલ મરિન એકેડેમી (IMA), ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ.	બી.ટેક. (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૩૭	ગુરુકુળ વિદ્યાલય ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એન્જિનિયરીંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, બનુર, પંજાબ.	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૩૮	GKM કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ.	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૩૯	ડિકેન્સ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એડવાન્સ ટેકનોલોજી, પુના, મહારાષ્ટ્ર.	એમ.ટેક. - મિકેનિકલ (મરિન)	૧ - ૨ વર્ષ
૪૦	વેલ્સ એકેડેમી ઓફ મેરિટાઈમ સ્ટડીઝ ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૩ - ૪ વર્ષ
૪૧	તોલાની મેરિટાઈમ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, પુના, મહારાષ્ટ્ર.	બી.ટેક (મરિન એન્જિનિયરીંગ)	૪ - ૫ વર્ષ

આમ, ભારતભરમાં આશરે ૫૩ કરતાં વધુ મરિન એન્જિનિયરીંગમાં શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓ છે. રસ ધરાવતા ઉમેદવારોએ પ્રવેશ મેળવવા પ્રારંભથી જ સંપર્ક કરવો જોઈએ.

પૂર્વ રોજગાર અધિકારી,
મુ.પો. ધીણોજ, જિ. પાટણ

આ દુનિયા પણ જબરી છે. જાતજાતનાં સપનાં આવે એને. એક દિવસ એવું સપનું આવ્યું કે “આ બધા લોકો મોબાઈલ લઈને ફરે છે. તે ચાલને હું એમના મોબાઈલમાં સમાઈ જાઉં.” અને એણે સ્માર્ટ ફોનમાં સમાવવાનું શરૂ કરી દીધું. તમે જુઓ, ઈન્ટરનેટના માર્ગે દુનિયાનો કેટલો મોટો ભાગ તમારા મોબાઈલમાં પહોંચી ગયો છે. ગુગલ, ફેસબુક, વોટ્સએપ, બીજા અનેક એપ્સ, યુ ટ્યુબ, ટ્વીટર, જીમેલ, ઈમેલ, વેબસાઈટ, ફોટો ગેલેરી અને ... ઘણું બધું. મિત્રો, બહુ થોડા સમયમાં એવો એક દિવસ આવવાનો છે, જ્યારે આપણી પાસે બે દુનિયા હશે. એક - ઈશ્વર, ભગવાન, ખુદા, કુદરત - તેમણે બનાવેલી આ નજર સામે દેખાતી વાસ્તવિક દુનિયા અને બીજી દુનિયા એટલે કે આ વાસ્તવિક દુનિયાની ઈકોપી આપણા મોબાઈલમાં હશે.

ઓનલાઈન વર્લ્ડ : આઈ.આઈ.એમ. અમદાવાદમાં એડમિશન મેળવવું હોય તો એ માટેનું અરજી ફોર્મ આપણે આઈ.આઈ.એમ. દ્વારા નક્કી કરાયેલી બેંકમાં લેવા જવાનું હતું અને હવે ઓનલાઈન મળે છે. આઈ.આઈ.એમ.નું એપ્લિકેશન ફોર્મ જ્યારે ઈચ્છો ત્યારે આઈ.આઈ.એમ.ની વેબસાઈટ પરથી ડાઉનલોડ કરી શકો છો. અરે યાર, ડાઉનલોડ કરવાની ક્યાં જરૂર છે. હવે તો એપ્લિકેશન ફોર્મ જ ઓનલાઈન ભરવાનું હોય છે અને કોમન એડમિશન ટેસ્ટ - કેટ પણ ઓનલાઈન આપવાની હોય છે.

કેટલું બધું હવે ઓનલાઈન છે !!! (૧) કેટ, જીમેટ, જીઆરઈ, ટોફેલ જેવી નેશનલ અને ઈન્ટરનેશનલ લેવલની વિવિધ પરીક્ષાઓ (૨) રેલવે ટિકિટનું બુકિંગ (૩) સિનેમાની ટિકિટ (૪) બસ ટિકિટ (૫) હોટેલના રૂમ માટે બુકિંગ (૬) એર - વિમાનની ટિકિટ (૭) તિરુપતિ બાલાજીમાં રૂમ બુકિંગ (૮) અને... અને .. અને ઘણું બધું હવે ઓનલાઈન મળે છે. આપણે આપણા મોબાઈલથી ઓનલાઈન દુનિયામાં લટાર મારી શકીએ છીએ અને કાંઈ ખરીદવું હોય તો એ માટેનો ઓર્ડર આપી શકીએ છીએ.

ઓનલાઈન (૧) દુકાનો (૨) શો-રૂમ્સ (૩) સુપર સ્ટોર (૪) મલ્ટિનેશનલ, નેશનલ અને રિજનલ, ઝોનલ, લોકલ બિઝનેસ કંપનીઓની સંખ્યા બહુ જ

ઝડપથી વધતી જાય છે. તમે છાપાંમાં, મેગેઝિનોમાં, રેડિયો પર, ટેલિવિઝન પર, મોટા હોર્ડિંગ્સ, જાહેરાતના પાટિયા પર અને નાના-મોટા બોર્ડ કે પેક્લેટ દ્વારા આવી કંપનીઓની માહિતી મેળવી શકો છો, જેઓ ઓનલાઈન બિઝનેસ કરે છે. હવે તો એવું થઈ ગયું છે કે બિઝનેસ માટે ઓફિસ અથવા દુકાન ભાડે લેવાની કે ખરીદવાની જરૂર પણ નથી. ઈન્ટરનેટ પર ઓનલાઈન ઓફિસ કે દુકાન ખોલીને બેસી જવાનું. દુનિયા આખીમાં બિઝનેસ કરી શકો છો.

ઓનલાઈન બિઝનેસ : આજે સારો, સફળ બિઝનેસ કરવા માટે ઈન્ટરનેટ પર ઓનલાઈન હાજરી -પ્રેઝન્સ જરૂરી બની ગઈ છે. આજે ડિજિટલ માર્કેટિંગ લગભગ અનિવાર્ય કહેવાય એવી જરૂરિયાત બની ગઈ છે. ટાઈમ્સ ઓફ ઈન્ડિયાનો એક સર્વે કહે છે કે ઈ.સ. ૨૦૧૬ માં ભારતમાં ઓનલાઈન ડિજિટલ માર્કેટિંગના ફિલ્ડમાં દોઢ લાખથી વધારે જોબ નવી ઊભી થવાની છે.

આજે ઓનલાઈન બિઝનેસ ધમધોકાર ચાલે છે. વિશ્વની એક જાયન્ટ કંપની પોતાનો બિઝનેસ એમેઝોન ડૉટ ઈન (Amazon.in) દ્વારા સમગ્ર વિશ્વમાં બહુ સફળતાપૂર્વક કરે છે. ભારતની ઘણી કંપનીઓ પણ ઓનલાઈન બિઝનેસમાં ઝડપથી આગળ વધી રહી છે. ઓનલાઈન બિઝનેસમાં મુખ્યત્વે (૧) ગ્રાહક દ્વારા મળતો ઓર્ડર (૨) તેની કિંમત જેટલું ઓનલાઈન પેમેન્ટ (૩) કંપની દ્વારા હોમ ડિલિવરી જેવી કામગીરી હોય છે. ઘેરબેઠા તમે ઓનલાઈન ખરીદેલો માલ મેળવી શકો છો. ઓનલાઈન ખરીદીમાં પસંદગી - સિલેક્શન માટે પણ ખૂબ સારા વિકલ્પો મળતા હોય છે.

ઓનલાઈન બિઝનેસ અને ડિજિટલ માર્કેટિંગ માટે સ્ટાફ પણ આ ફિલ્ડનો જાણકાર હોવો જોઈએ. ઓર્ડર પ્રમણનો માલ ગ્રાહકના ઘર સુધી પહોંચાડવાની વ્યવસ્થા કરવી પણ જરૂરી છે. કેટલીક મોટી કંપનીઓ પોતે જાતે જ હોમ ડિલિવરીનું તંત્ર પણ ધરાવતી હોય છે અને બીજી કેટલીક કંપનીઓ ઓનલાઈન માલ વેચે છે અને એ માલ ગ્રાહક સુધી પહોંચાડવાની કામગીરી માટે બીજી કંપનીઓનો સાથ મેળવે છે. એટલે આવી હોમ ડિલિવરી કરતી કંપનીઓ પણ અલગ રીતે સ્વતંત્ર બિઝનેસ કરે છે.

ઓનલાઈન બિઝનેસ અને ડિજિટલ માર્કેટિંગમાં નોકરી અથવા સ્વતંત્ર વ્યવસાયની ખૂબ જ તકો છે. આ માટે કેવો સ્ટાફ જોઈએ અને તેમની કામગીરી શું હોય છે તે અંગે જાણીએ.

ડિજિટલ માર્કેટિંગમાં સ્ટાફ : ડિજિટલ માર્કેટિંગના ફિલ્ડમાં શું શું કામ કરવાનું હોય છે અને એ માટે કેવી પોસ્ટ (જગ્યાઓ) હોય છે તે અંગે એક લિસ્ટ બનાવીએ...

(૧) ડિજિટલ માર્કેટિંગ મેનેજર (૨) કન્ટેન્ટ માર્કેટિંગ મેનેજર (૩) કન્ટેન્ટ રાઈટર (૪) ઈન બાઉન્ડ માર્કેટિંગ મેનેજર (૫) સોશયલ મીડિયા માર્કેટિંગ એક્સપર્ટ્સ અથવા સ્પેશિયાલિસ્ટ્સ (૬) સર્ચ એન્જિન માર્કેટર્સ (૭) સર્ચ એન્જિન ઓપ્ટિમાઈઝર (૮) કન્વર્ઝન રેટ ઓપ્ટિમાઈઝર અને (૯) કોપી રાઈટર્સ

આગળ દર્શાવેલ જગ્યાઓ અને સ્ટાફ એક મોટી ડિજિટલ માર્કેટિંગ કંપનીમાં હોય છે. નાની કંપનીઓમાં સ્ટાફના પ્રમાણમાં પોસ્ટ હોય છે. ડિજિટલ માર્કેટિંગ મેનેજરની જગ્યા સિનિયર મેનેજર લેવલની હોય છે અને તે કંપનીની ડિજિટલ માર્કેટિંગ ટીમનો લિડર હોય છે. આજે ડિજિટલ માર્કેટિંગ મેનેજરની હાઈડિમાન્ડ છે. તમે ડિજિટલ માર્કેટિંગ અથવા ઈ-બિઝનેસમાં કોઈ ખાસ ડિગ્રી મેળવેલ હોય તે જરૂરી નથી. ડિજિટલ માર્કેટિંગના ફિલ્ડમાં પાંચ વર્ષનો કે તેથી વધારે અનુભવ હોય તો પણ સારી કંપનીમાં ડિજિટલ માર્કેટિંગ મેનેજર તરીકે નોકરી મળી શકે છે. આ માટે તમે કોઈ સ્પેશિયલ પ્રોજેક્ટ કરેલ હોય જેના દ્વારા ડિજિટલ માર્કેટિંગ વધારે સારી રીતે થઈ શકે તો એ તમારા પ્લસ પોઈન્ટ છે. સારી પોસ્ટ પર જોબ મેળવવા માટે ડિજિટલ માર્કેટિંગ મેનેજર તરીકે આ ફિલ્ડના નિષ્ણાતોને સામાન્ય રીતે પંદર થી વીસ લાખ રૂપિયા વાર્ષિક પગાર મળે છે. વધુ સારા નિષ્ણાત અને અનુભવીને મોટી કંપનીએ એક વર્ષના ૩૫ થી ૪૦ લાખ રૂપિયા સુધીનો પગાર આપતી હોય છે. ઓછામાં ઓછા ૮ લાખ રૂપિયા વાર્ષિક પેકેજ મળે છે, એટલે કે મહિને ૭૦,૦૦૦ રૂપિયા તો ડિજિટલ માર્કેટિંગ મેનેજરને મળતા હોય છે.

જુદાં જુદાં કામો અને પગાર

ડિજિટલ માર્કેટિંગના ફિલ્ડમાં કન્ટેન્ટ માર્કેટિંગનું સ્થાન ઘણું મહત્વનું છે કન્ટેન્ટ એટલે કે વિષય વસ્તુ. તમારી કંપની જે વસ્તુનું માર્કેટિંગ કરતી હોય તે વસ્તુ અને તેની ગુણવત્તા સંબંધમાં લખવાનું હોય છે. કન્ટેન્ટ એવું હોવું જોઈએ કે તે વાંચીને અથવા જાણીને લોકો તે વસ્તુ ખરીદવા આકર્ષાય. કન્ટેન્ટ રાઈટિંગ (૧) બ્લોગ પર હોય (૨) સેલ્સ પેજ એટલે કે વેચાણની જાહેરાતના

પેજ પર હોય (૩) ઈમેલ દ્વારા મોકલવામાં આવે (૪) ડ્રીપ માર્કેટિંગ માટે (૫) પબ્લિક રિલેશન માટે (૬) ઈ-બુકના પ્રકાશન માટે (૭) વિડીયો માર્કેટિંગ અને (૮) ગેસ્ટ બ્લોગીંગ જેવાં વિવિધ કામો માટે કન્ટેન્ટ રાઈટિંગ કરવાનું હોય છે. કન્ટેન્ટ રાઈટિંગ અને કન્ટેન્ટ માર્કેટિંગની એક અલગ ટીમ હોય છે. બહુ મોટી કંપનીઓમાં ઈન બાઉન્ડ માર્કેટિંગ મેનેજર હોય છે. ઈન બાઉન્ડ માર્કેટિંગ સ્ટ્રેટેજીનો એક ભાગ છે. કન્ટેન્ટ માર્કેટિંગ મેનેજરનું કામ ઈનબાઉન્ડ મેનેજરે તૈયાર કરેલ સ્ટ્રેટેજીનો અમલ કરવાનું છે. બંનેનાં કામ લગભગ સરખાં છે. સિનિયર લેવલના કન્ટેન્ટ માર્કેટિંગ મેનેજર એટલે ઈનબાઉન્ડ માર્કેટિંગ મેનેજર. મોટા ભાગની કંપનીઓમાં કન્ટેન્ટ માર્કેટિંગ મેનેજરની જ પોસ્ટ હોય છે. કન્ટેન્ટ મેનેજરને દસથી પંદર લાખનુ વાર્ષિક પેકેજ હોય છે. કન્ટેન્ટ મેનેજર સાથે એક ટીમ હોય છે.

ફેસબુક, ટ્વીટર, બ્લોગ અને અન્ય ઘણીબધી સાઈટ સોશિયલ સાઈટ કહેવાય છે. આ બધી સાઈટ પર માર્કેટિંગનું કામ તેમજ જાહેરાતનું કામ ચાલતું હોય છે. મોટી કંપનીઓ સોશિયલ મીડિયા માર્કેટિંગ નિષ્ણાતો પણ રાખે છે. જે કંપનીની પ્રોડક્ટને સોશિયલ મીડિયામાં હાઈલાઈટ કરે છે. એની જાહેરાત કરે છે. આ સિવાય સર્ચ એન્જિન માર્કેટર, સર્ચ એન્જિન સ્પેશિયાલિસ્ટ અને કોપી રાઈટર્સ પણ કન્ટેન્ટ માર્કેટિંગના કામ માટે હોય છે. ગુગલ અને ફેસબુક ડિજિટલ માર્કેટિંગ માટેના મહત્વના માધ્યમો છે. ડિજિટલ માર્કેટિંગનું કામ જ ડિજિટલ મીડિયા અને ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયામાં ખાસ કરીને ઈન્ટરનેટના માધ્યમ દ્વારા પ્રોડક્ટની જાહેરાત કરવાનું છે અને લોકોને તે પ્રોડક્ટ ખરીદવા માટે તૈયાર કરવાનું હોય છે.

ઓનલાઈન બિઝનેસ અને ડિજિટલ માર્કેટિંગનું ફિલ્ડ ઝડપથી વિકસતું ફિલ્ડ છે. નોકરી અને જોબની અનેક તકો છે. આ માટે (૧) કમ્પ્યુટરનું જ્ઞાન (૨) અંગ્રેજીનું સારું નોલેજ (૩) સોશિયલ મીડિયા અને તે અંગેનું વિશેષ જ્ઞાન (૪) જાહેરાત માટે સારું લખવાની આવડત જેવી વિશેષ આવડત જરૂરી છે. પગાર સારા મળે છે. સ્વતંત્ર રીતે ફિલાન્સ કામ પણ કરી શકાય છે. કંપનીઓનું પ્રમાણ આ ફિલ્ડ વધતું જાય છે અને ભવિષ્યમાં ઘણું વધતું રહેવાનું છે માટે ઓનલાઈન બિઝનેસ અને ડિજિટલ માર્કેટિંગના ફિલ્ડમાં કારકિર્દી બનાવવાનું સપનું રાખી શકો છો.

૮૦૩, અમિત ટાવર, સેક્ટર-૧,
ચારકોપ, કાંદીવલી વેસ્ટ,
મુંબઈ-૪૦૦૦૬૭.

આઝાદી આંદોલનના સેનાનીઓ તૈયાર કરવા માટે મહાત્મા ગાંધીએ ૧૯૨૦માં ગૂજરાત વિદ્યાપીઠની સ્થાપના કરી.. ત્યારથી માંડીને આજ સુધી વિદ્યાપીઠ અનેક તબક્કામાંથી પસાર થઈ છે. આજે હવે નવા જમાનાની જરૂરિયાતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ગાંધી વિચારને કેન્દ્રમાં રાખીને ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ અનેક વિષયોના અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે. આ એક ડિમ્ડ યુનિવર્સિટી છે.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠનું મુખ્ય પરિસર એટલે કે મુખ્ય કેમ્પસ અમદાવાદમાં આવેલું છે. વિદ્યાપીઠમાં બાલમંદિરથી માંડીને પીએચ.ડી. સુધી અભ્યાસ થઈ શકે છે. વિદ્યાપીઠનાં જુદાં જુદાં પાંચ પરિસર છે અને તે તમામ પરિસરમાં શૈક્ષણિક અને સમાજકેન્દ્રી પ્રવૃત્તિઓ ચાલે છે.

અમદાવાદમાં મોટા ભાગે એમ.એ., એમ.ફિલ અને પીએચ.ડી. કક્ષાના અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. જુદા જુદા વિષયમાં બી.એ. કરવા માટે વિદ્યાપીઠનાં સાદરા અને રાંધેજા કેન્દ્ર (ગાંધીનગર)માં પ્રવેશ લઈ શકાય છે. વિદ્યાપીઠમાં અનેક વ્યવસાયલક્ષી અભ્યાસક્રમો ચાલે છે. જેના દ્વારા વિદ્યાર્થીને સીધો જ રોજગાર મળી શકે છે.

વિદ્યાપીઠમાં હોસ્ટેલની સગવડ છે અને રાજ્ય સરકાર મારફતે અપાતી શિષ્યવૃત્તિ પણ નિયમાનુસાર આપવામાં આવે છે. ગુજરાતના દૂર દૂરના વિસ્તારોમાંથી અનેક વિદ્યાર્થીઓ અહીં ભણવા માટે આવ્યા અને આજે તેમાંના અનેક વિદ્યાર્થીઓ સમાજમાં અને સરકારી નોકરીઓમાં તેમજ પોતાના વ્યવસાયમાં સફળતાપૂર્વક આગળ વધીને સ્થિર થયા છે. આ તમામ વિદ્યાર્થીઓ પણ પોતાના વિસ્તારમાંથી નવા વિદ્યાર્થીઓને મોકલતા રહેતા હોય છે.

વિદ્યાપીઠમાં વિદ્યાર્થીઓને શહેરોમાં નોકરી કરીને સ્થિર થવાને બદલે ગામડામાં જઈને પોતે જે શીખ્યા છે તેનો ગામડાના વિકાસમાં અને પોતાની ખેતી કે

પશુપાલનના વિકાસમાં ઉપયોગ થઈ શકે તે માટે સજ્જ કરવામાં આવે છે.

અહી તમારા માટે વિદ્યાપીઠમાં શીખવવામાં આવતા વિષયોની યાદી, તેનો સમયગાળો અને તેની કેટલી બેઠકો છે તેની વિગતો આપવામાં આવી છે. વધુ માહિતી તમે તેની વેબસાઈટ www.gujaratvidyapith.org પરથી મેળવી શકો છો.

કેટલાક અગત્યના ફોન નંબર અહીં આપેલા છે. તેના પરથી તમે જે તે સેન્ટરના નંબર મેળવીને માહિતી મેળવી શકો છો. ૦૭૯ ૨૭૫૪૧૧૪૮, ૨૭૫૪૦૭૪૬, ૪૦૦૧૬૨૦૦

પ્રવેશની કામગીરી મે મહિનામાં શરૂ થઈ જતી હોય છે. ગુજરાતી છાપામાં તેની જાહેરખબર પણ આવતી હોય છે. ભલેને તમારું રિઝલ્ટ ના આવ્યું હોય, તપાસ કરી રાખીને, જોડવાના બધા કાગળો તૈયાર રાખીને અને જોડવાના ફોટાની કોપી અને જાતિના પ્રમાણપત્રની નકલ કઢાવી રાખીને, તૈયારી કરીને, બેસવામાં ક્યાં કઈ નુકસાન છે ?

તો.... વિદ્યાપીઠમાં તમારું સ્વાગત છે.

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૬

અહીં આપેલ ટેબલમાં તમે તમારી પસંદગીના અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકો છો.

વિષય	સમય	પ્રવેશ યોગ્યતા	સીટ
પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ			
૧. હળવું કંઠ્ય સંગીત	૬ મહિના	ધોરણ-૧૨	-
૨. છંદ શાસ્ત્ર	૬ મહિના	-	-
૩. કળા અને કારીગરી	૧ વર્ષ	ધોરણ-૧૨	૨૫
૪. કમ્પ્યુટર હાર્ડવેર એન્ડ નેટવર્કિંગ	૬ મહિના	ધોરણ-૧૨	૨૦
ડિપ્લોમા			
૧. પી જી ડિપ્લોમા ઈન યોગ	૧ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	-
૨. પી જી ડિપ્લોમા ઈન ઓડિયો વિડિયો	૧ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
૩. પી જી ડિપ્લોમા ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન	૧ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૪૫
૪. પી જી ડિપ્લોમા ઈન હાર્ડવેર એન્ડ નેટવર્ક ટેકનોલોજી	૧ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
૫. પી જી ડિપ્લોમા ઈન પોપ્યુલેશન એન્ડ ડેવલપમેન્ટ એજ્યુકેશન	૩ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
સ્નાતક			
૧. બી એડ (Maths, Science, English, Sanskrit, Gujarati, Home Science, Social Science, Primary Education)	૧ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૧૦૦
૨. બી એડ હિન્દી NCTE Approved	૧ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૧૦૦
૩. બેચલર ઈન સોશિયલ સાયન્સ-હિન્દી	૩ વર્ષ	ધોરણ-૧૨	૩૦
૪. બેચલર ઈન સોશિયલ સાયન્સ-ઈતિહાસ	૩ વર્ષ	ધોરણ-૧૨	૩૦
૫. બેચલર ઈન સોશિયલ સાયન્સ-ગુજરાતી	૩ વર્ષ	ધોરણ-૧૨	૩૦
૬. બેચલર ઈન સોશિયલ સાયન્સ માઈક્રો બાયોલોજી	૩ વર્ષ	ધો.૧૨ વિજ્ઞાન સાથે	૩૦
૭. બેચલર ઈન સોશિયલ સાયન્સ - હોમ સાયન્સ			
૮. બેચલર ઈન સોશિયલ સાયન્સ-અર્થશાસ્ત્ર	૩ વર્ષ	ધોરણ-૧૨	૩૦
૯. બેચલર ઈન સોશિયલ સાયન્સ-સમાજશાસ્ત્ર	૩ વર્ષ	ધોરણ-૧૨	૩૦
૧૦. બેચલર ઈન સોશિયલ સાયન્સ-ગ્રામ વ્યવસ્થાપન	૩ વર્ષ	ધોરણ-૧૨	૩૦
૧૧. બેચલર ઈન ફિઝિકલ એન્ડ હેલ્થ એજ્યુકેશન	૩ વર્ષ	ધોરણ-૧૨	૩૦
૧૨. બેચલર ઈન ફિઝિકલ એજ્યુકેશન	૧ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૩૦
અનુસ્નાતક/પારંગત			
૧. એમ.એડ.	૧ વર્ષ	બી.એડ.	૨૫

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

૨. એમ.પી. એડ.	૨ વર્ષ	બી.પી.એડ.	૧૦
૩. એમ.એ. (અહીં આપેલ વિષયોમાં એમ.એ. કરી શકાય છે.) (ગુજરાતી, હિન્દી, અનુવાદ, ગ્રામ અર્થશાસ્ત્ર, ઇતિહાસ અને સંસ્કૃતિ, સમાજશાસ્ત્ર, ગાંધી દર્શન, પત્રકારત્વ અને સમૂહ માધ્યમ, જૈન અભ્યાસ, બુદ્ધ દર્શન)	૨ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૩૫
૪. એમ.સી.એ. (માસ્ટર ઈન કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન) AICTE Approved	૩ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૪૫
૫. માસ્ટર ઈન લાયબ્રેરી સાયન્સ	૨ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
૬. માસ્ટર ઈન સોશિયલ વર્ક	૨ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૨૫
૭. માસ્ટર ઈન સાયન્સ (માઈક્રો બાયોલોજી)	૨ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન ઈન માઈક્રો બાયોલોજી	૨૦
૮. માસ્ટર ઈન બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (રૂરલ મેનેજમેન્ટ)	૨ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૩૦
૯. માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપન	૨ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૩૦

નીચે દર્શાવેલ વિષયોમાં એમ. ફિલ કરવા માટે એક થી બે વર્ષના કોર્સ ઉપલબ્ધ છે.

૧. શિક્ષણ	૨. ગુજરાતી
૩. હિન્દી	૪. ગ્રામ અર્થશાસ્ત્ર
૫. ઇતિહાસ	૬. સમાજશાસ્ત્ર
૭. સમાજકાર્ય	૮. ગાંધી દર્શન
૯. જૈન અભ્યાસો	૧૦. બુદ્ધ દર્શન
૧૧. વિજ્ઞાન અને અહિંસા	૧૨. પત્રકારત્વ અને સમૂહ પ્રત્યાયન
૧૩. ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન	૧૪. દફતર વિદ્યા
૧૫. કોમ્પ્યુટર વિજ્ઞાન	૧૬. સૂક્ષ્મ જીવાણુ વિજ્ઞાન
૧૭. શારીરિક શિક્ષણ	૧૮. ગ્રામ વ્યવસ્થાપન
૧૯. વસ્તી અને પ્રૌઢ શિક્ષણ	૨૦. સંશોધન અને સંઘર્ષ નિવારણ

સંશોધનમાં રસ ધરાવનાર ઉપર દર્શાવેલ પૈકી કોઈ પણ વિષયમાં પીએચ.ડી. કરી શકે છે.

વિવિધ અભ્યાસક્રમોની ફી જાણવા માટે અહીં આપેલી લિંક પર ક્લિક કરવાથી જાણકારી મળી રહેશે.

<http://links.gujaratvidyapith.org/newsandevents/Gujarat%20Vidyapith%20Fee.pdf>

વિવિધ અભ્યાસક્રમનો (સિલેબસ) જાણવા માટે અહીં આપેલી લિંક પર ક્લિક કરવાથી જાણકારી મળી રહેશે.

<http://gujaratvidyapith.org/syllabus.htm>

વ્યાખ્યાતા, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ,

આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ.

જો આપ આકર્ષક વ્યક્તિત્વના માલિક હોવ, આપની પાસે અંગ્રેજી ભાષાનું સમજાપૂર્વકનું જ્ઞાન હોય, તેમજ નવું શીખવાની માનસિક તૈયારી હોય, તો આપ આપની માસિક કમાણી છ આંકડા સુધી પહોંચાડી શકો છો. આ માટે ઉપલબ્ધ અનેક વિકલ્પો પૈકીનો એક વિકલ્પ છે, વિદેશી ભાષા શીખવાનો....

વિદેશી ભાષા શીખવાનું મુહૂર્ત ક્યારે કરવું ?

વિદેશી ભાષા શીખવાનું કાર્ય એ કોઈ કલા શીખવા જેવું છે. આથી વિદેશી ભાષા શીખવા ઈચ્છુકોએ શક્ય તેટલું વહેલું - નાની ઉંમરથી જ શીખવાનું શરૂ કરી દેવું જોઈએ. જો કે વિદેશી ભાષા શીખતા અગાઉ જે - તે વિદેશી ભાષા અંગેની ગંભીરતા કેળવાય તે જરૂરી છે. આંતરરાષ્ટ્રીય સ્કૂલ બોર્ડની માન્યતા પ્રાપ્ત શાળાઓ તેના પ્રાથમિક શિક્ષણ દરમિયાન જ એકાદ વિદેશી ભાષાનું શિક્ષણ આપવાનું શરૂ કરી દે છે. સામાન્ય રીતે SSC / HSC બાદના ઉનાળાના લાંબા વેકેશનનો સમય એ વિદેશી ભાષા શીખવાનું આદર્શ મુહૂર્ત બની શકે છે. જો કે ધ્યાન રહે, વિદેશી ભાષા પ્રત્યે પ્રેમ વધારવો એ અઘરું કાર્ય છે.

વિદેશી ભાષા શીખ્યા બાદ પ્રાપ્ય કારકિર્દીની તકો : કોઈ પણ વિદેશી ભાષાનું C₂ લેવલનું સર્ટિફિકેટ હોય, તો મલ્ટીનેશનલ કંપનીમાં વ્હાઈટ કોલર જોબ મળવાની ૧૦૦% ગેરંટી કમ વોરંટી. વિદેશી ભાષાનું અંગ્રેજી કે ભારતીય ભાષામાં ભાષાંતર (અનુવાદ) કે ભાવાનુવાદ કરવાની ફી શબ્દ દીઠ રૂ. ૨ થી રૂ. ૫. દુભાશીયા (ઈન્ટરપ્રીટર) તરીકે ચારેક કલાકની કામગીરીની ફી આશરે રૂ. ૩,૦૦૦. જો કે તેમાં સ્પીડ જાળવવાની ટર્મ્સ એન્ડ કંડીશન એપ્લાય. વિદેશી ટુરિસ્ટો, ડેલિવેરિસના સરકારી કે ખાનગી ટુર ગાઈડ તરીકે દૈનિક રૂ. ૨,૦૦૦ થી રૂ. ૫,૦૦૦ સુધીનું વેતન. B.P.O. (બીઝનેસ પ્રોસેસ આઉટ સોર્સિંગ), K.P.O. (નોલેજ પ્રોસેસ આઉટ સોર્સિંગ), L.P.O. (લીગલ પ્રોસેસ આઉટ સોર્સિંગ),

વિદેશમાં ભણવા જવા ઈચ્છુકો માટે વીઝા મળવાની તકો વધી જાય, ઉપરાંત વિદેશમાં સ્થાયી થવા ઈચ્છુકો માટે જે તે દેશના P.R. (પરમેનેન્ટ રેસિડન્ટશીપ) મળવાની શક્યતા વધી જાય. વિદેશી ભાષા શીખ્યા બાદ રાજદ્વારી સેવા, વિદેશી દૂતાવાસો, પ્રવાસન, મનોરંજન, આંતરરાષ્ટ્રીય સંગઠનો, જનસંપર્ક વિભાગો, પ્રકાશન, ભારતીય રિઝર્વ બેંક, યુનાઈટેડ નેશન્સ (UNO) વગેરેમાં ટોપ કે પ્રિમિયમ જોબ મેળવવાના યોગ વધી શકે છે. વર્તમાન આધુનિક યુગમાં ઓનલાઈન લેખકો, ટેકનિકલ અનુવાદકો તેમજ ડિકોડરોની માંગ વધુ જોવા મળે છે. તદ્દુપરાંત ભારતના વિદેશ મંત્રાલય તેમજ જાસૂસ એજન્સીઓમાં પણ સારી તકો રહેલી છે. વિદેશી ફૂડની રેસ્ટોરન્ટ / હોટલ ચલાવનારાઓ માટે વિદેશી ભાષા શીખવી આવશ્યક છે. વિદેશી સંગીત, સાહિત્યમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો માટે વિદેશી ભાષા શીખવી અનિવાર્ય.

વિદેશી ભાષાનું સામાન્ય ગણિત :- વિદેશી ભાષા શીખવાના કુલ ૬ લેવલો A, A₂, B, B₂, C તેમજ C₂ છે. C₂ લેવલ એ M.Phil / Ph.D કક્ષાનું ગણી શકાય. B₂ લેવલ સુધીનો અભ્યાસક્રમ સારી રોજગારી મેળવવા માટે પૂરતો ગણી શકાય. દરેક લેવલ પાસ કરવા માટે આશરે ૬ માસથી શરૂ કરીને ૧ વર્ષ સુધીનો સમય લાગી શકે. પ્રત્યેક લેવલની કોચિંગ ફી આશરે રૂ. ૧૦,૦૦૦ થી રૂ. ૨૫,૦૦૦ સુધીની ગણી શકાય. જે તે વિદેશી ભાષા શીખવવાની 'ફી' નો આધાર જે તે ભાષા અને શીખનારાઓની સંખ્યા પર આધારિત છે. જેમ કે ચાઈનીઝ તેમજ કોરિયન ભાષા શીખવાનાં કેન્દ્રો સમગ્ર ભારતમાં મર્યાદિત હોઈ, તેની 'ફી' પ્રમાણમાં વધુ રહે છે. યુરોપિયન હાઉસ પોતાના ભાષાના પ્રચાર - પ્રસાર અંગે પ્રોત્સાહક નીતિ ઘડે છે, ઓલિઓસ ફોંસેઝ તેનું એક ઉદાહરણ છે. કેટલીક યુનિવર્સિટીઓ તેમના વિદ્યાર્થીઓને તેમના પરફોર્મન્સને આધારે સ્કોલરશીપ પણ આપે છે. વળી કેટલીક યુનિવર્સિટીઓ બેસ્ટ સ્ટુડન્ટ

એક્સચેન્જ પ્રોગ્રામને આધારે તેઓને ચોક્કસ સમય માટે વિદેશી યુનિવર્સિટીઓમાં અભ્યાસ કરવાની 'તક' પણ પૂરી પાડે છે.

વિદેશી ભાષા શીખવાના ઉદ્દેશને આધારે કઈ વિદેશી ભાષા શીખવી તે નક્કી થઈ શકે. જો વિદ્યાર્થી પાસે વિદેશી ભાષા શીખવા માટે એકાદ - બે વર્ષ જેટલો જ સમય ઈનવેસ્ટ કરી શકાય તેમ હોય તો ફ્રેંચ - જર્મન જેવી ભાષા શીખવી જોઈએ. જ્યારે ૩ થી ૫ વર્ષ જેટલો સમય ફાળવી શકાય તેમ હોય તો ચાઈનીઝ, જાપાનીઝ કે કોરિયન જેવી ભાષા શીખી શકાય. આ ભાષાઓ હાલ 'ઈન ડિમાન્ડ' છે. જ્યારે રશિયન, એરેબીક જેવી ભાષાઓ જાણનારાઓની ડિમાન્ડ હાલમાં ઓછી છે. હવે કેટલીક વિદેશી ભાષાઓની ગ્રાઉન્ડ રિયાલિટી ચકાસીને તેના ઈન-આઉટ જોઈએ તો....

અંગ્રેજી ભાષાનું મહત્ત્વ :- અંગ્રેજી ભાષા પ્રથમ કે બીજી ભાષા તરીકે બોલનારાઓની કુલ સંખ્યા વિશ્વમાં ૧૫૦ કરોડની છે. જો કે અંગ્રેજી ભાષા બોલનારાઓની સંખ્યા અમેરિકા કરતાં ચીનમાં વધુ છે. કમ્પ્યુટરમાં થતા કુલ D.T.P. વર્કમાં ૮૫% કામ અંગ્રેજી ભાષામાં થાય છે.

અંગ્રેજી ભાષાના શિક્ષણની હાઈલાઈટ્સ : સારું અંગ્રેજી શીખવા ઈચ્છુકોએ બ્રિટિશ અંગ્રેજી અને અમેરિકન અંગ્રેજીના શબ્દોની વોકેબલરી હાથવગી રાખવી. ખાસ કરીને બંને પ્રકારના અંગ્રેજીના ઉચ્ચારો તેમજ સ્પેલિંગ અંગે વધુ ગંભીરતા દાખવવી.

અંગ્રેજી ભાષાના કારિયર ઓપ્શન્સ ઊડતી નજરે : ગુગલના ઉપયોગથી અંગ્રેજી ભાષામાંથી અને અંગ્રેજી ભાષામાં ભાષાંતર શક્ય હોવા છતાં સારું અને સાચું અંગ્રેજી ભાષાંતર કરવાવાળાઓની માંગ ઘણી છે. A4 સાઈઝના પેઈઝનું ભાષાંતર કરવાનો દર રૂ. ૪૦ થી શરૂ થાય છે. અંગ્રેજી ભાષાનું જ્ઞાન IT, આઉટ સોર્સિંગ તેમજ કોમ્પિટીટીવ એક્ઝામમાં અનિવાર્ય છે. સારા અંગ્રેજીમાં ઉચ્ચાર કરનારાઓને રેકોર્ડિંગ તેમજ ડબિંગ સ્ટૂડિયોમાં 'વોઈઝ ઓવર' તરીકે કામ મળી શકે છે. દુભાષિયા તરીકે પણ સારા પેકેજથી જોબ કે સ્વતંત્ર કામ મળી શકે છે. સારું અંગ્રેજી જાણનારાઓ GRE-GMAT, ટોફેલ, IELTSનાં કોચિંગ સેન્ટરોમાં ફેકલ્ટી બનીને સારી કમાણી કરી શકે છે.

૨. ફ્રેંચ ભાષા :-

ફ્રેંચ ભાષાનું મહત્ત્વ :- વિશ્વના ૩૫ થી વધુ દેશોમાં ફ્રેંચ ભાષા બોલાય છે, જેમાં કેટલાક દેશોની તે રાષ્ટ્રભાષા અથવા બીજા નંબરની ભાષા છે. તો વળી કેટલાક દેશોમાં તેને વહીવટની ભાષા કે શિક્ષણની ભાષા તરીકે સ્વીકારવામાં આવી છે. ફ્રેંચ ભાષાના સંગઠન 'ફ્રેંકોફોની'ના સભ્ય દેશોની સંખ્યા ૮૦થી વધુ છે. જેમાંના કેટલાક દેશો યુરોપિયન ઉપરાંત આફ્રિકન તેમજ એશીયન પણ છે.

ફ્રેંચ ભાષાના શિક્ષણની હાઈલાઈટ્સ : કુલ ૬ લેવલો પૈકી પ્રથમ ૪ લેવલ DELFના જેમાં પ્રથમ ત્રણ લેવલ - દરેક ૧૫૦ કલાકના અને ચોથું લેવલ ૨૦૦ કલાકનું હોય છે. એડવાન્સ લેવલો અનુક્રમે ૫ અને ૬ DAFLના જેને C₁ અને C₂ તરીકે ઓળખી શકાય. C₁ લેવલ બાદ ફ્રેંચ ભાષાના સારા સ્પીકર બની શકાય અને C₂ લેવલમાં પ્રેક્ટિકલ ટ્રેનિંગની પ્રેક્ટિસ કરવાની રહે છે. ફ્રેંચ ભાષાની લિપિ રોમન આલ્ફાબેટ એટલે કે અંગ્રેજીની જ હોવાથી લખવામાં સરળતા રહે છે, પરંતુ બોલવામાં તેનો પહોળો ઉચ્ચાર કરવામાં ઘણી તકલીફ પડે છે. ઉપરાંત ફ્રેંચ ભાષામાં સ્વરની ઉપર અલગ ચિહ્ન મૂકવામાં આવે છે.

ફ્રેંચ ભાષાના કારિયર ઓપ્શન્સ ઊડતી નજરે : ફ્રેંચ ભાષા શીખ્યા બાદ ટુર્સ એન્ડ ટ્રાવેલિંગનો ડિપ્લોમા કોર્સ કર્યો હોય તો ટુરીસ્ટ ગાઈડ તરીકે દૈનિક રૂ. ૨,૭૫૦ નું સરકારી વળતર મળી શકે. તદ્દુપરાંત ફોરેન ડેલિગેટ્સથી માંડીને સામાન્ય પ્રવાસી સુધી સૌના માટે ૪ કલાકના રૂ. ૩,૦૦૦ લેખે ફ્રેંચમાંથી અંગ્રેજી ઈન્ટરપ્રીટર 'ઈન ડિમાન્ડ' છે. ઈન્ટરનેશનલ બોર્ડ ધરાવતી સ્કૂલો તેમજ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સમાં શિક્ષક / અધ્યાપક તરીકે સારામાં સારા સ્કોપ રહેલા છે. ઈન્ડિયન એમ્બેસીથી શરૂ કરીને કેટલીક અર્ધસરકારી ઓફિસો, ટ્રાવેલીંગ એજન્સીઓ, ઈમ્પોર્ટ - એક્ષોર્ટ કરતી કંપનીઓમાં 'ફ્રેંચ' જાણનારાઓની તાતી જરૂર છે. માર્કેટ રિસર્ચ / કોલ સેન્ટર / BPO જેવી કંપનીઓને તેમની ગુજરાતની બ્રાંચોમાં ફ્રેંચ ભાષા જાણનારાઓનો ૫૦% જેટલો સ્ટાફ મુંબઈ, દિલ્હી, પુના વગેરેથી મોટા પેકેજ સાથે હાથર કરવો પડે છે. આપણા ગુજજી ભાઈઓ અને બહેનો જો ફ્રેંચ જેવી વિદેશી ભાષા

બોલતા થઈ જાય તો આવા ફિલ્ડમાં પણ રોજગારીની તકો રહેલી છે.

૩. જર્મન ભાષા :-

જર્મન ભાષાનું મહત્વ :- યુરોપિયન યુનિયનની સૌથી વધુ કોમન બોલાતી ભાષાઓમાં જર્મની બીજા નંબરે છે. યુરોપમાં જર્મનને સત્તાવાર વાણિજ્ય ભાષા (ઓફિશિયલ ટ્રેડિંગ લેંગ્વેજ) ગણવામાં આવે છે. કારણ કે લગભગ ૧૨૦ મિલિયન લોકો તેને વેપાર - વાણિજ્યના કારણોસર બોલે છે. ઈટલી, સ્વીટ્ઝર્લેન્ડ, ઓસ્ટ્રેલિયા, ફ્રાંસ તેમજ લક્ઝમબર્ગ જેવા દેશોએ પોતાના દેશમાં જર્મન ભાષાને એક સત્તાવાર ભાષા તરીકેનો દરજ્જો આપેલો છે. જર્મન એ ઈન્ટરનેટ પર સૌથી વધુ ઉપયોગમાં લેવાતી ટોપ-૫ ભાષાઓમાંની એક છે. પુસ્તકો, વેબસાઈટ અને મીડિયામાં સૌથી વધુ ઉપયોગમાં લેવાતી ટોપ-૧૦ ભાષાઓમાં જર્મન ભાષાનો સમાવેશ થાય છે.

જર્મન ભાષાના શિક્ષણની હાઈલાઈટ્સ : ફ્રેંચની જેમ જ જર્મન ભાષાના ઉચ્ચારો સ્પષ્ટ રીતે કરવા અઘરા પડે છે. કેટલીક યુનિવર્સિટીઓ, પ્રાઈવેટ કોચિંગ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ તેમજ કેટલીક ઈન્ટરનેશનલ બોર્ડની માન્યતા પ્રાપ્ત સ્કૂલો જર્મન ભાષા શીખવતી હોય છે.

જર્મન ભાષાના કરિયર ઓપ્શન્સ ઊંડતી નજરે : જર્મન ભાષા જાણનારાઓ માટે ડિપ્લોમેટિક સર્વિસીસ, ઈમ્પોર્ટ-એક્ષ્પોર્ટ માર્કેટ, ફેક્ટરી, કાઉન્સેલર, ઈન્ડસ્ટ્રીઝના ટ્રાન્સલેટર્સ, ઈન્ટરપ્રીટર, ગવર્નમેન્ટ રિસર્ચર, ઈન્ટરનેશનલ ટ્રેડિંગ માર્કેટ, ટુરિસ્ટ ગાઈડ, ઈન્ટરનેશનલ પ્રોજેક્ટ્સમાં કો-ઓર્ડિનેટર, એરહોસ્ટેસ, ફાઈવ સ્ટાર હોટલોમાં, મલ્ટીનેશનલ કંપનીઓમાં તેમજ ફિલાન્સર તરીકેના કરિયર ઓપ્શન્સ રહેલા છે. જર્મન ટુર્સ - ટ્રાવેલ્સમાં ખૂબ ખર્ચ કરે છે. (એક સર્વે મુજબ વાર્ષિક ૮૧ બિલીયન યુરો ડોલરનો ખર્ચ) તેમના પસંદગીના દેશો છે - સ્પેન, ઈટલી, ગ્રીસ, તુર્કી અને ભારત. ખાસ કરીને તેઓને ઐતિહાસિક સ્થળો વધુ ગમે છે, અને ભારતમાં ઐતિહાસિક સ્થળોની તંગી નથી. તેવા સમયે જર્મન જાણનાર ટુર ગાઈડની કમાણી સરેરાશ MBA કરતાં વધી જાય ! વિશ્વની મહાસત્તા એવા દેશ અમેરિકામાં મલ્ટીપલ જોબ્સમાં જર્મન જાણનારાઓની જરૂરિયાત દર ૩ વર્ષે ૭,૦૦,૦૦૦ લોકોની છે. વિશ્વનું બીજા નંબરનું શક્તિશાળી અર્થતંત્ર જાપાન છે, કે જેમાં ટોપ ૧૦૦ જાપાનીઝ બીઝનેસમેન/ વુમન પૈકી ૬૮% જર્મન ભાષા જાણે છે !

૪. ઈટાલિયન ભાષા :-

ઈટાલિયન ભાષાનું મહત્વ :- વિશ્વમાં ૬૩ મિલિયન લોકો ઈટાલિયન ભાષા બોલે છે. વિશ્વમાં ૧૧૦ થી ૧૨૦ મિલિયન લોકો માટે ઈટાલિયન બીજી ભાષા છે. ઈટાલિયન એ ઈટાલીની સત્તાવાર ભાષા હોવા ઉપરાંત વિશ્વના સૌથી નાના છતાં અગત્યના દેશ ધ વેટીકન સીટી, વિશ્વના સુંદર દેશો સ્વીટ્ઝર્લેન્ડ તેમજ સનમેરીનો અને ક્રોઆટીઆ જેવા દેશોમાં ઈટાલિયન ભાષા મહત્વની છે. ઈજીપ્ત, સોમાલીયા, ટુનેશીયા, ઈથોપીયાના કેટલાંક વિસ્તારોમાં પણ ઈટાલિયન ભાષા બોલાય છે. અમેરિકા અને ઈંગ્લેન્ડમાં ઈટાલિયન કોલોનીનો પણ સમાવેશ થાય છે.

ઈટાલિયન ભાષાના શિક્ષણની હાઈલાઈટ્સ : ઈટાલિયન ભાષા શીખવા માટે લાગતો સમય એ સ્ટૂડન્ટ તેમજ ફેકલ્ટી દ્વારા ફાળવાતા સમય ઉપર આધારિત છે. આ ઉપરાંત સ્ટૂડન્ટનાં અંગતરસ, મહેનત, ફેકલ્ટીની ટિચિંગ ટેકનિક તેમજ પર્યાવરણ જેવાં પરિબળો પણ ઈટાલિયન ભાષા શીખતાં લાગતો સમય નક્કી કરે છે. ફ્રેંચ - જર્મન ભાષા શીખવનારાઓનાં પ્રમાણમાં ઈટાલિયન શીખવનાર ફેકલ્ટીઝની સંખ્યા ઓછી છે.

ઈટાલિયન ભાષાના કરિયર ઓપ્શન્સ ઊંડતી નજરે : ઈટલીને ફેશન અને આર્કિટેક્ચર ફિલ્ડનું હબ ગણવામાં આવે છે. ગોગલ્સથી માંડીને ફેશનેબલ એપરલ્સ તમામની લેટેસ્ટ ફેશન અને પેટર્ન જાણવા માટે ઈટાલિયન શીખેલું ઉપયોગી બને છે. બિઝનેસ પ્રોસેસ આઉટ સોર્સિંગ (BPO) ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં ઈટાલિયન જાણનારાઓની ડિમાન્ડ જોવા મળે છે. ઈટાલિયન કંપનીઓ તેમના મેન્યુફેક્ચરીંગનાં એસેમ્બલી યુનિટમાં રોબોટનો ઉપયોગ કરતા હોવાથી સ્પીડ તેમજ ગુણવત્તા જળવાય છે. પીઝા જેવાં ઈટાલિયન ફાસ્ટફૂડનો બિઝનેસ કરવા માટે પણ ઈટાલિયન રેસીપી જાણવા તે ભાષા શીખવી પડે છે. આ ઉપરાંત અનુવાદક, દુભાષિયા, ટુર ગાઈડ જેવા વિકલ્પો પણ ખરા.

૫. સ્પેનીશ ભાષા :-

સ્પેનીશ ભાષાનું મહત્વ :- અમેરિકાની એક NGO દર ૫ વર્ષે વિશ્વની જુદી-જુદી ભાષાઓ અંગેના સર્વે રિપોર્ટ બહાર પાડે છે. જેમાં છેલ્લે ૨૦૧૦માં પ્રકાશિત થયેલ સર્વે

મુજબ વિશ્વમાં સૌથી વધુ બોલાતી ભાષાઓમાં ચાઈનીઝ પ્રથમ ક્રમાંકે, અંગ્રેજી બીજા ક્રમાંકે તેમજ સ્પેનીશ ત્રીજા ક્રમાંકે છે ! વિશ્વમાં ૩૫૦ મિલીયન લોકો સ્પેનીશને 'નેટિવ લેંગ્વેજ' તરીકે બોલે છે ! સ્પેનીશ ભાષા એ ઈન્ટરનેટ પર ઉપયોગમાં લેવાતી ત્રીજા નંબરની કોમન લેંગ્વેજ છે. માનો યા માનો, પણ આંતરરાષ્ટ્રીય સંગઠન UNOની ૬ સત્તાવાર ભાષાઓ પૈકીની એક 'સ્પેનીશ' છે. વિશ્વના જુદા જુદા ૪ ખંડોએ સ્પેનીશ ભાષાનો સત્તાવાર ભાષા તરીકે સ્વીકાર કર્યો છે !

સ્પેનીશ ભાષાના શિક્ષણની હાઈલાઈટ્સ : સ્પેનીશ ભાષા શીખવી પ્રમાણમાં સરળ છે, જેમાં વપરાતા મૂળાક્ષરો અંગ્રેજી આલ્ફાબેટના જ એટલે કે ૨૬ છે. હા, આ ૨૬ આલ્ફાબેટ ઉપરાંત ૬ વધારાના અક્ષર શીખવા પડે છે. સ્પેનીશને ફોનેટિક લેંગ્વેજ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

સ્પેનીશ ભાષાના કરિયર ઓપ્શન્સ ઊંડતી નજરે : આર્જેન્ટીના, બરુઆ, બોલીવીયા વગેરે દેશોમાં આઉટ સોર્સિંગ કરાવવા પર પ્રતિબંધ હતો, જ્યારે હવે આ દેશોમાં પરવાનગી મળી જતા B.P.O. ખૂલી ગયા છે, અને જેના દ્વારા આપણા ભારત દેશને આઉટ સોર્સિંગનું પુષ્કળ કામ મળી રહે છે. પવનચક્કી દ્વારા વિદ્યુત પેદા કરનારી તેમજ સોલર પ્લાન્ટની બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ સ્પેનથી ભારતમાં આવવાથી સ્પેનીશ જાણનારાઓની માંગ વધી છે. ઉપરાંત BPO, KPO તેમજ LPO માં પણ સ્પેનીશ જાણનારાઓ ઈન ડિમાન્ડ છે.

વિદેશી ભાષા ક્યાંથી શીખવી ?

વિદેશી ભાષા શીખવતી જુદી જુદી સંસ્થાઓમાં ફીનું ધોરણ જે-તે ભાષા મુજબ અલગ અલગ જોવા મળે છે તેમજ તેમાં બેઠકોની સંખ્યા પણ અલગ હોય છે. આથી વિદેશી ભાષામાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકોને નીચેની સંસ્થાઓનો પ્રત્યક્ષ સંપર્ક કરવા વિનંતી છે.

૧. દિલ્હી યુનિવર્સિટી (DU) : યુનિવર્સિટી ઓફ દિલ્હી, દિલ્હી - ૧૧૦૦૦૭

ફોન નં. (૦૧૧) ૨૭૬૬૭૦૧૧, ૨૭૬૬૭૧૮૦, ૨૭૬૬૭૮૫૩ સામાન્ય જાણકારી માટે (૦૧૧) ૨૭૦૦૬૮૦૦

E-mail ID : directro@ducc.du.ac.in

Website : www.du.ac.in

૨. જવાહરલાલ નહેરુ યુનિવર્સિટી (JNU) : JNU ન્યુ કેમ્પસ, JNU રીંગ રોડ, ન્યુ દિલ્હી - ૧૧૦૦૬૭

ફોન નં. (૦૧૧) ૨૬૭૦૪૦૮૦, ૨૬૭૪૨૫૭૫, ૨૬૭૪૨૬૭૬, ૨૬૭૪૧૫૫૭

E-mail ID : dr_acad@mail.jnu.ac.in

Website : www.jnu.ac.in

૩. મેક્સ મૂલર ભવન / ગોથે ઈન્સ્ટિટ્યૂટ : ૩, મેક્સ મૂલર ભવન, કસ્તુર બા ગાંધી માર્ગ, ન્યુ દિલ્હી - ૧૧૦૦૦૧

ફોન નં. : (૦૧૧) ૨૩૩૨૮૫૦૬

Website : www.goethe.de

● મેક્સ મૂલર ભવન : ૮, બેલીગંજ સર્ક્યુલર રોડ, રો-લેન્ડ રો, બેલીગંજ, કોલકત્તા - ૭૦૦૦૧૮

ફોન નં. : (૦૩૩) ૨૪૮૬૬૪૨૪

● મેક્સ મૂલર ભવન : કે.દુબાશ માર્ગ, કાલા ઘોડા, મુંબઈ-૪૦૦૦૦૧

ફોન નં. : (૦૨૨) ૨૨૦૨૭૭૧૦

● મેક્સ મૂલર ભવન : ૧૪ / ૩-B, બોટ ક્લબ રોડ, પૂણે - ૪૧૧૦૦૧

ફોન નં. : (૦૨૦) ૨૬૧૬૧૩૪૦

૪. ઈંગ્લીશ એન્ડ ફોરેન લેંગ્વેજ યુનિવર્સિટી (EFL - હૈદરાબાદ) : રવીન્દ્ર નગર, ઓસ્માનીયા યુનિવર્સિટી, સિંકદરાબાદ, તેલંગાણા-૫૦૦૦૦૭

ફોન નં. (૦૪૦) ૨૭૦૮૮૧૩૧

Website : www.eflunivrsity.ac.in

૫. જામીયા - મિલીયા યુનિવર્સિટી : જામીયા - મિલીયા યુનિવર્સિટી, મોહમંદઅલી જોહર માર્ગ, જામીયાનગર, દિલ્હી-૧૧૦૦૨૫

ફોન નં. : (૦૧૧) ૨૬૮૮૪૬૧૭, ૨૬૮૮૧૭૧૭

Website : www.jmi.ac.in

૬. ગુજરાત યુનિવર્સિટી : ગુજરાત યુનિવર્સિટી વિસ્તાર, નવરંગપુરા, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૮

ફોન નં. : (૦૭૯) ૨૬૩૦૧૩૪૧

૭. ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ : રામલાલ પરીખ ભારતીય ભાષા સંસ્થાન, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, ઈન્કમટેક્ષ નજીક, આશ્રમરોડ, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૧૪

ફોન નં. : (૦૭૯) ૪૦૦૧૬૨૦૦, ૨૭૫૪૧૧૪૮, ૨૭૫૪૦૭૪૬

E-mail ID : info@gujaratvidyapeeth.org

૮. AMA -અમદાવાદ મેનેજમેન્ટ એસોસિએશન : કોર-એએમએ મેનેજમેન્ટ હાઉસ, ટોરેન્ટ - એએમએ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર, અટીરા કેમ્પસ, ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ માર્ગ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫.

ફોન નં. : (૦૭૯) ૨૬૩૦૮૬૦૧

E-mail ID : ama@amaindia.org

૯. ગુજરાત નેશનલ લૉ યુનિવર્સિટી : અત્તાલિકા એવન્યુ, નોલેજ કોરીડોર, કોબા, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૦૭

ફોન નં. : (૦૭૯) ૨૩૨૭૬૬૧૧/૧૨

E-mail ID : contact@gnlu.ac.in

૧૦. Alliance Francaise : આલિઓસ ફોંસેઝ, હિમાલી ટાવર લેન, માણેકબાગ- શ્યામલ

રોડ, ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયાની બાજુમાં, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫

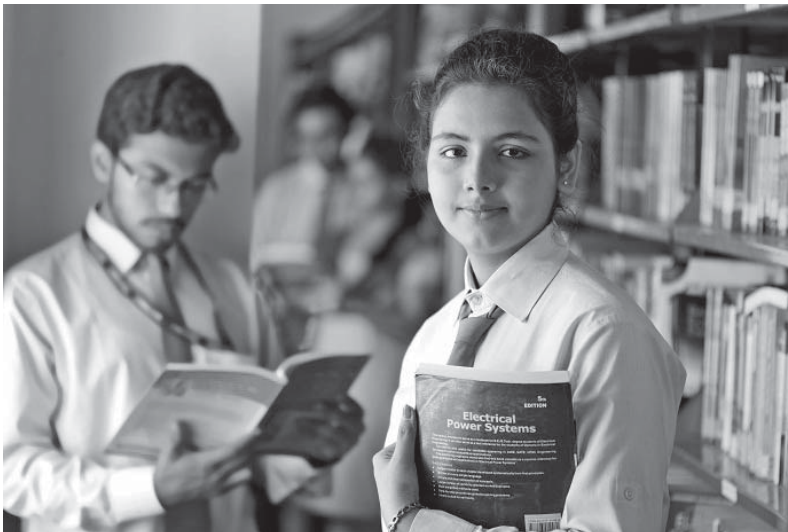
ફોન નં. : (૦૭૯) ૨૬૭૩૩૮૦૦, ૨૬૭૩૩૮૦૦

E-mail ID : Ahmedabad@afindia.org

૧૧. શહેરો તેમજ નગરોમાં ખાનગી રાહે ચાલતાં કોચિંગક્લાસીસ

રોજગાર T20 : ભારતમાં નહીં પરંતુ વિદેશોમાં પણ વિદેશી ભાષા શીખવા તરફનો કેઝ વધી રહ્યો છે. ફિલીપાઈન્સની વસતી ભારત કરતાં ૧૪મા ભાગની હોવા છતાં અંગ્રેજીના જ્ઞાનના કારણે સમગ્ર ભારતમાં ૩,૬૦,૦૦૦ લોકો કોલ સેન્ટરમાં રોજગારી મેળવી રહ્યા છે, જ્યારે ફિલીપાઈન્સમાં ૪ લાખથી વધુ. કોરિયામાં ઈંગ્લીશ કોચિંગ ઈન્ડસ્ટ્રીએ રૂ. ૧૨,૦૦૦ કરોડનો આંક પસાર કરી દીધો છે. દક્ષિણ કોરીયન બાળકોની સૌથી મોટી મર્યાદા અંગ્રેજી ઉચ્ચાર 'R' કરવાની છે. તેઓ 'R' ને બદલે 'L' ઉચ્ચાર કરે છે. આ મર્યાદાથી બચવા તેઓ રૂ. ૨૦,૦૦૦ ની ફી ચૂકવીને જીભની માયનોર સર્જરી કરાવે છે. ચીનમાં ઈંગ્લીશ કોચિંગ ઈન્ડસ્ટ્રીએ રૂ. ૨૦,૦૦૦ કરોડનો આંક પસાર કરી દીધો છે. !!!

૩-બી, જીવન સ્મૃતિ સોસાયટી,
મિરામ્બિકા માર્ગ,
નારણપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩.

ઉચ્ચ ગરિમા, નિપુણતા, વ્યવસાય તેમજ રમત-ગમત પ્રત્યે સ્વયં સમર્પણની ભાવના ધરાવતા શારીરિક શિક્ષણ અને રમત-વિજ્ઞાન ક્ષેત્રના વિશ્વસ્તરના કેળવણીકારો, રમતવીરો, પ્રશિક્ષણ અને તકનિકી અધિકારીઓ તૈયાર કરવાના ઉદ્દેશ્યથી ગુજરાત સરકારના રમત-ગમત, યુવા અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ વિભાગ દ્વારા યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન UGC દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીની વર્ષ ૨૦૧૧ થી સ્થાપના કરવામાં આવી છે. યુનિવર્સિટી હાલમાં ગાંધીનગર ખાતે સરકારી વાણિજ્ય કોલેજના મકાનમાં કાર્યરત છે, જેમાં ધોરણ-૧૨ પછીના વિવિધ સર્ટિફિકેટ કોર્સિસ તથા સ્નાતક પદવી પછીના ડિપ્લોમા અને અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમો ચાલે છે. સંશોધન ક્ષેત્રે M.Phil તથા Ph.D ના અભ્યાસક્રમો પણ શરૂ કરવામાં આવ્યા છે અને રમત-ગમત અને ખેલકૂદ ક્ષેત્રે વિશ્વસ્તરની અનેક યુનિવર્સિટીઓ જેમનું સભ્યપદ ધરાવે છે, તેવા International Association of Physical Education and Sports Universities નામના સંગઠનમાં સામેલ સમગ્ર ભારત દેશની આ એકમાત્ર યુનિવર્સિટી છે.

રમત-ગમત અને ખેલકૂદ ક્ષેત્રે કારકિર્દીની તકો :- ખેલકૂદનું ક્ષેત્ર એ સમય પસાર કરવાની પ્રવૃત્તિ તથા શારીરિક માવજત કેળવવા માટે જ જાણીતું હતું, પરંતુ ખૂબ જ ઝડપથી વિકાસ પામતું શ્રેષ્ઠ વળતર આપતું અને ગ્લેમરથી ભરપૂર કારકિર્દીના શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ તરીકે ખેલકૂદ ક્ષેત્ર હવે ભારતમાં ઝડપથી ઉભરી રહ્યું છે. કેટલાંક બાળકો અને યુવાનોમાં રમત-ગમત કે ખેલકૂદની ક્ષમતા નૈસર્ગિક રીતે જ જોવા મળે છે. યોગ્ય પ્રવૈધક અને તાલીમ વડે તે પોતાના મનપસંદ રમત-ગમત ક્ષેત્રમાં પોતાની પ્રતિભા અને પ્રદર્શનમાં ઉત્કૃષ્ટ સુધારો કરી શકે છે. તદ્દુપરાંત આ ક્ષેત્રમાં આગળ વધવા માગતા યુવાનો પસંદગી મુજબ ખેલાડી બન્યા પછી પણ વિવિધ વૈકલ્પિક કારકિર્દી પસંદ કરી શકે અથવા સીધી જ વ્યવસાયિક નિષ્ણાંતની કારકિર્દી પસંદ કરી શકે છે. વિવિધ વૈકલ્પિક કારકિર્દીમાં વિવિધ રમતોના પ્રશિક્ષક, અમ્યાયર, રેફરી, સ્પોર્ટ્સ

ફિઝિયોથેરાપિસ્ટ, સ્પોર્ટ્સ જર્નાલિસ્ટ, સ્પોર્ટ્સ ફોટોગ્રાફર, સ્પોર્ટ્સ પબ્લિક રિલેશન, સ્પોર્ટ્સ એડમિનિસ્ટ્રેટર, સ્પોર્ટ્સ મેનેજર જેવી ઘણી અનન્ય કારકિર્દીનો સમાવેશ થાય છે.

ગુજરાત અને ભારતભરમાં રમત-ગમત પ્રત્યે ઝોક વધતાં રમતનાં ક્ષેત્રોમાં કારકિર્દી ઘડવા ઈચ્છતા રમતવીરો તથા રમતના વિકાસમાં રસ ધરાવતા રમતપ્રેમીઓ અને વિશિષ્ટ યોગ્યતા ધરાવતાં બીજાં ક્ષેત્રોના તજજ્ઞો રમતના ક્ષેત્રમાં ઉત્કૃષ્ટ કામગીરી કરી શકે તે માટે રમત-ગમતના ક્ષેત્રની ઊંડી સમજ મેળવવા આ પ્રકારના અભ્યાસક્રમ તરફ વાળી ગુજરાત તથા ભારતના ભાવી રમતવીરો રમત-ગમતના શ્રેષ્ઠ વાતાવરણમાં તમામ ક્ષેત્રોના તજજ્ઞોની આપૂર્તિ થાય તેવી વ્યવસાયીક તકો ગુજરાત અને ભારતનાં રમત-ગમત વિશ્વવિદ્યાલયો જરૂરથી ઊભી કરી શકશે.

કોચ-પ્રશિક્ષણ :- કોઈ પણ ખેલાડીનો રમત-ગમત ક્ષેત્રની સફળતાનો શ્રેય મોટે ભાગે તેના પ્રશિક્ષકને ફાળે જાય છે. આ માટે રમત-ગમત સાથે લગાવ ઉપરાંત ખેલાડી તરીકેની તાલીમ અને અનુભવ ખૂબ ઉપયોગી નીવડે છે. અત્રેની યુનિવર્સિટીમાં ચાલતા વિવિધ રમત પ્રશિક્ષણ ક્ષેત્રે વિવિધ ડિપ્લોમા તથા સર્ટિફિકેટ સ્તરના અભ્યાસક્રમો થકી વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ શૈક્ષણિક કે રમત-ગમત સંસ્થાઓમાં કોચ/ટ્રેઈનર તરીકેની લાયકાત મેળવી શકે છે.

સ્પોર્ટ્સ ફિઝિયોથેરાપીસ્ટ :- દરેક ખેલાડીએ પોતાની પસંદની રમતમાં ઉત્કૃષ્ટતા તથા સાતત્યપૂર્ણ દેખાવ કરવા માટે સતત સ્વસ્થ અને ફીટ રહેવું જરૂરી હોય છે. પ્રશિક્ષણ પહેલાં તથા પ્રશિક્ષણ દરમ્યાન પ્રિરિહેબ તથા રિહેબ ટેકનિક દ્વારા ઈજાગ્રસ્ત ખેલાડીને યોગ્ય દવા, કસરત તેમજ અન્ય સારવાર કે સલાહ આપવા માટે સ્પોર્ટ્સ ફિઝિયોથેરાપિસ્ટની સતત માંગ રહે છે.

સ્પોર્ટ્સ જર્નાલીસ્ટ/ફોટોગ્રાફર :- આ ઉપરાંત સ્પોર્ટ્સ મીડિયા ક્ષેત્રે રમતોનાં પ્રકાશન કે પ્રસારણ કરતાં સમાચારપત્રો, સામાયિકો અને ટેલિવિઝન ચેનલોની સંખ્યા સતત વધી રહી છે ત્યારે સ્પોર્ટ્સ જર્નાલિસ્ટ અને સ્પોર્ટ્સ ફોટોગ્રાફર જેવા વ્યવસાય દ્વારા સ્વનિર્ભર બની શકે છે.

રમત-ગમત ક્ષેત્રે રમાતી વિવિધ રમતોની ફોટોગ્રાફી તથા વિડિયોગ્રાફી કરી, કોઈપણ પ્રકારના રીપોર્ટિંગથી તેના વિશ્લેષણ માટે વિદ્યાર્થીઓ રમત-ગમત તથા ખેલકૂદના પારંપરિક શિક્ષણ ઉપરાંત પત્રકારત્વનું શિક્ષણ મેળવી સ્પોર્ટ્સ રિપોર્ટર કે તસવીરકાર તરીકેની વિશિષ્ટ યોગ્યતા મેળવી શકે છે.

સ્પોર્ટ્સ મેનેજર :- આજના સાંપ્રત સમયમાં વિવિધ રમત-ગમતનાં સંઘ કે સંસ્થાઓમાં જનસંપર્કનું મહત્ત્વ ખૂબ જ વધી રહ્યું છે, ત્યારે આ પ્રકારની યોગ્યતા ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ તથા યુવાનો માટે આ એક નવા વ્યવસાયિક આયામ તરીકે વિકાસ પામતું ક્ષેત્ર છે. આ ક્ષેત્રમાં આધુનિકીકરણને કારણે હવે વિવિધ રમતોમાં વિશિષ્ટ રમતોમાં વિશિષ્ટ સિદ્ધિ અને બહોળી પ્રસિધ્ધિ મેળવેલ ખેલાડીઓ અને ટીમો પોતાના વ્યક્તિગત જનસંપર્ક અધિકારી રાખે છે, જેઓ ખેલાડી કે ટીમના પ્રચાર, પ્રસાર કે મીડિયા સંબંધિત કાર્યક્રમોની સંભાળ લેતા હોય છે.

એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ એડમિનિસ્ટ્રેશન :- આજે ભારત દેશમાં લગભગ તમામ સાહસિક રમતો માટે સંબંધિત એસોસિએશન, સંસ્થાઓ અને કેન્દ્રો કાર્યરત છે અને તેમની પ્રસિધ્ધિ રાષ્ટ્રીય સ્તરે ખૂબ જ વિસ્તરેલી છે ત્યારે આ પ્રકારના એસોસિએશન, સંસ્થાઓ અને કેન્દ્રોમાં મહત્ત્વના વહિવટી કે તકનિકી ક્ષમતા ધરાવતા અધિકારીઓમાં કાયદો અને વ્યવસ્થાપનની ઉંડી કોઠાસુઝા ઉપરાંત વિવિધ રમતોના નીતિ-નિયમોની તથા તાલીમની માહિતી હોવી જરૂરી છે.

ભારતમાં વિવિધ સંસ્થાઓમાં અને સ્થળોએ વિવિધ પ્રકારની સાહસિક રમતોનું આયોજન કરવામાં આવે છે. સાહસિક રમતોનું પાયાગત જ્ઞાન તથા સહાયક વિજ્ઞાન, સેફ્ટી રૂલ્સ, પ્રવૃત્તિનું સફળ આયોજન અને સંચાલનના જાણકારોની અછત છે. આ માટે ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ દ્વારા વિવિધ સર્ટિફિકેટ તથા પી.જી. ડિપ્લોમાના માધ્યમથી યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.

આ ઉપરાંત રમતવીર તરીકે કેન્દ્ર સરકાર તેમજ વિવિધ રાજ્ય સરકારો ઉપરાંત સરકારી નિગમો, જાહેર ક્ષેત્રના સાહસોમાં સ્પોર્ટ્સ ક્વોટામાં વિશેષ ભરતી કરવામાં આવે છે. ઉપરોક્ત સરકારી સંસ્થાઓ તથા વિવિધ ખાનગી એકમો રાજ્ય, રાષ્ટ્રીય કે આંતરરાષ્ટ્રીય લેવલે ઉત્કૃષ્ટ દેખાવ કરનાર ખેલાડીઓને વિવિધ સંવર્ગમાં નોકરી આપી, આકર્ષક પગાર અને વળતર આપી પ્રોત્સાહન આપે છે.

સરકારી, અર્ધ સરકારી કે ખાનગી શાળા, મહાશાળા તથા કોલેજો અને યુનિવર્સિટીઓમાં વ્યાયામ શિક્ષક, શારીરિક શિક્ષણ અધ્યાપક અથવા નિયામક તરીકેની પ્રાપ્ત જરૂરિયાતો ઊભી થનાર છે. તેની આપૂર્તિ માટે NCTE માન્ય તથા UGC માન્ય સ્નાતક ડિગ્રી, અનુસ્નાતક ડિગ્રી તથા Ph. D. (સંશોધન ક્ષેત્રે નિપુણ વ્યક્તિઓ)ની જરૂર પડનાર છે. તેની આપૂર્તિ માટે વિવિધ અભ્યાસક્રમોનું ઘડતર કરી ઉત્કૃષ્ટ કોટીના શારીરિક શિક્ષણ ક્ષેત્રના તજજ્ઞો પુરા પાડવા યુનિવર્સિટીના વિશિષ્ટ પ્રકારના અભ્યાસક્રમો સહાયભૂત થશે.

સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી ખાતે શારીરિક શિક્ષણ તથા રમત-ગમતનું બહોળું જ્ઞાન ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ તૈયાર કરવા અગ્રેસર છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા ચાલતા વિવિધ અભ્યાસક્રમોની માહિતી નીચે મુજબ છે.

ધોરણ-૧૨ પછીના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો :- સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીના અનન્ય પ્રયત્નો તથા ગુજરાત સરકારશ્રીના શિક્ષણ વિભાગના અભૂતપૂર્વ સાથ-સહકારથી યુ.જી.સી.એ ડિસસ્પેશીફાઈડ કરેલ B.P.E. તથા M.P.E.ના અભ્યાસક્રમને એક નવા આયામો સાથે B.P.E.S. બેચરલ ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સ તથા M.P.E.S. માસ્ટર ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સના નવા નામાભિધાન સાથે યુ.જી.સી.ની માન્યતા પ્રાપ્ત ડિગ્રીની યાદીમાં ઉમેરવામાં સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી સફળ રહી છે. સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીના માધ્યમથી ગુજરાત સરકારે યુ.જી.સી. અને M.H.R.D. નું ધ્યાન દોરતાં અતિ ગંભીર અને ધનિષ્ઠ વિચારણાને અંતે શારીરિક શિક્ષણ અને રમત-ગમતના ક્ષેત્રમાં આજની જરૂરિયાતને ધ્યાને રાખી વિદ્યાર્થીઓ તથા ખેલાડીઓ કૌશલ્યવાન બને અને તેમની વ્યવસાયી યોગ્યતા વિકસે તે માટે નવા દ્વાર ખુલ્લા કરવા યુ.જી.સી. દ્વારા નિર્મિત કમિટીએ B.P.E. ને B.P.E.S. તરીકે, M.P.E. ને M.P.E.S. તરીકે ગણી સ્પેસીફાઈડ ડિગ્રીની યાદીમાં ઉમેરવા સહમતિ આપી.

સંલગ્ન કોલેજ, શ્રી સી. પી. ડિગ્રી કોલેજ ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન, રાજપીપળા ખાતે ધોરણ-૧૨ની કોઈપણ વિદ્યાશાખા પછી ત્રણ વર્ષ (છ સેમીસ્ટર)નો બેચલર ઈન ફિઝિકલ એજ્યુકેશન સ્પોર્ટ્સ (B.P.E.S) કાર્યરત છે. આ અંગેની વધુ માહિતી સંસ્થા મારફતે મેળવી શકાય છે.

B.P.E.S. બાદ અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમ માસ્ટર ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સના વિષયોને

આવરી લઈ માસ્ટર ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સના માધ્યમથી ખેલાડીઓ સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ, સ્પોર્ટ્સ એડમિનિસ્ટ્રેશન, સ્પોર્ટ્સ સાયન્સ, સ્પોર્ટ્સ ટેકનોલોજી જેવાં ક્ષેત્રોમાં પ્રોફેશનલ સ્કીલ ડેવલપ કરવા ઇચ્છતા હોય તેમના માટે પણ નવા દ્વારા ખુલ્લા મૂકવામાં આવ્યા છે. B.P.E.S. તથા M.P.E.S. બાદ સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ, સ્પોર્ટ્સ બિઝનેસ, સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ, સ્પોર્ટ્સ એડમિનિસ્ટ્રેશન, સ્પોર્ટ્સ, લો જેવા ક્ષેત્રોના દ્વારા પણ વિદ્યાર્થીઓ તથા ખેલાડીઓ માટે ખુલ્લા થશે. ગુજરાત સરકાર નવી સ્પોર્ટ્સ પોલિસી લાવી રહી છે ત્યારે તેવા સમયથી યુ.જી.સી. દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત આ પ્રકારના કોર્સથી ભાવિ પેઢી વ્યવસાયલક્ષી રમત વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રે ઉત્કૃષ્ટ કોટીની માનવ સંપદા આ યુનિવર્સિટીના માધ્યમથી સરકાર તથા સમાજને આપી શકશે.

ધોરણ-૧૨ પછી ત્રણ માસનો પૂરા સમયનો અને છ માસનો ખંડ સમયનો ફક્ત (શનિવાર – રવિવાર) દરમ્યાન નીચે મુજબના અભ્યાસક્રમોમાં વિદ્યાર્થી પોતાની વ્યવસાયિક કુશળતા વિકસાવી શકે છે.

સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન સ્પોર્ટ્સ જર્નાલિઝમ

સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ

સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ, (એથ્લેટિક્સ, આર્ચરી, બાસ્કેટબોલ, બેડમિન્ટન, ક્રિકેટ, હોકી, ખો-ખો, કબડ્ડી, વોલીબોલ, રાઈફલ શુટિંગ, સ્વિમિંગ)

સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન ફિટનેસ મેનેજમેન્ટ

સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન એક્સરસાઈઝ થેરાપી એન્ડ ફિઝિકલ કન્ડીશનીંગ

સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ એડમિનિસ્ટ્રેશન

ઉપરોક્ત સર્ટિફિકેટ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે લઘુત્તમ લાયકાત કોઈપણ વિદ્યાશાખામાં ધોરણ-૧૨ (૧૦+૨) તથા ખાસ કરીને સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ માટે ધોરણ-૧૨ (૧૦+૨) સાથે ઓછામાં ઓછા જિલ્લા કક્ષાએ સંલગ્ન રમતમાં ભાગ લીધેલ હોવા જરૂરી છે.

સ્નાતક પછીના અભ્યાસક્રમો :- રમત-ગમત અને ખેલકૂદ ક્ષેત્રે સ્નાતક પછીના NCTE માન્ય વ્યવસાયિક કોર્સ બે વર્ષ એટલે કે ચાર સેમીસ્ટરનો પૂરા સમયનો બેચલર ઈન ફિઝિકલ એજ્યુકેશન (B.P.Ed) કોર્સ યુનિવર્સિટી સંલગ્ન કોલેજોમાં કાર્યરત છે. આ અભ્યાસક્રમ કર્યા પછી વિદ્યાર્થી શારીરિક શિક્ષણના શિક્ષક તરીકે ઉજ્જવળ કારકિર્દી બનાવી શકે છે. કોઈ

પણ વિદ્યાશાખાના સ્નાતક કક્ષાના વિદ્યાર્થી NCTEના ધારાધોરણો પ્રમાણે પ્રવેશ મેળવી શકે છે.

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ :- નીચે મુજબના વિવિધ એક વર્ષના પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર તથા વડોદરા મ્યુનિસિપલ સેવા સદન સ્પોર્ટ્સ કોમ્પ્લેક્સ, માંજલપુર, વડોદરા ખાતે ચાલે છે.

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ (એથ્લેટિક્સ આર્ચરી, બાસ્કેટબોલ, બેડમિન્ટન, ક્રિકેટ, હોકી, ખો-ખો, કબડ્ડી, વોલીબોલ, રાઈફલ શુટિંગ, સ્વિમિંગ)

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ એડમિનિસ્ટ્રેશન

ઉપરોક્ત પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે લઘુત્તમ લાયકાત કોઈ પણ વિદ્યાશાખામાં સ્નાતક તથા ખાસ કરીને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ માટે સ્નાતકની સાથે ઓછામાં ઓછા રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ બે વખત સંલગ્ન રમતમાં ભાગ લીધેલ હોવો જરૂરી છે.

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ અભ્યાસક્રમ :- રમત-ગમત અને ખેલકૂદ ક્ષેત્રે અનુસ્નાતક કક્ષાએ UGC માન્ય માસ્ટર ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સ (MPES) તથા NCTE માન્ય માસ્ટર ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન (M.P.Ed) ના વ્યવસાયિક પૂરા સમયના અભ્યાસક્રમો બે વર્ષ એટલે કે ચાર સેમીસ્ટર કાર્યરત છે. જેનાથી વિદ્યાર્થીઓ પોતાની કારકિર્દીને વધુ ઉજ્જવળ બનાવી શકે છે. ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે શારીરિક શિક્ષણની સ્નાતક કક્ષાની પદવી બાદ અનુક્રમે UGC અથવા NCTEના ધારાધોરણો પ્રમાણે પ્રવેશ મેળવી શકે છે. સંશોધન ક્ષેત્રના અભ્યાસક્રમોમાં માસ્ટર ઓફ ફિલોસોફી (M.Phil) તથા શારીરિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે Ph.Dના તથા ઈન્ટીગ્રેટેડ (M.Phil + Ph.D) ના અભ્યાસક્રમો ચાલુ છે.

વધુ માહિતી માટે સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી, સરકારી કોમર્સ કોલેજ કેમ્પસ, મહાત્મા મંદિર પાસે, યુથ હોસ્ટેલ સામે, ગ-૪ પાસે, સેક્ટર-૧૫, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૬ ખાતે તથા ફોન નં. ૦૭૯-૨૩૨૮૮૩૬૪ દ્વારા સંપર્ક કરી શકાય છે.

આ ઉપરાંત www.sgsu.edu.in વેબસાઈટ દ્વારા નિયમિત માહિતી મેળવી શકાશે.

શહેરોમાં ઔદ્યોગિકીકરણ ખૂબ જ ઝડપથી વધી રહ્યું છે. રાષ્ટ્રના વિકાસ માટે ઉદ્યોગોનો વિકાસ જરૂરી છે. ઉદ્યોગો લાખો લોકોને રોજગારી આપે છે. દરેક ક્ષેત્રે બને છે તેમ એક સિક્કાની બે બાજુ હોય છે. એટલે કે, વધતાં જતાં ઔદ્યોગિકીકરણની સાથે સાથે શ્રમિકોની સલામતી પણ જોખમાય છે. ઘણાં ઉદ્યોગોમાં વર્કરોની સલામતી દાવ પર લાગેલી હોય છે. તેથી અહીં સેફ્ટીના ઉપાયો પ્રયોજવા પડે છે. કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા હવે દરેક ઔદ્યોગિક એકમ માટે સેફ્ટી ઓફિસરની નિમણૂક ફરજિયાત કરી દેવામાં આવી છે.

ઉદ્યોગોમાં જોખમાતી સલામતી સામે અગમચેતીના પગલા રૂપે સેફ્ટી ઓફિસર દ્વારા પ્રયાસો હાથ ધરવામાં આવે છે. હવે પ્રશ્ન એ થાય છે કે, આ સેફ્ટી ઓફિસર બનવું કેવી રીતે? કઈ જગ્યાએ તેના કોર્સ ચાલે છે? વળતર શું મળે છે? આ અંગે વિસ્તૃત માર્ગદર્શન અહીં પ્રસ્તુત છે.

અમદાવાદમાં ડ્રાઈવ-ઈન રોડ ઉપર આવેલી ખૂબ જ પ્રતિષ્ઠિત સ્વાયત્ત સંસ્થા ‘મહાત્મા ગાંધી શ્રમ સંસ્થાન’ ખાતે ઈન્ડસ્ટ્રિયલ સેફ્ટીને લગતો એક વર્ષની અવધિ ધરાવતો પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા કોર્સ ઓફર કરવામાં આવે છે.

પ્રવેશ માટે યોગ્યતા : પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન ઈન્ડસ્ટ્રિયલ સેફ્ટીમાં એમ.ઈ. અથવા એમ.ટેક. અથવા માસ્ટર ઓફ ઈન્ડસ્ટ્રિયલ હાઈજીન ધરાવનાર અથવા એમ. એસસી. / બી.ઈ. / બી.ટેક. અથવા પોસ્ટ ડિપ્લોમા ઈન ઈન્ડસ્ટ્રિયલ એન્વાયરમેન્ટ ટેકનોલોજી અને મેનેજમેન્ટ અથવા એન્જિનિયરીંગ / ટેકનોલોજીમાં ડિપ્લોમા ધરાવનાર (બે વર્ષનો અનુભવ જરૂરી) અથવા બી.એસસી. (કેમિસ્ટ્રી, ફિઝિક્સ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્વાયરમેન્ટ મુખ્ય વિષય સાથે (બે વર્ષનો અનુભવ જરૂરી) થયેલા ઉમેદવાર પ્રવેશ માટે લાયક ગણી શકાશે.

આ કોર્સની મહત્તા અને ડિમાન્ડનો ઉલ્લેખ કરતાં સંસ્થાના પ્રોગ્રામ ઓફિસર યશપાલસિંહ ચૌહાણ જણાવે છે કે, જો કોઈ બી.ઈ. થયેલો વિદ્યાર્થી આ કોર્સ કરે તો તેની જોબ વેલ્યુ ખૂબ જ વધી જાય છે. કારણ કે, કંપનીને એન્જિનિયરો તો જોઈતા જ હોય છે તેમાં જો ઈન્ડસ્ટ્રિયલ સેફ્ટીનો કોર્સ કરેલો ઉમેદવાર મળી જાય તો કંપની માટે ટોટલ બેનિફિટ. સામે પક્ષે ઉમેદવારને પણ ઊંચું પેકેજ મળે છે તેથી તેને પણ મહત્તમ લાભ. સરવાળે બંને પક્ષને ફાયદો. દર વર્ષે સંસ્થામાંથી આ કોર્સ કરનાર ઉમેદવારોનું ૧૦૦

ટકા પ્લેસમેન્ટ નામાંકિત કંપનીઓમાં થાય છે. હાલમાં આ કોર્સની બેઠકોની સંખ્યા ૭૫ જેટલી છે જેમાં ઈન્ટરવ્યૂના આધારે મેરિટના ધોરણે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. દર વર્ષે જુલાઈમાં પ્રવેશ જાહેરાત પ્રસિદ્ધ થાય છે. કોર્સનો પ્રારંભ ઓગસ્ટથી થાય છે.

ઈન્ડસ્ટ્રિયલ સેફ્ટી કોર્સમાં, (૧) સેફ્ટી મેનેજમેન્ટ (૨) સેફ્ટી એન્જિનિયરીંગ -૧ (૩) સેફ્ટી ઈન કેમિકલ ઈન્ડસ્ટ્રી (૪) સેફ્ટી એન્જિનિયરીંગ -૨ (૫) હેઝાર્ડ આઈડન્ટિફિકેશન એસેસમેન્ટ એન્ડ કંટ્રોલ ટેકનિક્સ (૬) ઈન્ડસ્ટ્રિયલ હાઈજીન એન્ડ હેલ્થ (૭) લેજિસ્લેશન ઓફ સેફ્ટી એન્ડ હેલ્થ, જેવા વિષયોને આવરી લેવામાં આવે છે.

આ ઉપરાંત, વિષય તરીકે નીચે દર્શાવેલ પૈકી કોઈ એક સેફ્ટી ફિલ્ડ પસંદ કરવાનો રહે છે.

● એડવાન્સ સેફ્ટી મેનેજમેન્ટ એન્ડ એન્જિનિયરીંગ ટેકનિક્સ ● સેફ્ટી ઈન એન્જિનિયરીંગ ઈન્ડસ્ટ્રી ● સેફ્ટી ઈન ટેક્સટાઈલ ઈન્ડસ્ટ્રી ● સેફ્ટી ઈન કન્સ્ટ્રક્શન ઈન્ડસ્ટ્રી ● એપ્લાઈડ ઈરગોનોમિક્સ ● સેફ્ટી ઈન શીપ બ્રેકિંગ ઈન્ડસ્ટ્રી

ઔદ્યોગિક સલામતી સાથે સાથે ઔદ્યોગિક વાતાવરણની સલામતી, પર્યાવરણ તેમજ ગ્લોબલ વોર્મિંગ વગેરે પરિબળોને અનુલક્ષીને “પોસ્ટ ડીપ્લોમા ઈન ઈન્ડસ્ટ્રિયલ એન્વાયરમેન્ટલ ટેકનોલોજી એન્ડ મેનેજમેન્ટ” નો કોર્સ આ સંસ્થાન દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. કોર્સની બેઠક સંખ્યા ૨૫ છે. મેરિટ ખૂબ ઊંચું જાય છે. કોર્સની ફી. રૂ. ૨૦૦૦૦/- અને સમયગાળો ૧ વર્ષનો છે. પ્રવેશ માટેની યોગ્યતા સેફ્ટીના કોર્સ મુજબ જ છે.

અત્યારના સમયમાં ઈન્ડસ્ટ્રીઝ તેમજ માર્કેટમાં HR નું ખુબજ પ્રભુત્વ હોવાથી જેને અનુલક્ષીને અન્ય બે કોર્સ (૧) “પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન હ્યુમન રિસોર્સ મેનેજમેન્ટ” એક વર્ષનો ફુલ ટાઈમ તેમજ (૨) “સ્ટ્રેટેજિક હ્યુમન રિસોર્સ મેનેજમેન્ટ” એક વર્ષનો પાર્ટ ટાઈમ ઈવનિંગ (વીકમાં ત્રણ દિવસ) સંસ્થાન દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. આ બંને કોર્સ કેરિયર માટે ખૂબ જ ઉપયોગી છે. ● કોર્સનું માધ્યમ અંગ્રેજી છે. ● કોર્સ ફી રૂ. ૨૦,૦૦૦ ● કોર્સ માટે સંપર્ક સરનામું : મહાત્મા ગાંધી લેબર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, ડ્રાઈવ-ઈન રોડ, મેમનગર, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૫૨. સંપર્ક નંબર : (૦૭૯) ૪૦૦૧૩૭૦૦/૭૫૦ ઈ-મેઈલ : infomglli@gmail.com વેબસાઈટ : www.mglli.gujarat.gov.in

સમગ્ર વિશ્વમાં દૂરવર્તી શિક્ષણનો મહિમા વધતો જાય છે. આપણે ત્યાં એક્ષટર્નલ વિદ્યાર્થી તરીકે રહીને ભણવાની સુવિધાથી સહુ પરિચિત છે. દૂરવર્તી શિક્ષણનાં માધ્યમથી ઉચ્ચ શિક્ષણ સુવિધા પૂરી પાડતી યુનિવર્સિટી હોવી જોઈએ, એવા ખ્યાલથી ઓપન યુનિવર્સિટી શિક્ષણનો પ્રારંભ થયો. રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ –(૧૯૮૬ અને ૧૯૯૨માં સંવર્ધિત) આ નવી પહેલની નિમિત્ત બની. રાજ્યની એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી તરીકે ગુજરાત સરકારે ૧૯૯૪મા વિધાનસભામાં અધિનિયમ પસાર કરીને ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરી. દરેક યુનિવર્સિટીમાં હોય છે, તેમ અહીં સ્નાતક, અનુસ્નાતક, ડિપ્લોમા અને સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમોની વ્યાપક સુવિધા છે. ઉચ્ચ શિક્ષણથી વંચિત અંતરિયાળ વિસ્તારના ગ્રામ-નિવાસી યુવકો-કન્યાઓ કે ગૃહિણીઓ તથા શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ ઈચ્છતા કર્મચારીઓ અને વ્યાવસાયિકો વગેરે માટે નજીકના અભ્યાસકેન્દ્રમાં સાપ્તાહિક પરામર્શન સાથે પોતાના અનુકૂળ સમયે અને મુખ્યત્વે સ્વ-અધ્યયન દ્વારા અભ્યાસની સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવવાની વ્યવસ્થા તરીકે ઓપન યુનિવર્સિટી-દૂરવર્તી શિક્ષણ પ્રણાલી આશીર્વાદરૂપ વિકલ્પ છે. છેલ્લાં એકવીસ વર્ષથી ગુજરાતના છેવાડાના માનવીથી લઈને મહાનગરના યુવાનો સુધી સફળતા પૂર્વક કામ કરતી યુનિવર્સિટી તરીકે ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી-બી.એ.ઓ.યુ.ની આગવી ઓળખ છે.

CCC-BAOU : છેલ્લા બે દાયકામાં માહિતી વિજ્ઞાન (IT) ક્ષેત્રે શિક્ષણની જે તકો ખુલી, તેમાં BAOUનું નોંધપાત્ર પ્રદાન છે. કમ્પ્યુટર સાક્ષરતામાં આ બે દાયકામાં અઢી લાખ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ CCC-BAOU તરીકે જાણીતા એવા કમ્પ્યુટર –પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમનો લાભ લઈ ચૂક્યા છે. સરકારી નોકરી પ્રાપ્ત કરવા માટે આવશ્યક એવા આ અભ્યાસક્રમે અનેક વિદ્યાર્થીઓની ઉજ્જવળ કારકિર્દીમાં સહાયક ભૂમિકા ભજવી છે.

BPP : શાળાકીય શિક્ષણ પણ પૂર્ણરૂપે મેળવી ન શક્યા હોય, પરંતુ આગળ ભણવા અને સ્નાતક થવા ઈચ્છતા લોકો માટે નોંધપાત્ર રીતે ઉપયોગી એવો BPP – (બેચલર્સ પ્રિપેરેટરી પ્રોગ્રામ) વિશેષ ઉલ્લેખનીય છે. અઢાર વર્ષ કે તેથી વધુ વર્ષની ઉંમર ધરાવતા અને લખી-વાંચી શકનાર વ્યક્તિ આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશની લાયકાત ધરાવે છે. ન્યૂનતમ છ માસ અને વધુ માં વધુ બે વર્ષની સમયમર્યાદામાં BPPમાં સફળ થઈને (બે વર્ષ સુધીમાં) BAOUનાં સ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ લઈ શકાય છે. તેની ફી પણ આર્થિક રીતે સામાન્ય વ્યક્તિને પોસાય તેવી છે. અલબત્ત BPP એ ધોરણ-૧૨નો વિકલ્પ નથી અને તેની માન્યતા BAOUના સ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ લેવા પૂરતી સીમિત છે, પરંતુ વિશેષ સંજોગોમાં શાળાકીય અભ્યાસ પણ પૂર્ણ ન કરી શકનાર અને સ્નાતક થવા ઈચ્છનાર વિદ્યાર્થીઓ માટે તે ઉચ્ચ શિક્ષણના પ્રવેશદ્વાર સમાન છે. આ સુવિધા IGNOU અને અન્ય રાજ્યોની ઓપન યુનિવર્સિટીઓમાં પણ છે, પરંતુ ગુજરાતી માધ્યમમાં હોવાથી ગુજરાતભરના અનેકાનેક વિદ્યાર્થીઓ આ સુવિધાનો ભરપૂર લાભ લે છે.

ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો : ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત, સમાજવિદ્યા, અર્થશાસ્ત્ર, રાજ્યશાસ્ત્ર, જાહેર વહીવટ, ઈતિહાસ અને વાણિજ્ય જેવા વિષયો સાથે સ્નાતક (B.A./B.Com.) અને ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી અને સમાજવિદ્યા વિષયો સાથે અનુસ્નાતક (M.A.) અભ્યાસક્રમોની અહીંયા જોગવાઈ છે. સમય અને સ્થળનાં બંધનોથી મુક્ત રહીને વિદ્યાર્થી પોતાની કેડિટ અંકે કરી, સરળતાથી પદવી પ્રાપ્ત કરી શકે છે. સ્નાતક અને અનુસ્નાતક કક્ષાના આ અભ્યાસક્રમોની વિશેષતા એ છે, કે તેમાં વિષય પસંદગીની ઘણી તકો રહેલી છે. કોઈ એક વિષયને બદલે જુદા જુદા વિષયો ભણવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થી માટે પસંદગી આપવામાં આવે છે, જેને કોઈ એક મુખ્ય વિષય સાથે B.A.ને બદલે General B.A.ની પદવી પ્રાપ્ત થાય છે. વળી સ્નાતક અને અનુસ્નાતક

પદવીમાં એક જ વિષય રાખવો ફરજિયાત નથી. અર્થાત મુખ્ય ગુજરાતી વિષય સાથે B.A. કરનાર વિદ્યાર્થીને અન્ય ત્રણ વિષયો (અંગ્રેજી, હિન્દી અને સમાજવિદ્યા) માંથી કોઈ પણ વિષય સાથે M.A. કરવાની મોકળાશ છે. જો કે આવી છૂટ ખૂબ વિચારીને લેવાની સલાહ છે, કારણ કે શિક્ષક અને એવા અન્ય કોઈ વિષય પ્રધાન વ્યવસાયમાં સ્નાતક અને અનુસ્નાતક પદવીના વિષયનું સરખું હોવું જરૂરી હોય છે. માટે આવા વિદ્યાર્થીઓ સ્નાતક કક્ષાએ કોઈ એક જ વિષયમાં ૪૮ ક્રેડિટ મેળવવા પર ધ્યાન રાખતા હોય છે, અને અનુસ્નાતક કક્ષાએ પણ તે જ વિષય પસંદ કરતા હોય છે. B.A.માં વાર્ષિક રૂ. ૧૮૦૦ અને M.A.માં વાર્ષિક રૂ. ૩૮૦૦ જેટલી ફી ચૂકવીને વિદ્યાર્થીઓ ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવી શકે છે, અને એટલું જ નહિ, આર્થિક રીતે નબળા અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે ગુજરાત સરકાર દ્વારા અપાતી પોસ્ટ-મેટ્રિક્સ શિષ્યવૃત્તિ પણ મળવાપાત્ર વિદ્યાર્થીઓને મળે છે, જે વિદ્યાર્થીઓ માટે ઘણું પ્રોત્સાહક છે.

BAOUમાં શિક્ષક બનવા જરૂરી એવો બી.એડ. અભ્યાસક્રમ પણ ઉપલબ્ધ છે, જે NCTEના નિયમો પ્રમાણે સેવારત શિક્ષકો માટે છે. બે વર્ષના આ ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ માટે ગુજરાતમાં કુલ દસ અભ્યાસકેન્દ્રો અને ૫૦૦ વિદ્યાર્થીની બેઠકો ઉપલબ્ધ છે. અહીં શારીરિક વિકલાંગતા ધરાવતા, વિશિષ્ટ - દિવ્યાંગ વિદ્યાર્થીઓના અધ્યાપન માટેનો (Sp.B.Ed.) સ્પેશિયલ બી.એડ. અને ગ્રંથપાલ બનવા જરૂરી એવો પુસ્તકાલય વિજ્ઞાનનો સ્નાતક અભ્યાસક્રમ (BLIS) પણ ઉપલબ્ધ છે. આ બધા અભ્યાસક્રમોની વિશેષ માહિતી યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ છે.

વોકેશનલ-પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો: BAOUના સ્નાતક કક્ષાના વ્યવસાયલક્ષી (Professional & Vocational Courses) અભ્યાસક્રમો પણ ઘણા આકર્ષક છે, જેવા કે Foreign Language Certificate in English and French, Bachelor in Business Administration (BBA), BBA in Hotel and Tourism Management (BBAHT), BBA in Air Travel Management (BBAAT), Bachelor in Computer Application (BCA), Bachelor in Media Graphics and Animation

(BMGA), અને Bachelor in Social Work (BSW), Post Graduate Diploma in Business Administration (PGDBA), Post Graduate Diploma in Finance (PGDF), Post Graduate Diploma in Marketing (PGDM), Post Graduate Diploma in Human Resource (PGDHR), Postgraduate Diploma in Computer Application (PGDCA) અને Master in Social Work (MSW). આ અભ્યાસક્રમોમાં ડિપ્લોમા, એડવાન્સ ડિપ્લોમા અને ડિગ્રી મેળવવા માટેની એક વિશેષ સગવડ એવી Horizontal Mobility ઉપલબ્ધ છે, જેનાથી વિદ્યાર્થી એક વર્ષ કે બે વર્ષ પછી અભ્યાસ છોડી દે, તો અનુક્રમે ડિપ્લોમા કે એડવાન્સ ડિપ્લોમા મેળવી શકે છે અને ત્રણ વર્ષ સુધી અભ્યાસ ચાલુ રાખી ઉત્તિર્ણ થાય તો સ્નાતક ડિગ્રી મળે છે. આ અભ્યાસક્રમોની ફી B.A./B.Com.ની તુલનાએ વધુ હોય છે. વોકેશનલ-પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમોમાં આ પ્રમાણે ડિપ્લોમા, એડવાન્સ ડિપ્લોમા, પી. જી. ડિપ્લોમા અને ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે, જેની વિસ્તૃત માહિતી યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ લિંક (<http://www.baou.edu.in/vocational-professional>) પરથી મેળવી શકાય છે.

સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો : BAOUના સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમોમાં ઘણું વૈવિધ્ય છે. તમામ સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો લઘુત્તમ છ માસ અને મહત્તમ બે વર્ષની સમયાવધિના છે. આપણે આગળ CCC-BAOU અંગે માહિતી મેળવી. કમ્પ્યુટર સંબંધિત અન્ય Certificate in Computing (CIC) અને Certificate in Personal Computer software (CPCS) બે અભ્યાસક્રમો પણ છે. આ ઉપરાંત યોગ વિજ્ઞાન, આહાર અને પોષણ, નેયરોપથી, બાળ સંભાળ, ટુરિઝમ (પ્રવાસન), અંગ્રેજીનું અધ્યાપન, પર્યાવરણ જાગૃતિ, બર્થ એટેન્ડન્ટ (દાયણ), માનવ અધિકારો, NGOનું વ્યવસ્થાપન અને આંગણવાડી કાર્યકર્તા સંબંધિત અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરના જીવન અને કાર્ય પર આધારિત પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ પણ ઉપલબ્ધ છે. આંગણવાડીની કાર્યકર્તા બહેનોના જ્ઞાનવર્ધન માટે ગુજરાત સરકાર દ્વારા કેટલાક વર્ષથી BAOUનાં બે અભ્યાસક્રમ – આહાર અને પોષણમાં પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ- CFN

અને બાળ સંભાળ અને વિકાસમાં પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ - CCCD માટે સરકારી બજેટમાં જોગવાઈ કરીને આંગણવાડીની કાર્યકર્તા બહેનો અને સુપરવાઈઝર બહેનો માટે અનુદાન યોજના કરી એક સ્તુત્ય પગલું ભર્યું, જેના પરિણામે અનેક બહેનોએ સરકારની આર્થિક સહાયથી આ અભ્યાસક્રમોનો લાભ લીધો. આંતરરાષ્ટ્રીય યોગ દિવસની જાહેરાતને પગલે BAOUનો યોગ વિજ્ઞાનનો અભ્યાસક્રમ ઘણો લોકપ્રિય બની રહ્યો છે.

દૂરવર્તી પ્રણાલીથી ચાલતી આ યુનિવર્સિટીની પ્રવેશથી પરીક્ષા સુધીની તમામ વહીવટી પ્રક્રિયા યુનિવર્સિટીના અમદાવાદ સ્થિત મુખ્યાલયમાં થાય છે, જે અમદાવાદમાં સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે પર બાલાજી મંદિરની સામે આવેલું છે. ઓપન યુનિવર્સિટી માટે જરૂરી એવા વર્ચ્યુઅલ ક્લાસરૂમની વ્યવસ્થા, શૈક્ષણિક દર્શ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમોના નિર્માણ માટે જરૂરી એવો અદ્યતન રેડિયો અને ટી.વી. પ્રોડક્શન માટેનો સ્ટુડિયો વગેરેથી સજ્જ એવું “જ્યોતિર્ભય” નામે જાણીતું યુનિવર્સિટીનું

અદ્યતન પરિસર આકર્ષક છે. યુનિવર્સિટીની વિદ્યાકીય પ્રવૃત્તિ તેના અભ્યાસકેન્દ્રોની સહાયથી થાય છે. ગુજરાતના લગભગ તમામ ખૂણે આ યુનિવર્સિટીનાં અભ્યાસકેન્દ્રો આવેલા છે. વિદ્યાર્થીઓ BAOUની મોબાઈલ એપ્લિકેશન અથવા વેબસાઈટની મદદથી આ કેન્દ્રોની માહિતી મેળવી શકે છે. BAOUની મોબાઈલ એપ્લિકેશન Google Apps પર વિના મૂલ્યે પ્રાપ્ય છે અને યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ <http://www.baou.edu.in> છે, જેના પરથી અભ્યાસકેન્દ્ર, અભ્યાસક્રમો, પ્રવેશ, પરીક્ષા અને એવી તમામ જરૂરી માહિતી પ્રાપ્ત થાય છે.

ગુજરાતની એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી એવી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી દૂરવર્તી પ્રણાલીથી સ્થળ અને સમયના બંધનથી મુક્ત રહીને શિક્ષણ મેળવવાનો અને કારકિર્દી નિખારવાનો એક ઉત્તમ વિકલ્પ છે.

આસિ. પ્રોફેસર,
ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી નિરમા
યુનિવર્સિટીની બાજુમાં, એસ.જી. હાઈવે, અમદાવાદ.

કોર્સની જરૂરિયાત અને અગત્યતા : ગુજરાતની નગરરચના એટલે કે પ્લાનિંગ મેકેનિઝમ તેના દ્વિસ્તરીય પદ્ધતિ માટે પ્રખ્યાત છે, જેમાં ઉપરી ક્ષેત્રમાં માસ્ટર પ્લાનિંગ (સમગ્ર શહેરની સંરચના) તથા વધુ ઊંડાણમાં નીચલા ક્ષેત્રમાં ટાઉન પ્લાનિંગ સ્કીમ્સ (નાના નાના શહેરી વિસ્તારોનું વોર્ડ લેવેલે ઊંડાણપૂર્વકનું પ્લાનિંગ). આ ઉત્તમ નગરરચનાની પદ્ધતિના કારણે ટાઉન પ્લાનિંગનો કોર્સ ચલાવતી તકનિકી સંસ્થાઓની રાજ્યભરમાં માંગ વધી રહી છે. જેઓ સારા ટાઉન પ્લાનર્સને તૈયાર કરી શકે. પ્લાન પાસિંગનું કામ કરતી સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓમાં પણ ટેકનિકલ સ્ટાફની ખૂબ જ મોટી જરૂરિયાત છે.

અત્યારે, માત્ર ચાર સંસ્થાઓમાં ટાઉન પ્લાનિંગ ઉચ્ચ સ્તરીય માસ્ટર્સ કોર્સ ગુજરાતમાં ચાલે છે. આ પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન પ્રથમ સ્તરીય ટાઉન પ્લાનિંગ માટે ઘણું ઉપયોગી છે. પરંતુ ટી.પી. સ્કીમ/એરિયા પ્લાનિંગ લેવેલે કે પ્લાન પાસિંગ લેવેલે કામ કરી શકે તેવા નિપુણ ટાઉન પ્લાનરોની બેયલર ડિગ્રી લેવેલે ઘણી જ જરૂરિયાત છે. આ જ કારણસર બેયલર ઓફ પ્લાનિંગ કોર્સની શરૂઆત ગુજરાતની ત્રણ જાણીતી સંસ્થાઓ દ્વારા જીટીયુ, ગાંધીનગરના જોડાણ સહિત, AICTE ની માન્યતા સહિત કરવામાં આવેલ છે.

૧. અનંત ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈન, સંસ્કારધામ, અમદાવાદ.

૨. કલોલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી, KIRC, કલોલ.

૩. ભગવાન મહાવીર સ્વામી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એન્જિનિયરીંગ અને ટેકનોલોજી, સુરત.

આગામી શૈક્ષણિક વર્ષથી વધુ સંસ્થાઓમાં આ કોર્સ ચાલુ થવાની શક્યતા છે.

દરેક કોલેજમાં ૪૦ થી ૬૦ વિદ્યાર્થીઓ જેટલી બેઠકોની મંજૂરી મળેલ છે.

વાર્ષિક ફી : રૂ. ૬૦,૦૦૦ (૨૦૧૫-૧૬ પ્રમાણે આશરે)

કોર્સની અવધિ : ૪ વર્ષ

એડમિશન મેળવવા માટેની યોગ્યતા : ઓછામાં ઓછા ૫૦ ટકા (વિજ્ઞાન/કોમર્સ શાખા) + NATAમાં મેળવેલ ગુણ. એડમિશન ACPC ગુજરાત દ્વારા કરવામાં આવે છે.

બેયલર ઓફ ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈન : કોર્સની જરૂરિયાત અને અગત્યતા : અમેરિકાના લેબર ડિપાર્ટમેન્ટમાં થયેલ એક સર્વે Bureau of Labour Statistic મુજબ ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈનની જરૂરિયાત ૨૦૦૮ થી ૨૦૧૮ સુધીમાં ૧૯ ટકા વધવાની ધારણા છે. (Source : Occupational outlook, 2010-11 and www.investopedia.com) ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈન ક્ષેત્રમાં વધતો રસ અને જાગૃતતા આ ક્ષેત્રના નિષ્ણાતોની જરૂરિયાતમાં ચોક્કસ વધારો કરશે.

મોટા ભાગના આર્કિટેક્ટ આજકાલ તેમના પ્રોફેશનલ કાર્યમાં ઈન્ટિરિયરના કામોને ચોક્કસ સ્થાન આપી રહ્યા છે. જેથી તેઓ આર્કિટેક્ટર સાથે ઈન્ટિરિયરને સાંકળી શકે જેથી વધુ સારું મકાન અને વાતાવરણ નિર્માણ થઈ શકે અને એ ઉપરાંત આ ક્ષેત્રોનું નાણાકીય વળતર સારું છે. શહેરી વિસ્તારોમાં ઘરોમાં નવું ફર્નિચર, રિનોવેશન, રસોડું - બાથરૂમ વગેરેનું રિનોવેશન તથા ઘરોને નવો ઓપ આપવા માટે ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈનરોની માંગ વધતી જાય છે. સંપૂર્ણ વર્ષ દરમિયાન ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈનરોની માંગ હોમ થિયેટર સિસ્ટમ અને આઉટડોર લિવિંગ સ્પેસીસ ડિઝાઈન કરવામાં પણ વધતી જાય છે. રહેણાંક ઉપરાંત હોસ્પિટલો, હોટલો, રિસોર્ટ્સ, રેસ્ટોરન્ટ્સ, કોમર્શિયલ સ્પેસીસ (વેચાણ માટેના વિવિધ શો રૂમ) તથા ઓફિસીસમાં પણ સારા ઈન્ટિરિયરની મદદથી વધુ બિઝનેસ/વેચાણ આકર્ષી શકાય છે. ઝાકમઝોળ તથા ટાપટીપના આ સમયમાં ઈન્ટિરિયર

ડિઝાઇન ચોક્કસપણે એક અગત્યના ક્ષેત્ર તરીકે પ્રસ્થાપિત થઈ ચૂકેલ છે.

ઈન્ટિરિયર ડિઝાઇનરોને ટ્રેઇન કરતો બેચલર ઓફ ઈન્ટિરિયર ડિઝાઇન કોર્સ CEPT અને APIED વિદ્યાનગરમાં ૨૦ કરતાં વધુ વર્ષોથી ચાલે છે, પરંતુ ઘણી કોલેજો આજકાલ આ કોર્સની વધતી માંગને કારણે આ કોર્સ ચાલુ કરવા માગે છે અથવા કોર્સ ચાલુ કરી ચૂક્યા છે. અત્યારે ૭-૮ કોલેજો યુનિવર્સિટીના જોડાણ સાથે ઈન્ટિરિયરનો કોર્સ વ્યવસ્થિત રીતે ચલાવે છે. ગુજરાત યુનિવર્સિટી સાથે જોડાણ ધરાવતી ત્રણ કોલેજો આ કોર્સ ચલાવે છે.

૧. અનંત ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ટિરિયર ડિઝાઇન, સંસ્કારધામ, અમદાવાદ.

૨. કલોલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી, KIRC, કલોલ

૩. વિનસ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાઇન અને આર્કિટેક્ચર, ભોયણ, અમદાવાદ.

દરેક કોલેજમાં ૪૦ થી ૮૦ વિદ્યાર્થીઓ જેટલી બેઠકોની સંખ્યા મંજૂર થયેલ છે.

વાર્ષિક ફી : રૂ. ૬૦,૦૦૦ (૨૦૧૫-૧૬ પ્રમાણે આશરે)

કોર્સની લંબાઈ : ૪ વર્ષ

એડમિશન મેળવવા માટેની યોગ્યતા : ઓછામાં ઓછા ૪૫ ટકા (વિજ્ઞાન/કોમર્સ શાખા અથવા ડિપ્લોમા) તથા એડમિશન માટે (ઈન્સ્ટિટ્યૂટ લેવલ) સંસ્થાકીય એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ પાસ કરવી જરૂરી.

ચકાસી લો.....

કોઈપણ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા આ વિગતો તમારી પાસે તૈયાર છે ?

ધો. ૧૨માં ઉત્તિર્ણ થયા બાદ વિવિધ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટે કેટલાંક જરૂરી પ્રમાણપત્રોની આવશ્યકતા રહેશે. આ પ્રમાણપત્રોની પ્રમાણિત કરેલી ઝેરોક્ષ નકલો તૈયાર રાખો.

પ્રવેશ માટેના જરૂરી પ્રમાણપત્રો

- ધોરણ-૧૦ની માર્કશીટ
- ધોરણ-૧૦નું પ્રમાણપત્ર
- ધોરણ-૧૨ની માર્કશીટ
- પાસપોર્ટ સાઈઝના ૨૦ ફોટોગ્રાફ્સ
- સ્વયંનું નામ, સરનામું લખેલા પરબીડિયાં
- શાળા અભ્યાસ દરમિયાન પ્રાપ્ત કરેલા રમત-ગમત, એન.સી.સી., સામાજિક પ્રવૃત્તિને લગતા તેમજ અન્ય કોઈ પ્રમાણપત્ર હોય તો તે.
- ધોરણ-૧૧ની માર્કશીટ
- જાતિ અંગેનું સક્ષમ અધિકારી દ્વારા અપાયેલું પ્રમાણપત્ર (લાગુ પડતું હોય તો)
- અન્ય પછાત વર્ગમાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે 'નોન-કિમિલેયર' અંગેનું છેલ્લા વર્ષનું પ્રમાણપત્ર
- શાળા છોડ્યાનું પ્રમાણપત્ર
- પ્રયત્ન પ્રમાણપત્ર
- ચારિત્ર્યનું પ્રમાણપત્ર (જરૂરી હોય ત્યાં)

પ્રતિષ્ઠા અને પ્રસન્નતા આપતી વૈજ્ઞાનિક કારકિર્દી એટલે સતત નવું જાણવા - શોધવાની એક રોમાંચક યાત્રા.

કોઈ પણ વિદ્યાર્થી માટે અભ્યાસનો કાલખંડ જીવન ઘડતર માટે પાયારૂપ તબક્કો હોય છે. ધો.-૧૨ નો વિદ્યાર્થી તો જીવનના એક એવા પડાવ પર આવીને ઊભો હોય છે, જ્યાં તેણે પોતાની કારકિર્દી અને જીવનના ઘડતર માટેનો માર્ગ પસંદ કરવાનો હોય છે. તેને ખબર હોય છે કે આ તબક્કે લેવાતો નિર્ણય તેના સમગ્ર ભાવિને અસર કરનારો બનવાનો છે. તેની સામે અનેક વિકલ્પો હોય છે અને તેથી તેની મનઃસ્થિતિ મૂંઝવણ ભરેલી હોય છે. કારકિર્દી પસંદગીના આ તબક્કે પુરતી સમજદારી, દુરંદર્શિતા, યોગ્ય જાણકારી, વિકલ્પોનો તુલનાત્મક અભ્યાસ અને વિશેષતઃ પોતાની અભિરુચિ, ક્ષમતા, જીવન પ્રત્યેનો દૃષ્ટિકોણ તથા પોતાને સંતોષ - પ્રસન્નતા આપતા વિષયો - ક્ષેત્રોની સ્પષ્ટ સમજ વગેરેના આધારે સ્વઅધ્યયન - સ્વમૂલ્યાંકન આવશ્યક છે.

આપણે જાણીએ છીએ કે ધોરણ-૧૨ પછી મેડિકલ અથવા એન્જિનિયરીંગના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ માટે બહુ મોટા પ્રમાણમાં વિદ્યાર્થીઓને આકર્ષણ હોય છે અને ઘણી મોટી સંખ્યામાં વિદ્યાર્થીઓ તેમાં પ્રવેશ પણ મેળવે છે પરંતુ આજે આપણે સમાજમાં બહુ જ અલ્પ સંખ્યામાં એવા તબીબો કે ઈજનેરોને જોઈએ છીએ કે જેમણે પોતાના ક્ષેત્રમાં વિશેષ સિદ્ધિ કે પ્રતિષ્ઠા મેળવી હોય !!!

આ ઉપરાંત બીજી એક મહત્વની બાબત છે કે જેના ઉપર બહુ ઓછા વિદ્યાર્થીઓનું ધ્યાન જાય છે, મેડિકલ અને એન્જિનિયરીંગનું સમગ્ર ક્ષેત્ર જેના ઉપર ઊભું છે તે છે બેઝિક સાયન્સ - પ્યોર સાયન્સ. વિજ્ઞાન મૂળભૂત તથ્યોને શોધે છે તથા ટેકનોલોજીને વિકસાવે છે. તેને આધારે અને તેને અનુરૂપ સાધન-સામગ્રી-મશીનરી

વગેરેને તૈયાર કરી તેનો વાસ્તવિક ઉપયોગ કરવાનું કામ એન્જિનિયરીંગનું છે. આમ, પાયામાં વિજ્ઞાન (બેઝિક કે પ્યોર સાયન્સ) છે અને તેનું પ્રાયોજિત (એપ્લાઈડ) સ્વરૂપ એ એન્જિનિયરીંગ છે. તેવી જ વાસ્તવિકતા તબીબી વિજ્ઞાનની પણ છે. આમ, વિજ્ઞાનના સમગ્ર જગતના બે આયામો છે. પાયામાં છે પ્યોર - બેઝિક સાયન્સ અને બીજું તેનું એપ્લાઈડ ફોર્મ એટલે કે એન્જિનિયરીંગ.

વિજ્ઞાનનું જગત વિશાળ, અસીમ અને અનેક રહસ્યોથી ભરેલું છે. વિજ્ઞાનમાં ઊંડા ઉતરનારને ગહેરા સંતોષની, સતત જીવંતતાની અને નવીનતાની અનુભૂતિ થાય છે. સતત રોમાંચકતાનો અનુભવ કરાવતા વિજ્ઞાનનું ફલક ઘણું વિશાળ છે. જે જે દેશોએ વિજ્ઞાનની શોધ, સંશોધનને મહત્વ આપ્યું છે ત્યાં વિજ્ઞાન - ટેકનોલોજીનો વિકાસ ખૂબ ઝડપથી થયો અને તેને કારણે તે દેશો સમૃદ્ધ અને પ્રભાવશાળી બન્યા. વૈજ્ઞાનિક વલણ ધરાવતી પ્રજા અને પ્રદેશ આજે સૌથી વધુ શક્તિશાળી અને સંપન્ન બનેલાં જણાય છે. આપણા વિદ્યાર્થીઓને વિજ્ઞાનના અભ્યાસ - સંશોધન માટે પ્રેરક વાતાવરણ, તક અને સગવડ મળે તો આપણું બુદ્ધિધન નવાં સીમાચિહ્નનો સર્જ શકે તેવી પ્રતિભા ધરાવે છે.

એન્જિનિયરીંગના શિક્ષણની સુવિધા વધવાની સાથે સાથે આપણી પાસે થોકબંધ ઈજનેરો ઉપલબ્ધ થયા છે, પરંતુ વિજ્ઞાનની શોધ-સંશોધનની યાત્રાને આગળ ધપાવી શકે તેવા વૈજ્ઞાનિકોની આપણી પાસે કમી છે. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીને સતત વિકસાવી રહેલા પશ્ચિમના દેશોમાં વૈજ્ઞાનિકોની ઘણી ઊંચી પ્રતિષ્ઠા છે. ભારતમાં પણ વિજ્ઞાનના શિક્ષણ અને સંશોધનને પ્રાધાન્ય આપી તેને ઉચ્ચતમ સ્તરે લઈ જવા માટે અનેકવિધ પ્રયાસો થઈ રહ્યા છે. કિશોર વૈજ્ઞાનિક પ્રોત્સાહન યોજના (KVPE) જેવી યોજનાઓ અને IISc., IISER જેવી વિશિષ્ટ

સંસ્થાઓ દ્વારા વિજ્ઞાનના વિકાસ-સંશોધનને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવી રહ્યું છે.

IISER એક વિશિષ્ટ શૈક્ષણિક સંસ્થા :

ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સ એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ (IISER) તરીકે ઓળખાતી આ સંસ્થાની ૨૦૦૬ના વર્ષમાં સ્થાપના કરવામાં આવી છે. પૂરા ભારતને આવરી લેવા આ સંસ્થાનાં પાંચ કેન્દ્રો સ્થપાયાં છે. પૂર્વમાં કલકત્તા, પશ્ચિમમાં પૂના, ઉત્તરમાં મોહાલી, દક્ષિણમાં ત્રિવેન્દ્રમ તથા મધ્ય ભારતમાં ભોપાલ ખાતે IISER કાર્યરત છે. આ સંસ્થામાં પાંચ વર્ષનો BS અને MS ઈન્ટિગ્રેટેડ ડ્યૂઅલ ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. તે ઉપરાંત ઈન્ટિગ્રેટેડ Ph.d. (MS-Ph.d. અને Ph.d.) સાયન્સના અભ્યાસક્રમો પણ ચલાવવામાં આવે છે. Master of Scienceની ડિગ્રી આપતા આ અભ્યાસક્રમમાં પ્યોર સાયન્સના મુખ્ય વિષયો ફિઝિક્સ, કેમિસ્ટ્રી, બાયોલોજી અને મેથ્સને સમાવી લેવાય છે. ભારતભરમાં શ્રેષ્ઠ એવી અદ્યતન લેબોરેટરી અને લાયબ્રેરી આ સંસ્થા ધરાવે છે. આ સંસ્થા તથા તેની લેબોરેટરી માટે ઘણું મોટું બજેટ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ફાળવવામાં આવે છે, એટલું જ નહીં વિજ્ઞાનના શ્રેષ્ઠતમ જ્ઞાન-લાયકાત-પદવી અને અનુભવ ધરાવતા વૈજ્ઞાનિકો અહીં ફેકલ્ટી તરીકે સેવા આપે છે. પ્યોર સાયન્સના દરેક ક્ષેત્રમાં દુનિયાભરમાં છેલ્લામાં છેલ્લાં શોધ-સંશોધનો સાથે સંકળાયેલા દેશના તથા દુનિયાના અલગ અલગ દેશોના વિઝિટિંગ પ્રોફેસર્સને પણ આ સંસ્થાના વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન માટે સમયાન્તરે બોલાવવામાં આવે છે, અને વિવિધ વિષયો પર વ્યાખ્યાન અને વર્કશોપ યોજાય છે. સંસ્થાની સગવડો-સાધનો-તજજ્ઞો, વિજ્ઞાન જગતની અવનવી પ્રવૃત્તિઓ - આધુનિક લેબોરેટરી, લાયબ્રેરી સહિતનું સમગ્ર વાતાવરણ શોધ-સંશોધનની પ્રવૃત્તિને પ્રેરણા આપે તેવું સર્જવામાં આવ્યું છે.

આ સંસ્થામાં પ્રવેશ પામનાર પ્રત્યેક વિદ્યાર્થીને અભ્યાસ અને સ્વવિકાસ માટે પ્રતિમાસ રૂ. ૫૦૦૦ની

ફેલોશીપ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા પ્રોત્સાહન તરીકે અપાય છે. અહીં પ્રથમ બે વર્ષ પ્યોર સાયન્સના બધા જ વિષયોનો અભ્યાસ વિદ્યાર્થીઓએ કરવાનો હોય છે. ત્રીજા વર્ષે વિદ્યાર્થી પોતાના સ્પેશિયલાઈઝેશનનો વિષય પસંદ કરે છે. પાંચમું વર્ષ પ્રોજેક્ટ અને થીસીસ પ્રિપેરેશનનું હોય છે. અભ્યાસકાળના સમગ્ર સમય દરમિયાન પોતાના ગમતા વિષયમાં આગળ વધવા તેને પૂરી સ્વતંત્રતા અને નિષ્ણાત અધ્યાપકોનું માર્ગદર્શન પણ ઉપલબ્ધ હોય છે. ભારતની કોઈ પણ સંસ્થામાં જઈને ત્યાંના નિષ્ણાતની સહાય મેળવીને કોઈ પણ પ્રોજેક્ટ કરવાની પણ વિદ્યાર્થીને તક અને સ્વતંત્રતા મળે છે. ઉદ્યોગોની જરૂરિયાત કે નિશ્ચિત વ્યવસાય માટે વિદ્યાર્થીઓને તૈયાર કરતી વ્યવસ્થા કરતાં સાવ જુદી વ્યવસ્થા અહીં છે.

વિજ્ઞાન અંગેનો આધુનિક અભિગમ વિષયોના અલગ અલગ વાડા કરતો નથી. પરંતુ ઈન્ટિગ્રેટેડ એપ્રોચ ધરાવે છે. એટલે કે ફિઝિક્સ, બાયોલોજી, કેમિસ્ટ્રી અને મેથેમેટિક્સનો એક સાથે અભ્યાસ અહીં થાય છે. દા.ત. બાયોલોજી અભ્યાસ રહેતો વિષય નથી. બાયોલોજીમાં જ કેમિસ્ટ્રી, ફિઝિક્સ, મેથ્સ બધું સમાયેલું છે. આપણી હથેળીમાં રહેલા મોબાઈલ નામની ડિવાઈસીસમાં પણ ફિઝિક્સ, મેથ્સ, બાયોલોજી બધું જ એક સાથે સંકળાયેલું છે. આ અભિગમને લીધે વિજ્ઞાનના એક વિષય પર કામ કરનાર વિદ્યાર્થી પાસે બીજા વિષયનું પૂરતું આનુષંગિક જ્ઞાન હોય છે, કે જે તેને આગળ વધવામાં મદદ કરે છે. તથ્યો (ફેક્ટ)ની જાણકારી આપવી કે જાણકારી હોવી એટલું પૂરતું નથી. નવા તથ્યો શોધવાં અને તથ્યોનો યથાર્થ ઉપયોગ કરી આગળ વધવું એ વિજ્ઞાનના જગતની આવશ્યકતા છે.

પ્રવેશ પ્રક્રિયા :

IISERમાં ધોરણ-૧૨ પછીના આ ડિગ્રી અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેના ત્રણ વિકલ્પો છે.

૧. JEE (IIT)ની પરીક્ષામાં ઉત્તિર્ણ થનારને સીધો પ્રવેશ મળી શકે છે.

૨. KVPYના ફેલોને પણ સીધો પ્રવેશ ધોરણ-૧૨ પછી મળે છે.

૩. દરેક રાજ્યના ધોરણ-૧૨ માટેના સ્ટેટ બોર્ડમાં ઉત્તિર્ણ થનાર પ્રથમ ૧% વિદ્યાર્થીઓ આ સંસ્થાની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવા એલિજિબલ ગણાય છે. જે તે રાજ્ય સ્ટેટ બોર્ડના પ્રથમ ૧%માં આવનાર વિદ્યાર્થી પોતાના રાજ્યની નજીકની IISERમાં જઈને નિયત તારીખે યોજનાર પરીક્ષામાં ભાગ લઈને પ્રવેશ માટે પ્રયાસ કરી શકે છે.

પ્રત્યેક IISERમાં ૧૦૦ સીટો ઉપલબ્ધ હોય છે આમ, પ્રતિ વર્ષ માત્ર ૫૦૦ જણાને પ્રવેશ મળે છે. પ્રવેશ મેળવનાર પ્રત્યેક વિદ્યાર્થી ઈન્સ્પાયર ફેલોશીપ મેળવતો થઈ જાય છે.

પ્રવેશ અંગે વધુ વિગતો IISERની વેબસાઈટ : www.iiseradmission.in ઉપર ઉપલબ્ધ છે. આ કોર્સમાં પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં ફેરફાર થયેલો હોવાથી વિદ્યાર્થીઓએ દર્શાવેલ વેબસાઈટ જોવી.

નવતર અભિગમ :

વર્તમાન સમયમાં શિક્ષણ અને કારકિર્દી અંગેના દૃષ્ટિકોણ અને અભિગમમાં પરિવર્તન આવી રહ્યું છે. ઝડપથી નોકરી મેળવવી અને સારો પગાર મેળવવો તેવી સંકુચિત વિચારધારામાંથી વિદ્યાર્થીઓનો એક જાગૃત વર્ગ બહાર આવી રહ્યો છે. નોકરીની પાછળ ભાગતી ભીડનો હિસ્સો બનવા હવે બધા જ યુવાનો તૈયાર નથી.

બીજી તરફ IISER જેવી સંસ્થાઓ શિક્ષણ અને કારકિર્દી માટે અલગ દૃષ્ટિકોણ અને આગવો વિકલ્પ આપી રહી છે. વિદ્યાર્થી કોઈ એક વિષય કે ક્ષેત્રનું જ્ઞાન મેળવી લે તેટલું જ પૂરતું નથી, પરંતુ વિદ્યાર્થીનો વ્યક્તિ તરીકે વિકાસ થાય અને વિશેષ તો તેનામાં કશું પણ શીખી લેવાની ક્ષમતાનો વિકાસ થાય (સ્કીલ ટુ લર્ન) તેના પર ફોકસ આપે છે. અહીં IISERમાં વિશિષ્ટ પ્રકારની વ્યવસ્થા દ્વારા વિદ્યાર્થીની શીખવાની ક્ષમતાના વિકાસ (એબિલિટી ટુ લર્ન)ને કેન્દ્રમાં રાખીને વિજ્ઞાનના વિશાફ જગતનો તેને પરિચય કરાવાય છે.

વૈજ્ઞાનિક તરીકેની કારકિર્દી : એક ઉન્નત ભાવિની દિશા :

આજે પ્રત્યેક ક્ષેત્ર પર વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીનો બહુ મોટો પ્રભાવ છે. વિકાસની સમગ્ર પ્રક્રિયામાં પણ ટેકનોલોજી પાયાની ભૂમિકા ભજવે છે. ઉદ્યોગો, મોટી કંપનીઓ, ઉત્પાદન એકમો, કોર્પોરેટ સેક્ટર, શૈક્ષણિક-સામાજિક-સેવા સંગઠનો, સરકારના ઊર્જા, સંરક્ષણ સહિતના વિવિધ વિભાગો, વિશિષ્ટ સંસ્થાઓ દરેક જગ્યાએ શોધ-સંશોધનનું કામ કરતા વૈજ્ઞાનિકોની આવશ્યકતા હવે સતત વધતી જવાની છે. વૈશ્વિક સ્પર્ધામાં ટકવા માટે પણ શોધ-સંશોધન અનિવાર્ય બન્યાં છે.

દુનિયાભરમાં આજે ઊર્જા, પર્યાવરણ જેવાં ક્ષેત્રોમાં જે કટોકટી જેવી પરિસ્થિતિ પ્રવર્તે છે તેમાં પણ વૈજ્ઞાનિકોની બહુ મોટી આવશ્યકતા ઊભી થઈ ગઈ છે. પ્યોર સાયન્સના સ્નાતકો માટે આવાં ક્ષેત્રોમાં તકો સતત વિસ્તરતી જવાની છે. આ ઉપરાંત પણ સાયન્સના લેકચરર (વ્યાખ્યાતા), સાયન્સ મેગેઝિનમાં લેખક કે સંપાદક તરીકે, વૈજ્ઞાનિક ફિલ્મો કે વિજ્ઞાનની ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મોના નિર્માતા તરીકે કારકિર્દી ઘડી શકાય તેમ છે. સાયન્સના જગતમાં કંઈ પણ કરતા રહો તો પણ એક રોમાંચક અને રહસ્યભરી યાત્રા જેવું લાગે.

વિજ્ઞાન અને વૈજ્ઞાનિક તરીકેની કારકિર્દી સતત નવીનતા અને જીવંતતાનો અનુભવ કરાવે છે. સતત નવું જાણવાની અને શોધવાની આ યાત્રા છે. ગમે તેટલાં શોધ-સંશોધનો થાય પરંતુ ક્યાંય અટકાવ નથી. વિજ્ઞાનની યાત્રા ચાલતી જ રહે છે. જાણવાનું ઘટતું નથી કે જાણવાનો રોમાંચ ઘટતો નથી. વિજ્ઞાન જાણે એક અનંત અને રહસ્યમય જગત છે. વિજ્ઞાનના જગતમાં રહેવું અને આગળ વધવું એ એક અનોખો અને રોમાંચક અનુભવ છે. કોઈ પણ પ્રોફેશનમાં રહેલો વ્યક્તિ ક્યારેક તો કંટાળો અનુભવે જ છે. પરંતુ વિજ્ઞાન સાથે સંકળાયેલા જીવનમાં કંટાળાને અવકાશ મળતો નથી. શરૂઆતની કારકિર્દીમાં અન્યની સરખામણીમાં કદાચ આર્થિક વળતર ઓછું મળે, પરંતુ તેમાંથી મળતા સંતોષ અને આનંદનું કોઈ જ મૂલ્ય આંકી શકાય તેમ નથી.

૩, આમ્રવન સોસાયટી, શ્યામલ ચાર રસ્તા પાસે,

પો. આંબાવાંડી, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫.

૨૫

સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી : ભારતીય વારસાને આવરી લેતા ઉપયોગી અભ્યાસક્રમો

ભારતીય સંસ્કૃતિનો ભવ્ય વારસો તથા જ્ઞાન-વિજ્ઞાનના અતુલનીય ભંડાર સમી સંસ્કૃત ભાષા આપણા સુવિકસિત રાષ્ટ્રવૃક્ષના મૂળમાં રહેલી છે. દેશ-વિદેશમાં હવે એનું અધ્યયન આરંભાઈ ચૂક્યું છે, ત્યારે સંસ્કૃત અને સંસ્કૃત શાસ્ત્રો, જ્ઞાન વિષયો, રસાસિક્ત સાહિત્યના અધ્યયનની સુવિધા ઊભી કરવાની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

વર્ષ - ૨૦૦૬-૦૭ થી યુનિવર્સિટી મુખ્ય મથકે અનુસ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસક્રમનો શુભારંભ કરવામાં આવેલ. હાલ સંલગ્ન ૩૫ કોલેજોને માન્યતા આપેલ છે.

રમતગમતની પ્રવૃત્તિઓ અને વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસની પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન તથા યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓને અંગ્રેજી અને કમ્પ્યુટરનું સામાન્ય જ્ઞાન મળે તે માટે અભ્યાસક્રમમાં પ્રાવધાન કરવામાં આવ્યું છે.

અભ્યાસક્રમની પ્રવેશ યોગ્યતા, વિષય અને સમયગાળો

ક્રમ	ડિગ્રી	વિષય	પ્રવેશ યોગ્યતા	સમયગાળો
૧.	વિદ્યાવારિધી (Ph.D.)	સાહિત્ય, વેદ, પુરાણ, જ્યોતિષ, વાસ્તુ, પૌરોહિત્ય, ન્યાય, સર્વદર્શન, વ્યાકરણ	૫૫% સાથે સંસ્કૃત વિષયમાં આચાર્ય (M.A.)	...
૨.	તત્વાચાર્ય (M. Phil)	સાહિત્ય, વેદ, પુરાણ, જ્યોતિષ, વાસ્તુ, પૌરોહિત્ય, ન્યાય, સર્વદર્શન, વ્યાકરણ	સંસ્કૃત વિષયમાં આચાર્ય (M.A.)	૧ વર્ષ
૩.	આચાર્ય (M.A.) (અનુસ્નાતક)	સાહિત્ય, વેદ, પુરાણ, જ્યોતિષ, વાસ્તુ, પૌરોહિત્ય, ન્યાય, સર્વદર્શન, વ્યાકરણ, યોગ	સંસ્કૃત વિષય સાથે સ્નાતક	૨ વર્ષ
૪.	પી.જી.ડી.સી.એ.	કોમ્પ્યુટર	કોઈ પણ વિષયમાં સ્નાતક	૧ વર્ષ
૫.	શાસ્ત્રી (B.A.) (સ્નાતક)	સાહિત્ય, વેદ, પુરાણ, જ્યોતિષ, વાસ્તુ, પૌરોહિત્ય, ન્યાય, સર્વદર્શન, વ્યાકરણ	કોઈ પણ વિષયમાં ધો. ૧૨ પાસ	૩ વર્ષ
૬.	ડિપ્લોમા (પદવિકા)	યોગ, મંદિર વ્યવસ્થાપન, જ્યોતિષ, વાસ્તુ, કર્મકાંડ, સંસ્કૃત સંભાષણ, વૈદિક ગણિત, સંગીત અને સંસ્કૃત/હિંદુ રિલિઝિયસ સ્ટડી	ધો. ૧૨ પાસ	૧ વર્ષ

૭.	સર્ટિફિકેટ (પ્રમાણપત્ર)	યોગ, વૈદિક ગણિત અને સંગીત	ધો. ૧૦ પાસ	૬ માસ
૮.	પી.જી. ડિપ્લોમા	સંસ્કૃત/હિંદુ રિલિઝિયસ સ્ટડી NRI સ્ટુડન્ટ માટે	કોઈ પણ વિષયમાં સ્નાતક	૧ વર્ષ

વિશ્વવિદ્યાલયની વિશેષતા :-

આ યુનિવર્સિટી એક વિશિષ્ટ લાક્ષણિકતા ધરાવે છે કે યુનિવર્સિટી દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ યજ્ઞશાળામાં દરરોજ યજ્ઞ કરવામાં આવે છે.

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૦૭-૦૮થી શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી ખાતે યુનિવર્સિટી સંચાલિત સંસ્કૃત કોલેજની વેરાવળ ખાતે સ્થાપના કરવામાં આવેલ છે તેમજ ભાગવત વિદ્યાપીઠ, સોલા ખાતે એક શિક્ષાશાસ્ત્રી સંસ્કૃત (બી.એડ) કોલેજની સ્થાપના કરવામાં આવેલ છે.

સ્નાતક, અનુસ્નાતક અને શિક્ષાશાસ્ત્રી અભ્યાસક્રમ ઉપરાંત યુનિવર્સિટી દ્વારા રાજ્યભરમાં પદવિકા (ડિપ્લોમા) અને પ્રમાણપત્રીય (સર્ટિફિકેટ) અભ્યાસક્રમ શરૂ કરવા માટે યુનિવર્સિટીએ વિવિધ કેન્દ્રોની સ્થાપના કરેલ છે. આ કેન્દ્રો પર મંદિર-વ્યવસ્થાપન, કર્મકાંડ (પૌરોહિત્ય), જ્યોતિષ, વાસ્તુશાસ્ત્ર, યોગ અને સંસ્કૃત સંભાષણના પ્રમાણપત્રીય અને પદવિકા (ડિપ્લોમા) તથા પી.જી.ડી. સી.એ. અભ્યાસક્રમ ચાલી રહ્યા છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા સ્વનિર્ભર ધોરણે બે સંશોધન કેન્દ્રો ચાલે છે. (૧) મોડાસા (૨) આર્ષ - અક્ષરધામ, ગાંધીનગર.

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૦૭-૦૮ થી યુનિવર્સિટી મુખ્ય મથકે અનુસ્નાતક કક્ષાએ સાહિત્ય વિભાગ ઉપરાંત વેદ વિભાગ શરૂ કરવામાં આવેલ છે. ૨૦૧૪-૧૫ થી વ્યાકરણ, દર્શન, જ્યોતિષ, પુરાણ વિભાગ પણ શરૂ કરવામાં આવેલ છે. યુનિવર્સિટીની કોલેજમાં સ્નાતક અને અનુસ્નાતક કક્ષાએ સાહિત્ય, વ્યાકરણ, જ્યોતિષ, વેદ, વેદાંત, ધર્મશાસ્ત્ર, પુરાણ, ન્યાય, પૌરોહિત્ય, વાસ્તુશાસ્ત્ર વગેરે વિષયો ચાલે છે. ઉપરાંત ગૌણ અને ફરજિયાત વિષય તરીકે અંગ્રેજી, કમ્પ્યુટર, હિન્દી, ગુજરાતી, અર્થશાસ્ત્ર, ઇતિહાસ, સમાજશાસ્ત્ર, મનોવિજ્ઞાન વગેરે વિષયો સ્નાતક કક્ષાએ ચલાવવામાં આવે છે.

પ્રમાણપત્રીય, પદવિકા (ડિપ્લોમા), શિક્ષાશાસ્ત્રી અને સ્નાતક કક્ષાએ પ્રથમ અને દ્વિતીય વર્ષના

અભ્યાસક્રમોમાં પરીક્ષાનું માધ્યમ સંસ્કૃત, ગુજરાતી, હિન્દી અને અંગ્રેજી તથા શાસ્ત્રી તૃતીય વર્ષમાં, અનુસ્નાતક કક્ષાએ, એમ.ફિલ. અને પીએચ.ડી. કક્ષાએ ભાષાનું માધ્યમ સંસ્કૃત છે.

યુનિવર્સિટી ખાતે હાલ તત્વાચાર્ય (એમ.ફિલ.) અને વિદ્યાવારિષિ (પીએચ.ડી.) પદવી માટેના સંશોધન અભ્યાસક્રમો શરૂ કરવામાં આવેલ છે, જેમાં યુનિવર્સિટી કક્ષાએ પરીક્ષા પદ્ધતિ દ્વારા પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.

સંશોધન અધ્યયનમાં વાસ્તુશાસ્ત્ર, જ્યોતિષશાસ્ત્ર, મંદિર વ્યવસ્થાપનના અભ્યાસક્રમો માટે તકનિકી સંસ્થાઓ સાથે જોડાણ કરી તેઓની સેવાઓ મેળવવામાં આવી છે.

દર વર્ષે યુનિવર્સિટી દ્વારા વિદ્યાર્થીઓ માટે યુવક મહોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આ યુવક મહોત્સવમાં સાહિત્યિક, સાંસ્કૃતિક અને રમત-ગમત સ્પર્ધાઓનું આયોજન કરવામાં આવે છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા આંતરરાષ્ટ્રીય, રાષ્ટ્રીય અને રાજ્ય કક્ષાએ સંગોષ્ઠીઓ, કાર્યશિબિર અને તાલીમ કાર્યક્રમોનું પણ આયોજન કરવામાં આવે છે.

વિદ્યાર્થીઓ માટે બાહ્ય (એક્ષ્ટર્નલ) પરીક્ષાઓનું પણ પ્રાવધાન કરવામાં આવેલ છે.

યુનિવર્સિટી સંલગ્ન કોલેજોમાં શાસ્ત્રી પ્રથમ વર્ષ (એફ.વાય.બી.એ.)માં પ્રવેશ મેળવવા માટેની લાયકાત ધો. ૧૨ પાસ અથવા મધ્યમાં સંસ્કૃત અથવા સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ હોવી જોઈએ. જે વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ-૧૨માં સંસ્કૃત વિષય ન હોય અથવા વિજ્ઞાન અને વાણિજ્ય સાથે ધો. ૧૨ પાસ કરેલ હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને પણ પ્રવેશ મળવાપાત્ર છે. આ માટે સેતુ અભ્યાસક્રમ (સંસ્કૃત સંભાષણ) દ્વારા સંસ્કૃતની તૈયારી કરાવવામાં આવે છે.

મુખ્ય વિષય સંસ્કૃત સાથે સ્નાતક અથવા શાસ્ત્રી (સ્નાતક ૧૨+૩) (બી.એ.)ની તરાહમાં સ્નાતક થયેલ ઉમેદવાર યુનિવર્સિટી આચાર્ય પ્રથમ વર્ષ (એમ.એ.-૧૨માં ગુણવત્તાનુસાર પ્રવેશપાત્ર છે.

શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતક (બી.એ.), અનુસ્નાતક (એમ.એ.) તત્વાચાર્ય (એમ. ફિલ.), વિદ્યાવારિધિ (પીએચ.ડી.) શિક્ષાશાસ્ત્રી (બી. એડ.) ડિપ્લોમા અને પ્રમાણપત્રીય અભ્યાસક્રમોથી વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ ક્ષેત્રે વ્યવસાય પ્રાપ્ત કરી શકશે. સ્વનિર્ભર રહીને પોતાનો વ્યવસાય પણ વિકસાવી શકે છે. આ વિદ્યાર્થીઓને અંગ્રેજી અને કમ્પ્યુટરનું જ્ઞાન પણ આપવામાં આવતું હોવાથી વિદેશમાં પણ પોતાનો વ્યવસાય કરી શકશે. આ ઉપરાંત શાળા, કોલેજોમાં અધ્યાપક તરીકે, સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ પાસ કરી સરકારી કચેરીઓમાં કર્મચારી, અધિકારી તરીકે, પોલીસ અને સંરક્ષણ ક્ષેત્રે પણ આ વિદ્યાર્થીઓ જોડાઈ શકશે. ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ, કેન્દ્રીય જાહેર સેવા આયોગ દ્વારા લેવામાં આવતી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ દ્વારા રાજ્યની અને કેન્દ્રની પ્રશાસનિક સેવાઓમાં ઉચ્ચ સ્થાન મેળવી શકશે. નેટ અને સેટ પરીક્ષાઓ ઉત્તિર્ણ કરી અધ્યાપક તરીકેની કારકિર્દી પણ બનાવી શકે છે.

વિશેષરૂપે બહેનો જ્યોતિષ, વાસ્તુશાસ્ત્ર, કર્મકાંડ, સંસ્કૃત સંભાષણ અને યોગ જેવા વિષયોમાં નિપુણતા મેળવી વ્યવસાય ક્ષેત્રે ખૂબ જ આગળ વધી શકે છે તેમજ શોખ તરીકે પણ વિકસાવી શકે છે. આ અભ્યાસક્રમો બહેનો ઘરે બેસીને પણ કરી શકે છે. ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન કોઈ પણ કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવીને પણ અભ્યાસ કરી શકે છે જે વિદ્યાર્થીઓ અન્ય યુનિવર્સિટી સંચાલિત કોલેજમાં અભ્યાસ કરે છે તેઓ ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે. જેમાં પ્રવેશ જાન્યુઆરી અને જૂન માસમાં થાય છે.

ભારતીય સંસ્કૃતિના આદર્શોનું જતન અને પ્રચાર-પ્રસાર, યોગ્ય નાગરિકોનું ઘડતર, સંસ્કૃત ભાષાનો પ્રચાર-પ્રસાર, સંસ્કારનું ઘડતર, પંરપરાઓને વધુ સુદૃઢ કરી અને તેનો આધુનિક જ્ઞાન-વિજ્ઞાન સાથે યોગ્ય સમન્વય વગેરે યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશ્યો છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા ટૂંક સમયમાં સંસ્કૃત વિષયનો એમ.એડ. વિભાગ, આયુર્વેદ કોલેજ અને વાસ્તુશાસ્ત્ર, સ્થાપત્ય ભવન નિર્માણના અન્ય ટેકનિકલ સંસ્થાના સહકારમાં અભ્યાસક્રમ ક્રમશઃ શરૂ કરવામાં આવશે.

વાસ્તુશાસ્ત્રનો એન્જિનિયરીંગ, પૌરોહિત્ય (કર્મકાંડ)નો રસાયણશાસ્ત્ર, જ્યોતિષનો ગણિતશાસ્ત્ર,

ખગોળશાસ્ત્રનો અવકાશવિજ્ઞાનની સંસ્થાઓના સહકારથી અધ્યયન અને સંશોધન કાર્ય કરવામાં આવશે.

વિશ્વવિદ્યાલય પરિસરમાં

આ વિશ્વવિદ્યાલયમાં સંસ્કૃત વિષયના નિષ્ણાત અધ્યાપકો દ્વારા અધ્યાપન કરાવવામાં આવે છે.

સંસ્કૃત ભાષા બોલવા, લખવાની તાલીમ (સંસ્કૃત સંભાષણ) આપવામાં આવે છે. વિદ્યાસાધના અને સિદ્ધિ માટે સંસ્કૃતને લગતા રાજ્યસ્તરીય અને રાષ્ટ્રીય સેમિનારોનો લાભ મળી શકે છે. સંસ્કૃતમાં વક્તૃત્વ સ્તોત્રગાન, ગીતા-ઉપનિષદ-ભાગવત શ્લોકગાન જેવી વિવિધ સ્પર્ધાઓ દ્વારા વાચિક/લેખિક અભિવ્યક્તિની તાલીમ આપવામાં આવે છે.

સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીમાં બી.એ. અને એમ.એ. અભ્યાસક્રમોને અનુક્રમે શાસ્ત્રી અને આચાર્ય કહેવામાં આવે છે.

સ્નાતક અને અનુસ્નાતક કક્ષાએ ચોઈસ બેઈઝડ કેડિટ સિસ્ટમ (CBCS) અને સેમેસ્ટર પદ્ધતિનો અમલ કરવામાં આવેલ છે.

સ્નાતક કક્ષાએ ફરજિયાત વિષયના રૂપમાં અંગ્રેજી અને કમ્પ્યુટરનું શિક્ષણ આપવામાં આવે છે તે માટે અદ્યતન કમ્પ્યુટર લેબની વ્યવસ્થા યુનિવર્સિટી ખાતે છે.

યુનિવર્સિટી ખાતે સમૃદ્ધ પુસ્તકાલયની વ્યવસ્થા છે.

ઈન્ડોર અને આઉટડોર ગેમ માટેનાં રમત-ગમતનાં સાધનોની વ્યવસ્થા તથા વિશાળ મેદાન ઉપલબ્ધ છે.

વિદ્યાર્થીઓ માટે યુનિવર્સિટી દ્વારા રહેવા અને જમવા માટેની નિઃશુલ્ક વ્યવસ્થા કરવામાં આવી છે.

એમ.ફિલ. અને પીએચ.ડી. માટે વખતો-વખત પ્રવેશ માટેની જાહેરાત આપવામાં આવે છે. યુનિવર્સિટી કક્ષાએ આયોજિત પ્રવેશ પરીક્ષા દ્વારા આ બંને અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.

પાન્ડુલિપિ-વિજ્ઞાન અને પાઠ સંપાદનનું શિક્ષણ પણ આપવામાં આવે છે.

ઈમેલ : sssu.veraval@gmail.com

વેબસાઈટ : www.shreesomnathsanskrituniversity.info

૨૬

કામઘેનુ યુનિવર્સિટી

ગુજરાત રાજ્યમાં પશુ ચિકિત્સા અને પશુ વિજ્ઞાનનો વિકાસ કરવા માટે અને ડેરી વિજ્ઞાન, મત્સ્યોદ્યોગ અને સંલગ્ન વિજ્ઞાનો સહિત પશુ ચિકિત્સા અને પશુ વિજ્ઞાનમાં અભ્યાસને આગળ ધપાવવા, સંશોધન હાથ ધરવા અને સંશોધનના નિષ્કર્ષના અને બીજી ટેકનિકલ માહિતીના પ્રસાર માટે ગુજરાત સરકારના સને

૨૦૦૮ના અધિનિયમ-૯ હેઠળ કામઘેનુ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

આ યુનિવર્સિટી હસ્તક હાલમાં ત્રણ અનુસ્નાતક કેન્દ્રો, બે સ્નાતક (બી.ટેક. ડેરી ટેકનોલોજી) કોલેજો તથા છ ડિપ્લોમા ઈન એનિમલ હસ્બન્ડરીનો ત્રણ વર્ષનો ડિપ્લોમા આપતી પોલિટેકનિકો આવેલી છે.

અનુસ્નાતક માટે પ્રવેશ લાયકાત :

ક્રમ	ડિગ્રી	જરૂરી લાયકાત	વિષય
૧	M.V.Sc.	વેટરનરી કાઉન્સિલની માન્યતા પ્રાપ્ત યુનિવર્સિટીની B.V.Sc. & A.H. ડિગ્રીમાં General Category ૬૦ ટકા માર્ક્સ તથા SC/ST/SEBC Categoryમાં ૫૫ ટકા માર્ક્સ સાથે પાસ થયેલ હોવા જોઈએ. (વિદ્યાર્થીએ ઈન્ટર્નશીપ પૂર્ણ કરેલ હોવી જોઈએ)	<ul style="list-style-type: none"> વેટરનરી ગાયનેકોલોજી એન્ડ ઓબસ્ટ્રેટ્રીક્સ એનિમલ ન્યુટ્રીશન લાઈવસ્ટોક પ્રોડક્શન મેનેજમેન્ટ એનિમલ જીનેટિક્સ એન્ડ બ્રિડીંગ
૨.	M.Tech.	ચાર વર્ષનો બી.ટેક. (ડેરી ટેકનોલોજી)/સ્નાતક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ પાસ કરેલ હોવો જોઈએ	<ul style="list-style-type: none"> ડેરી માઈક્રોબાયોલોજી ડેરી કેમિસ્ટ્રી
૩.	M.F.Sc.	મત્સ્યવિજ્ઞાનમાં ચાર વર્ષનો B.F.Sc. સ્નાતક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ	<ul style="list-style-type: none"> એક્વાકલ્ચર

અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ ક્ષમતા :

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ	કેન્દ્રનું નામ	સ્થાપનાનું વર્ષ	પ્રવેશ ક્ષમતા	સંપર્ક નંબર
૧	M.V.Sc.	અનુસ્નાતક મહાવિદ્યાલય, પશુવિજ્ઞાન શિક્ષણ અને સંશોધન કેન્દ્ર	૨૦૧૫	૧૪	સંશોધન નિયામક અને શાખાધ્યક્ષશ્રી અનુસ્નાતક, કામઘેનુ યુનિવર્સિટી,
૨	M.F.Sc.	અનુસ્નાતક મહાવિદ્યાલય, મત્સ્યોદ્યોગ વિજ્ઞાન શિક્ષણ અને સંશોધન કેન્દ્ર	૨૦૧૫	૦૪	બ્લોક નં. ૧, બી.૧ વિંગ, કર્મયોગી ભવન, સેક્ટર-૧૦ એ,
૩	M.Tech.	અનુસ્નાતક મહાવિદ્યાલય, ડેરી વિજ્ઞાન શિક્ષણ અને સંશોધન કેન્દ્ર	૨૦૧૫	૦૬	ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૦ ફોન.નં. ૦૭૯-૬૫૭૨૨૦૦૧

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

આ અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો બે વર્ષ (ચાર સેમેસ્ટર)નો રહેશે.

સ્નાતક અભ્યાસક્રમ માટે પ્રવેશ લાયકાત : બી.ટેક. (ડેરી ટેકનોલોજી) અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે ધોરણ-૧૨ની પરીક્ષામાં ભૌતિક વિજ્ઞાન, રાસાયણિક વિજ્ઞાન અને ગણિત (ગ્રુપ-એ) વિષયોની થિયરીમાં કેટેગરી વાઈઝ ઓછામાં ઓછા નીચે મુજબના ગુણ મેળવેલ હોવા જોઈએ.

- ◆ અનુસૂચિત જાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩૫ ટકા
- ◆ અનુસૂચિત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩૫ ટકા
- ◆ સામાજિક અને શૈક્ષણિક પદ્ધતિ વર્ગના વિદ્યાર્થીઓ માટે ૪૦ ટકા
- ◆ અન્ય તમામ વિદ્યાર્થીઓ કે જે નિયમોનુસાર પ્રવેશપાત્ર ગણાતા હોય ૪૦ ટકા

બી.ટેક.(ડેરી ટેકનોલોજી) અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ ક્ષમતા :

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ	કેન્દ્રનું નામ	સ્થાપનાનું વર્ષ	પ્રવેશ ક્ષમતા	સંપર્ક નંબર
૧	B.Tech (Dairy Technology)	કોલેજ ઓફ ડેરી સાયન્સ, અમરેલી	૨૦૧૦	૪૦	પ્રિન્સિપાલશ્રી, કોલેજ ઓફ ડેરી સાયન્સ, લાયબ્રેરી રોડ, બાળ ભવન સામે, અમરેલી- ૩૬૫૬૦૧ ફોન નં (૦૨૭૯૨) ૨૨૯૪૫૬
૨		માનસિંહભાઈ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડેરી એન્ડ ફૂડ ટેકનોલોજી	૨૦૧૧	૪૦	આચાર્યશ્રી, માનસિંહભાઈ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડેરી એન્ડ ફૂડ ટેકનોલોજી, દૂધ સાગર ડેરી કેમ્પસ, પો. બો. નં. ૧, મહેસાણા હાઈવે-૩૮૪૦૦૨. ફોન નં. (૦૨૭૬૨) ૨૫૨૦૧

આ અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો ચાર વર્ષ (આઠ સેમેસ્ટર)નો રહેશે.

ડિપ્લોમા ઈન એનિમલ હસ્બન્ડરી અભ્યાસક્રમ માટે પ્રવેશ લાયકાત :

પ્રવેશ માટે ઉમેદવારે ધોરણ-૧૦ (SSCE)ની પરીક્ષામાં ગુજરાતી/પ્રાદેશિક ભાષા, ગણિત, વિજ્ઞાન / વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી, સામાજિક વિજ્ઞાન / સમાજવિદ્યા અને અંગ્રેજી (ફરજિયાત) વિષયોના ગુણના ઓછામાં ઓછા નીચેના પ્રમાણેના ટકા મેળવેલ હોવા જોઈએ.

ક્રમ	વિગત	પાંચ વિષયના ટકા
૧	અનુસૂચિત જનજાતિના અરજદારો માટે	૩૫ ટકા
૨	અનુસૂચિત જાતિના અરજદારો માટે	૪૦ ટકા
૩	સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પદ્ધતિ વર્ગના અરજદારો માટે	૪૦ ટકા
૪	અન્ય ઉમેદવારો માટે	૪૫ ટકા

ઉંમર : પોલિટેકનિક કક્ષાના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ઉમેદવારની ઉંમર ચાલુ વર્ષની ૩૧મી ડિસેમ્બરના રોજ ૧૫ થી ૨૫ વર્ષ હોવી જોઈએ.

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૬

ડિપ્લોમા ઈન એનીમલ હસ્બન્ડરી અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ ક્ષમતા :

ક્રમ	કેન્દ્રનું નામ	સ્થાપનાનું વર્ષ	પ્રવેશ ક્ષમતા	સંપર્ક નંબર
૧	પશુપાલન પોલિટેકનિક, હિંમતનગર	૨૦૧૧	૫૦	આચાર્યશ્રી, પશુપાલન પોલિટેકનિક, મહેતાપુરા, મુ.પો. મહેતાપુરા, તા. હિંમતનગર, જિ. સાબરકાંઠા ફોન : (૦૨૭૭૨) ૨૨૩૧૮૨
૨	શ્રી ગ્રામ સેવા કેન્દ્ર સંચાલિત પશુપાલન પોલિટેકનિક, ખડસલી	૨૦૧૩	૫૦	આચાર્યશ્રી, પશુપાલન પોલિટેકનિક મુ. ખડસલી, તા. સાવરકુંડલા, જિ. અમરેલી, ફોન : (૦૨૮૪૫) ૨૫૨૧૦
૩	શ્રી રિધિ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ સંચાલિત રિધિ પોલિટેકનિક ઈન એનીમલ હસ્બન્ડરી	૨૦૧૫	૫૦	આચાર્યશ્રી, પશુપાલન પોલિટેકનિક, મોતીપુરા, હિંમતનગર, જિ. સાબરકાંઠા મો.નં ૯૯૨૫૦૭૨૯૫૨
૪	શ્રી સર્વોદય વિવિધ વિકાસ સંઘ સંચાલિત કેશવમ પોલિટેકનિક ઈન એનીમલ હસ્બન્ડરી, છાપી	૨૦૧૫	૫૦	આચાર્યશ્રી, કેશવમ પોલિટેકનિક ઈન એનીમલ હસ્બન્ડરી, મુ.પો. છાપી, તા. ઈડર, જિ.સાબરકાંઠા મો.નં. ૯૪૨૮૧૩૫૯૩૬
૫	શ્રી ઉત્તર ગુજરાત શિક્ષણ સેવા સંચાલિત નવસર્જન પોલિટેકનિક ઈન એનીમલ હસ્બન્ડરી, દેવપૂરા	૨૦૧૫	૫૦	આચાર્યશ્રી, નવસર્જન પોલિટેકનિક ઈન એનીમલ હસ્બન્ડરી, મુ.પો. દેવપુરા, તા. વિજાપુર, જિ. મહેસાણા, મો.નં. ૯૯૦૯૮૨૩૮૪૯
૬	શ્રી વૃંદાવન ગૌશાળા ટ્રસ્ટ સંચાલિત વૃંદાવન પોલિટેકનિક ઈન એનીમલ હસ્બન્ડરી, જસદણ	૨૦૧૫	૫૦	આચાર્યશ્રી, વૃંદાવન પોલિટેકનિક ઈન એનીમલ હસ્બન્ડરી, મુ.પો. જીવાપર- જસદણ, તા.જસદણ, જિ. રાજકોટ મો.નં. ૯૪૨૮૨૬૫૨૩૦

આ અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો ત્રણ વર્ષ (છ સેમેસ્ટર)નો રહેશે.

વધુ માહિતી માટે મદદનીશ કુલસચિવ (શિક્ષણ),
કામધેનુ યુનિવર્સિટી, બ્લોક નં.૧, બી-૧ વિંગ, કર્મયોગી ભવન,
સેક્ટર-૧૦એ, ગાંધીનગર- ૩૮૨૦૧૦નો રૂબરૂ સંપર્ક કરવો.

ફોન નં. (૦૭૯) ૬૫૭૨૬૬૬૮

ઈ-મેલ : asst.registrar@ku-guj.com

વેબ સાઈટ : www.ku-guj.rog

વિશ્વમાં માર્કેટિંગમાં અત્યારે ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગની બોલબાલા છે, કારણ કે ઈન્ટરનેટનો પ્રભાવ વધતો જાય છે. અત્યારે ઈન્ટરનેટ સર્વવ્યાપી છે અને લોકોના જીવનનો એક હિસ્સો બની ચૂક્યું છે. ઈન્ટરનેટ જેટલા પ્રમાણમાં લોકો સુધી પહોંચે છે એટલા પ્રમાણમાં બીજું કોઈ માધ્યમ નથી પહોંચતું. અખબારો કે ટેલિવિઝન બહુ વ્યાપક માધ્યમો ગણાય છે, પણ ઈન્ટરનેટ જેટલી તેમની પહોંચ અને પ્રભાવ બંને નથી. ઈન્ટરનેટ સર્વવ્યાપી છે એમ કહીએ તો ચાલે.

ઈન્ટરનેટનો પ્રભાવ વધ્યો તેના કારણે ઈન્ટરનેટ પર આધારિત કરિયરના સંખ્યાબંધ વિકલ્પો પણ ખૂલી ગયા છે અને આ વિકલ્પોમાં સૌથી લોકપ્રિય કોઈ વિકલ્પ હોય તો તે ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગનો છે. ભારતમાં કરિયર વિશે વિચારાય ત્યારે પરંપરાગત વિકલ્પો વિશે જ લોકો વધારે વિચારે છે તેથી ઈન્ટરનેટ આધારિત કરિયર વિશે બહુ વિચારાતું નથી. સ્કૂલ કે કોલેજોમાં ભણતા વિદ્યાર્થીઓને કરિયર વિશે જે સમજ કે જ્ઞાન અપાય છે તે મોટા ભાગે તો એવી કરિયર વિશે હોય જ છે કે જેના અભ્યાસક્રમ ચાલતા હોય ને જેનું જ્ઞાન મેળવવા માટે કોલેજમાં જવું પડે.

ઈન્ટરનેટ આધારિત કરિયર એવી છે કે જે માટે તમારે કોલેજમાં જવાની જરૂર નથી કે કોઈ કોર્સ પણ કરવાની જરૂર નથી. તેને લગતા કોર્સ ચાલે છે ખરા પણ એ કોર્સ ના કર્યા હોય તો પણ તમે ઈન્ટરનેટ આધારિત કરિયર બનાવી શકો. આ વાત ઈન્ટરનેટને લગતી તમામ કરિયરને લાગુ પડે છે ને ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગને પણ લાગુ પડે છે.

ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ અત્યારે વિશ્વમાં સૌથી હોટ અને જંગી કમાણી કરાવી શકે તેવી કરિયર મનાય છે. તેનું કારણ એ છે કે ઈન્ટરનેટ દુનિયાનાં લોકો સુધી પહોંચવાનું સૌથી પ્રબળ માધ્યમ છે. તેથી તેનો ફાયદો ઉઠાવીને માર્કેટિંગની નવી નવી વ્યૂહરચનાઓ અમલમાં મુકાય છે. ઈન્ટરનેટના માધ્યમથી માર્કેટિંગ કરવું સસ્તું

પણ છે તેના કારણે ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગનો પ્રભાવ વધતો જાય છે. કોઈ પણ પ્રોડક્ટ કે બ્રાન્ડના પ્રમોશન માટે ઈન્ટરનેટથી અસરકારક બીજું કોઈ માધ્યમ જ નથી. આ કારણે હવે ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગની કારકિર્દી હોટ મનાય છે.

ઈન્ટરનેટનો પ્રભાવ કઈ હદે વધ્યો છે તે સમજવા કેટલાક આંકડા પર નજર નાંખવા જેવી છે.

વર્લ્ડ વાઈડ વેબના સત્તાવાર આંકડા પ્રમાણે વિશ્વમાં સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૪ સુધીમાં એક અબજ વેબસાઈટ્સ હતી અને તેના કારણે દુનિયાના લોકો સુધી પહોંચવા માટે ઈન્ટરનેટ એક અસરકારક માધ્યમ બની ગયું છે. ભારત પણ ઈન્ટરનેટના વધતા પ્રભાવથી બાકાત નથી. વિશ્વમાં ઈન્ટરનેટના વપરાશકારોમાં ભારત ત્રીજા સ્થાને છે. ભારતમાં ૧૫ કરોડ લોકો અત્યારે ઈન્ટરનેટનો નિયમિત ઉપયોગ કરે છે. ભારતીયો દર સપ્તાહે સરેરાશ ૧૬ કલાક ઓનલાઈન રહે છે. આ સમય ટીવી જોવા માટે અપાતા સમયથી વધારે છે કેમ કે ભારતીયો ટીવી પર દર સપ્તાહે સરેરાશ ૧૦ કલાકથી વધારે સમય નથી આપતા.

ભારતમાં છેલ્લાં કેટલાંક વરસોમાં મોબાઈલ ઈન્ટરનેટનો ઉપયોગ વધ્યો છે. હવે સ્માર્ટફોન સામાન્ય થઈ ગયા છે અને તેનું આ પરિણામ છે. ભારતમાં અત્યારે ૮૩ કરોડ મોબાઈલ ગ્રાહકો છે અને તે પૈકી ૬.૫૦ કરોડ ગ્રાહકો પાસે ઈન્ટરનેટ કનેક્શન સાથેના મોબાઈલ ફોન છે. આ લોકો સતત મોબાઈલ પર લાગેલા જ રહે છે અને તેમાંથી મોટા ભાગનો સમય ઈન્ટરનેટ પર પસાર કરે છે. ઈન્ટરનેટમાં પણ ફેસબુક અને યુટ્યુબ અત્યારે સૌથી લોકપ્રિય છે. મોબાઈલ ઈન્ટરનેટમાં જે ડેટા વપરાય છે તેમાંથી ૫૦ ટકા કરતાં વધારે ડેટા યુટ્યુબ અને ફેસબુક પાછળ વપરાય છે. યુટ્યુબ અને ફેસબુકના વપરાશમાં ભારત ટોપ ફાઈવ દેશોમાં છે. અત્યારે યુટ્યુબના વપરાશકારોમાં ભારત વિશ્વમાં પાંચમા નંબરે છે જ્યારે ફેસબુકના ભારતમાં ૧૦ કરોડ પ્રોફાઈલ છે.

આ બધાં કારણોસર ભારતમાં પણ બિઝનેસનો વિકાસ કરવા ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગનો ઉપયોગ વધતો જાય

છે અને તેના કારણે ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ માટે વિપુલ તકો છે. ભારતમાં આ માર્કેટ વધતું જાય છે તેનો પુરાવો એ છે કે ભારતમાં ૨૦૧૩માં ઓનલાઈન એડવર્ટાઈઝિંગ માર્કેટ ૩૦૦૦ કરોડનું હતું અને દર વર્ષે ૫૦ ટકાના દરે તેનો વિકાસ થાય છે. ભારતમાં છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં સર્ચ ક્વેરીમાં વીસ ગણો વધારો થયો છે તેનું આ પરિણામ છે.

તમને થશે કે આ બધી વાતો તો બરાબર છે, પણ ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગમાં કરિયર કઈ રીતે બનાવી શકાય ? તેનો જવાબ પણ હાજર છે. ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગમાં તમે ક્યા વિકલ્પો અજમાવી શકો અને સારી કરિયર બનાવી શકો તેની વાત કરી લઈએ, પણ એ પહેલાં ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ માટે શ્રેષ્ઠ વેબસાઈટ કઈ તેના પર નજર નાંખી લઈએ.

જોબ સાઈટ : કરિયરને લગતી તમામ સાઈટ આ કેટેગરીમાં આવે. આ સાઈટ જોનારાની સંખ્યા બહુ મોટી હોય છે, કેમ કે નોકરી જોઈતી હોય તે નોકરી શોધવા અને જેને માણસની જરૂર હોય તે યોગ્ય ઉમેદવારોને શોધવા આ સાઈટ્સ જોતા હોય છે.

કન્ટેન્ટ સાઈટ : ન્યૂઝ તથા બીજા પ્રકારની માહિતી પૂરી પાડતી સાઈટ્સ આ કેટેગરીમાં આવે. આ સાઈટ્સ જોનારા લોકો દિવસમાં વારંવાર સાઈટ્સ જોતા હોય છે કે જેથી તેમને સતત અપડેટ મળતા રહે, નવી નવી માહિતી મળતી રહે.

બિઝનેસ ટુ બિઝનેસ સાઈટ : બે બિઝનેસને એકબીજા સાથે જોડતી વેબસાઈટ્સ આ કેટેગરીમાં આવે. ફિલપકાર્ટ, એમેઝોન, સ્નેપડીલ વગેરે વેબસાઈટનો બિઝનેસ કરનારા પોતાનો માલ વેચવા આ પ્લેટફોર્મનો ઉપયોગ કરે છે.

બિઝનેસ ટુ કસ્ટમર સાઈટ : સામાન્ય રીતે પ્રોડક્ટનું વેચાણ કરતી તમામ વેબસાઈટ આ કેટેગરીમાં આવે. ફિલપકાર્ટ, એમેઝોન, સ્નેપડીલ વગેરે વેબસાઈટ ગ્રાહકોને સીધો માલ પણ વેચે છે તેથી આ સાઈટ આ કેટેગરીમાં આવે.

કસ્ટમર ટુ કસ્ટમર : બે ગ્રાહકોને સીધી જોડતી હોય તેવી વેબસાઈટ આ કેટેગરીમાં આવે. મેટ્રિમોનિયલ વેબસાઈટ આ કેટેગરીમાં આવે. એ જ રીતે ઓએલએક્સ જેવી વેબસાઈટ પણ આ કેટેગરીમાં આવે કે જે ગ્રાહકનો સીધો સંપર્ક કરાવે છે.

સોશિયલ મીડિયા : ફેસબુક, ટ્વિટર, યુટ્યુબ

વગેરે સોશિયલ મીડિયાના પ્રભાવ વિશે કશું કહેવાની જરૂર નથી. સોશિયલ મીડિયા ખરેખર તો કસ્ટમર ટુ કસ્ટમર કેટેગરીમાં આવે પણ તેનો પ્રભાવ એટલો છે કે તેને અલગ કેટેગરીમાં ગણવા પડે.

હવે ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગમાં કેવા પ્રકારની કારકિર્દી બનાવી શકાય તેના પર નજર નાંખો.

સર્ચ એન્જિન ઓપ્ટિમાઈઝેશન : ગુગલ સહિતનાં સર્ચ એન્જિનમાં કોઈ પણ વેબસાઈટ વધારે વાર દેખાય તેની પ્રોસેસ એટલે સર્ચ એન્જિન ઓપ્ટિમાઈઝેશન (એસઈઓ). કોઈ પણ સર્ચ કરનાર સામાન્ય રીતે કોઈ શબ્દ (કી વર્ડ) નાંખીને સર્ચ કરે ત્યારે સૌથી ઉપર જે વેબસાઈટ દેખાય તેમાં જતો હોય છે. તમે સતત ઈન્ટરનેટનો અભ્યાસ કરો તો ક્યા પ્રકારનાં કી વર્ડ વધારે નંખાય છે તે સમજી શકો ને એ રીતે કોઈ પણ વેબસાઈટ વધારે સર્ચ થાય એ સ્થિતિ સર્જી શકો.

સોશિયલ મીડિયા : વિશ્વમાં અત્યારે સોશિયલ મીડિયાની બોલબાલા છે. ફેસબુક, વોટ્સએપ, ટ્વિટર, યુટ્યુબ વગેરે છવાયેલાં છે. સોશિયલ મીડિયાનો પ્રભાવ એટલો છે કે અત્યારે એ આપણા જીવનનો હિસ્સો બની ચૂક્યાં છે. આ ચાર કે પછી તેના સિવાયનાં બીજાં લોકપ્રિય સોશિયલ મીડિયા પર પ્રોડક્ટ કે સર્વિસની જાહેરખબરો જુદા જુદા સ્વરૂપમાં મૂકીને માર્કેટિંગ કરી શકાય. ક્યા પ્રકારની પોસ્ટ મૂકવાથી વધુ ને વધુ લોકો સુધી પહોંચી શકાય તે તમે થોડોક અભ્યાસ કરીને સમજી શકો.

કોર્પોરેટ જોબ : સોશિયલ મીડિયા પર પકડ હોય તો સોશિયલ મીડિયા માર્કેટિંગ મેનેજર, કોપીરાઈટર, કન્ટેન્ટ રાઈટર, રેપ્યુટેશન મેનેજર, લિંક બિલ્ડર વગેરે તરીકે કામ કરી શકાય. અત્યારે મોટા ભાગની કોર્પોરેટ કંપનીઓ અને ખાસ તો કોમ્યુનિકેશન એજન્સીઓ આ પ્રકારની જોબ ઓફર કરે છે. તેના માટેના કોર્સિસ પણ હોય છે, પણ મહત્વની બાબત તમારી સોશિયલ મીડિયા અંગેની સમજ કેટલી છે અને પકડ કેટલી છે તે છે.

ફેસબુક પેજ : મોટા ભાગના યંગસ્ટર્સ ફેસબુક પર જે સમય વિતાવે છે તે સમયનો બગાડ હોય છે, પણ થોડુંક વિચારીને કામ કરાય તો ફેસબુક પર સમય ગાળીને પણ કમાણી કરી શકાય. તમે તમારા પેજને એવું બનાવો કે એ અત્યંત લોકપ્રિય થાય. તેના કારણે જેમને પોતાની પ્રોડક્ટ કે સર્વિસનું માર્કેટિંગ કરવું હશે એ તમારા પેજ

પર પોતાની પોસ્ટ મૂકશે ને તેના બદલામાં તમને નાણાં આપશે. તમે જુદા જુદા પ્રકારનાં પેજ બનાવીને પણ તેને લોકપ્રિય બનાવો ને એ રીતે કમાણી કરી શકો.

સર્ચ એન્જિન માર્કેટિંગ : કંપનીઓ પોતાની પ્રોડક્ટ વેચવા માટે અથવા તેના પ્રચાર માટે નાણાં ખર્ચવા પણ તૈયાર હોય છે. સર્ચ એન્જિન માર્કેટિંગ દ્વારા તમે એ કરી શકો. પેઈડ પ્લેસમેન્ટ, પેઈડ ઈન્કલ્યુઝન અને કન્ટેક્સ્યુઅસ એડવર્ટઈઝિંગ દ્વારા કંપની કે ક્લાયન્ટની વેબસાઈટને લોકપ્રિય બનાવવાનું કામ કરી શકાય. એસઈએમમાં અત્યારે કરિયરના ઘણા બધા વિકલ્પ ઉલ્પન્ન છે.

ઈ-મેલ માર્કેટિંગ : ઈ-મેલ માર્કેટિંગ પણ ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગનો ભાગ જ છે. કંપનીઓ હવે ઈ-મેલ માર્કેટિંગનો મોટા પ્રમાણમાં ઉપયોગ કરે છે કેમ કે આ એકદમ સસ્તો અને વધારેમાં વધારે લોકો સુધી પહોંચી શકાય તેવો રસ્તો છે. તેના માટેનો ડેટા બજારમાં ઉપલબ્ધ હોય છે ને એ તમે નાણાં ખર્ચીને મેળવી શકો. ક્રિયેટિવિટીનો ઉપયોગ કરીને સરસ ઈ-લેટર બનાવીને તમે કોઈ પણ પ્રોડક્ટને સરળતાથી વેચી શકો.

આ તો થોડાક વિકલ્પોની વાત કરી પણ તમે બીજાં કરતાં અલગ રીતે વિચારી શકતા હો તો એટલા બધા વિકલ્પ છે કે જેની તમે કલ્પના પણ ના કરી શકો.

ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગમાં કારકિર્દી બનાવનાર ધારે તો જબરદસ્ત કારકિર્દી બનાવી શકે તેવા સંજોગો ભારતમાં છે. અત્યારે વિશ્વમાં ગ્રાહકોની દૃષ્ટિએ ભારત ત્રીજા નંબરનું સૌથી મોટું માર્કેટ છે. બીજી તરફ હવે તમે આ બધી બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને ગ્રાહકોને એવી સ્ટ્રેટેજી આપો કે જેના કારણે તેમને મહત્તમ ફાયદો થાય તો ગ્રાહકો તમને માર્કેટિંગની કામગીરી સોંપી શકે.

ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગમાં કારકિર્દી બનાવતી વખતે નીચેની બાબતો ધ્યાનમાં રાખો.

૧. અત્યારે ડિજિટલ યુગ છે અને ઈન્ટરનેટ ડિજિટલ માર્કેટિંગ માટેનું સૌથી સબળ માધ્યમ છે. ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગનું સૌથી સબળ પાસુ એ છે કે તેનો ઉપયોગ કરનારને તરત જ તેના ફાયદાની ખબર પડે છે.
૨. ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગમાં ક્યા પ્રકારનું કન્ટેન્ટ કામ કરશે અને ક્યા પ્રકારનું કન્ટેન્ટ ફાયદો નહીં કરાવે તેની જાણ તરત જ થઈ જાય છે. એટલા માટે સતત નવા ટ્રેન્ડ વિશે માહિતગાર રહો અને સતત રિસર્ચ કરતા રહો.

૩. ઈન્ટરનેટના કારણે ગ્રાહક ગમે ત્યારે અને ગમે તે સ્થળે માહિતી મેળવી શકે છે. ઈન્ટરનેટ મનોરંજન, સમાચાર, શોપિંગ, સોશિયલ ઈન્ટરએક્શન સહિતની સેવાઓ આપે છે તેથી તમે તમામ ગ્રાહકોને આવરી શકો.

૪. ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ અંગેના ડેટા પણ સરળતાથી ઉપલબ્ધ હોય છે તેથી ગ્રાહક પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણેનું માધ્યમ પણ પસંદ કરી શકે છે. આ વાતનો ઉપયોગ તમે તમારા ગ્રાહક માટે સ્ટ્રેટેજી બનાવવા કરી શકો.

૫. ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ કોસ્ટ ઈફેક્ટિવ છે. તમે ટીવી, પ્રિન્ટ મીડિયા જેવા પરંપરાગત માધ્યમોની સરખામણીમાં સાવ નગણ્ય ખર્ચમાં માર્કેટિંગ કરી શકો છો. ગ્રાહકને ગળે આ વાત ઉતારવી જરૂરી હોય છે.

૬. ઈન્ટરનેટમાં કોઈ પણ સર્વિસ કે પ્રોડક્ટ માટે ટાર્ગેટ ઓડિયન્સ ક્યું હોઈ શકે તેના નક્કર ડેટા ઉપલબ્ધ હોય છે. આ ચોક્કસ વર્ગને નિશાન બનાવવાથી ધાર્યું પરિણામ મળે છે. આ ડેટાનો ઉપયોગ કરતાં શીખો.

ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગમાં કરિયર બનાવવા માગનાર પોતાના ક્લાયન્ટને કેટલાક પાયાના ફાયદાની વાત કરી શકે. આ પૈકીના કેટલાક ફાયદા પર નજર નાંખો.

ઓછા ખર્ચે અસરકારક માર્કેટિંગ : ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ કોસ્ટ ઈફેક્ટિવ છે. મતલબ કે તમે ટીવી, પ્રિન્ટ મીડિયા જેવા માર્કેટિંગના પરંપરાગત માધ્યમોની સરખામણીમાં સાવ નગણ્ય ખર્ચમાં ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ કરી શકો છો. ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ માટે એટલા બધા માધ્યમો ઉપલબ્ધ છે કે ગ્રાહકને સંખ્યાબંધ વિકલ્પો મળે છે અને ઓછા ખર્ચમાં અસરકારક માર્કેટિંગ કરી શકાય છે.

સરળતાથી ટ્રેકિંગ કરી શકો : ટી.વી. કે પ્રિન્ટ મીડિયા જેવા પરંપરાગત મીડિયામાં તમારી વાત કેટલા લોકો સુધી પહોંચે છે તે ખબર નથી પડતી. તેની સરખામણીમાં ઈન્ટરનેટ મીડિયામાં તમે કેટલા લોકો સુધી પહોંચો છો તે સરળતાથી જાણી શકાય છે. મતલબ કે તમે આસાનીથી ટ્રેકિંગ કરી શકો છો. તમારી વ્યૂહરચના કામ ના કરે તો તેમાં ફેરફારની તક રહે છે.

ટાર્ગેટ ઓડિયન્સ નક્કી કરી માર્કેટિંગ : ઈન્ટરનેટ મીડિયામાં કોઈ પણ સર્વિસ કે પ્રોડક્ટ માટે ટાર્ગેટ

ઓડિયન્સ ક્યું હોઈ શકે તેના નક્કર ડેટા ઉપલબ્ધ હોય છે. પ્રોડક્ટ કે સર્વિસના આધારે ક્યા વયના, ક્યા પ્રોફેશનના કે કઈ કેટેગરીના લોકો સુધી તેની વાત પહોંચાડવી તે ગ્રાહક સરળતાથી નક્કી કરી શકે છે. આ ચોક્કસ વર્ગને નિશાન બનાવવાથી ધાર્યું પરિણામ મળે છે.

ગ્રાહક સાથે સંવાદ શક્ય : ઈન્ટરનેટ ઈન્ટરએક્ટિવ મીડિયા છે. ટી.વી. કે પ્રિન્ટ મીડિયામાં સર્વિસ કે પ્રોડક્ટની વાત કરવી હોય તો દરેક વાર તમારે જંગી રકમ ચૂકવવી પડે અને સામે ગ્રાહક સાથે કોઈ સંવાદ નથી થતો કેમ કે કોના સુધી તે પહોંચે છે તે જ ખબર નથી પડતી. ઈન્ટરનેટ મીડિયામાં તમારે એવો ખર્ચ કરવો પડતો નથી ને તરત જ રિસ્પોન્સ મળે છે.

હરીફો કરતાં આગળ રહી શકો : સર્ચ એન્જિન્સ, સોશિયલ મીડિયા સાઈટ્સ, ઓનલાઈન પોર્ટલ્સ, બ્લોગ્સ વગેરેનો પ્રભાવ પરંપરાગત માધ્યમો કરતાં અનેકગણો વધારે છે. આ વાત સમજીને તમે તમારા હરીફો કરતાં પહેલાં તેનો ઉપયોગ કરવા માંડો તો તેનો બહુ મોટો ફાયદો મળે અને તમે તમારા ક્લાયન્ટને ઓછા ખર્ચે વધારે ફાયદો કરાવી શકો.

ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ નવો કન્સેપ્ટ છે, પણ તેનો વ્યૂહાત્મક રીતે અને બુદ્ધિપૂર્વક ઉપયોગ કરવામાં આવે તો તમે તમારા ટાર્ગેટ ઓડિયન્સને તમારા ગ્રાહક બનાવી શકો અને બિઝનેસમાં સફળ થઈ શકો.

જે લોકો બિઝનેસમેન છે એ લોકો તો ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગનો ઉપયોગ પોતાની જ પ્રોડક્ટ કે સર્વિસ માટે કરી શકે. જે લોકો બિઝનેસમેન નથી એ લોકો માર્કેટિંગના કન્સેપ્ટને આધારે પોતાની કારકિર્દી બનાવી શકે છે. ઈન્ટરનેટને સમજતા હો અને સોશિયલ મીડિયા વિશે જાણકારી હોય તો આ શ્રેષ્ઠ કરિયર છે. ઈન્ટરનેટમાં સફળ થવાનો મંત્ર એ છે કે તમે એકદમ અલગ રીતે વિચારો,

અને એ રીતે વિચારી શકતા હો તો આ કરિયર શ્રેષ્ઠ છે.

ડિજિટલ માર્કેટિંગનો વ્યાપ બહુ મોટો છે.

ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ એ ડિજિટલ માર્કેટિંગનો ભાગ છે અને ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગમાં મહારત આવે પછી ડિજિટલ માર્કેટિંગની વિપુલ તકોનો લાભ પણ લઈ શકાય. ડિજિટલ માર્કેટિંગ પરંપરાગત માર્કેટિંગ કરતાં અલગ છે અને તેમાં એક અથવા એક કરતાં વધારે ઈલેક્ટ્રોનિક્સ માધ્યમોનો ઉપયોગ થાય છે. ઈન્ટરનેટ ડિજિટલ માર્કેટિંગ માટેનું સૌથી સબળ માધ્યમ છે, પણ એ સિવાય વાયરલેસ ટેક્સ્ટ મેસેજિંગ, મોબાઈલ ઈન્સ્ટન્ટ મેસેજિંગ, મોબાઈલ એપ્સ, વોટ્સએપ, પોડકાસ્ટ્સ, ઈલેક્ટ્રોનિક્સ બિલબોર્ડ્સ, ડિજિટલ ટેલીવિઝન, ડિજિટલ રેડિયો ચેનલ વગેરે માધ્યમો પણ છે અને આ તમામ માધ્યમો દ્વારા પણ ડિજિટલ માર્કેટિંગ શક્ય છે.

ડિજિટલ માર્કેટિંગનું સૌથી સબળ પાસુ એ છે કે તેનો ઉપયોગ કરનારને તરત જ તેના ફાયદાની ખબર પડે છે. ક્યા પ્રકારનું કન્ટેન્ટ કામ કરશે અને ક્યા પ્રકારનું કન્ટેન્ટ ફાયદો નહીં કરાવે તેની જાણ તરત જ થઈ જાય છે. ડિજિટલ મીડિયાના કારણે ગ્રાહક ગમે ત્યારે અને ગમે તે સ્થળે માહિતી મેળવી શકે છે. ડિજિટલ મીડિયા મનોરંજન, સમાચાર, શોપિંગ, સોશિયલ ઈન્ટરએક્શન સહિતની સેવાઓ આપે છે તેથી તમામ પ્રકારના બિઝનેસ માટે એ શ્રેષ્ઠ માધ્યમ છે. ગ્રાહકની જરૂરિયાત પ્રમાણે તેનો ઉપયોગ થઈ શકે છે. ડિજિટલ મીડિયા અંગેના ડેટા પણ સરળતાથી ઉપલબ્ધ હોય છે તેથી ગ્રાહક પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણેનું માધ્યમ પણ પસંદ કરી શકે છે.

સી-૭, આદર્શ સોસાયટી, બેઠક રોડ,
કોલેજ સામે, ખંભાત-૩૮૮૬૨૦.

“CEPT” એ સાયન્સના વિદ્યાર્થીઓ માટે કારકિર્દી ઘડતરમાં સર્વોત્તમ ક્ષેત્ર અને સંસ્થા છે. “સેન્ટર ફોર એન્વાયર્નમેન્ટલ પ્લાનિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી”ની ઓળખ સમગ્ર વિશ્વમાં પ્રસરાયેલી છે. “સેપ્ટ”માં એડમિશન મળે એટલે “સર્વોત્તમ કારકિર્દી”ના સામેનો રોડ કોસ કરતા જ સુંદર બિલ્ડિંગ અને સંસ્થા સેપ્ટના દર્શન થઈ શકશે. જુદી-જુદી અગિયાર પ્રકારની ફેકલ્ટીઓમાં કારકિર્દીને સૂર્યની જેમ દૈદિપ્યમાન બનાવનાર કોર્સ ધોરણ-૧૨માં સાયન્સમાં ટકાવારી ઊંચી હોય તો સેપ્ટમાં પ્રવેશપાત્ર બની શકાય છે.

ચાલો, સેપ્ટની જુદી-જુદી ફેકલ્ટીઓની જાણકારી મેળવીએ.

- 1) Faculty of Technology.
- 2) Faculty of Design.
- 3) Faculty of Arts & Humanities.
- 4) Faculty of Rural & Development Studies.
- 5) Faculty of Geomatics & Space Application.
- 6) Faculty of Infrastructure Systems.
- 7) Faculty of Architecture.
- 8) Faculty of Planning and Public Policy.
- 9) Faculty of Technology Management.
- 10) Faculty of Sustainable Environment & Climate Change.
- 11) Faculty of Doctoral Studies.

પ્રવેશ મેળવવા માટે સૌથી પહેલું કાર્ય ફોર્મ મેળવવાનું છે. પ્રવેશ ફોર્મ મેળવી “CEPT” ની વેબસાઈટ www.ceptindia.org ઉપરથી ડાઉનલોડ કરીને વિગતો ભરીને નીચે દર્શાવેલ સરનામે મોકલવાનું રહે છે.

સેન્ટર ફોર એન્વાયર્નમેન્ટલ પ્લાનિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી સેપ્ટ યુનિવર્સિટી.

યુનિવર્સિટી રોડ, નવરંગપુરા, ગુજરાત યુનિવર્સિટી સામે અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮

ધોરણ-૧૨ સાયન્સના રિઝલ્ટ પછી સામાન્ય રીતે અખબારમાં જાહેરાત અપાય છે. મે માસમાં પરિણામ આવ્યાના ચાર દિવસ બાદ જાહેરાત વેબસાઈટ ઉપર તેમજ અગ્રગણ્ય અખબારોમાં વાંચી શકાય છે, જેમાં અરજી કરવાની છેલ્લી તારીખ સુધીમાં પ્રવેશ ફોર્મ ભરીને આપવાનું રહે છે.

ગુજરાતના યુવાનો માટે કેટલીક બેઠકો અનામત રખાય છે. ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી, ઈન્ટિરિયર ડિઝાઇનના કોર્સમાં ગુજરાત એચ.એસ. સી. બોર્ડના વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપલબ્ધ ૩૦ બેઠકો પૈકી ૨૨ બેઠકો રિઝર્વ રખાય છે. આર્કિટેક્ચરમાં ૪૦ બેઠકોમાંથી ૩૦ બેઠકો ગુજરાતના યુવાનો માટે રખાયેલ છે. ગુજરાતનું યુવાધન બુદ્ધિશાળી છે અને ગુજરાતમાં સમૃદ્ધિ છે અને વિકાસ એક માત્ર ધ્યેય છે, તેથી ગુજરાતીઓ પ્રવેશ મેળવી સફળતા મેળવે છે.

ગ્રેજ્યુએટ લેવેલના અભ્યાસક્રમો વિશે માહિતી નીચે મુજબ છે. ટેકનોલોજીના યુગમાં ઝડપથી બદલાતાં સમીકરણો અને પ્રગતિના યુગમાં એડવાન્સ આયોજન અગત્યનું છે. ધોરણ-૧૨ સાયન્સ ઉત્તિર્ણ કરનાર ઉમેદવારો માટે પાંચ વર્ષના સમયગાળાના ગ્રેજ્યુએટ હમાના ખૂબ જ ઉત્તમ કોર્સિસ છે.

(1) Bachelor of Architecture:

CEPTની આર્કિટેક્ચરની ડિગ્રી ઉત્તમ છે. CEPTની ડિગ્રીમાં પ્રવેશ મેળવવા NATAની પરીક્ષામાં પાસ થવું પડે છે. NATAની ટેસ્ટ માટે એપ્રિલ અથવા મે મહિનામાં જાહેરાત અપાય છે અને પ્રવેશ ફોર્મ ભરેલ ઉમેદવારોની જૂન-જુલાઈમાં પરીક્ષા લેવાય છે. પરીક્ષામાં મેરિટના આધારે આર્કિટેક્ચરના કોર્સમાં પ્રવેશ પ્રાપ્ત થાય છે.

(2) Bachelor of Planning :

ગ્રેજ્યુએટ અને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ કક્ષાના બેચલર ઓફ પ્લાનિંગમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે સેપ્ટ યુનિવર્સિટીની પ્લાનિંગ એપ્લીટ્યુડ ટેસ્ટ જેને PAT કહેવામાં આવે છે, તે ઉત્તિર્ણ કરવી જરૂરી છે. PAT ની પરીક્ષામાં કરન્ટ એફર્સ, ઈંગ્લિશ રિડિંગ એન્ડ કોમ્પ્રિહેન્સન, ઈંગ્લિશ રાઈટિંગ તેમજ ડ્રોઈંગ એન્ડ ક્રિએશન, એનાલિટિકલ સ્કીલ, લોજિકલ રિઝનિંગ જેવા વિવિધ પ્રકારના પ્રશ્નો પુછવામાં આવે છે. આ પરીક્ષા ઉત્તિર્ણ કર્યાના ૫૦ ટકા અને એચ.એસ.સી.ના ૫૦ ટકાના આધારે મેરિટ લિસ્ટ તૈયાર કરીને પ્રવેશ અપાય છે. હોશિયાર યુવાનોને પસંદગી થવાનો ચાન્સ ચોક્કસ રહેલો છે.

(3) Bachelor of Interior Design :

સેપ્ટનો સૌથી મહત્વનો બીજો કોર્સ છે ઇન્ટિરિયર ડિઝાઈન. ધોરણ-૧૨ સાયન્સ ઉત્તિર્ણ યુવાનો માટે શ્રેષ્ઠ કોર્સ છે. મહિલાઓ માટે આ કોર્સ ઉપયોગી છે. નારીને ડિઝાઈન, ડેકોરેશન અને સુંદરતામાં ખૂબ જ રસ હોય છે. આવી સુંદર કારકિર્દીમાં ઈચ્છા ધરાવતી યુવતીઓ માટે ઇન્ટિરિયર ડિઝાઈનનો કોર્સ વિદેશાગમન અને આર્થિક ઉપાર્જન માટે સર્વોત્તમ છે. આ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા CEPT દ્વારા આયોજિત પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી પડે છે. એચ.એસ.સી.ના માર્ક્સ અને પ્રવેશ પરીક્ષાના માર્ક્સનું સંયુક્ત મિશ્રણ કરી મેરિટ બનાવાય છે અને પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.

(4) Bachelor of Civil Construction Technology :

“CEPT” યુનિવર્સિટીની પરીક્ષાના ૬૦% માર્ક્સ અને ૪૦% માર્ક્સ એચ.એસ.સી.ના માર્ક્સના આધારે સિવિલ કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી શાખામાં પ્રવેશ મળે છે. સેપ્ટની પ્રવેશ પરીક્ષા ઉત્તિર્ણ કરવાથી પ્રવેશ સરળ બની શકે તેથી ધોરણ-૧૨ની પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ જ સેપ્ટની પ્રવેશ પરીક્ષાની તૈયારી શરૂ કરી દેવી હિતાવહ છે. કન્સ્ટ્રક્શન ક્ષેત્રે ગુજરાતમાં ખૂબ જ વિપુલ પ્રમાણમાં અવસર છે. કન્સ્ટ્રક્શન ક્ષેત્રે રોજગારી સૂરજ, ચાંદ રહે ત્યાં સુધી રહેવાની છે. કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી સાથે બેચલર થયેલ યુવાન-યુવતીઓ ક્યારેય બેરોજગાર જોવા નહિ મળે. છેવટે સ્વરોજગાર દ્વારા પણ સાહસિક ઉદ્યોગપતિ, બિલ્ડર કે કન્સલ્ટન્ટ કાર્ય દ્વારા આર્થિક ઉપાર્જન કરી સમાજમાં શ્રેષ્ઠ સ્થાન મેળવી શકાય છે. સવેતન રોજગાર અને સ્વરોજગાર પ્રાપ્તિ કરી શકાય છે.

(૫) સેપ્ટ ગ્રેજ્યુએટ થયા પછી :

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ માસ્ટર ડિગ્રી અભ્યાસ માટે વેલી એમ.આઈ.ટી. અને યુ.એસ.એ.ની ટોપ ટેન યુનિવર્સિટીઓમાં એડમિશન લઈ શકાય છે. CEPT સ્ટુડન્ટ માટે સ્કોલરશીપની જોગવાઈ સાથે એડમિશન મળી શકે છે. ભણવાના ખર્ચને પહોંચી વળવા માટે સ્કોલરશીપ આશીર્વાદરૂપ છે.

● CEPT યુનિવર્સિટીના અનુસ્નાતક કક્ષાના કોર્સિસ નીચે મુજબ છે.

NO. DEGREE	SPECIALIZATION / MAJOR
1. MASTER OF ARCHITECTURE	URBAN DESIGN THEORY & DESIGN ARCHITECTURE & SETTLEMENT CONSERVATION SUSTAINABLE ARCHITECTURE
2. MASTER OF SCIENCE IN CONSERVATION STUDIES	
3. MASTER OF LANDSCAPE ARCHITECTURE	
4. MASTER OF LANDSCAPED DESIGN	
5. MASTER OF ARTS (ART, DESIGN AND COMMUNICATION)	

6.	MASTER OF PLANNING	URBAN & REGIONAL PLANNING HOUSING ENVIRONMENTAL PLANNING INFRASTRUCTURE PLANNING INDUSTRIAL AREA PLANNING & MANAGEMENT URBAN TRANSPORT PLANNING & MANAGEMENT RURAL PLANNING & MANAGEMENT
7	MASTER OF TECHNOLOGY (CLIMATE CHANGE AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT)	
8	MASTER OF TECHNOLOGY IN CONSTRUCTION ENGINEERING & MANAGEMENT	
9	MASTER OF TECHNOLOGY IN INFRASTRUCTURE ENGINEERING DESIGN	
10	MASTER OF TECHNOLOGY IN GEOMATICS	
11	MASTER OF INTERIOR ARCHITECTURE & DESIGN	HISTORY, THEORY & CRITICISM CRAFT & TECHNOLOGY ENERGY EFFICIENCY
12	MASTER OF HABITAT MANAGEMENT	
13	MASTER BUSINESS ADMINISTRATION OF TECHNOLOGY MANAGEMENT	

પીએચ.ડી.ના ત્રણ વર્ષના સમયગાળાના અભ્યાસ માટે પણ CEPTમાં કોર્સિસ ઉપલબ્ધ છે. CCE હેઠળ ટૂંકાગાળાના સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઉપરાંત છ મહિનાના ડિસ્ટન્ટ લર્નિંગ E-Carriers અને ડિપ્લોમા કોર્સિસ કરીને ડૉક્ટરેટની ડિગ્રી મેળવી શકાય છે.

ઈ/ચા મદદનીશ નિયામક (રોજગાર)

અમદાવાદ

‘વસ્તુ અને રંગોની પરખ માટે સારી દષ્ટિ, કંઈક નવીન જોવાની સૂઝ, ચપળતાથી તેના ઊંડાણની અનુભૂતિ કરી, ઝડપથી તેમાં એકાગ્રતા કેળવવાનો રસ ધરાવનાર વ્યક્તિ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં અનુકૂળ અને સફળ રહે છે.’

‘કલ્પના, કલા અને ટેકનોલોજીનો સુભગ સમન્વય એટલે – પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી,’ આ ટેકનોલોજી માનવ સંસ્કૃતિના સફળ ઉત્થાન સાથે જોડાયેલ એક અભિન્ન અંગ છે.’

યુવા-યુવતીઓ માટે સફળ કેરિયરની ઉત્તમ તકો ધરાવતા પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીના વિશાળ ક્ષેત્રમાં અનેકવિધ પેટા ક્ષેત્રો છે - (૧) પ્રિન્ટિંગ (૨) પેકેજિંગ (૩) પ્રિ-પ્રેસ (૪) પોસ્ટ પ્રેસ, આ દરેક ક્ષેત્ર અનેકવિધ શાખાઓ ધરાવે છે.

(૧) પ્રિન્ટિંગ ક્ષેત્ર : શીટ ફેડ તથા વેબ ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગ, ફ્લેક્સો ગ્રાફિક પ્રિન્ટિંગ, ગ્રેવ્યોર પ્રિન્ટિંગ, સ્ક્રીન પ્રિન્ટિંગ, ડિઝિટલ પ્રિન્ટિંગ, પેડ પ્રિન્ટિંગ, ગ્રી-ડી પ્રિન્ટિંગ, હોલો ગ્રાફિક પ્રિન્ટિંગ, થર્મલ પ્રિન્ટિંગ વગેરે શાખાઓ.

(૨) પેકેજિંગ ક્ષેત્ર : કાર્ટન પેકેજિંગ, બોક્સ પેકેજિંગ, ફ્લેક્સિબલ પેકેજિંગ, ટીન પેકેજિંગ વગેરે.

(૩) પ્રિ-પ્રેસ ક્ષેત્ર : ગ્રાફિક ડિઝાઇનિંગ, ડેસ્ક ટોપ પબ્લિશિંગ (DTP), કોપી રાઇટિંગ, વિવિધ પ્લેટ પ્રોસેસિંગ, કલર મેનેજમેન્ટ વિગેરે શાખાઓ.

(૪) પોસ્ટ પ્રેસ ક્ષેત્ર : બુક બાઇન્ડિંગ, અનેકવિધ ફિનિશિંગ પ્રક્રિયાઓ વિગેરે શાખાઓ.

આમ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીનું વિશાળ ક્ષેત્ર, પેટા ક્ષેત્રો, વિવિધ શાખાઓ કેરિયર માટેની અનેક તકો પૂરી પાડે છે.

ન્યૂઝ પેપર ઓર્ગેનાઇઝેશન્સ, પબ્લિશિંગ હાઉસ, ઇ-પબ્લિશિંગ કંપનીઓ, પેકેજિંગ પ્રિન્ટર યુનિટસ, સરકારી પ્રેસો, સિક્યુરિટી પ્રિન્ટિંગ યુનિટસ, પ્રિન્ટિંગ-

મશીન/ઇલેક્ટ્રોનિક મેન્યુફેક્ચરર્સ, એડવરટાઇઝિંગ એજન્સીઝ, ઇન્ક અને પ્રિન્ટિંગ મટિરિયલ મેન્યુફેક્ચરર્સ જેવાં વિવિધ વિશાળ અને સ્મોલ યુનિટસમાં જોબ મળી શકે છે.

પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીના અનેક પેટા ક્ષેત્રોમાં સેલ્ફ એમ્પ્લોયમેન્ટ દ્વારા ઉદ્યોગ સાહસિક બનવાની અનેક તકો છે. વિશાળ પ્રિન્ટિંગ-પેકેજિંગ હાઉસીસમાં સ્કીલ અને મેનેજરીઅલ નોલેજના આધારે પેટા કોન્ટ્રાક્ટ લઈ ઉદ્યોગ સાહસિક બનવાની પણ તકો ઉપલબ્ધ છે.

આખેઆખો પ્રિન્ટિંગ ઉદ્યોગ કોમ્પ્યુટર અને ઓટોમેશન સાથે જોડાઈ રહ્યો હોવાથી સંપૂર્ણપણે ટેકનિકલ હોવા છતાં વ્હાઈટ કોલર જોબનો અહેસાસ મળે છે. પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીનું ક્ષેત્ર પૂર્ણ ક્વોલિટી બેઝડ છે. તેના દરેક ક્ષેત્ર-પેટા ક્ષેત્રમાં ક્વોલિટી કંટ્રોલનું મહત્વ ઝડપથી વધી રહ્યું હોવાથી તેમાં જોડાનાર દરેક વ્યક્તિ માટે પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીનું શિક્ષણ, ઉચ્ચ શિક્ષણ અતિ આવશ્યક બનવા લાગ્યું છે.

ભારતમાં પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીના શિક્ષણ માટે વિવિધ અભ્યાસક્રમો ચાલી રહ્યા છે.

Course Name	Duration	Admission Eligibility
1. Diploma in Printing Technology	3 years	Std. 10 or 10+2 Pass
2. B.E. / B. Tech. (Printing Technology)	3 years	Std. 10+2 Pass / Diploma Printing
3. M.E. / M.Tech. (Printing Technology)	2 years	B.E./B.Tech. (Printing Technology) Pass
4. Ph.D. (Printing Technology)		

ભારતમાં ડિપ્લોમા ઇન પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીનું શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓ

૧. આર. સી. ટેકનિકલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, અમદાવાદ, ગુજરાત – AICTE

૨. ગવર્નમેન્ટ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી, મુંબઈ, મહારાષ્ટ્ર – AICTE

૩. ઈન્ગોલે ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી, નાગપુર, મહારાષ્ટ્ર

૪. પુને વિદ્યાર્થી ગ્રહ મહારાષ્ટ્ર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી, પુના, મહારાષ્ટ્ર – AICTE

૫. પુસા પોલિટેકનિક, દિલ્હી

૬. ડૉ. ટી. એમ. એ. પાઈ પોલિટેકનિક, મનીપાલ, કર્ણાટક – AICTE

૭. ડોન બોસ્કો ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ગ્રાફિક આર્ટ્સ, કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી, કોચી, કેરાલા

૮. ગવર્નમેન્ટ પોલિટેકનિક, આઈ.પી.ટી. શોરનુર, પલક્કાડ, કેરાલા

૯. અરાસન ગણેશન પોલિટેકનિક કોલેજ, શિવાકાશી, વિરૂધનગર, તામિલનાડુ

૧૦. નચિમુથુ પોલિટેકનિક કોલેજ, કોઈમ્બતુર, તામિલનાડુ

૧૧. એસ.આઈ.જી.એ. પોલિટેકનિક કોલેજ, ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ

૧૨. શિવાકાશી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી, વિરૂધનગર, શિવાકાશી, તામિલનાડુ

૧૩. નોર્ધન રિજીયોનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી, અલ્હાબાદ, ઉત્તરપ્રદેશ

૧૪. રિજીયોનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી, કલકત્તા, પશ્ચિમ બંગાળ

૧૫. ટેકનિકલ એજ્યુકેશન બોર્ડ, જોધપુર, રાજસ્થાન

ભારતમાં બેચલર ડિગ્રી (B.E./B. Tech), માસ્ટર ડિગ્રી (M.E./M. Tech) ઈન પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીનું શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓ

૧. મનીપાલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી – મનીપાલ, કર્ણાટક

B.E. (Printing Technology), M. Tech. (Printing Technology) – AICTE

૨. અન્ના યુનિવર્સિટી – ચેન્નાઈ (તામિલનાડુ)

B. E. (Printing Technology), M. E. (Printing Technology)

૩. અવિનાશીલીંગમ યુનિવર્સિટી (ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર હોમ સાયન્સ એન્ડ હાયર એજ્યુકેશન ફોર વુમન), કોઈમ્બતુર (તામિલનાડુ)

B. E. (Printing Technology)

૪. ગુરૂ જામ્બેશ્વર યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, હિસાર, હરિયાણા.

B. E. (Printing Technology), B. Tech. (Printing Technology), M. Tech. (Printing Technology)

૫. ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ પ્રિન્ટિંગ એન્જિનિયરિંગ – જાદવપુર યુનિવર્સિટી, કલકત્તા, પશ્ચિમ બંગાળ.

B. E. (Printing), M. E. (Printing)

૬. રાષ્ટ્રસંત તુકાદોજી મહારાજ નાગપુર યુનિવર્સિટી – RTMNU, નાગપુર, મહારાષ્ટ્ર.

B. E. (Printing Technology)

૭. યુનિવર્સિટી ઓફ પુને – પુના, મહારાષ્ટ્ર.

B. E. (Printing Technology)

૮. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી (IPT) – પુના, મહારાષ્ટ્ર (AICTE).

B. Tech. (Printing Technology), Diploma in Printing Technology

૯. ઓ. એમ. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ મેનેજમેન્ટ (એન્જિનિયરિંગ), હિસાર, હરિયાણા.

B. Tech. (Printing Technology), M. Tech. (Printing Technology)

૧૦. એસ.આઈ.ઈ.ટી. ગ્રેજ્યુએટ સ્કૂલ ઓફ ટેકનોલોજી – મુંબઈ, મહારાષ્ટ્ર.

B. Tech. (Printing Technology)

૧૧. સિંઘાનિયા યુનિવર્સિટી – પચેરી બારી, રાજસ્થાન.

B. Tech. (Printing Technology)

૧૨. સોમાની ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ મેનેજમેન્ટ – SITM, રેવારી, હરિયાણા.

B. Tech. (Printing Technology), M. Tech. (Printing Technology)

૧૩. યુનિવર્સિટી ઓફ કાલીકટ - કાલીકટ, કેરાલા.

B. Tech. (Printing Technology)

૧૪. વી.પી.જી.આર. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી - ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ.

B. Tech. (Printing Technology)

વિદેશમાં પણ નામાંકિત યુનિવર્સિટીઓ દ્વારા માસ્ટર ઓફ સાયન્સ (M.S.) ઈન પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે.

M.S. in Printing Technology (USA અને UKમાં)

(1) Rochester Institute of Technology (RIT)

Rochester, New York, USA 14623

(2) London College of Printing (LCP)

Elephant and Castle, LONDON SE1 6SB, U.K.

પેપર, પ્લાસ્ટિક, ગ્લાસ, કાપડ, ટીન, એલ્યુમિનિયમ ફોઈલ જેવી વિવિધ સપાટીઓ ઉપર મલ્ટીકલર સુધીનું

પ્રિન્ટિંગ કરવા માટેની પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીનો અભ્યાસક્રમ ગ્રાફિક ડિઝાઈન, વિજ્ઞાન, ગણિત, મિકેનિકલ, કેમિકલ, ઇલેક્ટ્રિકલ/ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્જિનિયરિંગ તથા કમ્પ્યુટર સાયન્સ, મેનેજમેન્ટ વગેરેના જ્ઞાનનો વિશિષ્ટ સમન્વય ધરાવે છે.

પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમમાં મેનેજરિયલ, એડમિનિસ્ટ્રેટિવ, ટેકનોલોજિકલ પાસાંઓને આવરી લેવામાં આવે છે.

ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે હરણફાળ ભરી રહેલ પ્રિન્ટિંગ ઉદ્યોગમાં ડિજિટલ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી અને 3D પ્રિન્ટિંગ ટેકનિક વગેરે જેટ સ્પીડથી વિકસી રહ્યાં છે. એડવર્ટાઈઝિંગ-પ્રેઝન્ટેશન માટે આ નવી ટેકનોલોજીનું ભવિષ્ય ઉજ્જવળ છે. 3D પ્રિન્ટિંગ, પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી સિવાયની બાયોમેડિકલ જેવી ઘણી એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્રે અતિ સફળ પુરવાર થવા તરફ હરણફાળ ભરી રહી છે.

(નોંધ : પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે મશીન ઓપરેટર્સ, પ્રોસેસ ટેકનિશિયન તૈયાર કરવાના ITI લેવલના ટૂંકા ગાળાના કોર્સ પણ ગુજરાતના ઘણા જિલ્લાઓમાં ઉપલબ્ધ છે. પ્રિન્ટિંગ ઉદ્યોગમાં તેમની પણ ઘણી ડિમાન્ડ છે.)

નિવૃત્ત-હેડ ઓફ ડિપાર્ટમેન્ટ/વ્યાખ્યાતા, પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી
૪૮, મહાલયા બંગલોજ, ફ્રનપોઈન્ટ ક્લબ સામે,
એસ.જી. રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૬૦

આજનો યુગ ટેલિવિઝનનો યુગ છે. પ્રચાર-પ્રસાર માધ્યમોમાં ટેલિવિઝન આજે પ્રથમ નંબરે છે. નાના-નાના ગામડાંઓમાં પણ ઘરે ઘરે ટીવી જોવા મળે. સમયની સાથે બદલાતા પ્રત્યાયનના માધ્યમોની અસર પણ બદલાતી જોઈ શકાય. નાનાં ભૂલકાઓથી માંડી વૃદ્ધ વ્યક્તિઓ ટેલિવિઝનનો મનોરંજન માટે ઉપયોગ કરે છે. અન્ય મનોરંજનના સાધનોની સામે ટી.વી.એ એક પ્રબળ માધ્યમ તરીકે પોતાનું સ્થાન મેળવ્યું છે. મોટા ભાગે ટેલિવિઝનની સમાજ ઉપર સીધી અસર આપણે જોઈ શકીએ. ડીસ ટી.વી. દ્વારા આપણે આપણાં ઘરમાં ૩૫૦ થી વધારે ચેનલ દ્વારા વિવિધ પ્રકારના મનોરંજન કાર્યક્રમો જોઈએ છીએ માતૃભાષાથી માંડી ભારતની મોટા ભાગની ભાષાઓમાં ચેનલો દ્વારા મનોરંજન પૂરું પડાય છે.

આ મનોરંજનના માધ્યમ વિશે જાણવા, સમજવા માટે પ્રત્યાયનના માધ્યમોને નજીકથી સમજવા જરૂરી છે. ભારતમાં રોજગારીની તકો અને કારકિર્દી બનાવવા ટેલિવિઝન કાર્યક્રમ નિર્માણ શીખવતી ખાનગી અને સરકારી સંસ્થાઓનો વ્યાપ વધ્યો છે. સમાચાર ચેનલ કે મનોરંજન ચેનલમાં જરૂરી કલા-કસબીઓ માટે પ્રત્યાયન અને સમૂહ માધ્યમો ભણાવતી સંસ્થાઓમાં અભ્યાસ કરી, આ ક્ષેત્રમાં આગળ વધવાની ખૂબ તકો રહેલી છે. ગુજરાતમાં પત્રકારત્વ અને સમૂહ પ્રત્યાયન શીખવતી કેટલીક યુનિવર્સિટી અને ખાનગી સંસ્થાઓ આ પ્રમાણે છે.

- ★ ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, પત્રકારત્વ અને સમૂહ પ્રત્યાયન વિભાગ, અમદાવાદ
- ★ ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, દૈન્ય-શ્રાવ્ય નિર્માણ વિભાગ, અમદાવાદ
- ★ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પત્રકારત્વ અને સમૂહ પ્રત્યાયન વિભાગ, અમદાવાદ
- ★ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, માસ્ટર ઓફ ડેવલોપમેન્ટ કોમ્યુનિકેશન, અમદાવાદ
- ★ એલ.જે. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મીડિયા એન્ડ

કોમ્યુનિકેશન, અમદાવાદ

- ★ નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કોમ્યુનિકેશન, અમદાવાદ
- ★ મહાત્મા ગાંધી યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
- ★ રાઈ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
- ★ હરીલાલ ભગવતી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કોમ્યુનિકેશન, અમદાવાદ
- ★ મુદ્રા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કોમ્યુનિકેશન એન્ડ મેનેજમેન્ટ, અમદાવાદ
- ★ વીર નર્મદ યુનિવર્સિટી, સુરત
- ★ હેમચંદ્રાચાર્ય યુનિવર્સિટી, પાટણ
- ★ નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મીડિયા સ્ટડીઝ, અમદાવાદ

આ બધી સંસ્થાઓમાં પત્રકારત્વ, પ્રત્યાયન, સમૂહ માધ્યમો વગેરે વિષયોમાં અનુસ્નાતક, ડિપ્લોમા, પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ, પારંગત, અનુપારંગત, વિદ્યાવાચસ્પતિ સુધીની પદવીઓ આપવામાં આવે છે. આ પદવીઓ પ્રાપ્ત કર્યા બાદ સરકારી, અર્ધસરકારી તેમજ ખાનગી ચેનલોમાં જુદા જુદા વિભાગમાં રોજગારી મેળવી શકાય. પત્રકારત્વ અને સમૂહ પ્રત્યાયનની પદવી મેળવી રિપોર્ટર, એન્કર વગેરે કામગીરી કરી શકાય. આ ઉપરાંત દૂરદર્શન, ઈસરો જેવી સરકારી સંસ્થાઓમાં નિર્માતા, દિગ્દર્શક તરીકે પણ કામ કરી શકાય.

આ સિવાય માત્ર વીજાણુ માધ્યમમાં જુદી જુદી તકનિકી કામગીરી માટે ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ સંચાલિત દૈન્ય-શ્રાવ્ય વિભાગમાં અભ્યાસ કરવાથી રોજગારી મળે છે. આ અભ્યાસક્રમમાં ટેલિવિઝન કાર્યક્રમ નિર્માણના તમામ પાસાઓને આવરી લેવામાં આવે છે. આ અભ્યાસક્રમમાં કેમેરા, લાઈટ, સાઉન્ડ, એડિટિંગ, દિગ્દર્શન, પટકથા લેખન વગેરે વિષયોનું બહોળું જ્ઞાન આપવામાં આવે છે. ગાંધીજી સ્થાપિત ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ સંચાલિત આ

અભ્યાસક્રમ ૧ વર્ષનો પૂર્ણ સમયનો અભ્યાસક્રમ છે. આવો, આપણે આ અભ્યાસક્રમ વિશે વિગતે માહિતી મેળવીએ.

ગાંધી, મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધી, બાપુ - આ નામથી કોણ અજાણ્યું હશે. સત્ય અને અહિંસાનાં શસ્ત્રોથી આઝાદી અપાવનાર આ યુગપુરુષ એ વિશ્વના મહાન પ્રત્યાયક (કમ્યુનિકેટર) હતા. કેળવણી માટેની ઉત્તમોત્તમ સંસ્થાઓના મૂળમાં એ બાપુ હતા. એવી જ એક સંસ્થા ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ છે, જેના કણેકણમાં આજે ગાંધી વર્તાય છે. આજે આ સંસ્થા એક નાના અંકુરમાંથી વટવૃક્ષ બની છે અને એની છાયામાં અનેક બાળકો રમ્યાં, ભણ્યાં, ગણ્યાં અને ગાંધી વિચાર સાથે પોતાની પ્રગતિના પંથમાં જોડાયાં. આ વટવૃક્ષની અનેક શાખાઓમાંથી એક શાખા એટલે દશ્યશ્રાવ્ય નિર્માણ વિભાગ.

ટેકનોલોજીના બદલાતા યુગમાં ગાંધીવિચારને સાથે રાખી ટેલિવિઝન ક્ષેત્રે નિર્માણ કાર્ય શિખવતા આ અભ્યાસક્રમની શરૂઆત ૧૯૯૧માં થઈ હતી. ખંડ સમયના અભ્યાસક્રમથી શરૂ થયેલ આ વિભાગ હાલમાં ૧ વર્ષના પૂર્ણ સમયનો ટીવી નિર્માણનો અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. આ વિભાગનો ઉદ્દેશ એવા પ્રત્યાયકો તૈયાર કરવાનો છે કે જે આધુનિક પ્રત્યાયનનાં સાધનોનો ઉપયોગ કરી ગાંધી વિચાર ફેલાવે જે શાશ્વત છે.

દશ્ય-શ્રાવ્ય નિર્માણના વિદ્યાર્થીઓ કાર્યક્રમનિર્માણ ઉપરાંત વિદ્યાપીઠમાં જ એક અભિન્ન ભાગ રૂપે ખાદીનો વિચાર પણ સ્વેચ્છાએ અપનાવતા ગયા. આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે એક પ્રશ્નપત્ર ગાંધીવિચારનું હોય છે અને એક પ્રશ્નપત્ર ટેલિવિઝન અને ફિલ્મ ક્ષેત્રનાં વિવિધ પાસાઓને આવરી લેતું હોય છે. રૂબરૂ મુલાકાત અને અંતે ગુણવત્તા પ્રમાણે વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. અહીં પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીને ગાંધી વિચારને સમજવા માટે તેમજ અભ્યાસની ઉત્તમ કામગીરીની તકો વધે તે માટે છાત્રાલય નિવાસ અનિવાર્ય છે. ઉપરાંત સમૂહજીવનની ભાવના કેળવાય તે માટે કાંતણ, સફાઈ કરવાની હોય છે. જે સમગ્ર જીવનમાં વ્યક્તિત્વ વિકાસ, જીવન ઘડતર અને સ્વાવલંબનની ભાવના કેળવવા માટેનો શ્રેષ્ઠ માર્ગ કહી શકાય.

સત્ર-૧

પ્રશ્નપત્ર-૧ પ્રત્યાયન અને સમૂહમાધ્યમો

પ્રશ્નપત્ર-૨ કાર્યક્રમ નિર્માણ પરિચય

પ્રશ્નપત્ર-૩ ટી.વી કાર્યક્રમ નિર્માણ કૌશલ્ય

પ્રશ્નપત્ર-૪ કાર્યક્રમ નિર્માણ-૧

પદયાત્રા

ઉદ્યોગ

સમૂહજીવન

સત્ર-૨

પ્રશ્નપત્ર-૫ કાર્યક્રમ નિર્માણમાં સંશોધન અને સર્જનશીલતા

પ્રશ્નપત્ર-૬ કાર્યક્રમ નિર્માણ-૨

પ્રશ્નપત્ર-૭ દશ્યાંકન અને પ્રકાશ આયોજન અથવા

સંકલન અને ધ્વનિમુદ્રણ

દસ્તાવેજી ફિલ્મ અને રેડિયો કાર્યક્રમ

ઉદ્યોગ

હાલમાં આ વિભાગ પાસે ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયાના ઉપયોગમાં લેવાતાં ખૂબ જ આધુનિક ડિઝિટલ સાધનો છે. ઉપરાંત ઈકોસ્ટિક વિડિયો નિર્માણ અને ધ્વનિ મુદ્રણ માટેનાં અદ્યતન સાધનોથી સંપૂર્ણ સજ્જ સ્ટુડિયો છે. સમગ્ર વર્ષ દરમ્યાન પ્રાયોગિક કાર્યના ભાગરૂપે સ્થિર છબીકલા, ક્વિકી, સ્પોટ, સમાચાર, ઈનહાઉસ પ્રોડક્શન, તેમજ આઉટડોર પ્રોડક્શન કરવામાં આવે છે, જેમાં સંપૂર્ણ કાર્યક્રમનું નિર્માણ, સંશોધનથી શરૂ કરી સંકલન સુધીની તમામ કામગીરી વિદ્યાર્થીઓ જાતે જ કરે છે.

ઉપરાંત દરેક વિદ્યાર્થીએ વર્ષના અંતે ૧૦ થી ૧૫ મિનિટની એક દસ્તાવેજી ફિલ્મ તેમજ ૭ થી ૧૦ મિનિટનો એક રેડિયો કાર્યક્રમ બનાવવાનો હોય છે.

વર્ષ દરમ્યાન અભ્યાસક્રમના ભાગરૂપે વિદ્યાર્થીઓને નળસરોવર, થોળ, સરખેજના રોજા, પોળો જેવાં વિવિધ સ્થળોની મુલાકાત તેમજ દૂરદર્શન, ઈસરો, એન.આઈ. ડી. જેવી સંસ્થાઓની મુલાકાત કરાવામાં આવે છે. વળી અઠવાડિયામાં એક વાર 'ફિલ્મ એપ્રિસિએશન' વિષયના સંદર્ભમાં વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ ફિલ્મો બતાવવામાં આવે છે.

આ ઉપરાંત સમગ્ર વર્ષ દરમ્યાન એક કાર્યશાળાનું આયોજન કરવામાં આવે છે, જેમાં ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયાના તજજ્ઞો આવીને વિદ્યાર્થીઓને તેમના કૌશલ્યનો લાભ આપે છે.

વિદ્યાર્થીઓના પ્રાયોગિક અભ્યાસના ભાગરૂપે વર્ષમાં ચાર પાંચ દિવસના શૈક્ષણિક પ્રવાસનું આયોજન કરવામાં આવે છે. જેમાં વિદ્યાર્થીઓ કોઈ એક આદિવાસી વિસ્તારમાં કે ગામડામાં જઈ તેમના જીવન અને કવન અંગેની દસ્તાવેજી ફિલ્મ બનાવે છે.

વિભાગ દ્વારા થતી અન્ય વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ અને કામગીરી આ પ્રમાણે છે.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠના જુદા જુદા વિભાગો દ્વારા થતા કાર્યક્રમોનું સમગ્ર દૃશ્ય અને શ્રાવ્ય રેકોર્ડિંગ અને સંકલન કરી VCD કે DVD બનાવવાનું સમગ્ર કાર્ય દૃશ્યશ્રાવ્ય નિર્માણ વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવે છે.

દૃશ્યશ્રાવ્ય નિર્માણ વિભાગ સરકારી અને બિનસરકારી તેમજ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની દસ્તાવેજી ફિલ્મોનું નિર્માણ કરી આપવાનું કાર્ય પણ કરે છે. હાલમાં ગૂજરાત વિદ્યાપીઠના આ દૃશ્ય - શ્રાવ્ય નિર્માણ વિભાગ પાસે ખૂબ જ આધુનિક સાધનોથી સજ્જ, અતિ અદ્યતન ઈકોસ્ટિક વિડિયો નિર્માણ સ્ટુડિયો છે અને ઓડિયો રેકોર્ડિંગ સ્ટુડિયો છે. આ સ્ટુડિયો સમગ્ર ગુજરાતમાં શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં પ્રથમ છે તેમ કહેવામાં જરાય અતિશયોક્તિ નહીં ગણાય. આ સ્ટુડિયોમાં ગાંધી વિચારને સ્પર્શતા વિવિધ કાર્યક્રમો પણ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે. આ ઉપરાંત સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની દસ્તાવેજી ફિલ્મો પણ તૈયાર કરવામાં આવી છે. ગૂજરાત વિદ્યાપીઠની

સમગ્ર માહિતી આપતી ગુજરાતી અને હિન્દી ભાષાની દસ્તાવેજી ફિલ્મ, ઉપરાંત ૮૦ થી વધારે દસ્તાવેજી ફિલ્મ અને ૪૦ થી વધારે રેડિયો કાર્યક્રમો આ વિભાગ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે. વિભાગ દ્વારા જુદા જુદા ૪૦ થી વધારે મલ્ટીકેમેરા પ્રોડક્શન પણ કરવામાં આવ્યા છે.

આ વિભાગમાંથી અભ્યાસ કરીને ગયેલા વિદ્યાર્થીઓ હાલ ઈ ટી.વી. ગુજરાતી, TV9 ગુજરાતી, V TV, દૂરદર્શન, આજતક જેવી વિવિધ ચેનલોમાં સમાચાર વાચક, કેમેરા પર્સન, એડિટર, દિગ્દર્શક, સ્ક્રિપ્ટ રાઈટર, પ્રોડક્શન આસિ. ધ્વનિમુદ્રક, પેનલ પ્રોડ્યુસર તરીકેની કામગીરી કરી રહ્યાં છે. વળી ગાંધી વિચારને સાથે રાખીને ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનોનો ઉપયોગ કરી વિભાગના કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ ગામડામાં જઈને કાર્ય કરી રહ્યા છે.

આજના બદલાતા યુગમાં જ્યારે ઇલેક્ટ્રોનિક મીડિયાની બોલબાલા છે ત્યારે સંપૂર્ણ રીતે ઇલેક્ટ્રોનિક મીડિયામાં કામ કરવા તત્પર વિદ્યાર્થીઓને તૈયાર કરવાનું અને હાલના સમય પ્રમાણે ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનોનો ઉપયોગ કરી વધુમાં વધુ લોકો સુધી ગાંધી વિચાર પહોંચાડવામાં સમર્થ આ દૃશ્યશ્રાવ્ય નિર્માણ વિભાગની મુલાકાત સહુ માટે એક અદ્ભુત અનુભવ બની રહેશે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ,
આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ.

ગુજરાત રાજ્યમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા એનિમેશનને લગતો અનુસ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ શરૂ કરવામાં આવ્યો છે. ગુજરાત યુનિવર્સિટી માં M.S.C. (એનિમેશન)નો બે વર્ષનો પૂર્ણકાલીન કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. આ કોર્સની વિશેષતા એ છે કે ખાનગી સંસ્થાઓમાં આ કોર્સની ફી ૩ થી ૫ લાખ લેવામાં આવે છે. જ્યારે ગુજરાત યુનિવર્સિટીમાં ચારેય સેમેસ્ટરની ફી ખૂબ જ નજીવી રાખવામાં આવી છે. આ કોર્સમાં B.Sc., B.C.A. અથવા P.G.DIPLOMA IN ANIMATION કર્યો હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ પ્રવેશ પ્રાપ્ત કરી શકે છે. M.S.C (એનિમેશન)ના કોર્સમાં વિદ્યાર્થીઓને લેટેસ્ટ સોફ્ટવેરમાં કામ કરવા મળે છે. દરેક વિદ્યાર્થીઓ માટે સોફ્ટવેરનું ભાડું પ્રતિ સેમેસ્ટર ૩ થી ૪ હજાર રૂ. છે, જે ગુજરાત યુનિવર્સિટી ભોગવે છે. લાયસન્સવાળા અને માન્ય સોફ્ટવેર પર વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ આપવામાં આવે છે. આધુનિક સોફ્ટવેર દ્વારા વિદ્યાર્થીઓ વેબ ડિઝાઇનિંગ, ૩D સિન્કોનાઇઝેશન, વિઝ્યુઅલ ડ્રોઇંગ મિક્સિંગ, ઇમેજ એડિટિંગ, ડિઝિટલ ડ્રોઇંગ, ૩D એનિમેશન કેરેક્ટર ડિઝાઇનિંગ જેવા વિવિધ વિષયોને ધ્યાનમાં રાખી શિક્ષણ આપવામાં આવે છે.

બેચલર ઓફ એનિમેશન ફૂલ ટાઇમ ૩ વર્ષનો કોર્સ ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા કાર્યરત છે. આ કોર્સમાં પ્રવેશ માટે ધો-૧૨માં ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે ઉત્તિર્ણ થયેલા હોવા જોઈએ. આજકાલ બજારમાં આવી ડિમાન્ડ ધરાવતા એનિમેશન/VFને લગતા કોર્સ ભણાવવામાં આવે છે. જેમાં B.SC., B.A., P.G. DIPLOMA જેવા અભ્યાસક્રમ ભણાવવામાં આવે છે. આ પ્રકારના અભ્યાસક્રમ ગુજરાતમાં રાજકોટ, સુરત, અમદાવાદ અને વડોદરા ખાતે ઉપલબ્ધ છે, જેની વિગત નીચે મુજબ છે.

1. B.A. IN VFX AND ANIMATION
2. MASTER DIPLOMA IN ANIMATION
3. B.SC. IN ANIMATION
4. B.SC. IN DIGITAL FILM MAKING

5. B.SC. IN MULTIMEDIA AND ANIMATION

6. B.SC. IN ANIMATION AND VISUAL EFFECTS

7. P.G. DIPLOMA IN VISUAL COMMUNICATIONS

8. INTERNATIONAL P.G. DIPLOMA IN ANIMATION

9. B.A. IN 3D ANIMATION AND VISUAL EFFECTS

વિવિધ પ્રકારની ગેમ્સનું ચલણ એન્ડરોઇડ ફોનને લીધે ખૂબ જ વધવા પામ્યું છે. અબાલ-વૃદ્ધ અને યુવાનો સૌ કોઈને ગેમ્સની દુનિયાનાં વપરાશના કારણે એનિમેશન ઇન્ડસ્ટ્રીઝનો વિકાસ પ્રતિવર્ષ ૩૨% થી વધીને ૫૨% સુધી વધી ગયો છે.

એનિમેશન ઇન્ડસ્ટ્રીઝ આજે અકલ્પનિય હરણફાળ ભરી રહ્યું છે. બાબા રામદેવનો આસ્થા ચેનલ પર આવતો કાર્યક્રમ એનિમેશનનાં માધ્યમથી યોગ શિખડાવવામાં ખૂબ જ લોકપ્રિય બની રહ્યો છે. KPMGના એનાલિસિસ અને ઇન્ડસ્ટ્રીઝના તારણો અનુસાર વર્ષ ૨૦૧૭ સુધીમાં VFX/ એનિમેશન ઇન્ડસ્ટ્રીઝનો વૃદ્ધિ દર ૨૫.૫% જેટલો વધીને અંદાજે ૬૭.૯ બિલિયન સુધી પહોંચી જશે.

છેલ્લા એક દાયકામાં એનિમેશન ક્ષેત્રે બહુ જ વિકાસ થયેલ છે. ભારત આજે એનિમેશન અને પ્રોડક્શન ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં હોટ ફેવરીટ બન્યું છે. એનિમેશન બાબતે રીર્ગીંગ, કેરેક્ટર એનિમેશન, રોલ એનિમેશન, લેન્ડસ્કેપ ટેરાડિઝાઇન, ઇન્ડસ્ટ્રિયલ અને આર્કિટેક્ચરલ વોકથ્રુઝ જેવી અસંખ્ય સંભાવનાઓથી એનિમેશનનું આકાશ ભરાયેલું છે. ભારત સરકારના “MAKE IN INDIA” , “START UP INDIA” પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત મલ્ટીમિડિયામાં સૌથી વધુ પ્રોફેશનલની જરૂર ઉભી થનાર છે. આ આંકડો ૨૭ લાખની આસપાસ પહોંચી જશે. હાલમાં માત્ર બે લાખ એનિમેટર્સ છે.

ભારતની એનિમેશન ઈન્ડસ્ટ્રીઝનું કદ ખૂબ જ ઝડપથી વધી રહ્યું છે. નવા એજ્યુકેશનલ પ્રોગ્રામો આવી રહ્યા છે. USAમાં આવા પ્રોફેશનલ્સની માંગ વિપુલ પ્રમાણમાં છે. આઉટ સોર્સિંગનું પ્રમાણ પણ વધવા પામ્યું છે. 2D-3D એનિમેટર્સ ઈન બિટવિનર્સ, લે-આઉટ આર્ટિસ્ટ, સ્ટોરી બોર્ડ આર્ટિસ્ટ સિવાય પણ એનિમેશન સાથે સંલગ્ન હોય તેવી ઘણી બધી ઉજળી તકો માર્કેટમાં ઉપલબ્ધ છે.

પ્રોડક્શન મેનેજર, સ્ટોરી બોર્ડ મેનેજર, પ્રોજેક્ટ મેનેજર, કોમ્યુનિકેશન ડિરેક્ટર, મીડિયા લાયસન્સ જેવી પોસ્ટ માર્કેટમાં ઉપલબ્ધ છે જે એનિમેટીંગની પ્રોફાઇલથી આગવી ઓળખ ધરાવે છે. પોસ્ટ પ્રોડક્શન અને સ્પેશિયલ ઈફેક્ટ્સ આજના યુગમાં ટેલિવિઝન અને સિનેપ્લેક્સમાં ખૂબ જ આકર્ષણનું કેન્દ્ર બન્યાં છે. મલ્ટીમિડિયા ગ્રાફિક્સ ટાઇટલ, સાઉન્ડ અને અન્ય ઈફેક્ટ્સનું સર્જન લોકપ્રિય બન્યું છે.

એનિમેશન અને VFX નો ઉપયોગ TV, FILMS ADVERTISEMENT, MEDICINE, TRAINING, E-LEARNING, INSURANCE, TEACHING, LEGAL તેમજ આરોગ્ય ક્ષેત્રે 3D VISUALISATION ARCHITECTURE તેમજ ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં ખૂબ ઉપયોગી પુરવાર થયું છે. કોમ્પ્યુટર, PC, INTERNET, GAMING PLAY STATIONS, MOBILE, I-PAD, LAPTOP.. વગેરેમાં જાત-ભાતની ગેમ્સનું નિર્માણ કરવામાં આવે છે. આવી ગેમ્સની ખૂબ જ ડિમાન્ડ છે. એન્ટ્રીબર્ડ, કેડીક્રૂશ અને રાવણ વગેરે ખૂબ જ લોકપ્રિય બની છે.

હાલમાં એનિમેશન નિષ્ણાતોની વ્યાપક માંગ છે. દેશ-વિદેશમાં એનિમેશનનાં જાણકારોની તિવ્ર માંગ જણાઈ રહી છે. કોમ્પ્યુટર એનિમેશનનું વિશ્વ આજે જેટ ગતિએ વધી રહ્યું છે. ટેકનોલોજી ઉત્તરોત્તર સરળ બનતાં એપ્લિકેશનમાં વધારો થઈ રહ્યો છે. PROFESSIONAL ANIMATION માટે માર્કેટ વિસ્તર્યું છે. માત્ર કાર્ટૂન ફિલ્મ કે જાહેરાત ક્ષેત્રે સિમિત ન રહેતાં સિમ્યુકેશન, વેબસાઈટ ડિઝાઇનિંગ, ગેમ્સ ડિઝાઇનિંગ, કોમ્પ્યુટર જનરેટેડ એનિમેશન સુધી વિસ્તરણ પામ્યું છે. એનિમેશન ટેકનોલોજીનું આધુનિકરણ વર્ચ્યુઅલ વિશ્વની રચના કરી હોલિવુડની ફિલ્મોમાં એનિમેશનની કમાલ જોઈ શકાય છે.

પુના અને દિલ્હીમાં ફિલ્મ અને ટીવી સિરિયલ્સમાં અભિનય શીખવવા માટે બે કોલેજો ઉપલબ્ધ છે. FILM

AND TV INSTITUTE OF INDIA જેને FTIનાં ટૂંકા નામે ઓળખવામાં આવે છે. આ કોલેજ પુના ખાતે આવેલ છે અને NATIONAL SCHOOL OF DRAMA જે બીજી સારી કોલેજ છે. જેને NSD તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે, કે જેમાં અભિનય શીખવવામાં આવે છે. અભિનેતા કે અભિનેત્રી બનવા માટે આ કોલેજો ખૂબ જ ઉપયોગી પુરવાર થઈ છે. એનિમેશનની કામગીરી કરતાં ઘણાં એક્ટરો કોલેજનાં અભ્યાસ કર્યા બાદ એનિમેશન ક્ષેત્રે ખૂબ જ સારું કમાઈ રહ્યાં છે.

3 IDIOTS ફિલ્મના ડિરેક્ટર રાજકુમાર હિરાણી, સંજય લીલા ભણશાલી, ડેવિડ ધવન, પ્રકાશ ઝા જેવા ઉચ્ચ કક્ષાના ડિરેક્ટરોએ આ કોલેજોમાંથી અભ્યાસ પ્રાપ્ત કર્યો છે અને એનિમેટરનો ઉપયોગ કરીને લોકપ્રિયતા હાંસલ કરી છે. જયા બચ્ચન, નસરુદ્દિન શાહ, ઓમપુરી, રાજ બબ્બર, પંકજ કપૂર, અનુપમ ખેર, આલોક નાથ, અનિલ કપૂર જેવા ઉચ્ચ કક્ષાના કલાકારોએ આ કોલેજમાં અભ્યાસ કર્યા બાદ એનિમેશનનાં માધ્યમથી TV ADVERTISEMENT અને FILM ક્ષેત્રે લોકપ્રિયતા હાંસલ કરવામાં મોખરે રહ્યાં છે,

ગુજરાતમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટી ખાતે ડિગ્રી સમાવિત VFX/એનિમેશન મલ્ટીમીડિયા માટે ઉપલબ્ધ છે. તદ્દુપરાંત અમદાવાદ, વડોદરા, સુરત જેવાં શહેરોમાં પ્રાઇવેટ સંસ્થાઓમાં પણ આ કોર્સિસ માન્યતા પ્રાપ્ત સંસ્થાના નેજા હેઠળ ભણાવાય છે.

સફળ કારકિર્દી પ્લેટફોર્મ બિલ્ડ કરવા માટે કુશળતા સાથે તમારા શિક્ષણ સંવર્ધન અને કેળવણી ખૂબ જ મહત્વની છે.

ગુજરાત યુનિવર્સિટી પાયાની જરૂરિયાત સમજે છે અને યુવાન પેઢીને તેજસ્વી ભવિષ્ય આપવા માટે Nurture Education Solutions – Bangaloreની સાથે ભાગીદારી કરીને નવાં તેમજ અદ્યતન સોફ્ટવેર પૂરાં પાડે છે. આવા ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો વ્યવહારું અને “અપ-ટુ-ડેટ” કુશળતાનો સેટ પૂરા પાડીને ઉદ્યોગને મજબૂત સૈદ્ધાંતિક આધાર સાથે જરૂરતને પૂરી પાડવા શિક્ષણ અને ઉદ્યોગ વચ્ચે સેતુ બનાવાનો પ્રયત્ન કરે છે.

● એનિમેશન વિશે થોડી જાણકારી :- હાઈ એન્ડ 3D ગ્રાફિક્સ એનિમેશન પરંપરાગત કલા પ્રતિ, એનિમેશન ઉદ્યોગમાં જબરદસ્ત વધારો થયો છે. આજે, એનિમેશન ટેકનિકલ કુશળતા વિવિધ વ્યવસાયોમાં

ઉપયોગી થાય છે, ફિલ્મો, ગેમ્સ, જાહેરાત, એપ્લિકેશન વિકાસ, ઉત્પાદન આધાર અને વેબ વિકાસ લઈને. આ સર્જનાત્મક કુશળતા પણ વધુ ને વધુ જેમ કે ઓટોમોબાઈલ, દવા અને આર્કિટેક્ચર તરીકે ક્ષેત્રોમાં લાગુ કરવામાં આવી રહી છે, આમ વધુમાં વધુ રોજગારીનું સર્જન કરવું અને પરંપરાગત એનિમેટરો તેમજ ડિઝિટલ કલાકારો માટે નોકરીની તકો બનાવવી.

વિદ્યાર્થીઓને સારી રીતે શિક્ષણ આપવું, જેથી આજના અત્યંત સ્પર્ધાત્મક ઉદ્યોગમાં તેમની ઊંચી ઉડાન માટે એનિમેશન વ્યાવસાયિક તાલીમ આપે છે. તેમને સારી રીતે તાલીમ અને શિક્ષણ આપવા B.Sc. અને M.Sc. ડિગ્રી કાર્યક્રમો છે. આ અભ્યાસક્રમો સર્જનાત્મક કૌશલ્ય અને ઉભરતા એનિમેટરોની કાલ્પનિક ક્ષમતાઓ સાથે મેળ બેસાડી એક ઉદ્દેશ સાથે તૈયાર કરવામાં આવે છે સંપૂર્ણ સમય ઓફર ભારતની ટોચની એનિમેશન સંસ્થાઓ વચ્ચે છે. વિદ્યાર્થીઓને સ્ક્રિપ્ટ-થી-સ્ક્રીન પ્રક્રિયા શીખવવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીને શિક્ષણ આપવું કે જે નવીન વિચારો સાથે એનિમેશન ઉદ્યોગમાં અસરકારક કામ કરવા સક્ષમ છે, એક અત્યંત કુશળ અને પ્રશિક્ષિત વ્યાવસાયિક છે.

● એનિમેશન એજ

● 2D અને 3D એનિમેશન ફિલ્મ બનાવવાનાં તમામ પાસાંનો સમાવેશ થાય છે.

● વૈશ્વિક એનિમેશન ઉદ્યોગ ૨૦૧૭ સુધીમાં રૂ. ૪,૮૦૦ કરોડ સુધી પહોંચવા માટે અંદાજ છે.

● એનિમેશન ઉદ્યોગ સંભવિત એનિમેટરો માટે અસંખ્ય તકો ઓફર કરે છે.

● વ્યવહારુ તાલીમ અને પ્રયોગો પર આધારિત અભ્યાસક્રમો.

● M.Sc. એનિમેશન

કોર્સ ઉદ્દેશ : એનિમેશન એક વ્યાપક અભ્યાસક્રમ છે. જે વિદ્યાર્થીઓને એનિમેશન ફિલ્મ નિર્માણ કલાના માસ્ટર માટે સક્રિય છે.

ખાસ લક્ષણો : અલબત્ત એકીકૃત વ્યવહારિક ‘હાથ પર’ ઉદ્યોગ અનુભવ સાથે સૈદ્ધાંતિક જ્ઞાન સાંકળે છે. પસંદગીના વિષય પર મજબૂત ભાર પ્રયોગો વિદ્યાર્થીઓ પરિપ્રેક્ષ્યો અને એડ્સ વિસ્તૃત કરે છે. સંબંધિત સુધારાઓ

સાથે અભ્યાસક્રમ સતત પુનઃરચના વર્તમાન ઉદ્યોગ માગ અલબત્ત પાલન કરે છે. સમર્પિત શિક્ષકો અને ઉદ્યોગ આધારિત વ્યવહારુ તાલીમ વિદ્યાર્થીઓ તેની ખાતરી કરવા માટે “સ્પષ્ટ બહાર લાગે છે.”

પાત્રતાના માપદંડો : કોઈ પણ ડિગ્રી ધારક.

સમયગાળો : ૨ વર્ષ

માહિતી ટેકનોલોજી વિશે : આઈટી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર મેનેજમેન્ટ અને ટેકનોલોજીસમાં પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ પ્રોગ્રામ ઈજનેરીમાં સ્નાતકની ડિગ્રી, કમ્પ્યુટર સાયન્સ, કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન, આઈટી અથવા તો સંબંધિત ક્ષેત્રો સાથે વિદ્યાર્થીઓ માટે રચાયેલ છે.

એમ એસસી આઈટી IMS ટોચના ક્રમે યુનિવર્સિટી પી.જી. કાર્યક્રમ જે વિકાસ પામે છે અને આયોજન કરવા, મેનેજ કરવા માટે જરૂરી કુશળતા પ્રાપ્ત છે, અને તેમાં લાભપ્રદ આઈટી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ટેકનોલોજી છે. વિષયો એસોસિયેટ સ્ટર ઓળખપત્ર અને વિવિધ આઈટી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર મેનેજમેન્ટ ટેકનોલોજિસ્ટ ડોમેન્સમાં નિષ્ણાત સ્ટર ઓળખપત્ર માટે વિદ્યાર્થીઓને તૈયાર. આ કોર્સ તે આ ઊંચી વૃદ્ધિ સેગમેન્ટમાં તાલીમ આપવામાં વ્યક્તિઓ માટે અનન્ય કારકિર્દીની તકો પૂરી પાડવા માટે ધ્યેય રાખે છે.

બજાર તકો : IMS અલબત્ત ઉત્પત્તિ નાસકોમ મુજબ હકીકત છે; ત્યાં ૨ લાખ કરતાં વધુ ભારતમાં IMS ઉદ્યોગમાં કામ સ્થિતિ છે. ઉદ્યોગ માનવશક્તિ તીવ્ર અછતનો સામનો કરી રહી છે. તેથી, તે માત્ર ભારતમાં પ્રથમ વખત આ સ્નાતક લોન્ચ કરવા અને ગુજરાત યુનિવર્સિટી જેવી યુનિવર્સિટીઓ અને અન્ય લોકો સાથે હાથ મિલાવ્યા. ભારતની અગ્રણી IMS તાલીમ સંસ્થા માટે લોજિકલ હતી. અભ્યાસક્રમો - કોર્સ કર્યા પછી ડેસ્કટોપ સપોર્ટ સેવાઓ મેનેજમેન્ટ, સર્વર અને બેકઅપ મેનેજમેન્ટ, નેટવર્ક સંચાલન, ડેટાબેઝ મેનેજમેન્ટ વહીવટ, મેસેજિંગ સિસ્ટમ, સુરક્ષા સેવાઓ મેનેજમેન્ટ, સ્ટોરેજ મેનેજમેન્ટ, વીપીએન સેવાઓ વગેરે નોકરીની તકો પૂરી પાડે છે.

અલબત્ત, જાણવા - સ્વીકારવાનું અને લવચીક હોઈ જ્ઞાન, કુશળતા, સ્પર્ધાત્મકતા, પ્રત્યાયન કૌશલ્ય, મુશ્કેલીનિવારણ / સમસ્યા હલ કરનારા, વ્યાવસાયીકરણ અને ઈચ્છા આપે છે. ઉપરાંત ત્રણ વર્ષના ડિગ્રી કોર્સ, IMS સ્નાતકો પણ વિવિધ આઈટી કંપનીઓ

આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રમાણપત્રો મેળવવા દ્વારા આંતરરાષ્ટ્રીય માન્યતા અને વૈશ્વિક ઓળખ મેળવી શકો છો.

અભ્યાસક્રમ : તે વિવિધ આઈટી ઉપકરણો વત્તા હાથ પર વિવિધ પ્લેટફોર્મ પર પ્રોગ્રામિંગ અનુભવ હાર્ડવેર અને સોફ્ટવેર આર્કિટેક્ચરનું એક અનન્ય મિશ્રણ છે. મુખ્ય વિષયોની નેટવર્ક સ્થાપત્ય, સિસ્કો અને માઈક્રોસોફ્ટ નેટવર્ક સંચાલન, સર્વર પ્લેટફોર્મ્સ છે, ઓપ રેટિંગ સિસ્ટમો, ઓપરેશન્સ મેનેજમેન્ટ સાધનો, પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ, આઈટી સેવા મેનેજમેન્ટ etc. અલબત્ત મજબૂત સૈદ્ધાંતિક ફાઉન્ડેશન, વ્યવહારુ જ્ઞાન અને દૂરસ્થ અનુભવ સાથે વિદ્યાર્થીઓ માટે રચાયેલ છે આઈટી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર મેનેજમેન્ટ, desktop અને સર્વર સપોર્ટ, નેટવર્ક આધાર, માહિતી કેન્દ્ર, એપ્સ મેનેજમેન્ટ વગેરે.

સક્રિય ઉદ્યોગ સહયોગ : વિદ્યાર્થીઓને ઉદ્યોગ નિષ્ણાતો વર્ગખંડમાં સોંપણીઓ, જીવંત પ્રોજેક્ટ અને ઉદ્યોગ ઈન્ટર્નશીપ મહેમાન વ્યાખ્યાતા દ્વારા અધિકાર પ્રથમ સેમેસ્ટર થી ઉદ્યોગ નિપુણતા પૂરી પાડવામાં આવે છે.

આમ, વિદ્યાર્થીઓ હાથ પર અનુભવ પણ જૂથોમાં કામ અને ઉદ્યોગ stalwarts તેમના પરિણામો રજૂ કરવા માટે તેમને શીખવા મળશે. તેમના શિક્ષણ દરમિયાન, વિદ્યાર્થીઓ કલ્પના, ડિઝાઈન અને એક વાસ્તવિક સમય મોબાઈલ એપ્લિકેશન વિકાસ થાય છે. આ એક ઉચ્ચ ગુણવત્તા સંપર્કમાં ખાતરી કરશે કે જેથી અમારા વિદ્યાર્થીઓને મોબાઈલ પ્લેટફોર્મ કોઈ પણ વાસ્તવિક સમય મોબાઈલ એપ્લિકેશન વિકાસકર્તાઓ બની ત્યારે તેઓ સ્નાતક ખાતરી આપી છે.

રોજગાર એક ઉચ્ચ ડિગ્રી સાથે સંકલિત અને નવીન શિક્ષણ આ કોર્સની હાઈલાઈટ્સ છે અને આ બધા અન્ય કાર્યક્રમો તેને અલગ.

ડિલિવરી મોડલ

અમારી નિષ્ણાત ટીમની કોર્સ સામગ્રી કે તેના મારફતે ૨૪/૭ શિક્ષણ વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપલબ્ધ છે, માટે રચાયેલ છે :

- પ્રશિક્ષક તાલીમ દોરી
- વેબ આધારિત તાલીમ
- કમ્પ્યુટર આધારિત તાલીમ

વેબ આધારિત તાલીમ સેવાઓ શીખવી મેનેજમેન્ટ સોલ્યુશન્સ દ્વારા ઓફર કરવામાં આવે છે. આની મદદ સાથે અમે અમારા અંતિમ વપરાશકર્તાઓ એક કેપ્સ્યૂલમાં ઈ-લર્નિંગની સામગ્રી, ચર્ચા ફોરમ, પ્રશ્નો અને લેખો જેમાં બધા ઈ-લર્નિંગના લક્ષણોનો સમાવેશ કરીને એક સંપૂર્ણ ઉકેલ પૂરો પાડે છે.

શુપ દ્વારા ડિઝાઈન અને વેબ આધારિત અને કોમ્પ્યુટર આધારિત તાલીમ માટે ઈ-લર્નિંગ વિકાસ અમારી નિપુણતાની અન્ય તક છે. ઈ-લર્નિંગ સામગ્રી વિકસિત ઉદ્યોગ આધારિત છે અને આંતરક્રિયાઓ, સરળ સંશોધક યુક્તિઓ, ગતિશીલ ગ્રાફિક્સ, એનિમેશન આધારિત સ્પષ્ટતા, બનાવટી દેખાવો અને વ્યવહારમાં આધારિત દૃશ્યો સાથે સમાવેશ થાય છે.

ઈ/યા મદદનીશ નિયામક (રોજગાર),
અમદાવાદ

<p>(૧) એન્જિનિયરિંગ (ડિગ્રી, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ, ડિપ્લોમા ટુ ડિગ્રી), આર્કિટેકચર, હોટલ અને ટુરિઝમ મેનેજમેન્ટ, ફાર્મસી (ડિગ્રી ટુ ડિપ્લોમા), મેનેજમેન્ટ (MBA)માં પ્રવેશ માટે વેબસાઇટ :
http://www.jacpcldce.ac.in/</p> <p>(૨) ઉપર દર્શાવેલ કેટેગરી પૈકી કોઈમાં પણ પ્રવેશ માટે રજિસ્ટ્રેશન માટે નીચે દર્શાવેલ વેબ સાઇટની મુલાકાત લો.
http://gujacpc.nic.in/</p> <p>(૩) વિવિધ યુનિવર્સિટીની જાણકારી માટે યુનિવર્સિટી ગ્રાંટ કમિશનની વેબસાઇટ :
http://www.ugc.ac.in/</p> <p>(૪) દેશભરમાં આવેલી એન્જિનિયરીંગ ઇન્સ્ટિટ્યૂટની વિગતો માટે AICTEની વેબસાઇટ :
http://www.aicte-india.org/</p> <p>(૫) દેશભરમાં આવેલી ફાર્મસી ઇન્સ્ટિટ્યૂટની વિગતો માટે ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયાની વેબસાઇટ :
http://www.pci.nic.in/</p> <p>(૬) દેશભરમાં આવેલી આર્કિટેકચર ઇન્સ્ટિટ્યૂટની વિગતો જાણવા માટે કાઉન્સિલ ઓફ આર્કિટેકચર ઓફ ઇન્ડિયાની વેબસાઇટ :
http://www.coa.gov.in/</p> <p>(૭) ટેકનિકલ એજ્યુકેશન માટેની ફી રેગ્યુલેટરી ઓથોરિટીની માહિતી મેળવવા માટે :
http://www.frctech.ac.in/</p> | <p>(૮) ગુજરાત સરકારના શિક્ષણ વિભાગની વેબસાઇટ :
http://gujarat-education.gov.in/education/</p> <p>(૯) કમિશનર ઓફ ટેકનિકલ એજ્યુકેશન, શિક્ષણ વિભાગ, ગુજરાત રાજ્યની વેબસાઇટ :
http://dte.gswan.gov.in/</p> <p>(૧૦) ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટીની વેબસાઇટ :
www.gtu.ac.in</p> <p>(૧૧) મેડિકલ, ડેન્ટલ, ફિઝિયોથેરાપી, નર્સિંગ, આયુર્વેદિક, હોમિયોપેથી, ઓપ્ટોમેટ્રી, ઓર્થોટિક્સ, ઓડિયોલોજી, નેચરોપથી વગેરે અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટે :
http://www.medadmbjmc.in/</p> <p>(૧૨) CEPT યુનિવર્સિટીની વેબસાઇટ :
http://www.cept.ac.in/</p> <p>(૧૩) ડિપ્લોમા એન્જિનિયરીંગમાં પ્રવેશ સંબંધી માહિતી માટે વેબસાઇટ :
http://www.acpdc.in/</p> <p>(૧૪) એલ.ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગની વેબસાઇટ :
http://ldceahd.org/</p> <p>(૧૫) ગુજરાત સેકન્ડરી બોર્ડની વેબસાઇટ :
http://www.gseb.org/</p> <p>(૧૬) સેન્ટ્રલ બોર્ડની વેબસાઇટ :
http://cbse.nic.in/</p> |
|--|---|

કટ ઓફ લિસ્ટ જાણવા માટે :

- ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ અને ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસીના કટ્સ ઓફ માર્ક્સ જોવા માટે વેબસાઇટ :
<http://www.jacpcldce.ac.in/be.asp> અથવા નીચે દર્શાવેલ ફાઇલ ડાઉનલોડ કરવી.
<http://www.jacpcldce.ac.in/Document/Closure2015.pdf>
- વિવિધ ડિપ્લોમા એન્જિનિયરીંગના કટ્સ ઓફ માર્ક્સ જોવા માટે નીચે દર્શાવેલ ફાઇલ ડાઉનલોડ કરવી.
http://www.acpdc.in/First_Year/Closure_2015-16.pdf
- ધોરણ-૧૨ સાયન્સ પછી બી-ગ્રુપમાં ઉપલબ્ધ બધા મેડિકલ-પેરા મેડિકલ કોર્સનું કટ્સ ઓફ લિસ્ટ જોવા માટે વેબસાઇટ : **http://www.medadmbjmc.in/Closure_2015.html**

કારકિર્દી ઘડવાનો આવ્યો છે અવસર,
નવી દિશા, નવો છે માર્ગ,
ભોમિયાનો લઈ સાથ,
ચાલ, નીકળી પડીએ, પ્રગતિના પથ પર...

ઘો. ૧૦ પછી કારકિર્દીના માર્ગો

જીવનરૂપી અધ્યાયમાં આમ જોવા જઈએ તો, ઘો. ૧૦ પાસેરામાં પહેલી પૂણી જેવું કહી શકાય ! વિદ્યાર્થી જીવનનો પ્રથમ પડાવ એટલે કે ઘો. ૧૦ આગવું સ્થાન ધરાવે છે. ઘો. ૧૦ પછી તરત જ કારકિર્દી બની જતી નથી. કઈ કારકિર્દીમાં આપણને જશ મળશે તેનો અંદાજ જરૂર આવી જાય છે ! સુવર્ણ કારકિર્દી નિર્માણની પારાશીશી ઘો. ૧૦ છે. ઘણા વિદ્યાર્થી અહીંથી કારકિર્દીને વળાંક આપી શકે છે, તો ઘણા આગળ વધવાનું પસંદ કરતા હોય છે.

આ વિભાગમાં જુઓ...

		પાના નં.
૧. ધોરણ-૧૦ પછી કારકિર્દીના વિકલ્પો	સુધાબેન ડી. પટેલ	૧૫૨
૨. આઈ.ટી.આઈ.ના પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો	એસ.આર. વિજયવર્ગીય	૧૬૧
૩. ધોરણ-૧૦ પછી ઉપલબ્ધ ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો	પ્રો. ડી. એસ. દવે	૧૭૪
૪. કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્રો : વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ દ્વારા રોજગારની તકો	રંજના વિજયવર્ગીય	૧૭૭
૫. સી-ડેક	જગદીશ પટેલ	૧૭૯
૬. મર્ચન્ટ નેવીમાં “ખડતલ કારકિર્દી”	એસ.આર. વિજયવર્ગીય	૧૮૧
૭. એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમ યોજના	પી. એ. મિસ્ત્રી	૧૮૫

ધોરણ-૧૦ (SSC) વિદ્યાર્થી જીવનમાં મહત્વનું સ્થાન ધરાવે છે. ધોરણ-૧૦ બાદ કારકિર્દીનો કયો માર્ગ પસંદ કરવો તે ખૂબ જ જરૂરી છે. મોટા ભાગે વિદ્યાર્થીઓ વધુ અભ્યાસ માટે આગળ જતા હોય છે. ધોરણ-૧૦ બાદ તરત જ કારકિર્દી બની જતી નથી, પરંતુ કારકિર્દીની દિશા જરૂર નક્કી થઈ જાય છે. ધોરણ-૧૦ પછી કારકિર્દીના વિકલ્પો અહીં આપવામાં આવ્યા છે.

નીચેના ચાર્ટ દ્વારા ધોરણ-૧૦ (SSC) બાદ ઉપલબ્ધ જાણીતા અને લોકપ્રિય વિકલ્પોની યાદી જોઈએ..

ધોરણ-૧૦ (SSC) પછી પ્રાપ્ય કારકિર્દી વિષયક વિકલ્પો

૧. ધોરણ-૧૧-૧૨

- વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A, B, A-B ગૃપ)
- સામાન્ય પ્રવાહ (વાણિજ્ય, વિનયન)
- વ્યવસાયલક્ષી પ્રવાહ
- ઉત્તર બુનિયાદી પ્રવાહ
- ગૃહ વિજ્ઞાન પ્રવાહ

૨. ડિપ્લોમા એન્જિનિયરીંગ

- જુદા જુદા પ્રકારના અભ્યાસક્રમો

૩. I.T.I. ના અભ્યાસક્રમો

૧. NCVT : પેટર્નના વ્યવસાયો અંગેના અભ્યાસક્રમો ઉપરાંત સેન્ટર ઓફ એક્સલન્સના વ્યવસાયો અંગેના અભ્યાસક્રમો
૨. GCVT : પેટર્નના વ્યવસાયો અંગેના અભ્યાસક્રમો

૪. અન્ય અભ્યાસક્રમો

૧. ડ્રોઈંગ એન્ડ પેઈન્ટિંગ
૨. એપ્લાઈડ કોમર્શિયલ આર્ટ

૩. સ્કલ્પચર એન્ડ મોડેલિંગ
૪. IGTRના અભ્યાસક્રમો
૫. G.K.S.ના અભ્યાસક્રમો
૬. કૃષિ પોલિટેકનિકના અભ્યાસક્રમો
 - ડિપ્લોમા કોર્સિસ
 - સર્ટિફિકેટ કોર્સિસ
૭. IGNOUના અભ્યાસક્રમો
૮. BAOUના અભ્યાસક્રમો
૯. ડી. ફાર્મ (આયુર્વેદ)
૧૦. હેલ્થ વર્કર (માત્ર બહેનો)
૧૧. આયુર્વેદ કમ્પાઉન્ડર

૫. સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ

૧. CET બાદ મર્યન્ટ નેવી
૨. સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશન
૩. IAF
૪. ઈન્ડિયન નેવી
૫. ઈન્ડિયન આર્મી
૬. B.S.F.
૭. C.R.P.F.

ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમોનો એક પછી એક પરિચય મેળવીએ, તો.....

● **ડિપ્લોમા એન્જિનિયરીંગ :**

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૬ સેમેસ્ટર (૩ વર્ષ)નો પૂર્ણ સમયનો અભ્યાસક્રમ. જો કે પ્લાસ્ટિક એન્જિનિયરીંગ અને ફેબ્રિકેશન ટેકનોલોજીનો અભ્યાસક્રમ ૮ સેમેસ્ટરનો છે, જેમાં ૨ સેમેસ્ટર ટ્રેનિંગનો સમાવેશ થાય છે. તે જ પ્રમાણે આર્કિટેક્ચર આસિસ્ટન્ટશીપનો અભ્યાસક્રમ

૭ સમેસ્ટરનો છે, કે જેમાં ૧ સેમેસ્ટરની ટ્રેનિંગનો સમાવેશ થાય છે.

પ્રવેશ લાયકાત : ધોરણ-૧૦ S.S.C.ની પરીક્ષા ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી વિષયો સાથે પાસ.

પ્રવેશ પાત્રતા : S.S.C. બોર્ડની પરીક્ષામાં ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી, ભાષા અને સમાજવિજ્ઞાન વિષયોના કુલ ૫૦૦ માર્ક્સમાંથી મેળવેલ માર્ક્સને આધારે બનેલા મેરિટ લિસ્ટ મુજબ પ્રવેશ. જો એકથી વધુ ઉમેદવારોના મેરિટ સરખા થતા હોય, તો ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી વિષયમાં મેળવેલ ગુણ ક્રમશઃ સરખાવવામાં આવશે અને જો તે પણ સરખા હોય, તો વધુ ઉંમર ધરાવતા ઉમેદવારને પ્રથમ પસંદગી આપવામાં આવશે.

ઉપરોક્ત માહિતી દર વર્ષે ફેરફારને પાત્ર હોઈ માહિતી પુસ્તિકા મેળવી લેવી.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ ડિપ્લોમા કોર્સિસ, એડમિશન બિલ્ડિંગ, સરકારી પોલિટેકનિક, પાંજરાપોળ પાસે, આંબાવાડી, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫

અથવા

ગુજરાત ટેકનોલોજી યુનિવર્સિટી - GTU, નવરંગપુરા, અમદાવાદ. વેબસાઈટ : www.cdacgujarat.org / www.gujacpc.nic.in અથવા acpdc.in

અભ્યાસક્રમનું મહત્વ : આ પ્રકારનો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગના બીજા વર્ષમાં સીધો પ્રવેશ મળે છે, પરંતુ તે માટે ડિપ્લોમા એન્જિનિયરીંગ સારી ટકાવારી સાથે પાસ થયેલા હોવું જરૂરી છે. આ અભ્યાસક્રમમાં સેલ્ફ ફાઈનાન્સ ખાનગી કોલેજો ખુલી ગઈ હોવાથી નીચી ટકાવારી ધરાવનારાઓને પણ પ્રવેશ મળવાની શક્યતા રહે છે.

ધોરણ : ૧૧-૧૨માં પોતાની સારી ટકાવારી આવશે કે કેમ તેવી શંકા ધરાવનારાઓ માટે આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ એક આદર્શ વિકલ્પ બની શકે છે. ભારત સરકારના માનવસંસાધન વિભાગ દ્વારા રાજ્યના ઉમેદવારોને તેમના સિવાયના રાજ્યોની પોલિટેકનિકમાં ૧૦ પ્રકારના અભ્યાસક્રમોમાં અમુક બેઠકો અનામત રાખવામાં આવે છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક www.gtu.ac.in

gtu.ac.in

અભ્યાસક્રમ અંગે સાવચેતી : જ્યારે એકથી વધુ પ્રકારના ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મળી શકે તેમ હોય, ત્યારે પસંદગીનો ક્રમ અગાઉથી બનાવીને રાખવો. તે જ પ્રમાણે કોલેજોની પસંદગીનો ક્રમ પણ પહેલેથી જ તૈયાર રાખવો. અભ્યાસક્રમ તેમજ કોલેજની પસંદગીમાં મીઠી મૂંઝવણ થાય, ત્યારે અનુભવીઓ, નિષ્ણાતો તેમજ સિનિયર વિદ્યાર્થીઓની મદદ લેવી. ધોરણ : ૧૧-૧૨ના ગણિત અને વિજ્ઞાનથી છૂટવા માટે ડિપ્લોમા કોર્સ પસંદ કરનારાઓ જાણી લે કે ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં પણ ધોરણ : ૧૧-૧૨ની કક્ષાનું ગણિત અને વિજ્ઞાન ભણવાનું આવશે. સેલ્ફ ફાઈનાન્સ પોલિટેકનિક કોલેજો પૈકી પસંદગી કરવાની થાય, તો ત્યાંનું શૈક્ષણિક વાતાવરણ જાણીને પછી જ જે તે કોલેજોને પસંદગીનો ક્રમાંક આપવો. એડમિશનમાં અનામત પ્રથાનો તેમજ ફીમાં સ્કોલરશીપનો લાભ લેવા માટે જરૂરી તમામ પ્રકારનાં સર્ટિફિકેટની નકલો તૈયાર રાખવી. ઓટોમોબાઈલ એન્જિનિયરીંગમાં કમાણી ખરી, પણ કપડાં કાળાં કરવાની તૈયારી હોવી જરૂરી છે. આજના સ્પર્ધાત્મક યુગમાં ડિપ્લોમા હોલ્ડરનું મૂલ્ય પ્રમાણમાં ઓછું હોવાથી ભવિષ્યમાં ડિગ્રી (D to D) એન્જિનિયરીંગ કરવાની માનસિક તૈયારી રાખવી. અદ્યતન માહિતી માટે ધોરણ : ૧૦ (S.S.C.) બોર્ડના પરિણામ બાદ જાણીતાં વર્તમાનપત્રોમાં આવતી આ અભ્યાસક્રમ અંગેની જાહેરાત જોતા રહેવું.

● **I.T.I. કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :**

આજના વૈજ્ઞાનિક તેમજ ટેકનિકલ યુગમાં તાલીમ પામેલા ટેકનિશિયનોની ડિમાન્ડ હોય, તે સ્વાભાવિક છે. આ પ્રકારની કારકિર્દી ઘડવા માટે Industrial Training Institute (I.T.I.)ના અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. આ અભ્યાસક્રમોને મુખ્યત્વે બે પ્રકારમાં વહેંચી શકાય.

૧. N.C.V.T. પેટર્ન (નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ)ના રાષ્ટ્રીય કક્ષાના અભ્યાસક્રમો
૨. G.C.V.T. પેટર્ન (ગુજરાત કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ)ના રાજ્ય કક્ષાના અભ્યાસક્રમો ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમો પૈકી N.C.V.T. પેટર્નનો અભ્યાસક્રમ સફળતાપૂર્વક પાસ કરનારને નેશનલ ટ્રેડ સર્ટિફિકેટ અને G.C.V.T. પેટર્નનો

અભ્યાસક્રમ સફળતાપૂર્વક પાસ કરનારને સ્ટેટ ટ્રેડ સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમો ચલાવતી સંસ્થાઓને મુખ્યત્વે ચાર પ્રકારમાં વહેંચી શકાય.

૧. સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ (ગવર્નમેન્ટ I.T.I. સેન્ટર્સ) : ગુજરાત રાજ્યમાં સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.
૨. ગ્રાન્ટ-ઈન-એઈડ ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો (ગવર્નમેન્ટ ગ્રાન્ટ ધરાવતા I.T.I. સેન્ટર્સ) : ગુજરાત રાજ્યમાં ગ્રાન્ટ-ઈન-એઈડ ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રોમાં અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. અહીં ફીનું ધોરણ સરકારી I.T.I. કેન્દ્ર જેટલું જ હોય છે.
૩. સેલ્ફ ફાઈનાન્સ ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો (ગવર્નમેન્ટ ગ્રાન્ટ ન ધરાવતા પ્રાઈવેટ I.T.I. સેન્ટર્સ) : ગુજરાત રાજ્યમાં સેલ્ફ ફાઈનાન્સ ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રોમાં અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. આ સંસ્થાઓ સરકારી ગ્રાન્ટ લેતી ન હોવાથી અહીં ફીનું ધોરણ ઉપરોક્ત બંને સંસ્થાઓ કરતાં વધુ હોય છે, આમ છતાં નીતિ-નિયમો અને બંધારણ સરખું જ જોવા મળે છે.
૪. સરકારી ટેકનિકલ હાઈસ્કૂલ : ગુજરાત રાજ્યના મોટા ભાગના શહેરો અને નગરોમાં આવેલી ટેકનિકલ હાઈસ્કૂલોમાં પણ I.T.I. કક્ષાના અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે, જેમાં -

૧. N.C.V.T. પેટર્નના વ્યવસાયો અંગેના અભ્યાસક્રમો તેમજ સેન્ટર ઓફ એક્સલન્સના
૨. G.C.V.T. પેટર્નના અભ્યાસક્રમો.

અભ્યાસક્રમો માટે જરૂરી લાયકાત :

૧. મોટા ભાગના વ્યવસાયો માટે લઘુત્તમ લાયકાત ધોરણ - ૧૦ પાસની છે.
૨. કમ્પ્યુટરને લગતા વ્યવસાયો માટે લઘુત્તમ લાયકાત ધોરણ - ૧૨ પાસની છે.
૩. કેટલાક વ્યવસાયો માટે લઘુત્તમ લાયકાત ધોરણ - ૮ પાસની છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : રોજગાર તાલીમ નિયામકની કચેરી, ૧/૩, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, સેક્ટર-૧૦, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૦
વેબસાઈટ : www.talimrojgar.org, www.itiadmission.guj.nic.in

● ધોરણ - ૧૧ અને ૧૨

સામાન્ય રીતે કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં ડિગ્રી મેળવવા ઈચ્છુકો માટે S.S.C. બાદ ધોરણ -૧૧-૧૨ એટલે કે હાયર સેકન્ડરી કરવાનો એક આદર્શ વિકલ્પ બને છે. તેમાં પણ ૫ પેટા વિકલ્પો શક્ય બને છે.

૧. વિજ્ઞાન પ્રવાહ : જેમાં 'A' ગૃપ (ગણિત), 'B' ગૃપ (બાયોલોજી) તેમજ 'A-B' ગૃપ (સંયુક્ત) ના પેટા વિકલ્પો પ્રાપ્ય છે. મહદ્અંશે મેડિકલ, પેરામેડિકલ, ફાર્મસી, ફિઝિયોથેરાપી જેવાં ક્ષેત્રોમાં જવા ઈચ્છુકો 'બાયોલોજી' વિષય ધરાવતું PCB ગૃપ એટલે કે 'B' ગૃપ પસંદ કરે છે. જ્યારે વિવિધ પ્રકારના એન્જિનિયરીંગ, આર્કિટેક ક્ષેત્રોમાં જવા ઈચ્છુકો 'ગણિત' વિષય ધરાવતું PCM ગૃપ એટલે કે 'A' ગૃપ પસંદ કરે છે. તે જ પ્રમાણે ગણિત અને બાયોલોજી એમ બંને વિષયો ધરાવતું ગૃપ PCMB કે મિશ્રગૃપ એટલે કે 'A + B' ગૃપ (સંયુક્ત) પસંદ કરનારાઓ માટે તમામ વિકલ્પો ખુલ્લા રહે છે, પણ તેનો અભ્યાસક્રમ વધી જતો હોવાથી, તેને પસંદ કરવાવાળા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા નહિવત્ હોય છે.

૨. સામાન્ય પ્રવાહ : જેમાં મુખ્યત્વે બે પેટા વિકલ્પો (૧) વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ) અને (૨) વિનયન પ્રવાહ (આર્ટ્સ) રહેલા છે. મહદ્અંશે C.A., C.S., M.B.A. કે પોતાનો અંગત ધંધો-વ્યવસાય કરવા ઈચ્છુકો કોમર્સ સ્ટ્રીમ પસંદ કરે છે. કે જેમાં વિજ્ઞાન પ્રવાહ ગૃપ - A માટે ઉપલબ્ધ M.Sc. (I.T.) M.C.A. જેવા ઘણા અભ્યાસક્રમો પણ શક્ય છે. જ્યારે ભાષા, ફિલોસોફી, મનોવિજ્ઞાન જેવાં ક્ષેત્રોમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો આર્ટ્સ સ્ટ્રીમ પસંદ કરે છે.

૩. વ્યવસાયલક્ષી પ્રવાહ : જેમાં મુખ્યત્વે રોજગારલક્ષી વ્યવસાયોને અગ્રિમતા આપી, વિદ્યાર્થીઓમાં વ્યાવસાયિક ક્ષમતા ઊભી કરવા માટે તે પ્રકારના વિષયો શીખવતી શાળાઓનો સમાવેશ થાય છે.

૪. ઉત્તર બુનિયાદી પ્રવાહ : આપણો કૃષિ પ્રધાન ભારત દેશ મુખ્યત્વે ગામડાંઓનો બનેલો છે. એવા સમયે ગ્રામીણ અર્થતંત્ર, સામાજિક વ્યવસ્થા, કૃષિ, ખાદી જેવા વિષયોનો અભ્યાસ કરી તેમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો માટે આ એક આદર્શ અભ્યાસક્રમ સૂચવતો પ્રવાહ છે. આવા વિદ્યાર્થીઓ H.S.C. બાદ બેચલર ઓફ રૂરલ સ્ટડીઝ (B.R.S.)નો અભ્યાસક્રમ કરતા હોય છે. જો કે ઉત્તર બુનિયાદી પ્રવાહ સિવાય ધોરણ-૧૨ પાસ થયેલા વિદ્યાર્થીઓ માટે પણ B.R.S.નો વિકલ્પ ખુલ્લો હોય છે.

૫. ગૃહવિજ્ઞાન પ્રવાહ : મોટે ભાગે આદર્શ ગૃહિણી બનવા ઈચ્છુક વિદ્યાર્થીનીઓ આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ પસંદ કરતી હોય છે, જેમાં કલા તેમજ વિજ્ઞાનનું સમન્વય કરી ઘર અને સમાજનું યોગ્ય રીતે સંચાલન કઈ રીતે કરવું તે શીખવવામાં આવે છે.

● અન્ય અભ્યાસક્રમો :

૧. ડિપ્લોમા ઈન ડ્રોઈંગ એન્ડ પેઈન્ટિંગ
૨. ડિપ્લોમા ઈન એપ્લાઈડ / કોમર્શિયલ આર્ટ
૩. ડિપ્લોમા ઈન સ્કલ્પચર એન્ડ મોડલિંગ
ઉપરોક્ત ત્રણેય અભ્યાસક્રમ માટે લઘુત્તમ લાયકાત : S.S.C.ની પરીક્ષા ચિત્ર વિષય સાથે પાસ.

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૫ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થાઓ :

૧. શેઠ સી.એન. કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટસ, આંબાવાડી, અમદાવાદ. વેબસાઈટ : www.cnvidyalay.org.
૨. કલા કેન્દ્ર કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટસ, વલ્લભવિદ્યાનગર, જિ. આણંદ
૩. શ્રીજી કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટસ, રાજપીપળા, જિ. નર્મદા
૪. વિકાસ કલાનિકેતન કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ, ભરૂચ.
૫. બી. એ. મહેતા કલા મહાવિદ્યાલય, અમલસાડ, જિ. વલસાડ.
૬. આર. ટી. ફાઈન આર્ટ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, નાગરોલ, જિ. વલસાડ.

૭. પ્રિયદર્શિની કલા મહાવિદ્યાલય, માંડવી, જિ. સુરત
૮. ધી ન્યૂ પ્રોગ્રેસિવ આર્ટ ટીચર્સ ટ્રેનિંગ કોલેજ, મહેસાણા
૯. શ્રીમતી એન.એમ.શાહ આર્ટ ટીચર્સ ટ્રેનિંગ કોલેજ, વઢવાણ, જિ. સુરેન્દ્રનગર
૧૦. શ્રીમતી આર.વી. શાહ કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટસ, ધોળકા, જિ. અમદાવાદ

● I.G.T.R. (ઈન્ડો-જર્મન ટૂલ રૂમ)ના ૭ અભ્યાસક્રમો :

અભ્યાસક્રમ : CAD / CAM / CNC / ડાઈમેકિંગ / ટૂલ ડિઝાઈન

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ માસથી શરૂ કરીને ૪ વર્ષ સુધીના પાર્ટ તેમજ ફુલ ટાઈમ

લઘુત્તમ લાયકાત : ધોરણ ૧૦ (S.S.C.) ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી વિષયો સાથે પાસ.

પ્રવેશપાત્રતા : ટેકનિકલ ડિપ્લોમા ધરાવનારાઓ તેમજ અનુભવીને પહેલી પસંદગી.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : આ અભ્યાસક્રમ ભારત સરકારના લઘુ ઉદ્યોગ મંત્રાલય દ્વારા પ્રમાણિત છે.

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થાઓ :

૧. ઈન્ડો-જર્મન ટૂલ રૂમ, પ્લોટ નંબર - ૫૦૦૩, ફેઝ -૪, G.I.D.C.,વટવા, અમદાવાદ-૩૮૨૪૪૫
૨. ઈન્ડો-જર્મન ટૂલ રૂમ, અમૃતા એસ્ટેટ, રેસકોર્સ, રાજકોટ.

● કૃષિ પોલિટેકનિકના અભ્યાસક્રમો :

- ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો :

૧. અભ્યાસક્રમનું નામ : ડિપ્લોમા ઈન એગ્રિકલ્ચર પ્રવેશ લાયકાત : ધોરણ ૧૦ પાસ, ખેતીવાડીના વિષય ધરાવનારને પ્રથમ પસંદગી.

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૨ વર્ષ (ત્યાર બાદ ડિગ્રી અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મળે છે.)

૨. અભ્યાસક્રમનું નામ : લાઈવ સ્ટોક ઈન્સ્પેક્ટર / પશુ નિરીક્ષક

લઘુતમ લાયકાત : ધોરણ : ૧૦ (S.S.C.)
અંગ્રેજી વિષય સાથે પાસ

પ્રવેશ પાત્રતા : ખેડૂત પુત્રના ૫ ટકા વધુ
ગણવામાં આવે છે.

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૧ વર્ષ

૩. અભ્યાસક્રમનું નામ : ડિપ્લોમા ઈન હોમ
સાયન્સ ટ્રેનિંગ

પ્રવેશ લાયકાત : ધોરણ ૧૦ (S.S.C.) પાસ

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૨ વર્ષ

૪. અભ્યાસક્રમનું નામ : બાગાયત ડિપ્લોમા

પ્રવેશ લાયકાત : ધોરણ ૧૦ (S.S.C.) પાસ

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૨ વર્ષ

● સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો :

૧. બેકરી તાલીમ : ૨૦ અઠવાડિયાનો,
વર્ષમાં બે વાર ચાલતો અભ્યાસક્રમ

૨. સેન્દ્રિય ખેતી, બિયારણનું ઉત્પાદન,
ઘાસચારો, કૃત્રિમ બીજદાન : ૧૦
અઠવાડિયાનો અભ્યાસક્રમ

૩. મરઘાં ઉછેર : ૧૦ અઠવાડિયાનો
અભ્યાસક્રમ

૪. શ્રામીણ કારીગર તાલીમ : ૯ માસનો
અભ્યાસક્રમ

૫. બેંકિંગ ટેકનોલોજી : ૨૦ અઠવાડિયાનો
અભ્યાસક્રમ

૬ માળી તાલીમ : ૬ માસનો અભ્યાસક્રમ

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થાઓ :

૧. કામધેનુ યુનિવર્સિટી, કૃષિ ભવન,
સેક્ટર-૧૦/એ, ગાંધીનગર.

૨. સરદાર પટેલ કૃષિ યુનિવર્સિટી, દાંતીવાડા

૩. આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી

૪. જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી

૫. નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટી

૬. છારોડી, ભરૂચ, જગુદણ, ધારી, દાહોદ,
હળવદ, ખેડબ્રહ્મા, વડોદરા, ડીસા,

વ્યારા, ડાંગમાં આવેલાં કૃષિ વિદ્યાલયો.
- વેબસાઈટ : www.gsauca.in

૭. **IGNOU**(ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ
ઓપન યુનિવર્સિટી)ના અભ્યાસક્રમો :
અભ્યાસક્રમો માટેની માહિતી માટે સંપર્ક
: **IGNOU, S.G.** હાઈ-વે, છારોડી,
અમદાવાદ-૩૮૨૪૮૧ વેબસાઈટ : www.ignou.ac.in
અથવા www.ignou.gujarat.org

૮. **BAOU** (બાબાસાહેબ આંબેડકર
ઓપન યુનિવર્સિટી)ના અભ્યાસક્રમો :
અભ્યાસક્રમોની માહિતી માટે સંપર્ક : ડૉ.
બાબાસાહેબ આંબેડકર યુનિવર્સિટી, નિરમા
યુનિ.ની બાજુમાં, છારોડી, એસ.જી.
હાઈવે, અમદાવાદ-૩૮૨૪૮૧. વેબસાઈટ
: www.baou.org

૯. ડી. ફાર્મસી (આયુર્વેદ) : અભ્યાસક્રમનું
નામ : ડિપ્લોમા ઈન આયુર્વેદ ફાર્મસી
અભ્યાસક્રમની મુદત : ૨ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થા : **IAPS**
(ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાર્માસ્યુટિકલ સાયન્સ,
સી/ઓ, ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી,
એ.કે. જમાલ બિલ્ડીંગ, ગુરુનાનક રોડ,
જામનગર-૮. વેબસાઈટ - www.ayurveduniversity.com

૧૦. હેલ્થ વર્કર (માત્ર બહેનો) :

અભ્યાસક્રમનું નામ : ફિમેલ હેલ્થ વર્કર
(ANM કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ)

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૧૮ માસ (દોઢ
વર્ષ)

પ્રવેશ પાત્રતા : ૨૫ થી ૩૫ વર્ષની
બહેનો માટે જ અનામત

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ૧. રાજ્યની
આરોગ્ય સંસ્થાન, સિવિલ હોસ્પિટલ,
સેક્ટર-૧૨, ગાંધીનગર ૨. દરેક જિલ્લાના
મુખ્ય આરોગ્ય અધિકારી, જિલ્લા પંચાયત.

૧૧. આયુર્વેદ કમ્પાઉન્ડર :

લઘુતમ લાયકાત : ધોરણ : ૧૦ (S.S.C.)

સંસ્કૃત વિષય સાથે પાસ. પ્રવેશ પાત્રતા : ૧૬ થી ૨૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૧ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થા : સરકારી આયુર્વેદ મહાવિદ્યાલય, આજવા રોડ, વડોદરા.

● **G.K.S. (ગુજરાત નોલેજ સોસાયટી)ના અભ્યાસક્રમો :**

I.T. ક્ષેત્રના અને Non I.T. ક્ષેત્રના ૪૫ થી વધુ અભ્યાસક્રમો, જેમાં કમ્પ્યુટર બેઝિક્સથી શરૂ કરીને D.T.P., ઓટોકેડ, C++, જાવા, ટેલી, વેબપેજ ડિઝાઇનિંગ, એડમિનિસ્ટ્રેશન, કોર્પોરેટ મેનર્સ, કમ્યુનિકેશન સ્કિલ્સ, હેલ્થકેર વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૨૪ કલાકથી શરૂ કરીને ૨૨૫ કલાકની ટૂંકા ગાળાની મુદત

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ૧. આ અભ્યાસક્રમની ફી બજારભાવની સરખામણીમાં ઘણી જ ઓછી છે.

૨. અભ્યાસક્રમ બાદ યોજતા ભરતીમેળામાં રોજગારી મળવાની શક્યતા રહે છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : G.K.S. - ગુજરાત નોલેજ સોસાયટી, કમિશનરેટ ઓફ સ્કૂલ્સ, બ્લોક નં.-૯, પહેલો માળ, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.

વેબસાઈટ : www.gksgujarat.org

● **સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ :**

૧. મર્યન્ટ નેવી માટે **CET :**

શું આપ દરિયામાં સતત ફરતા કાર્ગોશીપ કે પેસેન્જરશીપમાં ફરવા સાથે કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુક છો ? તો મર્યન્ટ નેવીના ૬ માસના જનરલ પર્પઝ રેટિંગ અભ્યાસક્રમમાં આપનું સ્વાગત છે, પણ તે માટે આપે કોમન એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ (C.E.T.) પાસ કરવાની રહેશે.

લઘુતમ લાયકાત : ધોરણ : ૧૦ (S.S.C.) ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજીના વિષયો સાથે લઘુતમ ૪૦ ટકા સાથે પાસ. (જેમાં અંગ્રેજી વિષયમાં લઘુતમ ૪૦ ગુણ હોવા જરૂરી છે.)

ઉપરાંત એન્જિનિયરીંગ ટ્રેડનો બે વર્ષનો I.T.I. કોર્સ. ૫૦ ટકા સાથે પાસ કરેલો હોય તો તે ઈચ્છનીય છે.

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૬ માસ અભ્યાસક્રમની શરૂઆત : ૬૨ વર્ષે જાન્યુઆરી અને જુલાઈ માસમાં.

શારીરિક ક્ષમતા : યશ્મા વિના ૬/૬ની દ્રષ્ટિ, સામાન્ય રંગ પરખ દ્રષ્ટિ, મજબૂત બાંધો, બોલવામાં સ્પષ્ટતા

વયમર્યાદા : ૧લી જાન્યુઆરીના રોજ ૧૭ વર્ષ ૬ માસથી ૨૫ વર્ષ (જાન્યુઆરીના અભ્યાસક્રમ માટે)

૧લી જુલાઈના રોજ ૧૭ વર્ષ ૬ માસથી ૨૫ વર્ષ (જુલાઈના અભ્યાસક્રમ માટે)

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું સ્વરૂપ : લેખિત પરીક્ષા : ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી એમ ત્રણ ભાગમાં. દરેક વિભાગ ૫૦ ગુણનો, જેમાં ૨૦ ગુણનું, પાસિંગ ધોરણ રહેશે.

ભાગ : ૧ અંગ્રેજીમાં વ્યાકરણ, શબ્દ ભંડોળ, ગદ્ય-પદ્ય સમીક્ષા ધોરણ : ૧૦ની ક્ષમતાને આધારે. સમય મર્યાદા : ૧.૩૦ કલાક

ભાગ : ૨ વિજ્ઞાન (ભૌતિક અને રસાયણ વિજ્ઞાનના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો) સમય મર્યાદા : ૧.૩૦ કલાક

ભાગ : ૩ ગણિત (ભૂમિતિ, બીજગણિત, અંકગણિત, સાદી ત્રિકોણમિતિ) સમય મર્યાદા : ૧.૩૦ કલાક

મૌખિક પરીક્ષા : અંગ્રેજી ફકરાઓના વાંચન દ્વારા ઉચ્ચારોની સ્પષ્ટતાની ચકાસણી.

શારીરિક પરીક્ષા : શારીરિક ક્ષમતાની ચકાસણી

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : C.E.T., ૪૦૩/૪૦૪, ગ્રેટ ઈસ્ટર્ન ગેલેરિયા, પ્લોટ નં. ૨૦, સેક્ટર-૪, નેરુલ, નવી મુંબઈ-૪૦૦૭૦૬. વેબસાઈટ : www.seafarers.edu.in

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : આ અભ્યાસક્રમ સમગ્ર ભારતમાં ૩૦થી વધુ સંસ્થાઓમાં ૨,૫૦૦થી વધુ બેઠકો ધરાવે છે.

અભ્યાસક્રમની મર્યાદા : અભ્યાસક્રમની ફી રૂ. ૮૦,૦૦૦થી શરૂ કરીને રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦ જેટલી વધુ હોવાથી, આ અભ્યાસક્રમ પ્રમાણમાં ખર્ચાળ છે.

□ સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશનની મલ્ટિ ટાસ્ક કમ્બાઈન્ડ એકઝામ (મેટ્રિક લેવલ)

શું આપ કેન્દ્ર સરકારના વર્ગ-૩ કક્ષાના કર્મચારી બનવા માંગો છો ? શું આપ કેન્દ્ર સરકારની ઓફિસોમાં ક્લાર્ક કે સ્ટેનોગ્રાફર બનવા ઈચ્છુક છો ? તો ધોરણ : ૧૦ (S.S.C.)ના પરિણામ બાદ જાણીતાં વર્તમાનપત્રોમાં આવતી સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશનની મલ્ટિ ટાસ્ક એકઝામની જાહેરાત જોતા રહો, જે માટેની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની વિગતો નીચે જણાવેલ છે.

લઘુતમ લાયકાત : ધોરણ : ૧૦ (S.S.C.) પાસ વય મર્યાદા : ૧૮થી ૨૫ વર્ષ (S.C./S.T. ઉમેદવારોને ૫ વર્ષની અને O.B.C. ઉમેદવારોને ૩ વર્ષની છૂટ)

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની રૂપરેખા : મુખ્ય બે લેખિત પરીક્ષાઓ

૧. પ્રિલિમિનરી અને ૨. ફાઈનલ

પ્રિલિમિનરી પરીક્ષા બે ભાગમાં ૧. જનરલ ઈન્ટેલિજન્સ અને ૨. જનરલ અવેરનેસ

કુલ ગુણ : ૨૦૦ (બંને ભાગના ૧૦૦-૧૦૦ ગુણ), સમય મર્યાદા : ૨ કલાક

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : પ્રતિષ્ઠા ભવન, જૂનું C.G.O., બિલ્ડીંગ, M.K. માર્ગ, મુંબઈ - ૪૦૦૦૨૦. વેબસાઈટ : www.ssc.nic.in

□ I.A.F. (ઈન્ડિયન એરફોર્સ)ની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ

(૧) એરમેન ટેકનિકલ ટ્રેડ :

લઘુતમ લાયકાત : ધોરણ-૧૦ (S.S.C.) ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી વિષયો સાથે લઘુતમ ૬૦% સાથે પાસ.

વયમર્યાદા : ૧૬ થી ૨૦ વર્ષના અપરીણિત ભારતીય પુરુષો

શારીરિક ક્ષમતા : લઘુતમ ઊંચાઈ : ૧૫૨.૫ સેમી.

છાતીની પહોળાઈ લઘુતમ ૭૫ સેમી., વજન, ઊંચાઈના પ્રમાણમાં યોગ્ય હોવું આવશ્યક છે.

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું સ્વરૂપ : ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી અને ઈન્ટેલિજન્સ એન્ડ જનરલ અવેરનેસ એમ ૪ લેખિત વિષયોની પરીક્ષા. દરેક વિષયોના પ્રશ્નપત્રો બહુવિકલ્પ પ્રકારના હેતુલક્ષી રહેશે. લેખિત પરીક્ષાના દિવસે જ તેનું પરિણામ અને દરેક પ્રશ્નપત્રમાં પાસ થવું જરૂરી. લેખિત પરીક્ષા પાસ કરનાર ઉમેદવારોનો ટ્રેડ એલોકેશન ટેસ્ટ લેવામાં આવશે.

□ એરમેન ઈન ડ્રાઈવર મિકેનિકલ ટ્રાન્સપોર્ટ (M.T.D.) ટ્રેડ :-

લઘુતમ લાયકાત : ધોરણ ૧૦(SSC) અંગ્રેજી વિષય સાથે લઘુતમ ૪૫ % સાથે પાસ.

વયમર્યાદા : ૧૬થી ૧૮ વર્ષના અપરીણિત ભારતીય પુરુષો

શારીરિક ક્ષમતા : લઘુતમ ઊંચાઈ : ૧૬૫ સેમી. છાતીની પહોળાઈ : લઘુતમ ૭૫ સેમી., વજન - ઊંચાઈના પ્રમાણમાં યોગ્ય હોવું આવશ્યક છે.

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું સ્વરૂપ : અંગ્રેજી અને ઈન્ટેલિજન્સ જનરલ અવેરનેસ એમ ૨ વિષયોની લેખિત પરીક્ષા

- બંને વિષયોના પ્રશ્નપત્રો બહુવિકલ્પ પ્રકારના હેતુલક્ષી રહેશે. લેખિત પરીક્ષાના દિવસે જ તેનું પરિણામ અને બંને વિષયોમાં પાસ થવું જરૂરી. લેખિત પરીક્ષામાં પાસ થનારાઓની બીજે દિવસે મેડિકલ અને ફિઝિકલ ફિટનેસની ચકાસણી કરાશે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

૧. એરમેન ભરતી કાર્યાલય, I.A.F. હેડ ક્વાર્ટર્સ, સેક્ટર-૯, ગાંધીનગર.

૨. એરમેન ભરતી કાર્યાલય, આર્મી હેડક્વાર્ટર્સ, ફ્તેહગંજ, વડોદરા.

વેબસાઈટ : www.careerindianairforce.nic.in

□ ઈન્ડિયન નેવીની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ :

૧. સેઈલર / નાવિક :

લઘુતમ લાયકાત : ધોરણ-૧૦ (S.S.C.) ગણિત, વિજ્ઞાનના વિષયો સાથે લઘુતમ ૫૫% સાથે પાસ.

વયમર્યાદા : ૧૬ થી ૧૯ વર્ષના અપરીણિત ભારતીય પુરુષો

શારીરિક ક્ષમતા : લઘુતમ ઊંચાઈ ૧૫૭ સેમી. વજન - ઊંચાઈના પ્રમાણમાં જરૂરી

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું સ્વરૂપ : ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી તેમજ સામાન્ય જ્ઞાન એમ ૪ લેખિત પરીક્ષા. ૭ મિનિટમાં ૧ માઈલની દોડ, ૨૦ બેઠક-ઉઠક તેમજ ૧૦ પુલ અપ્સની શારીરિક તંદુરસ્તી પરીક્ષા (P.F.T. ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ) લેખિત પરીક્ષાના દિવસે જ તેનું પરિણામ અને પાસ થનારાઓની P.F.T. લેવાશે. P.F.T. પાસ કરનારાઓની મેરિટ લિસ્ટને આધારે પસંદગી. પસંદગી પામનારાઓને ૨૪ અઠવાડિયાની બેઝિક ટ્રેનિંગ અને ત્યાર બાદ નિમણૂક.

૨. ડોક્યાર્ડ એપ્રેન્ટિસીસ :

લઘુતમ લાયકાત : ધોરણ-૧૦ (S.S.C.) વિજ્ઞાન વિષય સાથે પાસ

વયમર્યાદા : ૧૪ થી ૧૯ વર્ષના અપરીણિત ભારતીય પુરુષો

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું સ્વરૂપ : ગણિત અને સામાન્ય જ્ઞાન એમ બે વિષયોની લેખિત પરીક્ષા. બંને વિષયોના ૧૦૦-૧૦૦ ગુણ એમ કુલ ૨૦૦ ગુણ. મેરિટ લિસ્ટને આધારે પસંદ થયેલાઓને ત્રણ વર્ષની ટ્રેનિંગ

૩. મેટ્રિક એન્ટ્રી રિક્રૂટ્સ (M.E.R.)

લઘુતમ લાયકાત : ધોરણ : ૧૦ (S.S.C.) ગણિત અને વિજ્ઞાનના વિષયો સાથે લઘુતમ ૫૫% સાથે પાસ.

વયમર્યાદા : ૧૬ થી ૧૯ વર્ષના અપરીણિત ભારતીય પુરુષો

શારીરિક ક્ષમતા : લઘુતમ ઊંચાઈ ૧૫૭ સેમી. વજન-ઊંચાઈના પ્રમાણમાં યોગ્ય હોવું આવશ્યક.

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું સ્વરૂપ : બહુવિકલ્પ પ્રકારના પ્રશ્નો ધરાવતી લેખિત પરીક્ષા, ૭ મિનિટમાં ૧.૬ કિમી.ની દોડ, ૨૦ ઉઠક-બેઠક તેમજ ૧૦

પુલ અપ્સની શારીરિક તંદુરસ્તી પરીક્ષા (P.F.T. ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ), લેખિત પરીક્ષાના દિવસે જ તેનું પરિણામ અને પાસ થનારાઓની P.F.T. લેવાશે. P.F.T. પાસ કરનારાઓની મેરિટ લિસ્ટને આધારે પસંદગી.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

૧. DDMPR(RR) નેવલ હેડક્વાર્ટર્સ, સેના ભવન, ન્યૂ દિલ્હી - ૧૧૦૦૧૧.

૨. Indian Navy, C/o. INS VALSURA, જામનગર - ૩૬૧૦૦૧

વેબસાઈટ : www.navisenabharati.mil.in

❑ **ઈન્ડિયન આર્મી :**

(૧) સોલ્જર જનરલ ડ્યૂટી (૨) સોલ્જર ટેકનિકલ (૩) નર્સિંગ આસિસ્ટન્ટ

લઘુતમ લાયકાત : ધોરણ-૧૦ (S.S.C.) ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી વિષયો સાથે પાસ.

વયમર્યાદા : ૧૭ થી ૨૩ વર્ષના અપરીણિત પુરુષો

શારીરિક ક્ષમતા : લઘુતમ ઊંચાઈ ૧૬૭ સેમી. છાતી ૭૭ થી ૮૨ સેમી. (૫ સેમી. કુલવી જરૂરી)

લઘુતમ વજન ૫૦ કિ.ગ્રા, લાલ અને લીલા રંગની ભેદપરખ કરતી દષ્ટિ.

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું સ્વરૂપ :

લેખિત પરીક્ષાના બે પ્રશ્નપત્રો (૧) ગણિત અને (૨) વિજ્ઞાન

- પ્રથમ પ્રશ્નપત્રમાં અંકગણિત, બીજગણિત તેમજ સામાન્ય જ્ઞાનના પ્રશ્નો હોય છે.

- બીજા પ્રશ્નપત્રમાં ધોરણ-૧૦ની કક્ષાના વિજ્ઞાનના પ્રશ્નો હોય છે.

- ૧૦૦ માર્ક્સના પ્રશ્નપત્રમાં પાસિંગ ધોરણ લઘુતમ ૪૦% હોય છે.

- શારીરિક પરીક્ષામાં (૧) ૧ માઈલ દોડ ૫ મિનિટ અને ૪૦ સેકન્ડથી ઓછા સમયમાં પૂર્ણ કરવામાં આવે તો ૬૦ માર્ક્સ અને ૬ મિનિટ

અને ૧૦ સેકન્ડમાં પૂર્ણ થાય તો ૨૪ માર્ક્સ મળે છે.

(૨) લઘુત્તમ ૬ પુલ-અપ્સ અને ૧૦ થી વધુના ૧૬ માર્ક્સ મળે છે.

(૩) ૧૨ ફૂટ સમતુલા (૪) ૯ ફૂટ ઊંડી ખાઈ કૂદ, (૩) અને (૪) પરીક્ષાઓમાં માત્ર પાસ થવું જરૂરી છે, કોઈ માર્ક્સ મળતા નથી.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

(૧) આર્મી રિફૂટમેન્ટ કચેરી, કેમ્પના હનુમાન મંદિરની સામે, કેન્ટોન્મેન્ટ, ડફનાળા, શાહીબાગ, અમદાવાદ.

(૨) આર્મી રિફૂટમેન્ટ કાર્યાલય, સેનેટોરિયમ પાસે, જી.જી. સિવિલ હોસ્પિટલ રોડ, જામનગર.
વેબસાઈટ : www.joinindianarmy.nic.in

□ **B.S.F. (બોર્ડર સિક્યોરિટી ફોર્સ) :**

કોન્સ્ટેબલ (જનરલ ડ્યૂટી)

લઘુત્તમ લાયકાત : ધોરણ-૧૦ (S.S.C.) પાસ.
વયમર્યાદા : ૧૮ થી ૨૩ વર્ષ

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું સ્વરૂપ : સૌ પ્રથમ ઊંચાઈ, વજન, છાતીનું માપ વગેરેની શારીરિક તપાસ ફિઝિકલ એફિશિયન્સી ટેસ્ટ (P.E.T.)માં (૧) ૫ કિ.મી.ની દોડ ૨૩ મિનિટમાં પૂર્ણ કરનારને ૧૨ માર્ક્સ. (૨) ઊંચી કૂદમાં ૪ ફૂટ ૬ ઇંચ કૂદકા માટે ૭ માર્ક્સ. (૩) લાંબી કૂદમાં ૧૫ ફૂટ લાંબા કૂદકા માટે ૬ માર્ક્સ.

શારીરિક ક્ષમતા કસોટી બાદ હેતુલક્ષી અને વર્ણનાત્મક પ્રકારના પ્રશ્નોની લેખિત પરીક્ષા.

લેખિત પરીક્ષામાં સામાન્ય ગણિત, ભાષા, (અંગ્રેજી /હિન્દી), સામાન્ય જ્ઞાન તેમજ અદ્યતન માહિતીને લગતા પ્રશ્નોનો સમાવેશ.

લેખિત પરીક્ષાના કુલ ૫૦ માર્ક્સમાંથી મેળવેલ માર્ક્સને આધારે મેરિટ લિસ્ટને આધારે પસંદગી.

□ **C.R.P.F. (સેન્ટ્રલ રિઝર્વ પોલીસ ફોર્સ) :**

કોન્સ્ટેબલ (જનરલ ડ્યૂટી)

લઘુત્તમ લાયકાત : ધોરણ-૧૦ (SSC) પાસ

વયમર્યાદા : ૧૮ થી ૨૩ વર્ષ

શારીરિક ક્ષમતા : લઘુત્તમ ઊંચાઈ ૧૭૦ સે.મી. છાતી કુલાવ્યા વિના ૮૦ સે.મી. અને કુલાવીને ૮૫ સે.મી. વજન ઊંચાઈના પ્રમાણમાં યોગ્ય હોવું જોઈએ.

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું સ્વરૂપ :

સૌ પ્રથમ શારીરિક ક્ષમતા કસોટી કે જેમાં (૧) ૧ માઈલ દોડ ૬ મિનિટમાં પૂર્ણ કરવી. (૨) લાંબી કૂદમાં ૧૧ ફૂટની કૂદ તેમજ (૩) ઊંચી કૂદમાં ૩.૫ ફૂટ જેમાં કસોટી (૧) માટે એક જ તક મળશે જ્યારે (૨) અને (૩) કસોટીઓ માટે ત્રણ ત્રણ તક મળશે.

શારીરિક કસોટી પાસ કરનારની ૫૦ માર્ક્સની ૧.૩૦ કલાકની લેખિત કસોટી લેવાશે.

લેખિત કસોટીના ભાગ : ૧માં વિજ્ઞાન, સાંખ્યિક અભિયોગ્યતા, સામાન્ય જ્ઞાનના હેતુલક્ષી પ્રશ્નોની ૨૫ માર્ક્સની ૩૦ મિનિટની ટેસ્ટ. જ્યારે ભાગ : ૨માં પર્યાવરણ, સામાન્ય જાગૃતિ, નિબંધ (૧૦૦ શબ્દોમાં) જેવા વર્ણનાત્મક પ્રશ્નોની ૨૫ માર્ક્સની ૬૦ મિનિટની ટેસ્ટ.

લેખિત કસોટીમાં પાસ થનારાઓનું મેડિકલ કર્યા બાદ ઈન્ટરવ્યૂ લેવાશે અને તેને આધારે મેરિટ લિસ્ટ બનાવીને તે મુજબ પસંદગી કરીને નિમણૂક અપાશે.

વ્યવસાયી માર્ગદર્શન સંસ્થા,
રાયખડ, અમદાવાદ.

૨

આઈ.ટી.આઈ.ના પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો

એસ.આર. વિજયવર્ગીય

વર્તમાન સમયગાળા દરમ્યાન વિવિધ વિદ્યાશાખાઓનું જ્ઞાન ધરાવતા ઉમેદવારોની સરખામણીમાં વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ દ્વારા બહુવિધ કૌશલ્ય મેળવનાર ઉમેદવારો માટે રોજગારી/સ્વરોજગારીની વિપુલ તકો રહેલી છે. ઉચ્ચ લાયકાત મેળવવા પાછળ વધારે પડતો આર્થિક ખર્ચ થાય છે તથા લાંબા સમયગાળાનો ભોગ આપવો પડે છે. એટલું જ નહીં પરંતુ ધોરણ-૧૦, ધોરણ-૧૨ની પરીક્ષાના પરિણામમાં તો ખૂબ જ ઊંચી ટકાવારીથી ઉત્તીર્ણ થવું પડે છે. આથી ખૂબ જ ઓછા ઉમેદવારો નામાંકિત વિદ્યાશાખાઓમાં ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવી કારકિર્દી બનાવી શકે છે. એ સિવાય મહદ અંશે કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં ૧૦૦ ટકા રોજગારીની કોઈ જ નિશ્ચિતતા રહી નથી. જેના વિકલ્પે ઓછી લાયકાત તથા અન્ય વિદ્યાશાખાઓ માટે જરૂરી હોય તેના પ્રમાણમાં ઓછી ટકાવારી ધરાવતા ઉમેદવારો પણ વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ મેળવી, વિવિધ વ્યવસાયિક કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરી રોજગારી/સ્વરોજગારી મેળવી શકે છે.

વાઈબ્રન્ટ ગુજરાત ગ્લોબલ ઈન્વેસ્ટર્સ સમિટની અપ્રતિમ સફળતાએ સિદ્ધ કર્યું છે કે ગુજરાતે આરંભેલી વિકાસક્રમને વિશ્વભરના પ્રતિષ્ઠિત ઉદ્યોગોએ શ્રદ્ધા અને સન્માન સહિત વધાવી લીધી છે. ગુજરાતમાં ઠલવાઈ રહેલાં નાણાકીય રોકાણો આ વધામણીની ઝળહળતી શાખ પૂરી કરી રહ્યાં છે. રાજ્ય વિકાસની પ્રતીતિ હવે જનસાધારણને પણ થઈ રહી છે. સર્વાંગી વિકાસની આ અનુભૂતિએ રાજ્યમાં વસતા દરેક માનવીને પોતાની પ્રભાવક અસર તળે આવરી લીધો છે. રાજ્યના આ સર્વાંગી વિકાસની સાથોસાથ વ્યક્તિ વિકાસની સમીક્ષા થાય એ પણ જરૂરી છે. આપણે આપણી કેળવણી વ્યવસ્થામાં યુવાનોની સમસ્યાઓના ઉકેલોને આવરી લઈને કૌશલ્ય વિકાસ દ્વારા વ્યક્તિ વિકાસની નવી વ્યાખ્યાનું નિર્માણ કર્યું છે અને તેમાં વિકાસનાં ચાર મૂળભૂત પરિમાણો એટલે કે શારીરિક વિકાસ (ફિઝિકલ ક્વોશન્ટ), ચૈતસિક વિકાસ (ઈન્ટેલીજન્ટ ક્વોશન્ટ), ભાવનાત્મક વિકાસ (ઈમોશનલ ક્વોશન્ટ) તથા આધ્યાત્મિક વિકાસ

(સ્પિરિચ્યુઅલ ક્વોશન્ટ)ને આવરી લેવામાં આવ્યાં છે.

સાંપ્રત સમયગાળામાં રાજ્ય તથા રાષ્ટ્રમાં વિવિધ ક્ષેત્રોના ઔદ્યોગીકરણનો વ્યાપ વધી રહ્યો છે. આંતરરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ પણ દેશમાં ઉદ્યોગો સ્થાપી રહી છે, નવાં નવાં ક્ષેત્રો ઉભરી રહ્યાં છે તે સંજોગોમાં વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ મેળવી, વ્યવસાયિક કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરનાર ઉમેદવાર માટે રોજગારી/સ્વરોજગારી મેળવવાની વધુ ઉજળી તકો રહેલી છે, તેવું ચોક્કસપણે કહી શકાય. રાજ્યમાં ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ મારફતે અપાતી વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ દ્વારા કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરનાર ઘણા ઉમેદવારો આજે માત્ર રાષ્ટ્રમાં જ નહીં પણ વિદેશમાં પણ સારી એવી રોજગારી મેળવી રહ્યાં છે. આથી સરળતાથી રોજગારી/સ્વરોજગારી પ્રાપ્ત કરવા માટે વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ અપનાવવું એ જ શ્રેષ્ઠ છે. ગુજરાત રાજ્યની પ્રજાના સદભાગ્યે રાજ્ય સરકારના શ્રમ અને રોજગાર વિભાગના નેજા હેઠળ રોજગાર અને તાલીમ ખાતાના નિયંત્રણ હેઠળ રાજ્યના તમામ તાલુકાઓમાં/અંતરિયાળ વિસ્તારો સુધી સરકારી/ગ્રાન્ટ-ઈન-એઈડ/સ્વનિર્ભર ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ (આઈ.ટી.આઈ.) કાર્યરત છે. આમ, રાજ્યમાં વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ ઉપલબ્ધ કરાવવા માટે વિસ્તૃત અને વ્યાપક તાલીમી સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ છે, જેનો પરિચય નીચે મુજબ છે.

વર્તમાન સમયમાં ગુજરાત રાજ્યમાં આઈ.ટી. આઈ.ની લાયકાત ધરાવતા યુવાનોને ડિગ્રી કે ડિપ્લોમાની શૈક્ષણિક લાયકાતની સરખામણીએ રોજગારનો અવસર ખૂબ જ ઝડપથી પ્રાપ્ત થાય છે. આઈ.ટી.આઈ એટલે ઈન્ડસ્ટ્રિયલ ટ્રેનિંગ ઈન્સ્ટિટ્યુટના હુલામણા નામથી ઓળખાતી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાના નેજા હેઠળ ધો. ૧૦ અથવા ધો. ૧૨ અથવા અમુક કોર્સિસ એવા છે કે જેમાં ધો. ૧૦ થી ઓછું ભણેલા પણ કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરી આઈ.ટી.આઈ.નું પ્રમાણપત્ર જે તે ટ્રેડના કોર્સની મુદત પ્રમાણે એક વર્ષ, બે વર્ષની યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરી કૌશલમ બલમના સિધ્ધાંતને ચરિતાર્થ કરવામાં સફળ નીવડ્યા છે. આઈ.ટી.આઈ.માં એન.સી.વી.ટી. અને જી.સી.વી.ટી.

એમ બે પ્રકારનાં તાલીમ સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. એન.સી.વી.ટી. એટલે નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ જે ભારત સરકાર દ્વારા ઓલ ઈન્ડિયા લેવલે માન્યતા પ્રાપ્ત હોય છે. જી.સી.વી.ટી. એટલે ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ જે ગુજરાત સરકાર દ્વારા પ્રમાણિત કરવામાં આવે છે. બંને પ્રકારના સર્ટિફિકેટ કોર્સમાં તફાવત એ છે કે એન.સી.વી.ટી. કોર્સ ભારત સરકાર દ્વારા ઓલ ઈન્ડિયા લેવલનો કોર્સ હોઈ અંગ્રેજીમાં પ્રશ્નપત્ર આપવામાં આવે છે અને માન્યતા ભારતની તમામ સંસ્થાઓ જ્યાં રોજગાર ઉપલબ્ધ છે ત્યાં પ્રાથમિકતા અપાય છે. જી.સી.વી.ટી. પેટર્નનાં કોર્સિસ પણ એટલી જ યોગ્યતા ધરાવે છે પરંતુ ગુજરાત રાજ્યમાં આવા કોર્સિસના માધ્યમથી રોજગાર/સ્વરોજગાર પ્રાપ્ત કરવામાં સરળતા રહે છે. ગુજરાતમાં આઈ.ટી.આઈ એ રોજગાર મેળવવા માટે સૌથી લોકપ્રિય સર્ટિફિકેટ કોર્સ બનવા પામ્યું છે. ગુજરાત રાજ્ય ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે હરણફાળ ભરી

રહ્યું છે તેને ધ્યાનમાં લેતા આઈ.ટી.આઈના ટ્રેડ જેવા કે ફિટર, ટર્નર, વેલ્ડર, મશીનિસ્ટ, ડિઝલ મિકેનિક, કોપા, ઈલેક્ટ્રિશિયન, વાયરમેન, આર.એફ.એમ તેમજ અન્ય કેટલાક ટ્રેડ જેવા કે ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ મિકેનિક, કોમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામિંગ, સ્ટેનોગ્રાફીની લાયકાતવાળા અસંખ્ય કોર્સિસ ખૂબ જ લોકપ્રિય બન્યા છે.

ગુજરાત રાજ્યમાં દરેક તાલુકામાં સરકારી આઈ.ટી.આઈ. ઉપલબ્ધ છે. આઈ.ટી.આઈ.માં મેરિટનાં ધોરણે પ્રવેશ અપાય છે. મધ્યમ વર્ગના તેમજ અભ્યાસ સાથે રોજગાર મેળવવા માંગતા યુવાનો માટે આઈ.ટી.આઈ. આશીર્વાદરૂપ છે. પ્લમ્બિંગ, કારપેન્ટ્રી, બ્લેકસ્મિથ તેમજ કોમ્પ્યુટરનું કૌશલ્ય ધરાવતા યુવાનો ડિઝિટલ ઈન્ડિયા, સ્ટાર્ટઅપ ઈન્ડિયા તેમજ મેક ઈન ઈન્ડિયામાં મહત્વનો ભાગ ભજવી રહ્યા છે. આવો, આઈ.ટી.આઈ. વિશે વિવિધ પ્રકારના તાલીમ કૌશલ્ય વિશે માહિતી મેળવીએ.

એન.સી.વી.ટી. પેટર્નના અભ્યાસક્રમો

ક્રમ નં	વ્યવસાયનું નામ	ન્યૂનતમ શૈક્ષણિક લાયકાત	અભ્યાસક્રમની મુદત અને પ્રકાર
	ધોરણ-૧૦ની લાયકાતવાળા અભ્યાસક્રમો		
૦૧	મશીનિસ્ટ ગ્રાઈન્ડર	વ્યવસાય ક્રમ નં. ૦૧ થી ૨૪	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૨	મિકેનિક (રેફ્રિજરેશન એન્ડ એરકન્ડિશનર)	માટે ન્યૂનતમ શૈક્ષણિક લાયકાત ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૩	ડ્રાફ્ટસમેન મિકેનિક	ધોરણ : ૧૦ પાસ (ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે)	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૪	ડ્રાફ્ટસમેન સિવિલ		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૫	ઈલેક્ટ્રોનિક્સ મિકેનિક		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૬	સર્વેયર		૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૭	મરિન ફિટર		૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૮	ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ મિકેનિક (કેમિકલ પ્લાન્ટ)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૯	એટેન્ડેન્ટ ઓપરેટર (કેમિકલ પ્લાન્ટ)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦	લેબોરેટરી આસિસ્ટન્ટ (કેમિકલ પ્લાન્ટ)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૧	મેન્ટેનન્સ મિકેનિક (કેમિકલ પ્લાન્ટ)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૨	ઈલેક્ટ્રિશિયન		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૩	ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ મિકેનિક		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૪	ટુલ એન્ડ ડાઈ મેકર (પ્રેસ ટૂલ્સ, જીગ્સ એન્ડ ફિક્ચરર્સ)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)

૧૫	ઈન્ફોરમેશન કોમ્પ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી સિસ્ટમ મેન્ટેનન્સ		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૬	મિકેનિક મોટર વ્હીકલ		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૭	પ્લાસ્ટિક પ્રોસેસિંગ ઓપરેટર		૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૮	મિકેનિક ડિઝલ એન્જિન		૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૯	ફિટર		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૦	ટર્નર		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૧	મશીનિસ્ટ		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૨	લિફ્ટ એન્ડ એસ્કલેટર મિકેનિક		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૩	ઈન્ટરિયર ડેકોરેશન એન્ડ ડિઝાઇન		૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૪	મિકેનિક ઓટો ઇલેક્ટ્રિકલ એન્ડ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ		૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૫	ફિઝિયોથેરાપી ટેકનિશિયન	વ્યવસાય ક્રમ નં. ૨૫ થી	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૬	ફાયનાન્સ એકિઝક્યુટિવ	૪૪ માટે ન્યૂનતમ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૨૭	મલ્ટીમીડિયા એનિમેશન એન્ડ સ્પેશિયલ ઇફેક્ટ	શૈક્ષણિક લાયકાત ધોરણ : ૧૦+૨ની	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૨૮	સ્ટેનોગ્રાફર સેક્રેટરિયલ આસિસ્ટન્ટ	પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૨૯	ડેસ્ક ટોપ પબ્લિશિંગ ઓપરેટર		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૦	હોર્ટીકલ્ચર		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૧	હોસ્પિટલ હાઉસ કિપિંગ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૨	હેલ્થ સેનેટરી ઇન્સ્પેક્ટર		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૩	આસિસ્ટન્ટ ટુરિસ્ટ ગાઈડ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૪	કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર કમ પ્રોગ્રામિંગ આસિસ્ટન્ટ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૫	પ્રેસ મેકિંગ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૬	બેઝિક કોસ્મોટોલોજી		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૭	ફન્ટ ઓફિસ આસિસ્ટન્ટ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૮	પ્રિ-પ્રિપેટરી સ્કુલ મેનેજમેન્ટ આસિસ્ટન્ટ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૯	ડેરીંગ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૦	ફેશન ડિઝાઇન ટેકનોલોજી		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૧	ડેન્ટલ લેબોરેટરી ટેકનિશિયન		૨ વર્ષ (નોન એન્જિ.)

૪૨	ફુટ એન્ડ વેજિટેબલ પ્રોસેસિંગ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૩	હેલ્થ સેફ્ટી એન્ડ એન્વાયરમેન્ટ	ઊંચાઈ - ૧૬૫ સેમી, છાતી - ૮૧ સે.મી, કુલાવીને - ૮૫ સે.મી., વજન - ૫૨ કિ.ગ્રા, MBBS ડો.નું મેડિકલ ફિટનેશ સર્ટિફિકેટ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૪	હોસ્પિટાલિટી મેનેજમેન્ટ બેઝિક ટ્રેનિંગ(HMBT) (હોટલ મેનેજમેન્ટ કોર્સિસ)		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૫	ફાયર ટેકનોલોજી એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રિયલ સેફ્ટી મેનેજમેન્ટ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૨ પાસ ઊંચાઈ - ૧૬૫ સેમી, છાતી - ૮૧ સે.મી, કુલાવીને - ૮૫ સે.મી., વજન - ૫૨ કિ.ગ્રા, MBBS ડો.નું મેડિકલ ફિટનેશ સર્ટિફિકેટ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૬	પ્લમ્બર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૪૭	સ્યુઈંગ ટેકનોલોજી	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
	ધોરણ : ૮ની લાયકાતવાળા અભ્યાસક્રમો		
૪૮	ફાઉન્ડ્રીમેન ટેકનિશિયન	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૪૯	વાયરમેન	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૫૦	મિકેનિક ટ્રેક્ટર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૫૧	સરફેશ ઓરનામેન્ટેશન ટેકન. (એમ્પ્રોયડરી)	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૫૨	પેન્ટર જનરલ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૫૩	ઓલ્ડ એઈજ કેર આસિસ્ટન્ટ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૫૪	શીટ મેટલ વર્કર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)

૫૫	જનરલ કાર પેન્ટર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૫૬	વેલ્ડર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૫૭	મેશન	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
<p>જી.સી.વી.ટી. પેટર્નના (રાજ્ય કક્ષા) અભ્યાસક્રમો ધોરણ : ૧૦ ની લાયકાતવાળા અભ્યાસક્રમો</p>			
૫૮	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન લેબોરેટરી આસિસ્ટન્ટ (પેથોલોજી)	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (સાયન્સ અંગ્રેજી વિષય સાથે)	૬ માસ (નોન એન્જિ.)
૫૯	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન મેડીકલ લેબોરેટરી ટેકનોલોજી(પેથોલોજી)	B.Sc. (Chemistry/Micro Biology/Bio Chemistry/ Zoology/Botony)	૧ વર્ષ
૬૦	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન બિલ્ડિંગ એન્ડ આર્કિટેક્ચર ડિઝાઇન	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે)	૧ વર્ષ
૬૧	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન સિવિલ પ્લાનીંગ એન્ડ ડ્રાફ્ટીંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે)	૨ વર્ષ
૬૨	મિકેનિક રેડિયો એન્ડ ટી.વી.	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે)	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૬૩	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન કોમ્પ્યુટર ટીચર્સ ટ્રેનિંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૬ માસ (નોન એન્જિ.)
૬૪	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન ઈ-કોમર્સ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૬૫	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન વેબ ડિઝાઇન	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૬૬	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન મલ્ટીમીડિયા ટેકનોલોજી એન્ડ ડી.ટી.પી.	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ અથવા ધો. ૧૦ પછીનો AICTE માન્ય ઈજનેરી ડિપ્લોમા અથવા ડિપ્લોમા ઈન ફાઇન આર્ટ્સ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)

૬૭	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન હાર્ડવેર ટેકનો. નેટવર્ક એન્ડ એડમિનિસ્ટ્રેશન	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૬૮	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન કોમ્પ્યુટર એડેડ ડિઝાઇન એન્ડ ઓટો કેડ-૨૦૦૦	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (સાયન્સ) અથવા I.T.I /D.C/D.M. ટ્રેડ અથવા AICTE માન્ય ઈજનેરી ડિપ્લોમા	૬૭ માસ
૬૯	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન સોફ્ટવેર પ્રોગ્રામીંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૦	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન ફાઈનાન્સિયલ એડવાઈઝિંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ અથવા પોલિટેકનિક ડિપ્લોમા પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૧	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન ટૂલ ટેકનોલોજી	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૭૨	ટેલિફોન મોબાઈલ ફોન રિપેરિંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૬૭ માસ (એન્જિ.)
૭૩	ઓફસેટ પ્રિન્ટર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૪	સ્ટેનો કમ કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર (અંગ્રેજી)	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (અંગ્રેજી વિષય સાથે)	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૫	પ્લેટ મેકર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે)	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૬	સ્ટેનો કમ કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર (ગુજરાતી)	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (ગુજરાતી વિષય સાથે)	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૭	કોમ્પ્યુટર એડેડ ક્વાર્ટઝ વોય કમ મોબાઈલ ફોન મીકે.	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૮	કોમ્પ્યુટર એડેડ ડ્રેસ મેકિંગ એન્ડ ડ્રેસ ડિઝાઇન	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૯	મેડિકલ ઈલેક્ટ્રીકલ મિકેનિક	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ તથા N.C.V.T. પેટર્નના R.M.T.V/ELECTRO. MECH./ELECTRICIAN ટ્રેડ પૈકી કોઈપણ એક ટ્રેડ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)

૮૦	સ્ટેનોગ્રાફી ગુજરાતી	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (ગુજરાતી વિષય સાથે)	૧ વર્ષ
૮૧	ફૂડ એન્ડ બેવરેજીસ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (અંગ્રેજી વિષય સાથે) અથવા તેની સમકક્ષ	૬૭ માસ
૮૨	ફૂડ પ્રોડક્શન (કોન્ટિનેન્ટલ / ઈન્ડિયન / પંજાબી / ચાઈનીઝ)	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (અંગ્રેજી વિષય સાથે) અથવા તેની સમકક્ષ	૬૭ માસ
૮૩	હાઉસ કિપિંગ એન્ડ બેકરી	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (અંગ્રેજી વિષય સાથે)અથવા તેની સમકક્ષ	૬૭ માસ
૮૪	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન મશીન ટૂલરૂમ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી વિષય સાથે) (૫૦ ટકા ગુણ આવશ્યક અને અનામત કેટેગરી માટે ૪૦ ટકા ગુણ)	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૮૫	ફાયરમેન	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૮૬	સેફ્ટી એન્ડ સિક્યોરિટી મેન.	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૮૭	લિફ્ટ મેન્ટેનન્સ મિકેનિક	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ(વિજ્ઞાન પ્રવાહ અથવા I.T.I ઈલેક્ટ્રિશિયન પાસ)	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૮૮	ઓફસેટ પ્રિન્ટર એન્ડ પેકેજર્સ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૮૯	ઈલેક્ટ્રિકલ એપ્લાયન્સિસ રિપેરર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૯૦	કોમ્યુનિકેશન એન્ડ સ્પોકન ઈંગ્લિશ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૩ માસ
૯૧	ઓટોમાઈલ બોડી રિપેરર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૯૨	ઓટોમાઈલ પેઈન્ટ રિપેરર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

૯૩	સેલ્સ આસિસ્ટન્ટ (રિટેઈલ)	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૯૪	શીપ બિલ્ડિંગ ટેકનિશિયન	ધો. ૧૦ પાસ + ITI વેલ્ડર, ઈફ્ટર પાસ	૬ માસ
૯૫	મરિન ઈલેક્ટ્રિશિયન એડવાન્સ	ધો. ૧૦ પાસ + ITI ઈલેક્ટ્રિશિયન, વાયરમેન પાસ	૬ માસ
૯૬	પાઈપ ફિટર મરિન	ધો. ૧૦ પાસ + ITI ફિટર, પ્લમ્બર પાસ	૬ માસ
૯૭	સ્પેશિયલ પરપજ વ્હીકલ એન્ડ કેઈન ઓપરેટર	ધો. ૧૦ પાસ + ITI મોટર મિકે., મિકે. ડિઝલ પાસ	૬ માસ
૯૮	શીટ મેટલ ટેકનિશિયન	ધો. ૧૦ પાસ + ITI શીટ મેટલ પાસ	૬ માસ
૯૯	કાર પેન્ટર એન્ડ જોઈનર	ધો. ૧૦ પાસ + ITI કાર પેન્ટર પાસ	૬ માસ
૧૦૦	શીપ બિલ્ડિંગ ટેકનિશિયન એડવાન્સ	ધો. ૧૦ પાસ + ITI વેલ્ડર, ફિટર પાસ	૬ માસ
૧૦૧	ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ મિકેનિક પાવર પ્લાન્ટ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦૨	ઈલેક્ટ્રિશિયન પાવર પ્લાન્ટ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦૩	ફાર્માસ્યુટિકલ મશીનરી મિકેનિક	ધોરણ : ૧૦ પાસ+ITI FT/ET/RFM/IM પાસ	૬ માસ (એન્જિ.)
૧૦૪	ડોમેસ્ટિક હોમ એપ્લાયન્સ રિપેરિંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)

ધોરણ : ૭ તથા ૮ ની લાયકાતવાળા અભ્યાસક્રમો

૧૦૫	પ્લમ્બીંગ આસિસ્ટન્ટ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦૬	મરિન એન્જિનિયરીંગ ટેકનિશિયન	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦૭	ટુ વ્હીલર ઓટો રીપેરર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦૮	સ્યુઈંગ મશીન ઓપરેટર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૩ માસ
૧૦૯	આર્મેચર મોટર રિવાઈન્ડીંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૭ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)

૧૧૦	મેન્સ એન્ડ વુમન ગારમેન્ટ મેકિંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૭ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૧૧	જનરલ મિકેનિક	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૭ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૧૨	વેલ્ડર કમ ફેબ્રિકેટર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૭ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૧૩	સાર્ટિ. કોર્સ ઈન ડાયમન્ડ ગ્રેડિંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૭ પાસ	૩ માસ
૧૧૩-એ	કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનિશિયન	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
અંધ અપંગ ઉમેદવારો માટે વિશિષ્ટ અભ્યાસક્રમો			
૧૧૪	કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ
૧૧૫	સ્ટેનોગ્રાફી અંગ્રેજી	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ (અંગ્રેજી વિષય સાથે)	૧ વર્ષ
૧૧૬	ઓફસેટ પ્રિન્ટર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ
૧૧૭	એમ્પ્રોડયરી એન્ડ નીડલ વર્ક	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૧૮	કટિંગ એન્ડ ટેલરિંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૧૯	ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગ એન્ડ બુક બાઈન્ડિંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૨૦	આર્મેચર મોટર રિવાઈન્ડિંગ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૭ પાસ (સૂચિત)	૧ વર્ષ
૧૨૧	ડેસ્ક ટોપ પબ્લીશીંગ ઓપરેટર(ડીટીપી)	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૨૨	પ્લમ્બિંગ આસિસ્ટન્ટ	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૨૩	ટુ વ્હીલર ઓટો રિપેરર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૨૪	હેર એન્ડ સ્કીનકેર	ધોરણ : ૧૦+૨ની પદ્ધતિમાં ધોરણ : ૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૨૫	ટેલિફોન ઓપરેટર કમ રિસેપ્શનિસ્ટ	ધોરણ : ૧૦ (અંગ્રેજી વિષય સાથે)	૬ માસ

કૌશલ્ય તાલીમને મુખ્ય શિક્ષણ ધારા સાથે જોડાણ અંગેની નીતિ : શિક્ષણ વિભાગના તારીખ: ૨/૬/૨૦૧૧ના ઠરાવ ક્રમાંક: મશબ/૧૨૧૧/૫૮૦/છ થી જે વિદ્યાર્થીઓએ ધોરણ :૮ પછી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા (ITI)નો બે વર્ષ કે તેથી વધુ સમયગાળાનો માન્યતા પ્રાપ્ત કોર્સ કરેલ હોય અને તે માટેની નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (એન.સી.વી.ટી) અથવા ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (જી.સી.વી.ટી)ની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય અને જો તેઓ પોતાની પસંદગી અનુસાર ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની ધોરણ-૧૦ની અથવા ગુજરાત ઓપન સ્કૂલ એક્ઝામિનેશન ની ગુજરાતી તેમજ અંગ્રેજી વિષયની પરીક્ષા પાસ કરે તો તે વિદ્યાર્થીઓને માધ્યમિક શિક્ષણ પછીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશના હેતુસર ધોરણ : ૧૦ની સમકક્ષ ગણવા ઠરાવ કરવામાં આવેલ છે.

જે વિદ્યાર્થીઓએ ધોરણ-૧૦ પાસ કર્યા પછી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા (I.T.I)નો બે વર્ષ કે તેથી વધુ સમયગાળાનો માન્યતા પ્રાપ્ત કોર્સ કરેલ હોય અને તે માટેની નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (એન.સી.વી.ટી) અથવા ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (જી.સી.વી.ટી)ની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય અને જો તેઓ પોતાની પસંદગી અનુસાર ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની ધોરણ-૧૨ની અથવા ગુજરાત ઓપન સ્કૂલ એક્ઝામિનેશનની અંગ્રેજી વિષયની પરીક્ષા પાસ કરે તો તે વિદ્યાર્થીઓને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ પછીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશના હેતુસર ધોરણ-૧૨ની સમકક્ષ ગણવા ઠરાવ કરવામાં આવેલ છે.

શિક્ષણ વિભાગના તારીખ: ૩/૫/૨૦૧૨ના ઠરાવ ક્રમાંક:પરચ/૧૦૨૦૧૨/યુઓઆર-૧/સ તથા તારીખ: ૧૦/૫/૨૦૧૨ના સુધારા ઠરાવમાં જણાવ્યા મુજબ ધોરણ-૧૦ પછીના આઈ.ટી.આઈ. પેટર્નના અભ્યાસક્રમો પાસ કરેલ તાલીમાર્થીઓને ડિપ્લોમા એન્જિનિયરીંગના અભ્યાસક્રમોમાં ત્રીજા સેમેસ્ટરમાં પ્રવેશ આપવા ઠરાવ કરવામાં આવેલ છે. પ્રવેશ અંગેનો કાર્યક્રમ તથા પ્રવેશ અંગેની માહિતી www.acpdc.in પરથી મળી શકશે.

સામાન્ય વહીવટ વિભાગના તારીખ: ૧૫/૦૫/૨૦૧૨ના ઠરાવ ક્રમાંક: રવભ/૧૦૨૦૧૧/

યુ.ઓ./૧૮૦/ક થી જે વિદ્યાર્થીઓએ ધોરણ : ૮ પછી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા (I.T.I)નો બે વર્ષ કે તેથી વધુ સમયગાળાનો માન્યતા પ્રાપ્ત કોર્સ કરેલ હોય અને તે માટેની નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (એન.સી.વી.ટી) અથવા ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (જી.સી.વી.ટી)ની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય અને જો તેઓએ પોતાની પસંદગી અનુસાર ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની ધોરણ-૧૦ની અથવા ગુજરાત ઓપન સ્કૂલ એક્ઝામિનેશનની ગુજરાતી તેમજ અંગ્રેજી વિષયની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય તો તેવા ઉમેદવારોને સરકારી નોકરીના હેતુસર ધોરણ :૧૦ની શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા હોવાના ગણવા ઠરાવ કરવામાં આવેલ છે.

જે વિદ્યાર્થીઓએ ધોરણ :૧૦ પાસ કર્યા પછી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા(I.T.I)નો બે વર્ષ કે તેથી વધુ સમયગાળાનો માન્યતા પ્રાપ્ત કોર્સ કરેલ હોય અને તે માટેની નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (એન.સી.વી.ટી) અથવા ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (જી.સી.વી.ટી)ની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય અને જો તેઓએ પોતાની પસંદગી અનુસાર ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની ધોરણ-૧૨ની અથવા ગુજરાત ઓપન સ્કૂલ એક્ઝામિનેશનની ગુજરાતી તેમજ અંગ્રેજી વિષયની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય તો તેવા ઉમેદવારોને સરકારી નોકરીના હેતુસર ધોરણ :૧૨ની શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા હોવાના ગણવા ઠરાવ કરવામાં આવેલ છે.

ભારત સરકારના શ્રમ અને રોજગાર વિભાગના નેજા હેઠળ, ગુજરાત રાજ્યના શ્રમ અને રોજગાર વિભાગના રોજગાર અને તાલીમ ખાતાની ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ મારફતે રાજ્યના યુવાધનને વિવિધ વ્યવસાયોને લગતા કૌશલ્યની તાલીમ આપવાની પ્રવૃત્તિ કરવામાં આવે છે. રાજ્યના ઉદ્યોગગૃહોની કુશળ માનવબળની વધતી જતી જરૂરિયાતોને ધ્યાને લઈને ગુણવત્તાસભર અને જરૂરિયાતલક્ષી તાલીમી પ્રશિક્ષણ રાજ્યના યુવાધનને મળી રહે તે માટે રોજગાર અને તાલીમ ખાતાએ બહુઆયામી યોજનાઓ અમલમાં મૂકીને જનસાધારણ માટે રોજગારી અને સ્વરોજગારીનાં દ્વાર ખોલી આપ્યાં છે. જેની રૂપરેખા નીચે મુજબ છે.

(૧) સુપિરિયર ટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમો બાબત : રાજ્યના નવયુવાનોને અદ્યતન ટેકનોલોજીથી તાલીમબદ્ધ કરવા માટે અને ઉદ્યોગ ગૃહોની માંગ અનુસાર આધુનિક ટેકનોલોજીના સુપિરિયર ટેકનોલોજીના નવા અભ્યાસક્રમો નિરંતર બદલાતી ટેકનોલોજીને ધ્યાને લઈ નવીન ટેકનોલોજીને અનુરૂપ માનવબળની જરૂરિયાત ઉપસ્થિત થયેલ છે જે માટે આ ખાતા દ્વારા ઓટોમોબાઈલ ક્ષેત્રે, સી.એન.સી. ટેકનોલોજી, સોલાર ટેકનોલોજી, કેમિકલ, એન્વાયરમેન્ટ વગેરે સેક્ટરોમાં કુલ ૨૯ સંસ્થાઓ ખાતે નવીન સુપિરિયર ટેકનોલોજીના વિવિધ સેક્ટરોમાં કુલ ૯૮૪૦ ઉમેદવારોને તાલીમ આપવામાં આવેલ છે.

(૨) ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો (ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ) સંસ્થાઓ : રાજ્ય સરકાર હસ્તકની ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં ચાલતા વ્યવસાયોમાં પ્રવેશ મેળવવા માંગતા ઉમેદવારોના ધસારાને ધ્યાનમાં લઈ તથા સરકારી સંસ્થાઓમાંની હાલની મર્યાદિત પ્રવેશ ક્ષમતાને ધ્યાનમાં લઈ રાજ્ય સરકારે સહાયક અનુદાનના ધોરણે ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો ચલાવવાની યોજના અમલમાં મૂકી છે. તે અન્વયે જે ખાનગી સંસ્થા, ટ્રસ્ટ વગેરેને આ કારીગર તાલીમ યોજના હેઠળના અભ્યાસક્રમો ચલાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને આવી સંસ્થાઓને આવર્તક ખર્ચના ૧૦૦ ટકા પ્રમાણે ગ્રાન્ટ આપવામાં આવે છે. હાલ, રાજ્યમાં ૧૧૩ ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો કાર્યરત છે, જેમાં ૧૩૮૪૪ બેઠકો ઉપર તાલીમ સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ કરવામાં આવેલ છે.

(૩) કારીગર તાલીમ યોજના (સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા) : આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ વિવિધ ઉદ્યોગો અને સેવા ક્ષેત્રને કુશળ માનવબળ ઉપલબ્ધ કરાવવાનો તેમજ જુદા જુદા ક્ષેત્રે વિકસતી જતી ટેકનોલોજી અંગે ઉમેદવારોને તાલીમ આપી, રોજગારી/ સ્વરોજગારી મેળવવામાં સહાયભૂત થવાનો છે. આ યોજનાના નિયમન માટે રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ ભારત સરકારની નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (એન.સી.વી.ટી.) કાર્યરત છે.

મુખ્યત્વે ભારત સરકારના શ્રમ મંત્રાલયની કારીગર તાલીમ યોજના હેઠળ, ગુજરાત રાજ્યની વિવિધ સરકારી/ ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ/સ્વનિર્ભર ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં

છ માસ, એક વર્ષ, બે વર્ષ કે ત્રણ વર્ષ સુધીની, લાંબા ગાળાની મુદતના વિવિધ વ્યવસાયના અભ્યાસક્રમોની તાલીમ આપવામાં આવે છે.

રાજ્યમાં વ્યવસાયિક તાલીમ માટે વ્યાપક સુવિધાનું નિર્માણ કરવામાં આવેલ છે. જેના ભાગ રૂપે હાલમાં, ૨૮૨ સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ (૧૩૦૭૭૨ બેઠકો), ૧૧૩ ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો (૧૩૮૪૪ બેઠકો) તથા ૩૮૪ સ્વનિર્ભર ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો (૨૬૭૧૫ બેઠકો) મળી કુલ ૭૭૯ સંસ્થાઓમાં કુલ ૧,૭૧,૩૩૧ બેઠકો પ્રાપ્ય છે.

આ યોજના હેઠળ ૧૧૧ એન.સી.વી.ટી. પેટર્નના વ્યવસાયોની તેમજ રાજ્ય કક્ષાની ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (જી.સી.વી.ટી.) પેટર્ન હેઠળના ૬૫ વ્યવસાયોની તાલીમ સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ (આઈ.ટી.આઈ), ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ/ સ્વનિર્ભર ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ, સરકારી ટેકનિકલ હાઈસ્કૂલો વગેરે સંસ્થાઓ ખાતે આપવામાં આવે છે.

આ યોજના અન્વયે એન.સી.વી.ટી. પેટર્નના તેમજ જી.સી.વી.ટી. પેટર્નના ઉપલબ્ધ વ્યવસાયો અને તેના ટ્રેડ કોડ તથા જરૂરી ન્યૂનતમ શૈક્ષણિક લાયકાત, તાલીમનો સમયગાળો વગેરેની વિગતો વેબસાઈટ ઉપર દર્શાવેલ છે. તદ્અનુસાર, ઓછામાં ઓછી ૧૪ વર્ષની વય ધરાવતો કોઈ પણ ઉમેદવાર કે જે ધો. ૭ થી ૧૨ સુધીની લાયકાત ધરાવતો હોય તે લાયકાત અનુસારના વ્યવસાયમાં મેરિટના આધારે પ્રવેશ મેળવી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં વ્યવસાયિક તાલીમ પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

સામાન્ય રીતે ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓનું પ્રવેશ સત્ર ઓગસ્ટ માસથી શરૂ થતું હોય છે. જે અંતર્ગત, રોજગાર અને તાલીમ ખાતા દ્વારા દર વર્ષના મે-જૂન માસમાં એસ.એસ.સી.ના પરિણામના એકાદ સપ્તાહમાં વર્તમાનપત્રોમાં પ્રવેશ અંગેની જાહેરાત પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવે છે. સંબંધિત પ્રવેશ સત્રમાં વિવિધ વ્યવસાયમાં ભરવાપાત્ર બેઠકો, સંસ્થાઓ તેમજ વ્યવસાયોની યાદી, પ્રવેશ લાયકાત તેમજ વ્યવસાયિક તાલીમ સંબંધિત અન્ય બાબતોની વિગતવાર માહિતી સંબંધિત માહિતી પુસ્તિકા રોજગાર અને તાલીમ ખાતા દ્વારા પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવે

છે. રોજગાર અને તાલીમ ખાતાની વેબસાઈટ (1) <http://www.talimrojgar.rog> (2) <http://itiadmission.guj.nic.in> (3) <http://itiadmission1.guj.nic.in> ઉપર ઓનલાઈન એપ્લિકેશન માંગવામાં આવે છે, આવેલ એપ્લિકેશન પૃથક્કરણ કરી મેરિટ તૈયાર કરવામાં આવે છે. મેરિટના આધારે પ્રવેશ મેળવવાપાત્ર ઉમેદવારોને રૂબરૂ મુલાકાત માટે બોલાવવામાં આવે છે અને મેરિટના આધારે મળવાપાત્ર વ્યવસાયની ઉપલબ્ધ ખાલી બેઠક ઉપર પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.

અપંગ ઉમેદવારો, મહિલાઓ, અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારોને ટ્યૂશન ફી ભરવામાં મુક્તિ આપવામાં આવે છે. તદ્દુપરાંત આવક મર્યાદાને ધ્યાને લઈને સંસ્થા ખાતે મંજૂર બેઠકોના ૩૩.૦૩ ટકા તાલીમાર્થીઓને પ્રવર્તમાન નિયમોનુસાર વૃત્તિકા (સ્ટાઈપેન્ડ) પણ આપવામાં આવે છે. તેમજ અ.જ.જા/અ.જા/સા.શૈ.પ. વગેરે કેટેગરીના તાલીમાર્થીઓને રાજ્ય સરકારના સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા વિભાગ/આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હેઠળ કાર્યરત અનુક્રમે અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ/વિ.જા. કલ્યાણ/અનુ.જનજાતિ કલ્યાણ ખાતાઓ દ્વારા પણ નિયત દરે શિષ્યવૃત્તિ આપવામાં આવે છે.

છાત્રાલયની સુવિધાઓ : રાજ્યની ૪૮ સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ ખાતે છાત્રાલયની સગવડ છે, જેમાં રૂ. ૨૫૦/- અનામત રકમ તથા રૂ. ૫૦/- છ માસિક સર્વિસ ચાર્જ સાથે તાલીમાર્થીને પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. અનામતની રકમ તાલીમાર્થીઓ હોસ્ટેલ છોડી જાય ત્યારે પરત કરવામાં આવે છે.

તાલીમ અને સલામતી : ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ ખાતે મુખ્યત્વે, એન.સી.વી.ટી/ જી.સી.વી.ટી માન્ય અભ્યાસક્રમોમાં નિયત કર્યા અનુસાર સૈધ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક તાલીમ આપવામાં આવે છે. જે પૈકી વિવિધ વ્યવસાયોની પ્રાયોગિક તાલીમ દરમ્યાન તાલીમાર્થીઓને વિવિધ યંત્રો તથા ઉપકરણો સાથે કામ કરવું પડે છે. જે દરમ્યાન અકસ્માતની સંભાવના વધી જતી હોય છે. જેના કારણે તાલીમાર્થીને જીવ ગુમાવવો પડે અથવા તો સમગ્ર જીવન અપંગ/અશક્ત તરીકે વિતાવવું પડે. આવા સંજોગોમાં ઉપરોક્ત જોખમ સામે રક્ષણ આપવા અને

યોગ્ય વીમા કવચ પૂરું પાડવા માટે ગુજરાત સામૂહિક જૂથ (જનતા) અકસ્માત વીમા યોજના રૂપિયા એક લાખની મર્યાદામાં ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૦૮ થી સરકારશ્રી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ છે. સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ ખાતે આપવામાં આવતી વિવિધ વ્યવસાયોની પ્રાયોગિક તાલીમ દરમ્યાન તાલીમાર્થીઓને કાચો માલ-સામાન પૂરો પાડવામાં આવે છે. તાલીમ દરમ્યાન જરૂરી સાધનો તાલીમાર્થીઓને આપવામાં આવે છે. જે તાલીમ પૂર્ણ થયે સંસ્થામાં પરત જમા કરાવવાનાં રહે છે.

(૪) મોડ્યુલર એમ્લોયેબલ સ્કીલ MES : ભારત સરકારના શ્રમ અને રોજગાર મંત્રાલય (DGET), નવી દિલ્હી દ્વારા કૌશલ્ય વિકાસ પહેલ શક્તિ યોજના (SDIS) આધારિત મોડ્યુલર એમ્લોયેબલ સ્કીલ (MES) યોજના વર્ષ ૨૦૦૭-૦૮ થી શરૂ કરેલ છે. રાજ્યમાં અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં રોકાયેલ કામદારો, શાળાકીય શિક્ષણ અધવચ્ચે છોડી જનાર કારખાનામાં કામ કરતા કામદારો કે જેઓ તે પૂરતું કૌશલ્ય ધરાવતા નથી તેવા ઉમેદવારો આ યોજના હેઠળ તાલીમ મેળવી એન.સી.વી.ટી. પ્રમાણપત્ર મેળવી શકે. આ માટે ગુજરાતમાં હાલમાં ૭૬૮ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ પ્રોવાઈડર (VTP)ને માન્યતા આપવામાં આવેલ છે. હાલમાં આ યોજના માટે ગુજરાત ખાતે ડીજીઈટી, નવી દિલ્હી દ્વારા પ્રમાણિત કરેલ ૬૧ સેક્ટર અને ૫૭૮ વ્યવસાયોમાં તાલીમ આપવામાં આવેલ છે.

(૫) બાંધકામ ક્ષેત્રની તાલીમ : બાંધકામ વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા અસંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારોને તાલીમ માટે કુલ ૨૫ સંસ્થાઓમાં કન્સ્ટ્રક્શન સ્કીલ તાલીમ કેન્દ્રો સ્થાપવામાં આવેલી છે. જેમાં આ પ્રકારના ટૂંકા ગાળાના વ્યવસાયોમાં તાલીમ આપવામાં આવે છે. જે (૧) બાર બેન્ડિંગ (૨) સ્કે ફોલ્ડિંગ (૩) પ્લમ્બિંગ અને સેનીટેશન (૪) ફોર્મ વર્ક કારપેન્ટરી (૫) કન્સ્ટ્રક્શન ઈલેક્ટ્રિશિયન અને વાયરમેનના વ્યવસાયોમાં અસંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારોને અઘતન તાલીમ આપવા માટેની સુવિધા ઉપલબ્ધ કરવામાં આવેલ છે.

(૬) મોટર ડ્રાઈવિંગ સ્કૂલ : રાજ્યની ૪૪ સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં સરકારી મોટર ડ્રાઈવિંગ સ્કૂલની સ્થાપના કરવામાં આવેલી છે. તદ્દુપરાંત ૪૫

કૌશલ્યવર્ધન તાલીમ કેન્દ્રોમાં પણ મોટર ડ્રાઈવિંગ સ્કૂલની વ્યવસ્થા કરવામાં આવેલ છે. આમ કુલ ૮૯ મોટર ડ્રાઈવિંગ સ્કૂલોમાં યોગ્ય, સલામત અને પદ્ધતિસરનું મોટર ડ્રાઈવિંગ શીખવવામાં આવે છે.

(૭) સ્વનિર્ભર તાલીમ સંસ્થાઓ માટેની યોજના : રાજ્યમાં વ્યવસાયિક તાલીમની સુવિધાઓનું વિસ્તૃતીકરણ કરવા સારું સ્વરોકાણથી એન.સી.વી.ટી./જી.સી.વી.ટી. અભ્યાસક્રમો સ્વનિર્ભર ધોરણે ચલાવવા જાહેર ટ્રસ્ટો/પબ્લિક લિ. કંપનીઓને વર્ષ ૧૯૯૯-૨૦૦૦ના વર્ષથી માન્યતા આપવાનું શરૂ કરેલ છે. હાલમાં ૩૮૪ સંસ્થાઓમાં સ્વનિર્ભર ધોરણે ૨૬૭૧૫ બેઠકો ઉપર તાલીમ સુવિધા મંજૂર થયેલ છે.

(૮) વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ અને તાલીમનું મહત્વ : રાષ્ટ્ર તથા રાજ્યનું યુવાધન રોજગારી, સ્વરોજગારી મેળવવા માટે પગભર થાય અને ગૌરવપૂર્ણ આજીવિકા મેળવી શકે તે માટે પર્યાપ્ત શિક્ષણની આવશ્યકતા છે. જેમાં સાહજિક રીતે યુવાધન એસ.એસ.સી., એચ.એસ.સી અને ત્યાર બાદ મહદ્અંશે વિનયન, વાણિજ્ય, વિજ્ઞાન અથવા અન્ય વિદ્યાશાખાના સ્નાતક/અનુસ્નાતકની

લાયકાત હાંસલ કરી સરકારી, ખાનગી ક્ષેત્રમાં નોકરી/રોજગારી મેળવવાની અપેક્ષા રાખતો હોય છે. પરંતુ, આ પ્રકારની રાબેતા મુજબની શૈક્ષણિક લાયકાતોના સહારે રોજગારી મેળવવાની તકો મર્યાદિત છે અથવા તો ઉચ્ચાંક સાથે ઉચ્ચ લાયકાતો મેળવ્યા બાદ પણ રોજગારીની સીમિત તકોનું નિર્માણ થાય છે. જ્યારે બીજી બાજુ ઓછી લાયકાત ધરાવતા, અર્ધશિક્ષિત, સ્કૂલડ્રોપ આઉટ, સામાન્ય શિક્ષણમાં સરેરાશ દેખાવ કરનારા, ટેકનિકલ જ્ઞાનમાં રુચિ ધરાવતા તેમજ વ્યવસાયિક કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરી ઉદ્યોગ જગતમાં, જીવન જરૂરી વ્યવસાયોમાં, કૌશલ્ય દ્વારા રોજગારી/સ્વરોજગારી મેળવવાની અપેક્ષા સેવતો વર્ગ પણ છે અને જે ગતિએ વિશ્વમાં ઔદ્યોગિકરણનો વ્યાપ વધી રહેલ છે, ટેકનોલોજીમાં પરિવર્તન આવી રહેલ છે તે જોતા આવા કૌશલ્યબદ્ધ વર્ગની/ કુશળ માનવબળની રાજ્ય, રાષ્ટ્રીય તેમજ વૈશ્વિક સ્તરે પણ વિપુલ પ્રમાણમાં માંગ/જરૂરિયાત ઉપસ્થિત થાય છે. આ તમામ બાબતોની સમતુલા અને સમન્વય રૂપે કૌશલ્ય તાલીમનું અનોખું મહત્ત્વ છે.

ઈ/યા મદદનીશ નિયામક (રોજગાર)
અમદાવાદ

વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રે થયેલ હરણફાળ ક્રાંતિને કારણે તેમજ વૈશ્વિકરણને લીધે દુનિયાના દેશો હવે એક ફલક પર આવી ગયા છે. છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોમાં વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રે આપણા દેશે કરેલ પ્રગતિને કારણે, વિશ્વના ફલક ઉપર, ભારત વૈશ્વિક મૂડીરોકાણ માટેનું પસંદગીનું સ્થળ બન્યું છે અને જેને સાકાર કરવા દેશની વિરાટ યુવા શક્તિનું સંપૂર્ણ યોગદાન દરેક ક્ષેત્રમાં જરૂરી છે. ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે આપણા દેશે કરેલ પ્રગતિમાં ટેકનિકલ શિક્ષણની ભૂમિકા મહત્વની છે. આપણા દેશના વડાપ્રધાનશ્રી દ્વારા આપવામાં આવેલ મંત્ર ‘મેઈડ ઇન ઇન્ડિયા’, ‘મેક ઇન ઇન્ડિયા’, સ્કિલ ઇન્ડિયા’ના સૂત્રથી વિશ્વના વિકસીત દેશોનાં પ્રબળ ઔદ્યોગિક એકમોનાં સંચાલકો પણ હવે આપણા દેશમાં અને ખાસ કરીને ગુજરાતમાં તેઓનાં ઔદ્યોગિક એકમો સ્થાપીને તેઓની પ્રોડક્ટનું ઉત્પાદન કરવા ઇચ્છુક બનેલ છે. આથી ભવિષ્યમાં આવનાર આધુનિક ટેકનોલોજી તથા તાંત્રિક પ્રક્રિયાને લક્ષમાં લેતાં, ટેકનિકલ શિક્ષણ મેળવેલ યુવાઓને રોજગારીની પુરતી તકો ઉપલબ્ધ છે અને તેને માટે જરૂરી સ્કીલ તથા જ્ઞાન ઉપલબ્ધ કરવાની જવાબદારીઓ ટેકનિકલ શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓની બની રહે છે.

“સૌનો સાથ - સૌનો વિકાસ ” એ મંત્ર લઈને, આધારસ્થંભ પુરવાર થયેલ, ટેકનિકલ કૌશલ્યની તાલીમ પામેલી એવી આપણી યુવા શક્તિએ વિકાસની પ્રક્રિયામાં જોડાઈ, અદ્ભુત પરિણામ હાંસલ કરી, ગુજરાતને એક સમૃદ્ધ, શિક્ષિત અને શક્તિશાળી રાજ્ય બનાવ્યું છે. જેનાથી પારદર્શિતા વધે અને રિસ્પોન્સ ટાઈમ ઘટે એવી ઇન્ફોર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી ટૂલ્સ જેવાં કે મોબાઈલ, કોમ્પ્યુટર, લેપટોપની મદદથી લેવાતી સેવાઓ (e-transaction) મેળવવામાં ગુજરાતીઓએ દેશના અન્ય રાજ્યોને પાછળ ધકેલી દીધાં છે. ગુજરાતે વૈશ્વિકરણ અને પરિવર્તનશીલ આર્થિક પ્રવાહને સમયસર પારખીને ટેકનિકલ શિક્ષણના વ્યાપનું વિસ્તરણ, રાજ્યની

રોજગાર અને તાલીમ વિષયક સેવાની નવી નીતિનું અમલીકરણ કર્યું છે. ગુજરાતનો યુવાન અઘતન મશીનો તથા ઉપકરણો ઉપર આધુનિક તાલીમ પ્રાપ્ત કરી વિવિધ ઉદ્યોગ માટે જરૂરી કુશળ માનવબળ પૂરું પાડે એ માટે જોઈતી તમામ તકો ગુજરાતની ટેકનિકલ શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓ પુરી પાડી રહી છે તે માટે ટેકનિકલ સંસ્થાઓની સંસ્થામાં ઉત્તરોત્તર વધારો કરવા જેવાં જરૂરી આવકાર દાયક પગલાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા લેવામાં આવેલ છે.

ઘોરણ-૧૦ (એસ.એસ.સી) પાસ કર્યા પછી અભ્યાસ માટે ઘણા વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે. એમાંનો એક વિકલ્પ ડિપ્લોમા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમનો છે. સિવિલ, મિકેનિકલ, ઇલેક્ટ્રિકલ, કોમ્પ્યુટર, ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન, ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન એન્ડ કંટ્રોલ, આર્કિટેક્ચર આસિસ્ટન્ટશીપ, ઓટોમોબાઈલ, મેટલર્જી, સિરામિક, પાવર ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, મેકાટ્રોનિક્સ ઈજનેરી જેવા વિવિધ કન્વેન્શનલ અને સ્પેશિયાલાઈઝડ ડિપ્લોમા ઈજનેરીના અભ્યાસક્રમોનું શિક્ષણ રાજ્યની સરકારી, અનુદાનિત તેમજ સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓ દ્વારા આપવામાં આવી રહ્યું છે.

ગુજરાત રાજ્યમાં હાલમાં કુલ ૧૩૫ ડિપ્લોમા ઈજનેરી સંસ્થાઓ પૈકીની ૩૦ સરકારી, ૦૫ અનુદાનિત અને ૧૦૦ સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓમાં કુલ ૬૮૦૧૫ બેઠકો ઉપલબ્ધ છે.

ગુજરાત રાજ્યમાં પ્રવેશ વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ થી પ્રથમ વખત જ, જે ઉમેદવારે નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (NCVT) અથવા ગુજરાત કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (GCVT) અથવા ટેકનિકલ પરીક્ષા બોર્ડ (TEB) દ્વારા માન્ય બે વર્ષનો સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમ, ઘોરણ-૧૦ (એસ.એસ.સી) પરીક્ષા અંગ્રેજી, ગણિત તેમજ વિજ્ઞાન વિષય સાથે, પાસ કરેલ હોય તે ઉમેદવારને ડિપ્લોમા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમના બીજા વર્ષમાં પ્રવેશ આપવાનું ચાલુ કરેલ છે. ગુજરાત રાજ્યમાં પ્રથમ

વખત વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ થી સ્વનિર્ભર સંસ્થા બી.એસ. પટેલ પોલિટેકનિક, ખેરવા દ્વારા ધોરણ-૧૦ પાસ કર્યા પછી ૬ વર્ષનો સીધો બી.ઇ. અભ્યાસક્રમ શરૂ કરવામાં આવેલ છે અને ૩ વર્ષ પછી આ અભ્યાસ કર્યા બાદ ડિપ્લોમા ઈજનેરીનું પ્રમાણપત્ર ઉપલબ્ધ થાય છે અને બાકીનાં ૩ વર્ષ કર્યા બાદ ડિગ્રી પ્રમાણપત્ર પ્રાપ્ત કરવાની જોગવાઈ છે. આ પ્રકારના અભ્યાસક્રમમાં બી.એસ. પટેલ પોલિટેકનિક, ખેરવા ખાતે ૬ વર્ષનો ઇન્ટિગ્રેટેડ ડિગ્રી ડિપ્લોમા સિવિલ ઈજનેરી, મિકેનિકલ ઈજનેરી, ઇલેક્ટ્રિકલ ઈજનેરી વિદ્યાશાખામાં ૬૦ની પ્રવેશ ક્ષમતા સાથે ઉપલબ્ધ છે.

તદ્ઉપરાંત પ્રવેશ વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬થી આઈ. ટી.એમ. વોકેશનલ યુનિવર્સિટી, વડોદરા સંસ્થા દ્વારા પણ આજ પ્રકારના અભ્યાસક્રમો ૬ વર્ષનો ઇન્ટિગ્રેટેડ ડિગ્રી ડિપ્લોમા સિવિલ ઈજનેરી, મિકેનિકલ ઈજનેરી, ઇલેક્ટ્રિકલ ઈજનેરી, કોમ્પ્યુટર ઈજનેરી અને મેકાટ્રોનિક્સ ઈજનેરી વિદ્યાશાખામાં કુલ ૨૪૦ પ્રવેશ ક્ષમતાથી આઈ. ટી. એમ વોકેશનલ યુનિવર્સિટી, વડોદરા સંસ્થા ખાતે શરૂ થયેલ છે.

ગુજરાતની તમામ પોલિટેકનિકમાં પ્રવેશ અંગેની કાર્યવાહી કરવા માટે એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ ડિપ્લોમા કોર્સિસ (ACPD) ની રચના રાજ્ય સરકાર દ્વારા કરવામાં આવી છે. જે પ્લાસ્ટિક એન્જિનિયરીંગ બિલ્ડિંગ, પ્રથમ માળે, સરકારી પોલિટેકનિક, આંબાવાડી, અમદાવાદ ખાતે કાર્યરત છે. જે કેન્દ્રિય ધોરણે મેરિટ યાદી તૈયાર કરી, રાજ્ય સરકારના ઠરાવ દ્વારા પ્રસ્તુત નિયમોની મર્યાદામાં રહીને ઓનલાઈન પ્રવેશની કાર્યવાહી કરે છે.

ડિપ્લોમા કક્ષાએ ટેકનિકલ શિક્ષણને વધારે ઉત્તેજન આપવા સરકાર સતત પ્રયત્નશીલ છે. વર્ષ ૨૦૦૭-૦૮ થી ફી માફી યોજના અંતર્ગતની બેઠકો પર પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. આ યોજનાનો લાભ સમાજના તમામ વર્ગના ઉમેદવારો કે જેમના કુટુંબના સભ્યોની બધા જ પ્રકારનાં સ્ત્રોતમાંથી કુલ વાર્ષિક આવક સરકારશ્રી દ્વારા નક્કી કરેલ આવકમર્યાદામાં હોય તેઓને મળી શકે છે. ઉચ્ચ શિક્ષણના અભ્યાસક્રમોમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને ટ્યૂશન ફી, સાધન-પુસ્તકોની ખરીદી ઉપરાંત જ્યારે પોતાના ઘરથી બહાર દૂરના સ્થળે અભ્યાસ અર્થે જતા હોય છે ત્યારે રહેવા-જમવા માટે પણ ઘણો ખર્ચ થતો

હોય છે. આથી અભ્યાસમાં તેજસ્વી આવા વિદ્યાર્થીઓ તેઓના વાલીની મર્યાદિત આવકને કારણે ફી ચૂકવવા તેમજ નિભાવ ખર્ચમાં આર્થિક સહાય વગર અભ્યાસ આગળ ધપાવવામાં ખૂબ જ મુશ્કેલી અનુભવતા હોય છે.

રાજ્યના ઉચ્ચ શિક્ષણના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા માંગતા તેજસ્વી અને જરૂરિયાતમંદ વિદ્યાર્થીઓની કારકિર્દીના ઘડતર માટે આર્થિક સહાય મળી રહે તે માટે ગુણવત્તા અને આવક (Merit cum Means)ના માપદંડોને ધ્યાને લઈ યોગ્યતા પ્રાપ્ત વિદ્યાર્થીઓને સમાન ધોરણે આર્થિક સહાય આપવા ઉચ્ચ શિક્ષણના અભ્યાસક્રમોમાં અભ્યાસ કરતા તમામ વર્ગોના તેજસ્વી અને જરૂરિયાતમંદ યોગ્યતા પ્રાપ્ત વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ માટે આર્થિક સહાય તેમજ અન્ય સવલતો સમાન ધોરણે મળી રહે તે હેતુથી ‘મુખ્યમંત્રી યુવા સ્વાવલંબન યોજના’ અમલમાં મૂકવામાં આવે છે. સરકારશ્રીનો ઠરાવ ક્રમાંક: પરચ/૧૦૨૦૧૪/યુઓઆર-૬/સ તા. ૭/૧૦/૨૦૧૫, ગુજરાતના અનુસૂચિત જાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે ભારત સરકાર તેમજ સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા વિભાગની દરખાસ્તને ધ્યાને લેતાં શિક્ષણ વિભાગના કાર્યક્ષેત્ર હેઠળ આવતી યુનિવર્સિટી સંલગ્ન સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓમાં રાજ્યના અનુસૂચિત જાતિના વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓ ભારત સરકારના સમાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા વિભાગનો તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૦ નો પત્ર ક્રમાંક : ૧૧૦૧૭/૦૧/૨૦૦૮/એસસીડી/૫ પરની યોજના હેઠળ પાત્રતા ધરાવતા હોય તેઓને જિલ્લા પછાતવર્ગ કલ્યાણ અધિકારીશ્રી દ્વારા આપવામાં આવનાર ફી શીપ કાર્ડ રજૂ થયેથી આવા વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ વિભાગ હેઠળની સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓમાં જિલ્લા પછાતવર્ગ કલ્યાણ અધિકારીશ્રીએ આપેલ બાંહેધરી/ફી શીપ કાર્ડ અન્વયે પ્રવેશ આપવાની જોગવાઈ છે. વધુમાં કેન્દ્ર સરકારના માનવ સંસાધન મંત્રાલય દ્વારા અશક્તતાવાળી વ્યક્તિઓ માટેની યોજના હેઠળ શારીરિક ખોડખાંપણ ધરાવતા ઉમેદવારો માટે રાજ્યની ચાર સરકારી પોલિટેકનિક (૧) સરકારી પોલિટેકનિક પાંજરાપોળ સામે, આંબાવાડી, અમદાવાદ (૨) કન્યાઓ માટેની સરકારી પોલિટેકનિક, P.R.L સામે, એલ. ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિ.ની નજીક, નવરંગપુરા, અમદાવાદ (૩) સર ભાવસિંહજી પોલિટેકનિક ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, વિદ્યાનગર, ભાવનગર (૪) ડો. એસ. એન્ડ એસ. ગાંધી કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ અને

ટેકનોલોજી, મજૂરાગેટ, સુરતની વિવિધ વિદ્યાશાખાઓમાં કુલ ૮૬ બેઠકો પર પ્રવેશ ઉપલબ્ધ છે.

ડિપ્લોમા ઈજનેરીના અભ્યાસક્રમ પછી ડિગ્રી ઈજનેરીના બીજા વર્ષમાં, ડિપ્લોમા ઈજનેરીની સંખ્યાધિક બેઠકો ઉપર સીધા પ્રવેશની તકો ઉપલબ્ધ છે. સંસ્થા સ્તરે કંપનીઓ દ્વારા 'કેમ્પસ ઈન્ટરવ્યૂ' યોજીને નોકરી તેમજ સ્વરોજગારી માટેની વિવિધ તકો પણ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

ડિપ્લોમા ઈજનેરીના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ઉમેદવારે ઓછામાં ઓછા ૩૫% માર્ક સાથે એસ. એસ.સી.ની પરીક્ષા અંગ્રેજી, ગણિત તેમજ વિજ્ઞાન વિષયો સાથે પાસ કરેલ હોવી જોઈએ તથા જો ઉમેદવાર સરકારશ્રી દ્વારા જાહેર કરેલ અનામત જાતિમાં આવતો હોય તો તેને જાતિ પ્રમાણપત્ર તેમજ બક્ષી પંચના ઉમેદવારે જાતિ પ્રમાણપત્ર ઉપરાંત નોન કિમિલેયરનું પ્રમાણપત્ર જે ગુજરાત સરકારનાં સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા ખાતાના તા. ૧૫-૦૬-૨૦૧૫ના જાહેરનામા મુજબનું રજૂ કરવાનું રહે છે.

પ્રવેશ વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ દરમ્યાન ACPDC દ્વારા ધો. ૧૦ પછીના ડિપ્લોમા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશની કાર્યવાહી કરવામાં આવેલ હતી, જેની વિગતો જેવી કે સંસ્થાનું નામ, સરનામું પાળી પ્રમાણે ચાલતા વિવિધ અભ્યાસક્રમો, બેઠકો તેમજ ફીની માહિતી Annexure-I માં તેમજ વિવિધ સંસ્થાઓમાં ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમોમાં કેટેગરી મુજબ, જે મેરિટ નંબરે તેમજ જે માર્ક્સે આપવામાં આવેલ પ્રવેશ બંધ થયો તેની વિગતો Annexure-II માં આ સાથે સવિસ્તાર આપવામાં આવેલ છે.

ડિપ્લોમા ઈજનેરીના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ અંગેની જાહેરાત ધોરણ-૧૦નું પરિણામ જાહેર થાય તે અરસામાં ગુજરાતના અગ્રગણ્ય સમાચારપત્રોમાં આપવામાં આવે છે. પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા રાજ્યમાં આવેલ ડિપ્લોમા ઈજનેરી સંસ્થાઓમાં ઉમેદવારોને પ્રવેશ અંગેની માહિતી મળી રહે, તેમજ ઓનલાઈન પ્રવેશ પ્રક્રિયાની સમજ આપવાના હેતુથી હેલ્પ સેન્ટરની રચના કરવામાં આવે છે. પ્રવેશ સમિતિની વેબસાઈટ www.acpdc.in ઉપર વખતોવખત માહિતીઓ, સૂચનાઓ મૂકવામાં આવે છે. ઉમેદવારે પ્રવેશ હેતુ માટે પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા નક્કી

કરેલ બેંકની કોઈ પણ શાખા પરથી માહિતી પુસ્તિકા અને પિન મેળવવાનો રહેશે અને www.gujacpc.nic.in પર જઈને ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કરાવાનું રહેશે. ત્યારબાદ જ ઉમેદવાર પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં ભાગ લઈ શકશે. ઉમેદવારે અભ્યાસક્રમ અને સંસ્થા માટેની પસંદગી ઓનલાઈન આપવાની રહેશે. ઉમેદવારની પસંદગીના આધારે અને કેટેગરી અને મેરિટ પ્રમાણે નિયમોનુસાર અભ્યાસક્રમ અને સંસ્થા ફાળવવામાં આવશે. ઉમેદવારને ફાળવવામાં આવેલ અભ્યાસક્રમ અને સંસ્થામાં એડમિશન કાયમ કરવા માટે નિયત ફી ભરીને નક્કી કરેલ હેલ્પ સેન્ટરમાં જઈને અસલ પ્રમાણપત્રો બતાવી એડમિશન સ્લીપ કઢાવવાની રહેશે.

ફીનું ધોરણ :- જુદી જુદી સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓમાં ફીનું ધોરણ નક્કી કરવા માટે નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના નિવૃત્ત ન્યાયાધીશના વડપણ હેઠળ એક ફી નિયંત્રણ સમિતિની રચના કરવામાં આવેલી છે. આ સમિતિ દ્વારા વખતોવખત નક્કી કરવામાં આવતી ફી મુજબ જ દરેક સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓએ ફી લેવાની રહે છે. સંસ્થાની ફી અંગેની માહિતી ફી સમિતિની વેબસાઈટ <http://www.frctech.ac.in> જોઈ લેવી હિતાવહ છે.

પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમ અને તે પછીથી તેને અનુરૂપ વ્યવસાયમાં સફળ થવા માટે શારીરિક ક્ષમતા, બુદ્ધિ ચાતુર્ય, કૌટુંબિક પરિસ્થિતિ, સ્વભાવની ખાસિયતો તેમજ વલણો, અભ્યાસક્રમ પ્રત્યેનો રસ અને રૂચિ, વ્યવસાય પ્રત્યેની અનુકૂળતા વગેરે મહત્વનો ભાગ ભજવતો હોઈ, અભ્યાસક્રમની સાચી પસંદગી વ્યક્તિની ધ્યેય સિધ્ધિ અને સફળતામાં મહત્વની છે.

રાજ્યભરમાં આવેલી પોલિટેકનિકોમાં ઉપબ્લધ ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમોની વિગતો તથા કટઓફ લિસ્ટ જાણકારી માટે વેબસાઈટ : www.acpdc.in જોવા વિનંતી છે.

મેમ્બર સેક્રેટરી
એ.સી.પી.ડી.સી., અમદાવાદ

૪

કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્રો : વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ દ્વારા રોજગારની તકો

રંજના વિજયવર્ગીય

પ્રસ્તાવના : રાજ્યના દિન-પ્રતિદિન થતા વિકાસને ધ્યાને લઈ, રાજ્યના સર્વાંગી વિકાસ, આર્થિક પ્રગતિ અને સામાજિક વિકાસ માટે જ્ઞાનની સાથોસાથ કૌશલ્ય એ ગતિશીલ પરિભળ છે. વૈશ્વિકરણ અને પરિવર્તનશીલ તકનિકી બદલાવની નિરંતર ગતિ માટે વિશિષ્ટ અને વિવિધ કૌશલ્ય ધરાવતી માનવશક્તિની ગુજરાતને જરૂરિયાત છે.

રાજ્યમાં અસંગઠિત ક્ષેત્રે વંશપરંપરાગત ધંધાવાળા, પૂરતું શિક્ષણ ન મેળવવાને કારણે, સામાજિક પરિસ્થિતિઓના લીધે કુટુંબનું ભરણ-પોષણ કરવા માટે તથા અલ્પ શિક્ષણ ધરાવતા યુવાનો/યુવતીઓ જોડાયેલા હોય છે. આ લોકો પાસે જ્ઞાન હોય છે, પરંતુ પ્રમાણપત્ર ન હોવાને લીધે તેમને વેતન ઓછું મળે છે અને સ્કીલ હોવા છતાં અનસ્કીલ ગણાય છે. આવા જનસમુદાયને ઘર આંગણે તાલીમ આપી પ્રમાણિત કરવા તેમજ વિવિધ કૌશલ્ય ધરાવતી માનવશક્તિને તાલીમબદ્ધ કરવા કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્ર યોજનાનો રાજ્યમાં કૌશલ્ય અભિયાનના ભાગરૂપે રોજગાર અને તાલીમ કમિશનરની કચેરી દ્વારા ૫૦૦ કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્રો શરૂ કરેલ છે.

યોજનાનો હેતુ : કૌશલ્ય અભિયાનના ભાગરૂપે આ યોજના થકી વ્યવસાયલક્ષી તાલીમને ગ્રામ્ય કક્ષા સુધી પ્રથમ પ્રાધાન્ય આપવા માટે રાજ્યના રૂર્બન વિસ્તારનાં ગામોનો સમાવેશ કરી સંગઠિત ક્ષેત્રની સાથોસાથ અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં પણ કૌશલ્ય ધરાવતા કે ન ધરાવતા ગરીબ, અલ્પ શિક્ષિત, ગ્રામજનો તથા ખાસ કરીને મહિલાઓને રોજગાર/સ્વ-રોજગારલક્ષી પ્રમાણિત તાલીમ આપવાનો તેમજ રોજગારી/સ્વ-રોજગારી મેળવી શકે તેવા લઘુત્તમ કૌશલ્ય જૂથને તારવી કોઈ ચોક્કસ સેક્ટરના વિવિધ મોડ્યુલને ભેગા કરી ગ્રામજનોને તાલીમબદ્ધ કરવાનો હેતુ રહેલો છે.

આ યોજનાનો લાભ નીચેના સમૂહને મળે છે.

- ૧૪ વર્ષની ઉપરની કોઈ પણ વ્યક્તિ આ યોજનાનો લાભ મેળવી શકશે.

- ધો. ૫ પછી શાળાનું ભણતર પૂર્ણ ન કરી શકેલ ઉમેદવારોને કૌશલ્ય તાલીમ.

- ડિસ એડવાન્ટેજ ગ્રુપને યોજનાનો લાભ.

- ગ્રામ કક્ષાના યુવાનો તથા મહિલાઓને તેમની જરૂરિયાત મુજબ ઘરઆંગણે તાલીમ.

- વંશપરંપરાગત કારીગરને તેના કૌશલ્ય મુજબ તાલીમ આપી તેમના કૌશલ્યને પ્રમાણિત કરવા.

- સ્થાનિક ઉદ્યોગોની જરૂરિયાત મુજબ સ્થાનિક યુવાન/યુવતિઓને તાલીમબદ્ધ કરી રોજગાર/સ્વ-રોજગાર સક્ષમ બનાવવા.

અમલીકરણ : રાજ્યમાં વર્ષ ૨૦૧૦-૧૧માં ૧૫૦, વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨માં ૧૫૦, વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩માં ૩૫ તેમજ વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪માં ૧૬૫ મળી કુલ ૫૦૦ કૌશલ્યવર્ધન તાલીમ કેન્દ્રો શરૂ કરવામાં આવેલ છે.

જે તે સ્થળની સ્થાનિક ભૌગોલિક પરિસ્થિતિ, ઔદ્યોગિક અને કૃષિ વિકાસ, સ્થાનિક સ્કીલની જરૂરિયાત વગેરે જેવાં પરિબલોને ધ્યાને લઈ આ યોજનામાં WISH (W-WOMEN ORIENTED, I- INDUSTRY ORIENTED, S-SOFT SKILL અને H-HARD CORE COURSES) એપ્રોચથી અંદાજે ૭૦ જુદા જુદા વ્યવસાયમાં તાલીમ આપવાનો અભિગમ રહેલ છે. હાલમાં જે સેક્ટરના અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે તે મુખ્યત્વે નીચે દર્શાવેલ છે.

આઈ.ટી., ઓટોમોબાઈલ, એગ્રિકલ્ચર, બ્યુટી કલ્ચર એન્ડ હેર ડ્રેસિંગ, ઈલેક્ટ્રિકલ, ફેબ્રિકેશન, ગારમેન્ટ મેકિંગ, સોફ્ટ સ્કીલ, ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, કન્સ્ટ્રક્શન, રેફ્રિજરેશન એન્ડ એરકન્ડિશનિંગ સેક્ટરને લગતા ટૂંકાગાળાના વ્યવસાયોમાં તાલીમ આપવામાં આવે છે. આ તાલીમ યોજના હેઠળ ખાસ કરીને ગ્રામ્ય કક્ષાએ કિશોરીઓ, મહિલાઓને પોતાના રહેઠાણથી નજીક જ અનુકૂળ સમયે તાલીમ ઉપલબ્ધ થવાના કારણે તેમને ખૂબ જ ઉપયોગી જણાયેલ છે.

તાલીમ અને પરીક્ષા ફી :

- તાલીમ ફી રૂ. ૫૦/- પ્રતિ માસ.
- અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ, મહિલાઓ, અપંગ તથા BPL લાભાર્થીઓને તાલીમી ફીમાંથી મુક્તિ.
- GCVTની પરીક્ષા ફીમાંથી તમામ ઉમેદવારોને મુક્તિ.
- ૫૦૦ કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્રોની માહિતી આ સાથે સામેલ છે.
- રાજ્યમાં ૪૫ કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્રોમાં મોટર ડ્રાઇવિંગની તાલીમ શરૂ કરવામાં આવેલ છે.

પ્રમાણપત્ર : આ યોજના હેઠળ GCVT પેટર્નના અભ્યાસક્રમમાં તાલીમ મેળવી સફળ થનાર ને ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ, ગાંધીનગર (GCVT) દ્વારા તેમજ MES-NCVT પેટર્નના અભ્યાસક્રમોમાં તાલીમ મેળવી સફળ થનારને ડી.જી.ઈ. એન્ડ ટી., નવી દિલ્હી તરફથી પ્રમાણપત્ર એનાયત કરવામાં આવે છે.

કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્ર

- ૧૫મી ઓગસ્ટ ૨૦૧૦ના રોજથી અમલીકરણ, હાલમાં ૫૦૦ કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્રો કાર્યરત છે.

તાલીમ પદ્ધતિ:-

- ધો-૫ પાસ ૧૪ વર્ષ કે તેથી વધુ ઉંમરનાં યુવક/ યુવતીઓને પ્રવેશ.
- દરેક અભ્યાસક્રમમાં રોજગારલક્ષી કૌશલ્યનો સમાવેશ.
- અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિ/મહિલા/ વિકલાંગ/બીપીએલ માટે નિ:શુલ્ક તાલીમ. જ્યારે સામાન્ય ઉમેદવારો માટે નજીવી રૂ. ૫૦/- ફી.
- તાલીમ માટે કોઈ ઉપલી વયમર્યાદા નહીં.
- સ્થાનિક જરૂરિયાતોને ધ્યાને લઈ ટૂંકા ગાળાના અભ્યાસક્રમમાં તાલીમ.
- જાહેર વહીવટ ક્ષેત્રે ઉત્કૃષ્ટ કામગીરી કરવા બદલ કૌશલ્યવર્ધન કેન્દ્ર યોજનાને વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨ માટેનો પ્રધાનમંત્રીશ્રી એવોર્ડ એનાયત થયેલ છે.

પ્રમાણપત્ર :-

- રાજ્ય કક્ષાના અભ્યાસક્રમોમાં તાલીમ મેળવેલ

તાલીમાર્થીઓને ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (GCVT) તેમજ ભારત સરકારશ્રીની Modular Employable Scheme (MES) હેઠળ ટૂંકાગાળાના વ્યવસાયોમાં તાલીમ મેળવેલ તાલીમાર્થીઓને NCVT દ્વારા પ્રમાણપત્ર એનાયત કરવામાં આવે છે.

સિધ્ધિઓ :-

● રાજ્યના સ્વર્ણિમ વર્ષના સ્વર્ણિમ સંકલ્પ રૂપે વર્ષ ૨૦૧૦-૧૧ માં ૧૫ ઓગસ્ટ-૨૦૧૦ થી ૧૫૦ કૌશલ્ય વર્ધન તાલીમ કેન્દ્રો શરૂ કરવામાં આવેલ હતાં. ત્યાર બાદ વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨માં નવા ૧૫૦, વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩માં નવાં ૩૫ તથા વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪માં ૧૬૫ કૌશલ્ય વર્ધન તાલીમ કેન્દ્રો શરૂ કરવામાં આવેલ છે. આમ, રાજ્યમાં કુલ ૫૦૦ કેન્દ્રો કાર્યરત છે. આ કેન્દ્રો ખાતે વર્ષ ૨૦૧૦-૧૧થી ચાલુ નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ સુધી માહે જાન્યુઆરી-૨૦૧૬ અંતિત કુલ ૧૫,૦૪,૭૬૬ લાભાર્થીઓને તાલીમ આપવામાં આવેલ છે, જેમાં મહિલા લાભાર્થીઓની સંખ્યા ૮,૫૭,૪૭૮ (૬૪ ટકા) છે.

- કૌશલ્ય વર્ધન તાલીમ કેન્દ્રો દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬માં ૧,૬૭,૧૩૩ લાભાર્થીઓને તાલીમ આપવામાં આવેલ છે. જેમાં મહિલા લાભાર્થીઓની સંખ્યા ૧,૧૪,૯૧૩ (૬૮ ટકા) છે.

ઈ/ચા મદદનીશ નિયામક (રોજગાર),
અમદાવાદ

વાલીગણ તથા વિદ્યાર્થી મિત્રો, આપ સર્વેને સી-ડેક, ભારત સરકારની વૈજ્ઞાનિક સંસ્થાનો પરિચય અને તેમાં ચાલતા કોમ્પ્યુટર ક્ષેત્રના વૈવિધ્યપૂર્ણ ટેકનિકલ અને રોજગારલક્ષી કોર્સની માહિતી આપીશું.

સી-ડેક સંસ્થાની રચના કોમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર અને મેઈન ફ્રેમ પ્રકારના સુપર કોમ્પ્યુટર બનાવવા માટે કરવામાં આવી હતી. સી-ડેકની સ્થાપના ૧૯૮૮માં તત્કાલીન વડાપ્રધાન શ્રી રાજીવ ગાંધીના સમયમાં કરવામાં આવી હતી. જ્યારે અમેરિકાએ ભારતની જરૂરિયાતનું સુપર કોમ્પ્યુટર આપવાની ના પાડી ત્યારે ભારતના સ્વાભિમાનને ગૌરવ થાય તેવું કામ સી-ડેકના ઉચ્ચ કોટીના વૈજ્ઞાનિકો, એન્જિનિયરે કર્યું અને પરમ સુપર કોમ્પ્યુટર પુનામાં જ બનાવી ભારત દેશને સમર્પિત કર્યું. આ સફળતાથી પ્રેરાઈને સી-ડેક પુનાને કોમ્પ્યુટર પ્રશિક્ષણને ભારતનાં શહેરોમાં તથા ગામડાંમાં છેક છેવાડાના માનવી સુધી લઈ જવાનું ભગીરથ કામ સોંપાયું છે.

સી-ડેક દ્વારા સુપર કોમ્પ્યુટર ઉપરાંત હાઈપરફોર્મિંગ કોમ્પ્યુટિંગ, ગ્રીડ કોમ્પ્યુટિંગ, લેગવેંજ ટેકનોલોજી, સાયબર સિક્યોરિટી, એમ્બીડેડ સિસ્ટમ, VLS Design, ડિઝિટલ બ્રોડબેન્ડ એન્ડ વાયરલેસ નેટવર્ક, ઈ-ગર્વનન્સ અને એજ્યુકેશન જેવી મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ કરાવવામાં આવે છે. સી-ડેક PACE દ્વારા ચાલતા વિવિધ કોમ્પ્યુટર કોર્સ જેવા કે CCC કે જેને ગુજરાત સરકારશ્રીએ સરકારી કોઈપણ નોકરી/ ભરતી માટે ફરજિયાત કરવાનો માન્ય કોર્સ કર્યો છે. આ કોર્સનું સી-ડેકનું પ્રમાણપત્ર ગુજરાત સરકારની નવી ભરતી માટે માન્ય રાખવામાં આવે છે.

Tally ERP9 એકાઉન્ટિંગ ક્ષેત્રે ટૂંકાગાળામાં અને તે પણ સાવ વ્યાજબી ફી સાથે કરવા જેવો સી-ડેકનો કોર્સ.

Diploma in Multilingual Web Technology કોર્સમાં Web Designingમાં આવતાં વિવિધ પાસાઓનો ધનિષ્ઠ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

જેમાં HTMLS, DHTML, Java Script, CSS, Dreamweaver, Photoshop, Flash, ASP. Net સાથે Web based project પણ કરાવવામાં આવે છે. હાલમાં જ સંસદના ચાલુ સત્ર (માર્ચ-૨૦૧૬) માં માનનીય વડાપ્રધાનશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ વર્ષ-૨૦૧૫ના વર્ષનો ભારત વર્ષનો વિકાસનો સઘન ચિતાર આપતા જણાવેલું કે ખેતીપ્રધાન ભારત દેશમાં આપણે સૌથી વધારે એક્ષપોર્ટ IT ક્ષેત્રનું એટલે કે Computer Software Technologyનું રહેલ છે, માટે જ તેમણે ભારતના દૃપ ટકા યુવા વર્ગ પર ભારતને વિશ્વ ક્ષેત્રે આગળ ધપાવવાનો પૂર્ણ વિશ્વાસ રાખેલ છે. ૨૦૧૬-૨૦૧૭માં ફક્ત ભારતમાં જ આઈ.ટી. (કોમ્પ્યુટર ક્ષેત્રે) ૩૫ ટકાથી ૪૭ ટકા નવી ભરતીની વિશાળ તકો રહેલી છે. હાલમાં ગુજરાતમાં GTU ને Student Co-operationનો Award મળેલો છે અને GTUએ પણ C-DAC સાથે Embedded Systems માટે Tie-up કરેલ છે. GTUમાં ચાલતા CE/IT facultyના બધી જ Languageના કોર્સ જેવા કે C, C++, Java, PHP with Framework, E-commerce, ASP. Net, Vb.Net, RDBMS, Oracleનો Engineering Studentsના Semesterને અનુકૂળ કોર્સ સી-ડેક સેન્ટર પર કરાવવામાં આવે છે.

DGMDP કોર્સ Graphics સાથે DTP કામ કરવા માટે ઉત્તમ કોર્સ છે, જેમાં Page Maker, Corel Draw, Photoshop, Flashનો સુભગ સમન્વય કરવામાં આવ્યો છે.

DMM (Diploma in Multilingual MultiMedia) ફક્ત રૂ. ૧૦,૦૦૦ની અંદર થતો કોર્સ છે. જેમાં Graphics, Image Editing & Effect, 2D Animation, Digital Audio, Digital Video જેવા મલ્ટીમીડિયા એનિમેશન ક્ષેત્રના કસદાર વિષયોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે. તદ્ઉપરાંત આ કોર્સ એકદમ

નોકરીલક્ષી, વ્યવસાયલક્ષી કોર્સ છે. આ દ મહિનાના કોર્સ કરતા જે લોકો એક વર્ષનો Advance કોર્સ કરવાની ઈચ્છા ધરાવતા હોય તો ADMM (Advance Diploma in Multimedia Multilingual) કોર્સ કે જેમાં ૯૦૦ કલાકથી પણ વધારે સમયની ભરપૂર પ્રેક્ટિકલ ટ્રેઈનિંગ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે. આખા ભારતમાં આટલો મોટો Practical સાથેનો કોર્સ માત્ર C-Dac Pace સેન્ટરમાં ઉપલબ્ધ છે અને તે પણ રૂ. ૨૮,૦૦૦ની અંદર ફીમાં કરાવવામાં આવે છે. જેમાં Graphics, Image Editing & Effect, 2D Animation, 3D Animation, Digital Audio, Digital Video જેવા વિષયોનો ઊંડાણપૂર્વક અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે. આ કોર્સ પૂર્ણ થયે આપ સ્વરોજગારી ઊભી કરી શકો છો અને વધારે આગળ અભ્યાસ કરવા માટે Film Editing કે TV News Editing કે Serial Editingના કોર્સ કરી શકો છો.

PGDCA (Post Graduate Diploma in Computer Application) માં ૬૦૦ કલાકની Regular ટ્રેઈનિંગ આપવામાં આવે છે. હાલમાં જ ગુજરાત સરકારશ્રીએ બીજાં રાજ્યોની ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન કરાવતી લેભાગુ યુનિવર્સિટીના Study Centre (અને કોમ્પ્યુટર ફાઉન્ડેશનની વાતો કરતી સંસ્થાનો) પર પ્રતિબંધ

મૂકીને ફક્ત Regular PGDCA ને જ માન્યતા આપેલ છે. જેમાં C-DAC Pace સેન્ટરોનો PGDCAનો કોર્સ Software Engineering ક્ષેત્રે તેમજ સ્કૂલમાં શિક્ષક તરીકે કારકિર્દી બનાવવા માટે ખૂબ જ ઉપયોગી કોર્સ છે. PGDCA કોઈ પણ Graduate કે ૧૦ + ૩ પૂર્ણ કરેલ Diploma હોલ્ડર કરી શકે છે.

આ ઉપરાંત બાળકો કે વૃદ્ધોને અનુકૂળ સોર્ટ ટર્મ ટૂંકા ગાળાના વેકેશનમાં પણ કરી શકાય તેવા Computer Basis, Adobe Photoshop, Premier Pro, Illustrator, Indesign, Flash જેવા જ્ઞાન સાથે ગમ્મત આપે તેવા કોર્સ તો ખરા જ.

સી-ડેક Pace કાર્યક્રમ હેઠળ ચાલતાં માન્યતા પ્રાપ્ત કોમ્પ્યુટર સેન્ટરો સંપૂર્ણ ગુજરાત રાજ્યમાં દરેક જિલ્લા, તાલુકામાં ચાલે છે. જે વિષેની વિસ્તૃત માહિતી, ગુજરાત સ્ટેટ કોઓર્ડીનેટર, ૪૦૨, સમાન કોમ્પ્લેક્ષ, સત્ય મોલની સામે, કામેશ્વર સ્કૂલ નજીક, સેટેલાઈટ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫ ખાતેથી મળશે. ફોન : ૦૭૯-૪૮૦૦૬૦૯૦. વેબસાઈટ : www.cdac.in Email : jr_patel@rediffmail.com

૪૦૨, સમાન કોમ્પ્લેક્ષ,
સત્ય મોલની સામે, કામેશ્વર સ્કૂલ નજીક,
સેટેલાઈટ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫.

૬

મર્યન્ટ નેવીમાં “ખડતલ કારકિર્દી”

એસ.આર. વિજયવર્ગીય

જીવનનિર્વાહ કરવાના બે જ માર્ગ છે કાં તો તમે કોઈ નોકરી કરો અથવા તો તમારો પોતાનો કોઈ ઉદ્યોગ ધંધો શરૂ કરો. જો તમે યુવાન હો તો નોકરી કરવાનું પસંદ કરો જેવી કે, એન્જિનિયર-ડોક્ટર-સી.એ. બનીને નોકરી કરવી એ બહુ જ સરળ કામ છે, પરંતુ મર્યન્ટ નેવીમાં નોકરી કરવી અને નોકરીનો અનુભવ મેળવ્યા બાદ ખડતલ કારકિર્દી ઘડવી એ ખમીર માંગી લે તેમ છે તેમજ યુવાનોને આકર્ષે તેવી રોજગારીની ઉત્તમ તક છે.

મોટા ભાગના યુવાનો પોતાનો જ ઉદ્યોગ કે ધંધો શરૂ કરવાનું વધારે પસંદ કરે છે. આવા ઉદ્યોગ-ધંધામાં નિષ્ફળતા અને સફળતાની દિશામાં એક જ પગલું હોય છે, તે સ્વીકારવું રહ્યું. કશુંક નવું અથવા સાહસિક કરવું તે મૂળ આઈડિયા છે. આપણે સૌ જાણીએ છીએ કે કંઈક નવું અને પડકારજનક કરવું તેમાં બહુ જ જોખમ સમાયેલાં હોય છે. આવા બહુ જ વિરાટ પાયા ઉપર જોખમ લેવા કરતાં રોજગાર અને સ્વરોજગાર અપાવતા મર્યન્ટ નેવીના વિવિધ કોર્સ વિશેની માહિતી જોઈએ.

આજના જમાનાની સૌથી મહાન બ્રાન્ડ “એપલ” ના સંસ્થાપક “સ્ટિવ જોબ્સ” એટલી બધી વખત નિષ્ફળ નિવડ્યા છે કે તેમણે પોતાની કંપનીને ખતમ જ કરી દીધી હતી, ત્યારે પરિસ્થિતિને ગંભીર બનાવ્યા વિના હિંમત અને શાણપણ દાખવીને “સ્ટિવ જોબ્સે” સૌથી મૂલ્યવાન કંપનીની રચના કરી હતી. જે દર્શાવે છે કે નિષ્ફળ જનારા લોકો કાયમી શરમમાં મુકાતા નથી અને એક મહાન ઉદ્યોગના નિર્માણની પ્રક્રિયામાં મર્યન્ટ નેવી ગુજરાતનાં ૧૬૦૦ કિ.મી.ના દરિયા કિનારાને મધ્યે નજર રાખતા, ચેલેન્જિંગ અને ડાયનેમિક અવસર અપાવશે તેમાં કોઈ જ બેમત નથી.

ગુજરાતમાં દરિયાઈ ક્ષેત્રોનો વિકાસ ધ્યાને લેતાં નેવી મર્યન્ટની તકો વિશાળ છે.

ગુજરાત રાજ્યના દરિયાકાંઠાના મુખ્ય વિસ્તાર પોરબંદર, વેરાવળ, માંગરોળ ખાતે FTD ફિશરીઝ ટર્મિનલ શરૂ થવાથી ફિશરીઝ પ્રોડક્ટ, મત્સ્ય

રસાયણ તથા રોજિંદી મત્સ્ય ખેતી અને શોધ-સંશોધન પ્રવૃત્તિ વિકસી છે. આમાં ૬૮૫૯૭૦ જેટલા મેટ્રિક ટનનું ઉત્પાદન છે, જેની કિંમત આશરે રૂ. ૪.૭૬ કરોડની આંકવામાં આવે છે. ગુજરાતનો દરિયા કિનારો હરિયાળો અને મનગમતો હોવાથી પ્રવાસન ઉદ્યોગ પણ અત્રે વિકસ્યો છે. ઉપરાંત મુસાફરોની અવર-જવરમાં પણ કાર્ગો સર્વિસ ઉપયોગમાં આવે છે, જે માલ વહન પણ કરે છે. પેટ્રોલિયમ પ્રોડક્શન માટે દરિયાઈ શારકામની પ્રવૃત્તિ પણ છે. કંડલા બંદર વ્યાપારનો KEPT ઝોન પણ ખૂબ વિકસ્યો છે. INS વાલસુરા ઈન્ડિયન નેવીની પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, જામનગરમાં છે.

મર્યન્ટ નેવી માટેની યોગ્યતા શું છે ?

- બધા જ મર્યન્ટ નેવી વ્યક્તિઓની તાલીમની જવાબદારી ભારત સરકારની છે. જે સ્તર વહન વિભાગ દ્વારા કાર્ય કરે છે. જો ઉમેદવાર આ ફિલ્ડમાં પ્રવેશવા ઈચ્છતા હોય તો તેમણે મિકેનિકલ કે મરિન શાખામાંથી B.Sc. ની ડિગ્રી મેળવવી પડે છે. અમુક સંજોગોમાં વિદ્યાર્થીઓ કે જેમણે બારમું ધોરણ Physics, Chemistry, Mathematics સાથે પાસ કર્યું હોય તે યોગ્ય રીતે જોડાઈ શકે છે. ઉમેદવારે ભારત સરકારના નિયમ મુજબ Master And Matesનું યોગ્યતા સર્ટિફિકેટ મેળવવું પડે છે.

- આ ફિલ્ડમાં રોજગારીની ઘણી તકો છે. મર્યન્ટ નેવી એ નેવીથી અલગ છે.

- જરૂરીયાત : બીજા Matesનું સર્ટિ. મેળવ્યા પછી અધિકારી રજા કે ડોઈ સારા પગાર પર મૂકવામાં આવે છે. દરિયાઈ સેવા અધિકારીને First Mate અને Second Mate માટે સક્ષમ બનાવે છે.

મર્યન્ટ નેવી યોગ્યતા માપદંડ :

મર્યન્ટ નેવીમાં જોડાવવા માટે ધોરણ-૧૨ Physics, Chemistry અને Mathematics સાથે પાસ કરવું પડે છે અને પ્રવેશ Screening Test અને

મુખ્ય લેખિત પરીક્ષા પાસ કર્યા પછી મળે છે. ઉમેદવારોએ Ship Training Course પૂરો કરવો પડે છે. આ કોર્સ સામાન્ય રીતે ટૂંકા ગાળાનો છે. જ્યાં ઉમેદવારો મુસાફરીના પાયાનાં સલામતી પગલા વિશે શીખે છે. ઉમેદવારો ભારતીય અપરણિત જ હોવા જોઈએ.

મર્યન્ટ નેવીમાં કારકિર્દી: દુનિયાભરમાં ફરવાની અને દરિયાઈ સાહસ કરવાની તક ઉપરાંત ઊંચો પગાર ઘણા યુવાનોને આ ફિલ્ડમાં કારકિર્દી બનાવવા આકર્ષે છે. મર્યન્ટ નેવીમાં કારકિર્દીએ ફક્ત આર્થિક રીતે જ નહિ પણ સંતોષકારક અને થોડી પડકારરૂપ પણ છે. મર્યન્ટ શીપમાં એક દેશમાંથી બીજા દેશમાં માલસામાનની હેરફેર કરવા માટે ઘણા કામદારો જોડાય છે.

મર્યન્ટ નેવી જોબ પ્રોસ્પેક્ટ : મર્યન્ટ નેવી માટેની શ્રેષ્ઠ સંસ્થા T.S.Chanakya છે. જે ઉમેદવાર અહીં યોગ્ય ઠરે છે. તેણે ૩ વર્ષની Nautical Scienceની તાલીમ મેળવવી પડે છે. પછી એક વર્ષની પ્રેક્ટિકલ તાલીમ ડેક વિભાગમાં પૂરી કરવી પડે છે.

● મુંદ્રા, પીપાવાવ, દહેજ ખાતે આ ક્ષેત્રની આનુષંગિક પ્રવૃત્તિઓનો વિકાસ થતો જાય છે. એકંદરે અહીં સંકલિત અને સુગ્રથિત વિકાસ જોવા મળે છે અને તેથી આ ક્ષેત્રે આવનારા દિવસોમાં રોજગારી સર્જનનું વિશાળ ક્ષેત્ર બને તેવી પૂરી શક્યતા છે. આ પડકાર ઝીલવા માટે શૈક્ષણિક યોગ્યતા અને પ્રશિક્ષણ જરૂરી બને છે. આ પ્રશિક્ષણની કેટલીક સુવિધાઓ નીચે દર્શાવેલ છે.

ક્રમ	અભ્યાસક્રમની મુદત	પ્રવેશ લાયકાત/વિધિ	સંસ્થા/સંપર્ક સૂત્ર
૧	બી.ઇ. (મરિન) (૪ વર્ષ) બી.ટેક. (મરિન) (૪ વર્ષ)	ધો.૧૨ વિજ્ઞાન + મેરિટ કસોટી	તોલાની ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેરિટાઇમ, ઈન્દુરી, કર્વે રોડ, પુણે (મહારાષ્ટ્ર) તથા MANET ઈન્સ્ટિટ્યૂટ પૂણે
૨	બી.ઇ. (મરિન ઈજનેરી) (૪ વર્ષ)	ધો.૧૨ વિજ્ઞાન + JEE કસોટી મેરિટ	MERI મરિન એન્જિનિયરીંગ રીસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, તારાતોલ્લા માર્ગ, કોલકતા-૮૮. (ફોન) ૨૪૦૧૦૬૭૭ (MERI+JEE બે અલગ અરજી કરવી)
૩	પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઇન પોર્ટ મેનેજમેન્ટ (૨ વર્ષ) (MBA સમકક્ષ)	BE, B.Sc, B.Com. ૬૫% (મેરિટથી)	બી. કે. સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ-૯
૪	એમ.એસસી. (મરિન સાયન્સ) (૨ વર્ષ)	બી.એસસી (વિજ્ઞાન)	ભાવનગર યુનિવર્સિટી, (મરિન વિભાગ), ભાવનગર.
૫	એમ.એસસી. (મરિન સાયન્સ) (૨ વર્ષ)	બી.એસસી (વિજ્ઞાન)	ગોવા યુનિવર્સિટી, પો.સાંન્તાક્રુઝ, તેલઈગાંવ, ગોવા-૪૦૩૦૦૨
૬	એમ.એસસી. (મરિન બાયોલોજી/જીઓલોજી/ ઓશનોગ્રાફી)	બી.એસસી (વિજ્ઞાન)	કોચીન યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, કોચીન-૬૮૨૦૦૨
૭	બી.એસસી (નેવી ઓફિસર) (જોબ સંકલિત) (૩ વર્ષ)	ધો.૧૨ વિજ્ઞાન+ NDA પરીક્ષા	UPSC ધોલપુર હાઉસ, શાહજહા માર્ગ, ન્યુ દિલ્હી, વેબ સાઈટ upsc.gov.in
૮	બી.ઇ. (નૌકા ઈજનેર) (જોબ સંકલિત) (૪ વર્ષ)	ધો.૧૨ વિજ્ઞાન ૭૦ ટકા+પ્રવેશ કસોટી	ભારતીય નૌકાદળ ઈજનેરી ભરતી બોર્ડ, આર.કે.પુરમ, ન્યુ દિલ્હી-૬૬. www.nausenabharati.mil.in

૯	બી.એસસી (મરિન સાયન્સ) (૩ વર્ષ)	ધો.૧૨ વિજ્ઞાન	ગોવા યુનિવર્સિટી, પો.સાંન્તાક્રુઝ, તેલઈગાંવ, ગોવા-૪૦૩૦૦૨
૧૦	બી.ઈ (મરિન) (૪ વર્ષ), બી.એસ. (મરિન), બી.એસ.(નોટીકલ સાયન્સ) (૪ વર્ષ)	ધો.૧૨ વિજ્ઞાન+મેરિટ કસોટી	આર.એલ.ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ નોટીકલ સાયન્સ, મદુરાઈ, તામિલનાડુ (BITS પિલ્લાનીના સહયોગથી)
૧૧	બી.એફ.એસ.સી (નોટીકલ સાયન્સ)	ધો.૧૨ વિજ્ઞાન+ JEE કસોટી મેરિટ	ટ્રેનિંગ શીપ, યાણક્ય, મુંબઈ-૧ (TS+JEEએ બંનેની અલગ અરજી કરવી) જાહેરાત મુજબ
૧૨	બી.એફ.એસસી (ફીશરીઝ) (૪ વર્ષ)	ધો.૧૨ વિજ્ઞાન	કોલેજ ઓફ ફિશરીઝ, જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, વેરાવળ-૩૬૨૨૬૫
૧૩	મરિન ઈજનેરી પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન (૨ વર્ષ)	બીઈ(મિકેનિકલ) (૫૫ ટકા)	ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેરિટાઈમ સ્ટુડીઝ, ISBT કેમ્પસ, બોગદા, વાસ્કોડીગામા, (ગોવા) ૪૦૩૮૦૨ (ફોન) (૦૮૩૨)૨૫૨૦૮૮૬
૧૪	ડિપ્લોમા ઈન શીપિંગ મેનેજમેન્ટ (૨ વર્ષ)	સ્નાતક	નરોત્તમ મોરારજી, ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ શીપિંગ, મોરારજી માર્ગ, મુંબઈ-૧
૧૫	એમ.એસસી. (ઝૂલોજી) (૨ વર્ષ)	બી.એસસી. (વિજ્ઞાન)	ઉત્કલ યુનિવર્સિટી, વાણિવિહાર, ભુવનેશ્વર-૭૫૧૦૦૪ (ઓરિસ્સા)

નેશનલ લેવલની સેન્ટ્રલ સોલ્ટ એન્ડ મરિન રિસર્ચ સંસ્થા, ભાવનગરમાં છે. ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટીની ફિશરીઝ ટ્રેનિંગ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, વેરાવળ ખાતે કાર્યરત છે. સેન્ટ્રલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફિશરીઝ ટેકનોલોજી CIFT નું સંશોધન પ્રશિક્ષણ કેન્દ્ર, વડોદરા તથા વેરાવળમાં છે.

● કોર્સની વિગત : ભારત દેશની નેવી મર્ચન્ટ માટે પ્રખ્યાત તાલીમી સંસ્થા T. S. CHANAKYA INSTITUTE માટે નીચેના સરનામા ઉપર સંપર્ક કરી શકાય છે તેમજ વેબસાઈટ Website : www.imumumbai.com સરફેસ કરવાથી વિગત જાણી શકાય છે.

Karave, Nerul, Navi Mumbai- ૪૦૦૭૦૬.

Tel : ૯૧-૨૨-૨૭૭૦૩૮૭૬ / ૨૭૭૦૧૯૩૫

Fax No. ૯૧-૨૨-૨૭૭૦૦૩૮૮

ઈ-mail : tschanakya.mumbaicampus@imu.co.in

T.S. Chanakya ભવિષ્યના અધિકારીઓને શિક્ષણ અને તાલીમ આપે છે. Bombay University સાથે સંલગ્ન તેનો અભ્યાસક્રમ Marine Education વિશે ઊંડી સમજ આપે છે. તે English, Applied Mathematics, Physics and Electronics, Computer Science and Marine Management જેવા વિષયોનો સમાવેશ કરે છે. તાલીમ કાર્યક્રમ ઉમેદવારોને હોદ્દા મુજબ શારીરિક અને માનસિક રીતે સજ્જ બનાવે છે. પ્રેક્ટિકલમાં નીચેના વિષયોનો સમાવેશ કરે છે. Astronomy, Chart Wrok, Practical Navigation, Magnetic and Gyro Compasses, Electronic Navigation Aids (Radar, Decca, Satellite Navigatro etc.).વિદ્યાર્થીઓને નૌકા સંભાળ અને જીવન સલામતી અંગેના સંખ્યાબંધ અનુભવ આપવામાં આવે છે.

The Marine Engineering Research Institution (MERI), જે પહેલાં Directroate of Marine Engineering તરીકે ઓળખાતું હતું તે

Marine Engineering Education આપે છે. તેનું મુખ્યાલય કલકત્તામાં છે અને તેની શાખા મુંબઈમાં છે. પરીક્ષા બે ભાગમાં લેવાય છે અને જેણે e MERI પાસ કર્યું તેને ભાગ-અ માંથી મુક્તિ મળે છે. ભાગ-બ માં દરિયાઈ અનુભવનો સમાવેશ થાય છે. MERI પછી તેને Merchant Navy Shipમાં જુનિયર ઈજનેર તરીકે નિમવામાં આવે છે. સારા કામ અને પરીક્ષા પૂર્ણ કર્યા પછી તેમને બઢતી આપવામાં આવે છે.

● ઈજનેર અધિકારીઓ માટે તાલીમ

આ તાલીમમાં ચાર વર્ષ માટે તાલીમ આપવામાં આવે છે. ત્યાર બાદ સ્નાતકની પદવી આપવામાં આવે છે. આ કોર્સ ઈજનેરી પ્રથમ ડિગ્રી સમકક્ષ છે. આ ડિગ્રી સાથે ઉમેદવાર સરકારમાં સેવા આપવા માટે પસંદ થઈ શકે છે. અભ્યાસક્રમ એ રીતે બનાવવામાં આવ્યો છે, કે વ્યક્તિ Engineering Sciencesથી માહિતગાર થાય. કોર્સ સિવાય વિદ્યાર્થીઓને અન્ય કામોમાં પણ ભાગ લેવાનો હોય છે. તેની વિગત T.S. Chanakya અને MERIમાં પ્રવેશ માટે જરૂરી છે.

● યોગ્યતા / વયમર્યાદા

પ્રવેશ બંને પરણિત તથા અપરણિતને આપવામાં આવે છે. તેમની ઉંમર ૨૦ વર્ષથી વધુ ન હોવી જોઈએ. દાખલ તારીખ વર્ષની ૧લી સપ્ટેમ્બરે ગણાશે. SC/STના ઉમેદવારો ને ૫ વર્ષ છૂટછાટ આપવામાં આવે છે.

● શૈક્ષણિક યોગ્યતા

ઉમેદવારોએ ધોરણ-૧૦ પછી Chemistry, Mathematics અને Physics શીખ્યા હોવાની સાબિતી આપવી પડે છે. થોડી યોગ્યતા પરીક્ષાઓ આ મુજબ છે.

1. All India Senior School Certificate Examination of CBSE
2. Higher Secondary Examination
3. Indian School Certificate Examination of council of Indian School of Examination, New Delhi
4. Intermediate Science/ Technology

● પસંદગી માપદંડ : પસંદગી IIT દ્વારા પ્રવેશ પરીક્ષાથી થાય છે. લેખિત પરીક્ષા અને ઈન્ટરવ્યૂ પછી મેરિટ તૈયાર કરવામાં આવે છે. T.S.Chanakya અને MERI સરકારને ભરતી અંગે મદદ કરે છે.

● રેટિંગ : ભારતમાં ૩ સંસ્થા ૩ મહિના માટે તાલીમ આપે છે.

1. T.S. Bhadra (Calcutta)
2. T.S. Mekhala (Vishakhapatnam)
3. T.S. Navalakshi

● રેડિયો અધિકારી : જે કોઈ રેડિયો અધિકારી બનવા માંગતુ હોય તો તેમણે e-Certificate of Competency Examinationની પરીક્ષા પાસ કરવી પડે છે. જે વિદ્યાર્થીઓએ SSC પાસ કર્યું હોય અને ૧૭ વર્ષ કરતાં વધુ વય હોય તો તે આ સંસ્થામાં જોડાઈ શકે છે.

● શા વળતર અને લાભ ?

અહીં પગાર ઊંચો મળે છે. ચૂકવણી કંપની- કંપની દીઠ શહેર-દેશ નિકાસ અને આયાતની જરૂરિયાત મુજબ બલગ હોય છે.

T.S.Chanakya અને MERIના સ્નાતકોને ઓછામાં ઓછા ૨૫૦૦૦ થી ૩૫૦૦૦ રૂપિયા પગાર મળે છે. બધા કુ સભ્યોને ભોજન આપવામાં આવે છે. કેટલાક અધિકારીઓને મુસાફરી દરમ્યાન તેમની પત્નીને લાવવાની છૂટ આપવામાં આવે છે.

● સાહસ અને પ્રવાસનની સાથે રોજગારી આપતા મરિન અભ્યાસક્રમો :

ગુજરાત ઉપર દરિયાની કૃપા છે અને તેને ૧૬૦૦ કિ.મી.નો લાંબો દરિયાઈ પટ મળેલ છે. આટલો ઘુઘવતો અને વિકાસનો સાદ પાડતો સમુદ્ર ભાગ્યે જ કોઈ પ્રદેશને સાંપડ્યો હશે. આથી સદીઓથી અત્રે નાના-મોટા ઉદ્યોગ-ધંધાના વિકાસની અને સાહસિક રોજગારીની વિવિધ સ્વરૂપે રચના થયેલ છે. આ વિસ્તારની આસપાસ સમુદ્રપ્રેમી યુવાનો અને વ્યાપારીઓ માટે મરિન મેનેજમેન્ટ, પોર્ટ મેનેજમેન્ટ, મરિન ટેકનોલોજી, પ્રવાસન, શીપીંગ, મરચન્ટ નેવી, નવીન શોધખોળ અને સંસોધનનાં ક્ષેત્રો હવે વિશિષ્ટતાથી આકાર લે છે ત્યારે યુવાનોને આ ક્ષેત્રનું પદાર્પણ કરવું ગમશે. તેમાં રોજગારી ઉપરાંત સાહસ અને પ્રવાસન પણ સમાયેલ છે. ગુજરાતમાં મરિન યુનિવર્સિટીની સંભાવના અને માંગ ખૂબ છે.

મદદનીશ નિયામક (રોજગાર)
અમદાવાદ

□ પ્રસ્તાવના :

સને ૧૯૬૧ના એપ્રેન્ટિસ અધિનિયમનો અમલ ગુજરાત રાજ્યમાં સને ૧૯૬૩થી થયેલ છે. એપ્રેન્ટિસ તાલીમ યોજના દ્વારા ઉદ્યોગોને તેમની કુશળ કારીગરોની માંગને પહોંચી વળવાની સાથે સાથે રાજ્યના બેરોજગાર યુવાનોને ઔદ્યોગિક વાતાવરણમાં તાલીમ આપી, સ્વરોજગારક્ષમ બનાવવાનો હેતુ છે. સાથોસાથ રાજ્યની બેરોજગારીની વિકટ સમસ્યાને હળવી બનાવવામાં સહાયભૂત થવાનો છે.

આજના મુક્ત અર્થતંત્ર અને વૈશ્વિકરણના સમયમાં કોઈ પણ ઉદ્યોગ માટે રાષ્ટ્રીય તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય હરિકાઈમાં ટકી રહેવા માટે ઉત્પાદનની ગુણવત્તા મુખ્ય ભાગ ભજવે છે.

ઉત્પાદન અને ઉત્પાદકતાને સીધી રીતે અસરકર્તા પરિબળો પૈકીનું એક પરિબળ કુશળ માનવબળ છે. કુશળ માનવબળ જ કોઈ પણ સફળ ઔદ્યોગિક એકમની આધારશીલા છે. સરકાર તથા ઔદ્યોગિક એકમો દ્વારા આ બાબતની ગંભીરતાને સમજી, માનવ સંસાધન વિકાસ માટે વૈજ્ઞાનિક ઢબે આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. માનવ સંસાધન વિકાસ માટે ઉપલબ્ધ યોજનાઓ પૈકીની એક યોજના એપ્રેન્ટિસ તાલીમ યોજના છે, જેનો મુખ્ય હેતુ વિવિધ એકમોમાં વિવિધ વિષયોમાં, એકમોની જરૂરિયાત મુજબ યુવાનોને તાલીમ આપી, તેઓની રોજગારીની તકોમાં વધારો કરવાનો તથા ઔદ્યોગિક એકમોમાં ગુણવત્તા તથા ઉત્પાદનનું પ્રમાણ વધારવા માટે કુશળ કારીગરો પૂરા પાડવાનો અને તેનું નિયમન કરવાનો છે. આ કારીગરો ઔદ્યોગિક એકમોના ઉત્પાદનની ગુણવત્તા અને જથ્થો વધારીને રાષ્ટ્રને સમૃદ્ધ બનાવવામાં મદદરૂપ થાય છે.

□ એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમ યોજનાનો હેતુ:-

રાષ્ટ્રના વિવિધ એકમોના વ્યવસાયોમાં એકમોની જરૂરિયાત મુજબ યુવાનોને તાલીમ આપી, તેઓની રોજગારીની તકો વધારવી તથા ઔદ્યોગિક એકમોના ઉત્પાદનની ગુણવત્તા તથા જથ્થાનું પ્રમાણ વધે અને તે દ્વારા રાષ્ટ્ર સમૃદ્ધ બને તે આ અધિનિયમનો હેતુ છે. શિક્ષિત

બેરોજગારોને વૃત્તિકા સહિત તાલીમ મળે તેમજ ઔદ્યોગિક એકમને તાલીમ પામેલા કૌશલ્યક્ષમ યુવાનો પ્રાપ્ત થાય, તેવા ઉમદા હેતુને ધ્યાનમાં રાખી એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમ યોજનાનો અમલ એકમો માટે ફરજિયાત બનાવવામાં આવેલ છે.

□ એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમ યોજનાની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ

- રાજ્યમાં અધિનિયમનો અમલ તારીખ ૦૧/૦૧/૧૯૬૩થી કરવામાં આવેલ છે.
- સ્ત્રી કે પુરુષ કે જેઓ ૧૪ વર્ષથી ઓછી ઉંમર ધરાવતા ના હોય અને નિયત લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા હોય તેઓ એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમ યોજનામાં તાલીમ લેવા માટે જોડાઈ શકે છે.
- લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત જુદા જુદા વ્યવસાયો માટે જુદી જુદી હોય છે. ધો. ૮ પાસથી B.Sc. પાસ સુધીની.
- શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા ઉમેદવાર આ યોજના હેઠળના નિયત વ્યવસાયોમાં તાલીમ મેળવી શકે છે.
- ભારત સરકારે ગુજરાત રાજ્ય માટે અનુ. જાતિ માટે ૭ ટકા (૧:૧૪) અને અનુ. જનજાતિ માટે ૧૪ ટકા (૧:૭)નું પ્રમાણ નક્કી કરેલું છે. અન્ય પછાત વર્ગ માટે ૨૭ ટકાનું પ્રમાણ છે.
- બહારગામથી આવતા એપ્રેન્ટિસો માટે જે સ્થળોએ છાત્રાલયની વ્યવસ્થા છે તે સ્થળોએ છાત્રાલયની સવલત વિના મૂલ્યે આપવામાં આવે છે.
- આ યોજનામાં જોડાયેલ એપ્રેન્ટિસને નિયમોનુસાર પરચૂરણ રજા, માંદગી રજા અને અસાધારણ રજા મળવાપાત્ર છે.
- તાલીમનો નિયત સમય પૂર્ણ થયા બાદ વ્યવસાયિક ધંધાની તાલીમ માટેની રાષ્ટ્રીય કાઉન્સિલ તરફથી વર્ષમાં બે વાર એપ્રિલ અને ઓક્ટોબર અંતિત અખિલ ભારતીય વ્યવસાયિક કસોટી યોજવામાં આવે છે. સફળ થયેલ એપ્રેન્ટિસોને જે તે વ્યવસાયનું રાષ્ટ્રીય પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે છે. જે જગ્યા અને સેવા

માટે કારીગરોનાં પ્રમાણપત્રો જરૂરી લાયકાત તરીકે નક્કી કરાયેલા હોય તેવી ભારત સરકારની અને ગુજરાત રાજ્યની જગ્યાઓ અને સેવાઓમાં ભરતી થવા માટે આ પ્રમાણપત્ર માન્ય ગણવામાં આવેલ છે.

□ **બેઠકોની ફાળવણી :-**

- ઔદ્યોગિક એકમોના ઉત્પાદન અને પ્રક્રિયા સાથે સંકળાયેલ કુશળ/અર્ધકુશળ કામદારોની સંખ્યાના પ્રમાણમાં તથા એકમ ખાતે ઉપલબ્ધ તાલીમી સુવિધાને ધ્યાને લઈ એપ્રેન્ટિસ અધિનિયમની જોગવાઈને આધીન બેઠકોની ફાળવણી કરવામાં આવે છે.
 - ગુજરાત રાજ્યમાં કાર્યરત એકમો પૈકી કુલ ૮૭૫૪ ઔદ્યોગિક એકમોને એપ્રેન્ટિસ અધિનિયમ હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ છે તેમજ તે એકમોમાં કુલ ૫૩૧૪૩ બેઠકોની ફાળવણી કરવામાં આવેલ છે.
 - એપ્રેન્ટિસ અધિનિયમ ૧૯૬૧ અને તે અન્વયે નિયમન થતી એપ્રેન્ટિસ તાલીમ યોજનાને વધુ સરળ બનાવવાના હેતુસર તથા તેનો વ્યાપ વધારવાના ઉદ્દેશથી એપ્રેન્ટિસ એક્ટમાં તા.૦૫-૧૨-૨૦૧૪થી અમલમાં આવે તે રીતે સુધારા-વધારા કરવામાં આવેલ છે, જેને The Apprentices (Amendment) Act.-૨૦૧૪ કહેવામાં આવે છે. આ સુધારેલ એક્ટ અન્વયે Apprenticeship Rules તૈયાર કરવાની કામગીરી હાલમાં ચાલુ છે.
 - Apprentices (Amendment) Act.-૨૦૧૪ અન્વયે થયેલ સુધારા અને જોગવાઈઓ નીચે મુજબ છે.
૧. ઔદ્યોગિક એકમો પોતાની કામગીરીને અનુરૂપ ટ્રેડ કે જે Designated Tradeમાં સમાવિષ્ટ ન હોય તો પણ તેવા ટ્રેડ માટે એપ્રેન્ટિસની ભરતી કરી શકશે. આવા ટ્રેડ Optional Trade તરીકે ઓળખાશે. પરંતુ આવા ટ્રેડની વિગતો પોર્ટલ પર મૂકવાની રહેશે. આ માટે એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમ યોજનાનું કેન્દ્રીય ક્ષાએથી પોર્ટલ તૈયાર કરવામાં આવી રહેલ છે, જે ટૂંક સમયમાં કાર્યરત થશે.
 ૨. એકમોને બેઠકોની ફાળવણી અગાઉ ટ્રેડવાઈઝ કરવામાં આવતી હતી તેના બદલે એકમ ખાતેના નિયમિત તેમજ કરાર આધારિત કામદારો એમ કામદારોની કુલ સંખ્યાના ૨.૫ ટકા થી ૧૦ ટકા સુધીની મર્યાદામાં એપ્રેન્ટિસની ભરતી કરવાની રહેશે. એકમ દ્વારા જે

ટ્રેડમાં જેટલા એપ્રેન્ટિસની ભરતી કરવાનું સુચિત હોય (Intention) તેની વિગતો દરેક ભરતી સત્ર અગાઉ વેબ-પોર્ટલ પર મૂકવાની જોગવાઈ થઈ રહેલ છે.

૩. હાલમાં એપ્રેન્ટિસ તરીકે જોડાયેલા એપ્રેન્ટિસના કરારનામા નોંધણી કરવાની મુદત ૯૦ દિવસથી ઘટાડી ૩૦ દિવસની કરવામાં આવેલ છે અને વેબ પોર્ટલ કાર્યરત થયા બાદ ૦૭ દિવસમાં કરારનામાની નોંધણી કરવી શક્ય બનશે.
૪. એપ્રેન્ટિસ માટે કામના કલાકો અને મળવાપાત્ર રજા જે તે એકમના ધારાધોરણ અનુસાર રાખી શકાશે.
૫. અન્ય રાજ્યના ઉમેદવારોને પણ એપ્રેન્ટિસ તરીકે રાખી શકાશે.
૬. એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમ બાદ એપ્રેન્ટિસોની ભરતી/રોજગારી અર્થે ભરતીના નિયમો જે તે એકમે બનાવવાના રહેશે તેમજ જાહેર કરવાના રહેશે.

□ **તાલીમ :-**

એપ્રેન્ટિસ તાલીમ યોજનાના હેતુસર ઉમેદવારનું વર્ગીકરણ નીચે મુજબ બે પ્રકારે કરી શકાય.

ફેશર ઉમેદવાર (નોન આઈ.ટી.આઈ.) : નિયત લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા ઉમેદવારો કે જેઓ ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાનું એન.સી.વી.ટી. પેટર્નના અભ્યાસક્રમનું પ્રમાણપત્ર ન ધરાવતા હોય તેવા ઉમેદવારો ફેશર ઉમેદવાર તરીકે એપ્રેન્ટિસ તાલીમ યોજના અંતર્ગત એકમ ખાતે એપ્રેન્ટિસ તરીકે જોડાઈ શકે છે. ફેશર ઉમેદવારને જે તે વ્યવસાયના નિયત કરેલ તાલીમી સમયગાળા માટે તાલીમ મેળવવાની રહે છે.

આઈ.ટી.આઈ. પાસ ઉમેદવાર : આઈ.ટી.આઈ. પાસ થયેલ ઉમેદવારો કે જેઓ એન.સી.વી.ટી. પેટર્નના અભ્યાસક્રમનું પ્રમાણપત્ર ધરાવે છે તેમજ એપ્રેન્ટિસ તાલીમ યોજનાના નિયત વ્યવસાય માટેની નિયત શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવે છે તેઓ એકમ ખાતે એપ્રેન્ટિસ તરીકે જોડાઈ શકે છે તેમજ તાલીમી સમયગાળામાં તે વ્યવસાય સંબંધિત નિયત થયેલ રિબેટ મેળવી શકે છે.

આ યોજના હેઠળ આપવામાં આવતી તાલીમને નીચે મુજબ ત્રણ ભાગમાં વિભાજિત કરી શકાય.

□ **પાયની તાલીમ (Basic Training)**

- ફેશર ઉમેદવારોને પ્રથમ વર્ષે પાયની તાલીમ આપવામાં આવે છે.
- ૨૫૦ કરતાં વધારે કામદારો ધરાવતાં હોય

તેવા એકમોના એપ્રેન્ટિસોને પાયાની તાલીમ આપવાની જવાબદારી જે તે એકમની હોય છે.

● જ્યારે ૨૫૦ કરતાં ઓછા કામદારો ધરાવતા એકમોના એપ્રેન્ટિસોને પાયાની તાલીમ આપવાની જવાબદારી સરકારની હોય છે, જે સંબંધિત જિલ્લાની ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા ખાતે આપવામાં આવે છે.

● સુધારેલ એપ્રેન્ટિસ અધિનિયમ અન્વયે બેઝિક તાલીમ Third Party Aggregators (TPA) દ્વારા આપવાની જોગવાઈ થઈ રહેલ છે જે મુજબ એકમ તેઓના ફેશર તાલીમાર્થીઓને બેઝિક તાલીમ ક્યા કેન્દ્ર ખાતે આપવી તેની પસંદગી કરી શકશે.

□ પ્રાયોગિક તાલીમ (Practical Training)

● એક્સ આઈ.ટી.આઈ. ઉમેદવારોએ પાયાની તાલીમ લેવાની હોતી નથી, પરંતુ આવા ઉમેદવારોને સીધા જ પ્રાયોગિક તાલીમ માટે એકમ ખાતે મોકલવામાં આવે છે.

● ફેશર ઉમેદવારોએ પાયાની તાલીમ પૂર્ણ કર્યા બાદ બાકીના સમયગાળા માટે એકમ ખાતે શોપ ફ્લોર (પ્રાયોગિક) તાલીમ લેવાની હોય છે.

□ આનુષંગિક તાલીમ (Related Instruction Training)

● ફેશર ઉમેદવારોને પ્રાયોગિક તાલીમ દરમ્યાન એપ્રેન્ટિસોને સંબંધિત વ્યવસાયને અનુરૂપ અઠવાડિયામાં એક વાર (વર્ષમાં બાવન દિવસ) આનુષંગિક તાલીમ લેવાની રહે છે, જે સંબંધિત જિલ્લાની ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા ખાતે આપવામાં આવે છે.

● આ જોગવાઈમાં સુધારો થઈ આનુષંગિક તાલીમ જે તે એકમના કાર્યસ્થળે એકમ દ્વારા જ આપવાની જોગવાઈ થઈ રહેલ છે.

એકમમાં ઉમેદવારની એપ્રેન્ટિસ તરીકેની નિમણૂક થયા બાદ એપ્રેન્ટિસ અને એકમ વચ્ચે નિયત ફોર્મમાં કરારનામું કરી નોંધણી કરાવવી ફરજિયાત છે. આ કરારનામા અર્થે સ્ટેમ્પ ડ્યૂટી માફ થયેલ હોવાથી આ કરારનામું વિના મૂલ્યે થાય છે. જો ઉમેદવાર સગીર હોય તો તેના વાલીએ એકમના માલિક સાથે એપ્રેન્ટિસશીપ કરાર કરવાનો હોય છે.

D.G.E.T પોર્ટલ કાર્યરત થયા બાદ કરારનામા ઓન લાઈન કરવામાં આવશે. હાલમાં ઓફલાઈન કરારનામા નોંધણી કરવામાં આવે છે.

□ વૃત્તિકા (સ્ટાઈપેન્ડ) : એપ્રેન્ટિસ પાસેથી કોઈ

પણ પ્રકારની તાલીમી ફી લેવામાં આવતી નથી, પરંતુ તાલીમની સાથો-સાથ એપ્રેન્ટિસોને એકમ દ્વારા માસિક નીચે મુજબના દરે વૃત્તિકા (સ્ટાઈપેન્ડ) આપવામાં આવે છે.

● પ્રથમ વર્ષ : અર્ધકુશળ કારીગરોને આપવામાં આવતા લઘુત્તમ વેતન દરના ૭૦ ટકા

● બીજું વર્ષ : અર્ધકુશળ કારીગરોને આપવામાં આવતા લઘુત્તમ વેતન દરના ૮૦ ટકા

● ત્રીજું અને ચોથું વર્ષ : અર્ધકુશળ કારીગરોને આપવામાં આવતા લઘુત્તમ વેતન દરના ૯૦ ટકા

□ પ્રોત્સાહક સ્ટાઈપેન્ડ :

ગુજરાત સરકાર દ્વારા ઓગસ્ટ-૨૦૧૩થી એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમમાં જોડાયેલ ઉમેદવારોને એકમ દ્વારા આપવામાં આવતા સ્ટાઈપેન્ડ ઉપરાંત માસિક રૂ. ૧૫૦૦/- પ્રોત્સાહક સ્ટાઈપેન્ડ તરીકે આપવામાં આવે છે.

□ એપ્રેન્ટિસ પ્રોત્સાહન યોજના (APY) :-

● તા.૦૧-૧૦-૨૦૧૪થી તા.૩૧-૦૩-૨૦૧૭ સુધીના સમયગાળા માટે અમલી રહે તેવી “એપ્રેન્ટિસ પ્રોત્સાહન યોજના (APY)” ભારત સરકાર તરફથી અમલમાં છે.

સદર યોજના અન્વયે એન્જિ. સેક્ટરના ઔદ્યોગિક એકમો કે જે એપ્રેન્ટિસ એક્ટ-૧૯૬૧ હેઠળ નોંધાયેલ હોય અને ફેક્ટરી એક્ટ અથવા MSMEs માં રજિસ્ટર્ડ થયેલ હોય તેવા એકમો દ્વારા એપ્રેન્ટિસ એક્ટની જોગવાઈ મુજબ ભરતી કરવામાં આવેલ એપ્રેન્ટિસ પૈકી નિયત થયેલ સંખ્યાના એપ્રેન્ટિસના પહેલાં બે વર્ષનાં સ્ટાઈપેન્ડના ખર્ચના ૫૦% ખર્ચ ભારત સરકાર દ્વારા આપવામાં આવશે. જે એપ્રેન્ટિસના બેન્ક એકાઉન્ટમાં સીધા જ જમા કરવામાં આવશે.

આ યોજનાનું અમલીકરણ Regional Directorate of Apprenticeship Training (Western Region), Mumbaiની કચેરી દ્વારા કરમાં આવે છે.

આ યોજનાની વધુ જાણકારી નીચે જણાવેલ વેબસાઈટની લિંક પરથી મેળવી શકાશે.

<http://www.dget.gov.in/upload/54401373a99APRENTICEPROTSAHANYOJANA.pdf>

નાયબ નિયામક (તાલીમ)

રોજગાર અને તાલીમ નિયાકશ્રીની કચેરી,
બ્લોક નં. ૧, ત્રીજે માળ, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન,
જૂના સચિવાલય, ગાંધીનગર

યુવાઓની આ વાત છે,
સ્વરોજગારની આ વાત છે,
યુવા સ્વાવલંબન તૈયાર છે,
લાભ લેવાની બસ વાર છે.

વિશેષ માહિતી

વિશ્વ વિદ્યાલયોમાંથી ડિગ્રીઓ મેળવીને નિયત ઘરેડમાં કારકિર્દી બનાવી એ મહદ્અંશે પ્રણાલી રહી છે. સરસ મજાની નોકરી મેળવી દર માસે નિશ્ચિત આવક પ્રાપ્ત કરવી એટલે પત્યું. ઘણા વિરલાઓ એવા પણ છે કે જેઓ નોકરી કરવાને બદલે પોતે ઉદ્યોગ શરૂ કરવાની ખેવના રાખતા હોય છે. તેઓ ગણતરીપૂર્વકનું જોખમ ખેડવા ઉત્સુક છે. ઉદ્યોગ સાહસિક બનવાનું માનસ ધરાવતા હોય છે. આ પણ કારકિર્દીનો જ ભાગ છે.

આ વિભાગમાં જુઓ...

		પાના નં.
૧. અભ્યાસનો ખર્ચ પરત આપવાનું અમેરિકન મોડલ : વિચારવા જેવું !	ભવેન કચ્છી	૧૯૦
૨. એજ્યુકેશન લોન	આર. એન. કોટક	૧૯૩
૩. શિષ્યવૃત્તિઓ	ડૉ. પૂજા કોટક	૧૯૭
૪. ઉદ્યોગ સાહસિકતા - સ્વયંને કરો બુલંદ	...	૨૦૧
૫. મુદ્રા બેન્ક યોજના	બી.ડી.જોબનપુત્રા	૨૦૩
૬. IAS/IPS બનવાનો સ્માર્ટ પ્લાન	પંકજ ઔધિયા	૨૦૫
૭. ધ્યાનમાં રાખવા જેવી વિગતો	...	૨૦૭
૮. આ વેબસાઈટ્સ પણ એકવાર જોઈ લેશો	...	૨૦૮

૧

અભ્યાસનો ખર્ચ પરત આપવાનું અમેરિકન મોડલ : વિચારવા જેવું !

ભવેન કચ્છી

આપણા યુવાનોએ કારકિર્દીનું આ રીતે પણ ઘડતર કરી શકાય.

અમેરિકામાં જઈ આવેલ એક ભાઈએ ભારતીય સમાજવ્યવસ્થા અને યુવા પેઢીના માનસમાં પરિવર્તન લાવવાની હિમાયત કરતાં કહ્યું કે, આપણા યુવાનોએ જીવનમાં સર્જનાત્મકતા, સ્વાવલંબીપણું અને સારી લાઈફ સ્ટાઈલ મેળવવા અમેરિકાની યુવા પેઢીનાં કેટલાંક સારાં પાસાંને અમલમા મૂકવાની જરૂર છે.

અમેરિકામાં માત્ર પાંચ જ વર્ષની ઉંમરે તેનાં મમ્મી-પપ્પા સાથે ભારત છોડી ગયેલ અને પછીથી ત્યાં જ ઉછરેલ અંકિત અત્યારે ઉચ્ચ માર્ક સાથે ડોક્ટરની ડિગ્રી મેળવી ચૂક્યો છે. તેનો ભણવાનો ખર્ચ રૂપિયાની રીતે જોઈએ તો ૧૫ લાખ થયો છે. તેના પિતાએ ૬ લાખ જેટલા રૂપિયા આમાંથી આપ્યા હતા, જેની શરત એ હતી કે ભણીને તેણે આ રકમ જાણે લોન હોય તેમ તેને પરત કરવાની રહેશે.

અભ્યાસ અને હોસ્ટેલના ખર્ચાને પહોંચી વળવા તે મેડિકલના અઘરા અભ્યાસ તથા તાલીમમાંથી જે ૩-૪ કલાક સમય મળતો હોય તેમાં અને સમય ન મળે તો રાત્રીના સુવાનો સમય જતો કરી લાઈફ સેવિંગ ગાર્ડ તરીકે દરિયાકિનારે નોકરી કરી કમાતો હતો.

આપણે સ્ટાર ટીવી પર ‘બે વોચ’ જેવી ગ્લેમરસ શ્રેણી જોઈએ તેમાં લાઈફ ગાર્ડને કડકડતી ઠંડીમાં દરિયામાં તરી રિહર્સલ સહિત બીજી ઘણી એક્સરસાઈઝ કરવાની હોય છે અને પ્રવાસીઓ પાણીમાં ફસાય કે ડૂબતા હોય તો તેને બચાવવાના હોય છે.

તેને અઠવાડિયે પાર્ટ ટાઈમના ૨૦૦ ડોલર્સ આ કામ માટે મળતા. અંકિતે આ રીતે તેનો તમામ અભ્યાસ અને હોસ્ટેલનો ખર્ચ પૂરો કર્યો. હવે તે તે પિતા પાસેથી લીધેલી લોન ભરપાઈ કરશે. પિતા પણ જરા પણ સંકોચ વગર આ રકમ લઈ લે છે. તેના પિતાનું કહેવું છે કે સવાલ રૂપિયાના લોભ કે વ્યવહારનો નથી, પણ તેને કારણે પુત્રમાં મહેનતની કદર, સ્વાવલંબીપણું અને મુક્તતાનો અહેસાસ પહેલેથી જ આપવાનો છે.

વળી, સંતાનો મોટાં થઈ અમારી જિંદગીની કમાણી આવી રીતે લગ્ન કે અભ્યાસમાં વાપરી નાંખે અને પછી કાં તો નોકરી-ધંધાને કારણે બીજે રહેવા જાય અથવા તો લગ્ન કર્યા પછી અમને લાત મારે તો અમારે ક્યા રૂપિયાથી બાકીનું જીવન ગુજારવું તેથી આ સિસ્ટમ યોગ્ય લાગે છે.

આ કંઈ એકલા અંકિતના જ સ્વાવલંબી માનસની પ્રેરણા ગાથા નથી, પણ અમેરિકાની યુવા પેઢીના ઉછેરનો શિરસ્તો છે. ત્યાં આ એકદમ સહજ અને અનિવાર્ય બાબત છે. છોકરો અઢારેક વર્ષનો થાય તે સાથે જ તેના અભ્યાસ, કપડાં, શુઝ, વ્હીકલ કે મોજશોખ, પોકેટ મનીની જવાબદારી તેની પોતાની થઈ જાય છે.

યુવાનો ગમે તેવો ઉચ્ચ અભ્યાસ કરતા હોય તો પણ તેનો તમામ ખર્ચ નીકાળવા માટે કોમ્પ્યુટર કંપનીમાં, ગ્રોસરી કે ડિપાર્ટમેન્ટ સ્ટોર્સમાં, ગેસ પંપ પર, માર્કેટિંગ સર્વે કંપનીઓમાં, ફાસ્ટફૂડ પાર્લરમાં કે લાઈફ સેવિંગ ગાર્ડ જેવી ગમે તેવી નોકરી મેળવી લે છે. તેઓ કાર કે અમુક એરિયા સ્વચ્છ રાખવાનો કોન્ટ્રાક્ટ સુદ્ધાં મેળવવામાં કોઈ નાનમ નથી અનુભવતા.

તેઓ લગ્ન પણ પોતાની કમાણીમાંથી જ કરે છે અને જો અભ્યાસ કે લગ્નમાં માતા-પિતા પાસેથી રૂપિયા લીધા હોય તો તેણે તે પરત આપવા પડે છે.

આની સામે ભારતમાં મોટા ભાગે સંતાનો માટે વાલીઓ એવા શબ્દ વાપરે છે કે અમે તો તેઓને પેટે પાટા બાંધીને ભણાવીએ છીએ. પ્રાયમરી કે હાઈસ્કૂલ સુધીના શિક્ષણનો ખર્ચ વાલીઓ ઉઠાવે તો સમજ્યા પણ કોલેજ અને ત્યાર પછી ઉચ્ચ અભ્યાસનો ૩ થી ૫ લાખ રૂપિયાનો બોજ ઉઠાવવાની જાણે વાલીઓની જ સંપૂર્ણ જવાબદારી હોય તેવું વલણ અને જોહુકમી કરે છે.

વાલીના પ્રોવિડન્ટ ફંડ, ગ્રેજ્યુઈટીથી માંડી લોન લીધી હોય તો પણ સંતાનને એવી જ માનસિકતા હોય છે કે આવી જવાબદારી તો મમ્મી-પપ્પાની જ હોય છે ને !

એટલું જ નહીં, લગ્ન માટેનો ધૂમ ખર્ચો, ભપકો,

વળી એમાંયે પાછી એવી જીદ કે આ હોટલમાં પાર્ટી આપવી છે... આટલા મિત્રોને બોલાવવા છે, કંપનીના શુટિંગ-શર્ટિંગ, શુઝ લેવા જ જોઈએ તેવી તેની ડિમાન્ડ હોય છે.

એટલું જ નહીં, સંતાનો હદ તો ત્યારે કરે છે કે વાલીઓ વડોદરા, રાજકોટ જેવાં શહેરોમાં જતાં પણ પાંચ વખત વિચારતાં હોય છે, ત્યારે સંતાનો ઉચ્ચ અભ્યાસ, લગ્નના ખર્ચા પછી માથેરાનથી માંડીને મોરેશ્યસ હનીમૂન જવા માટેની રકમ પણ વાલીઓ પાસેથી જીદ કરીને કઢાવે છે.

વાલીઓ આનાકાની કરે તો સંતાન અને નવી આવેલ વહુ ચાંલવાની રકમમાંથી તો અમે જઈએ જ ને ? તે પ્રકારનો છણકો કરે છે.

અત્યારની યુવા પેઢીની ટીકા કે વાંક કાઢવાનો સવાલ નથી, પણ ભારતમાં આ પ્રણાલી 'પીછે સે ચલી આતી હે' જેમ વર્ષોથી ચાલી આવી છે. અત્યારના વાલીઓ ભૂતકાળમાં આ જ રીતે જ ભણ્યા હતા, લગ્ન કર્યા હતા, પણ એ વખતે અભ્યાસ કે લગ્નમાં આટલો ખર્ચો નહોતો થતો.

આજે મધ્યમ વર્ગનો પ્રત્યેક વાલી વર્ષો જૂની સિસ્ટમ પ્રમાણે ૫૦-૫૫ વર્ષ સુધી પ્રોવિડન્ટ ફંડ, લોન વગેરેને સહારે આમતેમ જીવનનું ગાડું હંકારીને સંતાનોના અભ્યાસ પાછળ ખર્ચ કરે અને નિવૃત્તિની રકમમાંથી તેના સંતાનનાં લગ્ન કરી આપે.

એ જ સંતાન પછી દૂધમાંથી માખી કાઢતો હોય તેમ તેના વાલીને ઘરના એક ઠેકાણે ફર્નિચરની જેમ ગોઠવી દે છે.

છોકરાઓ ૧૮ વર્ષ પહેલાં તો ટુ વ્હીલર કે મોટરબાઈક, સ્માર્ટ ફોન લઈ લે છે. તેમનાં મમ્મી-પપ્પાના પૈસે સેન્ડવીચ, કોલા, પીઝા, મુવી, અઘતન સ્ટાઈલનાં મોંઘાં કપડાં, શુઝ ખરીદતા રહે છે. કોમ્પ્યુટરના કલાસ ભરે છે. મેડિકલ એન્જિનિયરિંગનું કે એમ.બી.એ.નું ભણે છે. તેમનાં લગ્ન, હરવા-ફરવાના ખર્ચથી માંડી બીજું એક ઘર ખરીદવા સુધી વાલી ઘસાય છે.

પછી એ જ વાલી તેનું સર્વસ્વ તળિયાઝાટક થયેલું જોઈ પુત્ર કે વહુના હાથે ફંગોળાતા રહે છે.

ખરેખર તો ભારતમાં પણ યુવાનોએ સમય બરબાદ કરવાની જગ્યાએ કોઈ પણ જાતની શરમ વગર ભણતાં ભણતાં લાઈક ઈન્કમ, ટ્યુશન કે નોકરી, સેલ્સમેનશીપ

કરવી જોઈએ. ટેબલ-બુરશી પર સલામત અને વ્હાઈટ કોલર જોબ જ કરવી જોઈએ તે માનસ કાઢી નાખવું જોઈએ.

વિદેશના યુવાનોની જેમ તેમના અભ્યાસ કે લગ્નનો સંપૂર્ણ ખર્ચ કદાચ તેઓ ન કાઢી શકે, પણ તેઓએ આવો પ્રયત્ન તો કરવો જ જોઈએ.

કમ-સે-કમ સંતાન નોકરી કે તેના વ્યવસાયમાં કમાણી કરે ત્યારે તેણે તેના અભ્યાસ, લગ્નના ખર્ચ પાછળ વાલીએ શું ખર્ચ કર્યો તેનો સરવાળો માંડવો જોઈએ અને તેને લોન પેટે ગણી પોતે તેના અડધા રૂપિયા પણ અમેરિકી યુવાનની જેમ પરત કરવા જોઈએ તો જ યુવા પેઢીને ખબર પડે કે કેટલા વીસે સો થાય. અમેરિકામાં સ્થાયી થયેલ અન્ય એક ભાઈએ આવી જ એક સામાજિક વિષયો આધારિત વાતચીત દરમ્યાન કહ્યું હતું કે, ભારતીય યુવાનોએ હવે પ્રગતિ સાધવા માટે તેમનાં લગ્નની વયમાં પણ વર્ષોથી ચાલી આવતી સિસ્ટમમાં પરિવર્તન લાવવાની જરૂર છે.

પુત્ર ગ્રેજ્યુએટ થયો ને હજુ સામાન્ય પગારની નોકરી મળે ત્યાં તો તેનાં લગ્ન લેવાઈ જાય છે. જેવાં લગ્ન થાય કે તરત જ તેની જવાબદારી બેવડાય છે. વળી, લગ્નનાં એકાદ-બે વર્ષમાં તો તે એક બાળકનો પિતા પણ થઈ જાય છે. જ્યારે અમેરિકામાં લગ્ન કરેલ યુવા દંપતી તેમની નોકરી, વ્યવસાય, પ્રવાસ કે શોખ પૂરો કરવા મોડાં લગ્ન અને લગ્ન પછી સંતાનનો જન્મ પણ પાંચ-સાત વર્ષ પછીથી તેવો નિયમ બનાવે છે. ભારતમાં વહેલાં લગ્ન કે એક વર્ષમાં જ માતા-પિતા બની જવાની પ્રણાલી છે. એક જ વર્ષમાં જીવનના રસ, માતા-પિતાના શરીર, યુસ્તી, ફિંગર પ્રત્યે સુસ્તતા આવી જાય છે.

ગ્રેજ્યુએટ પછી તરત જ લગ્ન-સંતાનની જવાબદારીને કારણે પિતાને રકમ પરત આપવાની વાત તો બાજુએ રહી, પિતાની પેન્શનની આવકને કારણે ઘર ચાલતું હોવાના કિસ્સા છે.

માત્ર ભરણપોષણની રીતે જ નહીં, પણ યુવાન કે યુવતીમાં જે પણ કંઈ ટેલેન્ટ છે તે મુરઝાઈ જાય છે. તેનું સમગ્ર લક્ષ્ય પહેલી તારીખનો પગાર લેવામાં જ કેન્દ્રિત થઈ જાય છે. તેનામાં કલા, શિક્ષણ, શોખ, પ્રવાસનો કોઈ સ્કોપ રહેતો જ નથી. આની સામે વિદેશના યુવાનો લગ્ન મોડાં કરતા હોઈ તેઓને જે પણ ધૂન કે વ્યાવસાયિક શોખ હોય તેમાં મસ્તીથી સમય આપે છે. નાના-મોટા

પ્રવાસો કરી દુનિયા જુએ છે. તેઓ પોતે જ પોતાની રીતે નાની ઉંમરથી કમાણી કરી ખર્ચ કરે છે. સંશોધનમાં સમય આપી શકે છે.

લગ્ન પણ સાદાઈથી કરે છે. ૨-૪ લાખ રૂપિયા લગ્નમાં, ૧-૨ લાખ રૂપિયા જલાસામાં માત્ર તમારા ભોજનમાં રસ હોય તેવા સ્વાર્થીઓ પાછળ વાપરવા તેની જગ્યાએ તેઓ પોતાની કાર, ઘર કે કોમ્પ્યુટર્સ લેવામાં ઈન્વેસ્ટ કરે છે. યુરોપની ટૂર કરી હરે-ફરે છે.

પિતા પાસેથી લીધેલ રકમ પરત કરે છે, અથવા તો આવી રકમ લેવાની નોબત જ નથી આવતી.

બાવીસ વર્ષની ઉંમરે માની લો કે ચાર હજારનો પગાર હોય તો ચાર વર્ષના ૨ લાખ રૂપિયા થયા. તેમાંથી ૧ લાખ પિતાને તેના અભ્યાસ - ઉછેર ખર્ચ માટે સંતાન પરત આપે અને બાકીની રકમ લગ્ન માટે રાખી તે ઉંમરે લગ્ન કરે તો? વળી, મોટા ભાગે યુવાનો પ્રમાદી બનતા જાય છે. રજાઓની લહેર અને ૪-૫ કલાક જ અમારે નોકરી તેવી બડાશ મારી તેમની જાતને લકી માને છે. અમેરિકા કે ભારતમાં જેઓ પણ તેમના ક્ષેત્રમાં આગળ આવ્યા છે તેઓ સંપૂર્ણપણે પ્રોડક્ટિવ કહી શકાય તેવા ૧૦ થી ૧૪ કલાક કામ કરે છે અથવા તો જ્ઞાનમાં અભિવૃદ્ધિ કરે છે.

આવી વાતચીત દરમિયાન મેં પ્રશ્ન પૂછ્યો કે અમેરિકાના યુવાનો-યુવતીઓ મોડાં લગ્ન કરે છે તેથી તેઓની નાની ઉંમરથી મુક્ત સેક્સની બદી વ્યાપક નથી બની ?

ત્યારે અમેરિકન ભાઈએ ઉત્તર આપ્યો કે, ભારત હોય કે અમેરિકા ૧૪ થી ૨૦ વર્ષમાં જ સેક્સનું દૂષણ છે. આમેય ભારતીય યુવાનો હવે મુક્ત સેક્સમાં પાછા પડે તેમ નથી.

બીજો સવાલ એ કર્યો કે, અમેરિકામાં વાલીઓ સંતાનોને આ રીતે નાની ઉંમરથી જ મુક્ત પંખીની જેમ પગભર થવા ઊડતાં મૂકી દે છે તેને કારણે જ ત્યાં સંતાનોને વાલીઓ માટે પ્રેમ, હૂંફ કે લાગણીની ભાવના નથી હોતી. વાલીઓએ સંતાન પાસેથી કોઈ આશા રાખવાની રહેતી જ નથી, જ્યારે ભારતમાં તો...

ત્યાં જ પેલા અમેરિકી ભાઈએ કહ્યું કે, ભારતમાં તો માતા-પિતા સંતાનોને ભણાવે, લગ્ન કરાવે છે તો પણ પાછળથી તો ૭૦ ટકા સંતાનો હવે અમેરિકન સ્ટાઈલથી તેમના વાલીઓને એક ઠેકાણે મૂકી ભારોભાર અવગણના જ કરે છે ને ? એના કરતાં અમેરિકામાં એટલું સારું છે કે કોઈની લાગણી ઘવાતી નથી. દગો કર્યાની ભાવના ઊભી નથી થતી, કેમ કે પહેલેથી આ જ સિસ્ટમ છે, ત્યાં લાગણીના મૂળમાં પરાવલંબન કે સ્વાર્થ નથી. બધું દંભમુક્ત છે.

અભ્યાસ કે લગ્નખર્ચની વાત જવા દો. આજે તો ભારતમાં યુવા પેઢીનો એક મોટો હિસ્સો મમ્મી-પપ્પા પાસેથી બેફામ મોજશોખનો ખર્ચ કરાવે છે. જીદે ચઢી મહેણાં-ટોણાં મારે છે અને લગ્ન પછી તેમના જ ઘેર કાયમ રહી તેઓ પણ જાણે ઉપકાર કરતા હોય તેમ સતત તેઓનું અવમૂલ્યન કરી તેઓને રાખે છે. પિતાના પેન્શનના રૂપિયામાંથી જ ઘરનો ખર્ચ થાય તેવી જીદે ચઢે છે. પોપ, સેક્સ, હાય... હેલાનું અમેરિકન અનુકરણ કરતી યુવા પેઢીએ બીજું ઘણું અપનાવવાની જરૂર છે. માતા-પિતાએ પણ આ અંગે નક્કર અને પહેલી નજરે કઠોર લાગતો એપ્રોચ કેળવવાની જરૂર છે.

એમ-૭૦૪, સર્જન ટાવર, સુભાષચોક પાસે,
મેમનગર, અમદાવાદ-૫૨.

વિદ્યાર્થીઓને મોટા ભાગે ઉચ્ચ શિક્ષણ કે વિદેશના અભ્યાસ માટે સંજોગાધીન લોન સહાયની જરૂરત પડે છે. 'નાણા વિના શિક્ષણ પ્રશિક્ષણમાં કોઈ તેજસ્વી વિદ્યાર્થીની પ્રગતિમાં રૂકાવટ ના આવે.' તેવો સાદો આશય આ સહાય પાછળ હોય છે. લક્ષ્મી અને સરસ્વતીનો બંને સુયોગ એક સાથે ન હોય તો પણ તેજસ્વિતા ન અટકે તે માટે સરકાર અને સમાજ જાગૃત હોવાથી શૈક્ષણિક લોન સહાય યોજનાઓનો વિકાસ થયો છે. આ યોજનાઓમાં સૌથી વિશેષ ફેલાવો ધરાવતી પ્રચલિત યોજનાઓ રાષ્ટ્રીયકૃત અને અન્ય બેંકોની છે. વિવિધ નામધારી આ યોજનાઓ હેઠળ બેંક લોન નાની-મોટી શરતોને આધીન વિદ્યાર્થીઓને મેળવવામાં હવે મુશ્કેલી પડતી નથી. આ યોજનાઓનો પ્રચાર પણ ઘણો જ છે. આ યોજનાઓ હવે તો કેટલીક નામાંકિત શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના પોષ્યુલર અભ્યાસક્રમોની પ્રવેશ પ્રક્રિયા સાથે જ સંકલિત કરવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થી વાલીના ઘરઆંગણે આ યોજનાઓ સહાયરૂપ થવા માંડી છે. આ શૈક્ષણિક બેંકલોન સવલતનું નેટવર્ક વિશાળ છે. વિગતોનું નિરૂપણ કરીએ :

બેંક લોન : રાષ્ટ્રીયકૃત શિક્ષણ અને અન્ય બેંકોની શૈક્ષણિક લોન સહાય યોજનાઓની લાક્ષણિકતા લગભગ એક સમાન હોય છે. નામ કે અન્ય વિગતોમાં અંશતઃ ફેરફાર હોઈ શકે છે, પણ હાર્દ એકસરખું હોય છે. બેંક લોનની પાત્રતા, માન્ય ખર્ચ, સહાય પ્રમાણ, જામીનગીરી, વ્યાજ દર, પરત ચૂકવણી, મુદત ઇત્યાદિ આ પ્રમાણે સામાન્યતઃ છે. (અત્રે નમુનારૂપ માહિતી એસ.બી.આઈ. આધારિત અપાયેલ છે.)

(૧) લોન માટેના પાત્ર લાયક અભ્યાસક્રમો : (અ) ભારતમાં અભ્યાસ : ધો. ૧૨ના લેવલ સુધીનું શાળાકીય શિક્ષણ, સ્નાતક, અનુસ્નાતક, પ્રોફેશનલ, ટેકનિકલ તથા અન્ય માન્ય અભ્યાસ (KG to PG સુધી) (બ) વિદેશમાં અભ્યાસ : સ્નાતક, અનુસ્નાતક તથા અન્ય માન્ય અભ્યાસ

(૨) લોન માટે પાત્રતા : ભારતીય નાગરિક,

પ્રવેશ પૂર્વ લાયકાત પરીક્ષા પાસ તથા જે તે કોર્સમાં પ્રવેશ નિશ્ચિત. વાલીની નિયત માસિક આવક.

(૩) લોનને પાત્ર ખર્ચ : બધા પ્રકારની માન્ય ફી, ડિપોઝીટસ, શિક્ષણ સંસ્થા સુધીનો પ્રવાસ ખર્ચ, અભ્યાસ સંબંધી અન્ય ખર્ચ, કેપિટેશન ફી (ડોનેશન સિવાય) ઇક્વિપમેન્ટ, પુસ્તક ખરીદી, ગણવેશ ખરીદી, પ્રોજેક્ટ ખર્ચ, સ્ટડી ટૂર વગેરે.

(૪) લોન સહાય પ્રમાણ : (અ) ભારતમાં અભ્યાસ : વધુમાં વધુ રૂ. ૧૦ લાખ (કેટલીક યોજનામાં લઘુત્તમ લોનની રકમ રૂ. ૫૦,૦૦૦ છે). (બ) વિદેશમાં અભ્યાસ : વધુમાં વધુ રૂ. ૩૦ લાખ. (જરૂરિયાત મુજબ)

(૫) માર્જિન મની : (વિદ્યાર્થીની રોકાણ રકમ) : રૂ. ૭.૫૦ લાખ સુધી શૂન્ય, રૂ. ૭.૫૦ લાખથી વધુ માટે ભારતમાં અભ્યાસ માટે ૫ ટકા, વિદેશ અભ્યાસ માટે ૧૫ ટકા.

(૬) વ્યાજનો દર (સાદો) : (અ) રૂ. ૪ લાખ સુધી PLR દર (આશરે ૧૧.૩૦%) (બ) પ્રાયમરી લેન્ડિંગ રેટ PLR રૂ. ૪ લાખ ઉપર PLR + ૧% (આશરે ૧૧.૩૦%) (ક) રૂ. ૭.૫૦ લાખ ઉપર ૧૧%, (૬૦% ઉપરનાને ૨ ટકા રાહત) વ્યાજ માતાપિતા/વાલીએ ચૂકવવાનું હોય છે. વ્યાજદર ફેરફારપાત્ર હોય છે. ઈન્કમેટેક્સમાં રાહતપાત્ર છે. વ્યાજ સબસિડી મળશે.

(૭) જામીનગીરી : રૂ. ૭.૫૦ લાખ સુધી - વાલીની જામીનગીરી સહચૂકવનાર ગણીને રખાશે. રૂ. ૭.૫૦ લાખથી વધુ માટે - લોનની રકમના ૧૦૦ ટકા જેટલી માન્ય આનુષંગિક અથવા તો થર્ડ પાર્ટીની તેટલી જ નેટવર્થ ધરાવતી બેંકને સ્વીકાર્ય જામીન વિદ્યાર્થીની લોનની રકમની LIC પોલિસી પણ માન્ય ગણાય. કેટલીક બેંક LIC પોલિસી અનિવાર્ય ગણે છે.

(૮) પરત ચૂકવણીમાં રાહત : લોનમાં વિદ્યાર્થી મુખ્ય અરજદાર છે. માતા-પિતા, વાલી સહ અરજદાર છે. વિદ્યાર્થી અભ્યાસ કરે છે ત્યાં સુધી પરત ચૂકવણીમાં

રાહત (હોલીડે) રખાય છે. એ સમયનું વ્યાજ માતા-પિતા, વાલી ભરે છે. કેટલીક યોજનામાં વ્યાજ એકત્ર કરી વિદ્યાર્થી પછીથી ભરે તેવી જોગવાઈ હોય છે. પરત ચૂકવણીનો સમયગાળો આ મુજબ છે.

(૧) અભ્યાસનો સમયગાળો + ૧ વર્ષ (૨) નોકળી મળ્યા પછી તેમાંથી ૬ માસ (આ બેમાંથી જે વહેલુ હોય તે મુજબ પરત ચૂકવણી શરૂ થાય.) વિદ્યાર્થી વાલી ઈચ્છે તો કેપિટલ / વ્યાજ હપ્તા વહેલા શરૂ કરી શકાય છે. અભ્યાસ દરમ્યાન ચૂકવણી પર ૧ ટકા વ્યાજમાં પણ કેટલીક યોજનામાં રાહત છે

(૯) પરત ચૂકવણી મુદત : લોનની મુખ્ય રકમની પરત ચૂકવણી વિદ્યાર્થીએ કરવાની રહે છે. સામાન્ય મુદત ૫ વર્ષ લઘુત્તમ છે. ૧૫ વર્ષ સુધીની મુદત ગુરુત્તમ આપવામાં આવે છે. (૧ વર્ષ હોલીડે પિરિયડ અપાય છે.)

(૧૦) અન્ય બાબત : ૧. લોન માટે લઘુત્તમ શિક્ષણ લાયકાતના ગુણાંક નથી. ૨. સામાન્ય રીતે કોઈ લોન પ્રોસેસિંગ ચાર્જ લેવાતો નથી. ૩. લોનની ચૂકવણી વ્યવસ્થા બેંકની નજીકની શાખામાંથી થાય છે. પરત ચૂકવણી વ્યાજ પણ તે જ શાખા ખાતે કરવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થી, વાલીને શાખા પસંદગી અવકાશ મળે છે. પોતાના એકાઉન્ટની શાખા પસંદ થાય.

લોન અરજી કરવાની પદ્ધતિ (ઓન લાઈન) :

૧. શિક્ષણ રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકની શૈક્ષણિક લોન યોજનાઓ એક સમાન થઈ રહી છે. નિયમો, શરતો, બોલીઓ ફોરમેટમાં યુનિફોર્મિટી આવી રહી છે. લોનની કાર્યવાહી આ બેંકોની રિજિયોનલ બેંકો, કાર્યાલયો કે જે તે મોટા શહેરની મુખ્ય શાખાઓ ખાતે થાય છે. બેંકની મુખ્ય કચેરી કે વડું મથક પણ આ સેવામાં મદદરૂપ થાય છે. બેંકના ધિરાણ કામકાજ સમન્વય માટે વિસ્તાર મુજબ દરેક જિલ્લામાં એક બેંક 'લીડ બેંક' તરીકે કાર્યરત હોય છે. દા.ત. રાજકોટ જિલ્લા માટે સ્ટેટબેંક. આ લીડ બેંકના ચેરમેન દરેક જિલ્લાના કલેક્ટર હોય છે. લીડ બેંક માટે લીડ મેનેજર હોય છે. આ અધિકારીઓ/ કચેરીઓ પણ આ બાબતે મદદરૂપ થાય છે. સંપર્ક જરૂર કરવો.

૨. લોન માટે જે તે બેંકના નિયત અરજીપત્રકમાં વિદ્યાર્થી મુખ્ય અરજદાર તથા માતા-પિતા, વાલીએ સહ અરજદાર તરીકે અરજી કરવાની થાય છે. સાથે કેટલાક દસ્તાવેજો, પ્રમાણપત્રો રજૂ કરવા પડે છે. અરજીપત્રક સિમ્પલ (સરળ) ઓનલાઈન હોય છે. વિદ્યાર્થીની વિગત,

નામ, સરનામા, અભ્યાસ, સ્થળ, જોઈતી રકમ, શાખા-કોલેજના પ્રમાણપત્ર પર સહી-સિક્કા ઇત્યાદિ હોય છે. સ્વરોજગારી લોન જેવી જ સામાન્ય ફોર્મ પદ્ધતિ છે. ઓનલાઈન અરજી થઈ શકે છે.

૩. અરજી સાથે રજૂ કરવાના દસ્તાવેજો સામાન્યતઃ આ મુજબ મંગાવવામાં આવે છે. (૧) શાખા કોલેજ સંસ્થાની છેલ્લી પરીક્ષાના ગુણપત્રક, પ્રમાણપત્ર (૨) શિક્ષણ, ફી, પુસ્તકો, સાધનો, અન્ય ખર્ચાની માહિતી, વિવરણ કે પ્રોજેક્ટ રિપોર્ટ, ધંધા-વેપાર લોન અરજી રિપોર્ટ મુજબ થોડા ફેરફાર સાથે (૩) વાલી માતા-પિતાની કુટુંબની આવકના આધાર-પુરાવા (૪) એડમિશન મળ્યાના આધારભૂત પુરાવા (૫) અન્ય જરૂરી સર્પોર્ટિંગ પુરાવા દા.ત. બેંક એકાઉન્ટ, એફ.ડી., સિક્યોરિટી, LIC પોલિસી (જો હોય તો) વગેરે.. (૬) લોન અરજી કર્યા બાદ જે તે બેંક/કચેરી અરજી ઉપર જરૂરી ચકાસણી કરે છે. ચકાસણી બાદ બેંક લોન મંજૂર કરતા પહેલાં વિદ્યાર્થી વાલી સાથે રૂબરૂ મુલાકાત કે ઈન્ટરવ્યૂ પણ કેટલીક વખત રાખે છે. આ મુલાકાત સામાન્ય જાણકારી કક્ષાની જ હોય છે. ખૂટતી વિગતો માહિતીની આપ-લે થાય છે. અરજદારે લોનની તાત્કાલિક ક્યારે જરૂરત પડે છે તે પણ ખાસ બહારના કે વિદેશના કોર્સ માટેની પણ આ વખતે જાણ કરવાની રહે છે તેથી મંજૂરીની કાર્યવિધિ-પ્રોસેસ સરળ અને ઝડપી બને. અરજી રજૂ કર્યા પછી સમયાંતરે ફોલોઅપ બેંકમાં કરવું. (૭) વિદેશ અભ્યાસની અધિકૃત મંજૂરી, વિઝા વગેરે દર્શાવવા પડે.

કેટલીક મુખ્ય બેંકોની લોન યોજનાઓ : પ્રત્યેક બેંકની પોતાની આગવી શૈક્ષણિક લોન સહાય યોજનાઓ છે. તે પૈકી કેટલીક મુખ્ય બેંકોની યોજના સંક્ષિપ્તમાં આ મુજબ છે. (જો કે રિઝર્વ બેંકના નિયમોથી કેટલીક સમાનતા છે.)

૧. સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (SBI) : સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા મોટી બેંક છે. બેંક લોનની આ યોજનાનું નામ છે : શૈક્ષણિક ઋણ યોજના - SBI તરફથી ધો. ૧૨ પછીના દેશના તથા ફોરેનના કોર્સ માટે ઋણ અપાય છે. દેશમાં ૧૦ લાખ રૂપિયા તથા વિદેશ માટે રૂ. ૩૦ લાખ વધુમાં વધુ લોન અપાય છે. વધુ વિગતો વેબસાઈટ : www.sbi.com; www.statebankofindia.com; sbi.co.in છે.

૨. કેનેરા બેંક (Canara Bank) : કેનેરા બેંકની મુખ્ય કચેરી ૧૧૨, જે. સી. રોડ, બેંગ્લોર - ૫૬૦

૦૦૨ (કર્ણાટક) ફોન : ૨૨૩૬૧૨૧ ખાતે છે. ૫૦ વર્ષ ઉપરની બેંક છે. તેની સુવર્ણ જયંતિ નિમિત્તે અલગ અલગ સ્પેશિયલ શિષ્યવૃત્તિ આપવાની યોજના પણ છે. આ બેંકની લોન યોજનાનું નામ 'વિદ્યાસાગર એજ્યુકેશન લોન યોજના' છે. ૧૯૭૮થી આ યોજના અમલમાં છે. દેશ-વિદેશના સ્નાતકોત્તર જોબ ઓરિએન્ટેડ તથા અન્ય માન્ય કોર્સ માટે લોન આપવામાં આવે છે. કોલેજ ફી અને વિદ્યાર્થીના અભ્યાસપૂરક ખર્ચ માટે દેશમાં રૂ. ૧૦ લાખ તથા વિદેશમાં રૂ. ૩૦ લાખની લોન મહત્તમ મળે છે. વધુ વિગતો વેબસાઈટ : www.canarabankindia.com છે.

૩. કોર્પોરેશન બેંક (Corporation Bank) : કોર્પોરેશન બેંકની વડી કચેરી મેંગલોર (કર્ણાટક) ખાતે છે. શૈક્ષણિક લોન યોજનાનું નામ 'કોર્સ વિદ્યા યોજના' છે. આ બેંક શાખા, અભ્યાસ, સ્નાતક, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ, Ph.D., ઈજનેરી, મેડિકલ, લો, મેનેજમેન્ટ, CA, ICWA, CFA વગેરે ભારતીય અભ્યાસક્રમો તથા વિદેશના સ્નાતક, અનુસ્નાતક, લંડનના CIMA, USA ના CPA જેવા કોર્સિસ માટે લોન સહાય આપે છે. લોનની મહત્તમ રકમ દેશમાં રૂ. ૧૦ લાખ તથા વિદેશમાં રૂ. ૩૦ લાખ છે. વધુ વિગત નજીકની શાખામાંથી પ્રાપ્ય થશે. વેબસાઈટ www.corpbank.com છે.

૪. યુનાઈટેડ ટ્રસ્ટ ઓફ ઈન્ડિયા સ્થાપિત UTI Bank (Auxix) પ્રગતિશીલ ગણાય છે. શિક્ષણ સહાય યોજનાનું નામ છે - સ્ટડીપાવર. આ બેંકમાં લોન સહાયની પાત્રતામાં છે. (૧) નિયત માસિક વેતન (વાલી કુટુંબ) (૨) અભ્યાસ ડોમેસ્ટિક કે ઓવરસીઝ ઈન્સ્ટિટ્યૂટશનમાં સૂચિત હોવો જોઈએ. (૩) વિદ્યાર્થીની લોન જેટલી રકમની LIC પોલિસી જામીનગીરી તરીકે માન્ય ઈત્યાદિ. લોન રકમ મહત્તમ દેશમાં રૂ. ૧૦ લાખ તથા વિદેશમાં રૂ. ૩૦ લાખની છે. વધુ વિગત : વેબસાઈટ www.auxibank.com ની મુલાકાત લો.

૫. સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (CBI) : સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની મુખ્ય કચેરી મુંબઈ ખાતે છે. લોન સહાય યોજનાનું નામ : સેન્ટ વિદ્યાર્થી છે. દેશ-વિદેશના માન્યતા પ્રાપ્ત તમામ કોર્સિસ માટે લોન સહાય આપવામાં આવે છે. મહત્તમ રકમ રૂ. ૧૦ લાખ તથા રૂ. ૩૦ લાખ અનુક્રમે દેશ-વિદેશના અભ્યાસ માટે છે. વધુ વિગત નજીકની રિજિયનલ કચેરી અથવા મુખ્ય શાખા પરથી મળશે : www.central bank of india.com.

૬. બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (BOI) : દેશની આ મોટી બેંક છે. તેની આ પ્રકારની યોજના છે. વિદ્યાર્થીની કહેવામાં આવે છે. દેશ-વિદેશના પ્રોફેશનલ કોર્સ તથા અન્ય પ્રાપ્ત અભ્યાસ માટે લોન સહાયની જોગવાઈ છે. વિશેષ વિગતો મુખ્ય કચેરી અથવા નજીકની મુખ્ય શાખા પરથી મળશે. www.bankofindia.com સંપર્ક સાધો.

૭. ભારત ઓવરસીઝ બેંક (bobi) લિ. : ભારત ઓવરસીઝ બેંકની શૈક્ષણિક સહાય યોજનાને "સરસ્વતી શિક્ષણ યોજના" કહેવામાં આવે છે. આ બેંકનું કાર્યક્ષેત્ર મુંબઈ બાજુ વધુ છે. અન્ય બેંકની જેમ જ શૈક્ષણિક હેતુ માટેની ધિરાણ કાર્યવાહી છે. વધુ વિગતો માટે વેબસાઈટ www.bharatoverseasbank.com પર સંપર્ક થઈ શકશે.

૮. પંજાબ નેશનલ બેંક (PNB) : પંજાબ નેશનલ બેંક વિદ્યાર્થીઓને શૈક્ષણિક સહાય આપે છે. વ્યાજ દર સામાન્ય હોય છે. નજીકની મુખ્ય શાખાના સંપર્કથી વધુ વિગતો મળશે.

૯. IDBI બેંક : IDBI બેંકની લોન સહાય યોજના છે. ધો. ૧૨માં ૭૫ ટકા તથા વય ૩૦-૩૫ની મહત્તમ વિદ્યાર્થીની લાયકાત હોય તો લોન મળે છે. વધુ વિગત નજીકની શાખામાંથી મળશે. (નિયમો ફેરફારપાત્ર). આ ઉપરાંત ICICI બેંક, દેના બેંક, બેંક ઓફ બરોડા, HDFC બેંક, યુનિયન બેંક, UCO બેંક વગેરેની પોતાની યોજનાઓ છે. કેટલીક સહકારી બેંકો પણ સહાય આપે છે. આ ધિરાણ યોજનાઓ લગભગ એક સમાન છે. કોઈક યોજનામાં અંશતઃ ફેરફાર હોય છે. એકંદર તેજસ્વી અને ઈચ્છુક વિદ્યાર્થીને દેશ-વિદેશના ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે સહાય લોન મદદ આપતા ઘણા હાથ લંબાયેલા છે. સહાય સરળતાથી મેળવવા પ્રયત્નો, સંપર્ક અને રેગ્યુલર ફોલોઅપ આવશ્યક છે.

અન્ય શૈક્ષણિક લોન સહાય : શૈક્ષણિક લોન સહાય યોજનાઓ બેંકો નાણાકીય સંસ્થા તરીકે સરકારના નીતિ નિયમો મુજબ સમગ્ર દેશમાં તેમના નેટવર્ક મારફત પદ્ધતિસર ચલાવે છે તેવી જ રીતે સમાજમાં સંસ્થાઓ, ટ્રસ્ટો જુદા જુદા વિસ્તારમાં લોન સ્કોલરશીપ આપે છે. સરકારમાં પણ શિક્ષણ, સમાજકલ્યાણ વિભાગ તરફથી મેરિટ લોન સ્કોલરશીપ જેવી યોજનાઓ છે, જેમાં વિદેશ અભ્યાસ, પાયલોટ તાલીમ ઈત્યાદિનો સમાવેશ થાય છે. સબસિડી, વ્યાજનો ઓછો દર એ વિશેષ લાભ પણ પ્રાપ્ય છે. પ્રાઈવેટ સાર્વજનિક સંસ્થાઓ જેવી કે જેએમ ટાટા

એન્ડાઉમેન્ટ, સાહુ જૈન ટ્રસ્ટ, JITO જૈન ટ્રસ્ટ (મુંબઈ), મારીવાલા ટ્રસ્ટ, ટ્રાન્સવાલ, કોળી હિતવર્ધક મંડળ, વગેરે તરફથી ભંડોળ જોગવાઈ અને અન્ય શરતો-નિયમો મુજબ લોન સહાય આપવામાં આવે છે. સાર્વજનિક સંસ્થાઓની લોનની વિશેષ વિગતો જે તે ટ્રસ્ટ પાસેથી મળી શકે. જો સમયસર પૂરતી લોન સહાય પ્રમાણમાં ઓછા વ્યાજથી સાર્વજનિક કે જ્ઞાતિ ટ્રસ્ટ તરફથી પ્રાપ્ય થાય તો વિદ્યાર્થી, વાલીને સારો વિકલ્પ આ યોજનાઓમાં પણ પ્રાપ્ય છે.

શૈક્ષણિક લોન માર્ગદર્શન સારાંશ

૧. લોન આપતી બેંક / સંસ્થાઓની યાદી મેળવો. (વેબસાઈટ્સ જુઓ)
૨. કુલ શૈક્ષણિક અને સંબંધિત ખર્ચનો અંદાજ બનાવો.

૩. સંબંધિત દસ્તાવેજો / પેપર્સની મૂળ નકલ તથા ફોટો કોપી/પ્રમાણિત નકલો તૈયાર રાખો.

૪. જીવન વીમો લેવા પ્રયાસ કરવા.

૫. લોનની શરતો ધ્યાનથી વાંચો, ધિરાણના અન્ય માર્ગો ચકાસો. ચૂકવણી વિકલ્પોની માહિતી મેળવો.

૬. અભ્યાસ દરમ્યાન / બાદ પરત ચૂકવણીનું આયોજન કરો.

૭. લોનની રકમ વધે (જરૂરત મુજબ) તે માટેની પ્રક્રિયા જાણો. (બેંકની મુલાકાત લો.)

૧, શ્રી સાંઈ, બોમ્બે હાઉસિંગ બોર્ડ,
યુનિવર્સિટી રોડ, રાજકોટ.

ખર્ચાળ ઉચ્ચ શિક્ષણ : (Costly Higher Education) : હાલનું શિક્ષણ, ઉચ્ચ શિક્ષણ વિશેષ ખર્ચાળ બનતું જાય છે. પૂર્વ પ્રાથમિકથી અનુસ્નાતક (Kg to PG) શિક્ષણ આધુનિક થતું જાય છે. હવે સરકારી કે ગ્રાન્ટ લેતી Simple કોલેજો-હાઈસ્કૂલોનો યુગ પૂરો થતો જાય છે. તેથી મધ્યમ-ઉચ્ચ માધ્યમ વર્ગના નોકરિયાત કે મધ્યમ ધંધાદારી કુટુંબોને પોતાનાં સંતાનોને ઈજનેરી, તબીબી જેવા ઉચ્ચ પ્રોફેશનલ શિક્ષણ આપવામાં ઘણી જ અગવડતા થાય છે. ભલે સંતાન તેજસ્વી હોય અને ઉચ્ચ રેન્ક અભ્યાસમાં મેળવતા હોય, આજે ફીનાં ઊંચાં ધોરણો, પુસ્તકો, સ્ટેશનરી, રહેઠાણ-ખોરાક ખર્ચ તથા પ્રકીર્ણ ખર્ચ સ્થાનિક તથા બહાર એટલા બધા વધી ગયા છે કે સામાન્ય વ્યક્તિ માટે તે આકરું બની જાય છે. તેથી જો પૂરેપૂરું અગાઉથી અભ્યાસ ખર્ચનું આયોજન તથા શિષ્યવૃત્તિ સહાયની પ્રાપ્તિનું આયોજન વિચારવામાં ન આવે તો વિદ્યાર્થીની તેજસ્વિતા ઝાંખી પડી જાય છે. આ ગભરામણ કે તનાવનો પ્રશ્ન નથી, પણ સાવચેતીનો એક સૂર છે. જેથી યોગ્ય અભ્યાસ વિદ્યાર્થી પૂર્ણ કરી શકે અને સુદૃઢ કારકિર્દી ઘડી શકે.

અભ્યાસ ખર્ચનો અંદાજ : ધોરણ-૧૦ સુધીના શિક્ષણમાં હાઈફાઈ - સ્વનિર્ભર શાળાઓમાં શિક્ષણ અને ઈતર ફી તથા અન્ય ખર્ચાઓ ઘણા જ હોય છે. ધોરણ-૧૧, ૧૨માં આ જ પરિસ્થિતિ પ્રવર્તે છે. પણ સાયન્સ પ્રવાહમાં સ્થિતિ વધુ ખર્ચલક્ષી છે. એડમિશન અઘરું થયું છે. ઉપલા ખર્ચા વધ્યા છે. પ્રશિક્ષણ - એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ શિક્ષણ અતિ ખર્ચાળ છે તો પછી ધો.૧૨ વિજ્ઞાન બાદ મેડિકલ, ડેન્ટલ, ઈજનેરી, ફાર્મસી, પેરામેડિકલના ડિગ્રી, ડિપ્લોમાના ખર્ચનો તો અંદાજ જ ઊંચો જાય છે. ખાધાખોરાકી, રહેઠાણ, ગારમેન્ટસ, સ્ટેશનરી, ટ્રાન્સપોર્ટેશન, સંદેશાવ્યવહાર ખર્ચાઓ શિક્ષણ ફી ઉપરાંત વધતા જાય છે. સ્થાનિક અભ્યાસમાં રહેઠાણ - ભોજન ખર્ચની કસર થાય. પણ બહારના ખર્ચનો આંકડો ઊંચો

જાય છે. દરેક અભ્યાસક્રમ કે કોલેજ મુજબ અલગ ખર્ચ અંદાજ કાઢવા - જાણવા પડે. હવે તો કોલેજો શિક્ષણ ફીના આખા પેકેજ આપે છે. પેમેન્ટ કે ડોનેશન કે છૂપા ખર્ચ તો અલગ થાય છે. તેથી સઘળા ખર્ચનો અંદાજ મિનિમમ પણ ઊંચો આવે છે. તો વાસ્તવિક ખર્ચનો તો આંકડો ઊંચો જ જાય. કોઈ એક કોઠા સ્વરૂપ આ આંકડો નીકળી શકે તેમ નથી. તેથી દરેક કુટુંબ - વ્યક્તિએ પોતાનો અંદાજ બાંધવો જ રહ્યો. પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશનના ખર્ચની અલગ વિચારણા કરવી પડે.

કારકિર્દી બજેટ : એક નમૂનારૂપ અંદાજથી ધો.૧૨ વિજ્ઞાનના વિદ્યાર્થીના કુટુંબે ઉચ્ચ શિક્ષણ માટે વહેલાસર બચત જો ન કરી હોય કે શક્ય ન થઈ હોય તો વિવિધ શિષ્યવૃત્તિઓ, બેન્ક લોન, જ્ઞાતિ સમૂહ સહાયના કે અન્ય પ્લાનિંગ વહેલાસર કરવું પડે છે. આથી શિષ્યવૃત્તિ-બેન્ક લોન કે અન્ય સહાયની વિગતોના આધારે યોગ્ય નાણાકીય આયોજન વિવિધ પ્રયત્નો, સંપર્કોથી સમયબદ્ધ રીતે કરવા સંબંધકર્તાઓને અત્રેથી સલાહ છે, નવા માહોલમાં આ કેરિયર બજેટ કહેવાય છે.

શિષ્યવૃત્તિ સહાય : વિદ્યાર્થી કારકિર્દી ઘડતર પ્રક્રિયામાં પ્રોત્સાહન સહાયનું મહત્ત્વ છે. વિદ્યાર્થીને કુટુંબ, શાળા, સંસ્થા, સમાજ, સરકારી તંત્ર અને વ્યક્તિગત પ્રોત્સાહન જુદા જુદા સ્વરૂપે પ્રાપ્ત થાય છે. પ્રાચીન સમયથી આ પરંપરા છે. તેજસ્વી વિદ્યાર્થીના અભ્યાસને આગળ વધારવા રાજા-રજવાડાથી સરકાર, શ્રેષ્ઠી, મહાજન એક યા બીજી રીતે પ્રયત્નશીલ હોય છે. આ સહાય પ્રવૃત્તિઓ પૈકી શિષ્યવૃત્તિ લોન-સહાય ઘણા જ સમયથી આપણે ત્યાં કાર્યરત છે પણ તેનું આયોજન આપણે સામાન્યતઃ વિચારતા નથી કે જે કરવું જોઈએ.

શિષ્યવૃત્તિ સ્કોલરશિપો વિદ્યાર્થી - સ્કોલરને તેના અભ્યાસમાં કોઈ પણ સ્વરૂપે જેમ કે પુસ્તક, ફીની રકમ, નિભાવખર્ચ, નિયત કે ઉચ્ચ રકમ, મેરિટ સ્કોલરશિપ, લોન સ્કોલરશિપ, એજ્યુકેશન લોન ઈત્યાદિ નામથી

અપાતી મદદ છે. લોકશાહી પ્રક્રિયામાં આ કાર્ય સરકાર કે તેની અંગભૂત સંસ્થાઓ સંભાળે છે. સાથે જ્ઞાતિ મંડળ, જ્ઞાતિનાં ટ્રસ્ટો કે કેટલીક પ્રતિષ્ઠિત સાર્વજનિક સંસ્થાઓ ઉદ્યોગગૃહો વગેરે પણ આ સેવામાં કાર્યરત છે.

આ શિષ્યવૃત્તિ સહાયમાં વિવિધતા હોય છે. તે જનરલ, અભ્યાસ, ખાસ અભ્યાસ, વિદેશ અભ્યાસક્રમ, ફેલોશિપ, સંશોધન, ભાષા અભ્યાસ સંશોધન, પ્રતિભાખોજ માટેની હોય છે. તે દેશ, વિદેશ, રાજ્ય, જ્ઞાતિ, વિસ્તાર પૂરતી પણ મર્યાદિત હોય છે. આ ઉપરાંત આ સહાયક પ્રવૃત્તિ શિક્ષક, સૈન્યકર્મી, રમતવીર કે વિશિષ્ટ પ્રદાન મેળવેલા વ્યક્તિસમૂહ માટે પણ રિઝર્વ રખાય છે. સામાન્યતઃ તેના બે પ્રભાગ હોઈ શકે. ૧. સરકારી શિષ્યવૃત્તિ સહાય ૨. જ્ઞાતિ ટ્રસ્ટ સહાય આ અંગે સંક્ષિપ્તમાં વિગતો મેળવીએ.

૧. સરકારી શિષ્યવૃત્તિ સહાય : ભારત સરકારના સહયોગથી ગુજરાત રાજ્યમાં શિક્ષણ ઈત્યાદિ વિભાગ તરફથી જુદા જુદા પ્રકારની શિષ્યવૃત્તિ, વ્યાજમુક્ત લોન આપવાની જોગવાઈ છે. આ સહાય દર વર્ષે ધોરણ-૧૦ તથા ૧૨ના વિદ્યાર્થીઓ તથા અન્ય વિદ્યાર્થીઓને મળે છે. આ અંગે જૂન-જુલાઈ માસમાં દર વર્ષે જાહેરાત આવે છે અને ફોર્મ મળે છે અને સહાય મેળવવા નિયત પત્રકમાં અરજી કરવાની રહે છે. રાજ્યના ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશનરની કચેરી, ૧૨/૨, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, જૂના સચિવાલય, ગાંધીનગર-૧૦માં આ કાર્ય હિસાબી અધિકારી સંભાળે છે. વિગતો માટે પત્ર / રૂબરૂ કે ફોનથી સંપર્ક કરી શકાય છે. ફોન નંબર (૦૭૯)૨૩૨૫૩૯૯૭ - ૨૩૨૫૪૦૨૨ છે. તે જિલ્લાના શિક્ષણ અધિકારીની કચેરી ફોર્મ તથા પોતાની શાળા-કોલેજ માહિતી માર્ગદર્શન આપે છે.

આ સહાય આ પ્રકારે છે : ૧. મુખ્યમંત્રી યુવા સ્વાવલંબન (શિષ્યવૃત્તિ યોજના) : ગુજરાત સરકારના શિક્ષણ વિભાગના ઠરાવ તા. ૭-૧૦-૨૦૧૫થી આ અમલમાં મૂકવામાં આવેલ છે.

૨. સેન્ટ્રલ સેક્ટર સ્કીમ ઓફ સ્કોલરશિપ્સ ફોર કોલેજ એન્ડ યુનિવર્સિટી સ્ટુડન્ટ્સ :

પાત્રતા : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન/સામાન્ય પ્રવાહ પરીક્ષા ૮૦ કે તેથી વધુ પર્સન્ટાઈલ મેળવનાર (મેરિટથી) મળ્યા બાદ રિન્યુઅલ પાત્ર છે.

જાહેરાત અરજી : ઓનલાઈન અરજી દર વર્ષે વેબસાઈટ National Scholarship portal scholars.gov.in ઉપર જાહેરાત પ્રસિધ્ધ થયે નિયત તારીખ સુધીમાં કરવાની રહેશે. પૂછપરછ માટે સંપર્ક - ૦૪૦-૨૩૧૨૦૩૦૦.

સંપર્ક : ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશનર કચેરી, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, બ્લોક નં. ૧૨/૨, ગાંધીનગર.

૩. નેશનલ મિન્સ-કમ-મેરિટ-કમ-સ્કોલરશીપ (NMMS) (ધો. ૮થી શરૂ) :

પાત્રતા : ધો. ૭માં ૫૫% (SC/ST માટે ૫૦%)
વાર્ષિક આવક : કુટુંબની વાર્ષિક આવક મર્યાદા : રૂ.૧,૫૦,૦૦૦/-

રકમ : ધોરણ ૮ થી ૧૨ સુધી દર માસે રૂ. ૫૦૦/- લેખે વાર્ષિક રૂ. ૬૦૦૦/- ચાર વર્ષ સુધી ભારત સરકાર દ્વારા

પરીક્ષા : NMMS દર વર્ષે થાય. પાસ થવું પડે. તેના મેરિટથી નિયમ મુજબ શિષ્યવૃત્તિ મળે.

સંપર્ક : રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, સેક્ટર-૨૧, ગાંધીનગર. www.sebexam.org

૪. રાષ્ટ્રીય પ્રતિભા શોધ કસોટી (NTSE) (ધો. ૧૧ થી શરૂ) :

પાત્રતા : ધો. ૧૦માં અભ્યાસ કરતાં કોઈ પણ વિદ્યાર્થી/વિદ્યાર્થિની

આવકમર્યાદા : નથી.

શિષ્યવૃત્તિ રકમ : ધો.૧૧ અને ૧૨માં માસિક રૂ.૧૨૫૦/- મળશે. અન્ડર ગ્રેજ્યુએટ / PG અભ્યાસ માટે માસિક રૂ. ૨૦૦૦/- છે. Ph.D. ને UGC ના નિયમ મુજબ મળશે.

પરીક્ષા : રાષ્ટ્રીય પ્રતિભા શોધ પરીક્ષા દર વર્ષે થાય છે. તેમાં પાસ થવું પડે. તેના મેરિટથી મળે.

સંપર્ક : રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, સેક્ટર-૨૧, ગાંધીનગર. www.sebexam.com

નોંધ : કમ ૩ અને ૪ની પરીક્ષાની વિગતો www.ncert.nic.in ઉપર મળશે.

૫. કેટલીક ખાસ શિષ્યવૃત્તિઓ : રાજ્ય સરકારનાં જુદાં જુદાં ખાતાંઓ સંભાળે છે અને તેની જાહેરાતો જૂન-જુલાઈમાં દર વર્ષે પ્રકટ થાય છે. આ મુજબ સંપર્ક થાય.

૧. રમતવીર માટે નિયામકશ્રી, યુવક સેવા અને સાંસ્કૃતિક બાબતો, ૧૧, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર. (ફોન : ૦૭૯-૨૩૨૫૪૦૯૧)

૨. ગુજરાત બહારના ટેકનિકલ અભ્યાસ માટે ટેકનિકલ શિક્ષણ નિયામક કચેરી, ૨, જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર (૦૭૯-૨૩૨૨૬૪૮૦)

૩. કચ્છ જિલ્લાના વતની માટે જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી કચેરી, ભુજ તથા સિવિલ સર્જન કચેરી, સિવિલ હોસ્પિટલ, ભુજ (કચ્છ),

૪. સમાજના નબળા વર્ગ માટે સમાજ કલ્યાણ નિયામક કચેરી તથા આદિજાતિ કલ્યાણ નિયામક કચેરી, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર (૦૭૯-૨૩૨૫૩૨૪૫) તથા જે તે જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ અધિકારી

૫. વિકલાંગ માટે સમાજ સુરક્ષા ખાતું, ગાંધીનગર વગેરેનો સંપર્ક કરી શકાય. આ અંગે અખબારોમાં જાહેરાતો જૂન-જુલાઈની આસપાસ આવે છે. તે જોતા રહેવું જરૂરી છે.

રાજ્ય સરકાર જુદાં જુદાં ખાતાં હેઠળ તમામ વર્ગના વિદ્યાર્થીઓને શિષ્યવૃત્તિ - સહાય આપવા પ્રયત્નશીલ છે. જે શાળા ઉચ્ચ કે ટેકનિકલ અને પ્રોફેશનલ સંસ્થાઓ, કોલેજો મારફત પણ આ કાર્યવાહી થાય છે. તેથી વિદ્યાર્થી પોતાની સંસ્થાના સંપર્કમાં રહે તે પણ ઈચ્છનીય છે. ગુણાંક, આવક, રહેઠાણ વગેરે શરતો જો કે આ સવલત મેળવવામાં રહેલી છે. કેન્દ્ર સરકાર તરફથી પ્રાપ્ત અનેકવિધ શિષ્યવૃત્તિ ફેલોશિપ માટે આ સરનામે સંપર્ક કરવો : Section Officer, E-4, Section, Department of Higher Education, Ministry of Human Resources Development, GOI, Curzon Road, K. G. Marg, New Delhi-1.

૨. ટ્રસ્ટ સહાય : જુદા જુદા પ્રકારની પ્રવૃત્તિને અનુલક્ષીને સમાજમાં ટ્રસ્ટની રચના થાય છે. આવાં ટ્રસ્ટો અનેકવિધ કાર્ય સાથે શિષ્યવૃત્તિ - સહાય પ્રવૃત્તિ કરે છે અથવા ખાસ શૈક્ષણિક સહાયનું જ કાર્ય કરે છે. આ

ટ્રસ્ટો વ્યક્તિગત, વિસ્તારલક્ષી, જ્ઞાતિજન્ય, સામાજિક, ઉદ્યોગપતિ જેવાં અભિગમોથી બનેલા હોય છે. ગુજરાત, મુંબઈ, અમદાવાદમાં આ ટ્રસ્ટોની સંખ્યા ઘણી જ છે. આ ટ્રસ્ટ તરફથી અપાતી સહાયમાં વિવિધતા છે. કોઈ સદ્ધર ટ્રસ્ટ લાયક ઈચ્છુક તમામને સહાય કરે છે. કોઈ મર્યાદિત વિસ્તાર કે જ્ઞાતિસમૂહને સહાયરૂપ થાય છે. મર્યાદિત ભંડોળથી લાંબા ગાળાની સહાય પ્રવૃત્તિ ચલાવતાં ટ્રસ્ટો પણ છે, પરંતુ સૌનો માન્ય હેતુ વિદ્યાર્થીને મદદરૂપ થવાનો છે. સૌને વિદ્યાર્થીની પ્રગતિમાં - વિદ્યાર્થી સમુદાયના કલ્યાણમાં રસ છે.

શિષ્યવૃત્તિ સહાયક ટ્રસ્ટોની સંખ્યા, વિગત મોટી અને વિવિધતાસભર છે. તેથી ટ્રસ્ટોની સંખ્યા, તેનું કાર્યક્ષેત્ર જોઈએ. (૧) ઉદ્યોગ પ્રેરિત ટ્રસ્ટની સંખ્યા ૧૫ થી વધુ છે. જે ઉચ્ચ ટેકનિકલ અભ્યાસમાં મદદરૂપ થાય છે. (૨) કપડવંજ, નવસારી, સૌરાષ્ટ્ર-કચ્છ જેવા વિસ્તારોનાં ટ્રસ્ટ છે, જે તેના મર્યાદિત વિસ્તારના વિદ્યાર્થીઓને મદદમાં અગ્રતા આપે છે. આવા ૧૦ ટ્રસ્ટો છે. (૩) સરકાર કે ઉદ્યોગ પ્રેરિત તથા વ્યક્તિગત સ્મૃતિ ટ્રસ્ટો ૧૭ જેટલાં છે. જે વિદેશના ઉચ્ચ શિક્ષણમાં મદદરૂપ થાય છે. જેમાં કેમ્બ્રિજ સોસાયટી, રતન ટાટા ટ્રસ્ટ, બૃહદ ભારતીય સમાજ, કોમનવેલ્થ સ્કોલરશિપ ઈત્યાદિનો સમાવેશ થાય છે. (૪) નાની-મોટી જુદા જુદા પ્રકારની સહાય વિદ્યાર્થીઓને તેના અભ્યાસ માટે આપે છે, તેવાં ટ્રસ્ટ ગુજરાતમાં અને ગુજરાત બહાર ઘણાં છે. જેમાં સૌરાષ્ટ્ર વિદ્યાર્થી મંડળ, સયાજીરાવ ટ્રસ્ટ, જલારામબાપા ટ્રસ્ટ, કેનેરા બેંક એજ્યુકેશન ફંડ, પાંચ કૂવા કાપડ મહાજન ટ્રસ્ટ વગેરે છે. જેની આશરે સંખ્યા ૧૩૦ છે. આ ઉપરાંત જુદી જુદી જ્ઞાતિનાં ટ્રસ્ટો મદદરૂપ બને છે. તેની સંખ્યા વણિક સમાજ માટે ૪૦, બ્રહ્મસમાજમાં ૬, કપોળ જ્ઞાતિમાં ૩, પાટીદાર પટેલનાં ૪, લોહાણા માટે ૧૨, પંચાલ માટે ૨, બ્રહ્મક્ષત્રિયનાં ૩, અન્ય જ્ઞાતિ કોળીમાં ૧ જેટલી છે. આ સંખ્યા સર્વગ્રાહી નથી, પણ સહાયના વ્યાપનો એક અંદાજ છે.

આ ટ્રસ્ટ સહાય માટે જે તે ટ્રસ્ટના વિદ્યાર્થી - વાલીએ વ્યક્તિગત સંપર્ક કરવો રહે. ટ્રસ્ટ તરફથી અખબારોમાં જાહેરાત આવતી હોય છે. જ્ઞાતિનાં ટ્રસ્ટોની વિગત જ્ઞાતિ આગેવાનો, જ્ઞાતિ મુખપત્રો, જ્ઞાતિ બોર્ડિંગ, મહાજનવાડી વગેરે પાસેથી પણ મળે છે. આ માટે

વહેલાસર માહિતી-માર્ગદર્શન મેળવીને નિયત સમયમાં અરજી કરવાની રહે છે. કારકિર્દી સામયિકો-અખબારો આ બાબતે માહિતી પ્રદાન કરે છે, પણ સમાજમાં વ્યવસ્થિત માહિતી-માર્ગદર્શનનો માહોલ ઊભો કરવાની જરૂર છે. ટ્રસ્ટોએ પણ જૂની પદ્ધતિને બદલે કોલેજ સંસ્થા કે જ્ઞાતિસમૂહ વચ્ચે આવીને 'શિષ્યવૃત્તિ કેમ્પસ' કરવાની જરૂરત એ આજના સમયની માંગ ગણાય છે. જેને મદદરૂપ થવાનો મંત્ર ટ્રસ્ટોએ અપનાવવો ઘટે. આવા પ્રયત્નો થકી વધુ ને વધુ વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહન આપીને તેમને કારકિર્દી ઘડતરમાં યતકિંચિત ફાળો આપવાનો આપણે સૌને પડકાર હોય તેવું જણાય છે.

નોંધનીય બાબત : શિષ્યવૃત્તિ - સહાય બાબતે વિદ્યાર્થીઓ, વાલીમિત્રોનું કોઈ પક્ષપાત વિના ધ્યાન દોરવાનું કે કેટલીક ખાનગી ટ્રસ્ટ જેવી સંસ્થાઓ, શિષ્યવૃત્તિ આપવાની જાહેરાતો આપે છે અને ફોર્મ, માહિતીપત્રક માટે પ્રમાણમાં મોટી રકમ મંગાવે છે. જે સખાવતી સંસ્થાઓ સહાય આપવા ઈચ્છતી હોય તે ફોર્મ પુસ્તિકા પેટે સામાન્ય રીતે કોઈ નાણાં રકમની માંગણી ન કરે. આ બાબત વિચારવી, ચકાસવી અને સાવચેતીપૂર્વક જ કાર્યવાહી કરવી, જેથી અગવડતામાં ઉમેરો ન થાય, સતર્કતા રાખવી ઈચ્છનીય છે.

શિષ્યવૃત્તિ - સહાયની વેબસાઈટ તથા ઈ-મેલ છે, જેની વિગતો આ પ્રમાણે છે. સંપર્ક કરી માહિતી મેળવી આયોજન કરવું.

વેબસાઈટ : www.freeschoinfo.com (૧૦૦૦ જેટલી સંસ્થાઓની વિગતો મળશે.) www.scholarship.gov.in (કેન્દ્ર સરકારની ખાસ શિષ્યવૃત્તિ વેબસાઈટ), www.intecc.com (L&T_Ultratech કંપનીની શિષ્યવૃત્તિ વિગતો), www.fullbrightindia.org (ફૂલ બ્રાઈટ શિષ્યવૃત્તિ), www.ifps2.org (ફોર્ટ ફાઉન્ડેશન શિષ્યવૃત્તિ), www.iocl.com/epostbag.com (ઈન્ડિયન ઓઈલ શિષ્યવૃત્તિ), www.britishcouncil.org.in/scholarship (ભારતીય વિદ્યાભવન/બ્રિટન), www.sma.mus.edug (સિંગાપોર યુનિવર્સિટી શિષ્યવૃત્તિ), www.facaindia.org (કોઈપણ ક્ષેત્ર શિષ્યવૃત્તિની માહિતી), www.inlaksfoundation.org (ઈન્લેક્સ ફાઉન્ડેશન શિષ્યવૃત્તિ), www.iise.ernet.in/usfp (યંગ સાયન્સ ફેલોશિપ), www.rhodesscholarships.india.com (રેહોડેસ શિષ્યવૃત્તિ). આ વિગતો ફેરફાર પાત્ર છે.

શ્રી સાંઈ, બોમ્બે હાઉસિંગ બોર્ડ,
યુનિવર્સિટી રોડ, રાજકોટ.

૪

ઉદ્યોગ સાહસિકતા - સ્વયંને કરો બુલંદ

આજે ઉદ્યોગ સાહસિકતા વિકાસ કાર્યક્રમનાં સફળ પરિણામો બાદ એટલું સ્પષ્ટ થઈ ગયું છે કે ઉદ્યોગ સાહસિકો જન્મતા નથી, પરંતુ તેઓને તાલીમ આપીને વિકસાવી શકાય છે. વ્યક્તિમાં કેટલાક ગુણો જન્મજાત હોય છે; જેવા કે, જોખમ ઉઠાવવાની વૃત્તિ, મહેનત કરવાની તૈયારી, સતત નવું તથા અન્યોથી અલગ કરવાની ઈચ્છા, તક પારખવી, વગેરે. ઉદ્યોગ સાહસિકતાલક્ષી શિક્ષણ આ ગુણોને વ્યવહારમાં મૂકી, પોતાનો આગવો ઉદ્યોગ સ્થાપી, તેનો યોગ્ય વિકાસ કરી, જીવનમાં ફક્ત પોતાના માટે જ નહિં, પરંતુ અન્યો માટે પણ રોજગારી ઊભી કરી શકાય છે.

કારકિર્દી એટલે નોકરી - એક ભ્રામક ખ્યાલ

પ્રત્યેક વર્ષે શૈક્ષણિક સત્રની સમાપ્તિ બાદ લાખો આશાસ્પદ યુવાનો/યુવતીઓ ભાવિ ઉજ્જવળ કારકિર્દી ઘડવાની અપેક્ષાએ બહાર પડે છે. આની સામે રોજગાર ઈચ્છુકો - ભણેલા કે અભણની સંખ્યા કૂદકે ને ભૂસકે વધતી જ જાય છે. તેની સામે રોજગારીની તકો મર્યાદિત છે. આ સંજોગોમાં નોકરી મેળવવા માટે સમય, શક્તિ અને નાણાં વેડફ્યા પછી નોકરી મળશે જ, તેની શી ખાતરી ?

આ કડવું સત્ય જાણવા છતાં પણ આપણા સમાજમાં હજુ એક બાંધી, પણ નિશ્ચિત અને નિયમિત આવક મળતી રહે, તે માટે નોકરીને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે, પણ શું દેશના પ્રત્યેક યુવાન/યુવતીની 'નોકરી' મેળવવાની આશા પૂરી થશે ખરી ? આ પ્રશ્નનો જવાબ બહુ પ્રોત્સાહક નથી. તો શું નોકરી મળશે તેની રાહ જોઈને જીવનનાં કિંમતી વર્ષો વેડફી નાખવાં વ્યાજબી છે ? 'બેરોજગારી'ના આ સળગતા પ્રશ્નનું નિર્માણ રાતોરાત તો નથી થયું, પરંતુ એક ઘડાઈ ગયેલા માનસની બહાર જઈને 'નવું' કશુંક કરવાની દિશામાં પગ ઉપાડતાં આપણે સહુ ખચકાઈએ છીએ. પ્રવર્તમાન, શિક્ષણપ્રથાને જરૂર છે, જ્ઞાનની સાથે સાથે 'સ્વ'ના વિકાસ પર ભાર મૂકવાની.

શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ-ઉદ્યોગ સાહસિકતા

કારકિર્દીના ઘડતરનો એક આદર્શ વિકલ્પ છે -

ઉદ્યોગ સાહસિકતા. પોતાનું આગવું ઔદ્યોગિક એકમ શરૂ કરીને ફક્ત પોતાના માટે જ નહિં, અન્ય માટે પણ રોજગારીની તકો ઊભી કરવાની પ્રક્રિયાને ઉદ્યોગ સાહસિકતા કહેવાય છે. ક્યાંય નોકરી ન મળે તો વ્યક્તિ છેલ્લે પોતાનો ઉદ્યોગ-ધંધો શરૂ કરવાનું વિચારે, તે પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિમાં ડહાપણભર્યું પગલું ન કહેવાય. આજે ઉદ્યોગસાહસિકતાને કારકિર્દીના શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ તરીકે અગ્રતાક્રમ આપવો જરૂરી છે અને તેને વિષે શરૂઆતથી જ વિચારવું અને જ્ઞાન મેળવવું અગત્યનું છે.

કારકિર્દીના વિકલ્પનું આકર્ષક પાસું એ છે કે તમે જ તમારા રાહગીર કે પથદર્શક બની શકો છો. તમે કોઈ જગ્યાએ નોકરી કરતા હો તો તમારે તમારા ઉપરીની યોજના, ઈચ્છા અને જરૂરિયાત અનુસાર કામ કરવું પડતું હોય છે. જ્યારે તમે તમારો પોતાનો આગવો ઉદ્યોગ શરૂ કરો છો ત્યારે તમારું લક્ષ્ય તમે નક્કી કરો છો, એ પ્રમાણે યોજના ઘડો છો અને નિયત લક્ષ્યાંક સિદ્ધ થયે તેનાં મીઠાં ફળ પણ તમે જ મેળવો છો. ટૂંકમાં તમારા ભવિષ્યની અને તમારા ઔદ્યોગિક એકમની સફળતાની ચાવી તમારા જ હાથમાં છે.

આવા ઉદ્યોગ સ્થાપીને તેનું સફળ સંચાલન કરવાનું શિક્ષણ અને માહિતી ક્યાંથી મળી શકે ?

અમદાવાદ ખાતે ભાટ ગામ નજીક આવેલું ભારતીય ઉદ્યોગ સાહસિકતા વિકાસ સંસ્થાન, જે EDII ના નામે ઓળખાય છે, તે ૧૯૮૩થી ઉદ્યોગ સાહસિકતાના ખ્યાલનો શિક્ષણ, તાલીમ અને સંશોધન દ્વારા રાષ્ટ્રીય તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે પ્રચાર અને પ્રસાર કરે છે. EDII શિક્ષણ ક્ષેત્રે ઉદ્યોગ સાહસિકતા વિષયમાં સ્નાતક તેમજ અનુસ્નાતક કક્ષાના AICTE માન્યતા પ્રાપ્ત અભ્યાસક્રમો ચલાવે છે, જેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

ઉદ્યોગ સાહસિકતા ક્ષેત્રે અનુસ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ :

જે યુવાનો/યુવતીઓ પોતાનો આગવો ઉદ્યોગ સ્થાપવા ઈચ્છતાં હોય કે જેઓ પોતાના બાપ-દાદાના

ઉદ્યોગ-ધંધામાં જોડાવા માંગતા હોય તેઓ માટે બે વર્ષના આ અભ્યાસક્રમમાં હાલ પ્રવેશ પ્રક્રિયા ચાલી રહી છે. આ અભ્યાસક્રમ AICTE તથા AIU દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત અને NBA દ્વારા પ્રમાણિત થયેલ છે. નવું ઔદ્યોગિક એકમ સ્થાપવું અને પેઢીગત ઉદ્યોગ-ધંધામાં જોડાવાની બે મુખ્ય શાખાઓ ઉપરાંત બજાર, નાણાં, આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રે ઔદ્યોગિક વાતાવરણ, માનવસંશોધન સંચાલન, માહિતીનું આદાન-પ્રદાન તથા વાર્તાલાપ જેવા વિષયો શીખવવામાં આવે છે. આ અભ્યાસક્રમમાં ૧૨૦ જગ્યાઓ છે, જેની પ્રતિ વર્ષની ફી રૂ. ૪.૯૪ લાખ છે. આમાં રહેવા-જમવાના ખર્ચનો સમાવેશ નથી થતો. આ અભ્યાસક્રમ જુલાઈ-૨૦૧૬થી શરૂ થશે.

વિકાસલક્ષી અભ્યાસ (Development Studies) ક્ષેત્રે અનુસ્નાતક કાર્યક્રમ :

AICTE માન્યતા પ્રાપ્ત આ બે વર્ષના અભ્યાસક્રમનો ઉદ્દેશ વિદ્યાર્થીઓમાં સામાજિક ઉત્થાનમાં કાર્યશીલ સંસ્થાઓના વિકાસ અર્થે તથા તમારું આગવું સામાજિક ઔદ્યોગિક એકમ (Social Enterprise) સ્થાપવા કુશળતા તથા નેતૃત્વના ગુણો ખીલવવાનો છે. સમાજ દ્વારા સામાજિક, આર્થિક, સાંસ્કૃતિક અને પ્રવર્તમાન વાતાવરણલક્ષી પ્રશ્નોના યોગ્ય નિરાકરણ માટેની કેળવણી આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા આપવામાં આવે છે. આ અભ્યાસક્રમમાં ૬૦ જગ્યાઓ છે. જેનું ફીનું ધોરણ વાર્ષિક રૂ. ૩ લાખ છે. રહેવા-જમવાનો ખર્ચ અલગ રહેશે.

ઉપરના બન્ને અભ્યાસક્રમોમાં જેઓએ ન્યૂનતમ શૈક્ષણિક લાયકાત ૫૦% ગુણ સાથે સ્નાતકની પદવી મેળવી હોય તથા રાષ્ટ્રીય કક્ષાની CAT/MAT/XAT/CMAT/ATMA પરીક્ષા પસાર કરી હોય, તેઓ પ્રવેશ મેળવી શકશે.

AICTE માન્યતા પ્રાપ્ત ફેલો પ્રોગ્રામ ઈન મેનેજમેન્ટ (FPM)

કોઈ પણ ક્ષેત્રે પ્રથમ વર્ગમાં અનુસ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરેલ વિદ્યાર્થી આ અભ્યાસક્રમમાં જોડાઈ શકે. પસંદગી માટે ઉમેદવારે સંસ્થાની પરીક્ષા અને પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂ આપવાનો રહેશે તથા પ્રાયોગિક ધોરણે સંશોધન યોજના અને તેની રજૂઆત કરવાની રહેશે.

આ અભ્યાસક્રમનો ઉદ્દેશ ઉદ્યોગ સાહસિકતા ક્ષેત્રે સંશોધન કરવા ઈચ્છતા હોય અને કુશળ શિક્ષણવિદ્

બનવા માંગતા હોય તેઓને નિષ્ણાત બનાવવાનો છે. તે ઉપરાંત ઉદ્યોગ સાહસિકતા ક્ષેત્રે ઉચ્ચ કક્ષાના સંશોધન અભ્યાસને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે.

અભ્યાસક્રમમાં જોડાવા ઈચ્છતા ઉમેદવારો સંસ્થાની વેબસાઈટ www.ediindia.ac.in/FPM.asp ઉપરથી પ્રવેશપત્ર ડાઉનલોડ કરી, રૂ. ૧૦૦૦/- પ્રવેશ શુલ્ક ભરી સંસ્થાને સરનામે મોકલી આપવું.

આ અભ્યાસક્રમની ફી રૂ. ૮,૩૭,૫૫૫/- છે, જેમાં ટ્યૂશન, લાયબ્રેરી, શૈક્ષણિક વાંચનસામગ્રી, પરીક્ષા શુલ્ક વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન કાઉન્સિલ, ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઈન્ડિયા પ્રમાણિત એક વર્ષનો ઉદ્યોગ સાહસિકતા અને સંચાલન વિષયમાં ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ.

જે વિદ્યાર્થીઓ નિયમિત સ્વરૂપે વર્ગમાં આવીને શિક્ષણ લઈ શકતા ન હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ માટે EDIIએ પત્રવ્યવહાર દ્વારા એક વર્ષના ઉદ્યોગ સાહસિકતા અને સંચાલન વિષય પર ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ ૧૯૯૫થી શરૂ કર્યો છે. ઉદ્યોગ સાહસિકતા વિષયના જુદા જુદા પાસાંઓ જેવા કે, બજાર સંશોધન, વ્યાપાર-ઉદ્યોગની તક શોધવી, યોજનાકીય અહેવાલ કઈ રીતે તૈયાર કરવો, ઔદ્યોગિક સંચાલન ઉપર વાંચનસામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવી છે. આ અભ્યાસક્રમની ફી રૂ. ૧૨૫૦૦/- છે અને પ્રવેશ વર્ષમાં જાન્યુઆરી, એપ્રિલ, જુલાઈ અને ઓક્ટોબર મહિનામાં મેળવી શકાય છે. વિદ્યાર્થીને પ્રત્યેક શહેરમાં માર્ગદર્શન અર્થે શિક્ષક/નિષ્ણાત/ઉદ્યોગ સાહસિક ફાળવવામાં આવશે. આ અભ્યાસક્રમમાં અત્યાર સુધી ૧૨૫૦૦ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ જોડાઈ ચૂક્યા છે.

ઉદ્યોગ સાહસિકતા શિક્ષણની એક આગવી શાખા છે. આ શિક્ષણ મેળવેલ વિદ્યાર્થી જો પોતાનું ઔદ્યોગિક એકમ સ્થાપે તો તેમાં નિષ્ફળ જવાની શક્યતાઓ નકારાત્મક બને છે. દેશમાં આવું શિક્ષણ કે તાલીમ પૂરી પાડતી જૂજ સંસ્થાઓ પૈકી અમદાવાદ સ્થિત ભારતીય ઉદ્યમિતા વિકાસ સંસ્થા અગ્રણી છે. વિશેષ માહિતી અર્થે નીચે દર્શાવેલા સરનામે સંપર્ક સાધવા વિનંતી.

બિઝનેસ ડેવલપમેન્ટ સેલ, EDII

પો.ઓ. ભાટ - ૩૮૨૪૨૮, જિ. ગાંધીનગર.
ફોન : (૦૭૯) ૨૩૯૬૯૧૬૧/૬૩, ફેક્સ : (૦૭૯) ૨૩૯૬૯૧૬૪, ઈ-મેઈલ : info@ediindia.org

૫

મુદ્રા બેન્ક યોજના

બી.ડી.જોબનપુત્રા

એક સમયે વિદ્યાર્થીઓમાં ડોક્ટર, એન્જિનિયર, સી.એ., એકવોકેટ કે તેના જેવા આકર્ષક વ્યવસાયો અપનાવવાનું કે સરકારી નોકરીમાં કારકિર્દી બનાવવાનું આકર્ષણ રહેતું, આજે સમયના બદલાવ સાથે યુવાઓમાં કારકિર્દીની પસંદગીના વિચારોમાં પરિવર્તન જોવા મળી રહ્યું છે. અમુક યુવાઓનો ઝોક અભ્યાસકાળથી જ સ્વતંત્ર બિઝનેસ તરફનો જોવા મળે છે, તો અમુક યુવાઓ નોકરીને ઠોકર મારીને સ્વતંત્ર બિઝનેસ હસતે મુખે અપનાવતા થયા છે.

સ્વરોજગારી કરવા માટે મૂડી, મહેનત અને માર્ગદર્શન મહત્વનાં ગણાય છે. માર્ગદર્શન આજે સરળતાથી મળી શકે છે. મહેનત કરવાની તૈયારી હોય છે, બિઝનેસનું જ્ઞાન હોય છે, બજારની પરખ શક્તિ હોય છે, કાયદા-કાનૂનની આંટીઘૂંટીથી પરિચિત હોય છે, પરંતુ મૂડીની ખોટ સાલતી હોય છે. મૂડી વિના શું થઈ શકે? અલબત્ત સ્વરોજગાર કરવા ઈચ્છુક યુવાઓ માટે સરકારશ્રી દ્વારા અનેક લોન યોજનાઓ અમલમાં છે. યુવાઓ જ્યારે લોન મેળવવા જાય છે ત્યારે તેઓએ જામીન આપવાના રહે છે, લોન મેળવવામાં પડતી કેટલીક મુશ્કેલીઓમાં સૌથી મોટી જામીનની ઊભી થાય છે. આ સમસ્યાનો ઉકેલ આપણને મુદ્રા બેન્ક દ્વારા મળે છે કારણકે આ યોજનામાં જામીન આપવાના રહેતા નથી. આવો, આપણે મુદ્રા બેન્કની યોજનાનો સામાન્ય પરિચય મેળવીએ.

ભારતના માનનીય પ્રધાનમંત્રીશ્રીએ તા. ૮/૪/૨૦૧૫ના રોજ પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજના (PMMY)નો શુભારંભ કરેલ છે. મુદ્રા એ એબ્રીવેશન છે, જેનું પૂરું નામ MICRO UNITS DEVELOPMENT AND REFINANCE AGENCY BANK (MUDRA BANK) છે. મુદ્રા વાસ્તવમાં સ્વતંત્ર બેન્ક તરીકે કામ નથી કરતી પરંતુ લાભાર્થીઓને લોન

અપાવવાની પોલિસીનું નિરધારણ કરે છે. વાસ્તવિક રીતે લોન આપવાની કામગીરી બેન્કો દ્વારા થાય છે.

મુદ્રા સ્કીમ/યોજના : નાના એકમોના વિકાસ અથવા ઉદ્યોગ સાહસિકતા માટે પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજનાની ગાઈડલાઈન હેઠળ ફંડની જરૂરિયાત અને વિકાસને લક્ષમાં રાખીને મુદ્રા બેન્ક દ્વારા ત્રણ પ્રકારની લોન સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવેલ છે. (૧) મુદ્રા શિશુ લોન - રૂ. ૫૦,૦૦૦/- સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર થાય છે, જેમાં વ્યાજનો દર સામાન્ય રીતે ૧૦ ટકાથી ૧૨ ટકાનો રહે છે. (૨) મુદ્રા કિશોર લોન - ૫૦,૦૦૦ થી ૫ લાખ સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર થાય છે, જેમાં વ્યાજનો દર સામાન્ય રીતે ૧૪ ટકાથી ૧૭ ટકાનો રહે છે. અને (૩) મુદ્રા તરુણ લોન - ૫ લાખથી ૧૦ લાખ સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર થાય છે, જેમાં વ્યાજનો દર સામાન્ય રીતે ૧૬ ટકાથી શરૂ થાય છે. આ યોજનાઓમાં વ્યાજનો દર નક્કી નથી રહેતો. જોખમ અને કસ્ટમર પ્રોફાઈલ મુજબ અલગ અલગ હોઈ શકે છે તેમજ નેશનલાઈઝ બેન્કો અને ખાનગી બેન્કો વચ્ચે પણ વ્યાજના દરમાં તફાવત હોઈ શકે છે.

મુદ્રા બેન્ક લોન મેળવવા માટેની પાત્રતા અને ક્ષેત્રો : ઉત્પાદન, પ્રોસેસિંગ, વેપાર કે સેવા ક્ષેત્ર સાથે સંકળાયેલ અને ૧૦ લાખ સુધીના ધિરાણની જરૂરિયાત ધરાવતા કોઈ પણ ભારતીય નાગરિક મુદ્રા બેન્ક લોન મેળવવા માટેની પાત્રતા ધરાવે છે. તેઓ પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજના અન્વયે મુદ્રા લોન મેળવવા બેન્કો (નેશનલાઈઝ બેન્ક, રૂરલ બેન્ક, ડિસ્ટ્રિક્ટ બેન્ક, ખાનગી બેન્ક વગેરે) માઈક્રો ફાઈનાન્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, ફાઈનાન્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, અથવા NBFC નો સંપર્ક સાધી શકે છે. પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજના હેઠળ એગ્રિકલ્ચર માટે રિફાઈનાન્સ મળી શકતું નથી. આમ છતાં, શાકભાજી અને ફળોના વેપાર માટે મુદ્રા બેન્ક સ્કીમ અન્વયે ધિરાણ મળી શકે છે. સામાન્ય

રીતે નીચે જણાવેલ વિગતે ધિરાણ મળવાપત્ર થાય છે.

(૧) નાનાં ઉત્પાદન કરતાં ભાગીદારી એકમોને

(૨) સર્વિસ સેક્ટર યુનિટ - જેવાં કે સલુન, બ્યુટી પાર્લર, જિમ્નજિશયમ, બુટિક્સ, દરજીની દુકાન, ધોબીની દુકાન, સાયકલ-મોટર સાયકલ રિપેરિંગ, ડીટીપી અને ઝેરોક્ષ કામ, દવાની દુકાન, કુરિયર એજન્ટ વગેરેને.

(૩) દુકાનદારોને

(૪) ફૂટ અને શાકભાજી વેચનારાઓને,

(૫) ટ્રક ઓપરેટરોને- માલના વહન માટે ઓટો રિક્ષા, નાનાં માલવાહક વાહનો, ત્રણ પૈડાંવાળા વાહનો, ઈ રિક્ષા, પેસેન્જર કાર, ટેક્ષી વગેરે જેવાં વાહનની ખરીદી માટે,

(૬) ફૂડ સર્વિસ યુનિટ, રિપેરિંગ યુનિટ, મશીન ઓપરેટર, કારીગરો વગેરેને,

(૭) નાનાં ઔદ્યોગિક એકમોને - જેવાં કે હેન્ડલૂમ, પાવરલૂમ, ચીકન વર્ક, જરી અને ઝરદોશી વર્ક, ટ્રેડિશનલ એમ્બ્રોઇડરી એન્ડ હેન્ડ વર્ક, ટ્રેડિશનલ ડાઈંગ એન્ડ પ્રિન્ટિંગ, એપેરલ ડિઝાઇન, નીટીંગ, કોટન જીનિંગ, કોમ્પ્યુટરાઈઝડ એમ્બ્રોઇડરી, સ્ટીચીંગ અને અન્ય ટેક્ષટાઈલ્સ, બેગ-વાહનની એસેસરીઝ - ફર્નિચર એસેસરીઝ વગેરે નોન ગારમેન્ટ પ્રોડક્ટસનાં એકમો વગેરેને,

(૮) ફૂડ પ્રોસેસર - પાપડ - અથાણાં - મસાલા - જામ - જેલી વગેરે બનાવવા, કૃષિ પ્રોડક્ટસની ગ્રામ્ય કક્ષાએ સાચવણી, મીઠાઈની દુકાન, નાના ફૂટસોલ્ટ અને રોજિંદી કેટરિંગ સર્વિસ, કેન્ટિન સર્વિસ, કોલ્ડ સ્ટોરેજ, બરફ બનાવવાનાં એકમ, આઈસ્ક્રીમ બનાવવાનાં યુનિટ, બિસ્કીટ-બ્રેડ બનાવવા વગેરેને

(૯) અન્ય ગ્રામ્ય અને શહેરી વિસ્તારની અનેક પ્રવૃત્તિઓને

અરજીપત્ર અને આધારો : મુદ્રા બેન્ક લોન મેળવવા માટે કોઈ પણ બેન્કનો સંપર્ક સાધી શકાય છે અને અરજીપત્રક મેળવી શકાય છે તેમજ online પણ ફોર્મ ભરી શકાય છે. લોન ફોર્મ સાથે નીચેના આધારો સામેલ રાખવા જરૂરી છે. online ફોર્મ ભરવામાં આવે

તો પણ જરૂરી આધારો અપલોડ કરવા જરૂરી છે.

(૧) ઓળખનો આધાર - મતદાર ઓળખ કાર્ડ, પાસપોર્ટ, ડ્રાયવિંગ લાયલન્સ, પાન કાર્ડ, પ્રોપરાઈટર અથવા ભાગીદાર અથવા ડાયરેક્ટરના બેન્કમાંથી મેળવેલ સહીના નમૂના (કંપનીના કેસમાં)

(૨) રહેઠાણનો આધાર - તાજેતરનું ટેલિફોન બિલ, ઈલેક્ટ્રિસિટી બિલ, પ્રોપર્ટી ટેક્ષની રસીદ, પાસપોર્ટ, પ્રોપરાઈટર અથવા ભાગીદાર અથવા ડાયરેક્ટરનાં મતદાર ઓળખ કાર્ડ, (કંપનીના કેસમાં)

(૩) એકમના અથવા બિઝનેસના સરનામાનો આધાર.

(૪) અરજદાર બેન્ક અથવા નાણાકીય સંસ્થાના દેવાદાર ન હોવા જોઈએ.

(૫) ઈન્કમ ટેક્ષ-સેલ્સટેક્ષના રિટર્ન સાથે એકમની છેલ્લાં ત્રણ વર્ષની બેલેન્સશીટ (૨ લાખથી વધુની અરજી માટે)

(૬) કંપની માટે મેમોરેન્ડમ એન્ડ આર્ટિકલ ઓફ એસોસીએશન / પાર્ટનરશીપના કેસમાં પાર્ટનરશીપ ડીડ

(૭) પ્રમોટર અને ગેરંટરનું એસેટ એન્ડ લાયબિલિટી સ્ટેટમેન્ટ (છેલ્લા ઈન્કમેટેક્ષ રીટર્ન સાથે)

(૮) રેન્ટ એગ્રિમેન્ટ (જો એકમ ભાડા પર હોય તો) અને પોલ્યુશન કન્ટ્રોલ બોર્ડનું કિલયરન્સ (લાગુ પડે તો)

(૯) SSI /MSMEનું રજિસ્ટ્રેશન (લાગુ પડે તો)

(૧૦) વર્કિંગ કેપિટલ લિમિટ્સ માટે છેલ્લા બે વર્ષની પ્રોજેક્ટ બેલેન્સ શીટ અને ટર્મ લોન માટે લોનનો સમયગાળો (૨ લાખથી વધુની અરજી માટે)

(૧૧) લીઝ ડીડની કોપી / ટાઈટલ ડીડની કોપી

૬

IAS/IPS બનવાનો સ્માર્ટ પ્લાન

પંકજ ઔધ્યા

૨૦૧૬ના નવા વર્ષમાં તૈયાર થઈ જાઓ, સિવિલ સર્વિસિસ પાસ કરવા માટે

આપણે જાણીએ છીએ કે, આપણા દેશમાં લેવાતી બધી જ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં UPSC સિવિલ સર્વિસિસ એકઝામ કે જેને આપણે IAS/IPS થવા માટેની પરીક્ષા તરીકે વધુ સારી રીતે જાણીએ છીએ, તેનું મહત્વ વિશેષ છે. આપણા દેશમાં ટોચનું બુદ્ધિમન આ પરીક્ષામાં જંપ લગાવે છે. તેઓનું લગભગ એક જ સ્વપ્ન હોય છે કે IASમાં પસંદ થઈ વહીવટી ક્ષેત્રોમાં કારકિર્દી બનાવવી, ઉપરાંત હવે IPS, IFS વગેરે ક્ષેત્રે પણ ખૂબ ગ્રોથ વધ્યો છે. આગામી ૨૦૧૬ની પ્રિલિમ પરીક્ષામાં અનેક ટેલેન્ટેડ સ્પર્ધકો સામેલ થશે.

આમ, આપણા દેશનું “CREAM” જે સ્પર્ધામાં ગંભીરતાથી ઝુકાવતું હોય ત્યાં સ્પર્ધા પણ એટલી જ તીવ્ર અને ગંભીર બનવાની. એક રીતે કહીએ તો બુદ્ધિશાળી અને વિચારશીલ લોકોનો, બળિયાઓનો આ મુકાબલો છે. આથી જયારે ગુજરાતમાંથી હજારો અને દેશભરના લાખો સ્પર્ધકોમાં અંતિમ પસંદગી પામનાર ઉમેદવારોમાં મારો નંબર હશે કે કેમ એવી શંકા ઉત્પન્ન થાય, એટલે નાસીપાસ કરનાર લોકો NTPC-NEGATIVE THINKING PEOPLE COMMITTEE આસપાસમાંથી જ મળી આવે. તેનાથી ખાસ બચવાની જરૂર છે. તે લોકોનો મંત્ર હોય છે. - "U CAN NOT DO IT" આ વાતને સમજીને "I CAN DO IT"ને હૃદયમાં એમ્બોઝ કરવા દેડકાની સ્ટોરીનો ભાવાર્થ સમજવો જરૂરી છે.

રાજમાર્ગ ઉપર ચોમાસામાં સફર કરતા કેટલાક દેડકા એક ખતરનાક ખાડામાં પડી ગયા ! કેટલાક બચી પણ ગયા ! ખાડામાં પડેલા દેડકા બહાર નીકળવા પ્રબળ મહેનત કરતા હતા. બહાર બચેલા દેડકા સલાહ આપતા હતા, ખાડો ખતરનાક છે... તમારાથી નહીં નીકળાય, તમારા હાડકાં ભાંગી જશે ! કંઈ કેટલાય દેડકા આ NTPCની "U CAN NOT DO IT" વાળી નકારાત્મક સલાહથી પોતાનો પ્રયત્ન છોડીને અંતે હાર સ્વીકારી લે

છે. પણ એક દેડકો, ખૂબ જ અશક્ત હોવા છતાં ગમે તેમ કરીને ખાડાની બહાર નીકળી જાય છે. પછી તો તેનું સન્માન થાય છે, પરંતુ હવે સન્માનના કાર્યક્રમ બાદ જે નકારાત્મક સલાહો આપતા હતા, તેમનો સંશોધનનો તબક્કો શરૂ થયો કે આપણે આટઆટલી નકારાત્મક સલાહો આપી છતાં કેમ હિંમત અને ઉત્સાહપૂર્વક ખાડો (અહીં IAS/IPSની પરીક્ષા) પસાર કરી ગયો ? સંશોધન બાદ ખ્યાલ આવ્યો કે ખાડાની બહાર નીકળવામાં સફળ થયેલો દેડકો બહેરો હતો...! તેની શ્રવણશક્તિ તો શૂન્ય હતી...! અને એટલે જ તેને તેની અંદરનો એક માત્ર અવાજ "I CAN DO IT" - હું આ કરી શકીશ જ સંભળાતો હતો, બહારના NTPC ના "U CAN NOT DO IT"ના નકારાત્મક અવાજ સંભળાતા નહોતા. ગુજરાતના સ્પર્ધકો હવે આ "I CAN DO IT" ના અંદરના અવાજને સાંભળતા થયા છે, તે આ વખતનું UPSCનું અંતિમ પરિણામ દર્શાવે છે. દેડકાની આ નાનકડી વાર્તામાં જબરદસ્ત મોટીવેશન સમાયેલું છે.

મોટા ભાગની નિષ્ફળતાના પોસ્ટમોર્ટમમાં ક્ષમતાનો અભાવ નહીં પણ સમર્પણનો અભાવ - CAUSE OF FAILURE (નિષ્ફળતાનું કારણ) મળી આવે છે.

● પ્રયંડ પરિશ્રમ + અખંડ ધીરજ = સિવિલ સર્વિસિસમાં ઈચ્છિત સફળતા પ્રાપ્ત કરવા જ્ઞાન સંપાદન અંગેનો સ્માર્ટ રોડમેપ

એકદમ થાકી ગયા પછી પણ જે દોડવીર જીતની શ્રદ્ધાથી કદમ ભરતો રહે છે તેને જ જીતનો જલસો પ્રાપ્ત થાય છે. આપણે તેને “EXTRA EFFORT” કહી શકીએ. આવા “EXTRA EFFORT” કરનાર બાજીગરો જ મેદાન મારી જતા હોય છે....! જેનામાં “આગ” હોય તે મનુષ્ય આગળ આવે જ...! ઉમદા ધ્યેય સાથે પ્રયંડ પરિશ્રમ અને અખંડ ધીરજના સથવારે આગળ વધનાર મનુષ્યને મુશ્કેલ જણાતું લક્ષ્ય પણ આખરે પ્રાપ્ત થાય છે જ મિત્રો....! ધ્યેયની નિશાની

જેટલી વધુ ચોક્કસ હશે, તેટલી જ લક્ષ્યવેધની તીવ્રતા વધુ હશે અને તે વધારે સચોટ હશે...! જેમ ઈશ્કમાં ગળાડૂબ મનુષ્યને તેના પ્રિય પાત્ર સિવાય કશું ના સૂઝે, તે રીતે જ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના ખેલંદાને તેની ઈચ્છિત કેડર નજર સમક્ષ રહે તે સફળતાના, જીતના જુસ્સાની બુલંદી છે મિત્રો!

સિવિલ સર્વિસિસની પરીક્ષાની તૈયારી દરમ્યાન નીચેની બાબતોનું ધ્યાન રાખવું :-

- તમારી પાસેના સમયનો મહત્તમ ઉપયોગ કરો.
- બહુ પહેલાથી તૈયારી શરૂ કરી દો. તમારી પાસે જે કાંઈ સાહિત્ય - સામગ્રી છે તેનો મહત્તમ ઉપયોગ કરો.
- નિયમિત રીતે મહેનત કરો.
- તમારા શિક્ષકો, ટ્યૂટરો, અનુભવીઓની મદદ લો.
- તમારી કોલેજની લાયબ્રેરી અથવા તમારા શહેરની લાયબ્રેરીનો શક્ય તેટલો વધુ ઉપયોગ કરો.
- તમારી જેમ સિવિલ સર્વિસિસમાં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને મળવાનું રાખો અને બધા ભેગા મળીને એક ગ્રુપ સ્ટડી બનાવો. માહિતી અને નોંધોનું તમારા મિત્રો સાથે આદાન - પ્રાદાન કરો.
- ઈતર વાંચનની ટેવ એ ઉમેદવારને માત્ર પરીક્ષામાં જ લાભકારક હોતી નથી, બલકે જીવનના દરેક ક્ષેત્રમાં ઉપયોગી થઈ પડે છે. ઈતર વાંચનના લાભ તાત્કાલિક દૃશ્યમાન થતા નથી. જો તમે ટૂંક સમયમાં પરીક્ષામાં બેસવા જઈ રહ્યા હોય તો તમને ઈતર વાંચનના સીધા લાભ દેખાશે નહીં, આમ છતાં આડકતરો લાભ તો મળશે જ... આનો સીધો - સાદો ફાયદો નિબંધના પ્રશ્નપત્રમાં જોવા મળશે. કુલ મળીને ઘણો બધો ફાયદો થશે. તેથી જો તમારી પાસે વધારાનો સમય હોય તો તેનો ઉપયોગ ઈતર વાંચનનો સીધેસીધો ફાયદો મૌખિક પરીક્ષામાં દેખાશે.

અખબારો અને ટીવી માધ્યમોનો લાભ કઈ રીતે લેવો :-

અખબારોના વાંચનને સફળતાની સાથે સાથે સીધી રીતે સાંકળવું મુશ્કેલ છે - પરંતુ વત્તા ઓછા અંશે અખબારોનું વાંચન ઉમેદવારની સફળતામાં નિર્ણયાત્મક

ભાગ ભજવે છે. આમ છતાં એવું માનવું છે કે જો તમે અખબાર નહીં વાંચતા હો તો તમે નાપાસ થશો એ ગેરસમજ છે. એવા ઘણા ઉમેદવારો છે જે અખબાર વાંચ્યા સિવાય પણ પાસ થતા આવ્યા છે અને એવા ઉમેદવારો પણ છે જે નિયમિત અખબાર વાંચે છે છતાં નાપાસ થાય છે પરંતુ સામાન્ય રીતે સફળ ઉમેદવારો પૈકી ૮૦% ઉમેદવારો નિયમિત રીતે અખબાર વાંચતા હોય છે.

અખબારોમાં ઘણી બધી માહિતીનો સંગ્રહ થયેલો હોય છે. તેના નિયમિત વાંચનથી તમે સાંપ્રત પ્રવાહોથી જાણકાર રહો છો. જુદા - જુદા નિષ્ણાતોના લેખો અને અભિપ્રાયો તમને અખબારોમાંથી વાંચવા મળે છે. પાસ કરીને તંત્રી લેખો...

● અખબારો વાંચવા પાછળનો તમારો મુખ્ય હેતુ પરીક્ષાની દ્રષ્ટિએ તેની ઉપયોગિતા છે. તેથી બિનજરૂરી સમાચાર પાછળ તમારો કિંમતી સમય વેડફશો નહીં.

● મોટા ભાગના ઉમેદવારો બધું જ વાંચ્યા કરતાં હોય, પરંતુ તંત્રીલેખ અને અન્ય લેખ જાણી જોઈને છોડી દેતા હોય છે. હકીકતમાં અખબારમાં તંત્રીલેખ જ સૌથી અગત્યનો ભાગ હોય છે.

● અખબાર વાંચતી વખતે જો કોઈ માહિતી કે લેખ તમને પરીક્ષાની દ્રષ્ટિએ મદદરૂપ થાય એવું લાગતું હોય તો તેને કાઢી લઈને એક અલગ ફાઈલ બનાવજો. તમને પરીક્ષા અગાઉ ખૂબ જ ફાયદાકારક થશે.

● જો શક્ય હોય તો ઓછામાં ઓછાં બે દૈનિક રાષ્ટ્રીય અખબારોનું વાંચન કરો.

● NDTV, TIMES NOW, CNBC જેવી ગંભીર ચેનલ્સ પર આવતા ટોક શો તથા સમાચાર, ડિસ્કવરી કે નેશનલ જીઓગ્રાફિક વગેરે જ્ઞાન - માહિતીસભર ચેનલો જુઓ અને જરૂરી જણાય તે નોંધી રાખો. શુભકામનાઓ...!

સ્પાર્ક પ્લગ :- લાગણીઓનું સરહદી સલામતી દળ સાબદું હોય તો વિકૃતિ સંસ્કૃતિની સરહદમાં પ્રવેશી શકતી નથી.

નાયબ કલેક્ટર,
જિલ્લા સેવા સદન, ભરૂચ.

૭

ધ્યાનમાં રાખવા જેવી વિગતો

- ધો. ૧૦, ધો. ૧૨ અથવા તો સ્નાતક બાદ સાંપ્રત બનાવો, ઘટનાઓ વિશે સતત અપડેટ રહેવા માટે પ્રતિયોગિતા દર્ષણ, મનોરમા યર બુક, દૈનિક પેપરો વગેરેનો નિયમિત અભ્યાસ કરતા રહો. તે ખૂબ ઉપયોગી પુસ્તકો થશે.
- અંગ્રેજી ભાષા આજના યુગમાં મહત્વની છે. તેથી તેની જાણકારી ગમે ત્યારે તમારો પ્લસ પોઈન્ટ બની શકે છે. ખાસ કરીને ઈંગ્લિશ સ્પિકિંગનો મહાવરો કેળવવો.
- અંગ્રેજી ઉપરાંત, અન્ય વધારાની કોઈ વિદેશી ભાષા જેવી કે, જર્મન, ફ્રેન્ચ, સ્પેનિશ, જાપાનીઝ, મંડેરિયન શીખી લેવી જોઈએ. તમારી કારકિર્દીમાં સફળતાનું એક મોરપીંછ ઉમેરાશે.
- ધો. ૧૦ અથવા ધો. ૧૨થી જ કારકિર્દીનો ‘ગોલ’ નક્કી કરી લેવો હિતાવહ છે. ગોલ નક્કી કરવાના ખૂબ જ ફાયદા તમને પાછળથી જાણવા મળશે. તેનાથી તમારું વિજ્ઞાન અને મિશન સ્પષ્ટ થઈ જશે. કારકિર્દીનો માર્ગ એક્સપ્રેસ વે જેવો બની જશે.
- કારકિર્દીમાં મેઈન સ્ટ્રીમની સાથે સાથે તમારી મૌલિકતા, સર્જનાત્મકતા, હુમ્મર, કલાને પણ ઓળખો. આ બધા ગુણો તમારા શોખને પોષશે. તેનાથી તમારી કારકિર્દી નવો જ વળાંક લે તેવું પણ બની શકે.
- કારકિર્દીમાં સફળ થવાનું એક સોનેરી સૂત્ર આ પણ છે. “જે ક્ષેત્રમાં જોડાયેલા હોવ તેમાં હંમેશા શ્રેષ્ઠ બનવાનો પ્રયાસ કરો” એટલે કે, જો તમારે પત્રકાર બનવું હોય તો પત્રકારત્વ જગતની સાથે સંકળાયેલાં તમામ પાસા, પ્રવાહો, નવી ટેકનોલોજી, પરિવર્તનો, પડકારો વિશે સુસજ્જ બનો. તેનાથી તમારામાં પોતાના ક્ષેત્રનો આત્મવિશ્વાસ કેળવાશે, જે તમને ટોચ પર લઈ જશે.
- ધો. ૧૦, ધો. ૧૨ કારકિર્દીના પથ પર પ્રયાણ કરવા માટેના મહત્વના માઈલ સ્ટોન છે. તેથી ચીલાચાલુ અને સરળ રસ્તા ઉપર ચાલવાને બદલે નવો ચીલો, નવી કેડી પસંદ કરી મંજિલે પહોંચવાનો પણ પ્રયાસ કરવો જોઈએ. એટલે કે, કારકિર્દીનાં પરંપરાગત ક્ષેત્રો પસંદ કરવાને બદલે જરા હટકે એવા ફિલ્ડમાં પણ પગપેસારો કરવો જોઈએ. તમને કંઈક નવો જ અનુભવ થાય.
- અભ્યાસની સાથે સાથે સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં પણ ભાગ લેવો જોઈએ. IAS / IPS જેવી પરીક્ષાઓમાં હવે ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ પણ કાફું કાઢવા લાગ્યા છે. સનદી સેવાની પરીક્ષાની તૈયારીઓ કરવા માટે જરૂરી તાલીમ સ્પીષા અને અન્ય સંસ્થાઓ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવે છે. જરૂરી સાહિત્ય, વાચન સામગ્રી પૂરતા પ્રમાણમાં મળી રહે છે. અખિલ ભારતીય સનદી સેવાની પરીક્ષાઓમાં સફળ થવા માટે ધો. ૧૨થી જ તૈયારી આરંભી દેવી યોગ્ય છે.
- ઉદ્યોગ સાહસિક બનવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ માટે હવે વિવિધ વિકલ્પો ઉપલબ્ધ બન્યા છે. ગાંધીનગર જિલ્લામાં ભાટ ગામ નજીક આવેલી ઉદ્યમીતા વિકાસ સંસ્થાન ખૂબ જાણીતું નામ છે. પત્રાચારથી અભ્યાસની પણ સુવિધા છે.
- ફિલ્મ ટેલિવિઝન ક્ષેત્રે કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુક વિદ્યાર્થીઓ માટે કેરલની કે. આર. નારાયણન નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ વિઝ્યુઅલ સાયન્સ એન્ડ આર્ટ્સ સંસ્થા મહત્વનાં કોર્સ ઓફર કરે છે. ધો. ૧૨ના આધારે અહીં ત્રણ વર્ષની અવધિવાળા ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો ઓફર કરવામાં આવે છે. સ્કીપ્ટ રાઈટિંગ એન્ડ ડાયરેક્શન, ઓડિયોગ્રાફી એડિટિંગ, એનિમેશન એન્ડ વિઝ્યુઅલ ઈફેક્ટ, સિનેમેટોગ્રાફી, એક્ટિંગ.
- અમદાવાદમાં ડ્રાઈવ-ઈન રોડ ઉપર આવેલી પ્રતિષ્ઠિત સ્વાયત્ત સંસ્થા ‘મહાત્મા ગાંધી શ્રમ સંસ્થાન’ દ્વારા હ્યુમન રિસોર્સ મેનેજમેન્ટ, ઈન્ડસ્ટ્રિયલ એન્વાયરમેન્ટલ ટેકનોલોજી એન્ડ મેનેજમેન્ટ, સ્ટ્રેટેજિક હ્યુમન રિસોર્સ મેનેજમેન્ટ જેવા પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા કોર્સ ઓફર કરવામાં આવે છે. તેની જોબ વેલ્યુ સારી છે.
- ઘેરબેઠાં પત્રાચારથી ઉર્દૂ ભાષા મફતમાં શીખવા માગતા હોવ તો જામિયા મિલિયા ઈસ્માલિયા યુનિવર્સિટી તક પૂરી પાડે છે. દિલ્હીથી પ્રસિદ્ધ થતા એમ્લોયમેન્ટ ન્યૂઝમાં તેની નિયમિત જાહેરાત પ્રસિદ્ધ થતી રહે છે.

આ વેબસાઈટ્સ પણ એકવાર જોઈ લેશો

પ્રતિષ્ઠિત શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ :

CEPT University

NIFT Gandhinagar

NID

Dhirubhai Ambani Institute - Gandhinagar

Dharmashi Desai University - Nadiad

NIRMA University

Institute of Teachers Education - Gandhinagar

National Law University - Gandhinagar

Ahmedabad Management Association

Indian Institute of Management

Physical Research Laboratory

PDPU Gandhinagar

Universities of Gujarat State

Bhavnagar University, Bhavnagar

Veer Narmad South Gujarat University, Surat

Nirma University, Ahmedabad

Saurashtra University, Rajkot

Ganpat University, Mehsana

Hemchandracharya North Gujarat University, Patan

Sardar Patel University, Vallabh Vidhyanagar

Maharaja Sayajirao University, Baroda

Gujarat University

Gujarat Vidyapith, Ahmedabad

Gujarat Agriculture University, Dantiwada

Gujarat Ayurved University, Janinagar

Anand Agriculture Univesity, Anand

Junagadh Agriculture University, Junagadh

Navsari Agriculture University, Navsari

Sardar Vallabhbhai National Institute & Tecnology ,Surat

Centre for Environmental Planning & Technology, Ahmedabad

Councils of India

University Grant Commission, New Delhi.

National Assessment & Accreditation Council, New Delhi

Dental Council of India, New Delhi

Medical Council of India, New Delhi

All India Council of Technical Education, New Delhi

National Council for Teacher Education, Bhopal

Bar Council of India, New Delhi

Bar Council of Gujarat, Gandhinagar

Pharmacy Council of India, New Delhi

Distance Education Council, New Delhi

Central Council for Indian Medicine, New Delhi

Indian Council for agricultural Research, New Delhi

www.cept.ac.in

www.nift.ac.in

www.nic.edu

www.daiict.ac.in

www.ddu.ac.in

www.nirmauni.ac.in

www.iite.ac.in

www.gnlu.ac.in

www.amaindia.org

www.iimahd.ernet.in

www.prl.res.in

www.pdpu.ac.in

www.bhavuni.edu

www.sgu.emet.in

www.nirmauni.ac.in

www.saurashtrauniversity.edu

www.ganpatuniversity.ac.in

www.ngu.ac.in

www.spuvvn.edu

www.msub.edu

www.gujaratuniversity.org.in

www.gujaratvidyapith.org

http://gau.guj.nic.in

www.ayurveduniversity.com

www.aau.in

www.jau.in

www.nau.in

www.svnit.ac.in

www.cept.ac.in

www.ugc.ac.in

http://naacindia.org

www.dciindia.org

www.mciindia.org

www.aicte.ernet.in

www.ncte-in.org

www.barcouncilofindia.nic.in

www.barcouncilofgujarat.org

www.pci.nic.in

www.ignou.ac.in/dec/

www.ccindia.org

www.icar.org.in

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર સાપ્તાહિક

- માહિતી ખાતા દ્વારા દર બુધવારે પ્રસિદ્ધ થતું રોજગારલક્ષી માહિતી આપતું સાપ્તાહિક
- શહેરી વિસ્તારો તેમજ રાજ્યના અંતરિયાળ ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં રોજગાર અને ભરતી વિષયક જાહેરાતોની અધિકૃત માહિતી પહોંચાડતું અસરકારક માધ્યમ.
- રાજ્યભરમાં ૧,૦૦,૦૦૦ થી વધુ ગ્રાહકોનું વિશ્વસનીય સાપ્તાહિક.
- રોજગાર - સ્વરોજગાર વિષયક માહિતીનો ભંડાર.
- રાજ્ય સરકારના વિવિધ વિભાગો, સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓ, ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ, ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ, પંચાયત સેવા પસંદગી બોર્ડ સહિત કેન્દ્ર સરકારના વિવિધ મંત્રાલયો, નિગમો, જાહેર સાહસો, બેંક, રેલવે રિક્રુટમેન્ટ બોર્ડ, સંરક્ષણ દળોમાં ભરતી વિષયક જાહેરાતોનું સરળ ગુજરાતી ભાષામાં સંકલન.
- ભરતી ઉપરાંત સ્વરોજગાર વિષયક લેખ, એડમિશન એલર્ટ, કરંટ અફેર્સ, રોજગારની આસપાસ તેમજ વિવિધ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ સંબંધી વિજ્ઞાપનો.
- વાર્ષિક લવાજમ માત્ર **રૂ. ૩૦**

R.N.I. No. 3329778. Regd. No. G/GNR/47/31-12-2017. Licensed to post without pre-payment Licence No. CPMG/GJ/99/2017 to Post at MBC-Sector-16, PO Gandhinagar on Every Tuesday/Wednesday

ગુજરાત રાજ્યના માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રસિદ્ધ થતું રોજગારલક્ષી સાપ્તાહિક

વર્ષ-૩૮ • તા. ૨૦મી એપ્રિલ, ૨૦૧૬ • અંક નં. ૧૦

રોજગાર સમાચાર

તંત્રી : એસ. બી. રાવલ

સંપાદક : અરવિંદ આર. પટેલ, પુલક ત્રિવેદી કાર્યવાહક સંપાદક : રતીલાલ તુરી સહસંપાદક : મિનેષ ત્રિવેદી, પ્રવિણ સોનારીયા

'ગુજરાત રોજગાર સમાચાર'નું વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૩૦/- છે. લવાજમ માહિતી કમિશનરની કચેરી, હિસાબી શાખા, બ્લોક નં. ૧૮/૧, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર, ઉપરાંત જિલ્લા ખાતેની માહિતી કચેરીઓએ સ્વીકારવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત કોમ્પ્યુટરાઈઝ પોસ્ટ ઓફિસોમાં લવાજમ (સર્વિસ ચાર્જ સાથે) સ્વીકારવામાં આવે છે.

વેબસાઈટ : www.gujaratinformation.net

www.facebook.com/gujaratinformation.official

Phone No. : 079-232-53440

